

ایسماییل شیخلی سئچیلیمیش اثرلری

ایکی جیلده
بیر جیلد
"شرق-قرب"
باکی-2005

کؤچورن : اوختای نژاد محمد

ایران آذربایجانین تورکجه‌سی نین ادبیات اوتاغی

<http://turksheer.mihanblog.com/>

E-mail:eissa120@gmail.com

بو جیلد یازیچی ایسماییل شیخلی نین "سئچیلیمیش اثرلری. ایکی جیلده" (بیر جیلده، باکی، آذر نشر، 1971)، "نامرد گوللهسی" (باکی، یازیچی، 1991)، "اولولری قبریستاندا باسدیرین... " (باکی، گنجلیک، 1992) و "اؤلن دونیام" (باکی، آذر نشر، 1995) کیتابلاری اساسیندا تکرار نشره حاضر لانیمشدیر
ترتیب اندهنی: ائلچین شیخلی
اؤن سؤزون مؤلفی: اینتیقام قاسیمزاده

ایسماییل شیخلی. سئچیلیمیش عصارلری. ایکی جیلده. بیر جیلده. باکی، "شرق-قرب"، 2005، 408 سه .
خالق یازیچیسی ایسماییل شیخلی نین ایستنادلی بیر ناصر کیمی اوخوجولار و ادبی اجتماعیت طرفیندن تقدیر اولونماسی اونون "ایریلان یوللار" (1956) رومانی ایله باغلیدیر. آذربایجان کندینه 1941-45-جی ایللر محاربه سیندن سونراکی دؤور اوچون کارا کتئریک اولان دینی شیکلیکلر بو اثرده اؤز ماراقلی، بدو ایفاده سینی تاپمیشدیر. اثرده دؤورون ایدئولوژی چرچیولریندن چیخماق جهدلری وار .
"اؤلن دونیام" ایسه یارادیجیلیغی نین سون آکوردو کیمی یازیچی نین عومرونون قوروب چاغی قلمه آلدیغی اثر دیر. اوزون ایللر عنعنه ی نثر تهکییه سیندن کنارا چیخمایان، کلاسیک رومان ژانری نین بوتون قایدا-قانونلارینا ریایت انلهین مؤلف بو اثرده چرچیولری ووروب داغیدیر .
سئچیلیمیش اثرلری نین بو جیلدینه آدلاری چکیلن رومانلاری ایله یاناشی، یازیچی نین "ناموس قاچاغی"، "نامرد گوللهسی" و "اولولری قبریستاندا باسدیرین" هئکایه لری ده داخیل ائدیلمیشدیر .

***** آذربایجان تورکجه سی نین ادبیات اوتاغی *****

اوخونان و سنوین یازیچی

آذربایجان نثری نین تاریخی داها اولره گندیب چیخسا دا، ادبیاتین بو قولونون اینکیشافی، هنج شوبه‌سیز، ایگیری عصره عایددیر. ایگیری عصره قدر نثر یازمیش جمعی بیر نجه یازیچی نین آدینی چکه بیلدیگیمیز

حالدا، بو عصرده یاشاییب-یاراتمیش ناصرلرین بویوک بیر سییاهیسینی توتماق مومکوندور. اونلارین دا اکثریتی نین یارادیجیلیغی سوونت دؤورونه تصادف اندیر. بو یازیچیلاردان بیری ده تامامیله اوریزینال یارادیجیلیق دستی-خطتی اولان ایسماییل شیخلیدیر (1919-1995).

ایسماییل شیخلی نین آدی آذربایجاندا هم بیر یازیچی، هم ده بیر اجتماعی-سییاسی خادیم کیمی کیلایت قدر گنیش تانییر. یاشلی و اورتا نسلین نومایندهلری آراسیندا اونون هنج اولماسا "دلی کور" اونو و بیر سیرا کیچیک هنکایه لرینی اوخنمایان آدم لایماق چوندیر ...

ایسماییل شیخلی حاقیندا یازانلارین چوخو اونون ادبیاتا 1938-جی ایله "قوشلار" شئری ایله گلدیگینی قنید اندیرلر. بو، حقیقتن بئله دیر. آما "هنج اولماسا بیرجه شئریم درج اولونایدی..." آرزوسو هایاتا کچسه ده، ائله همین گون، شئری "ادبیات قزنتی" نده درج اولوناندا، شاعر اولماق سئوداسینا او اوزو بیردفعه لیک خیتام وئردی. سونرالار او، بونو بئله خاتیر لایاجاق: "همین گون من هم سنوینیر، هم ده کدرله نیردیم. سنوینیردیم - نهایت، شئریم چیخدی؛ کدرله نیردیم - حئیف کی، بیر ده شعر یازمایاجام..."

بو، اوزونه اینامسیزلیق دئییلدی، یوخ. بو، تخمین 20 یاشیندا اولان بیر گنجین اوز ایمکانلارینی قییمتلندیره بیلیمک، یازدیقلارینا تنقیدی یاناشماق قابیلیتی و بیر ده قطعیتی ایدی. گنج ایسماییلین طبیعتینده کی بو ایکی خصوصیت عومرو بویو، لاپ سون گونونه کیمی اونو ترک ائتمه دی. آغایانا،

سون درجه تواضعکار و مودریک ایسماییل شیخلی شخصیتی نین کؤکونده بیر ده بو دورور. نییه "بیر ده"؟ چونکی بو اونون یگانه خصوصیتی دئییلدی. ایسماییل شیخلی سلیقه لی، زحمتکش و عقیده لی بیر اینسان ایدی. اونو ناصر، رومانچی کیمی فورمالاشدیران دا کار اکثری نین محض بو جهتلری ایدی.

ایسماییل شیخلی چوخ آغیر، لاکین اولدوقجا ماراقلی بیر حیات یولو کنجیب. بو یولا اوتری ده اولسا، نظر سالماغینا دیر. رسمی سندلر ده ایسماییل شیخلی نین 1919-جو ایل مارت آیینین 22-ده قازاخ رایونونون ایکنجی شیخلی کندینده معلم عائله سینده آندان اولدوغو یازیلیر. آما اصلینده بو، بئله دئییل؛ چوخلاری یاشلارینی آزالدیقلاری حالدا، اونون یاشینی دوز 3 ایل آرتیرمیشدی لار. چونکی کوسالار کند مکتبینه ایتیدای

تحصیلی باشا ووردوقدان سونرا 1934-جو ایله و الیدئیلری اونون قازاخ پنداقوژی تکنیکومونا داخل اولماسینی مصلحت بیلیرلر. ایسماییلین اونا جمعی 12 یاشی واردی؛ بو یاشدا اونو، چتین، تکنیکوما گؤتوریدیلر. اودور کی، فیکیرلشیب یاشینی آرتیردی لار.

خلاصه، 1936-جی ایله بالاجابوی، چلیمسیز ایسماییل قازاخ پنداقوژی تکنیکومونو بیتیریب بیر ایل کوسالار مکتبینه معلمیک اندیر. لاکین بوردا او، چوخ لنگیمیر، آلی تحصیل آلماقچون 1937-جی ایله باکییا گلیب لئنین آدینا آذربایجان دؤولت پنداقوژی اینستیتوتونون دیل و ادبیات فاکولته سینده داخل اولور. بورادا ایسماییل شیخلی او دؤورون ایستنادلی گنج شاعر لری - تلت ایویوو، بویوگا قاسیمزاده و انور البیلی ایله دوستلوق اندیر. سون درجه آغیر ایلر ایدی او ایلر-رئپرئسسیا توغیان اندیردی. اینستیتوت

معلمری نین بیر چوخو آرتیق حبس اولونموشدو، یئرده قالانلار ایسه آمانسیز سیاسی تضییق آلتیندا ایدیلر- ائله طلبه لر ده. ایسماییل شیخلی نین بی نسلیندن اولدو غونو، ایکی گوندن بیر اینستیتوت کومسومول کومیته سینه سورغو-سوالا چاغینلماسینی نظره آلساق، اونون او دؤورکو حیاتی نی، کئچیردیگی پسیخولوژی سارسینتیلاری تسوور ائتمک چتین اولماز ...

بونونلا بئله، گنجلیک - طلبه لیک ایللری نین اوز گؤز للیگی، اؤز روماننیکاسی وار. ایسماییل شیخلی دا، طبیعی

کی، آرزولارلا یاشاییردی؛ ساوادی نی آرتیرماقلا یاناشی، تنقیدچی ممد جعفر جعفر وون آپی-ده تشکیل ائدیگی ادبیات درنه یینه گئدیردی. ائله ایلک یازیلارمدان بیر ی اولان "دلی کور" هئکایه سینی ده او زمان اینستیتوت قرتینده چاپ ائدی ریر. بئله لیکله، پونز بیادان "الینی اوزن" ایسماییل شیخلی آرا-سیرا اؤزو اوچون شعر

یازسا دا، اوز توتور نثره. حتی گونلرین بیر گونو مصلحت آماقچون گؤرکملی یازی چی مئهدی حسینین یانینا گئدیر. دوشوندویونو، قناعتینی گیزلتمی خوشلامایان مئهدی حسین اونونلا آچیق دانیشیر؛ ایرادلارینی دئییر، چوخلو موتالیه ائتمی، یاراداجیلیغا کیچیک هئکایه لرله باشلاما غی مصلحت گؤرور.

اورگینده همیئرلیسیندن تعریف، سیغال گۆزلهین ایسماییل شیخلی بیر مدت پرت اولور. اما سونرالار اوزونون ده اعتراضا گۆره، اونون اصل جدی بیر ناصر کیمی فورمالاشماسیندا بو آچیق صؤحبتین رولو دانیلماز دیر .

1941-جی ایلهده محاربه باشلا بیر و 42-جی ایلهده او. جبهه گئدیر. ایسماییل شیخلی نین او دهشتلی محاربه ایللرینده بیر

دؤیوشچو کیمی کئچدیگی یوللارین خریته سینی سادهجه گۆز اؤنونه گئیرمک کیفایتدیر کی، اونون هانسی اودون-آلوون ایچیندن چیخدیغینی تسوور ائدهسن؛ شمالی قافاز - کئرچ - بئلا روسییا- پریبالتیکا - شرقی پروسییا... شخصاً منه، بو

سطرلرین مؤلفینه کئرچ سولاری نین بوسبوتون آل قانا بولانماسینی، مینرله جسه دین سولارین اوستونده اوزمه سینی

دانیشاندا، من ظاهرا چوخ هلیم، منن هومانیت بو اینسانین او دهشتلرین ایچیندن نئجه ساغ-سلامات چیخیناسینا

حئیرت ائدیم. عومرو بویو دا بیر دفعهده اولسون سینه سینه ووروب جبهه ایللرینده مین دفعه اولومله اوز- اوزه گلیمسینی گۆزه

سوخدوغونو، اؤیوندویونو گورمه دیم. و شوبهم ده یوخدور کی، هئچ کیم گورمه ییب.

1945-جی ایلین نوایبریندا ایسماییل شیخلی جبهه دن گئری دؤنور. قلبه ایله قایدان بو دویوشچونون اوزو ایله گئیردیگی

ایکی قزانج واردی: مرملر آلتیندا قازانلمیش دؤزوم - مردلیک، کیشیلیک؛ بیر ده - باریت قوخویان جبهه گونده لیکلری ...

ایسماییل شیخلی قازاخدا بیر ایل معلملیک ائدیکن سونرا، دوغما اینستیتوتونا گلیر، اسپیرانتورایا داخل اولور .

سونرالار او، بوردا مدافعه ائدیر، علمی درجه، علمی آد آلیر، ان اساسی ایسه، حیاتی نی سئویملی پئشه سینه - معلملیه حصر

ائدیر... تکجه معلملیه حصر ائدیر حیاتی نی؟

بلی، ایسماییل شیخلی معلملیک پئشه سینی، طلبه لرین ایچینده اولماغی چوخ سئویردی. فخر ائدیردی معلملیگی ایله .

اما "قوشلار" آدلی ایلك درج اولونموش شئریندن سونرا او، بیر گون ده بئله، یاز یچیلیق آرزوسوندان الینی اوزمه میشدی؛

قلمدن، بدیی یارادیجیلیقدان آیریلما میشدی - عومرونون سون آنینا کیمی ده آیریلما دی. ایسماییل شیخلی اسپیرانتورادا

اوخودوغو ایللر (و اوندان سونرا دا) چوخلو موتالیه ائدیر، اوز اوزرینده چالی شیر (مئهدی حسینین سؤزلرینی اونوتما میشدی)،

آرا-سیرا هئکایه لر، داها چوخ پوبلیسیستیک یازی لار اوزرینده ایشله میردی. بو دا مئهدی حسینین مصلحتی ایدی؛ بو سرت،

اما خئیوخواه اینسان اونا یال نیز گوردوکلرینی، بیلدی کلرینی یازماغی توصیه ائدیردی. بئلهجه او، "حکیمین ناغیلی"،

"سحری گۆزله بیردیک"، "کئرچ سولاریندا" و باشقا هئکایه لرینی، "رایکوم کاتیبی" کیمی پورترنت اوچئر کلرینی، یول

قئیدلرینی و "داشکسن" آدلی سندلی پوئستینی یازیر .

ایسماییل شیخلی نین بو دؤور یارادیجیلیغی حاقیندا نه دئمک اولار؟! هنج شوبهه سیز، ایسماییل شیخلی نین او ایلرده یازدیقلاری صمیمی ایدی، طراوتلی ایدی؛ سؤزه قارشی مسئولیت حیسس اولونوردو. آما اونون دا اثرلرینده دؤورون، زمانین پافوسو آشکار گؤرونوردو. ایدئولوژی قاداغالار یازچی نی موعیین چرچیوله رله محدودلاشدیریردی: او، حیاتی ضدیتلری ایله قلمه آلابیلمزدی؛ او، تصویر ائتدیگی اینسانی داخیلی عالمی نین بوتون چالارلاری ایله، ترددولری، ضعیفلیگی ایله گؤستره بیلمزدی و س. و بیر. آ. قاداغالارین چوخ اوزون بیر سییاهیسی واردی. سوونت ایدئولوقلاری آدی بیر حقیقتی آنلاماق ایستیردی لر کی، موسبت قهرامانین دا ضعیفلیکلی اولاییلر، او دا اینساندیر، موقووا دئییل. توتالیتار رژیم چوخ آمانسیر ایدی؛ سوونت آدمی نین عقیده آزادیغی نین بوسبوتون الیندن آلینماسینا باخمایاراق، او دایم سییاسی تجاوزه مروز قالدیردی، بونو دیلینه گتیرن ضیالی، قلمه آلان یازچی ان آزی دلخانایا سالیئیردی. بونولا بنله، اونلار حقیقتین هامیسینی اولماسا دا، بیر قیسینی یازیردی لر . بوتون بونلاری خاتیرلاتماقدا مقصد یازچیلاریمیزین، او جومله دن ده ایسماییل شیخلی نین هانسی شرایطده ایشله دیکلرینی چاتدیرماقدیر. ایسماییل شیخلی جبهدن قایتدیقدان سونرا - تا "آیریلان یوللار" (1954-55) قدر بنله بیر شرایطده، بنله بیر دؤورده قلمه مینی بولیسسیلیکا ساحه سینده سینادی و او جفارلاردا یاشایان زحمت آدمالاری نین پورترئتلرینی یاراتدی، امک قهرمانلیقلارینی قلمه آلدی . اون ایله یاخین ان موختلیف مؤوضولاردا هئکایه لر، بولیسسیستیک اثرلر یازان ایسماییل شیخلی نین گئنیش اوخوجو کوتله سینه تانیدان، سئودیرن 1955-جی ایله "آذربایجان" ژورنالیندا چاپ ائتدیردیگی "آیریلان یوللار" رومانی اولدو؛ بو اثر او زمان ال-ال گزیردی. ادبی اجتماعیت ده اونو چوخ یاخشی قارشیلادی. "آیریلان یوللار" 1941-45-جی ایللر محاربه سیندن سونرا آذربایجاندا گئدن دیرچهلشدن بحث ائدیر. یازچی نین تصویر ائتدیگی کئنده یئنی دؤورون عمران، زئینب، نصیب کیمی نوماینده لری کؤهنه فیکیرلی کوساوغلو، کاظم، موسا و شاهنازا قارشی چیخیرلار؛ بنله بیر کونفلیکت اوزرینده قورولوب رومان. ایسماییل شیخلی "آیریلان یوللار" دا دؤورون ایدئولوژی چرچیوله ریندن چیخماغا موعیین جهدلر گؤستریمیشدی، آما بونا هله تام نایل اولما بیلیمیشدی و اولاد بیلیمزدی. نظامی جعفر و دئمیشکن: "چونکی 50-جی ایللر هله داوام ائدیردی، 60-جی ایللر ایسه هله قاباقدا ایدی... " بونولا بنله، "آیریلان یوللار" ایسماییل شیخلی نین چوخپلانلی رومان یازماغا قادیر ایستندادلی بیر یازچی اولدوغونو گؤستردی .

* * *

ای بیئش .ستالی نین اولوموندن سونرا اولکده سیاسی آب-هاوا تدریجن دیشمهیه دوغرو گنڈیردی .
ن.س.خروششوو شخصیته پرستیژی ایفشا انتدیكدان سونرا ایسه توتالیتار رئیمین سوپوق بوزو بیر قدر ده
اریدی. ادبیات سوسیالیزم رئالیزمین منگنه سیندن یاواش-یاواش قورتولوردو. یازچیلار آرتیق
کئچمیشلرله موقایسه ده آزاد نفس آلیر، ایلردن بری اچاتماز بیر آرزو کیمی اورکلرینده گزدردیکلری
مؤوضولاری، دیله گتیرمهیه جورت انتمه دیکلری فیکیرلری، سؤزلری اوزه چبخاریردیلا. آما هله
قورخا-قورخا،
ائهمال-ائهمال. ائله بو واخت ادبی موحیطین ساکیت، آیدین سما سیندا سانکی شیمشک چاخی؛ 1962-جی
ایله
"آذربایجان" ژورنالیندا (نس 6، 7، 8) ایسماییل شیخلی نین یئنی "دلی کور" رومانی نین بیر حیصه سی
چاپ اولوندو .
اؤزونه قارشى هددیندن آرتیق طلبکار اولان، هر جومله سی نین اوستونده اسن، یوز اولچوب بیر بیچن
ایسماییل
شیخلی، سن دئمه، نچه ایلر ایمیش کی، ایکی اوتاقلی منزیلنن بیر کونجونه چکیلیب بو اثری یازیرمیش.
بئله بیر

اثر نامینه اوزونو کؤنوللو سنرتده چوخ شئیدن محروم ائتمهینه دیردی. "دلی کور" اوخوجولارین هدسیز ماراغینا سبب اولموشدو. بوتون داخلی ضدیتلرینه باخمایاراق، اثرین باش قهرمانی جاهاندار آغا هامینی افسونلامیشدی. همکارلاری دا یازچی نی بو او غورو موناسیبتی ایله تبریک اندیردیلر. بئله بیر واختدا ایسماییل شیخلی اوچون ان یوکسک قییمت، اوزونه اوستاد بیلدیگی مئهدی حسینین 1962-جی

ایلین نویابریندا اونا گؤندر دیگی مکتوب اولدو. مئهدی حسین یازیردی؛ "عزیزیم ایسماییل! "دلی کور" اثرینی دونن گنجه اوخویوب قورتاردیم. دوزونو دئییم کی، من سندن یاخشی اثر گؤزله ییردیم، امما بو جور قوووتلی و تأثیرلی بیر اثر یازماغینی گؤزلمیردیم. احسن، برکاللاه! سون اون ایله بیزیم ادبیاتیمیزدان اوخودوغوم هنج بیر اثر منی بو جور سارسیتمامیشدی."

هامی صبیروسیزلیکله رومانین آردینی گؤزله ییردی. اثری تاماملاماق اوچون ایسماییل شیخلیا داها دورد ایل وخت لازیم گلدی. نهایت، 1966-جی ایله "آذربایجان" ژورنالیندا رومانین ن حیصه سی درج اولوندو.

ایلر کنجهک، "دلی کور" اون یارانیب ادبیاتیمیزین فاکتینا چئوریلمه سینی نظامی جعفر و بئله معنالاندر اجاج: "دلی کور" اونلارلا پوئستلرین، رومانلارین میلی تفککور و موزده یاراتدیغی معنوی صحرادان آخیب کئچدی و اونا جان وئردی. بو، حقیقتن بئله ایدی؛ سوونت ایدئولوگیاسی نین طلب ائتدیگی

مؤوضولاردان، حاضر سخملردن، کونفلیکت، ضدیت گورونتوسو یاراتماق خاطرینه ایستنه سالات مؤوضوسوندا اوزون-اوزادی سویوق، جانسیخیجی موباهیسلردن اوخوجولار دا، انله یازچی لارین اوزلری ده

بئزمیشدیلر. "دلی کور" و 60-جی ایلرده بیر-بیری نین آردینجا یازیلاری ان یاخشی پوئست و رومانلار آذربایجان نثرینده یئنی بیر دؤنوش مرحلہ سی اولدو. یازچی لار ایندی مؤوضو سئچیمینده، یارادیجیلیق آختاریشلاریندا نیسبتن سربست ایدیلر.

سوروشولا بیلر: سییاسی ایقلمین یومشالماغا باشلادیغی بیر واختدا ایسماییل شیخلی نییه معاصر مؤوضویا یوخ، محض تاریخی مؤوضویا مراجعت ائتدی؟ زننیمجه، بو، باشادوشولندیر. چونکی، اوزون ایلر

ایدی کی، سوونت ایدئولوگییا ماشینی خالقلارین میلی اوزونهمخصوصو قلارینی: اونلارین دینلرینی اللریندن آماغا، عادت-عنعنه لرینی، اخلاق نورمالاریم، حیات طرز لرینی مرحلہ مرحلہ سیلیب یوخ ائتمه یه و بئله لیکله، "سوونت خالق" آدی آلتیندا بیر خالق یاراتماغا چالیشیردی. بو ماشینی نین گوجو آزالدیقا ایلک اولاراق میلی مدنیتلر - خالقلارین ان چئویک و گوجلو اوزونوبرپا اینستینکتی فعاللاشماغا باشلاییر؛ ادبیات میلی یادداشی اویاتماقچون تاریخی کئچمیشه، فولکلورا مراجعت ائدیر.

بونلاری خاتیرلاتماقدا منیم مقصدیم ایسماییل شیخلی نین "دلی کور" اونون ایزلرینی اونون اولکی اثرلرینده آختاریب تاپمایان و بئله لیکله، "دلی کور" اون آز قالا معجزه کیمی گؤیدنوشمه اولدوغونو سؤیله یینلره اعتراض ائتمکدیر. بو اثرین توخومو ایسماییل شیخلی نین قان یادداشیندا همیشه موجود اولوب، سادهجه، الوئریشلی شرایط یاراناندا - اویانیب، شیخلی دا اونو قلمه آلیب؛ خوشبختلیکدن بو، اونون

صنعتکار کیمی یئتکینلیک دؤورونه تصادف ائدیب - حقیقت بودور.

ایسماییل شیخلی نین ان دوغما اثری، شوبه سیز کی، "دلی کور" دور؛ یاراتدیغی ان گوجلو اوبراز ایسه - جاهاندار آغادیر. قریبه دیر، دقت ائتدیکده، جاهاندار آغادا ایسته نیلن قدر منفی جهتلر،

ناقصلیکلر وار: باشقاسی نین ناموسونا ساتاشیر - آروادینی گۆتوروب قاچیر، رعیتہ قارشى آمانسیز دیر، باجیسنی قتلہ یئتیریر، یوخسوللارا یوخاریدان آشاغی باخیر و سایر و ایلاخیر. لاکین بیز اونا منفی اوبراز کیمی باخمیریق، نیفرت انتمیریک اونا. حتی. دیشن زمانهده تکنمیش داغ جوسسهلی جاهاندار آغایا آجیبیریق. بیر سۆزله، او، فاجعهوی اوبراز دیر. من بوردا مطلق گۆرکملی فیلسوف-تنقیدچی عاصیف افندییوین

بو اوبراز لا باغلی چوخ دقیق فیکیرلرینی یادا سالماق ایسته بیرم. او یازیردی: "یاریمچیق ائهتیراسلارین، یاریمچیق مردلیگین، یاریمچیق خنیرین، "نزاکتلی" بدعملیگین، پامبیکلا باش کسمهیین... آنتیپودو دلی جاهاندار". - اونا اوخوجویا سؤدیرن جهنلری نجه ده اوستالیقلا دئییب... و یا: "جاهاندار آغا قورو، ائهتیراسسیز، نامرد، زواللی آدم دئیل". جاهاندار آغانین رغبت دوغوران خصوصیتلرینی اصل سئلئکسییاجی کیمی نجه ده حساسلیقلا، ذره ذره توپلایب "ساپا دوزوب".

تنقیدچی سونرا اوبرازین فاجعه‌سی نین کؤکونو معیین ائدیر، یازیر: "جاهاندار آغا باشا دوشموشدور کی، آرتیق دیشمهیه دوغرو گئدن زمانهده اونا، اونون ایدئالینا، حیات طرزینه یئر یوخدور. بونا گوره ده جاهاندار آغانین معنوی اولومو فیزیکی اولومونو قاباقلا بیر."

نهایت، یئکون: "جاهاندار آغا تاریخ طرفیندن مهوه محکوم ائدیلن شخصیتدیر. اونون حیات ایدئالی محدود، فعالیت بیترتلی و قنیری-کامل، قایه سی ایتیدایدیر. لاکین او، قریبه بیر شئریتی، قریبه بیر گؤزلیگی و آهنگی ده اؤزویله برابر کورون دالغالارینا تاپشیردی. "

باخ، بو "قریبه" لری گؤرن ده، اوستالیقلا اوخوجویا چاتدیران دا ایسماییل شیخلی قلمی نین قودرتی، ایسماییل شیخلی نین صنعتکارلیغیدیر .

"دلی کور" حاقیندا یازان بعضی تنقیدچیلار (رومان حاقیندا ساییز-حسابسیز مقاله لر یازیلیب) اونو "گرگین دراماتیک فوقوشمالار، قوووتلی خا-راکتئرلر رومانی" آدلاندیرلار - تامامیله دوزدور . بعضیلری "فئودال گنریلیگی نین تصویرینی" گؤرورلر روماندا - قوی گؤرسونلر. باشقالاری جاهاندار آغایا

"دلیقانی و ظالم مولکدار" دئییرلر - اونلار دا موعین معنادا حاقیدیرلار. آما بوتون بونلار بیر او قدر ده اهمیتلی دئییل. اهمیتلی اولان اودور کی، ایسماییل شیخلی جاهاندار آغا کیمی سون درجه سانبالی اؤلمز بیر اوبراز یاراتماغا موفق اولموش، آذربایجان ادبیاتی خزینه سینه "دلی کور" کیمی باشندان-آیغا میلی روحلا آشیلانمیش دیرلی بیر رومان وئرمیشدیر .

ایسماییل شیخلی آز یازان، آما یاخشی یازان یازیچیلاردان ایدی. "دلی کور" دن سونرا او، اوزون مدت ایری هجملی نثر اثری یازمادی. دوزدور، آرادا "جبهه گونده لیکلری" نی چاپا حاضرلادی، هنکایه لر یازدی،

آما اوخوجو اوندان "دلی کور" کیمی کؤکلو-کؤمجلی، دولغون کاراکتئرلرله زنگین، گنیش پانوراملی رومان گؤزله بیردی. حاقی دا واردی، آخی، یازیچی اؤزو صؤحبتلرینده، موساهیبه لرینده اینقیلابدان سونرا،

-20 جی ایللرده آذربایجاندا باش وئرمیش حادثه لری احاطه ائدهجک بیر عصار یازماق فیکرینده اولدوغونو بیلدیرمیشدی و حتی گلهجک رومانی نین آدینی دا اعلان ائتمیشدی. "قانی تپه" آدلانا جاقدی همین اثر . لاکین موهوم آرخیو سندلرینه الینین چاتمماسی، هله ده قاپالی جمعیتده یاشاماغیمیز، اینقیلابین بئشگی موسکوادان آسیلی اولماغیمیز، "بؤیوک قارداش" فاکتور و اونا بو نیتینی حیاتا کئچیرمه یه ایمکان وئرمهدی .

بیمونلا بئله، "دولی کور" دن سوونجو اثری "اؤلن دونیام" آ قدر اولان دؤورو من ایسماییل شیخلی نین حیاتیندا چوخ موهوم بیر مرحله ساییرام. بو ایللرده او، یئنه ده معلملیگینی داوام ائتدیردی، کینودا، تئاتردا قلمینی سینادی، "آذربایجان" ژورنالی نین تاریخینده سنچیلن رئاکتورلاردان اولدو، یازیچیلار اتفاقینا رهبرلیک ائله دی و آرتیق دندیگیم کیمی، هنکایه لر یازدی و "جبهه گونده لیکلری" نی چاپا حاضرلادی. گونده لیکلاری او، 1942- جی ایلدن - جبهه یه گئدن گوندن یازماغا باشلامیشدی؛ اوزون ایللر اونلارین اساسیندا محاربه حاقیندا رومان یازماق فیکریندیدی. آما رومان یازمادی، بیر بالا جا ال گزدریب، دنمک اولار کی، اولدوغو کیمی آدی بیر دؤیوشچونون جبهه گونده لیکلری -

قئیدلری شکلینده چاپ ائتدیردی. باریت قوخوسو گلن گونده لیکلرین چوخ بویوک عکس-صداسی اولدو .

ایسماییل شیخلی یارادیجیلیغی نین سون آکوردو عومرونون قوروب چاغی قلمه آدیغی "اؤلن دونیام" رومانیدیر. اثری اؤزو یازماغا باشلاسا دا، سونرادان آغیر خسته لیگین فسادی نتیجه سینده گؤزلری توتولوغو اوچون رومانین اکثر حیصه سیندی دیقته ائتمک مجبوریتینده قالدی؛ بو ایشی وفالی حیات یولداشی اومیده خانیم گوردو .

"اؤلن دونیام" فورما باخیمیندان ایسماییل شیخلی نین اولکی ایکی رومانیندان خئیلی فرقله نیر . نسیبتن کیچیک هجملی بو اثرده یازیچی اساس سوژنت خطتی ایله باغلی موختلیف حادثه لری پارالل اینکیشاف

انتدیرمک حسابینا و کونکرتت زامان چرچیوهرلرینی جسارته پوزاراق، گاه ایرهلی - گلهجهیه گندیب، گاه دا گئری - کئچمیشه قاییتماق سایه سینده ایکی بؤیوک نسلین طالعیینی ایزله مهیه و اولکه نین سیاسی منظره سینی وئرمهیه مووفق اولور. رومانین دیلی ده قورولوشونا اویغون چوخ چئویک و لاکونیکدیر؛ حتی طبیعت تصویرلری نین اوزونده بنله، "دلی کور" له

موقایسه ده، یازیچی بیر-ایکی دقیق شتريخله کیفایتله نیر، قطعی تفررواتا وارمو. قریبه دیر، ایلر اوزونو عنعهوی نثر تهکییه سیندن کنار ا چیخمایان. کلاسیک رومان ژانرینین بوتون قایدا-قانونلارینا ریایت ائدن ایسماییل شیخلی "اؤلن دونیام" دا چرچیوهرلی ووروب داغیدیر؛ قهرمانلاری نین طالعی ایله باغلی

بیر انپیزودو، آذربایجان میقیاسیندا باش وئرن قلوبال اجتماعی-سیاسی پرسنسلرین تصویرلی عوض ائدیر. و

یاخود، آرملا قلهمه آلینمیش پسیخولوژی وضعیتن سونرا چوخ راحتلیقلا سوژنتین مویان بیر

حیصه سینی سر عتله نقل ائدیب کئچیر. یازیچی بونو بیله-بیله ائدیر، دقتینی ایکینجی-اوجونجو درجه لی هئچ بیر

شئییه یابیندیر میر؛ مقصد اثرین قایه سینی قابر تماقدیر. قایه ایسه بوندان عبارتدیر: آذربایجان خالقینا کنار دان زور لا قبول ائدیر یلمیش سییاسی سیستم اونون حیاتیندا ساییز-حسابسیز محرومیتلره، اولوملره، فاجعه لره سبب اولوب .

"اولن دونیام" رومانی چوخ دقیق تاپلمیش و بویوک اوستالیقلا قلمه آلمیش سیمولیک بیر سونلوقلا بیتیر. اثرین قهرمانلاریندان بیر، ائلیندن-اوباسیندان دیدرگین دوشموش حسن آغا اوزون ایلرین آیریلیغیندان سونرا دؤنوب یوردونا قاییدیر، چینار آغاجی نین آلتیندا اوتوروب کورگینی اونون گؤده سینه سویکییر و گؤزلرینی یوموب بیر زامانلار اؤز الی ایله اکدیگی بو عظمتلی آغاجین ریشه لری ایله

ابدی اولاراق دوغما تورپاغینا قووشور .

چوخ تأثیرلی صحنه دیر، آما بوردا بیر تسکینلیک ایشارتیسی، بیر اومید روشئیمی وار؛ تورپاغا قووشماق -

ابدیته قووشماقدیر. تورپاقسا ابدیدیر. ان گوجلو طوفانلار، قاسیر غالار بئله توز-توز اناق قالدیر سا دا، تورپاغین اوستونده کیلری اوچوروب-داغیتسا دا - تورپاق یئرینده قالیر. کنار دان کتیر یلمیش زوراکی اینقیلابلار دا ائله دیر - ساییز-هجسابسیز اینسان اولومو، موسیبتلر، فاجعه لر حسابینا جمعیتده خیرداپارا نهلری ایسه دئیسه بیلسه ده، خالق معنویاتینی، خالق روحونو تامام مهو ائده بیلیر. بئله اولماسایدی، عادت-اننالیزیمیز، دیلیمیز، باشقا میلی دیرلریمیز بو گونه کیمی یاشامازدی. "اولن دونیام" رومانی اوخویوب قورتاردیقان سونرا، ایستتر-ایسته مز، محض بو سایاق دوشونجه لره قاپیلیر سان ...

ایسماییل شیخلی ماجال تاپیب "اولن دونیام" رومانی نین سون نقطه سینی قویماقلا، 50 ایلیک یارادیجیلیق یولونا دا یئکون ووردو. و سانکی بوندان سونرا او دا قهرمانی حسن آغا کیمی راحتلیق تاپیب دونیاسینی دئیشدی، ابدیته قووشدو .

تنز-تنز ائشیدیلن بئله بیر دئییم وار، دئییرلر: "یازیچی نین اثرلری اوخونورسا، دئمهلی، او، یاشاییر. " بونون بئله اولوب-اولمادیغینی من بیلیرم. آما اونو قطع بیلیرم کی، ایسماییل شیخلی - اثرلری اوخونان و سئویلن یازیچیدیر ... اینتیقام قاسیمز اده

پومانلار آیریلان یوللار

گون قالخدیقا گنجه ساختادان دونان یوللارین قاری اریگیردی. آرخلارین کنارینداکی بوزلار ایستی نین تأثیریندن چاتلایب اووخالانیردی. گوز ایشله دیکجه اوزانان دوزلرین اوزرینه یورغان کیمی سریلن قار نازیلیر، بعضی یئرلرده ایسه یوخالیب خال-خال اولوردو.

شهردن چیخیب اوزانان آسفالت یول آغ چؤللی قارا خطت کیمی یاریب کئچیردی. یاز آیلاریندا گورلایب-چاغلایان آلاگوز چایی ایندی ساپ کیمی نازیلیب ساکیت-ساکیت آخیردی. او تایدا، باغلارین ایچینده کند ائولری گورونوردو. باجالاردان بورولا-بورولا قالخان توستو دومان کیمی کندین اوزرینه یاییلمیشدی. اوزاقدان قارا نقطه لری آندیران حیوانلار چؤلره سپه لنمیشدی.

قاتاردان دوشندن سونرا چامادان الینده شهرین کنارینداکی تپه ده دایانمیش عمران بیردن گولومسوندو. آیریلیقدان سونرا دوغما یئرلر اونا داها گوزل گوروندو. اطرافداکی آعاجلار، چایین اوزرینده کی دمیر کورپو، یولون کنارینداکی قوشا چینار بئله عمران عزیز و مهربان گلدی. او، آشاغی انندی. کورپونو کئچیب آسفالتا چیخدی. ماشینلارا ال قالدیرمادان، دوغما یئرلره دوینوجا باخماق مقصدی ایله ساغا بورولوب کند یولونا دوشدو. دونو آچیلان یولون پالچیغی ساققیز کیمی آیاغا یاییشیردی.

عمران پالچیغا دوشمه مک اوچون یاخینداکی آرخین یاخاسی ایله گئندی. بیر آزدان او اوزه آدلایب، قارلا اورتولو قوروغا کئچدی. قار آیاقلاری نین آلتیندا خاریلداییر، ایسلانمیش اوت کؤکلری ازلیردی. آرخین دومدورو سویو سیر-سیر بوزلاری بیغیشدیریب آپاردیقجا، اونلار چیلیکلنمیش شوشه کینو جینگیلده بییردی. قار آدامین گوزونو قاماشدیریردی.

بو جیغیر عمران چوخدان تانیش ایدی. مکتبه اوخودوغو واخت، قیش و یای تتیلرینده یولداشلاری ایله شهره همین بو کسه جیغیر لا گلیب-گئردی.

عمران دایانیب قرب طرفه کی دلیداغا باخدی. سونرا ساری مئشین پالتوسونون جیبیندن پاپیروس چیخاردیب یاندیردی و یولونا داوام ائندی.

آرام-آرام وورولان زنگ سسی اونو فیکیردن آبیردی. باشینی قالدیریب آغ داشدان تیکلمیش بویوک مکتب بیناسینا باخدی. هیتی سس-کویله دولدوران اوشاقلار بیربیرینی قووور، قار توپو اویناییردی.

عمران اوز اوشاقلیغینی خاتیرلادی. مکتبه گئدیپ-گلدیگی گونلری، قیشدا بیربیرلرینی قارا باسدیقلا رینی، یاز آیلاریندا چمنلیکده اویناییب، کوللارین دیبندن بئووشه بیغدیقلارینی یادینا سالدی. اونلار هر سحر گونشله بیرلیکده اوینار، آلوان چیچکلی مئیوه آغاجلاری نین آلتیندان کئچهرک مکتبه گئدردیله. زنگن اول اینکتیین هیتینده قوشا-قوشا گزهرک درس لرینی تکرار ائدردیله .

اوشاقلارین سسلری بیر-بیرینه قاریشاردی. تنفوسلرده هیته قاچار، تورنیکده فیرلانار، توپ-توپ اوینایاردیله. هوانین اتری اوتاقلارا دولور، سینفی بزمین قیزیل گوللرین راییه سینه قاریشیب آدمی مست ائدیردی. هله قیزلار!.. اونلار یئنیجه آچیلان گوللردن داها طراوتلی اولوردولار. گوزلری قایناییر، یاناقلاری رنگدنرنگه دوشوردو. آشاعی صینیفده اوخویارکن آتیلیب-دوشهرک دجللیک ائدن بو شیلناق قیزلار، دوققوز-اونونجو صینیفلرده آغیر لاشیر، آدم چوخ اولان یئرلرده اوزلرینی ساکیت آپاریر، تک قالاندا ایسه یئندن شاقیلدا ییب گولوردولر. اومو-کوسولر، موبابیسهر، قاشقباق توکوب دوداق بوزمه لر او قدار اولوردو کی!

"ئه، اوشاقلیق!" - دئییه پیچیلدایان عمران کن دین اورتاسیندان کچن آرخم اوستونده کی کورپویه یاخینلاشدی. قباق طرفدن گلن بیر قیز ایین-رانی گورجک کولایبیسینی دوزلندی، باشمی آشاعی سالاراق، اوتوب کئچمک ایستهدی. عمران جیغیردان کنار ا چیخدی. نیی ایسه سلیقه ایله قرئته بوکوب قولو اوستونده سینه سینئ سیخان قیز، اونون برابرینه چاتاندا گوز آلتی ترارا-نا باخدی. بیردن اونون ایری قارا گوزلری توجه بولو گنیشلندی. آیاق ساخ-لایاراق، گولومسه دی. یاناقلاری داها دا آلاشدی.

- عمران، سنسن؟
عمران قیمیشدی .
-خوش گوردوک، زئینب .

قیز گوزلرینی یئردن آیرمادان دینمزجه اونونلا گوروشدو. عمران باشدانایاغا قیزی سوزدو. زئینب خئیلی دیشیب گوزل لشمیشدی. عمران زئینبی اوشاقلیقدان تانیبیردی. او، مکتبه همیشه دجللیک انئمی، کیچیک بیر بهانه تاپیب آداملارا ساتاشماعی، موساهییب نین اوتان دیغینی، یاخود دا ازاجیق توتولدو غونو گورنده شیلناقلیق ائدهرک، گولمی چوخ سئوردی. عمرانین اوزو ده چوخ زامان اونون زار افاتینا دوزه بیلمه ییب قاش-قباغینی ساللاردی. بونو گورن زئینب: "عمران، سن الله، همیشه بنله دور، قاشقباقلی اولماق سنه یامان یاراشیر، اوندا منیم سندن داها چوخ خوشوم گلیر" دئیر و گولمه یینی گوجلہ ساخلایاردی. عمران داها دا عصیلشیب :
-سن بو خاصیتیندن نه واخت ال کجکسن؟ - دئیردی .
زئینب شیلناق اوشاق اداسی ایله :

-آلاب وئرن خاصیتی دییشمک اولارمی؟ - دئیردی .
چوخ واخت ده عمرانین آناسی توکزیان خالا صؤحبتہ قاریشاردی :
-آی شیطان، گددن ال چکسنه، نه ایسته بیرسن؟
ایندی عمران، قارشیسیندا دایانان زئینبه باخیردی. اونون آیاغیندا اوزون بوغاز
رئزین چکمه، اینینده گۆی ماهود پالتو، باشیندا یاشیل یئللی قارا کلاغایی واردی .
حیسس اولونوردو کی، اوشاقلیق گونلرینده کیندن فرقلی اولاراق، ایندی زئینب اوست-باشینی
سلیقهیه سالمیش، همیشه گوزونون اوستونه توکولن ساچینی سیغاللامیشدی .
-بیز ائله بیلدیک سن داها بورالارا گلهمیه چکسن. توکزیان خالا هر گون
آرخانجا گیلنیله نیردی، - دئییه او، سوکوتو پوزدو .
-هنچ ائله شئی اولارمی؟
-نییه اولمور، بؤیویوب کندی بینمه یئلر آزدیرمی؟
-منی ناحاق یئرہ اونلارا اوخشادیرسان .
-سن گؤیدن دوشمه ییبسن کی، - نهایت، زئینب نظر لرینی یئر دن چکیب
اونون اوزونه باخدی، - هنچ سندن ده گوزوم سو ایچمیر .
او همیشه کی کیمی آستادان، آنجاق اورکدن گولدو. عمران آراجیق پرت اولدو: "بو
قیز هنچ واخت دوزلمز ."
زئینب ائله بیل بیردن-بیره دییشدی. بیر آز بوندان اول اوتانیب قیزاران قیزدان
اثر قالمادی. گوزونون اوجو ایله عمرانین چامادانینا باخدی .
-ائله ایندیمی گلیرسن؟ یقین توکزیان خالانین خبری یوخدور .
قاجیب موشتولوقلایاجام .
-لازیم دئییل .
زئینب اوز-گوزونو تورشوتدو :
-دوز دئییرسن، سنن گلهمیین هنچ موشتولوغا دیمز .
عمران تعجبله اونا باخدی. زئینب ایسه او غوندو. عمران اونون یئنی بیر سؤز
دئییه جهیبندن قورخاراق تئز چامادانینی گؤتوردو .
-بوردا نییه دور مو شوق، قاییت، بیزه گئدک .
زئینب یول اوزونو اوغرون-اوغرون اونو سوزدو. بیردن دایاندی. دقتله عمرانین
اوزونه باخدی. قیزین گوزلرینده آشکار سنچیلن شیلتاقلیق، دوداقلاریندا کی نایه لی
تبسسوم اونون نیسه حاضر لاشدیغینی گؤستریردی. دوغرودان دا ائله اولدو. زئینب
قاشلارینی دارتاراق :
-بو-او-ی. آی عمران، نه یامان قارالیبسان، - دئدی .
عمران بورنونون اوجونا قدر قیزاردی. زئینب ایسه وضعیتینی پوزمادان
شاققیداییب گولور، سانکی موساهییبی نین پرتلیگیندن حرز آلیردی. عمران اوزونو
توپلادی .
-من اولدن قارایام. قارا آدامین نیی قارالاجاق؟

زئینب داها اوجادان قهقهه چکدی و حیلہ گرجه سینہ گوزلرینی اویناتدی :
- اورگینی سیخما. ائوینیزده کی نین خوشونا گلرسن. یقین کی، سوراغینی
آلیبسان ...

عمران اونا جاواب وئرمک ایسته بیردی کی، زئینب قاچا-قاچا یولو کئچیب، اطرافی
چیرلی ائوه یاخینلاشدی. عمران دو ققازدان کئچیب گلنه دک زئینب چیرین
تاپدانه میش یئریندن آدلایب هیته گیردی. هله ائیوانا یاخینلاشمامیشدان؛ "آی
توکزبان خالا، - دئییه چاغیردی، - بیر تئز اول، ائشیه چیخ." اچریدن
اورتابویلو، دولوبودنلی، ساچلاری آغارمیش بیر ارواد چیخدی. اونون قوللاری
چیرمکلی ایدی .

-آی قیز، نه های-کوی سالیبسان؟

زئینب، دو ققازدان کئچیب گلن عمران ایله گؤستریدی :
-بیر گؤر کیم گلیر !

توکزبان خالا ساکیتجه گوزلرینی قییب، گلن آداما باخدی و بیردن قوللارینی
اچیب او غلونون قاباغینا یویردو. عمران ماجال وئرمه دن، اونون بوینونا ساریلیب
اوز-گوزوندن مارچا-مارچیا اوپدو .

-عومروم-گونوم، نه یاخشی گلدین! آدام دا قوجا آناسینی یاددان
چیخاردارمی؟ هئچ دئمیرسنمی آنام تکدیر، گندیم اونا باش چکیم. بلکه ائله
باشیما بیر ایش گلیب؟! گوزومون آغی-قاراسی بیرجه سنسن .

آناسی نین کؤورلمه سیندن عمران دا قهرلندی .

-یاخشی، بسدیر. گورورسن کی، گلیمشم .

-خاصیتینی بیلیممی، یئنه بیر گنجه قالیب گنده جکسن .

-یوخ، داها هئچ یانا گندن دئیلم .

توکزبان خالا دقتله او غلونون اوزونه باخدی. ائله بیل اونون دو غرو دئییدئمهدیگینی
گوزلریندن اوخوماق ایسته بیردی .

عمرانین اوستو خمیره بولانمیشدی. توکزبان خالا سئویندیگیندن اوزونو ایتیریب الی
ایله خمیرلی-خمیرلی او غلونون بوینونو قوجا قلامیشدی. بونو گورن زئینب گولگوله
توکزبان خالانین قولونا توخوندو .

-بیرجه بئله دور گوروم، کیشی اوزونه تزهجه پالتار آلیب، سن ده اونو بلمبلم
ائیله بیبسن. قوی تمیزله بیم، یوخسا خوشا گلمز .

زئینب عمرانین اعتراضینا باخمادان اونون اوستونو تمیزله دی، سونرا دا
توکزبان خالایا اوزونو توتدو :

-ایندی اورگین یئرینه دوشدومو؟ حاضر، قزئنده شکلی چیخاندا سنه

دئمهدیممی گله جک. گوردون کی، من دئین اولدو. سوز وئردی، کیشی کیمی ده
سوزونون اوستونده دوردو .

توکزبان خالا ائتی نین اوجو ایله گوزلرینی سیلیدی .

-جانیم سنه ساداغا اولسون، آی بالا، ائشیکده دورما، کئچ ایچری، هاوا سویوقدور، دردین آلیم .

عمران چامادانینی گؤلوروب پیلکنی چیخماق ایسته بیردی کی، ائیواندا دایانان قیزی گوردو. بویونو آزجا یانا اییب دیروبو سویکونمیش بو قیزین کولاغاییسی سوروشوب چیینینه دوشموشدو. ساریشین ساچلاری تن اورتادان ایریلمیشدی. تنللیری یاناقلاریندا قیوریلیمیشدی. نازیک، قارا قاشلاری چاتیلیمیشدی. چنه سی نین ساغ طرفینده، بوخاغیندا، بالاجا خالی دا واردی. قیزی باشدان-آیاغا سوزن، اونون گؤلرینه کؤلگه سالان کیرپیکلرینه دقت یئتیرن عمران قئیری-ایختیاری اولاراق: "ظالم بالاسی نه قشنگدیر!"

-دئی' خیالیندان کئچیردی .

سس-کویه ائیوانا چیخب، آنا ایله بالانین گوروشونه تاماشا ائدن قیز ایسه حرکتسیز دایانمیشدی. کناردا دایانیب عمرانین قیزا نجه دقتله باخدیغینی موشاهیده ائدن زئینب :

-نییه دوروبسان، یوخاری چیخ، تانیش اول! - دئدی .

اؤز الینی عمرانین ایری اوچوندا حیسس ائدنده نرگیز معلمین آل یاناقلاری خفیفجه قیزاردی. ظریف دوداقلاری آزجا آرالاندی. دیشلری نین پارلیتسی دوداقلاریندا عکس اولوندو. اؤز آدینی دئیرکن سسی تیتردهی. عمران ائله گلدی کی، نرگیز معلمین دالغین گؤلرینده نه ایسه بیر محضونلوق، ملوللوق وار .

یئنه زئینب سسی ائشیدیلدی :

-کئچین ایچری، هاوا سویوقدور .

عمران دؤنوب زئینبه نه ایسه دئمک ایسته دی، آما توکزیان خالا اونا ماجال وئرمه دی. جاوانلاری ایچری آپاردی. اوجاق قالاییب، چای-چورک تداروکونه باشلادی. زئینب ده بوش دایانمادی. تنز-تنز قاپینی آچیب-اؤرتمهیه، گوله-گوله ستکان-نلبه کی سیلمهیه، آرابیر ده عمران سوز آتیب، نرگیز معلمیه ساتاشماغا باشلادی .

عمرانین گلشی ایله ائله بیل ائو-ائشیک جانلاندی. توکزیان خالا هر دفعه عمرانین یانیندا اؤتدوکجه دؤنوب باخیر، "بویونا ساداغا اولوم، اوغول"- دئییه اونو اوخشاییر، سینیلری، قازانلاری دانقیلدا دیردی .

نرگیز معلمه ایشه قاریشدی. اونلار دویو آریتلماغا باشلادیلار .

عمران آناسینی ناراحت علمه مک، یانیندا اورتماق ایسته دی. مومکون اولمادی .

آخیردا اؤزو ده اونلارا قوشولدو. اوتاغی گولوش سسلری دولدوردو ...

قاپیدا آت فینخیردی، کیمینسه خیریلتیلی سسی ائشیدیلدی. زئینب درحال باییرا چیخدی .

-آی قیز، هاردا ایتیب-باتمیسان؟ سحر دن چاغیرماقدان بوغازیم بیرتیلیب، نه

واخت بو گز هینلیگیندن ال چکجکسن؟

زئینب صیفتی درحال جدیلشدی .

- آرتیق-اکسیک دانیشما، دئی گوروم سوزون نه دیر؟
-سوزوم اودور کی، آز گز. سونرا دا، آخشام ایدار میه گل! ایجلاس وار. شخصاً
قوربان قاغا اوزو تاپشیریب .
-یاخشی، گلهرم، سونرا؟
-سونرا دا... - دئیئه آتلی سسینی اوزاتدی و گوزونو پنجرهدن ایچری زیلله دی .
دئیهسن، قولاغی نه ایسه آلمیشدی. - او نه سس-کویدور؟ ایچریده کیشیمی وار؟
-بلی .
-کیمدیر؟
-عمران ...
-عمران؟ او، بیم بور ادادیر؟
-بلی، بور ادادیر !
باییرا چیخیب هارا ایسه تلهسن توکزبان خالا آتلینی گوروب دایاندی .
-آی اوغول، نییه قاپیدا دورورسان؟ دوش آتدان، ائوه گل. دردینی آدیغیم
عمران دا گلیب. اوتورون، صوحت ائله یین ...
-یوخ، توکزبان قاری، - اوغلان اوز-گوزونو تورشوتدو. - ایشیم وار .
قوربان قاغا شخصاً منی گوزله ییر .
او، آتین باشینی گئری دوندردی و سوروب دوققازدان آرالاندی. زئینب اوتاغا
قاییتدی. عمران اونون توتقون صیفتینه باخدی .
-خنییر اول، کیمله صوحت ائله ییردین؟
-هئچ، بیزیم بریقادیله .
-هانسی بریقادیله؟
-خیر-خیر کاظیملا .
اونلار یئنه باش-باشا وئریب دویو تمیزله دیلر. بیردن زئینب دایانیب دیققتله
عمرانین اوزونه باخدی .
-اؤزون بیر شئی اولماسان دا شکیلده قیامت چیخمیشدین .
-هانسی شکیلده؟
-قزئنده کینده .
-نه قزئت؟ - دئیئه عمران قاشلارینی چاتدی .
-اؤزونو نییه بیلهمزلییه قویورسان؟ بیر آی بوندان اول
چیخمامیشدیمی؟ کسبب ساختامیشام، باخ بودور، - دئیئه او، جلد آیاغا دوردو .
بایاق قزئته بوکوب گتیردیگی کیتابی آچیب آراسیندان سلیقه ایله قاتلانمیش شکلی
چیخارتدی. - هامیدان قشنگ سن دوشوبسن. ائله قزئتی آلان کیمی توکزبان خالانین
یانینا قاچیب دئدیم کی، موشتولو غومو وئر. عمران عریضه یازیب کولخوزا ایشله مه یه
گلیر. آرواد اینانمادی کی، یالاندیر، او هله اوخویاجاق. آخیر شکلی گؤستریب گوج-بلا
ایله ایناندیرمیشام. دوغرودان شکیلده قشنگ دوشوبسن، آما..،

او یئنه گولدو. عمران آراجیق قیزاریب، باشی ایله ائهمالجا نرگیز معلمه نی گؤستردی. "آیبیدیر، یاد آدام وار" دئمک ایستهدی. زئینب اونون اورگیندن کنجه نی درحال باشا دوشوب داها برکدن گولدو.

-نه اولسون، سوزون دوزونو دئینده آجیغین نییه توتور؟ قوی ائله نرگیز معلمه ده بیلسین کی، اوزون بیر شئی دئیلسن.

-یاخشئی، آز شیتلیک ائله!

-دئیه سن، کوساو غلو کیمی دوغرو سوزدن سنین ده خوشون گلمیر.

-کوساو غلویلا نه ایشین وار؟

-نه تئز طرف دوردون؟ آما او سنین گلدیگینی انشیدنده، آغلیم کسمیر کی،

سئوینسین. هله اوزونو گورمه میشدن قزئنده کی شکلینه باخیب آغیز-بورنونو ایپردی.

عمرانین قاشقاباغی نین توكولدویونو گورن زئینب گولدو.

-اورگینی سیخما، اونا ائله سوزلر دئدیم کی، داش دیمیش آبی کیمی

دونقولدانا-دونقولدانا قالدی.

-آغساققال کیشیدیر، ائله سوز دانیشما. البت زارافات ائله بیرمیش. کوساو غلو

دونیا گورموش کیشیدیر. گوزوموزو آچاندان اونو کولخوزدا گورموشوک. بیس صدر

دئییل.

-سن دئین اولسون، - زئینب چینیینی چکدی. - گوروکن داغین دیبی یاخیندیر.

توکزبان خالانین ائیواندان سسی گلدی. زئینب چینیکی گوتوروب چیخدی. "بو

قیزدان هنج نه باشا دوشمورم" - عمران فیکره گئتدی...

گورهاگور یانان دمیر پچین ایستییسی اوتاغی برک قیزدیردی. چارپاییدا، یومشاق

یورغان-دوشکده یاتان قوربان کوساو غلو یوخولو-یوخولو سینه سینی قاشیدی، آرخاصی

اوسته دوندو. قوللاری چارپاییدان ساللاندی. آراجیق سونرا اوتاغی فیسیلتی گوتوردو.

بدن نوما گوزگونون قاباغیندا اولوروب قاش-گوزونه سیغال وئرن سایالی ارینین

سسینی انشیدیب گئری دوندو. اونون اوستونون آچیلدیغینی گوروب آیاغا دوردو. دوشمه مهیه

دوشموش یورغانی گوتوروب اونون اوستونه اورتدو. اونون ایری دوشلری قوربانین سینه سینه

توخوندو. سایالی خنیلی ارینین باشی اوزنرینده دایاندی. قوربان نفس آلدیقجا قالین

دوداقلاری آرالانیر، پاپیروس چکمکدن سارالمیش دیشلری گورونوردو. اتلی گوزلری نین

یانلاری قیریش-قیریش ایدی. اولگوجلہ قیرخیلمیش باشی یاستیغین اوستونده پاریلدا بیردی. نفس

آلدیقجا خیریلدا بیردی.

سایالی ارینی سیلکلهدی .
-ایه، یاتماقدان دویمادینمی؟
قوربان دوداقلارینی مارچیلدا دیب میز یلداندی :
-سن آتانین گورو، قوی بیر آز چیمیر ائلهیک .
-گونورتا اولوب آخی، آجیدان-سوزوندان اولدون .
قوربان یئرین ایچینده قورجالانیب، گۆزلرینی آجدی. هاوا چاتیشمیرمیش کیمی
دریندن نفس آلدی .
-یئنه اوجاغی چاتیسان؟
-بیرجه دور. اوزونو خورا-خوشا قویما .
آروادی نین خاصیتینی بیلن قوربان، یئرین ایچینده گرنشدی. برک اسنهیب
گۆزلرینی اوووشدوردو .
سایالی اونون پالتارلارینی گنیردی. قوربان کؤنولسوز آیاغا دوردو. اؤسکوروب
بوغازینی آرتلادی. پالتارینی گنیینیب ائیوانا چیخدی. آروادی بوینو دریلی یاریم کورکو
اونون چیینینه سالدی .
هیئده قان-تر ایچینده اودون یاران کاظیم درحال بالتانی کؤتویه سانجیب
قیشقیردی :
-آی اوشاق، کیشیه سو گتیرین اوزونو یوسون. - سونرا دا ایریشدی. - صاباحین
خئیر، قوربان قاغا، دئیسن، بوخودان دویماییسان .
-قویورلار کی، آدام بیر شیرین یوخو یاتا؟! گنجه یاریباجان باش-بئینیمیزی
آپاریرلار. هر اغیزدان بیر آواز گلیر .
-باشینا آند اولسون، دوز دئییرسن، هر هسی بیر هوققا چیخاردیر. ایلاه دا کریم
کیشی .
-ایه، کاظیم، او نه آدامدیر کی، سوزونو دانیشیرسان؟ ه، ایشینده اول .
-بیلیرم، سن اولان یئرده او نکاره دیر؟ آما هر ایشه باشینی سوخور .
کوساوغلو چیینینی آتیب یئنه بوغازینی آنتلادی و عصبی حالدا کاظیما باخدی .
-سنه دئدیم، ائله لری نین سوزونو دانیشما. من کریم کیمیلری نین چوخونو
یولا سالمیشام. سن بئله ایشلره قاریشما. بریقادیرسن، گنت بریقادیر لیگینی ائله .
کاظیم تزییم ائدیرمیش کیمی آشاغی اییلدی :
-او هئیکئل باشینا آند اولسون، دوز دئییرسن، بیر ده بئله ایشلره قاریشمارام .
کوساوغلونیم کیچیک قیزی ساری آفتافادا سو گتیردی. کاظیمی درحال آفتافانی و
دسمالی قیزین الیندن آلدی .
-قاچ گنت ائوه، اوشویرسن، من اوزوم تۆکرم .
کوساوغلو کورکونو چیینیندن آلیب کاظیما وئردی. او ایسه دسمالی سول قولونون
اوستونه سالیب سو تۆکمهیه باشلادی. کوساوغلو ایری اووجونو سو ایله دولدوروب اوزونه
چیرپیر، آت کیمی فیخیریب اطرافا سیچرادیردی. قیش، یاز قیرخیق

اولان باشیندان بوغ قالخیردی. اوزونو یویوب قورولادیقدان سونرا کاظیمین اودون یاردیغی سمته باخدی .

-دئیهسن، قار کسمهیهجک .

-جانین ساغ اولسیم. اودونونوز بولدور. هامیسی دا فیستیق، پالید. منشدن مکتبه اودون گتیرمهیه گئنده شخصاً اوز الیمله سئچمیشم. هله او بیرری قیشا دا چاتار. تئزدن گلیب ایکی-اوچ گونلوک یارمیشام. آخسام دا گلهجهیم. قوی اوشاقلار اذیت چکمه سین .

-آ کیشی، نه اذیت چکیرسن؟

-نه زحمتی وار، قوربان قاغا، اودون یارماق بیر بؤیوک ایش دئییل . کوساوغلو الینی بئلینه قویوب، هیته ایلانیالی بیغیلیمیش اودونلارا، ایری مئیوه آغاجلارینا، تالوارین آلتینداکی یوک ماشینی، بیر آز بریده کی "پوبندا" یا باخیب، عادتی عذره بوغازینی آریتلادی. سونرا گوموش قوتوسونو چیخاردیب پاپیروس ائشدی و ممنونیت ایفاده ائدن نظرلی کاظیما باخدی .

-قییامت اوغلانسان. گرک سنین بو یاخشلیقلاری نین عوضینی چیخام .
-اشی، نه یاخشلیق، قوربان قاغا؟ بؤیویونه قوللوق ائله مک هر کسین

بورجودور .

-بورج اوز یئرینده. اگر سوزومه قوللوق آسان، لاپ گئروی دا اولارسان ... کاظیمین گوزلری پاریلادی .

-هه، بس نجه بیلیرسن، هر شئی اوز الیمیزده دئییل؟ ایسته سم سنی لاپ گونو صاباح موسکویا دنلاقتا دا گوندرم .

-ائله دیر، قوربان قاغا. شخصاً سنین ال قاتدیغین ایشی هئچ فلک ده پوزا بیلمز .

کوساوغلو قارشیسیندا دایانمیش اوغلانی تپهدن دیرناغا سوزدو. اونون دیرمی پایاغی گوزونون اوستونه انمیشدی. اوجو شئشمر، قارا بیغلاری واردی. قارابوغداپی صیقتینه دنبیر چوپور سپه لنمیشدی. بویو اوجا اولماسا دا، یاراشیقلی ایدی. آما بئلی آزا قاباغا ایلمیشدی. او، همیشه کوسا-اوغلو ایله صؤحبت ائنده قوربانلیق قویون کیمی بویونو بوکوب، یازیق بیر گورکم آلاردی. ائله بونا گوره ده صدرین اوندان خوشو گلیردی .

کوساوغلو قارشیسیندا دایانان بریقادیره باخیب گولومسوندو :

-پامبیق اکینینه باشلانان کیمی یان آرخین آلتینداکی خام یئری شوملابیب بریقادانین تورپاغینا قاتارسان. سویون گوزودور. اوردا بیر پامبیق اولاجاق کی، گل گوره سن! بیلدین؟

-بیلدیم، قوربان قاغا، آنجاق ...

-نه آنجاق؟

-اورا منیم بریقادامین یئری دئییل .

-نه اولسون کی؟ اکر سن، آرتیق پامبیق گوتوررسن. سونرا دا باخاریق. کئچن ایل ضررمی چکدین؟

-الله عومرونو اوزون ائله سین، قوربان قاغا، سن اولان یئرده آدام ضرر
چکرمی؟
ائیوانداکی سامووار قایناییب پوققولدادی. سایالی ساموواری گؤتوروب ایچری
آپارماق ایستهدی. آنجاق کاظیم اوزونو قاباغا وئردی.
-سایالی باجی، قوی من گؤتوروم.
-سنه زحمت اولار.
-اشی، نه زحمت؟!.. ائییه سؤزو نییه دانیشیرسان، آیبب شئیدیر.
او، سامووارین قولپلاریندان یاپیشیب ایچری آپاردی. گؤزجو سوفره یه دوزولموش
یئمکلره باخیب بائیرا چیخدی. یئنه اودون یارماغا باشلادی. یاریم ساعتان سونرا
قاپینی آرا لاییب باشینی ایچری سالدی.
-آی قاغا، ایداره یه گله جکسنمی؟
-هه، هه، گئت گؤهر قارییا کؤمک ائله، پئچی-زادی قالا.
-باش اوسته، آی قاغا!
او، قاپینی اورتوب گنتمک ایستهدی. آما نه ایسه خاتیر لاییب دایاندی. بونو حیسس
ائن کوساو غلو:
-نه وار، سؤزلو آداما اوخشاییرسان؟
-هنچ. ائله بیردن یادیمادوشدو. دونن عمران گلدی.
-هانسی عمران، ه، توکزبانین او غلو؟
-بلی.
کوساو غلو بیر آنلیغا فیکره گئتدی. سونرا سسینی اوزادا-اوزادا سوروشدو:
-دئیسن، او، آگرانوملوق مکتبینه اوخویوردو؟
-ایندی قورتاریب. اوزو ده دئییرلر یاخشی آگرانوم اولوب.
-اولسون ده. گویا کی، مکتب قورتاراندان منه آغزی ایله قوش توتاجاق.
ایندی مکتب قورتارانلارین باشیندا بئش قپیکلیک شئی یوخدور.
-دئییرم، اشی، دوغرودان دا بو دونیانین ایشی لاپ قمه دییه دیر. آغزی قاتیقلی
اوشاقلار دا اوزونو آدام جرگه سینه قاتیر. هنچ دول توکزبانین او غلوندان آگرانوم
اولار؟
-اولاندان گلیب خونچامیزین باشینی ها داغیتما یاجاق. هنچی آیری، کؤچو آیری،
بیزه نه وار! قاپینی اورت، گئت ایشینده اول، من ده بیر آزدان گله جیم.
کاظیم قامتینی دوزلدیب قاپیدان چکیلدی. پایاغینی گوزونون اوستونه ائندیریب
نازیک بیغلارینی ائشیدی. چپرین یانیندا، پایایا باغلادیغی آتا یاخینلاشیب بئلینه
سیچرادی. شینلینی نین اته بیینی بیغیب ایداره یه دوغرو چاپدی.

گؤهر قاری سحر تئزدن ایداره نی سیلیب سوپورندون سونرا قاپینی باغلاییب
گنتمک ایستهدی. آنجاق نصیب دایی آجاری اوندان آلیب دئدی کی، "رایونا زنگ
ووراجام". گؤهر قاری اولجه آجاری وئرمک ایستهمهدی. کوسا
او غلو اونا تاپشیرمیشدی کی، "من اولمایاندا ایداره نی آچیب ایچری آدام بوراخما."
آما قاری نصیب کیمی حورمتلی آدامین سؤزونو یئرله ساللا بیللمزدی. "ایندی من
نئیله ییم، بو بویدا کیشییه نجه یوخ دئییم؟"

نصیب دایی قاپینی آچان کیمی، هیته توپلاشانلان ایچری چاغیردی. گؤهر قاری لاپ
علاجسیز قالب پارتنیا تشکیلاتچیسینی قاباغیندا دیلننه بیلمه دی. نصیب دایی رایونا
زنگ ائلهدی، کیمینلسه دانیشدی، سونرا آتینی مینیب هارایاسا گنتدی. گؤهر قاری ایچری
توپلاشانلاری بابیرا چیخارتماق ایسته دیسه ده، مومکون اولمادی. عکسینه، ایدارهیه
گلنلرین سابی داها دا چوخالیدی .
ایندی او، اوتاقدا هرله نیب تئز-تئز چوله باخیر، کوساوغونون یولونو گوزله ییر،
دیینه کلمه-شهادت گنیریرمیش کیمی، اوز-اوزونه "الله، سن ساخلا" - دئییه
دونقولدانیردی. ایچریده کیلر ایسه قیزغین صؤحبت ائدیر، کلوبدان، تارلا دوشرگه لریندن،
اکیندن، بیچیندن دانیشیردیلار. کریم کیشی تئز-تئز پئچه اودون قویوردو. گؤهر
قاری گوز آلتی اونا باخیر، دیشی باغیر ساغینی کسیردی .
کریم کیشی یئنه ایلیب پئچین آلتینداکی اودونلاردان بیرینی گوتوردو. الیندهکی
یاش اسکی ایله صدرین ستولونون اوستوندهکی شوشه نین توزونو سیلن گؤهر قاری اوزونو
ساخلایا بیلمه دی :

-بیرجه یئرینه قوی، سندن اوترو یاریب بیغمامیشام !
-بس کیمدن اوترو بیغیبسان، آی ایمانینا قوربان؟ - دئییه کریم کیشی
ریشخندله سوروشدو .
گؤهر قاری اودونو آلیب یئرینه قویبدو و ترس-ترس کریم کیشییه باخدی .
-اغزینی فاراغات قوی. من سندن اوترو اویون-اویونجاق دئییلیم. بو ساعت
دونیانی باشینا دار ائلهرم. بو زهریماری دا آز فیسقیرت، ایندیجه کیشی گله جک .
-گلسین ده، بیز ده ائله اونو گوزله ییریک .
-بیلمیرم ویرانخانالاریندا نییه اوتورمورلار؟! خوروز بانیندان ایداره نی
کسدیریرلر. اوزلری ده هئی دانیشیرلار. هئچ چنه لری پورولمور .
-قاری دئیینتیسینه آرا وئر میردی .
او، یئنه کولخوز صدری نین ستولونون اطرافیندا فیرلانماغا، مورککب-قاییلاری نین،
قلملری سلیقه یه سالماغا باشلادی .
قاری کابینتندن چیخاندان سونرا کریم کیشی اوزونو کونجده اوتوران عمرانا
توتدو :
-باجی اوغلو، سنین دندیکلرین پیس دئییل. آما هئچ باشینی آغریتما .
بیزیم کولخوزدا بئله شئی لری یادا سالماسان یاخشیدیر .
عمران تعجبله سوروشدو :
-نییه؟

-اوندان اؤترو کی، اونون خئیریندن چوخ شرعی وار .
-کریم دابی، آخی من باشا دوشه بیلیم، محصولدارلیغی آرتیرماغین
کولخوزا نه ضرری اولا بیلر؟ هر هئکتاردان ایگیرمی یوخ، اللی، آلمیش سننتنر پامبیق
گؤتورسک، کولخوز ضرر چکر؟
-بلی، چکر، کریم کیشی جادار-جادار اولموش باش بارماغی ایله قلیانین
کولونو باسدی. - سن، اوغول، هله بیزیم آدمالاری یاخشی تانیمیرسان .
ائله لاپ رایونون بعضی رهبرلرینی ده دئییرم .
عمران ماراقلا قوجایا باخیر، اونون بوش-بوشونا دانیشمادیغینی دویوردو. او، لاپ
اوشاقلیقدان کریم کیشی نین عاغیللی سؤزلر سؤیلهدیگینی، ایجلاساردا چیخیش آندیب، هنج کسین
آغلینا گلمهین مسئلهلری آچدیغینی بیلیردی .
-کیم چوخ ایشله بیرسه، اونو داها چوخ یوکلے بیرلر. گنریده قالانلار لا هنج کسین
ایشی یوخدور، - دئییه کریم کیشی سؤزونه داوام آتدی. - سن بو ایل هر هئکتاردان قیرخ
سننتنر پامبیق وئرسن، گلن ایل اللی اولار، او بیرری ایل آلمیشا قالخار. آما هنج کس
فیکیرلشمیر کی، بونو نئجه بئجرمک اولار. موللا نصرالدین کیمی ائله میخداکینی
دویورلر. گنریده قالانلارین بورجونو دا قاباغا گندلرین بوینونا یوکلے بیرلر
کی، رایونون پلانی دولسون. آما بیر ماراقلانان یوخدور کی، نییه کولخوزون بیرری
پلانی دولدورور، او بیرری یوخ؟ باخ من بونو دئییرم، بالا. توتاق کی، بو ایل بیزیم
کولخوز ایرهلی گندهجک. رایکوم کوساوغونو چاغیراجاق. او دا سینه-سینه دویوب
سکسن سننتنره سؤز وئرجهک. سونرا دئینده کی، آی صدر، سکسن سننتنردن اؤترو
فیلان-فیلان شئیرلر لازیمدیر، قولاق آردینا وئرجهک. اونا نه وار، بیر "مالادئس"دن
اؤترو کندی آلت-اوست ائلر .
-بورا باخ، آغساقال واختیندا یئنه نه دئماقولوق ائله بیرسن؟ - دئییه،
ایچری گیرن کاظیم اوجادان سسلندی: - بیز همیشه جانلا-باشلا ایشیه بیریک، یئنه ده
ایشله بیریک. حؤکومتیمیز هر هئکتاردان لاپ یوزللی سننتنر ایستسه ده وئرجهجیک ...
کریم کیشی نین گؤزلری قییلدی. او، الینده قامچی، قاپی آغزیندا دوران کاظیما
باخدی .
-البته، سن لاپ ایکی یوز سننتنر ده وئرسن .
کاظیم اونون سسینده کی کینایه نی دویمادی .
-وئر بیلیمرم؟
-یوز هئکتارین عوضینه یوز اللی هئکتار اکنده نم ده وئرر .
کاظیم، ایلان چالمیش کیمی، دیک آتیلدی .
-هنج اولماسا چال ساققالیندان اوتان، یالان دانیشما !
-بالا، ساققالین چاللیغی باش توهمتی دئییل. باش توهمتی جاماعتی
آلداماقدیر .

-جاماعت، - دئییه کاظیم ایستئهزالی نظرله قوجانی تپدن دیرناغا سوزدو .
آ کیشی، سن کیمن کی، جاماعت در دینه قالیرسان؟ اؤزونه اوماج اووا بیلیمیرسن .
اؤزگهیه عریشته کسه جکسن؟
کریم کیشی قلیانینی پئچین دمیرینه ووروب کولونو بوشالتدی. تنبهکی کیسه سینی
چیخارتدی. عادتی عذره، گۆزلرینی قییبباشینی آزجا یانا ایهرک بریقادیره باختی.
عمران گۆردو کی، کیشی نین اللری اسیر .
-دوز دئییرسن، بالا، من نچیم کی؟ ایندی کولخوزوموزون آغاسی سیز سینیز .
آما من بو کئنده کولخوز قورآندا، سینی قاپالارا وئریب بئشاجیلان دالیندا
یاتاندا، قاچاقلار لا آتیشاندا سن یالدا-یاماجدا گزیر دین. البته، ایندی من لازیم
اولمارام. آغزینیز گنیشلییه چیخب .
قوجا قلیانی داماغینا آلدی .
عمرانین کیشیه یازیغی گلدی. اونون آزاجیق ایلمیش بنلی کاظیمین سۆزلریندن
سونرا ائله بیل بیر آز دا اییلدی. او، پئچین آغزینی آچدی. گۆز گۆتوروب قلیانین اوستونه
قویبدو. "ئه، قوجالیق!" - دئییب کؤکسونو اؤتوردو. بایاقدان اولوب-کئچنلره گۆز
قویان عمران صؤحبتی تزلهمک ایستهدی .
ائله بو واخت قاری یارا-یارا گلن "پوبندا" ایدارهنین قاباغیندا دایاندی. قیشیاز،
نه دنسه همیشه کورکونو چیینینده گز دیرن کوساوغلو ماشیندان دوشوب
ائیوانا چیخدی، گلدیگینی خبر وئیرمیش کیمی، بیر-ایکی دفعه برکدن اؤسکوردو، هامی
درحال آیاغا قالدی .
کوساوغلو بیر آنلیغا قاپی نین آغزیندا دایانیب ایچریده کیلری سوزدو .
-ه، نه اولوب، آغاج باشیندا ها یاتمایبیسینیز، نه تئزدن ایدارهیه
دولوشوبسونوز؟ - دئییه گولومسهدی. اونون سلام عوضینه زارافاتلا دئیگی بو سۆزلره
تبسسومله جاواب وئر نلر ده اولدو .
کوساوغلو یئرینه کئچیب، ستولو آلتینا چکدی. هله ده آیاق اوسته دورانلاری گۆروب
آمیرانه سسیه :
-ه، اوتورون، نییه آیاق اوسته دوروبسونوز، - دئدی .
گۆهر قاری، صدرین یئرینه کئچیب ایلشدیگینی گۆرنده سؤیندی. "الله، سنه
شوکور، دئییه سن کیشی نین بو گون کئی ساز دیر. داوا، قالماقال سالما یاچاق ."
کوساوغلو یئرینی راحتلیاندا سونرا ستولون اوستونده کی کاغیذلاری اللشدیردی .
سونرا تلفونون قولونو هر لهیب زنگ ائندی. دستی گۆتوروب قولاغینا
یاخینلاشدیردی. بیر ایکی دفعه "آلو، آلو" - دئدی. جاواب وئرن اولمادی. قاشقاباغینی
ساللابیب فیسیلدادی. "بو ظالم اوشاغی دا آداما بیر دفعه دوز-عمللی جاواب وئر میر"، -
دئییه اؤز-اؤزونه دئییندی و دستی یئریندن آسدی .
عمران دوروب صدره یاخینلاشدی. کوساوغلو اونو یئنیجه گۆروروموش کیمی یئرینده
قورجالاندی .

ه، عمر انسانی؟ خوش گوردوک، بالا، نه وخت گلیسن؟ - دئییه گوله-گوله اونا ال اوزاتدی، - اوتور، اوتور، سؤیلی گورک نه وار، نه یوخ؟
تلفون زنگینی انشیدن کوساوغلو، سوزونو یاریمچیق قویوب دستیی گوتوردو.
-هه، هارادی؟ سینتر انیدی؟ هه، من زنگ انلهمیشدیم. آی قیز، نورا،
زولوتقا، منه یولداش پروکورو وئر. دئیین سونون کوساوغلو دانیشماق ایستهییر... ایداردو یوخدور؟ انوی اولسون، نئیلک.
صدر ساکیتجه گوزلهدی. بیردن اونون صیفتی قریبه شکله دوشدو. کیچیک گوزلری قییلیب داها دا بالاجالاشدی. یاناقلارینداکی قیریشلار چوخالادی، ایری، قالین دوداقلاری آرالاندی، سارالمیش دیشلری گوروندو.
-صاباحیمز خنییر، یولداش اسدوو، سیزی ناراحت ائدن کوساوغلودور.
بلی؟ هه، منم، کنفیمی؟ ساغ اول، چوخ یاخشیدیر. بیر ده کی، تکی سیزینگ کنفینیز یاخشی اولسون. بیز بیر تهر دولاناچاغیق. آ کیشی، هنج بئله شئی اولار؟ هه... انله ائوده ده دئییرم. بیزی بیر یوللوق یاددان چبخارتدینیز کی...
آ کیشی، نه اولسون، چو غون-زاد قوپماییب کی؟ ایستهییر سینیز ماشین گوندریم، هه؟ یاخشیمی؟ یوخ، ساکیتلیکدیر. بیر شئی اولسا خبر وئررم. یاخشی.
گوزلهیه جیوم. انله اوشاقلار داریخییلار. ساغ اولون، چوخ ساغ اولون. ائوده کیلره سلام دئیین.
کوساوغلو دستیی آسیب کابینتده کیلری قورورلا سوزدو. کریم کیشی پئچین یانیندان دوروب صدرین ستولونا یاخینلاشدی. بونو گورن قوربان قاشقباغینی تۆکدو:
-بیر آز گوزله.
کریم کیشی کوساوغلونون اونونلا دانیشماق ایسته مهبیب، اوزونو یانا چئویردیگینی گورسه ده، یئریندن ترپنمهدی.
-نه قدر گوزله مک اولار؟
انله بیل کوساوغلونون یاغیرینی باسدیلار. یئرینده قورجالانیب ترس-ترس قوجایا باخدی.
-گون گونورتا اولوب، - دئییه کریم کیشی سوزونه داوام ائتدی. - خالقین ایشی وار، گوجو وار.
کوساوغلو حیرصینی گوجلنه بوغوب:
-من نا ائدیم؟ - دئییه جاواب وئردی. - گنجه یارییا قدر ایجلاسدا باشئینیمیزی آپاراندا بیلیمیردینمی بئله اولاجاق؟ زحمت چکیب دونن آز دانیشایدین، ایندی ده گونورتایا قدر گوزله مهبیدین.
-درد دانیشدیریر آدمی، آ قوربان، درد...
کوساوغلو کریم کیشی نین چوخ دانیشدیغینی حیسس ائدیپ سوسدو. قوناق حساب ائتدیگی عمرانین یانیندا بو جور صوحبتی انشیتهمک اوچون قوجانین سوزونو یاریمچیق کسدی:

-یاخشی، ناغیل آچما، دی گوروم نه ایسته بیر سن؟
کریم کیشی الینده کی ورقی ستولون اوستونه قویدو .
کولخوز صدری ترس-ترس کاغیذا باخدی .
-بو نه دیر؟
-عریضه .
-نه عریضه؟
-تاخینی قورتاریب، آوانس ایسته بیرم .
کوساوغلو کاغیذی کونارا ایتهدی .
-ه، من انبار چییام؟ تاخیلین قورتاریب، گنت انبارا .
-گنت میشم، سنین قولون اولماسا وئر میر .
-وئر میر، وئر میر. من نیله ایم؟
-آخی، سن بیزیم صدریمیز سن .
-نه دنمک ایسته بیر سن؟!
-دنمک ایسته بیرم کی، جاماعت سنی اوزونه صدر سنجیب، سن ده بویوکلوک ائله .
خالقین حاقینی واختیندا اوزونه چاتدیر .
-بورا باخ، گنت ایشینده-گوجونده اول، منه عاغیل اویرتمه. بو دا آخشام کی
دئیل کی، آغلینا گلنی دانیشاسان. ه، خالق سنی اوزونه وکیل سنجیب؟
توی توغوسو کیمی نه دوشوبسن اورتالیغا؟ سنه نچه دفعه دئمیشم، آغلینی
باشینا بیغ، گنت بیخیل اول بیر یئرده. هر یئرله اوزونو سوخما. سونرا پئشمان اولارسان
ها!
-سن ساغ اول، ائله پئشمان اولموشام .
-نیه؟
-سنه بارماق قالدیر ماغیما .
کوساوغونو اود گوتوردو. بو قدر آدامین ایچینده دئیلین سوزلره دوزه
بیلهدی. بو ساعت اونا هددینی بیلدیرمه اورگی پارتلایاجاغینی حیسس ائندی. اللرینی
ستولا سویکه دی، بدنینی ایرملی وئریب چیغیردی :
-نه دئدین؟
-سسیندن خوشون ها گل میر، بوغازینی نییه بیر تیرسان؟ نه دئدیگیمی چوخ
یاخشی باشا دوشدون ...
-یاخشی! - دیشلرینی بیر-بیرینه سیخان کوساوغلو عریضه نی گوتوروب پارچا-پارچا
ائله دی، او جوند اؤکل هییب پچه آندی .
-دی گنت! تاخسیر منده دیر: سنی ایندییه کیمی نییه کنده قویموشام کی،
سن ده بئله ائله بیر سن؟!
کریم کیشی بیر پئچ طرفه، بیر ده پورتמוש صدره باخدی .
-آ کوساوغلو، بیر شئی دئمیرم. گورورم چوخ هاوالانیسان. آما اونو
بو کی، ایسکندر زولقرنه یه قالمایان دونیا سنه ده قالمایاجاق .
عیبی یوخدور ...

کوساوغلو داها دا قیزاردی. بوغازینین دامارلاری قباردی .
-کریم کیشی، باخ ها، ساققالی نین آغلیغینا باخمارام. سنی بو جاماعتین
ایچینده بیابیر ائلهرم!
کریم کیشی چیبینی چکدی و تحقیر اولونموش حالدا، آغیر-آغیر ایداره دن چیخدی .
خئیلی کئچدی. هامی نین سوسدوغونو گورن کاظیم ایریشه رک کوساوغلویا یالماندی :
-لاپ اورگیمدن تیکان چیخارتدین. ائله سندن قابق دا بوردا آرتیق-اسکیک
دانیشیردی .
کوساوغلو: "هله هاراسیدیر! ایجلاسدا دانیشماغی من اونا اؤیره ده رم. باشینا بیر
اویون آچیم کی، یاراندیغینا پئشمان اولسون" - دئییه اورگیندن کئچیردی، سونرا دا
اوجادان علاوه ائتدی :
-ه کیشی، دئماقولار اولماسا، دولانماغا نه وار؟ ظالم اوغلو چنه سینی بوش
قویوب، آغزینا گلنی دانیشیر .
او، مخمر کؤینی نین دوش جیبیندن زنجیری ساللانان گوموش ساعتینی چیخاریب
باخدی. بیر آز ساکیتلشندن سونرا اوزونو عمراننا توتدو :
-آبالا، سن بئییه شئیره محل قویما، ائولری بیخیلمیشلار آمان وئریرلر
کی، آدم بیر دوز-عمللی ایش گؤرسون؟ قاپیدان گیرن کینو زلی اولوب یاپیشیرلار
بوغازیمیزا. من ده کی، آخیر واختلار بیر آز کومهؤوسله اولموشام، هه... سؤیله
گورک نه وار، نه یوخ؟ یقین آنا باش چکمه یه گلیمسن. سؤزون دوزو، ایش-گوج
باشیمی او قدر قاتیب کی، هنج گندیب آروادین حالینی-زادینی دا خبر آلا بیلیمرم .
آنان نجه دیر؟
-چوخ ساغ اول، یاخشیدیر .
-یاخشلی اولسون. آما داها سن ده اونو تک قویما. قوجا آرواددیر .
یانینا آپار، قوی عومرونون آخیرینا یاخین بئش-اون گون دینجلیسین .
-منیم ده فیکریم ائله ایدی. آنجاق دئییه سن، ترسینه اولدو. من آنامین
یانینا گلهمی اولورام .
-نه اولار، لاپ یاخشلی. کئنده چوخمو قالا جاقسان؟
-دئییه سن، داها همیشه لیک قالا جام. آنام دا آیریلیغا دؤزمور .
کوساوغلو گؤزیرینی قیبیب فیکرلی-فیکرلی عمراننا باخدی .
-ه، یوخسا کئنده ایشله مک ایسته بیرسن؟
-بئلی .
-سنه چتین اولمازمی، آبالا؟ اوخوموش آدماسان، کئنده-کسکده دولانا
بیلرسنمی؟
-نییه دولانمیرام، کئدچی بالاسی دئییلیمی؟
-اوراسی ائلهدیر... - کوساوغلو سسینی اوز اتدی .

اورتالیغا سوکوت چؤکدو. صدر عمرانین نه اوچون کنده گلدیگینی باشا دوشسه ده، صؤحبته اولجه باشلاماق ایستمیردی، گؤزله ییردی کی، عمران اوزو سؤز آچسین، کولخوزدا اونا بیر ایش دوزلتمیی خواهیش ائتسین. بئله اولسا، کوساوغلونون دیلی اونون اوستونده اوزون اولاردی. اصلینه باخسان، کوساوغلو عمرانین هئچ بورادا قالماسینی ایستمیردی. اونون، عمومیتله، اوخوموش آدمالردان خوشو گلمیردی. اونلارلا بیر آز صؤحبت ائنده اوزونون چوخ شئیلری بیلمه دیگینی حیسس ائدیردی. قلبی نین درینلیکلرینده بونو اعتراف ائتسه ده، اوزده اوزونو شاخ توتور، آرابیر ده زارافاتا سالیب "ایندیکی اوخوموشلارین یوزونو سویا سوسوز آپاریب، سوسوز دا قایتارارام" - دئییردی. ایندی او، قارشیسیندا اوتوران عمرانی گؤزجو سوزوب اؤز-اؤزونه دوشونوردو: "نه اولسون کی، دیلومو وار. یئنه ده کی، ایشی مندن کئچیر. بوینونو بوکوب الیمین آلتیندا ایشله مک ایسته ییر. ایسته سم هئچ کولخوزا یاخین قویمارام، ایسته سم بیرتهر یولا وئریب دولانديرارام". بو جور فیکیرلر ایچریسینده سوکوت ائدن کوساوغلو، نهایت، دیلندی:

-نئیلک، بالا، گلیبسن، یاخشی ائیله ییبسن. بیر آز دینجل، سونرا فیکیرلشریک، هر حالدا سنی ایشسیز قویمارام. بیر یئره دوزلدهرم.

-بورادا فیکیرلشه سی بیر شئی بوخدور، قوربان قاغا، - عمران گولومسوندو و الینی قولتوق جیبینه سالیب بیر کاغیز چیخارتدی، - بویورون.

-بو نه دیر؟

-تیوینامه دیر.

-هه... - دئییه کوساوغلو سسینی اوزاتدی و درحال جدیلشیب کاغیزی گؤزلری نین قباغینا توتدو. خئیلی باخدیقدان سونرا اورادا یازیلانلارین و مؤهورون دوغرو اولوب-اولمادیغینی یوخلاییرمیش کیمی کاغیزی بیر-ایکی دفعه او اوز-بو اوزه چئویردی. سونرا نظرلرینی کاغیزدان چکیب عمراننا باخدی.

عمران منشین پالتوسونون یاخاسونی آچیب اوتورموشدو. اونون زیل قارا ساچلاری داغیلیب آلتیندا قیوریم-قیوریم اولموشدو. قاشلاری قالدین و چاتما ایدی. سول قاشی نین قورتاراجاغیندا بالاجا چاپیق واردی.

عمرانین گؤزله نیلمه دن، کوساوغلونان خبرسیز تعییننامه آلیب گلمه سی صدری غضبلندیردی. "اوز-گؤزوندن ده زهر تۆکولور. ائله باخیر کی، ائله بیل دده سی صمدی من اولدورموشم. منیم ائله او ایلدن بوندان زهلم گئدیر. اوشاق اول-اولا منی ایجلاسدا بیابیر ائله دی، سونرا دا گوتوروب قزئنده یازدی. گرک ائله اونداجا درسینی وئریدیم. یوخ، کوساوغلو، اونون اوشاقلیغینا باخما، بو گون آغرانوم اولان، صاباح آیری فیکره ده دوشر. یاخشییسی بودور ایندین گؤزونون اودونو آل. قوی چیخیب گنتسین. آنجاق نجه؟" - دئییه خیالیندان کئچیردی.

عمران قاشلارینی دویونله ییب گؤزلرینی صدره زیلله دی. اونون ایتی و کسکین باخیشلاری کوساوغلونون نظرلریله قارشیلانندی. اونلار بیر-بیرینی

سینایر میش کیمی، خئیلی بئلهجه دایاندیلار. عمران سانکی اونون قلبیندون آستار کئچدیگینی گؤزلریندن اوخوماق ایسته بیردی. کوساوغلو اونون کسکین باخیشلارینا تاب گتیره بیلمه یهجه یینی حیسس انتدیسسه ده، اوزونو سیندیرماق ایسته مه دی. کیشیه انله گلدی کی، عمرانین باخیشلاری اونو نیزه کیمی دئشیب او اوزه کئچیر. حتی او، بیر آز اوزونو ایتیرن کیمی اولدو. کوساوغلو هله بو جور کسکین و سرراست باخیش گورمه میشدی: "بوندان یاخشی سیلیستچی اولارمیش. آز قالیر گؤزلری ایله آدمی یئسین"، - دئییه دوشوندو. دوشوندوکلرینی بوروزه وئرمه مک اوچون زور لا دا اولسا گولومسوندو:

-دئمک بئله، منیم کولخوزومدا ایشله مک ایسته بیر سن. -بلی، اوز کولخوزوموزدا ...

-چوخ یاخشی... اما بیر شئی پیس ائله بیسن. آدم بویویه گنشمه دن ایش توتماز. گرک اولجه منیم یانیم گلئیدین. بلکه من سنی هئچ ایشه گؤتورمک ایستمیرم.

-نییه کی؟ - دئییه عمران تعجب لندی.

-بونون نییه سی یوخدور کی، - کوساوغلو جدیلشدی. منیم کولخوزوم رابوندا اون بویوک کولخوزدور. ایشیمیز آغیردیر. بئله بیر کولخوزدا ایشله مک سنه آسان گلمه سین، بالا. بو گون-صاباح یاز گلیر. بونون اکینی وار، سپینی وار. بئله ایشلره ساچ-ساققال آغارتمیش آدم لازیمدیر. بیر ده، منیم اوز آغر انوموم پیس دئییلدی. دونیا گورموش آدمدی.

برکدن-بوشدان چیخمیشدی. اما سن ...

-قوربان قاغا، گورورم منی اوشاق حساب ائدیر سینیز. آنجاق ... کوساوغلو اونون سوزونو یاریمچیق کسدی:

-اوشاق اولمایاندا نسن، ه، دونه جن بورالاردا بالدیری آچیق

گزمیر دینمی؟ یادیندادیر می بیر دفعه اوشاقلاری دا باشینا بیغیب آر خدا چیمیشیر دینیز؟

"آیه پامبیغین سویونون قاباغینی نییه کسسی سینیز" - دئییب اوستونوزه جوماندا

هره نیز بیر طرفه داغیلدینیز. سیزی آتین قاباغینا سالیب کندین آراسیندا چیلپاق

قوودوغوم یادیندان چیخیمی؟

کوساوغلو قهقهه چکیب گولدو. ایچریده کیلردن ده اونا قوشولانلار اولدو. عمران آراجیق پرت اولسا دا، اوزونو ایتیرمه دی. پاپیروس چیخاریب یاندیردی. گولدوکجه قارنی قالخیب-ائن کوساوغلنون ساکیتلشمه سینی گوزله دی.

-ائله بیلیرم، هامی نین بالدیریاچیق واختی اولوب.

کوساوغلو گولمه یینه گوجلره آرا وئردی. جیبیندن ایری بیر دسمال چیخاریب اولجه

گوزلرینی قورولادی، سونرا دا بورنونو برکدن سیلیب اوتاغا سس سالدی.

-اونا سوزوم یوخدور، اوغول، آنجاق سن مننن ائله دانیشدم کی، گولمه ییم

توتدو. هه... نه ایسه، زارافات اوز یئرینده، ایش ده اوز یئرینده. دئمک، کنده ایشله مه یه

گلیسن؟

-بلی، قوربان قاغا، من متس-ه گئدن کیمی "ایگرمی آلتیلار" کولخوزونو
مصلحت گوردولر. من ده امری آلیب گلدیم .
کوساوغلو پاپاغینی چیاریب قیراق باشینی اوکلهدی. سونرا دا آستا-آستا سوزه
باشلادی .

-داها کئچیب، نه دئییرم؟! آنجاق، باشینا آند اولسون کی، دوز سوزومدور،
باشقاسی اولسایدی، هنج آیاغینی کنده باسماغا قویمازدیین. آنجاق سن اوز
اوشاغیمسان. اتینی یئسم ده، سومویونو آتارام. بیر ده کی، رحمتلیک دهن
صمدله دوز-چورک کسمیشیک. او حاق-سلاما گوره گرک سنه کومک ائدم. فیکیر
ائلهمه، همیشه گوزوم اوستونده اولاجاق. ایشیمیز آغیر اولسا دا قورخما. قوربان قاغان
اؤلمه ییب ها! بیلمه دیگینی ده اؤیره دهرم، ایشله ییرسن. یاخشی، هاوخت ایشه باشلاماق
ایسته ییرسن؟
-ائله گونو صاباحدان .

-هم... اوندا تاپشیرارام سنه بیر ات دا وئر لر. آتمینه بیلیرسنمی؟ ه،
یوخسا شهرلی اولوب گندیسن؟

-ندئیم... آتی مینمکاساندير. اما قورخورام دلی ات اول، من ده
سوزین گونونوزه دوشم. بیخیلیب قاباق دیشیمی سیندیرام.
کوساوغلو اوز-گوزونو تورشودوب دلی نین اوجو ایله قاباق دیشی نین سینیق یئرینی
یوخلادی و درحال محاربه دن اولکی بیر حادثه نی یادینا سالدی. او زامان اونو
کولخوز صدرینه مو اوین سئچمیشدیلر. کوساوغلو صدردن، اوزوندن اولکی
مو اوینین آیاغی سکیل کهرینی ایسته میش، ائله ایداره نین قاباغیندا جا سیچراییب آتین
بئلینه قالمیشدی. آنجاق بئش-اون منتر گنتمه میش ات شاهه قالخیب اونو یئر
چیرپمیشدی .

بونلاری خاتیرلایان کوساوغلو فیکره گئندی: "منی ات بیخدیغی نجه ده یادیندا
قالیب! اوز-گوزوندن چوخبیلیمیشه اوخشاییر. ائله دوز باشا دوشموشم. دئیهن
فارغات دوران دئیل. ایندین کوهنه ساندیق ایچی تۆکور". بیردن اونون رنگی آغاردی،
اؤلو صیفتینه دوشدو. ائله بیل اورگینه بوز باغلا دیلار. جانینا تیتره مه دوشدو. کورکونو
چیینینه سالیب تلاشلا عمرانا باخدی. سانکی بو باخیشلاری ایله اونون قلبینه گیرمک،
"سؤیله، اوزگه نه بیلیرسوین؟ مندن نه ائشیدیبسنسه هامیسینی سؤیله کی، اورگیم
دینجلسین" - دئمک ایسته ییردی. ائله بیل کوهنه بیر یاراسی نین قایساغینی قوپارتدیلار.
کوساوغلو آجی آما کیمی بوروشدو: "بلکه ائله اونو دا بیلیر؟" - دئییه دوشوندو.
نهایت، اوزونو توختادی. گیزلینجه اطرافدا کیلارا باخدی. عمرانین ساکیتجه
گولومسوندویونو گوروب اوزونو دانلادی: "من ده لاپ کؤلگمدن اورکورم، او نه
اوشاقدیر کی؟" کوساوغلونون رنگی اوزونه گلهمیه، صیفتی یاواش-یاواش قیزارماغا
باشلادی. او، دسمال چیاریب آلتینی سیلدی .

-آفرین! ایندی بیلدیم کی، صمدین او غلوسان. آتان کیمی دیل آلتیندا قالان
دئیلسن. نه دئییرم! گلیسن، لاپ یاخشی انله ییسن. ال-اله وئریب
ایشله یریک. آغر انومون اؤز اوشاغیمیز اولماسی داها یاخشیدیر .
...عمران گئندن سونرا کوساوغلو اؤزونو خئیلی اله آلا بیلمهدی. دالبادال ایکی
پاپیروس انشیب یاندیردی .
ستولون سیگیرمه سینی چکیب کاغیذلاری انشله دی، قارشیسینداکی قزنتلری دستله ییب
گؤتوردو، سونرا یئنه کورکونو چیبینه سالیب آیاغا دوردو. قاپی نین آغزیندا مکتب
دیرئکتورو ایله قاباقلاشدی .
-دی گؤروم، نه ایسته ییرسن؟
-اودون، - دئییه معلم قیساجا جاواب وئردی، - مکتبین اودونو آزالیب، هاوا
دا کی، بیر تهردی .
-اودون یوخدور، آز یاندیرین .
-آخی اوشاقلار سویوقدا درس اوخویا بیلمز .
-من نیله ییم؟
-هنج نه، مکتبه بورجلو اولدوغونوز اودونلاری وئرین. سیزدن باشقا بوتون
کولخوزلار اودون وئریب. بیزیم سوونتلیکده بیرجه سیز قالیب سینیز .
-ایندی بو قاردا، بوراندا من اودونو هاردان آلیم؟ بیر تهر دولانین، گورک
هاوا آچیلارمی .
-آخی بو ایشی گرک واختیندا گوریدینیز .
-ایندی بیزی اولدورمه یه جک سینیز کی، آی دیرئکتور؟
-من آدام اولدورن دئییم .
-یاخشی!.. بیر آز مؤهلت وئرین، تاپیب دوزلدریک .
-یولداش صدر، باخ آخیرینجی دفعه دئییرم. اگر بیر هفته یه اودون
گتیرمه سه نیز، مندن اینجیمی .
-شیکایت انله یه جکسن؟
-لازیم گلسه .
-هم... شیکایتدن نه چیخاجاق، بالام؟ رایونا معلومات وئرجه کسن .
اونلار دا چاغیریب ایشی یئنه منه تاپشیراجاقلار. یاخشیزی بودور نه اؤزونو، نه بیزی
داغا-داشا سال. دوزلدریک .
معلم داها بیر سؤز دئمه ییب گئندی .
کوساوغلو کورکونو گئییب ماشینا اوتوردو. "پوبئدا" قاری توزلایاراق کند
یولونا چیخدی. ایدارهنین انیوانیندا دایانان کاظیم رایون مرکزینه دوغرو
ایرهلپه یین ماشینی نین آرخاسینجا باخیب، چیبینی چکدی. "گوره سن، بئله تله سیک هارایا
گئندی؟ "

آخساموستو گۆیون اوزو توتولدو. برک سزاق باشلادی. ائیوانین باش طرفینده کی بوخاریدا ساج آسان توکزیان خالا، آخیرینجی چۆرگی قیراقلاییب آیاغا دوردو. اوستباشینی چیریبب ساجی چنۆیردی. کۆزون هنیری اونون اوزونه ووردو. ایستی چۆرکلری تاباغا بیغیب ائوه آپاردی، تاختین اوستونه سردی. سونرا آغ سامواری سو داشیندان سوزولن دومدورو سو ایله دولدوروب بوخاری نین یانینا قویدی. ماشانی گۆتوروب ساجین آلتیندان چیخان کۆزلری قوردالادی. ائله بو واخت چپرین او اوزوندن سس گلدی. توکزیان خالا زئینبی سسیندن تانییبب های وئردی .

-سن الله، منه بیر خکنداز اود وئر. پئچی قالاماق ایسته بیرم .

هنچ بیلیمیرم سپیچکانی هارا قویموشام .

-گل آپار .

-ائه، بیر ده کیم گل سین! دولدور، ائله چپرین اوستوندن بری وئر .

-اورالارا اود-زاد سالارسان. دوققازدان کئچ، گل آپار. زئینب الینی

پایایا اوزاتدی. آیاغینی چپرین آچاق یئرینه قویوب بری اوزه کئچدی و

بیر گۆز قیرپیمیندا ائیوانا چیخدی. توکزیان خالا تعجبله :

-بی، باشیما خئییر، آی قیز، هاردان گلدین؟

زئینب گوله-گوله خکندازی دولدوردو. توکزیان خالا چپرین تاپدانمیش

یئرینه باخیب باشینی بولادی .

-بیلیمیرم نه واخت عاغیلاناجاسان؟

-نه اولوب کی؟

-داها بوندان آرتیق نه اولاجاق؟ سنین الیندن چال-چپر ده قالمادی .

کئچی کیمی، هارا گلدی دیرماشیرسان. آیاق باسامدیغین یئر بوخوردو. ائویمیزین

دۆرد طرفینده جیغیر سالیبسان. هنچ فیکیرلشمیرسن کی، توکزیان دول آرواددیر، بیر ده

کیم اونون قاپیسینا-باجاسینا چپر کجک؟

-بی!... - زئینب شاققیداییب گولدو. - بس او غلون بالاجادیر؟

-منیم او غلوم چپر چکندیر؟

-نییه چکمیر، بئیم او غلون او قدر آرتیق آدامدیر؟

توکزیان خالا گۆزلرینی قیرپمادان دقتله زئینبه باخیب، بیلیمک ایستهدی کی،

قیز زارافات ائیله ییر، یوخسا عمران باره ده دوغرودان دا بو فیکیرده دیر؟ بیردن آرواد

خکندازی گۆتوروب کۆزو اوجاغا تۆکدو .

-سنه اود-زاد وئرن دئیلم. چپری آیاقلادیغین یئتمیر، اود دا ایسته بیرسن؟

زئینب قاری نین کۆنلونه دیدیگینی حیسس ائتدی .

-بیر ده آیاقلامارام .

-یالان دئییرسن .

-بس نئیله ییم کی، ایناناسان؟

-آند ایچ .

-نیه؟

-عمرانین جانینا .

زئینب آزاچیق قیزاردی .

-عمران منیم آند یئریمدیر؟

-بیر بونا باخ! - دئییه توکزبان خالا سسینی اوزاتدی. - آي قیز، سن گرک

شوکور ائيله یه سن کی، من سنی عمرانین جانینا آند وئریرم .

زئینب قفیلدن قارینی قوجاقلاییب اوزوندن اؤپدو .

-خطرینه دیمه سین، من ائله-بنله دئدیم، قوي خکندازیمی دولدوروم

گئدیم .

-آند ایچمیرسن؟

زئینب گؤزلرینی توکزبان خالانین اوزونه دیکدی. اونون ساچلاری آغارسا دا، اوزو

گومراه ایدی. صیفتی هله گؤز للیگینی ایتیرمه میشدی. یاناقلاری نین قیزار تیبی بنله

گئتمه میشدی. آنجاق گؤزلری نین اطرافینداکی قیریشلار چوخالمیشدی. بورنو، چاتما

قاشلاری، آچیق آلی، قونور گؤزلری عمراننی خاتیرلادی. او دا، عمران کیمی، قاشلارینی

چاتیب دقتله آداما باخیردی. زئینب توکزبان خالانین گؤزلرینه خنیلی باخدی و

بیردن اوزونو ایتیرن کیمی اولدو. سسی تیتهدی:

-منسیر ده اونون جانینا آند ایچن تاپیلار .

توکزبان خالا قیزین بیر آز توتویلدو غونو، حتی گؤزلری نین یاشار دیغینی گوردو .

حییس انئدی کی، "منسیر ده اونون جانینا آند ایچن تاپیلار" - دئینده نه دنسه زئینب

کدرلندی، کؤکسونو اؤتوردو. قاری نین دا اورگی یومشالیدی. آخی بو قیزی اوزو

بؤیوتموش، اونا آنالیق انتمیشدی .

-یاخش، اولجه منه کومک ائله، اودونو ایچری داشی، اوجاغی قالا، سونرا اود

آپارارسان. عمران دا ایندیجه گله جک. آناسی اؤلموش سحر دن گئتدیگیدیر .

-گلسین اوزو اوجاق قالاسین، من اونا بورجلو دئیيلم کی!

-آي قیز، بسدیر .

-دوز دئییرم ده. یا دا آرواد آلسین. کیمی گؤزله ییر؟ بالاجادیر؟

اونون تایلاری نین ایکی-اوج اوشاغی وار .

-آي گونو آغ اولموش، سنه دئدیم منه کؤمک ائله، داها دئمهدیم اینکیر مینکیر

باشلا. دی تنز اول .

زئینب گوله-گوله هیته دوشدو. یاریلیب قالاقلانمیش اودونلاردان بیر قوجاق

گؤتوروب ایچری آپاردی. توکزبان خالانین پنجه دولدوردو غو کؤزلرین اوستونه بیغیب

اوفر مهیه باشلادی. ایبلدیکجه یوغون هؤروکلری چیینندن سوروشوب سینه سینه

دوشوردو. اوجاق کوزریر، اودونلار چاتیلداشاراق یاواش-یاواش آلیشیردی. قاپاغین

دئشیکلریندن سوزولن ایشیقلا دؤشه مه ده

اویناپاندا، زئینب ساچلارینی گئری آتیب آیاغا دوردو. توکزبان خالا قیزین پورتوموش یاناقلارینا، اوزونه تۆکولموش جیغالارینا، قالخیب-اننن سینه-سینه، چیرمکی قوللارینا باخدی. "اوچوق بیر ائوین دیرگیدیر. قیز دئییل، قیزیل پارچاسیدیر. هانسی ائوین قاپیسیندان گیرسه، چیراق کیمی ایشیق سالاجاق. حالالجا اوشاقدیر!". او، اوست-باشی نین توزونو چیرپان زئینبی بیر داها نظر دن کنجیردی:

-بیلیمرم اوغلانلارین گوزو نییه باغلانیب، سنی نییه گورمورلر؟! زئینب داها دا قیزاردی. هر دفعه توکزبان خالادان ائشیتدیگی بو سوز اونون خوشونا گلردی. ایندی ایسه اوزو ده حیسس ائتمه دن، دیکسینن کیمی اولدو. توکزبان خالانین گوزلرینه باخا بیلمه ییب باشینی آشاغی سالدی. منی آز تعریفله.

-تعریفله سی قیزسان، تعریفله بیرم، قادان آلیم. ماشاللاه، گون کیمی شوله سالیرسان، سنه بیس دئیین دلی قورویار.

زئینب گنتمک ایسته دی. توکزبان خالا اونون قولوندان توتوب ساخلادی. -باشیم قاریشیب، یادیمدان چیخیب. سن آنانین گورو، تاختین اوسته چیخ، چیراغین شوشه سینی ده سیل. قوجا آروادام، نه اولار، کؤمک ائله. زئینب گولومسه دی.

-بوخ، داها آلدادا بیلمزسن. اونو دا قوی او تمیزله سین. -کیم، آی بالا؟

-نرگیز معلمه، - دئییه زئینب باشی ایله قونشو اوتاغی گؤستریب بیج-بیج گولدو و تنز ائیوانا چیخیب خکندازی کوزله دولدوردو. -آی توکزبان خالا، سامووار داشدی.

قاری چاینیکی گؤتوروب ائیوانا چیخاندا، چپرین اوستوندون آدلاییب ائولرینه گئدن زئینبین آرخاسینجا باخاراق کؤسونو اؤتوردو: "دیللی ده اولسا، یاخشی اوشاقدیر. بیرجه بئله گلینیم اولسایدی، هئج درد چکمز دیم."

سامووار هوققولدا بیردی. دئشیکلردن فیشقیریب چیخان بوخار آز قالیردی قاپاغی آتسین. توکزبان خالا چایی دمله یندن سونرا ساموواری سیلیب ایچری گتیردی، ستولون اوستونه قویوب دمکنشی کنجیرتدی. چاینیکی دسماللا بورویوب دمه قویدو. سوفره یه ستکان-نلبه کی دوزدو ...

آرتیق هاوا قارالمیشدی. سئیرک قار یاغیردی. بایاقدان هیته وورنوخان توپوقلار ایندی چارداغین آلتینداکی تارا چیخیب بویونلارینی بوکموشدولور. بیئرلرینی راحتلاماق اوچون بیر-بیرینی ایتله ییب قیغیلدا شیردی لار. -اؤروشدن قاپیدان مال قاپیلاردا ملشیردی. یارپاغی تۆکولموش آغاجلارین آراسیندان گوجله سنجیلان ائولرین پنجره لریندا تیترشن ایشیقلا رین سای گنتدی کجه آرتیردی.

توکزبان خالا شوشه نی سیلیب، اوتوزلوق لامپانی یاندیراندان سونرا هیته چیخدی. یاریلیمیش اودونو داشییب ائیوانا بیغدی.

مکتبین زنگی آخیرینجی دفعه کسیک-کسیک دیلندی. آراجیق سونرا کند یوللاریندا ایتر هوروشمهیه باشلادی .

"درس قورتاردی. گندیم پنچی قالاییم. اوشوموش اولاجاق، قریب آدامدیر" - دئییه فیکیرلشن توکزبان خالا بیر قوجاق اودون گۆتوروب قونشو اوتاغا کئچدی... آغ یون شالا بورونموش نرگیز معلمه ایچری گیردی. سلیقه ایله قزنته بوکوب سینه سینه سیخدیغی دفترلری ستولون اوستونه قویوب، ناخیشلی یون الجکلرینی چیخارتدی. شالینی آچیب پالتوسونو سویوندو. یاناقلاری قیزارمیشدی، اللری گۆینه بیردی. ائوین اورتاسیندا ساکتیجه دایانان توکزبان خالا نرگیزین هر بیر حرکتینه گۆز قویور، اونون ساچلارینی اوزوندن نجه گئری ائله دیگینه، قالوشلارینی نه جور چیخاردیغینا تاماشا ائدیر، نازیک چاتما قاشلارینا، ایری قونور گۆزلرینه باخماقدان دویموردو .

-دئییه سن، مؤحکمه اوشوبوبسن، قیزیم، یاخین گئل، اوتور بوردا، او اوتاغین پنچینی یئنیجه قالامیشام، هله سویوق اولار. بیر آز دینجل، اونا جان چای-چؤرک ده حاضر اولار .

-یوخ، یوخ، توکزبان خالا، سیزه زحمت اولار، اوزوم هر شئی حاضرلارام .

-حاضرلانا سی بیر شئی قالما ییب. سامووار قایناییب، تزه، ایستی چؤرگیمیز وار، اوجاغی دا کی، قالامیشام .

-آخی، سیز منه خجالت وئریر سینیز .

-خجالت نییه اولور، سن ده منیم بالام .

نرگیز معلمه پنچین یانینا کئچدی. توکزبان خالا بیر ستکان چای سوزوب اونون قاباغینا قویدو .

-سویوقدان گلیسن، ایچ، جانین قیز سین. اناسی اؤلموش عمران دا بیلمیرم هاردا قالدی ...

ائوه سوکوت چؤکدو. پنجه کی اودونلار چاتیلداییب یانیر، سامووار کونول اوخشیان سسلرله زومزومه ائدیردی .

-دئییه سن، کیچیک چیلله قیامت قویاراجاق .

-گؤرونور، - دئییه نرگیز معلمه جاواب وئردی و توکزبان خالانین اییغا دوشدویونو گؤروب تنز آیغا قالخدی .

-گلین اوتترون، اونسوز دا سهندن آخشاما جان ائودو ایشله بیر سینیز .

او تنز دسمالی گؤتوروب ستکانلان سیلدی. ایستی چؤرکدن گنیریب سوفره یه قویدو .

پنڈیری سلیقه ایله دوغرادى، ائو گلینی کیمی اورتادا هرله نیب بانکادان یاغ، بال چیخارتدی. توکزبان خالا یا چای سوزدو. قند دوغراماغا باشلادی. توکزبان خالا قورتوم-قورتوم چای ایچیر، گۆز آلتی نرگیز معلمه نی سوزوردو. بو قیز دا اونون خوشونا گلیردی. "ظالم بالاسی نین بئلی اوزو کدن کئچر، قاش-گؤزونه سؤز اولایمیز .

آغزی دا ائله بیل قودرتدن یارانیب، باپبالا جا. منیم او غلومون دا بیلمیرم گؤزو هار دادیر، بو

جور جیغالی قیزی گۆرمور. هاییف کی، آنا-آناسینی تانیمیرام. آما حالال سود امنه اوخشاییر. دیلی-آغزی اؤزونده، باشی آشاغی او شاقدیر. نچه آیدیر منیم ائویمدهدیر، باشینی قالدیریب بیر آدامین اوزونه باخدیغینی گۆرمه میشم "...

توکزبان خالا چایینی ایچدی. نرگیز معلمه جلد ستکانی گۆتوروب چای سوزدو. توکزبان خالا گۆزونو اونون اللریندن آیرمادی. "بیر دلی شیطان دئییر ساندیقداکی اوزویو گۆتور، کئچیر بونون بارماغینا... او غلوم فرسیزین بیریدیر. او فیکرلشنه قدر ایش-ایشدن کئچهجک. بیر ده گوردون بوز-یولوغون بیر، لئی جوجه گۆتورن کیمی، قیزی گۆتوروب آپاردی "...

باییردا ایترل هوروشدو. نرگیز مولومه دیکسیندی. درحال شئییلرینی بیغیشدیردی: -من اوز اوتاغیما گندیم، یقین عمران گلیر. -گلنده نه اولار، قیزیم، او دا سنین قارداشین. -یوخ، یوخ، ایشدن گلیر، بلکه دینجلمک ایسته ییر.

توکزبان خالا اونو ساخلاماق، عمران گلنده ده چای سوزوب قوللوق ائتمه سینی گۆرمک ایسته ییردی. آما نرگیز معلمه دایانمادی، تله سیک اوز اوتاغیما کئچدی. بیر خئیلی ساکیتجه دوروب باییر قاپیسی نین آچیلجاغینی گۆزلهدی. لاکین هئچ کس گلمه دی. او، شاگیردلرین دفترلرینی قاباغینا قویوب، بوگونکو ایملانی یوخلاماق ایسته دی. آنجاق نه دنسه هوسی گلمه دی. ایکی-اوچ دفتر یوخلادیقدان سونرا الینی ساخلادی. بیردن-بیره ائوده داریخماغا باشلادی. پنجره نین قاباغینا کلیب پرده نی بیغدی. شوشه نین ترینی سیلیب چۆله باخدی. آستا-آستا قار یاغیردی. ائولرین چوخو گنجه نین قارائلیغیندا اریمیشدی. بعضی ائولردن گلن ایشیقار دا بیر-بیر سؤنور، کندی آغیر سوکوت بورویوردو. بیر آز دا کئچدی. قونشو اوتاقداس-سمیر کسیددی. نرگیز معلمه بارماقلاری نین اوجوندا قاپییا یاخینلاشدی. گنجه دن خئیلی کئچنه قدر او غلانو گۆزله یین توکزبان خالانی یوخو آپارمیشدی. سامووار سویویوب زومزومه سینی کسمیش، سوفره یه ال وورولمامیشدی.

نرگیز معلمه ساکیتجه اروادا یاخینلاشدی. اولجا اونو اویاتماق ایسته دی، سونرا فیکرینی دبیشتی. یون شالی ائهمالجا توکزبان خالانین اوستونه اؤرتوب، اوتاغینا قاپیتدی. اوجاق سؤنموشدو. بیر آز اول پئچین آلتینا سریلیب، خورهاخور یاتان بوز پیشیک بوزوشموشدو.

نرگیز معلمه اوشودو، اوجاغی قالاماق ایسته دی. ایچریده اودون اولمادیغینی گۆروب فیکریندن داشیندی. سس-کوی سالیب ائو صاحبه سینی یوخودان اویاداجاغیندان احتیاط ائدمک، اورتا قاپیدان کئچیب ائیوانا اودون کتیرمه یه گنتمه دی. چیراغین پیلته سینی آشاغی چکیب یئرینه گیردی. سویوق یورغان-دۆشکده داها دا اوشودو. نفه سینی یورغانین آلتینا وئریب یئرینی بیرته ر ایسیندی. گۆزونه یوخو گنندی.

بیردن نرگیز اوزونه یومشاق بیر شئین دیدیگینی حیسس ائدیپ دیک آتیلدی. بوز پیشیک اوزونو اونون قوجاغینا سالدی. یئرینی راحتلایب خورولدادی. نرگیز اونو تومارلادی، یئنه گوزلرینی یوموب، یاتماق ایستهدی. ستولون اوستوندهکی ساعت یئکنسق آهنگله چاققیلدا بیردی. بو چاققیلتی گئت-گئنه داها دا گوجلهنیردی.

نرگیز او بیری اوزو اوسته چنوریلدی. یورغانی باشینا چکدیسه ده، یاتا بیلهدی. اونا ائله گلدی کی، ساعت چاققیلتیسی اولماسا راحتجا یوخویا گندر. حتی بیر-ایکی دفعه دوروب ساعتین سسینی کسمک ایستهدی. تکلیک، پیشیگین خورولتوسن، ساعتین سسی اونو داریخدیردی. نرگیزی خیال گوتوردو. مکتبه گئتدیگی، اینستیتوتدا او خودوغو گونلر یادینا دوشدو. او واختلار نرگیز نه قدر قایغیسیز ایدی! قیزلار لا گزیر، بضا کیتاب اوسته مورگولهییب، یوخوسوز گنجملر کئچیریر، ایمتاهان وئریر، کورسدان-کورسا آدلاییب اینستیتوتو قورتارماغا چالیشیردی. نرگیز معلمه دوستلارینی - قیزلاری، اوغلانلاری یادینا سالدی. گورهن ایندی هار ادادیرلار؟ لئیلان نه اندیر؟ تنیمور نجه دیر؟ کنده گلندن بری نرگیز اونلارین هئچ بیریندن خبر توتمامیشدی. نه مکتوب یازمیش، نه ده جاواب وئرمیشدی. او ایستهییردی کی، کئچمیش گونلری اونوتسون. هئچ نیی، هئچ کسی یادا سالمادان، کنده تک-تنها یاشاسین، لاکین مومکون اولموردو. خاطرهلر همیشه اونو چکیب اوتن گونلره آپاریردی.

نرگیزه ائله گولدی کی، تنیمور اوتاغین کونجونده دایانیب باخیر. اولجه مهربانلیقلا گولومسهیر، نظرلری ایله نرگیزی اوخشاییر، قلبینه هرارت وئریر، لاکین سونرا بو باخیشلار یاواش-یاواش سویویور، بوزا دؤنور. باشقالارینی گورنده قاینایان بو گوزلر نهدنسه نرگیزه باخاندا شوشه کیمی جانسیز و سویوق اولوردو. نرگیز دیلنمک، اورگینی بوشالتماق، تنیمورون نظرلری نین نه اوچون بئله سویوق اولدوغونو سوروشماق ایستهییردی. لاکین گوزلر اوندان اوزاقلاشیر، گئتدیکجه کیچیلیر و قارانلیقدا گورونمز اولوردو.

نرگیز یئرین ایچینده دیرسکلنهرک، لامپایا باخدی. ایشیق ضعیفلهیب تیترگیردی. شوشه نین ایچیندهکی پیلتونین آلوو جان وئریرمیش کیمی، بیر نچه دفعه پیریلداییب سوندو. اوتاغا قارانلیق چؤکدو. نرگیزین قولاغی جینگیلدهدی.

بیردن کندين باشیندا ایتلر هوروشدو. سس-کوی قالخدی، نرگیز قولاق آسدی. "ایداردون گلیرلر. گورونور ایجلاسدا ایمیشلر" - دئییه دوشوندو. او، کنده گلدیگی بئش آیدا چوخ شئی اویرنمیشدی. عادتاً جاماعت ایجلاسدا چیخاندا، یا دا کلوبداکی تاماشادان داغیلاندا گئجه یاریدا کند بیردن جانلانیر، ایتلر سس-سس وئریر، دوققازلاردا بیر-بیری ایله خوداهافیزلشنلرین سسی اطرافا یاییلیردی. قیزلار جینگیلولی سسله گولوشوب، اوغلانلارا سوز آتیردیلار. کندين مرکزیندن باشلایان بو های-کوی گئتدیکجه اطرافا

یاییلیر، ائولرین چوخوندا ایشیقلا ترمه دن یانیردی. بیر آزادان ایسه یئنه هر یئر ساکیتلشیردی .

ایندی ده ائله اولدو .

نرگیز مولومه اورک دویونتوسو ایله عمرانین آیاق سسلرینه قولاق آسدی. عمران ائیواندا دایاندی. گورونور، اوست-باشی نین قارینی تمیزله ییردی. قاپی آچیلدی. نرگیز منشین پایتونون خیشیلتیسینی ائشیدتی .

توکزبان خالانین یوخولو سسی گلدی :

-آی بالا، هئچ جانینا یازیغین گلگیر، سحر دن هارادا قالیبسان؟

-اولمور، آی آنا، ایش او قدر دیر کی ...

-ائله بو ایشین هامیسی سنی ها گوزلمیردی. اوزونو نییه الدن سالیرسان؟ بیرجه تنز اول سویون، لاپ ایسلانیسان. دئیسن، یامان قار یاغیر. قولقلارین گور نئجه قیز اریب! منجیزی ده یوخو آپاریب، ائو-ائشیک سویویوب بوزا دؤنوب. ایسته ییرسن پالتونو چیخارتما. اوجاغی قالاییم، سونرا ...

-هئچ نه اولماز، آنا. امما یامان آجمیشام .

بوندان سونرا قاریشیق سسیر ائشیدیلدی. ستکان-نلبه کی جینگیلده دی. اودونلارین چیتیرتییسی ائشیدیتدی. دئیسن، اوجاغی برک قالادیلار. بیر آزادان سئس-سمیر کسیدلی .

نرگیز قزئت خیشیلتیسیندان باشقا هئچ نه ائشیمه دی. "یقین یئنه اوتوروب قزئت

اوخویور. یازیق ارواد یئر سالیر، او ایسه ائله ستولون اوستوندهجه مورگوله ییر ."

نرگیز آخیر واختلار عمرانین چوخ گنج یاتدیغینی حیسس ائدیردی. بضا اونون آیاق

تاپیلتیسی از قالا خوروز بانینا قدر قیزی یاتماغا قویموردو. نرگیزه ائله گلیردی

کی، عمران تنز-تنز اونون قاپیسینا یاخینلاشیر، دایانیب قولاق آسیر، بلکه ده قاپینی

آرالاییب ایچری باخیر. بنله حاللاردا نرگیز قالخیب یئرین ایچینده اوتورور، قورخولوقورخولو،

یورغانی آچیق سینه سینه چکیر، گوزونو زیلله ییب قاپی نین آچیلجاغینی، عمرانین

ایچری گیرمه یینی گوزله ییردی. لاکین هئچ کس اونون منزلینه گیرمیردی .

قربیه ایدی. آخی اونا نه اولموشدو؟ نه اوچون عمرانین سسینی، آیاق تاپیلتیسینی

ائشیدنده یوخوسو قاچیردی؟ عمران کی، هله اونا توخونان بیر سوز دئمهمیشدی، بیرجه

دفعه اونو ناراحات ائتمهمیشدی. بس سبب نه ایدی کی، اوللر توکزبان خالا ایله

بیرلیکده ساکیتجه یاشایان نرگیز عمران گلندن سونرا اوزونو ناراحات حیسس ائدیردی؟

بونو نرگیز اوزو ده باشا دوشوردو. او آنجاق بیرجه شئیدن قورخوردو: سئوه بیلر .

باکیدان کنده ایشله مهیه گلنده اوزونه سوز وئر میشدی کی، هئچ کسین اوزونه

باخمایاجاق، هئچ کسی قلبینه یاخین بوراخمایاجاق، ائله عومرونون آخیرینا قدر

تک-تنها یاشایاجاقدیر. او، ایکینجی دفعه سئومکدون قورخوردو. اوللر نرگیز

ایکینجی دفعه سئومه یین مومکون

اولدو غونا اینانمازدی، هله اینستیتوتدا اوخویاندا لئیلانا اونو دانلایاردی کی، "آغلینی باشینا بیغ، اصل سئوگی سونرا گلهجک، ایلک محبت اوشاقلیق خاطر هسیندن باشقا بیر شئی دنئیل". او ایسه سوزوندن دؤنمور، کیتابلاری ورقله بیب، رومانلاردان مثال گتیریردی .

اصلینه باخسان، او، کنده ائله تکلییه چکیلک اوچون گلمیشدی. بو مقصدله ده توکزیبان خالانین ائوینی سئچمیشدی. "ساکیتلیکدیر، بیر قاریدیر، بیر ده من، قونشولوقدا اوغلان یوخدور" - دئییه اوزونه تسکینلیک وئرمیشدی. دوغروندان دا ایلک گونلرده او، ساکیت دولانیر، درسدن سونرا کیتاب گؤتوروب باغا گئدیر، قارانلیق قاریشاندا پنجره قاباغیندا اوتوروب یئنه اوخویوردو. هر سحر توکزیبان خالا اونون یاستیغی نین آلتیندان ورقلری جیریلیمیش کیتاب گؤتوروب، ستولون اوستونه قویوردو. سونرا دا باشینی ترپه دیب اوز-اوزونه پیچیلدا بیردی: "بیلیمیرم بو قیز جیریق کیتابلاردا نه گؤروب؟ دوکانلاردا ساتیلان تزه کیلابلاردان نییه آلیب اوخومور؟" نرگیزین حیاتی بلکه ده بئله ساکیت کئچه جکدی. آنجاق عمرانین گلمه سی ایله هر شئی دئییشدی. ائله ایلک گوندن، ائیواندا گوروشدوکلری دقیقه دن او اوزونو ناراحات حییس ائتدی. ایکی-اوچ گوندن سونرا شئیلرینی بیغیشدیریب باشقا بیر ائوه کؤچمک ایسته دی. توکزیبان خالا قویمادی. عمران اوزو ده خواهیش ائتدی کی، گئتمه سین . نرگیز اوزو ده باشا دوشمهدی کی، نه اوچون راضیلیق وئردی. ایندی ایسه قلبینده ایکی حییس چارپیشیردی... نرگیز بضا اوز-اوزونو دانلاییردی. "تفسیر اوزومده دیر. دوز آدماسان، اونو گورنده اوزونو نییه ایتیریرسن؟ نییه یئرین ایچینده اوزانیب اونون آیاق سسلرینه قولاق آسیرسان؟ بیخیلیب یاتا بیلیمیرسن؟.. بیر هفته بوندان اوووال گئجه آیاقیالین، قونشو اوتاغا کئچدین. عمرانین چیینیندن سوروشوب دوشموش پنجه یینی گؤتوردون، یاواشجا چیینینه توخونوب اونو اویاتدین کی، "دور، سو یوق دیر". سن بئله ائله ینده، البته، او دا گیزلینجه سنین اوتاغینا گیره بیلر، اوستونده کی یورغانی دوزلدر. یوخ، گونا منده دیر. اوزوم بو ایشلری توره دیرم."

نرگیز نه قدر چالیشسا دا اولموردو؛ ائله بیل داغ سنلی اونو قوینونا آلیب آپاریردی. بو ایشلرین سونو نه اولاجاقدی، نرگیز اوزو ده بیلیمیردی. اونا آنجاق بیرجه شئی آیدین ایدی: گئجه لر یوخو گوزلریندن قاچیر، چارپاییدا اوزانیب قونشو اوتاقدکی عمرانین نفه سینی دینله مک ایسته بیردی. بضا اونون آغلینا چوخ قریبه بیر فیکیر ده گلیردی: عمران اوز اوتاغیندا گورمک ایسیه بیردی. بئله واختلار اورگی داها شدتله دؤیونوردو. دیکسینه رک یئریندن سیچراییب لامپانین پیلته سینی قالدیریردی. او، ایندی ده یئرین ایچینده چئوریلیب قونشو اوتاقدکی قازنت خیشیلتیسینا قولاق آسیردی. بو گئجه ده نرگیز دان یئری سؤکولنه قدر یاتا بیلمه دی. سحر لئزدن قالخیب شاگیردلرین دفترلرینی یوخلایاندا باشی آغریبیردی ...

کوساوغلو قوربان ائوه یورغون گلدی. چای-چورک حاضر لاییب گوزله مین سایالی، ارینین حیرصلی اولدوغونو گوروب، تنز آیاغا قالخدی. کیشی نین یاریم کورکونو آلیب دیواردان آسدی. پالچیغا بولاشمیش چکمه لرینی سوپوندوروب، قاپی نین آغزینا قویدو. گبه نین اوستونه دوشکجه آتدی. یاستیق و موتککه گتیردی .

-بیر آز اوزان، دینجل، - او مهربانلیقلا دیللندی، - نه یامان گنج گلدین؟ ایسته بیر سن سو گتیریم، آیاقلارینی یویوم؟
قوربان فیسیلدایراق موتککه یه دیرسکلندی. قارا مخمر کؤینی نین یاخاسینی آچدی .

-سنه نئچه کره دئمیشم، بو زهریمار اوجاغی آز قالا. ایستیدن نفس آلماق اولمور .

ارینین خاصیتینه بلد اولان سایالی هنج نه دئمهدی. سسسیزجه قاپییا یؤنلدی :
"گورهن یئنه هانسی جیبری یانمیش کیشییه سوز قایتاریب، گنجهنین بو واختی قانینی قارالیدی؟"

او، قونشو اوتاغا کئچدی. ایچریده اویناییب-گولوشن اوشاقلارینا آجیقلا ندی . بالاجالار سوسوب بویون-بو یونا وئردیلر. سایالی، گوزگونون قاباغیندا اوتوروب ساچلاری نین اوجونو اوینادان قیزا یاخینلاشدی. آینادا اونلارین نظرلری بیر-بیرینه ساتاشدی. قیز سایالییا گوز ووردو. بونونلا دا دایبسی نین کئفینی آچماق لازیم اولدوغونو باشا دوشدیونو اونا آتلانندی. شاهناز بو غمالی، حاجیلئیلک بو غازی کیمی اوزون و ایری لولکلی ساری آفتاف-لیهنی گوتوروب گوله-گوله دایبسی اولان اوتاغا گیردی. دوشکجه نین اوستونه اوزانیب قیراق باشینی قاشییان قوربانا یاخینلاشدی .

-آی دایی، بیر آز بری دور، آیاقلارینی یویوم .
قوربان یئنه فیسیلدادی. شاهناز اونون جورابلارینی چیخاریب، قالیفی شالواری نین بالاغینی یوخاری چکدی .

-نه یامان قاشقباقلیسان، آی دایی، یقین یورولویسان؟
شاهناز جاواب آلماديسا دا، ایشینه داوام آتدی. ایستی سو قوربانین آیاقلارینا دینده دیرسکلنمیش اوتوردو. بیر خئیلی شاهنازا باخدی. قیز ایسه اونون آیاغینی اوور، بارماقلارینی شاققیلادیر، دابانینی قاشیبیردی .
آیاغی نین آلتی قیدیقلاناندا قوربان اوزونو ساخلایا بیللمهدی :
-آی قیز، یواش .

-بس دئییردین قیدیغیم گلمیر؟ گوردون کی، سنی گولوردوم، آی دایی،
-شاهنازم ایری، آلا گوزلری اوینادی. - نییه بیکنفسن، یوخسا سنه سوز دئین اولوب؟ الله وورموشدو اونلاری! دایبمین قاباغیندا دیللنهنین دیلینی دیبیدن قویاردارام !

قوربان قییمیشدی .

-یعنی منی او قدر چوخ ایسته بیر سن؟

-داییمین جانی او چون، دوز دئییرم .

سایالی چای-چۆرک گتیردی. ارینین قاشقاباغی نین یاواش-یاواش آچیلدیغینی،

شاهنازین اونون قیلایغینا گیریپ یومشالتدیغینی گۆروب گولومسوندو .

-ایه، بیرجه دور، آچیندان اولدون .

قوربان یئرینی بیر آز دا راحتلادی .

-آرودا، سن آتایین گورو، نیین وارسا بری وئر، ائله بوراداجا یئیهجهیم .

بیر ده کیم دورسون ...

شاهناز قوش کیمی یئریندن سیچرادی. آفتافا-لیهنی آپاریپ ائیوانا قویدو. درحال

گنری قاییدیب گبنین اوستونه سوفره سالدی، سامواری ستولون اوستوندن ائندیردی .

قوربان موتککویه دیرسکلندی .

سایالی تنز-تنز قونشو اوتاغا گئدیر، قابیلاری تاقیلدا دیر، خورکلری داشیبیب

سوفرهیه دوزوردو. شاهناز نه ایسه دانیشیر، تنز-تنز شاقیلدا ییب گولور، قاشینی اوینادیب

گۆزلرینی سوزدورور، داییمی نین کئفینی آچیردی - بو سایالییا خوش گلیردی. او، همیشه

ارینی حیرصلی گۆرنده شاهنازی قباغا وئرر، "بو قیز ایلانی دا یوواسیندان چیخاردار - "

دئیردی. سونرا ایسه اوزو ارینین دیزی نین دیبینی کسدیرر، آستا-آستا صؤحبت ائدر،

ایدارده نهلر اولدوغونو سوروشاردی. کولخوزدا کیمین نه ایش گۆردویو، هارایا گئدیب،

هارادان گلدیگی حاقیندا اریندن معلومات آلاردی. سونرا ارینه مصلحت وئرر،

کیمی ایشدن چیخاردیب، کیمی ایشه تعین ائتمه یین لازیم گلدیگینی سؤیله یردی .

قوربان چوخ واخت اروادی نین مصلحتیندن چیخمازدی. کیشیه ائله گلیردی کی، بو

کندده اونو ایسته یین، ایشینه-گوجونه کۆمک ائدن یئگانه بیر آدام وارسا، او دا

سایالی دیر. سایالی اونون هر دردینه شریک اولور، ارینین گوندن-گونه یوکسلمه سیینی

ایسته ییردی. اصلینه باخسان، قوربانین ساغ قالیب، بو درجه یه چیخماسینا سبب سایالی

ایدی. او اوز حیاتی نی سایالییا بورجلو بیلیردی ...

اونلار بیر یئرده اوخوموشدولار. کندده یئنیجه مکتب آچیلاندا بیر سینفه

دوشموش، اوچ ایل بیر سکامیادا اوتورموشدولار. سایالی او زامان قیرمیزی یاناق، دجل

بیر قیز ایدی. هئی آتیلیب-دوشر، تنفوسلرده او غلنلارین پایاغینی قویار، کاغیزدان

اوزونه بیغ دوزلدر، اونا-بونا لاغ ائدردی. قوربانین اوندان خوشو گلمازدی. حتی

بیر نئجه دفعه سایالی نی ساچلا ییب دؤیموشدو ده .

قوربان یالنیز اوچونجو سینفه قدر اوخودو. سونرا آتاسی اونو مکتبدن چکدی .

"یئکه او غلانسان، چۆرک قازانماق لازیم دیر، - دئدی، - دده بابامیز اوخوما ییب کی،

سن ده اوخویاسان ."

اصلینه باخسان، قوربانین اوزونون ده اوره بیندن ایدی کی، مکتبی بوراخیسن . حرفلری هوججه مکن خوشو گلمیردی. او، آتاسی ایله برابر یئر اگدی، اوت چالدی، قاپی-باجا بنجردی. اونلان دفعه لرله جریمه دیلر: کند سوونتی نین میلیسیونتری اونو چوله توتوب آتین قاباغینا قاتدی، مکتبه گتیردی. صینیفلری گزیدیردی، قولاقلاریندان دارتیب اوشاقلارا گرس انلهدی. اولمادی کی، اولمادی. او، اوز-گوزو قیزارمیش، قولاقلاری یانا-یانا صینیفده اوتوردو. زنگ چالینان کیمی یئنینن قاچدی .

سایالی ایسه اوخودو. بئشینجی سینفی قورتاردی. عملی-باشلی قیز اولدو. همین ایل کئنده کلوب دوزلندیلر. سایالی صحنه دن دوشمهدی: هر بایرامدا اوخودو، اوینادی . اونون گوزل سسی وار ایدی. درسدن سونرا قیزلاری باشینا بیغیب اوخویا-اوخویا گزردی . هر دفعه کلوبدا بیغینجاق اولاندا صحنه یه چیخار، جینگیتیلی سسله دئیردی :

"بو صحنه میز آینادیر، آچماغا خالقین گوزونو .

گورمه کدیر بو آینادا هر کس اوزونو .
آرابیر بعضی آدام اینجیه جکدیر،
موقتخور موللاری یاندير اچاقدير ..."

جاوانلار اونا ال چالار. قوجالار نارازلیقلا باشلارینی بولایار، "بو کیشی قیزی نییه اوزباشینا بوراخیب؟" - دئیردی لر. آز سونرا کند آراسیندا پیچیلداشماغا، سایالی نین حاقیندا جورجور سوزلر دانیشماغا باشلادیلار: دونن گنجه فیلان یئردن کئچیردی، فیلانکه سین او غلو ایله ماز اقلاشیردی. سایالی ایسه رایون مرکزینده آچیلان آلتی آیلیق معلملر کنرسونا گنتمه یه حاضر لاشیردی. آنجاق بو، اونا مویسس اولمادی .

بیر آخشام ائوه گلرکن، آتاسی نین یانیندا جاوان، سویوشیرین بیر اوغلان گوردو. او، قوناغا قوللوق انلهدی، چای-چورک وئردی. گنجه دن خئیلی کئچدی. قوناغ گنتمهدی. آتاسی سایالینی یانینا چاغیردی .

-قیزیم، - دئدی، - اوزون بیلیرسن کی، سنی من نه زحمتله ساخلامیشام .
رحمتلیک آنان اولنده اوچ یاشیندا ییدین. ایندی، ماشاللاه، بویوب یئکه قیز اولوبسان. سنین تاي-توشوندان آتاسی ائوینده قالانی یوخدور. سنین ده ائو-ائشیک صاحبی اولماق واختیندیر. - او، دریندن کؤکس اؤتوردو. - اوزون بیلیرسن کی، منیم یوردودما اوچاق قالایان آدام یوخدور. ایندی ایسته بیرم سنی انله آداما وئریم کی، یوردوم بوش قالما سین. سنی ائو قیزی، ائو گلینی انله مک ایسته بیرم .

آتاسی سوسوب چال ساقالینی قاشیدی. سایالی اونون دئدی کلرینی یاخشی باشا دوشمه دیسه ده، اورگی دؤیونمه یه باشلادی. کیشی قیزیندان گوزلریتی آیرمادان :

- اوغلان دا پیس اوغلان دئیل، - دئدی، - ائله اصل من دئیندیر. یئتمین بیریدیر .
هم او غلوم اولار، هم کورکنیم .
سایالینی ائله بیل ایلدیریم ووردو. آتاسینین بوینونا ساریلیب آغلادی، یالواردی،
اوخوماق ایسته دیگینی سؤیله دی. آتاسی اولجه اونو دیله توتدو. قیزی نین اینادینی گۆرنده
حیرصه آیاغا دوردو :
- اگر اولمک ایستمیرسن، سسینی کس! یوخسا بو ساعت آیاغیمین آلتینا سالیب،
دلی اینک بوزوونو ایقلایان کیمی ایقلارام. یا من دئین اولاجاق، یا دا سنی
تیکه-تیکه دوغراییب قاپیداکی ایتلره آتاجام .
سایالی اره گئندی. آنجاق اونلار چوخ یاشامادیلار. ائولنندن بیر-ایکی آی سونرا
اوغلان گنجهلر باشلادی ائوه گلهمه مه. بضا گونلرله یوخ اولوردو. سایالی
هر دن بیر آتاسی نین دا اونولا گئندیگینی گۆروردو. او، بیر نچه دفعه اریندن هارا
گئندیکلرینی، گنجهلر نه ایش گۆردوکلرینی سوروشموشدوسا دا، جاواب آلا بیلهمه میشدی .
اری حیرصلی-حیرصلی اونا باخیب، گۆزلرینی برلتمیش، "آروداسان، اوتور یئرینده، - دئمیشدی،
-کیشی نین ایشینه قاریشما"، - سایالی نین آتاسی دا کورکنی نین طرفینی ساخلامیش، "کیشی
آرودا سیررینی وئرمز" - دئمیشدیز .
بیر گون سایالی نین ارینی توتدولار. او غورلا ییب کس دیگی جامیشین گۆنونو اونون
چینینه وئریب کندین اورتاسی ایله آپاردیلار. سایالی اوتان دیغیندان ائودن با ییرا
چیخمادی. اوشاقلارین "او غرو، او غرو" - قیشقیردیقلارینی انشیتمه مک اوچون پنجره نی
باغلادی ...
آرادان بیر نچه ایل کئچدی. کئنده کولخوز تشکیل ائیلدی. سایالی نین آتاسی کولخوزا
گیرمک ایسته مه دی. تک تسررو فاتچی اولاراق دا اؤلدو. سایالی تامام تک قالدی .
اریندن ده خبر-اتر یوخ ایدی. او، کولخوزا گوردی .
ائله بو واخت قوربانی بریقادییر سئجیلر. سایالی اونون بریقاداسیندا ایشله یه سی اولدو .
اونلار هر گون ایش یئرینده گۆروشر، آرابیر صؤحبت ائردیلر. سایالی چوخ ساکیت، ایشلک
بیر گلین اولموشدو. هنج کسین ایشینه قاریشماز، آز دانیشیب، آز گولردی. یولو ایله دوز
گلیب، دوز گئردی. او ایندی اته-قانا دولموشدو. یاناقلاری قییقیرمیزی ایدی. زیل قارا
ساجلاری واردی. ایری گۆزلری بیر قدر کدرلی اولسا دا، قایناییب داشیر، آدمی تیتره دیردی .
قوربان یاواش-یاواش کند ایچینده سایلمه ماغا باشلایردی. ایجلاساردا اونو
تعریفله ییر، یاخشی بریقادییر اولدو غونو سؤیله ییردی. او داها دا هوسله نیر، هامیدان
اول یئر اکیدییر، سپینه باشلاییر، پامبیک بیغدییردی. یاواش-یاواش قیزلار دا اونا
باخماغا باشلادیلار. چیرکین اولدو غونا گۆره اوللر هنج کس اونا محل قویموردو .
قیزلار اؤز آرالاریندا "یاسسارین بیریدیر، اوزونه باخاندا آدامین اورگی بولانیر، -
دئیردی، -ئو-ائشیگی ده یوخدور، بیر هسیردییر، بیر ده ممد نسیر ."

قوربان کولخوزا گیرندن سونرا ائو-ائشیک تیکدیردی. ایین-باشینی دوزلنتدی، حتی اوزونه یاخشیی بیر آت دا آلدی. او، هر گون آتینی مینیب کندین آراسی ایله چاپاندا، یا دا بریقادا عضولرینی ایشه چاغیراندا، قیز-گلینلر اونون دالینجا باخماغا باشلادیلار .

-یامانجا قوچاقلاشیب، آما بیلیرسان نییه ائولنمیر؟
-اونا کیم گندر؟ قاپقارا شئیدیر .

-کیشی گوزل اولماسا دا اولار. آغلیغی نیه گرکدیر، اوزونده قاتیق دوغراماجی
یئمهیه جکلر ها ...

-آی قیز، دئیه سن، اورگینه یاتیر؟

-پیس اوغلان دئییل کی ...

قیزلار گولوشور، اونون کیمی ایستهیه جهیبینی گوزله بیردیله. سایالی ایسه هنج نیه فیکیر
وئرمدن ایشله بیردی .

آما بیر گون کندده هنج کسین آغلینا گلهمین بیر حادثه باش وئردی ...

کندین سویونو کسمیشدیله. گوزونور، آرخی تمیزلهیه جکدیله. قیز-گلینلر

سحر تزدن دوروب، کنددن خئیلی آالی آخان چایدان سو گتیرمهیه گندیردیله .

هله نیشانلی سئچمهین قیزلار سهنگی گوتورمزدن اول اوزلرینه سیغال وئیر،

قاش-گوزلرینی دوزلدیر، گلینلر اونلارا ساتاشیر، قاریلار ایسه قیبتیه ایله جاوانلارا باخیر،

اوز آرالاریندا پیچیلداشیردیله. چای کنارینا سپه لنن قیز-گلین سهنگلری

دولدورور، هر دن بیر-بیری نین اوستونه سو آتیب زارافاتلاشیردیله. قاققالتی هر یئری

بورویوردو .

سایالی قابی یئنیجه دولدوروب کنارا قویموشدو کی، کند طرفدن قاری توز لایاتوز لایا

گلن کهر آتلی بیر اوغلان چایا یاخینلاشدی. یاخاسی آچیق ایدی. شینلی نین اوزون

اتکلری هاوادا یئلله نیردی. اوزاقدان باخاندا آدما ائله گلیردی کی، نهنگ بیر

قوشدور، قانادلانیب اوچماق ایسته بیر .

قیزلارین یانیندان گوته کیمی اؤتن آت، اوزونو سویا سالدی. نازیک بوز چیلیک-چیلیک

اولدو. اوغلان آتینین باشینی چکیب، آغزینی چای یوخاری سالدی. کهر باشینی دیک توتوب

سویو یاردی. داشلاری شاققیلدا-شاققیلدا ایکی-اوچ دفعه چای یوخاری گندیب-گلدی .

صاحبی نین آرزوسونو بیلیرمیش کیمی سونرا بیرباش قیزلارین اوستونه جومدو. قیزلار

چیغیریشیب اطرافا داغیلدیله. آنجاق سایالی یولدان چیخمادی. کهر اونا توخونوب

کئچدی .

-جیبری بیلیمیش، ائله بیل هاوالانیب، گوزو آیاغی نین آتینی گورمور .

اوغلان آتین باشینی قانیریب گئری قاییتدی. دوز سایالی نین قاباغیندا دایاندی .

گلی نین دولو سینه سی تنز-تنز قالخیب انیر، بورون پرملری گنیشله نیردی. یاناقلاری

سویوقدان و هیجاندان قیزار میشدی .

-منی جین آتینا میندیرمه !

-نئیلر سن؟

سایالی گۆزلرینی سوز دوروب قاشلارینی چاتدی و آلتدان یوخاری اونا ائله باخدی کی، اوغلان تیتردهدی: ائله بیل سایالینی بیرینجی دفعه گؤرور، اونون قاینار گۆزلرینه ایلک دفعه باخیردی. اوغلانین قانی اوزونه ووردو.

-واللاه، بو ساعت آتین ترکینه آلیب آپارارام.

-بیم حالو ادیر؟

-سو ایچیمی کیمی.

سایالی نین هیجانی داها دا آرتدی. دیرمی پایاغینی گؤزونون اوستونه باسمیش اوغلانا و یویهنی چئینه بیب فینخیران آنا باخدی.

-یولونلا دوز گئت، قوربان، ائل ایچینده اوزونو ده، منی ده بیابیر ائله مه.

اونون سسی تیتردهدی. بونو حیسس ائدن قوربان داها دا اورکلندی.

-دئمک الینین دالینی یئره قویورسان؟

سایالی دیک اونون گؤزونون ایچینه باخدی. گولومسونو، یاناقلاری چؤکلدی،

دیرسه یینی قوربانا گؤستریب شاققیلدادی.

-باشا دوشدونمو؟

قوربان هئچ نه دئمهدن آتی مهمیزله بیب اونون اوستونه شیغیماق ایستهدی. کهر

یئریندن ترپنمه میس سایالی گئری سیچرادی. هاوالانان آت قوربان گوتوروب خنیلی

آرالانندی. قیزلار گولوشدولر. قوربان گوزدن ایتندن سونرا قارا کلاغاییلی، گوی

کوفتالی بیر قیز سایالییا یاخینلاشدی.

-قوربان کیشی کیمی سؤزونون اوستونده دوروب سنی آپارسایدی، نه یاخشی اولاردی!

سنه سؤز دوشمور، کس سسینی!

-هئچ چیغیر-باغیر سالما، آی سایالی باجی، بیس اوغلان ها دئییل. ایستسه ائله

گندرسن کی، واللاه، اورگین تۆکولور.

بیر نئچه گون سونرا کنده سس یاییلدی کی، قنربان سایالینی آپاریب... اونلار بیس

دولانمادیلار. ائله ایلک گوندن سایالی قوربانا کؤمک ائتمه یه، بریفادانین یازیپوزو

ایشلرینی دوزلتمه یه، امک گونلرینی حسابلا بیب نیزاما سالماغا باشلادی. آز

سونرا سایالی قوربان گنج مکتبینه گؤندردی. "من اوخویا بیلمه دیم، سنسه

اوخو" - دئدی. او، قوربانا درس لرینده ده کؤمک ائله دی.

ایلر دولانندی، اوشاقلاری اولدو. قوربانین وظیفه سی یاواش-یاواش بؤیودو؛ اونو

کولخوز صدرینه مو اوین سئچدی لر. آنجاق محاربه هر شئی یاریمچیق قویدو.

قوربان عسگر گئتدی.

ایلک گونلر سایالی چوخ داریخدی. ائوه باش سالا بیلمه دی. اوشاقلارا باخدیقا گؤزلری

دولدو. هر گون دوققازا - پوچتالیونون قباغینا یویوردو، قورباندان گاه هر

گون مکتوب گلیر، گاه دا آیلار لا خبر-اتر اولموردو. اونون مکتوبلاری همیشه

شیکایتله دولو اولوردو. سویوغا،

اذیته دوزه بیلمه دیگینی یازیردی. سایالی حیسس اندیردی کی، اری دؤیوشدن چوخ ائوه قاییتماق حاقیندا دوشونور .

سایالی بضا گنجه سحره قدر یاتا بیلمیر، یئرینه قور دولموش کیمی او اوز-بو اوزه چئوریلیردی. باییردا کولک اسن کیمی دیکسینیر، آدی بیر تاققیتیدان او یانیر، چوخ وخت آلت پایتاریندا ائشیه چیخیب چووغونا، قارا باخیردی. قاییدیب یئرینه گیردیکدن سونرا دا یاتا بیلمیردی. "گورهن ایندی هار دادیر؟ بو سووقدا سنگرده دیر، دوزده دیر؟ یازیق نجه دوزور؟ ساغ-سلامات قاییدیب گلجکمی؟" او، هر گون قرئتلره باخیر، کنده گندن سوز-صوحتیه قولاق وئریردی. کیمی نین یارالاندیغینی، کیمی نین قهرمانلیقلا ووروشوب اوردنن آدیغینی ائشیدیر، اونون دا اورگینده شیرین آرنلار دوغوردو. قوربانین حاقیندا شاد خبر ائشیلیمک، بیر قادین کیمی اری ایله فخر ائتمک ایسته ییردی .

سایالی قوربانا اره گئندن سونرا قلبینده قریبه بیر حیسسین باش قالدیردیغینی دو یوردو. او ایسته ییردی کی، اری آدی-سانلی آدام اولسون، سایالینی بارماقلا گؤستریب "فیلانکسین آروادیدیر" دئسینلر. آما هر دفعه مکتوب آlanda سایالی میوس اولوردو. قوربان هئی زاریبیردی .

سایالی اولجه اورگینده اونو آسیب کسیر، "تابسیز"، حتی "قورخاق" دئییه قاراسینا دانیشیردی. بضا ده "نئیله سین؟ - دئییردی، - یازیق چؤل گورمه میشدی". گاه دا او، ارینین قاییتما یا جاغینی تسو ورونه کتیریردی. بنله حاللاردا کورپه لرینه باخیب ده شته گلیردی. "یوخ، قوی شیکنست اولسون، ایراق جانیندان، بیر قولو، بیر قیچی اولماسین، آما قاییدیب ائوینه گل سین، بالالارینی یئتیم قالماسین" - دئییردی .

قارانلیق بیر قیش گنجه سینده، بو جور قارماقاریشیق فیکیرلردن سونرا سایالی یئنجه یوخویا گنتمیشدی کی، بیردن ایتلر هوروشدو، سونرا قاپی دؤیولدو. او سکسکلی حالدا سوروشدو: "کیمسن؟" باییردان بو غوق سس ائشی-دیلدی: "منم، آچ قاپینی." سایالی قاپینی آچاندا گؤزلرینه اینانا بیلمه دی. گلن قوربان ایدی. اوز-باشینی توک باسمیشدی. شینئلی پالچیغا بولاشمیشدی. ساریقلى قولو بوینودان آسيلمیشدی. سایالی ارینین بوینونا ساریلیب آغلادی. قوربان اونو ساکیتلشدیردی .

-اوشاقلار هانی؟

-یاتیلار .

قوربان تاختین اوستونده یان-یانا سالینمیش یورغان-دوشکده یاتان اوشاقلارینا یاخینلاشدی. بیر آنلیغا هر شئی اونودارق بالالاننا تاماشا ائله دی. اوزونو ساخلا یا بیلمه ییب هؤنکوردو .

اوشاقلار او یانین دؤیوکدولر، گؤزلرینی او ووشدوروب مات-مات آتالارینا باخدیلار . اولجه اونو تانییا بیلمه دیلر. سونرا بوینونا ساریلدیلار. ائی مارچیلتی و گولوش سسلری بورودو .

سایالی گۆز یاشلارینی سیلهرک لامپانین پیلته سینی قالدیردی، اوجاغی قالادی. ائو ایسیندی. هر شئی ساکینلشدن سونرا قنربان قولونو گؤستریب یارالاندیغینی سؤیلهدی. -سنی تمیزمی بوراخدیلار؟ -یوخ، قوسپیتاللا گئدیرم. یولدا ماشیندان دوشدوم. اوشاقلاردان اوترو بورنومون اوجو گؤینه بیردی ... سایالی نین قاشلاری چاتیلدی : -هانسی قوسپیتاللا گنده جکسن؟ -نه بیلیم، هانسی اولسا. ائله ایسته بیرم اوز رایونوموزدا کیندا یاتام ... سحر اونلار بیرلیکده رایون مرکزینه، خستخانایا گئدیلر. جبهه دن یئنیجه گتیریلیمیش یارالیلاری قبول اندیردیلر. قوربان دا اونلارا قاریشدی... ایکی گوندن سانرا سایالی یئنه اری ایله گوروشدو. بو دفعه قوربانین رنگی داها دا آغار میشدی. گوزلری چوخورا دوشموشدو. دیلی-دوداغی تپیمیشدی. او، اروادینی بیر کونجه چکدی. -سایالی، اولموشم، مئییدیمی گوتور، آمانین بیر گونودور، منی چئویر اوشاقلارین باشینا. -نه اولنب، آکیشی؟ قوربان احتیاطلا اطرافا باخدی. بیچیلیتی ایله : -دئیه سن، اوستو آچیلماق، - او، یارالی قولونو گؤستردی، - اوزوم ائله میشم ... سایالی ایلان چالیرمیش کیمی دیک آتیلدی. بیر-ایکی آددیم گئری چکیلیب ارینی نظر دن کئچیردی. قوربانین ائله پریشان گورکمی واردی کی، یاغی نین دا یازیغی گلردی. سایالی دینمک ایستمدی، باچارمادی. قهر اونو بوغدو. -منی چئویر اوشاقلاری نین باشینا، - دئیه قوربان یئنه خیر یلدادی. -بیر خاتادیر، الیمدن چیخیب. گور بیر تهر کؤمک ائیله یه بیلر سنمی ... سایالی نین بدنینه اوشوتمه دوشدو. چینیینه کی آغ یون شالا برک-برک بورونه رک، دینمز-سویله مز، ائوینه قاییتدی. تاختین اوستونه دؤشه نیب هؤنکورتو ایله آغلادی. اوشاقلار اونون باشینا بیغیشدیلار. -آنا، نه اولوب؟ -ددهم گئندی؟ -ددهمی اورگیم ائله ایسته بیر کی!.. بس هاواخت گله جک؟ -من ددهمدن کوسموشم. بیزی قویوب نییه گئندی؟ -دوکتور قولونو ساریدیمی، آی آنا؟ سایالی دینمیردی، هؤنکورتوسونو بو غماق ایسته بیر دیسه ده باچار میردی، چیگینلری قالخیب-دوشوردو .

اوشاقلار دا هؤنکور وشدولر. سایالی اوزونو توپلایب آياغا دوردو. گؤز یاشینی سیلیب اوشاقلارینا باخدی. اونلار بویونلارینی بوکوب دوداقلارینی بوزموشدولر. لاپ بالاجا قیزین ساچی گؤزونون اوستونه تۆکولموشدو. بورنودان سنلیک آخیردی. او، بالاجا یومروقلاری ایله گؤزلرینی اوووشدوروردو.

-ددم نییه گلمهدی، آی آنا؟

سایالی اوشاقلارینی بیر خئیلی سوزدو. ائله بیل اونلار آنالاریندان ایمداد ایستهییر، "بیزی آتاسیز قویما" دئییردی. سایالی تیتیردی، اوشاقلاری نین یئتم قالاغینی دوشونوب دهشته گلدی.

قارانلیق قاریشدی. سایالی اوجاغی قالاغی، لامپانی یاندیرمادی. اوشاقلارینا یئر سالدی، اوزو ایسه گبه نین اوستونه اوزانیب دیرسکلندی. سحره قدر گؤزلرینی یوما بیلمهدی. "بس ائل-اوبا بیلسه بونا نه دئیر؟ ائل ایچینده روسوای اولارام. جاماعتین اوزونه نئجه باخاجام؟ آخی منیم بختیم نییه قارادیر؟! او، اولکی ارینین نئجه توتولوب آپاریلدیغینی گؤ-زونون قاباغینا گلیردی. ایکینجی دفعه بو جور روسوای اولاجاغینی دوشوننده بدنی اسدی ...

سایالی قاپیداکی جامیشی و گبه لردن بیرینی ساتدی. حربی خستخانانین قاپیسینا آياق دؤیمه یه باشلادی، چتینلیکله ده اولسا، ایستهدیگی آدمی تاپدی ...

بیر آیدان سونرا قوربان یاریم ایللیک مؤهلت آلیب ائولرینه قاییتدی. کنده اونا هؤرمل ائندیلر. حتی آروادلار بیغیشیب اوانو صدر سئچدیلر. قوربان او قالماقلا قالدی. ایلک گونلر او هامی نین حورمتینی قازانماغا چالیشدی. عسگر عائله لرینه کؤمک ائتدی، اوتو اولمایانا اوت، تاخیلی اولمایانا تاخیل پایلادی. کولخوزون سولو یئرینی ال آلتیندان بؤلوشدوروب ایستهدیگی آدمالارا پایلادی. "قارغیدالی اکین، بوستان بئجرین - دندی، - بیرتهور باشینیزی دولاندیرین". بضا سایالی ارینین حرکتلری نین سببینی سوروشاندا "آرود، سن قاریشما، دئییه کوساوغلو جاواب وئریردی، - من نه ائله دیگیمی بیلیرم."

یاواش-یاواش کنده کوساوغلونون باشینا آند ایچنلر چوخالادی. آروادلارین دیلی آغزینا سیغمادی: "الله اونون عومرونو اوزون ائله سین، او اولماسا آخیریمیز ایتدی." کوساوغلو اوز حرکتلریندن ممنون قالیر، "بئله ائتمه سم اولماز، - دئییردی، - یوخسا آغزیگؤیچه یین بیرى مثلاً اؤیرنر، گئدیب خبر وئرر. اوندان سونرا تربیونالدان یاخامی قورتارا بومهرم. بیر ده کی، من نه ایتیریرم، کولخوزون واریدؤولنتیدیر، پایلابیرام."

آیلار کئچدی که قوربان یئرینی مؤحکمله دیردی. اونون قاپیسینا گلیب-گئندلر چوخالادی.

کاظیملا کوساوغلونون دوستلوغو دا ائله بو واختدان باشلامیشدی. سویوق بیر قیش آخشامی کاظیم بوینونو بوکوب صدرین ائوینه گلدی. اونون قاباغینا چای-چؤرک قویدولار. آنجاق کاظیم دیلینه هنج نه وورمادی. بونو گؤرن کوساوغلو:

-ه، بوغازین تیکلمه ییب ها، نییه چؤرک یئمیرسن؟

-واللا دوز دئییرسن، ائله بوغازیم تیکلمیش کیمیدیر، بو ساعت گؤزومه چؤرک-زاد گؤرونمور .

-ه، نه اولوب؟

-قوربان قاغا، پائوسکا گلیب، دئیه سن، عسگر آپاراجاقلار، - کاظیم دولوخسوندو. - منه کؤمک ائله، بیرتهر وایونکوملا دانیش، مؤهلت وئرسین. کوساوغلو اونا سؤز وئردی، سحری رایونا گئتدی. هامیدان خاهیش ائتدی کی، هنج اولماسا قویون، کولخوزدا بیر کیشی بریقادیری قالسین. بیر صدر کیمی اونون سؤزونو ائشیتدیلر. بوندان سونرا کاظیم کوساوغلونون قارشیسیندا الیاغلی قولا دؤندو. قوربان یاواش-یاواش اونا اوزونه کؤمچی ائتدی. کولخوزون سولو یئریندن اونا دا بیر هئکتار وئردی. "اوزونه بوستان اک" - دئدی. کاظیم سئوینه-سئوینه همین یئری بئجردی. پاییزدا ایسه قارپیزلاری شهره ساتماغا آپاردی. کنده بیر اتک پوللا قاپیتدی. بیر گون کوساوغلو اونا یانینا چاغیردی:

-بس منیم پاییم؟

کاظیمین مثالی باشا دوشمه دیگینی حبیس ائدن کوساوغلونون قاشلاری چاتیلدی:

اوزونو نییه قانمازلیغا قویورسان؟ سنی عسگرلیکدن ساخلادیم، کولخوزون یئرینی وئردیم، بوستان اکدین. ائله بیلیرسان بونلار موقته باشا گلیر؟ تکجه سن یوخ، ائله هامینیز بئله سینیز. هنج اولماسا سنه چکدیگیم خرجی اؤده.

کاظیم هنج نه دئمهدی. دینمز-سؤیله مز ائوه قاپیتدی، بوستاندان قازاندیغی پولون یاریسینی گتیریب کوساوغلونا وئردی.

وار-دؤولت آرتدیقا کوساوغلو اوزونه دوست توتماغا چالیشیر، رایوندان کولخوزا گلنلری درحال ائوینه آپاریر، اونلاری یئدییریب-ایچیرمه میس بوراخمیردی. اورتادا ال اییی کیمی فیزلانان کاظیم گاه دوکانا، گاه انبارا قاچیر، گاه دا کولخوز چولارین بیری نین قاپیسینی دئیوب، "کیشی نین رایوندان قوناغی گلیب، بیر حیوان وئر" - دئییردی.

بعضی رایون ایشچیلری بو ائوه آق آچاندان سونرا کوساوغلو داها دا دیر چلدی.

سایالی ائوینین جاه-جلالمی گوردوکجه سئوینیر، قنربانین باشینا پروانه کیمی

دولانیردی. اوللر قوناقلارا اوزو قوللوق ائدن سایالی یاواش

یاواش الینی ایشدن چکدی. نه چوخ ایدی قونوم-قونشودا بیر قارین چؤرک اوچون کؤمک ایسته یین ...

سایالی نیینکی ائو ایشیندن، کولخوزون ایشیندن ده ال چکدی. قوربان اونا دئدی کی،

"ائوده اوتور، هنج یئر گئتمه. گورورسن کی، قاپیمیزدان قوناق اکسیک اولمور". ایلار

اؤتدوکجه سایالی اته دولوب قشنگلشیر، ایپک پالتارین بیری نی سوینوب، او بیری نی

گئینیردی. کنده بیر توی، بیر مجلس اونسوز کئچمیردی. او غلونا نیشان قویان دا،

قیزی نی اره وئرن ده، ائوینه گلین گتیرن ده، عسگرلیکدن او غلو گلن ده اولجه

اونولا مسله تیتلشمه لییدی، یوخسا سایالی نین بورون-داماغینی بیغیب-بیغیشدیرماق

اولمازدی .

محاربه دن سونرا دا بو وردیش بیر مدت داوام ائتدی. اونسوز بیر ایش اولاندا سایالی الینی بئلینه قویوب قیشقیریردی: "نه تنز یادیندان چیخدی؟ داوا واختی سنی من ساخلامادیممی؟ نئجه دفعه قاپیما گلدین، چورکله ییب یولا سالدیم. ایندی آغزینیز گئنیشلییه چیخیب؟ قوربان اولماسا ایدی هنج سومویون ده قالمامیشدی. یوخسا آخسایا آخسایا گلیب یالواردیغین، منی اوشاقلارین باشما چئویر دئیگیین یادیندان چیخیب؟" کوساوغلو دا اروادیندان گئری قالمیردی. محاربه دؤورونده کنده حؤکمرانلیق ائدن بو آدم هنج کسی تانیماق ایستمیر، نیین حسابینا اولورسا- اولسون صدرلیگی الینده ساخلاماغا چالیشیردی .

...چای-چؤرکدن سونرا شاهناز سوفره نی بیغیشدیریب قونشو اوتاغا کئچدی. ار-ارواد تک قالدی. قوربان گوموش قوتوسونو چیخاردیب ساری ساچاقلی توتوندن پاپیروس ائشیدی. -بو گده بیزیم باشیمیزا اویون آچماسا یاخشیدیر. سایالی تعجبله ارینین اوزونه باخدی .

-هانسی گده؟

-توکزبانین او غلنو دئییرم. دئیسن، آتاسی کیمی ترسین بیریدیر .
-ائله شئی اولماز، آ کیشی، دونن یولدا گؤردوم، یامان خوشوما گلدی .
دئیسون، مریفتلی اوشاقدیر. هنج اینانماز دیم کی، دول توکزبان بئله او غول بؤیوده .
کوساوغلو ایستئهزا ایله گولدو :
-ائله لیگینه باخما، شولوق اوشاقدیر .
-اولمایا آرانیزدا سؤز اولوب؟

-یوخ، - دئییه قوربان ساکیتجه جاواب وئردی، - هله هنج نه اولماییب .
آما آغزی نین هاواسیندان گؤرورم کی، بیزیمکی توتمایاجاق. من بئله فیکیرلشمیردیم .

بیر آنلیغا آریلیغا سوکوت چؤکدو .
-بس نئجه فیکیرلشیردین، آ کیشی؟

کوساوغلو کؤکسونو اؤتوروب موتککهمیه دیرسکلندی، آياقلارینی اوزادیب یئرینی راحتلا دی، ساغ الینی قیرخیق باشیندا گز دیردی .
-دوغروسو، یامان دیری باش اوشاقدیر. انله بیل اود پارچاسیدیر. انله اورگیمه یاتیردی کی ...
او، پاپیروسونو سوموردو. گؤزلرینی قییب اوتوزلوق لامپایا باخدی. سایالی ارینین فیکرینی باشا دوشن کیمی اولدو. نهدنسه شاهناز گلیب گؤزلرینی نین اؤنونه دایاندی .
-دوز دئییرسن، ایه، بیرلیک اولماسا ایش یئریمز. ایللاه دا کی، کند یئرینده .
-نه ایسه، ارواد... یئر سال یاتاق. یامان بوخوم گلیر .
سایالی یئر سالدی. لامپانین پیلته سینی آشاعی چکدی. بیر آزادان قوربان خورولدادی .
سایالی ایسه گؤزونو تاوانا زیلله ییب، ایشه نجه باشلا یا جاغینی فیکر لشدی ...
زئینبی اود گؤتورموشدو. بیر آز بوندان قاباق آرخین اوستونده گؤهر قاریدان ائشیتدی کلرینه اولجه اینانماق ایسته مه میشدی. "اونون پئشه سی انله آرال یقدا سؤز گز دیر مکدیر" - دئییه دوشونموش و سهنگینی گؤتوروب گئری قاییت میشدی. آنجا ق یولدا اؤز مانقاسی نین عضو گولسومه راست گل میشدی. "ای زئینب باجی، بو نه ایش دیر؟ بئله اولسا هنج من ده اوردا قالما یا جام،" - دئییه گولسوم کؤور ل میش حالدا،
ائشیتدی کلرینی اونا دانیش میشدی. زئینب یئنه ده سا کیتلی گینی پوز مامیش، "ایشینده اول، بئله بوش سؤزلره اینانما" - دجیه گولسومه تسکینلیک وئر میشدی. اما ائوه گل دیکدن سونرا تأثیر لنمیش، دوشوندوکجه اودسوز-اوجاق سیز آلو لانما غا باشلامیشدی .
"بو کیشی لاپ آغلینی ایتیریب. کنفی نه ایسته ییرسه اونو انله ییر. هنج بونا قوروق-قایتاق ائدن یوخدور. سالاشمادیغی آدم قالمادی. ایندی ده منه ال اوزاتدی. آخی نییه ائی، نهدن اؤترو؟ نه اساسا گؤر؟" ..
او، ائوده هر له نیر، موتککلری چیریبب تاختین اوستونه دوزور، قاب-قاجاغی دانقیلدادیردی. "اؤزو ده اونون-بونون سؤزو ایله ایش گؤرور. بیلیرم، او انله اولدن ده بونا راضی دئییلدی ."
زئینب بیر یئرده دوروب سا کیتلشه بیل میردی. تئز-تئز ائشیه چیخیر، قاپیلاری تا قیلدادیر، انیواندا هر له نیر و اؤز-اؤزونه دئیینیردی: "گؤر بیر منیم یول گؤستره نیم کیم اولوب؟ خیر-خیر کاظیم! هامی سینی دا انله یین او کوساوغلو دور. ضرر یوخدور. گؤرونور، او هله منی یاخشی تانیماییب. من اونو بیر کوساوغلو انله رم کی، بیر ی ده یانیندان چیخار ."

زئینب ایچری گیردی، شالینی باشینا اورتوب باییرا چیخدی. چپوری آیقلایب قونشو هیته کنچدی، توکزیبان خالانی چاغیردی. ارواد ائیواندا گوروندو .

-عمران ائوده دیرمی؟

-یوخ، سحر دن گنتدیگی دیر. ایدار ده اولار. نئیله بیر دین؟

-ایشیم وار .

-گل اوتور، ایندیجه گلر، شر قاری شیر .

-یوخ، توکزیبان خالا، گوزلهیه بیللمرم .

او، دؤنوب آرالاندی .

قارانلیق دوشوردو. قاپی-باجالاردا قارانتیلار چوخالیردی. بالتالار تاقیلدا بیر،

دالاریندا سبتله سامان گتیرن اوشاقلار تؤولهره یاخینلا شیردی لار. ارواد لار

بوزووو عمیز دیردی کدن سونرا چکیب میخا باغلا بیر، سودو ائوه قویوب قاییدیر و

قارین اوستونده اوت یئین اینکلری هایلا برب داما سالیردی لار. بعضی قاپیلاردا ایتلر یال

اوستونده بوغوشوردو. یاواش-یاواش سازاق باشلا بیر، گؤی اوزونده تکمسیرک اولدوز

گورونوردو. درس دن قاییدان اوشاقلار تله سیر، اوزلرینی ائوه سالماغا چالیشیردی لار .

اونلارین بعضیلری سو یوقدان بوزوشور، بعضیلری ده پاپاقلارینین قولاق لاری آتیلا-آتیلا

قاچیردی لار. پنجره لرده تیتره یین ایشیق لار چوخالیر، باجالار دان چیخان توستو آخ شام

تور انلیغینا قاریشیب یوخ اولوردو .

زئینب هنج نیه فیکیر وئرمه دن ایرملیله بیر، اوز-اوزونه کوساوغونو آسیب-کسیردی :

"گرک انله هامی کوساوغونون قوهومو اولسون؟ کولخوزون خئییر-شر عینده بیز ده

ایشتیراک ائتسک دنیا داغیلماز کی! انله گرک هر شئی قامار لاییب اوزلری گوتورسون؟

کند اونلارین آدینا ها یازیلما ییب! داها بسدیر! هر شئی اچیب لاپ گوزونون ایچینه

دئیهم. ایسلانمیشین یاغیشدان نه پاکی؟ اونسوز دا منه دلی زئینب دئییر لر ."

زئینب کولخوزون خیرمان یئرینه چاتدی. سامان تیغلاری نین یانیندا کیشیلر

چنه لرینی یابایا سو یکیب صؤحبت ائدیردی لر. اونلار سامان کنشیکچیسینه نه ایسه

دئییر، او دا قیشقیریردی کی، اولماز". باشقا واخت اولسایدی زئینب بلکه ده دایانیب

صؤحبت ائدنلره سلام وئرر، سینه-سینه تایالارا یاخینلا شاراق سبتلرینی سامانلا

دولدوروب قاچان اوشاقلارا آجیق لار و کنشیکچیه ساتاشیب "گوزله اوزونو ده سبتله

قویوب آپارار لار"، - دئییردی. آنجاق ایندی هؤوسله سی یوخ ایدی .

او، خیرماندان تله سیک کنچیب ایدار میه دوغرو آدیملا دی. خستخانانین یانیندا،

اینبه قارا خز پالتو گئییمیش شاهناز لار استلا شدی. اونلار ساکیتجه بیر-بیرینی

باشدان-آیاغا خئیلی سوزدولر. شاهناز بیر دن قهقهه چو کدی .

-آی قیز، شالا نه یامان بورونوبسن؟

-هامی سنین کیمی شوبا گئییمز کی، شاهناز خانیم!

-بی، خطرینه نییه دبیر، سوز دور دندیم. بیر ده شوبا گنیمک پیس شئیدیر؟
هله دایما دئمیشم بیرینی ده آلسین. بونو بیلدیر باکییا گئندده آلمیشدی. ائله
یاخشی ایستی اولور کی. بیر ده، بئله پالتار گنیمنده هامی نین گوزو سنده قالیر. بوتون
اوغلانلار دالینجا باخیر. آغیز لاری نین سویو آخیر، سن ده کی، اونلارا محل قویما ییب
یانلار یندان کئچیرسن. بیلیرسن آداما نه لذت وئریر! یئرینده گئرک
دابانلارینی یئرہ برک ووراسان کی، بدنن تیتزہ یه. یوخسا ائله-بئله یئریمکدن نه
چیخار؟

-دوغرو سوز وندور؟

-بس نه؟ ائله دایمین دا یاخشی پالتاردان خوشو گلیر.

-یعنی او دا بئله شئیلری قانیر؟

-منه دبیر، نه قدر ساغام، قویمارام کی، کورلوق چکسن، اورگین نه
ایسته بیر آلام. نه جور ایسته بیرسن گنیم، گز. قوی دوشمنلر کور اولسون. من ده کی
اوزون بیلیرسن، گونده بیر پالتار گنیمه سم اورگیم پارتلایار. هله قوی یاز
گلسین. ائله نازیک پالتار لار تیکدیر میشم کی، باخاندا آدامین آغلی گئدیر. هامیسی دا
تزه فاسون. بئلری دار، قوللاری آچیق.

زئینب دوداغینی گمیردی. بیر ایستدی اونون اوستونه آتیلیب بوغاز یندان یاپیشین
و سوپور لهیب قارا باسین، او کی وار ازیشدیر سین. آما اوزونو ساخلادی.

-سونرا نئیله یه چکسن؟

-نئیله یه جم؟ نه قدر عومروم وار، گزیب دولانجام. کنفیمی سورهم.

بو دونیا بیزه قالما یا جاق کی... آی قیز، دلای اولما، ایشله مک-زاد بوش شئیدیر.

دونیا دا آداما کئف قالا جاق. نه قدر کی جاوانام، گنیم-کئجینه جم، کیشیلره

یانیق وئرهم. یورولاندا دا چیخیب گوزل-گویچوک اوغلانلاردان بیرینه گنده جم.

او، زئینبه دها دا یاخینلاشدی. - هئچ بیلیرسن بو اوغلانلارا من داغ چکیرم؟!

-سن جانین، دوزمو دبیرسن؟

-اوزوم اولوم، دوز سوزومدور. بورا باخ، منه نییه بئله باخیرسان؟

-دبیرئم، آی شاهناز، گورهن سنده بیرجه تیکه عاغل وارمی؟

-کیمده، منده؟

-بلی، سنده! کوساوغلونون باجیسی قیزی شاهناز خانیمدا.

-بورا باخ ائی، - دئیہ شاهناز جدیلشدی، - من سندن اوترو توخا ووران

قیزلاردان دئیلم. گوزونو آچ، منه یاخشی باخ. یوخسا باشینا بیر اویون آچارام،

آدین دا یادیندان چیخار.

زئینب عینی ساکتلیکله سوروشدو:

-نه قاییرارسان؟

-بئله دایما دئیهرم...

-اوزون دونومو گؤدک ائلر؟

-بس علمز؟ - منیم ها؟
-بلی، سنن!.. سن نسن کی؟
-اگر او، یاخشی کیشیدیرسه، قوی اولجه باجیسی قیزی نین باشینا عاغل قویسون.
-منه نه اولوب کی، من عاغلیسیزام؟!
-بس نه تهر کی... لاپ کمال دریاسیسان .
-بورا باخ، منی دولاما!
-اؤزوندن خبرین یوخدور، آی یازیق، دولاناسی گونلره قالیبسان. شاهنازین
بورون پرملری گنیشلندی. سینهسی ائنیب-قالدی. گۆزلری اوینادی.
-منه نه اولوب کی، یازیق اولورام؟ داییمین جانی ساغ اولسون. یازیق سنسن،
آ یئتیم!

زئینب بومروقلاری دویونلندی. بیر آددیم ایرملی گلیب اونون گۆزلری نین ایچینه
باخدی، شاهنازین بدنی تیرتمه گۆتوردو. او، گۆری چکیلیب جیغیرا دوشدو و بیر
آیاغینی قاچاق قویدو.
-باخ، الینی-آیاغینی فاراغات قوی. من سنه توخا ووران قیزلاردان دئیلم
کی، ساچیندان توتوب هورابئل چکسن.
-کس سسینی! یوخسا بو ساعت اللهین دا، بنده نین ده هاییفینی سندن
آلارام. آرسیز!

شاهناز اوندان آرالانیب اؤزونو خستخانایا سالدی. زئینب بیر خئلی یئریندهجه
دایاندی. اونون دوداقلاری سیریدی. گۆزلری یاشاردی. گوجه حیرصینی بوغوب اؤزونو اله
آلدی، شالینی دوزلده-دوزلده خوستخانانین یانیندان اؤتوب ایدارهیه یاخینلاشدی.
بیرباش کوساوغونون یانینا گنتمک ایستهدی. آنجاق پارتییا تشکیلاتچیسینی
اوتاغیندان ایشیق گلدیگینی گؤروب آفاق ساخلادی، نفهسینی دردیکن سونرا اوست-باشینی
دوزلدیب ایچری گیردی. نصیب دایی قاپییا طرف باخدی. زئینب اؤزونو ایتیرن کیمی
اولدو. قیزا ائله گلدی کی، حیرصلی اولدوغونو، حتی شاهناز لا دئییشدیگینی نصیب دایی
بیلیر. او، هیجانینی گیزله دیب ساکیتلشمک ایسته دیسه ده باچارمادی، یاناقلاری داها دا
قیزاردی. زارافاتجیل، گولروز نصیب دایی زئینبی بو وضعیتده گؤروب
گولومسوندو.
-قیزیم، نه یامان بورونوبسن، لاپ قارییا اوخشاییرسان.
-سویوقدور.

-یاخشی، چووغون قویارما گؤرک، شالینی آچ، اوتور. زئینب پئچین یانینداکی
سکامیادا ایلشدی. نصیب دایی زئینبی هر دفعه گؤرنده بیر آن ساکیتجه دایانیب،
دینمز سؤیلهمز اونون اوزونه باخاردی. بو واخت نصیب دایی نین صیفتینده و
گۆزلرینده کدر قاریشیق بیر سؤبنج سنز بیلردی. ائله بیل کی، کیشی نین فیکری

هارایا ایسه، اوز اقلارا گنډیردی. بضا زئینب اوندان بیر سوز سوروشاندا نصیب دایی هنج نه ائشیتیمیرمیش کیمی سوسور، هاچاندان-هاچانا، یوخودان ایلمیش کیمی، فیکرینی توپلاییب زئینبه جاواب وئریردی. بو واخت زئینب اونون آزاجیق قیزاردیغینی حیسس ائدیردی. اوللر زئینب بونون فرقینه او قدر ده وارمزدی. سونرالار، نصیب دایی نین اونونلا قاباقلاشارکن اوزونو ایتیردیگینی، حرکت و باخیشلاریندا بیر قریبه لیک اولدوغونو آیدینجا گورمهیه باشلادی. زئینب چوخ زامان اوندان قاقماغا چالیشیردی. لاکین نصیب دایی قیزی هاردا گورسه دایانیب کئفینی سوروشوردو. او، ائله مهربیان اولوردو کی، زئینب قلیبنده کی شوبه لر درحال داغیلیردی. ایندی ده ائله اولدو.

نصیب دایی بیر آز ساکیتجه باخدی. سونرا آیغا دوردو. زئینب شالینی آلیب دیواردان آسدی. یئنه ستولون آرخاسینا کئچدی. فیکری داغینیق حالدا کاغیذلاری، قزنتلری قوردالادی. سونرا اوزونو زئینبه توتدو.

-خنییر اول، آکومسومول، بو قاردا-بوراندا نصیب دایی نی نه یاخشی یادا سالدین؟

زئینب اونون سوالینا سواللا جاواب وئردی :

-دئیین گوروم، منی مانقاباشچیلیقدان نییه چیخاردیب سینیز؟ نصیب دایی حنیرتله قاشلارینی چاتدی .

-کیم چیخاردیب؟

-نه بیلیم کیم؟ سیز، کولخوزوموزون بویوکلری کیمدیرسه، اونلار .

-منیم هنج نهدن خبریم یوخدور .

-نییه یوخدور؟ بس کولخوز صدری بیر ایش گورنده پارتکوملا

مصلحتلشمیر؟ ایداره هئیتی نین عضولرینی یاتینا چاغیریب اونلارین فیکرینی

سوروشمور؟ یوخسا کئی نه ایسته ییرسه اونو دا ائله ییر؟

نصیب دایی زئینب گنډیکجه هیجانلانیدیغینی، حیرصیندن آغلیاچاغینی

گوردو، اونو ساکیتلشدیرمهیه چالیشدی :

-آخی بو خبری سنه کیم دئییب؟ بئله ایش اولسا گرک بیز سندن اول بیلک،

یوخ؟ من بیلیم، دئمک، یالاندیر. سن ده ناحاق یئره اوزونو اوزمه .

-نصیب دایی، سن بیلمه سن ده، من هر شئی بیلیم. بونون هامیسی

ائله من کوساوغویلا خیر-خیر کاظیمدیر. او، ایلانا آغی وئرن کرتکله کیمی همیشه

کوساوغونون یانیندا هرله نیر. بیزیم کولخوز صدری ده اونون دئیگی ایله اوتوروبدورور .

داها بیر فیکرلشمیر کی، آخی آدامان حاق-حساب سوروشارلار، یوخسا کیم نه

ایستسه، ائله یه بیلر؟

-الیه .

نصیب دایی زئینبه یاخینلاشدی. خئیلی، درین حسرتله قیزین اوزونه باخدی. صیفتی

مولاییم، مهربیان و هوزنلو بیر گورکم آدی .

-کیمین حاقی وار سنین تکی قیزی اینجیتسین؟ سن کندی میزین گولوسن. کئچن ایل کولخوزوموزدا هامیدان اول پلانی سن اؤده دین .
-انله اونا گۆره دو قدریمی بیلیر سینیز! بیز سۆز وئرمیشدیک کی، گرک بو ایل رایوندا هامینی اۆتک، بیزیم کیمی پامبیق بئجرن اولماسین. قیزلار ایندین فیکیرلشیرلر کی، چاپیری، چۆر-چۆپو نئجه تمیزلیمه جیبیک، آلاغی نئجه ووراجاغیق، نه واخت پامبیغی سوواریب دریمه باشلا یا جاغیق، سیز ده کی، بئله... - زئینب کؤورلدی -
-باخ، بونا یوخام. اوشاقلیغی بوراخ. آغلاماق نه دیر؟!
-نئله ایم، نصیب دایی؟ آدمی اودسوز-اوجاقسوز یاندیریرلار! - او بیردنبیره سرتلشدی. - باخ، دوزونو دئییرم، منیم چوخ آغلیم یوخدور. اوزون ایشه قاریش، یوخسا کوساوغونو بیر کوساوغلو قاییرارام کی، آدی دا یادیندان چیخار. اونا دی کی، گۆزونو سیلسین، منه دوز-عملی باخسین .
یوخسا بوتون رایونو بورا تۆکرم. داها بسدیر. کندی بارماغینا آز دولاسین!
زئینب سۆزلری نصیب دایینی دوشوندوردو. دوغرودان دا آخیر واختلار کوساوغلو اوزونو پیس آپاریر، هئچ کیمله حسابلاشمیر، حتی پارتییا ایجلاسارینین قرارلارینا فیکیر وئرمک ایستمیردی. اونون بو جور یئکه خانالیغی، کولخوزون ایداره هئیتینه بئله فیکیر وئرمه مہسی نصیب دایینی ناراحت اندیردی. او بیر نئجه دفعه کوساوغلو ایله تکلیکده صؤحبت ائتمیش، بو جور ایشلرین یاخشی نتیجه وئرمه یه جہینین دئمیشدی. نصیب دایینی ان چوخ تعجب لندیرن او ایدی کی، کوساوغلونا بیر سۆز دئینده گولور، لاقنیدلیکله "نه قاییراجاقلار کی؟" - دئییردی .
نصیب دایی چالیشیردی کی، اونو باشا سالسین، کولخوزون داخیلینده ایکیتیرملیک و ضدیت اولماسین. آنجاق دئیہسن بو مومکون دئییلدی .
زئینب دئیکلرینه دقتله قولاق آسدیقدان سونرا او یئنه اۆز-اۆزوندن سوروشدو: "آخی بو نییه بئله اولسون؟"، لاکین جاواب تاپا بیلمہدی -
-قیزیم، - دئیہ نهایت او، سۆزه باشلادی، - سن چیخ گئت ائوه، ایشینده اول .
هئچ کس سنین مانقام الیندن آلا بیلمز. سنی مانقاباشچیلیقدان چیخارتماق اوچون الده هئچ بیر اساس یوخدور. - او، بیر قدر دوروخدو .
آزاجیق فیکره گنتدی و سیناییجی نظرلرله زئینبی سوزدو. - یاخشی، بس کاظیم نه اوچون سنین علنیه یه چیخیر؟ او کی کئچن ایل هاردا اولسا، سنی تعریفلہ ییردی، بریقادانیین گۆزودور، دئییردی. ایندی نه اولدو؟
زئینب قیزاردی. اورکودولموش کیمی یئریندن قالخدی. نصیب دایینین اوزونه باخماقدان اوتانیب باشینی آشاغی سالدی. - من نه بیلیم؟ نصیب دایی قیزین یارالی یئرینه توخوندوغونو حیسس ائتدی .
-یاخشی، آرخابین اول. من اوزوم هر شئی آیرد ائدہرم .

-باخ، سنه او میدلیم. من کوساو غلونون یانینا گنتسم، بیابیر چیلیق اولار .
-یاخشی، یاخشی. بیزی قورخوتما .
زئینب شالینا بورونوب ایداره دن چیخدی. نصیب دایی فیکری داغینیق حالدا بیر خنیلی
اونون آرخاسینجا باخدی. سونرا آستا-آستا اوتاقدان گزینمهیه باشلادی ...
* * *

اونلار آت تؤوله سی نین یانیندا راستلاشدیلار. عمران ساحه لری گزمکدن یئنیجه
قایدیدردی. آیاق تاپیلتیسی ائشیدان مئهر، درحال باییرا چیخیب، عمرانین آتینین
باشینی توتماق ایستهدی .

-زحمت چکمه، آبدی دایی، - دئییه عمران جلد یئره سیچرادی، قوجایا
اذیت وئرمه مک اوچون اوزو آتی تؤوله یه چکدی، یهر-یویه نینی آلدی .
مئهر قارنی کورگینه یاپیشمیش آتی نظر دن کئچیریپ باشینی بنلادی :
-آ بایا، نه گنج گلدین؟ سحر دن گئتدیگیندیر .
عمران، آخوردان یئم آختاران آتا باخدی .
-ائله دیر، آتی دا الدن سالمیشام. آبدی دایی، سن الله، اونون آخورونو دولو
ائله .

مئهر دیلنمهدی .

عمرانین چکمه لری، سینقلی گؤدکجه سی نین اتی پالچیغا بولانمیشدی. او، پاپاغینی
پئیسرینه ایتله ییب، الینده کی بالاجا چوبوغو اوینادا-اوینادا ایدارایه ساری آدیملادی .
یولدا زئینبله قاباقلاشدی .

-آخشامین خنییر، آیی قونشو، هارا بئله؟ - دئییه عمران گوله-گوله اونا
یاخینلاشدی .

زئینب :

-اوه، - دئدی، سونرا علاوه ائتدی. - دئییه سن، کئفین دوخسان دوققوز دور .
-عجب دوخسان دوققوز دور! سحر دن چؤللرده ایم .
-یازیق آرواد ائشییه چیخیب، ایچری گیرمکدن یورولوب .
عمران جدیلشدی :

-یاخشی، اوندا ایسته ییرسن بیر آزجا گؤزله، ایدارایه دییب قایدیدیرام .
بیر یئرده گندک .

-من ده کوپنراتیوه گئدیرم. اورادا سنی گؤزله یه جم. آنجاق تنز گل .

لنگین، چیخیب گنده جم ...

زئینب کوپنراتیوه ایشینی قورتارانان سونرا قاپیدا دایانیب قیزلارلا خنیلی
صوحت ائله دی. ایدارایه دوغرو باخا-باخا گؤزله دی. عمرانین لنگیدیگینی گوروب،
دالینجا ایدارایه گنتمک ایستهدی، سونرا فیکریندن داشیندی. "کوساو غلونون صیفتینی
گورمه سم یاخشیدیر ."

بیر آز دا کئچدی. عمران گلمهدی. زئینب تکجه یولا دوشدو. "اونون کی آغزی قیزیشدی، گلیب چیخماز."

او، کندین اورتاسیندان کئچن بؤیوک پوللا ائولرینه طرف آدیملادی. مکتبین یانیندا کاظمی راست گلدی. قیز کاظمین اوزونه باخمادان اؤتوب کئچمک ایستهدی. آنجاق بریقادیرونو ساخلادی:

-یننه نه اولوب، آی قیز؟ حق-سلامی هاواختدان کسبسن؟

-سن آرالیقدا قویروق بولا ماغا باشلایاندان.

کاظمی توتولدو، قاشقباغینی ساللادی.

-یننه نه اولوب؟

-من هاردان بیلیم؟

-دوغرودان بیلیرسن؟

-چورک حاقی، دوز دئییرم.

-آرواد کیمی آند ایچمکدنسه، کیشی کیمی اوزه سؤز دانیش. گندیب اوردا-بوردا قنیت قیریبال آلتیندان ایش دوزلتمه.

-من نه ایش دوزلتمیشم کی؟

-اؤزون یاخشی بیلیرسن. کوساوغونون چنه سی نین آلتینی من ها کسدیرمیرم.

-کسدیرنده نه اولار؟ کیشی ایله شخصاً دوستام. ائوینه ده گندیب گلیرم.

بونون هئچ کسه دخلی یوخدور. بونو شخصاً او، بیر ده من بیلهرم.

-کولخوزون ایشینی ده شخصاً سیز حل ائدیر سینیز؟

-بس کیم حل ائله یه سیدیر.

-منی ده مانقاباشچیلقدان شخصاً سیز چیخاردیب سینیز؟

کاظمی اورگینده سئویندی: "بئله ال-آیاغا دوشرسن! آدمی سایماياندا باشینا بو اویونو آچارلار! ایندی سنین جانین منیم الیمده دیر! هارا ایسته سم سورویه جم.

هئچ آتیلیب-دوشمه". ظاهرده ایسه اؤزونو بیلهمزلییه ووردو.

-یا لان سؤزدور. قوربان قاغا ائله ایش توتماز.

-آما توتوب. بوردا سنین ده بارماغین وار.

کاظمی زئینبه داها دا یاخینلاشدی. قارانلیقدا اونون گؤز لری پاریلادی.

سسینه مولاییم، نوازیشلی بیر آهنگ وئر مک ایستهدی.

-بورا باخ، زئینب. من همیشه سنین طرفینی ساخلامیشام. کئچن ایل هر

یئرده آدینی بیرینجیلییه چکدیم. آما سن منیم قدریمی بیلهمدین. آخیر واخت

آداما هئچ محل ده قویمور سان. ضرر یوخدور، من یئنه سنه کؤمک ائله رم.

قویمارام سنی مانقاباشچیلیغیندان چیخار سینلار. قوربان قاغاملا شخصاً

دانیشارام.

-قورخورام، اذیته دوشه سن.

-نه اذیتی وار، اؤزون بیلیر سن کی، قوربان قاغام منیم بیر سؤزومو ایکی

ائله مز. کیشی نین یانیندا خطیر-حورمتیم وار.

-الله اوزو سیزی بدنظر دن ساخالاسین. همیشه خطیر-هؤرموتلی اولون .
بیز ده سیزین کؤلگه نیزده دولاناق .
کاظیم زئینب سسینده آشکار سنز یلن کینایه نی آنلامادی. خیر یلتیلی سسله گولوب
اونا داها دا یاخینلاشدی .
-ائله اولدن بئلهجه یومشالسان نه اولاردی کی؟ گل، ال-اله وئریب ایشله یک .
اوندا قوربان قاغامین دا گوزو اوستوموزده اولار .
هر ایکسی سوسدو. زئینب باشینی آشاغی سالدی. کاظیم بیر-ایکی دفعه اودقونوب اطراف
بویلاندی. نه ایسه دئمک ایسته دی. سسی خیر یلدا ییب توتولدو. زئینب گولومسوندو .
کاظیمین گوزلری ایشیلادی. دیشلرینی آغاردیب هیر یلدا ماغا باشلادی. زئینب اولجه
آستادان. سونرا برکدن گولدو، اونون قاققینتیسی گنتدی کجه اوجالیب اطرافا یاییلدی .
اولجه سئوینن کاظیم یاواش-یاواش احتیاط ائله مه یه باشلادی. اوزونو بیغیشدیریب
سوروشدو :
-بورا باخ، نیه گولورسن؟
-گولمه لی آداما گولر لر .
-من گولمه لی یوم!" - کاظیم داها دا جدیلشدی. - گل امه ییندن داشی
توک، سونرا پنشمان اولارسان .
-بیرجه اونو گورمزسن !
زئینب دیر سه یینی گؤستردی و دابانی اوستونده فیر لانیب جلد آرالاندی. کاظیم
پااغینی باشینا باسدی .
-یاخشی، بورج اولسون !
زئینب ایتلری دویوق سالماقدان قورخوب چیرین دبی ایله سسسیزجه یئریگوردی .
دؤنگه کی تئلقراف دیرگی نین یانینا قدر نفه سینی بئله درمه دی. سونرا یولدان
چیخیب، کننن آشاغی سینداکی ائولرینه دوغرو اوزانان جیغیرا دوشدو و یالنیز بو واخت
ایاق ساخالاییب اطرافا گوز گز دیردی .
چؤلرده هنج کس گورونموردو، تکجه آرامسیر گویولده یین تئلقراف دیرکلری،
بیر ده قورو پامبیق کوللاری نین اوجلان نظره چار پیردی ...
او اوچ ایل بوندان اول اورتا مکتبی قورتارانان سونرا پامبیقدا ایشله مه یه
باشلامیش و رایونلار اراسی یاریشلارا قوشولاراق، اوز مانقاسی ایله بیرلیکده هر
هئکتاردان قیرخ بش سننتنر پامبیق وئرمی اؤده سینه گؤتورموشدو. ایلیک گونلرده
اوز-اوزونه اینانما میس، سوزونون یالان چیخاراجاغیندان قورخوموشدو. آنجاق اونون
مانقاسی سوزونه عمل ائتمیشدی. بو ایل اونلار هر هئکتاردان اللی سننتنر پامبیق
بیغماق اومیدینده ایدیلر. ایندی، زئینب اوزو ایله یاشادیغی بیر واختدا، اونو اوز
مانقاسیندان آیرماق ایسته ییر دیلر .
زئینب تئلقراف دیرگینه سؤیکه نیب دایاندی. یاناقلاری نین ایستیلیگینی، اورگی نین
چیرپندیغینی حیسس ائتدی. بایاقدان قلبینده جوشان غضب بیردن-بیره یوخ اولدو .
نئینسه اینتیظارینی چکن آدام کیمی، اوزونو نا

راحت حیسس ائتدی، یالقیز لیغینی یئی گورورموش کیمی، اورکک باخیشلار لا اطرافینا
بویلاندی. سببینی اوزو ده بیلمه دن قلبینی بیر کدر بورودو. واهیمه لنن کیمی
اولدو .

بیردن او، تعجبله چیگینلرینی چکرک "منه نه اولدو؟" - دئدی. هنج نه دوشونمهک، تنز ائوه چاتماق اوچون آددیملارینی بیئینلندی. "گرک عمرانی گؤزله ییدیم. بلکه بیردن قاباغیما ایت-پیشیک چیخدی؟

او، ائولرینه یاخینلاشاندا اوزونو تام یالقیز حیسس ائندی. بیردن-بیره اوندا عمرانی گؤرمک آرزوسو دوغدو. حتی عمرانی تاپیب "آی یالانچی، نییه منی تک قویدون؟ بیر آز تنز گل سیدین خنجرینی قاشی ها دوشمزدی" - دئییه دانلاماق ایستهدی. آزاچیق سونرا قیزین قاشلاری چاتیلدی. "من لاپ گولمهلی اولموشام" - دئدی و آددیملارینی بیئینلتمک ایستهمیردی کی، بیردن آرخادان کیمینسه گل دیگینی حیسس ائدیب گئری چئوریلدی. قارائلیقدا پاپیروس ایشیلدادی، کیم ایسه آستادان اؤسکوردو. زئینب اورگی نین قوش اورگی کیمی چیرپیندیغینی حیسس ائندی. همیشه سئویننده اولدوغو کیمی، شیلتاقلیق ائتمک آرزوسو دوغدو. آرخاسینا باخمادان سرعتینی آرتیردی. عمرانین یئتیشدیگینی گوردو کده سایمازینا کنارا چکیلهرک اونا یول وئردی. گلن آدامین کیم اولدوغونو بیلمیرمیش کیمی، باشینی قالدیرمادان اونون کئچیب گئتمه سینی گؤزلهدی. لاکین عمران دایاندی، یاواشجا اونون قولوندان توتوب :

-اؤزونو پالچیغا سالما، - دئییه جیغیرا چکدی .

زئینب قولونو اونون الیندن چیخارتدی .

-زحمت چکمه، یالانچی ...

-اؤزون قاچیبسان. منیم گوناھیم نه دیر؟

اونلار کئندین اورتاسیندان کئچن، بورولوب باغلارین آراسیندا یوخ اولان آرخین کنارینا چاتدیلار. زئینب قاباغا آدلایبب آفاق کورپوسونه یاخینلاشدی. تیر ایسلانندیغیندان کئچمک مومکون دئییلدی .

-گئری قاییت، سوروشوب بیخیلارسان، گئدک بویوک کورپویه .

زئینب اونا اهمیت وئرمدون، کورپونون اوستونه چیخدی. ایکی آددیم آتمامیشدی کی، آياغی سوروشدو. عمران اؤزونو یئتیرنه قدر قیز بوزون اوستونه دوشدو. زربدن سینان بوز خیریلدادی. زئینب آياقلاری ایسلاندى. عمران ال آتیب اونون قولوندان یاپیشدی .

-سؤزه نییه باخمیرسان؟

زئینب اونون قولونو ایتلهمهدی، عکسینه، اونا قیسیلدی. عمران قیزین ایلیق نفه سینی اؤز اؤزونده حیسس ائندی. قیزی سینه سینه باساجاقمیش کیمی، اؤزونه دوغرو چکیب سودان کنارا چیخاراندا اونون تیتره دیگینی دويدو. زئینب عصییلیکلو گولوب قولونو اونون الیندن چکدی :

-سندن آداما خنییر گلر؟

-منیم گوناھیم نه دیر، اوزون ترسلیک ائدیر سن .
-بیر بونا باخ، - دئییه زئینب ایسلانمیش آیاغینی گؤستردی .
اونلار آرخین یاخاسی بویونجا کورپویه دوغرو گئندیلر. سوسوردولار. یالنیز
ایاقلاری نین آلتینداکی قارین خیریلتیسی ائشیدیلیدی. زئینب کورپویه چاتیب مهجره
سؤیکندی. گؤزلرینی بوزون آراسی ایله شوتویوب آخان سویا زیللهدی. بیردن باشینی
قالدیریپ عمران باخدی :

-یادینا دوشورمو؟
عمران آنی اولراق اؤتن گونلری خاتیرلادی. چوخ وخت گئجه مکتبدن، یاخود
کلوبدان ائوه قاییداندا اونلار بورادا، کورپونون اوستونده یاناشی دایاناردیلار .
سونرا زئینب یونگول آدیملارلا، آرخین یاخاسی بویو سالینمیش باغا گیرر،
آغاجلارین آراسیندا گاه خیال کیمی گورونور، گاه دا یوخا چیخاردی. عمران ساکیت
دایانیب قیزین آرخاسینجا باخار، زئینب باغین آیاغینداکی ائولرینه گیرینجهیه قدر
اونو گوزدن قویمازدی. عمران یارپاقلارین پیچیلتیسینی دینلر، شیریلتی ایله آخان سودا
عکس ائدن تیتیک اولدوزلارا، ساچاق-ساچاق اولوب ساللانان سؤیود آغاجلاری نین قاتی
کؤلگه سینه باخاردی. عمران بئلهجه دایانماغی، طبیعتین بو ساکیت گوزللیگینه تاماشا
ائتمی خوشلاردی. او، شیرین خاطرملری یادینا سال-سال زئینبه باخدی :

-یادیمدایر .
-بس مای بایرامی نجه؟ سن ده گنجهدن قوناق گلیمشیدین ...
-او دا یادیمدایر .

اونلار یئنه سوسدولار. زئینب اوچ ایل بوندان اول کئچیریلن مای بایرامینی
یادینا سالدی .

گوزل بیر یاز گونو ایدی. آغاجلار، چؤلر، چمنلر بیر-بیری ایله بحثه گیرمیش
کیمی گول-چیچک آچمیشدی. هاوا ائله تمیز، سرین و عطیرلی ایدی کی، نفس آلماقدان
دویماق اولموردو. بوتون کند چای کنارینداکی مئشهیه توپلاشمیشدی. جاوانلار
آتاری قوشالاشدیریر، خندکلردن آتلاناراق تئل-تئل اولموش زمیلرین آراسی ایله چاپیب
گوزدن ایتیردیلر. زورناچیلار جوشا گلهرک داها دا زیله چکیر، جیدیرا چیخانلارین
قاییتماسینی گوزله بیردیلر. اوغلانلاردان بعضیلری آتلارینی زورناچیلارین لاپ
قاباغیندا ساخلا بیردی. آت فینخیریر، یئرینده فیرلانیب یویهنی چئینه بیر، شاهه قالخاراق
کیشنه بیردی. آل-الوان گئینمیش قیزلار چؤلره سپهله نیب گول-چیچک دریر، سینه سی
قیزاران تاخیلارین آراسی ایله قاجیب لاله لیکده گورونمز اولوردولار. هامی چالیب
اوینا بیردی. الینده اوزون بیر تنک چوبوغو توتان کریم دایی :

-آی اوشاق، دالا دورون، - دئییه قیشقیریب چوبوغو هرله بیردی. اوشاقلار گولوشوب
گئری چکیلیر، مئیدان بویوبوردو. کریم دایی اولجه اوزو قاباغا دوشور، چیینینی
چکیب دایانیر و بیردن اللرینی قوشالاییب قالدیراراق سیلکلنه-سیلکلنه، سئودگی
"اوزوندره" هاواسینی اوینا بیردی. که

ریم داییدان سونرا اوغلانلار کندین ناز-قمزله، قنیرسیز گوزللی ایله اورتادا
فیرلانیردیلار. کلاغاییلار دالغالانیر، گوزلر گولور، یاناقلار قیزاریردی. نهدنسه او
گون زئینب هئج اورتادان چیخمیردی. زورناچیلاری یورماق ایسته بیردی. قیزلار یورولوب
چیخدیقا زئینب تره سینی چاغیریر، آرابیر ده کناردا دوروب اویونچولارا تاماشا

ائن عمرانا گیزی-گیزی باخیردی. بیردن زئینب اونا یاخینلاشدی. "اویناماقدان یورولدوم" - دئییه دریندن نفس آلدی. اونلار کنارا چکیلیب آغاجلارین آراسیندا گزمیه باشلادیلار. نهدنسه زئینب سوسور، باشقا واختدا دیل-دیل اؤتدویو حالدا، ایندی دئمیه سؤز تاپمیردی. عمران سوکوتو پوزدو:

-نیه دانیشمیرسان؟

-نه دانیشیم؟

سؤببت باش توتمادی. اونلار یئیندن سوسدولار. بیر آزدان عمران دیلندی:

-مکتبی قورتارانان سونرا هانسی اینستیتوتا گنده جکسن؟

-هئج بیرینه.

-نیه، آلی تحصیل آماق ایستمیرسن؟

-بیلیرسن نه وار، عمران؟ - من بو قرارا گلیمش کی، کندیمیزده

قالیم. بعضیلری وار کی، اونیللیگی قورتارانان سونرا نه اوخوماغا گتتمک ایسته ییر، نه

ده ایشله ییر لر. کریم دایی نین سؤزو اولماسین، قوللوق آختاریر لار. آما من

کولخوزدا ایشله یه جم.

عمران سیناییجی نظرلو اونا باخدی:

-آنجاق هر حالدا اورتا تحصیل آزدیر.

زئینب اونو معنالی-معنالی سوزدو:

-یوخسا آلی تحصیل آلمایان قیزلار خوشونا گلیمیر؟

زئینب معناسینی او قدر ده فیکیرلشمهدن دئیگی سؤزدن قیزاردی. بونو

عمرانا سئزدیرمه مک او چون اوزونو یانا چئویریب، یاخینداکی چیچی قوپاردی و

باشینی قالدیریب دؤیوکموش کیمی اطرافا باخدی. دوداقلارینی بوزوب تعجب لندی:

-بوی، گور هارا گلیب چیخمیشیق، - دئی، - ایندی یقین قیزلار منی آختاریر ...

آرخین بوزو چاتلا ییب سیندی. دیکسینیب خیالدا ن آیریلان زئینب، کورپونون

اوستونده یانیندا دایانان عمرانا باخدی. او دا فیکیرلی ایدی. "گورهن نه دوشونور؟

بلکه منیم اوندا دئیگی م سؤزو یادینا سالیر؟ بلکه دوغرودان دا آلی تحصیلی

اولمایان قیزلاردان خوشو گلیمیر؟ ائله اونا گوره ده... " - بو سؤزلری خیالیندا ن

کئچیرن زئینب چینیینه سالدیغی شالا داها مؤحکم بوروندو...

ایشیقلار بیر-بیر سؤنور، تئلئقراف دیرکلری هزین-هزین گویولده ییردی.

هاوا چوخ گۆزل ایدی. آخشامکی سازاقدان اثر قالمامیشدی. اوشاقلار سوروش سوروشه مکتیدن قایدیردیلار. بعضیلری یولدان کنارا چیخیب قارین تمیز یئرینده آرخاصی اوسته اوزانیر، اوز شکیللرینی قارا سالیردیلار. آغاران چؤلر ایشیلدایب، آدامین گوزونو قاماشدیریردی. جاماعتین چوخ کورک گوتوروب داملارین قارینی کورویوردو. گوموشو توزجوقلار هاوا یا قالخیب برق وروردو. اوشاقلار ماللاری قاباقلارینا قاتیپ سووارماغا آپاریردیلار. کئندن خنیلی آرالی اولان دوزنلیکده اوشاقلار قاقیشیر، ایتلر نیی ایسه قووردو. دنیسون، قارا دوشموش دوشانا راست گلیمشیدیلر . توکزیبان خالا سهنگینی دالینا آلیب آستا-آستا آرخا دوغرو گئیدیدی. او، شاد ایدی . قارییا انله گلیردی کی، گویون ترتیمز اولماسی، نچه گوندن بری گورونمهین گونشین ایندی پاریلداسی، قوشلارین چپرین اوستونه قونوب جیویلدشه-جیویلدشه اوزلرینی گونه وئرمهسی اوغلونون آیاغی نین سایه سینده دیر. ایکی آیا یاخیندی کی، او، کنده گلیمش، اوزو ایله برابر آنا قلبینه ایستیلیک گتیرمیشدی .

توکزیبان خالا آرخا یاخینلاشدی. سهنگینی دوشوروب یئرله قویدو. دولچانی بوزون سینمیش یئریندن سو ایله دولدوروب سهنکه بوشالندی. قابی کنارا چکیب آغزینی تیخاجلا باغلادی. گنتمیه حاضر لاشیردی کی، اوزون و گئن دونونون اتیی یئرله سورونن، باشینی چالمالامیش گوهر قاری بویوردن چیخدی .

-آی توکزیبان، سن ده منیم کیمی سونسوز ها دویولسن، نه واختا قدر اوزون سو داشییا جاقسان؟

گوهار قاری سهنگی آچیب یئرله قویدو. "بدوغور، هنج آغزینی خنییرلییه آچمیر، انله بايقوش کیمی اولاییر" - دئییه فیکیرلشن توکزیبان خالا آجیقلی-آجیقلی : -سونسوز نییه اولورام، - دئیدی، - ساغ اولسون عمرانیم . -من ده دنییرم ساغ اولسون. - او، توکزیبان خالا بیر آز دا یاخینلاشدی . - آی قیز، کیمی گوزله بیرسن، گوزونو الله نییه یوموبدور؟ بو گوزل-گوچک قیزلارین بیرینی آپاریب قویسانا ائوه... نه و اخلا قدر سو داشییب، ائو سوپورمچکسن؟ دونیانی توتوب دورمایا جاقسان ها، هنج اولماسا اولمه میشدن نوه گور، آی باتمیش ! قوي سنین ده اتهیینی اوشاق ایسلاتسین .

قاری خیریلتیلی سسله گولدو. اگر بو سوزلری باشقا بیرسی دئسیدی. توکزیبان خالانین اورگینه یاتار، بلکه ده او، همین آداملا آغیز-آغیزا وئریب دانیشار، اوغلونون توپوندان، نوه سینی نجه اویناماق ایسته مه سیندن صؤحبت آچاردی. آما اونون-بونون قاپیسیندا قوللوقچولوق ائدن گوهر قاری ایله بو باره ده صؤحبت انله میی او، آغلینا بنله گتیرمیردی. اصلینه باخسان، توکزیبان خالانین انله جاوانلیقدان گوهر دون خوشو گالمزدی .

بو قاری ایله ایکی کلمه دانیشدی قورتاردی: گرک قولاقلارینی توتوب قاجاسان .
توکزبان خالا اونا آغیزو جو جاواب وئردی .
- هر شئیین واختی وار .

-بس نه واخت؟ او غلون گلنده من ائله بیلدیم توی ائلهیه جکسن. ائله
قولاغیم سسدیدی، دئییردیم بو گون، یا صباح منی چاغیر تدیر اجاقسان،
مسلهلشه جیبیک. عمرانا اوزوم سو سوناسی کیمی قشنگ بیر قیز سئجه جم .
-اؤزو بالاجا دئییل. اورگی کیمی ایستهیر، اونو دا آلا .
-آی توکزبان، نییه اوشاق کیمی دانیشیرسان؟ گده جاواندیر، بیینی قاندر،
او نه قانیر یاخشی-یامان نه دیر؟ گرک اورتادا منیم کیمله دیلاور بیر آدم اول
کی، توکو-توکن سئجه بیله. یوخسا، الله ائله مه میش، بیردن گندیب ائله سینی آلا کی، ائل
ایچینده بیابیر اولارسیز. آتالار ناحاق بئر دئمهییب کی، خاصیتینی بیلمه دیگن آتین
دالینا کئچمه. ایندی، آغیرین اورگیمه، گرک قیزین اصلینی-نسلینی بیلهن، قوهو مقرباسی
اولا. یوخسا بیلدیر چین کیمی اورتادا توللانان ساچیکه سیک قیزلاردان بیرینی
گتیریب قویدون ائوینه، اوندان نه چیخار؟ ایکی گوندن سونرا سنی ساچلا ییب دؤیر. یوخ،
آی توکزبان، عمران یاخشی اوشاقدیر. اونون بویونا قوربان اولوم. گول کیمی بالادیر .
عهد ائلیمیشم، گرک قیزی اونا اوزوم سئجم. - قاری، توکزبان خالانین
قاشقاباغینی تۆکدویونو و گنتمک ایسته دیگینی گؤروب، اونون بیله ییندن یاپیشدی.
-بیرجه سوزومه قولاق آس! من دئینه باخسان، ضرر چکمز سن. کیمین
ایشینه قاریشمیشامسا، هامیسی او غوللو، اوشاقلی، ائو-ائشیک صاحبی اولوبدور. یوخسا
اینانمیرسان؟ خوشقه ده مین او غلونا قیزی من تاپمادیممی؟
ایندی بیس دولانیرلار؟ آلقاز اخلیلارین مددینی ده منجییز ائولندیرمه دیممی؟
یئتمین بیری ایدی، ایندی دالینی داغا سؤیکیب. قوربان کیمی بیر کیشی نین بالدیزی قیزی نی
آلیب. ائله یوخاری اوباداکی صمد کیشی نین او غلونا گؤتور، اونو دا من آدم
ائله مه دیممی؟ ائوینده بیر جیریق پالازی دا یوخ ایدی، ایندی صدرین "پوبندا" سیندا گزیر .
هله دول یئترین او غلونا دئمیرم. هه، ایندی نه دئییرسن؟ سن بیر بالاجا منه
هیم ائله، سونراسینان ایشین یوخدور. اونا ائله بیر قیز تاپیم کی، ککلیک کیمی سکسین. سو
ایچنده بوغازیندا گورونسون .
توکزبان خالا لاپ داریخدی .

-آی ارواد، قورتار گؤرک، - دئدی، - تله سیرم، ائوده ایشیم وار .
-بیر بونا باخ ائی، بئله سینه دئییلر کی، دازین دازنان یاتدیغی، دازین دا ناز
آتدیغی. آی قیز، ائوده کورپه اوشاغین وار؟ قوی من ده سنه ییمی دولدوروم دا .
-دی تنز اول .
گؤهر قاری بیر-ایکی دولچا سو گؤتوروب سهنگه تۆکدو و دایانیب توکزبان
خالایا باخدی .

- یوخسا بیر گۆز آلتین وار، مندن گیزله دیرسن؟ سونرا آغلینی او غورلادیب
داغا-داشا ال آتارسان ها! عمرانی من سندن ده چوخ ایسته بیرم .
"اللهین خاتاسی، ایشه دوشمه دیک... بو ایمانسیز ال چکمز کی!"
-توکزبان خالا اورگینده دئییندی .

-آی آرواد، بیرجه تنز اول!
گؤهر قاری تلسدی، سهنگینی هیققینا-هیققینا دالینا قالدیریب چاتی ایله ساندی .
یولا دوشنده یئینیدن باشلادی :

-سونرا اورگینه آیری فیکیر-زاد گلر. قیزیم یوخ، اونا وئرم، باجیم یوخ،
اؤنیزه گؤنדרم. من سندن اؤترو دئییرم. بیر اولان الله اؤزو شاهیددیر کی، من
همیشه ایمرام اؤز بالام حساب ائله میشم. ماشاللاه، عاگیللی-کماللی اوشاقدیر. الله
بدنظردن ساخلا سین. توکزبان خالا تترک سسله :
-آمین، - دئدی .

-ایندی منیم دئیگیم اودور کی، اوزونه لایبق بیر قیزلا ائولن سین. - او، سسینه
داها مهربان آهنگ وئردی. - بیر-ایکی گون بوندان اول بیزیم سایالینی گوردوم .
اونوندا عمراندان یامانخوشو گلیر. دئییردی، یئتیشمیش قیزیم اولسایدی، ائله اونا
وئردیم. توکزبان خالا یاواش-یاواش احتیاط ائله مهیه باشلادی :
-آی آرواد، سن الله، بئله سؤزلری دانیشیب اوشاغی دیله-آغیزا سالما .
-بی، باشیما خئییر! آی قیز، من نه دئییرم کی؟ خالق او غلنون تعریفندن
خوشلاناندا، بو دا بورون-قولاق ساللاییر. بیرجه بونون پیرینه تپیک آتماغینا باخ.
سایالی نین ارلیک قیزی اولوب، سنین او غلونا وئرسیدی، گرک پایاغینی گویه آتایدین .
خالق اللهدان ایسته بیر کی، ائله بیر آدامان قوهوم اولسون. کیشی نین آدینی بیر کاروان
دوه چکمیر، ایرایونلا بیر اولوب آز قالیر موسکویدان بری هر یئری آغزینا گؤتورسون .
توکزبان خالا داها دوزه بیلمه دی :

-ایندی مندن نه ایسته بیرسن، آی آرواد؟ نه سایالی نین ارلیک قیزی وار، نه من
اونا ائلچی گنڈیرم. داها باش-بئینیمیزی نییه تۆکورسن؟ هر کس یاخشیدیر اؤز ائوینده .
منه نه؟

-کیری، کیری، آی قیز، بو سؤزونو ائشیدن اولسا سنی قینایار. اونلار دوققازا
چاندیلار. توکزبان خالا یاخاسینی قاری نین الیندن قورتارماق ایسته دی .
آنچاق گؤهر قاری ال چکمه دی .

-قوی سیزین قاپیدان کئچیب باغلارین آراسینان ائوه گنڈیم. بورا کسه دیر. بیر
ده پالچیغا باتا-باتا یولنان کیم گنتسین... هه، اونا دئییردیم. قویورسان کی، بیر
سؤزومو قورتاریم!.. هه... نه اولار، سایالی نین قیزی یوخدور، بالدیزی قیزی وار. ماشاللاه
تاووس قوشونا اوخشاییر. جیغالاری نین

هر بیرینی بیر اوغلانا دیشمزنسن. قاشینی سوزوب گوزونو اویناداندا آدامین جانینی آلیر .
توکزبان خالا بیردن گئری دؤنوب، گؤهر قاری نین دوز گوزلری نین ایچینه باخدی .
اونون دوداقلاری تیترهدی :
-بیر ده بو سوزو آغزینا آلسان، آغبیرچکلینگینه باخمارام. ائشیتدینمی. بیر داش آلتدا، بیر داش اوسته. یوخسا گئن دونیانی باشینا دار ائلهرم !
قاری سسینی خیرپ کسدی، جوجه گوزلرینی اوینادیب مات-مات باخدی. او، ائله بیلیردی کی، بو سوزو ائشیدن کیمی توکزبان خالا اونون ال-آیاغینا دوشهجک، "آمانین بیر گونودور، بونو دوزلت!" - دئیهجک. آما ترسینه اولدو .
-یاخش، یاخش، عالمی باشینا تۆکمه، گۆرک. بیر سوزدور دئیم. خاتا ها اولمادی. بیر ده، ائله اونو سنین اوغلونا وئرن واردی .
اونلار هیته گیردیله .
گؤهر قاری هیققانا-هیققانا سهنگینی دوشوروب پیلانکنده اوتوردو .
-یامان یورولدوم. بیر آز دینجیمی آلیب گندهجم .
نرگیز مونلیمه هیته چیخدی. الینده بالتا واردی .
-قیزیم، نئیلهمک فیکریندهسن؟
-بیر آز اودون یاراجام .
-سن باچارمازسان. الینی-آیاغینی کسرسن! عمران گلیب اوزو یارار .
-ضرر یوخدور. قوي من ده اؤیره نیم .
-یاخش، اوزون بیل. آما احتیاطلی اول .
نرگیز معلمه چارداغین آلتینداکی اودونلاردان بیرینی گوتوروب کوتویون اوستونه قوبدو. چتینلیکله ده اولسا یارماغا باشلادی. تاققیتینی ائشیدن زئینب چپرین یانیندا گوروندو و جلد قاری یارا-یارا نرگیزه یاخینلاشدی. بیر قدر ساکیتجه دایانیب معلمه نین اودونو نئجه یارماغینا تاماشا ائتدی .
او هر دفعه بالتانی ائندیرنده اودونون بیر یئرینه دئیردی. بونو گورن زئینب :
-آی توکزبان خالا، میشاری بری وئر، - دئدی و اوزونو گؤهر قارییا چئویردی: - آی ایمانسیز، سن بوردا نه گزیرسن؟ یئنه هانسی کویه گیره جکسن؟! قاری قورخوسوندان سسینی چیخارتمادی. زئینب سوالینی بیر ده تکرار ائندده دیللندی :
-قویسانا بیر آز نفه سیمیزی درک، آی گونو آغ اولموش، یورولموشام، داها دیزلریم تاقندن دوشوب ...
زئینب میشاری گوتوروب نرگیز معلمه ایله اوز-اوزه دایاندی .
-میشار چکمک بیلیرسنمی؟
-بیلهمسم ده اؤیره نرم .

-باشا دوشمورم، شهر قیزلاری نییه بئله اولور؟ - دئییه زئینب گولدو .
اونلار میشار چکمه یه باشلادیلار. ائله بو واخت عمران گلدی. قیزلارا تاماشا اندیب
گولومسوندو :

-هه، قوچاقلار، گوروم هانسینیز اوستله یه جکسینیز. نرگیز معلمه قیزاریب
باشینی آشاغی سالدی .

زئینب :

-ائوده سنین کیمی کیشی اولاندا، اودونو بیز یاراجاغیق دا، - دئدی .
-یه-یه، آیدا، ایلهده بیر دفعه شیطانین آیاغینی سیندیریب ایش گورورسن، اونو دا
داوا-شاوا ایله .

عمران گئری دؤنرکن، ائیواندا اوتوران گوهر قارینی گوردو :

-خوش گوردوک، آی ننه، نییه بوردا اوتورموسان، کئچ ایچری .
-ساغ اول، عومرون اوزون اولسون. ایندیجه دوروب گندهجم. یئنه زئینب سسی
ائشیدیلدی :

-زار افاتا سالما، گل اودون یار .

عمران پنجه یینی چیخاریب مهجرین اوستونه آتدی. یاخینلاشیب میشاری نرگیز
معلمه دن آلدی :

-دی مؤحکم دور! دئییه زئینبی سیناییجی نظرله سوزدو .

میشار جینگیلده مهیه، قارین اوستونه اوونتولار سپه لئمه یه باشلادی .

اودونلار دوغراندیقجا زئینب یاناقلاری قیزاریردی. او یورولسا دا، اوستونو
وورموردو. عمران گوز آلتی اونو سوزور، او غرون-او غرون قیمیشیردی. بیر آزادان نرگیز
معلمه زئینبی عوض ائندی. آنجاق تئز یورولدو، میشار آغیر لاشماغا باشلادی. ائله
بو واخت عمرانین بوینونا یونگول بیر قار توپاسی دیدی. او اوشویوب بوینونو قیسدی،
دؤنوب دالا باخدی. زئینب دیرگین آرخاسیندا گیزلندی :

-من دئییلدیم .

عمرانین یئردن قار گوتوردویونو گوردوکده، قیز اللرینی اوزونه توتدو .

-قوربان اولوم، وورما، بیر ده دیمهرم .

عمرانین قوللاری بوشالیب یانینا دوشدو. نرگیز معلمه اتکلرینی چیریپ،

پورتמוש حالدا بئلینی دوزلندی و زئینب دیرگین آرخاسیندان پاریلدایان

گوز لرینه باخدی. گوهر قاری آغیر-آغیر یئریندن دوردو، سهنگینی گوتوروب

هیققاندی، نرگیز معلمه ایله عمرانی گوز آلتی سوزوب، ائیواندا اوجاق قالایان

توکزبان خالایا معنالی بیر نظر سالدی .

-آی قیز، آی بختی قارا گل میش، اولمایا ...

او، سوزونو قورتارا بیلمدی. توکزبان خالانین غضبلی باخیشلارینی گوروب سسینی

ایچینه سالدی ...

کوساوغلو اوتورماق ایستهمهدی. اوتاغین اورتاسیندا دایانیب، ائیناسیز جاسینا دیوارداکی شکیللره، کیتاب شکافینا، قالاق-قالاق بیغیلیمیش قزئتلره، کیلابچالارا باخدی. او اوزونو انله آپاریردی کی، گویا بورایا تصادفن گلیمیش و بیر-ایکی دقیقه سونرا چیخیب گنده جکدیر. نصیب دایی دا اونا فیکیر وئریمیر، قزئتلری چئویریب نه ایسه آختاریردی. اونلار ظاهرا اوزلرینی نه قدر لاقئید آپارسالار دا، بیربیرینی گیزلین-گیزلین سوزور، هر کیچیک حرکتی بئله گوزدن قویموردولار. کوساوغلو ایدارهدکی قزئت و کیتابلاری نظردن کنچیردیکدن سونرا آجی-آجی گولومسهدی. "بو کیشی تزه دن عالیمی اولاجاق، بو قدر کیتاب-دفتری نیله بیر؟" - دئییه فیکیرلشدی. اوزونو ساخالایا بیلهمیب سوروشدو:

-آ نصیب، بو کاغیز-کوغاز لا اللشمکدن دویمادینمی؟ انله من گوزومو آچاندان سنی بئله گورموشم.

نصیب دایی کوساوغلونو یئنیجه گورورموش کیمی دئدی:

-نییه ایاق اوسته دورورسان؟ اوتور، بیر آز صوحت ائله یک.

نه صوحت ائله یه جیک؟

-تاپیلار. او قدر ایش-گوج وار کی.

کوساوغلو کونولسوز ستول چکیب ایلشدی. نصیب دایی ستولون سیگیرمه سینی آچیب پاپروس چیخارتدی. پاپروسو بارماقلاری آراسیندا توتوب فیکیرلی-فیکیرلی یومشالتماغا باشلادی. دئییه سن، سؤبته نجه باشلایاجاغینی بیلیردی. البته، او بیردن-بیره اصل مسئلهیه کچه بیلردی، آنجاق بئله انتمک ایستمیردی. عمومیتله، نصیب دایی سوزون، تبلیغاتین گوجونه اینانیردی. او همیشه ان چتین، موباهیسه لی مسئله لری ده ساکتلیکله هتل انتمی لازیم بیلیردی. اونون عقیده سینجه، بعضی آدمالار ایش باشینا کئچنده، اونلارا وئریلن حقوق و ایمتیازلاری گوررکن اوزلرینی ایتیریر، بوتون بونلارین نه اوچون وئریلدیگینی، خالقا خیدمتین، خالق اعتمادی نین نه دئمک اولدوغونو اونودورلار. اونلارا انله گلیر کی، هامیدان گوجلو و عاغیلیدیرلار. اوزلرینی یوکسک روتبده گورنده گوزلری ایقلاری نین آلتینی سئچمیر، باشلاری هرله نیر و گنج-تئز بو بدگومانلیغین قوربانی اولورلار. نصیب دایی دوشونوردو کی، وظیفه دن هاوالانماق، بضا ایش اوچون چوخ فایدالی آدمالاری بئله مهو اندیر. بونا گوره ده اوزونون دئدیگی کیمی، "یولونو آزیمیش آدمالاری" هؤوسله ایله باشا سالماغا چالیشیردی. او، کوساوغلونو دا بو جور یولونو آدان آدمالاردان حساب اندیردی.

او بیر نجه دفعه کوساوغلو ایله تکلیکده صوحت ائله میشدی. لاکین گورونور، دئییلن

سوزلر تاثیرسز قالمیشدی. ایندی نصیب دایی قوربانلا

آخیرینجی دفعه صؤحبیت ائله مک ایسته بیردی. أما صؤحبیتی عمر اندان باشلا یا جاغینی بیلمیردی. اوزون سوکوت کوسا غلانو داریخدیردی.

-ه، نه فیکره گنڈیسن؟

-هئچ، اؤتن گونلر یادیما دوشدو.

نصیب دایی پاپیروسونو چکیب دریندن نفس آلدی.

-سندن بیر شئی سوروشماق ایسته بیرم.

-دی گوروم!

-جاماعتین حورمتینی نئجه قازانماق اولار؟

گوزلنیلمز سوال کوسا غلونا یئرسیز و گولمه لی گلدی.

-بو نه دنمکدیر، زارافات ائله بیرسن؟

-یوخ، دوز سوزومدور.

کوسا غلو دقتله موساهیبینه باخدی و لاقنیدلیکله سوزه باشلادی:

-دئیه سن، سن دونیادان خبر سیزسن. نه حورمتباز لیدیر، ه!

دونیادا هئچ کس هئچ کسه بوش-بوشونا حورمت ائله مز. کیم کی بیریندن

آسیلیدیر، اونا ایشی دوشوب، اوندان قورخور، حورمت ده ائله بیر. اوشاق ندی، اونا دا گوزونو

آغار تماسان، سوزونه باخمیر. ائل ایچینده حورمتی نین اولماسینی ایسته بیر سنسه، گرک

اوزونو گوستره سن، گرک سنی ساییسنلار. بوش یئره دنمهبییلر کی، ایلان اولدوز

گورمه س اولمز. یوخسا ایشمی گندر؟ ایلاب دا بیزیم جاماعتلا...

-سنین سوزوندن بنله چیخیر کی، هامینی دؤیمک، قورخوتماق لازیمدیر؟

کوسا غلو نصیب داینین صؤحبیتی هارا گتیره جهیبینی دویوب احتیاط ائتدی:

-آ کیشی، سن منیم سوزومو نییه پیس یئره یوزورسان؟ من دئییرم کی،

گرک بؤیوک-کیچیک اولسون. سنی ایش باشینا قویاندا بیر آز زهملی اولاسان. منیم

اولو وای آدامدان خوشوم گل میر.

-اؤده ده بنله سن؟

-نئجه؟

-اوشاقلارینی قورخودورسان؟

-نه دنمک ایسته بیرسن؟

-بیلمک ایسته بیرم کی، سنین اوشاقلارین سنی سنویرمی؟

-اوشاغین آغزی نه دیر آتاسینی سنومه سین، ه! منیم یانیمدا جیر یقیر لارینی

چکمیرلر! بیر دفعه گوزومو آغار داندا سیچان دنشیگینی ساتین آلیرلار.

-سن ده بونا محبت دئییرسن؟

کوسا غلو چیینی آتیلا-آتیلا گولدو.

-آی نصیب، سن ده لاپ گولمه لی آدامسان. بو سوزلری بیر اولی-ائشیکلی،

آروادلی-اوشاقلی آدام دنسیدی، درد یاری ایدی. من ده دئییردیم باشینا گلیب. ه،

هجدن گلن من، خبر وئرن سن؟

نصیب دایی آزا توتولدو. کوساوغلونون نیه ایشاره ائتدیگینی آنلاسا دا، اوستونو وورمادی و بیردن-بیره صؤحبتی دیشدی :

- عسگرلیکده اولدوغون گونلری یادا سالیرسانمی؟
کوساوغلو دیکسیندی. بیر-ایکی دفعه اودقوندو، گوزلریندن آنی بیر کؤلگه کئچدی .
-نه اولوب کی؟

-کومانديرلرین یادیندادیرمی؟

-اولانی دا وار، اولمایانی دا .

-هانسی کومانديری چوخ سئویردینیز؟
کوساوغلو ساکیتلشدی .

-کومبان .

-نییه؟

-نئجه نییه؟ یاخشی آدام ایدی. همیشه سالداتین دردینه قالیردی. اونون سسی گلنده آشپازلار تیر-تیر اسیردیلر کی، خورک پیس اولسا، آتامیزی یانديراجاق. چوخ واخت دا ائله بیزیمله یئیب-ایچیردی .

-دئمک، جاماعتلا اوز آراسیندا آیری-سئچکیلیک قویموردو، اونا گوره ده حورمت ائله پیردینیز؟

-هئچ، بیر سؤزونو ایکی ائلهین واردی کی ..!

نصیب دایی کلفین اوجونو تاپیب سئویندی :

-بس سن نئینیگیرسن؟ هئچ خبرین وارمی کی، جاماعتدان آیری دوشوبسن؟

-سحردن موس-موس دئیینجه، بیر یوللوق مصطفی دی، من دا باشا دوشوم ده .

-درد اوندادیر کی، باشا دوشمک ایستمیرسن !

-من نئيله ميشم کی، ه؟ - کوساوغلو عصیلشدی. - کیمدن گئرییم؟ پلانی

واختیندا دولدور موشام؟ حاضرلیقلاری وئرمیشم؟ داها نه ایسته پیرسن؟ رایوندا

هامی منیم کولخوزومو تعریفله پیر، سن ده گونده جفنگیيات آچیرسان! من سندن

اوترو اوشاق-موشاق دئیيلم کی، هر گون اوزومو دانلایاسان. من اوز ایشیمی چوخ یاخشی بیلیرم .

-پلان... بیر شئی اولان کیمی پلاندان یاپیشیرسان. اول، او پلانی سن

اؤده مهبیرسن. ایکینجی، پلان اؤده مکله ایش قورتارمیر. اساس مسئله پلان اؤدهین

جاماعتین قئیدینه قالماقدیر .

-ه، ائله من ده جاماعتدان اوتری چالیشمیراممی؟

-چالیشماغینا سوزوم یوخدور. آما، آخی بیز بئله دانیشمامیشدیق .

اوزون منه دئدین کی، نصیب، گل ال-اله وئرک، ایشله یک. مصلحتسیز ایش

گورمه یک. آما بئله گئتسه، دئیسن، آرامیز دیه جک .

- آ کیشی، اورتادا نه وار کی، داوا-دالاشدان سؤز سالیرسان؟ بیر ده من بئله شئیلردن قورخان دئیلم. نه اولوب؟

- او گون کریم کیشینی نییه بی حورمت اندیبسن، هنج سنه یار ایشارمی؟

- گوناہ اوزونده اولدو .

- یوخ، قوربان، گوناہ بیزده دیر. آخی، جاماعت بیزه اومید ائله ییر. بیزی اوزونه آغساققال سنجیب. آنبار دولو اول-اولا، ایندییه قدر تاخیل نییه پایلانماسین؟ نییه کریم کیشی الینده عریضه سندن آوانس ایسته سین، سن ده اونا آرتیق-اسکیک سؤز دئیه سن؟ آخی اونون آنباردا حالالجا تاخیلی وار. هنج بیلیرسنرنی سنین بیی حرکتلرین هارا آپاریب چیخاردیر؟

- هارا آپاریب چیخاردیر؟

- دوشمنچیلییه!.. سن بئله حرکتلرینله جاماعتی پارتییامیزدان، دؤولتیمیزدن نارازی سالیرسان. بو ساعت بوتون دقت کنده، کولخوزلارا وئر یلیر، یئنی ماشینلار، متخصصلر گؤندر یلیر. سن ایسه سؤز دئینده سیننه دؤیورسن، دئییلنه قولاق آسمیرسان.

- سن ده هر شئی شیشیرتمه گورک، کریم کیشی کؤهنه نین دئماقودور .

- یوخ، کریم کیشی دئماقوق دئییل. او، سؤزو آدامین گوزونون ایچینه دئییر. سنین ده بوندان خوشون گل میر. تنقیدی سئومیرسن، چونکی یارانا توخونور .

- تنقیدی کیم سئویر کی، من ده سئوم؟

- سئومیرلر، آنجاق نتیجه چیخاردیرلار. بس زینبی نییه مانقاباشچیلیغمندان چیخاردیبسان؟

- آي نصیب، سن ده آدام سؤزو دانیش. او کی اللهین دل یسیدیر .

- قوربان، آدام دا ائله قوچاق قیزا دلی دئیرمی؟ کوساوغلو باشینی آشاغی سالیب پایروسینو سوموردو. نه جاواب وئر محیی حاقدافیکیرلشدی. اولجه قالخیب گلک، "سن کیمسن کی، منیم ایشیمه قاریشیرسان، صدر منم، اوزوم بیلهرم" - دئمک ایستدی. آنجاق فیکریندن داشیندی. آخیر واختلار او، یئری گلنده احتیاطلا ایش گورمه یین لازیم اولدوغونو یقین ائتمیشدی. بونا گوره ده کیمله، هارادا نه جور دانیشماغی اولچوب-بیچیردی. تنز-تنز "اوو باره سینده وورماق لازیم دیر، - دئییردی. - یوخسا هر شئی کورلانا. دونیا سیاست دونیاسیدیر". او ایندی ده سیاست ایشلمی لازیم بیلدی. چونکی پارتییا تشکیلاتچیسى ایله آرانى وورماق ایستمیردی. او، نصیبین یومشاق خاصیتلی اولسا دا، یئری گلنده سؤزوندی دؤنمه دیگینی چوخدان بیلیردی. "نصیب کورمال کیمی آداما دیمز، دینده دا تاس-تاس ائدر ."

کوساوغلو فیکیرلشدی کی، آرادا سؤز-صوحت اولسا و بونلار رایونا گن دیب چیخسا پیس اولار .

"صاباح منیم نامیزدلیگیمی بیر یئره وئرسه لر، ایره لی چکسه لر، آغزیگویچه یین بیری بونلاری یادا ساللا بیلر. چیبین موردار اولماسا دا کؤنول بولاندیرشر". سون واختلار، بئله مسئله لر مئیدانا چیخاندا

کوساوغلو دئییردی: "اؤیمیزین سیررینی نییه چۆله سالاق؟" او چالی شیردی کی، قاز اندیغی آد-سان، حؤرمت یوخ اولماسین. او ساکیتجه:

-یاخشی، ایندی من نئیله ییم؟ - دئدی. - سن ده پارتکومسان. نصیب دابی، سؤزلری نین اونا نجه تاثیر ائتدیگینی یوخلاییرمیش کیمی دقتله کوساوغلونا باخدی. اینده کی سؤنموش پاپیروسو پچین ایچینه آتدی.

-من هر شئیدن اول، مصلحت گورورم چوخ اوخویاسان. بیر قزئتره باخ، ژورناللارا باخ، گور دونیادا نهر اولور.

-منی ده اوز گونونمی سالماق ایسته ییرسن؟ - دئییه کوساوغلو گولوب وضعیتدن چیخماق ایسته دی. - بیلسم کی، اوخوماقلا کولخوزون ایشی دوزله جک، گنجهنی گوندوزه قاتارام. - ضرر چکمزسن، ایشه ده کومی اولار.

کوساوغلو بو صؤحبندن داریخدی.

-یاخشی، دئییرسن زئینب اوز یئرینده قالسین، هه؟ آخی منیم اوندان زهلم گندیر.

ائله دلی کچی کیمی اورتادا هرله نیر. او گدنی ده یولدان چیخاردیر. هارا گندیر مسه بیر یئرده گورورم. قولاغیما آرتیق-اسکیک سوز دئییر. دئیه سن، عمران دا اونا اویوب. اوز ایش-گوجونو بیر یانا بوراخیب، دره-تپه گزیر. نه بیلیم باغ بنله گلدی، بوستان بنله گتدی، کلوب یوخدور، انباری آچیلیر. آخی اونا نه وار؟ بونلارین هامیسینی اونون قولاغینا پیچیلدایان زئینب دیر.

آغزینی فاراغات قویمور. بیلیرم، سن ده اونون نیینه عاشق اولموسان؟

-یاخشی ایشله مهینه. کئچن ایل ان قاباقجیل مانقاباشچیسی اولوب. سن ناحاق یئره آرا

سؤزلرینه فیکیر وئریرسن. او چوخ تمیز اوشاقدیر. نه اساسلا اونا ایشدن چیخاردیرسان؟ اونا ایجلاس تسدیق ائله ییب.

-بریفادیرله یولا گنتمیر.

-کاظیلامی؟

-بلی.

-کاظیمین اوزونو یوخلاماق لازیمدیر.

-او، منیم ساغ الیمدیر. اونا هنج کس توخونا بیلمز.

-لازیم گلسه توخوناریق.

-هله من اولمه میشم.

کوساوغلو آیاغا دوردو، کورکونو چیینینده سیلکله ییب دوزلندی. نصیب دابی اونون گنتمک ایسته دیگینی گوروب:

-اوتور، - دئدی، - هله صؤحبتمیز قورتارما ییب.

کوساوغلو لامپایا یاخینلاشدی، داماغیندا کی پاپیروسو چیراقدان یاندیریپ یئنه اوز

یئرینده اوتوردو. بیر-ایکی قوللاب و بیروب آیاغینی آیاغی نین اوستونه آشیردی و آرخابین-آرخابین

سوروشدو:

- دی گوروم، نه ایسته ییرسن؟
-زئینب اوز یئرینده قالاچاق .
-سونرا؟
-کریم کیشی نین تاخیلینی وئر هجکسن .
-سونرا؟
-بیر ده اونو جاماعتین ایچینده تحقیر ائله مه یه جکسن .
-تحقیر یوخ، جانینی دا آلام .
-بونا ایختیارین یوخ دور .
-وار . او، دنماقون بیریدیر .
-او، بو کولخوزدا جان قویوب .
-جان قویسایدی، آج قالمادی .
-نصیب دایی آرتیق دوزه بومه دی . اوزو ده حیسس انتمه دن الینی ستولا چیریدی .
-قوربان، بسدیر! کریم کیمیلرینی آج قویان سنسن!
-کیم، من؟
-بلی!
کوساوغلو آیاغا دور دو . چیینیدن سوروشوب دوشن کورکونو گئیدی . پاپیروسونو
حیرصلی-حیرصلی سومور دو . توستو بورون پرهلریندن فیسلیتی ایله برابر باپیرا چیخدی .
-من اونا بورجلویام؟ جانی چیخسین ایشله سین .
-او ایشله ییر، آنجاق حاقینی یئیر سینیز .
-بنله دی، ایندی مسئله آیدیندیر . - او، پاپیروسو آخیرینجی دفعه سوموروب یئر
آدی . کؤتویو داهام ایله تاپدالاییب سؤندوردو . سسینه و حرکتلرینه تمکین
وئردی . - بورا باخ، نصیب، منیم آرتیق-اسکیک دانیشان آداملاردان زهلم گئدیر!
مصلحت بیلیرم کی، آغلینی باشینا بیغیب منیمله دوز دولاناسان . منه کوساوغلو
دئیرلر . بو کولخوز منیمدیر، من نه ایسته سم، او دا اولاجاق .
-یوخ، داها اولمایاجاق .
-نجه، یوخسا منیم علئیهیمه بیرلشیب اینتر یقا دوزلدیر سینیز؟
مصلحت بیلیرم، نصیب، خئیر تاپماز سینیز .
-منه هده-قورخو گلمه . قوربان، سنین دندیگینله یوخ، قانونلا ایش
گوره جیبیک . ایندی کی منیم سؤزلریم آغلا باتمیر، اوندا مثالی عومومی ایجلاسدا
موزاکیره اندریک .
-نه ایجلاسباز لیدیر، بو کؤپکو غلنون کولخوزونون صدری منم، یوخسا
سن .
-سنسن .
-به، اوندا سن کیمسن کی، منه گؤستریش وئیرسن؟
-بو منیم بورجودور .

کوساوغونون دوداقلاری خئیلی تیتردهدی. کورکونو گنیمیش اولسا دا، عادتلی عذره چیگیئلرینی ترپه دیب اونو دوزلتمک ایسته دی. الینی جیبینه آتیب پایپروس قوتوسونو چیخارتدی. سونرا نه ایسه فیکیرلشیب آچمادی. قایتاریب یئیندن جیبینه قویدو. گوزونو نصیب کیشیه زیلله دی. او دا باخیشلارینی یاییندیرمادی. دویوشه حاضرلاشان بوغالار کیمی اوز-اوزه دایاندیلار. ائله بیل کی، هر ایکیسی بوینوزلاشمازدان اول اوز گوجونو یوخلاماق ایسته ییردی. کوساوغو گوردو کی، نصیب کیشی نین باخیشلاری آیدین و کسکیندیر. کیرپیکلرینی قیرپمادان باخیر. او دا اوزونو شاخ توتماق ایسته دی، آنجاق باچارمادی. گوزلری بولاندى، بیکلریندن اورکک بیر کولگه اوینادی. آنجاق بو، اوزون سورمه دی. کوساوغو اوزونو توختاتدی و بوزوشمک عذره آلان قامتینی دوزلندی. یئنه اولکی کیمی آمیرانه بیر گورکم آلدی. ایچینی آریتلایب برکدن اؤسکوردو .

-نئیلک، عالمی چاخناشدیر، گورک کیمه نه اولاجاق، آلتدا قالانین جانی چیخسین. کوساوغو ایری آدیملارلا قابییا یاخینلاشدی. جفته دن یاپیشمازدان اول دؤنوب بیر ده نصیب کیشیه باخدی. آلت دوداغینی دیشی ایته سیخیب، سیریمی گولجه ساخلادی .

عمران ایدارده اولان صؤحبتلری اونودا بیلیردی. کریم کیشی نین ائیهاملی دانیشماسی، کاظمین قوجانین اوستونه قیشقیرماسی، کوساوغونون عریضه نی جیریب کیشینی ایدارهدن قووماسی عمرانین یادیندان چیخمیردی. بوتون بونلار نه دئمک ایدی؟ دوغرو دانمی کوساوغو پیس ایشله ییردی؟ بونا اینانماق اولاردیمی؟ آخی اونو نینکی رایوندا، حتی رنسونبولیکادا تانیییردی. رایوندان بیر نوماینده گلنده بیرینجی نؤوبه ده اونا باش چکر، تارلالاری اونونلا بیرلیکده دولاشیب دوشرگه لره باخاردی. موخبیرلر نچه دفعه کوساوغونون چیخیشینی مرکزی قزئتلرده وئرمیشدی.

عمران کنده گولندن سونرا اوزو ده چؤلره گنتمیش، سلیقه ایله تیکیلن تارلا دوشرگه لرینه، آت تؤوله سینه، حتی فنرما یا دا باش چکمیشدی. بس کریم کیشی نیبو بئله ناراضیلیق اندوردی؟ زئینب نه اوچون نئز-نئز کوسا-اوغو حاقیندا آتماجالی سؤزلر دئییردی؟ نه اولار، هرمنین بیر جور خاصیتی وار. یاشا دولموش آدامدیر، اوزو دئمیشکن، بیر آز کمبؤوسله اولوب. بیر ده، بلکه دوغرودان دا ایش-گوج اونو یوروب؟ بس او آرتیق یئر اکمک صؤحبتی نه ایدی؟ آخی عمران کریم کیشینی ده یاخشی تانیییردی. او، دئینده کی، بیزیم کولخوزون تورپاغیندا هر هئکتاردان سکسن سننتئر پامبیق گؤتورمک اولماز، دئمک، بیر شئی بیلیردی. کریم کیشی اونا دئمیشدی کی، اوغول، کوساوغو حؤکومتین وئردیگی پلاندا آرتیق او قادر یئر اکدیریر کی،

پاییز اولاندا پامبیغی بیغا بیلیمیریک. ایدارلری باغلابیرلار، هامینی ایشدن-گوجدن ائدیپ چؤلّه تۆکورلر، مکتب اوشاقلارینی دا درس اوخوماغا قویمورلار. او اۆز-اۆزونه دوشونور، بو جور آورالچیلیغین سابیینی کولخوزدا کند تسرروفات ماشینلاریندان پیس ایستیفاده ائدیلمه سینده گۆروردو. هرگاه پامبیقیغان ماشینلاردان گئیش ایستیفاده ائدیلسیدی، بونلار اولاردیمی؟

کریم کیشی ایسه مثلاً باشقا جور ایضاه ائدیر: "گوجوموزه گۆره یئر عکسک، اکدیگیمیزی ده آدم کیمی بئجرسک بنله اولماز". حتی او بیر دفعه صؤحبتی نین آخیریندا گۆز نو قییبب عمران باخمیش و معنالی-معنالی گولومسونموشدو. "ایندی جییرلی بیر او غول ایسته بیرم کی، دوشونو قاباغا وئریب هر شئی آچسین، رایکوما دئسین کی، سنین تعریفلی کوساو غلونون کولخوزوندا ایش دوز آپاریلیمیر. او دا اینانماسا، باکییا، لاپ مرکز گئتسین."

بو جور صؤحبتلر عمرانی راحت بوراخمیردی. آنجاق او قطعی قرارا دا گله بیلیمیردی. او، کنده گلندن سونرا بیر نچه قوناقلیقا اولموش، کندین بعضی مجلسلرینده ایشتیراک ائتمیشدی. اورادا ائشیتدیگی صؤحبتلر ده اونو چاشدیریردی. او، بیر چوخلاری نین کوساو غلونون باشینا آند ایچدیگینی گۆرموشدو. "دیشلی آدمدیر"، "محاربه ده کندی ساخلادی"، "رایوندا کیشی نین آد-سانی وار"، "هئچ کس اونون قاباغینا چۆپ سالما بیلمز". "بو جور سۆزو آتان صدریمیز اولماسا، ایشیمیز یئریمز" کیمی سۆزلری آز ائشیتمه میشدی. حتی بیر دفعه قریبه بیر حادثه نین شاهیدی ده اولموشدو.

عمران رایون مرکزینه گئتمیشدی. بازار گونو اولدوغوندا، شهرده آدم چوخ ایدی. اوزونو قیرخدیрмаق اوچون دلک دوکانینا گیردی. نؤبه ساخلاب، اۆزونه اوتورماق اوچون یئر تاپدی. قزنتلردن بیرینی گۆتوردو. ببردن ایچریده کیلر آیاغا دوردو. دلکلر اللرینی دایاندیریب قاپییا طرف باخدیلار، عمران دا قزنتی یئر قویوب قئیری-ایختیاری آیاغا دوردو. کوساو غلو قاپی اغزیندا دایانیب گولومسونوردو. اونا یئر گۆستر دیلر. کورکونو چیگیندن گۆتوردولر. نؤبه سیز، اوزونو قیرخدیрмаغا ایجازه وئردیلر. کوساو غلو ارکله گوزگو قاباغیندا اوتوردو. اوستا اونون توکلنمکده اولان باشینی سابونلاب ایب اولگوجه یینجه، بئش-آلتی آدم آیاغا دوروب همین دلله یه یاخینلاشدی. عمران بیر نچه ایگیر میبئشلیگین خالاتین جیبینه قویولدوغونو گۆردو.

کوساو غلو الینی تمیز قیرخیلمیش باشینا چکدیکدن سونرا آیاغا دوردو. ساعت زنجیری ساللانان مخمر کؤینی نین دؤش جیبینی آچیب بیر اللیلیک چیخارتدی. دلک گولومسونوب باش ایدی:

-زحمت چکمه یین، پولونو آرتیقلاماسی ایله وئریلر.
-ه، کیم؟ - دئییه کوساو غلو آمیرانه سسله سوروشدو.
-نه چوخدو دوستونوز ...
کوساو غلو گۆزجو ایچریده کیلری سوزدو.

- ضرر یوخدور، بونو دا آل، من باشیمین قییمتینی بیلن آدامام .
او، اللیلیگی دئییه وئریب بائیرا چیخاندا کیم ایسه "یامان جاهی-جلالی کیشیدیر"
دندی .
عمران بوتون بونلاری خاتیرلاپیر و و هئچ نه باشا دوشه بیلمیردی. بو نه ایدی؟
دوغرودانمی هامی اونا حورمت ائدیردی؟
بیر گون عمران چولدن قاییداندا نصیب دایبیا یولداس اولدو. اونلار کولخوزون
ایشیندن، گلهجک پلانلاردان خنیلی دانیشددار. نهایت، عمران نچه واختدان بری
اورگینی دنشن سوزو آچدی .
-نصیب دایی، کوساوغلو نجه آدامدیر؟
-نه اولوب کی، - دئییه کیشی تعجبله سوروشدو .
-هئچ بیر شئی اولمایب، ائله بئله، بیلیمک ایسته بیرم .
-بیر آز تونمجاز اولسا دا، قوچاق آدامدیر. جاماعتین اورگینه گریب .
-دوغرودانمی؟
-یوخسا شوبه ائدیرسن. کوساوغلونا اینانمیرسان؟
-بس سیز اینانیرسینیز؟
نصیب دایی قطعی وئرلمیش سوالا قطعیتله جاواب وئرمهدی، ساکیتجه: -بیر بیر بیینیزی
چوختان تانیینق، - دندی .
عمرانی پیس قارشیلامادیلار. دوققازدا گورونن کیمی شاهناز ائیواندان دوشوب
کلاغیسی نین اوجلاری یئلنه-یئلنه اونون قاباغینا گلدی. گوله-گوله سلاملاشدی
و کنار ا چکیلیب عمران ا یول وئردی .
-ایت باغلیدیر، قورخما ...
عمران یاناشی گنده-گنده شاهنازی گوزآلتی سوزدو. اونون کلاغیسی سوروشوب
چیینینه دوشموشدو. زیل قارا ساچلاری تن اورتادان آیریلیمیشدی. اینینده کی زولاقلی
قیرمیزی ژاکنت کؤکسونو سیخیردی. قیز یئریدیکجه، سینه سینی یاریب ایره لی چیخان دؤشلی
ژاکنتین آلتیندا تیرگیردی. هاوانین سو یوقلو غونا باخمایراق، شاهناز جوراب
گنیمه میشدی. اتلی بالدی لاری قیزار میشدی .
شاهناز آچیق قوللارینی آتا-آتا یئریگیب، بوینونو یانا ایهرک، گوزونو عمران ا
زیلله ییب قییمیشیردی .
-نه یاخشت گلدین، من دئدیم گلمزسن .
-نییه؟ - عمران تعجبله اونون اوزونه باخدی .
شاهناز اوتانجاق قیزلار کیمی باشینی آشاغی سالیب حیالاندی .
-نه بیلیم .
اونون از یلدیگینی گورن عمران اورگینده "کئجه قیزلارین بو خاصیتیندن -"
دندی، سونرا اوجادان علاوه ائتدی :

-چاغیریلان یئرہ آر ائلہمز لر .
-ائلمی؟ - دئیہ شاهناز سسینی اوز اتدی و دایانیب عمراننا باخدی. اونون گوزلریندهکی قاینارلیق عمرانین نظریندن یایینمادی. شاهناز همیشه اوغلانلارلا دانیشاندا ائتدیگی کیمی، دیلی نین اوجو ایله دوداقلارینی ایسلاتدی و آلت دوداغینی بوزوب گولومسوندو. یاناقلاریندا قیرمیزی لکلر عمله گلدی. گيجگاهلارینداکی ضعیف دامارلار قاباریب تنز-تنز وورماغا باشلادی .
-من سنی چوخدان گوزله بیردیم. ائلہ سایالی بیبیم ده ایسته بیردی سنی قوناق چاغیر سین. آخیردا بینه داییم قوچاق چیخدی. بیزدن قاباغا دوشدو .
اونلار ائیوانا چاتدی لار. اتلی-جانلی سایالی ایرملی یئرگیب ارکله عمرانین بوینونو قوجاقلادی .
-ماشاللاه، یئکه اوغلاری اولوبسان، تورپاغی سانی یاشایسان، لاپ آتان صمدین یئرینی توتوبسان. بختور توکزبانین داها نه دردی وار؟!
نچه واختیر کندهسن، بس بیزه نییه گلیردین؟ یوخسا قورخورسان گوزوموز دیه، هه؟ آی قیریشمال، آدم بیر آز بویونده اوزاق گزر؟
یاد دا دئییلک. اورگین نه واخت ایسته بیر، گل ده، گنت ده. ائلہ گرک دیلمیزله چاغیراق؟ قوربان قاغان دا آخشاملار ائوده تک اولور. گلین اوتورون، چایدان-زادان ایچین. بیلیرم، شهر آدمیسان، داریخیرسان. رادیوموز دا وار. نه واخت اوره بین ایستسه گل قور، قولاق آس. کئچ ایچری. ائلہ قوربان قاغان دا ایچریدهدیر، اوتوروب سنی گوزله بیر .
آی قیز، شاهناز، گل عمرانین پالتوسونو توت. شاهناز قیمیشا-قیمیشا عمرانین پالتوسونو آلدی. سایالی قیزی یئیجه گورورموش کیمی باشدان-آیاغا سوزدو .
-آی دلی، اینینه پالتار گنيسنه، بو سویوقدا بالدير-باشی آچیق نییه گزیرسن؟ اوشومورسنمی؟
شاهناز یئرینده بیر غالانیب، دابانی اوسته گئری دوندو. هوروکلری کورگی نین اورتاسیندا اوینادی .
-نییه اوشویورم، قوجالمایشام ها ...
او، لنگر وورا-وورا او بیرری اوتاغا کئچدی. سایالی قاپینی آچدی .
-آ کیشی، قوناق ایستمیرسنمی، بیر دور باخ، گور کیم گلیب .
کوساوغلو قاپییا دوغرو قانریلدی و رادیونو سوندوروب آغیر-آغیر آیاغا قالخدی .
عمرانلا گوروشدو .
-کئچ، آبالا، یوخاری آدلا. هارادا اوتوراق؟ ایسته بیرسن دوشک سالدیریم، ائلہ گبه نین اوستونده ایلشک. منیم موتککه یه دیرسکلنمکدن یامان خوشوم گلیر. ائلہ گبه نین اوستونده بیر-ایکی چای ایچیب صوحت ائلریک .
-نه جور ایسته بیر سینیز .
کوساوغلو بیر آز دوروخدو. یئرہ دوشنمیش گبه لره، ستولون اطرافینا دوزولموش ستوللارا باخدی .

-یاخشی، قوی سن دئین اولسون. ستولدا اوتوراق. گورورم شهرلی اولوب گندیسن .
یقین بارداش قورماغی دا یادیندان چیخاردیبسان. اونلار ستول چکیب قاباق-قاباغا
ایلشدیلر. کوساوغلو یاواشجا پاپیروس انشمهیه، عمران اوتاغی نظر دن کئچیرمهیه
باشلادی. دیوارلارا وورولموش خالچالارین اوستوندن جوربجور شکیلر و ایشلمهلی
تیکیشلر آسيلمیشدی. بالیق بدنلی قیزلار، اوزون بوغاز حاجیلئیلکلر، توپلا اوینایان
پیشیکلر... گورونور، شاهناز اوز دؤوقونه گوره تیکدیگی تیکیشلری و شکیللری بیر-بیرینه
یاراشدیراراق دیواردان آساندا دا هئچ کیمله مصلحتلشمه میشدی- بیر آز آشاغیدا
چوخلو فوتو-شکیل واردی. عمران موختلیف شکیلر ایچریسیندن اللرینی چارپازلایاراق
سینه سینه دایامیش شاهنازین اونا باخدیغینی گوردو. قیزیل دیشی نین پارلیتسی دا نظره
چارپیردی. اوندان ساغدا کوساوغلونون، سایالی نین، اوشاقلارین و عمرانین تانییا
بیلمه دیگی باشقا آداملارین شکیللری وورولموشدو. ائوین ایچی باشدان-باشا گبه ایله
دؤشتمیشدی. آشاغی کونجه گوزگولو پالتار شکافی، اونون یانیندا موختلیف شوشه
قابلارلا دولو بوفنت قویولموشدو. پنجره طرفده باتارنیا ایله ایشله نین "رودینا"
رادیو قبولندجیسی یئرلشدیریلیمیشدی .

کوساوغلو گوز آلتی عمرانی سوزوب گولومسوندو. سانکی اوز جاه-جلالی ایله اونو
حئیران انتدیگیندن حرز آلیردی .

قاپی آچیلدی. شاهناز ستولون اطرافیندا دولانیب بوفنته دوغرو گلدی. اوتاغی عطیر
بورودو. او ایندی دیکدایان قارا لاک آياق قاپی، نازیک جوراب و سون دبده تیکیلیمیش
شیفون دون گئینیمیشدی. انله بیل اونون بئلی بایاقتان خئیلی نازیلیمیشدی،
گوزللمیشدی. بو نازیک پالتاردا قیزین تیت رمین بدن، آغ، اتلی قوللاری داها
قشنگ گورونوردو. باجیسی قیزی گوزدن کئچیرن کوساوغلو اوزونو ساخالیا
بیلمه دی :

-آ بالا، یایلاماییبسان ها، اینینه اوزگه پالتار گئینسنه !

-هئچ نه اولماز، ایستیدیر، - دئییه شاهناز بوفنتی آچیب قابلاری جینگیلدتدی. او
فیرلانیب اوتادان چیخارکن کوساوغلو ینه دیللندی :

-بیبینه دئ، چایدان-زاددان قویسون .

-اوزوم هامیسینی بیلیرم .

اورتالیغا یئنه سوکوت چؤکدو. عمران نه اوچون چاغیریلدیغینی دوشونور، اونا
گؤستریلن بو منبریبانلیغا بیر معنا وئر بیلیردی. کوساوغلو ایسه صؤحبته نئجه
باشلاپاچاغینی فیکیرلشدی. آرادا شاهناز اوتاغا گل مسیدی، اونلار اوزون زامان
بئلهجه قالا جاقدی لار. شاهناز، اینده ایری بیر آلبوم، ایچری گیردی. اوزونو داییسینا
توتوب دئدی :

-بو ساعت هر شئی حاضر اولماق، - او، آلبومو عمرانین قاباغینا قویدو. - آل
باخ، داریخما. بیلیرم شهر آداملاری بئله شئیلری چوخ خوشلا بیرلار .

او، "شهر آداملاری" سوزونو خصوصی ادا ایله دئدی. لاکین عمران هنج نیه اهمیت وئر مه دی. آلبومو ورقلمه مه یه، اوراداکی شکیللره باخیب خاطرملری اوخوماغا باشلادی: "عومور بیر سودور دایم آخار، ساخلا بو شکلیم قالسین یادیگار." "عزیز باجی، موقفتی حیاتیتمین ابدی یادیگاری بو عکسیمی سنه وئریرم." "باخیب خاتیر لاما، خاتیر لاییب باخ." "کوسگون باجیندان." "طالعسیز قیزلاردان" ... عمران بونلاری اوخودوقجا باشینی بولایبیر، سونی آه-اوفلارلا دولو اولان بو قئیدلری یازانلارا آجیبیردی. شاهناز اوتاقداهنی فیرلانیر، آرابیر ده عمرانین چیبینی اوستوندن ایلیب شکیللری گؤستریردی. "بو منیم باجیلیغیمدیر، بیر یئرده اوخوموشوق، بو دا اونون پادرو قاسیدیر. او خالاسی قیزیدیر. او بیرری دو اونون نیشانلیسیدیر." شاهناز آشاغی ایلیدیکده عمران اونون ایلیق نفه سینی اوزونده حیسس ائدیردی. بو یاخیلیق و تماسدان اوزونو ایتیرن کیمی اولوردو. شاهناز داییسیندان بئله چکیمه دن اوغلانا داها چوخ یاخیلاشیردی. حتی بیر-ایکی دفعه تصادقمی، یوخسا قصدامی، شاهنازین دؤشلی عمرانین چیبینه توخوندو. عمران چیبینی چکمک ایسته دیکده، شاهناز آشاغی ایلیب شکلی گؤتوردو و سینه سینی اونا داها دا سیخدی. عمران قیزین اورک دویونتولرینی کورگینده حیسس ائتدی.

اونلارین بو جور باش-باشا وئردیکلرینی گؤرن کوساوغلو ساکیتجه ستولدان قالخدی، گبه نین اوستونه اوزانیب موتککمه دیرسکلندی.

-منی قینامایین، آبالا، ستولدا اوتورا بیلیمیرم.

-سن انله گرک بیزی قوناق یانیندا بیابیر انله یه سن.

-قوناق نییه اولور، اوز اوشاغیمیزدیر.

شاهناز عمراندا داها یاخیلاشدی. قیزین یاناغینا دوشموش قیوریم تئل عمرانین اوزونه توخوندو. عمران بدنن قیدیقلا ندیغینی و قولاغی نین دیبینه هینجانلی نفس آلان شاهنازین آزاچیق تیتره دیگینی دویبدو. بو قیزین گوزلرینده هم آچیق بیر حیاسیزلیق، هم ائته تیراس، هم مغرورلوق، هم ده اوزونه اینام واردی. عمران دیکسینه رک ستولو گئری چکدی و آلبومو اؤرتدو. شاهناز قاشلارینی دارتیب نم دوداقلارینی بوزدو. عمران اونون گوزلرینده آنی بیر قیغیلجیم پاریلدا دیغینی گؤردو. شاهناز دیکلدی. عمرانی تورا دوشن بیر بالیق زنن ائدیپ شاققیتلی ایله گلودو و اوندان آرالاندی، بیر گوز قیر پیمیندا اوتاقدان چیخدی. عمرانین پرت اولدوغونو گورن کوساوغلو دیللندی:

-آبالا، نرد اویناماق بیلیرسنمی؟

عمران باشی ایله تسدیق ائله دی.

-اوندا زحمت چک، سن مندن جاوانسان، شکافین باشیندان نردی گتیر،

بیر-ایکی ال اوینایاق. دئیه سن، بونلارین چورگی گنج اولاجاق.

شاهناز بیر ده اوتاغا قاییداندا کوساوغلو ایله عمران اوینو قیزیشدیرمیشدی لار.

زرلر اورتادا فیرلانیر، داشلار شاققیدایبیردی. شاهناز یئنه ساغا

سولا کئچیر، آرابیر آفاق ساخالایب اوینا دقت ائدیر و عمران ساتا شیردی. حتی بیریکی دفعه دایانیب عمران کؤمک ده ائله دی.

اوتاغا تویوق قیزار تماسی نین اتری دولان کیمی شاهناز نردی بیغیشدیردی. کوساوغلو ایله عمران خورک یئممه یه باشلادی لار. شاهناز اولجه پاتنوفون اوخوتماق ایسته دی، سونرا

فیکرینی دیشیب رادیا قوبولندجینی قوردو. یاشیل لامپا بیر-ایکی دفعه تیرگیب گوز قیریدی. جیهاز خیریلدادی. شاهناز دویمه نی هرله دی. موختلیف سسلر بیر-بیرینی تعقیب ائتدی و بیردن خیریلتی کسیددی، اوتاغا ملاهتلی بیر سس یاییلدی.

"کندیمیزه گلن آغرانوم اوغلان،

اورگیم تیرگیب گورنده سنی..."

ائله بیل بو ماهنینی قصدا اوخویوردولار. شاهناز هاوانین لاپ یئرینه دوشدویوندن اوشاق کینو سئویندی. کوساوغلو دوداقلارینی سیلیب ماهنیا قولاق آسدی و صوحتیه مؤوضو تاپیب درحال دیلندی.

-گورور سنی، کنده گلهمیش سیزه ماهنی دا قوشوبلار.

-اوزو ده قیزین دیلی ایله.

-ائله اونو دی. ایندیکی قیزلار هر شئی یاخشی اولچوب-بیچیرلر. گورورلر کی، بو ساعت آغرانوما یامان فیکیر وئریرلر. او ساعت اورکلری کچیر، اوتوروب شئر قوشورلار. کوساوغلو گوزلرینی قییب معنالی-معنالی عمران باخدی.

-یقین کندیمیزه سنه ده بو جور شئر قوشان قیز وار.

-هله کی، شئر قوشولاسی بیر ایش گورمه میشم.

رحمتلیگین اوغلو، قیز نیلیگین سنین ایشینی؟ گورور یاخشی اوغلانسان، دئمک قورتاردی. ایندی سن کیمدن آسکیسن؟ کندیمیزه کیمی ایسته سن سنه گلر. اورگینی

سیخما، اوزوم بوردا دئیلمی؟ هاواخت توی ائله مک ایسته سن، من حاضر.

-قوربان قاغا، - دئییه عمران اوتانا-اوتانا جاواب وئردی، - هله تویدان اول

گورولسی ایشلریمیز چوخدور.

کوساوغلو آراجیق فیکره گئتدی.

-دوز دئییرسن، بالا، اول، گرک ائو-ائشگی ساھمانا سالاسان. آتان

چوخدان رحمته گندیب. آتان دا کی، نیله سین، قوجا آرواددیر. سنی آنجاق اوخوتدو.

آما اوکیر ائله مه. اوزون بیلیرسن کی، حوکومتیمیز قرار چیخاریب کی، آغرانوملارا

کنده ائو-ائشیک تیکلیسن. ایندی سن ده بیزیم آغرانوموز سان. گرک حوکومتین

قرارینی یئرینه یئتیرک. بیر ده، سن اوزگه دئییلسن کی، اوز اوشاغیمیز سان...

-چوخ ساغ اولون، منه ائو لازیم دئییل.

-نییه لازیم دئییل؟ بیر ساغمال اینک ده وئریرک،

-اینه بییمیز وار. ائویمیز ده کی، پیس دئییل، هله لیک دولاناریق. سونراسینا باخاریق .

-بونون سونراسی یوخدور کی... یوخسا کاندیمیزی بینمهدین، ه؟ بلکه چیخب گنتمک فیکرینده سن، ائله اونا گوره ائو-ائشییه یاپیشماق ایستیر سن؟

-یوخ. قوربان آغا، من هئچ یانا گندن دئییلیم. گلمیشم، بوردا دا ایشله یهجم. آما کندی میز دوغرو دان دا خوشوما گلمیر .

-نییه؟ هامی بیزیم کولخوزو، بیزیم کندی تعریفله بیر، نه اولدو کی، سن بینمهدین؟ - کوساوغلو یاواش-یاواش عصیلشدیگینی و سسینی اوجالتدیغینی دویمادی .

عمران ایسه چوخ سویوققانلیقلا دندی: - من ده ائله اونو بیلیم کی، بیزیم نییمیزی تعریفله بیر لر؟

-نجه نییمیزی، بالا؟ پلانی هامیدان قاباق یئرینه یئتیریریک، هامیدان چوخ بیزیم کولخوز موکافات آلیر. بیز میلیونر اولموشوق .

-بوتون بونلارین فایداسی آز دیر. قونشولو غوموزداکی کندلرین چوخو بیزدن آز قازانیر، آما یاخشی دولانیر. بیزده ایسه کؤهنه حمام، کؤهنه تاس .

-بس سن نه ایستیر سن، اوغول؟

-چوخ شئی!.. دئین گوروم... باخ، کولخوز پلان دالدورور، موکافات آلیر، جاماعت گنجه-گوندوز اللشیر، نهدن اؤترو؟ حؤکومتیمیز کند حاقیندا بو قدر قرار چیخاردیر، ماشینلار بوراخیر، کند تسررو فاتینی منخانیکلشدیریر. بونلارین هامیسی کیمدن و نهدن اؤترو دور؟

سوال، البته، چوخ آدی سوال ایدی. کوساوغلو قارنی قالخا-قالخا گولدو .

-آ بالا، بونلارین هامیسی پلاندان اؤترو دور. بس سن هله بونلاری بیلیمیر سنمی؟ دوغرو دان دا اوشاقسان. هامیسی اوندان اؤترو دور کی، پلان دولسون، حؤکومته ده، جاماعتا دا پلان لازیمدیر. پلان دولدو، هامی نین گوزونون ایشیغیسان .

دولمادی، هامی نین سندن زهله سی گنده جک .

-دئمک، پلانی دولدوردون، هر شئی قورتاردی؟

-بس نه؟

-یوخ، قوربان قاغا، ائله دورد بوراسیندادیر کی، بیز نودن اؤترو ایشله دیگیمیزی یاخشی بیلیمیریک. بئله گجتسه، کومونیزمه کچه بیلیمیریک .

-ائلی کئچه جیک کی!.. لاپ اوغول بالاسی کیمی. اوزو دس هامیدان قاباق منیم کولخوزوم کئچه جک. کومونیزمی اووولجه من قوراجام .

عمران اوزونو گولمکدن ساخلایا بیلمهدی .

-نجه کئچه جکسون؟

-لاپ هاوا کیمی. - او جدی بیر کشف ائتمیش کیمی عمران ا دوغر ن اییلدی .

-کومونیزمه کئچیم بیرینجی شرطی اودور کی، کولخوز چو گرک قاپیبا جادان، مال-قارادان ال چکسین. ائلودیرمی؟

عمران دینمه دی. کوساوغلو الینی دوشونه ووردو :
-باخ، اگر من ایسته سم، ائله گونو صاباحدان هامی مال-قارانی گتیریب
کولخوزا وئرر. خصوصی مولکیتدون ال چکر .
عمران ماراقلانندی :
-نه تهر ائرسن؟
-بو سیردیر، هنج کسه دنمهرم، - کوساوغلو اوزونو چکدی .
-بوردا هنج بیر سیرر اولمامالیدیر. عمومی قایدا-قانون وار .
-عمومی قانون اوز یئرینده، کوساوغلونون قانونو اوز یئرینده، بیلدین؟
-من بیرجه شئی بیلیرم کی، بیزیم کولخوزدا بو مومکون دئییل .
-منی حیرصلندیرمه. صاباح بریقادرلره تاپشیرارام، نورما ماللارینی
کولخوزون یئرینده اوتارماغا قویمازلار. گوروم اوندا ماللاری نجه ساخالیاچاقلار؟
اوت-علف ده اولمایاندا مالی قیرمایاچاقلار کی؟ علاجلاری کسینده قولاغیندان
توتوب اوزلری کونوللو گتیریب فرمایا تهویل وئرهمک .
اولجه عمران ائله گلدی کی، کوساوغلو زارافات ائله بیر. لاکین صدرین قورورلا،
عمرانی یوخاریدان-آشاغیا کینایه ایله سوزمه سی گوستردی کی، او هنج ده زارافات ائلمیر؛
بو اونون قنادیر و ایمکان تاپسا، ائله صاباحدان ایشه باشلایار. عمران
کوساوغلونون از ساوالی و کوبود اولدوغونو بیلیردی، آنجاق بئله کوتلویونو آغلینا
گتیرمیردی. او بیر داها کوساوغلونا باخدی. صدر گوزونو آقرونوما زیلله بیب
گولومسونور، سانکی "هه، گورورسنمی، دونیادا نه عاغیلی آداملار وار!" دنمک
ایسته بیردی. بیردن عمرانی گولمک تئنتدو. کوساوغلو دا اونا قوشولدو. بایاقدان
اونلارا قولاق آسان شاهناز دا اوزونو گولمکدن ساخالیا بیلمه دی. سوفره نی
بیغیشدیرماغا گلن سایالی تعجبله دایاندی :
ه، نه اولوب، اوتاغی باشینیزا گوتوروبسونوز؟
-هنج، - دئییب کوساوغلو اوزونو عمران توتدو. گوردون کی، اوغول، ایشی نجه
گورورلر! سن کوساوغلونون کندچی اولماسینا باخما، چوخ اوخوموشلاری یوروب یولدا
قویار. کیتاب اوخوماق آز دیر. گرک بیر از اوزونده ده اولسون .
عمران شاهنازین گتیردیگی چایی قاباغینا چکیب تمکینله دندی :
-کیتابی اوخوماق آز دیر، گرک اوخودوقلارینی باشا دوشه سن، حیاتا تطبیق
ائله یه سن. امما خاطیرینیزه دیمه سین، سیز نه کیتاب اوخویورسونوز، نه ده دئییلنلری
باشا دوشورسونوز، اونا گوره ده قاش قاپیردیغینیز یئرده ووروب گوز توکورسونوز!
بایاقدان عمرانین اونولا رضیلاشدیغینی زن ائدن کوساوغلو، بیره سانجیش
کیمی یئرینده قورجالانندی .
-نجه؟

عمران سۆزونه ساکیتجه داوام ائتدی :
-سیز کولخوز چولارین وضعیتینی یاخشیشدیرماق عوضینه، زوراکلیق ائتمک ایسته بیر سینیز. بو نه نیز انامهیه سیغار، نه ده قایدا-قانونا .
-دئمک، من نیز انامهنی بیلیرم، بالا؟ کوساوغلو ساچ-ساققالینی کولخوز ایشینده آغار دیب، ایندی نه اولدو کی، مکتیدن دونن گلن بیر اوشاق اوندان چوخ بیلدی؟ بوگونکو سرچه دونکنه جیب-جیب اؤیره دجک !
-سۆزون دوزونو دئینده آجیغینیز نییه گلیر؟ اگر سیز قزنتلری اوخویوب، پارتیا و حؤکومتین قرار لارینی یاخشی اؤیرنسیدینیز، بئله سۆزلر دئمزدینیز .
-او قرار لاردا نه یازیلیب کی، بیز بیلیریک؟
عمران کوساوغلونون سسینده کی ایستئه زانی دویوب جدیلشدی :
-اوردا یازیلیب کی، کولخوز کولخوز چولارین نورما حیوانلارینا اؤروش و علف وئرمه لیدیر .

-بس اوندا اونلار خصوصیتچیلیکدن ال چکرلر؟
-چکرلر. او بیزیم نئجه ایشله مه ییمیزدن آسیلیدیر .
-اوندا بیر بیزی باشا سال گورک، نئجه ایشله مک لازیمدیر، یولداش آقرونوم؟
-باش اوسته، یولداش صدر، - عمران دا کینایه یه کینایه ایله جاواب وئردی، -
گرک ائله ائله کی، کولخوز چو قاپیدا اینک ساخلاماغا احتیاج حیسس ائله مه سین .
-بونو نه تهر ائله مک اولار؟
-وار-دؤولتی آرتیرماقلا. دئیین گوروم امکگونونه یاغ-پئندیر پایلابیسینینیز می؟

-نه؟ یاغ-پئندیر؟ باشینا سۆز قهتدیر؟ ه، او قدر یاغ-پئندیر هاردادیر کی، حاضرلیغی دا اؤده یک، امکگونونه ده پایلاباق؟
-دئمک، پیس ایشله بیریک. انباردا یاغ دا، پئندیر ده، ات ده، ی اوورتا دا، لاپ آلم-آرمود دا اولمالیدیر کی، کولخوز چولار امکگونه آسینلار. باخ، اوندا کولخوز چو قاپی-باجادان ال چکجک. اینبی گتیریب کولخوزا تهویل وئرجهک و دئیجهک کی، آلین بونو مندن، اونسوز دا هر شئی حاضر آلیرام. آما سیز نئله مک ایسته بیر سینیز؟
کولخوزدان هئج نه وئرمیر سینیز، نورمالارینی دا اللریندن آلیر سینیز. بس جاماعت نئله دولانسین؟ سیزین بئله حرکتینیز حؤکومتین، پارتیانین سیاستینه ضدیر .
-آوازین یاخشی گلیر، اوخودوغون قوران اولسا. ه، بونلاری هاردان آلیم؟
-کولخوزوموزون فئرماسی وار می؟ باغیمیز وار می؟
-وار ائی، نه اولسون، لاپ آری یشیکلریمیز ده وار .
-چوخ یاخشی. ایندی دئیین گوروم، یابدا بوستان اکمه یه آلتیمش- یئنتمیش هئکتار تورپاق آبیرماق اولار می؟

-ه، هاردان آلیم، هنج پامبیق اکمهیه یئر چاتمیر .
-چاتار. اوزوم هامیسینی یوخلامیشام. یاری آرخین آلتیندا سولو یرر وار .
-اوندا ایشین اولماسین. او یئری زاپاس ساخلامیشام .
-نه زاپاس؟
کوساوغلو دوروخدو. اولجه عمرانلا آچیق دانیشماق ایستهدی، آنجاق اعتبار
ائلمهدی. "بنله سینه سیرر وئرمک اولماز" - دئیهدوشوندو .
-نه بیلیم، دندیم، اورا قالسین... دینجه قویموشام. گلن ایل اکریک، -
کوساوغلو عمرانین فیکرینی یابیندیرماق اوچون سوزو دیشدی: - یاخشی، بالا، فنرمانی،
باغی نهدن اؤترو سوروشورسان؟
عمران فیکرلی-فیکرلی جواب وئردی :
-بیلماک ایستیهیرم گوروم، بونلارین محصولو هارا گندیر؟
-نجه یعنی هارا گندیر؟ هارا لازیمدیرسا، اورا دا گندیر .
-یوخ، قوربان قاغا، - دئیهد عمران عینی جدیتله داوام ائتدی، -بیز
کولخوزچولارین زحمتینی ایتیریب-باتیریریق. اگر بیز یاخشی ایشله سک، یاغ-پندیر بیر
یانا، امکونه مئیوه ده پایلاریق. پیسمی اولار، آری پلکری نین سایینی آرتیراق،
امکونه بال دا بؤلک؟ تویوق فنرماسی دا اونون کیمی .
-بالام، سن لاپ کئفدن دانیشیرسان ...
-نییه دانیشماییم؟ الیمیز دهکی ایمکانلاردان نییه ایستیفاده ائتمهیک؟ هنج
گنجهلر کنده فیکر وئریسینیزمی؟
-نه اولوب کی؟
-نه اولاجاق، گونون قولاغی باتان کیمی هامی ائوه چکیلیر. بیر ایلنجه یوخ،
کینو یوخ، کونسرت یوخ .
-کلبوموز کی، وار !
-ائله کلوب کیمه لازیمدیر؟ قاپی نین دابانی چورویوب، قیفیلی پاس آتیب .
-گندن یوخدور، من نئلهیم؟
-آخی نیه گنتسینلر، گرک اوردا بیر ایلنجه اولسون کی، جاماعت دا گنتسین .
یوخسا بوش دیوارلارا تاماشا ائلمهیه جکلر کی !
کوساوغلو صؤحبتین درینلشدیگینی گوروب سوسدو. فیکرلی-فیکرلی چایینی قاباغینا
چکدی. "بو گده، دئیهدسن، هر شئییه باشینی سوخور. باغ بنله گلدی، بوستان ائله
گنتدی... اونون نیینه لازیمدیرکی، انباردا یاغ-پندیر وار، یا یوخ... آغر انومدور،
گنتسین آغر انوملو غونو ائله سین. اکینینده-بیچی نینده اولسون، باشینی دولاندیر سین.
یوخسا موفتتیش کیمی هر شئی گوز قویور. یوخ، دئیهدسن، بونونلا آیری جور
دانیشماق لازیم گلهجک. بلکه تاماهی وار؟ اینساندیر، نه دئن اولار. بنله اولسا هر
شئی دوزملر. امما اورگینی نجه بیلیم؟ نه سوروشورسان آخیرینی گتیریب قانونا،
قارار چبخاردیر". او بیر آز دا سوسدو. قورتوم-قورتوم چای ایچدی .

-یاخشی، بالا، ایندی سن نه ایسته بیر سن؟
 -منه هئچ نه لازیم دئییل، - دئییه عمران ساکیتجه جاواب وئردی،
 -کندیمیزده جاماعتین دولاناچاغی یاخشی اولسا...
 -اولار، اولار، - کوساوغلو اونون سؤزونو کسدی. - اما بیر شرطیم وار .
 گرک هئچ کس هئچ کسین ایشینه قاریشماسین. باخ، سن آغر انومسان، گئت اؤز ایشینی
 گؤر. پامبیغینی بئجر. من ده صدرم، صدر لیگیمی ائله ییم. یوخسا سن ایشینی-گوجونو
 بوراخیب انبار یوخلاسان، کلوبو گزسن، اوندان سن دئین اولار، نه ده من دئین .
 گرک هر ائوین بیر باشبیلهنی اولسون. یوخسا دولانماق اولماز .
 -دئمک، من گرک کولخوزون باشقا ایشلری ایله ماراقلانمایم؟
 -آ بالا، سنی بورا تفتیش قمیسیه سی گوندور مهبیلر ها، - کوساوغلو
 صؤحبتی زار افاتا سالماق ایسته دی، - نه دئییر لر اونا قولاق آس ده .
 -یوخ، من اونو باجارمایاجام. کولخوزون هر ایشی منیم ایشیمدیر .
 -دئمک، کؤهنه بازارا تره نیرخ قویاجاقسان؟ - دئییه کوساوغلو اورگینده
 بیغیلیب قالان سؤزلری آچیب تۆکمیه باشلادی. - سندن اول آغر انوم یوخ ایدی؟
 آتینی مینیب سحر دن آخشاما قدر چؤللی گزردی .
 بیر شئی لازیم اولاندا دا گلیب انباردان آلیب آپاراردی. ایلین باشیندا دا کی، پولو
 پول ایدی، تاخیلی تاخیل. کئفی کؤک دولانیردی. بس سن نه ایسته بیر سن؟
 سنه ده دولانماق لازیم دئییلمی؟ ائو دئییر سن، تیکدیرک. تاخیلین یوخدور،
 وئریم. یاغ لازیمدیر، اونو دئ. بس نه گونده لازیمیق؟ بیلیرم، جاوان اوغلانسان،
 ایر-اسکیگین چوخدور. هله ائو-ائشیگینی ساھمانا سالماییسان .
 گل ال-اله وئرک، ایشله ییک .
 -ه کیشی، نییه ایشلمیر، - سامووارین یانیندا اوتوروب چای سوزن سایالی سؤزه
 قاریشدی. - اؤزگه سی ها دئییل. آ بالا، آی عمران، آند اولسون او یئری-گؤیو یارادانا، دوز
 دئییرم. مکتبی قورتاریب کندیمیزه گلدیگینی ائشیدنده ائله سئویندیک کی، دئدیم،
 شوکور یارادانا، توکربان مورادینا چاتدی. آخیر کی، عمران ای بؤیودوب بویا-باشا
 یئتیردی. ائله قوربان قاغان دا سئویندی. دونن دئییردی، آی سایالی، گرک اونا کؤمک
 ائله ییک، تک اوغلاندير، آرخا دوراق. الله ائند اولسون، او سنی آتادان آز ایستیمیر. ایندی
 نه اولار، سن ده اونا اوغوللوق ائله، بؤیوکدور، سؤزونه باخ، مصلحتنه یات. داغ بویدا
 کیشیدیر، سنه سؤز دئییر، سن ده اوشاقلیغینا سالیب کچینه چکیر سن .
 عاغیلی اول، بالا، ال-اله وئرین، ایشله یین،
 -سایالی خالا، من بورایا ایشله مهیه گلیمش. نه قدر باجاریرام،
 ایشله ییم. قالدی کی، منه حؤرمت ائله مه یینیز، چوخ ساغ اولون، چوخ راضی یام.
 آنجاق... - عمران توتولوب قیزاردی، - منه هئچ نه لازیم دئییل .
 اوزوم اوزومو دولاندير ارام .
 -اونا کیم نه دئییر کی... ماشالله، سنین تایلارین اوچ-دورد ائو ساخلا ییر .
 آنجاق آغزی بیر اولسانیز یاخشیدیر .

-منه قولاق آسمایان خئییر تاپماز، بالا، - دئییه کوساوغلو قاش-قباقلی
حالدا دیللندی. - یئنه دئییرم، کؤهنو بازارا تزه نیرخ قویما .
اوردا-بوردا آغزینا گلنی دانیشما. نه قدر کی، بوردا کولخوز صدری منم،
من دئین ده اولاجاق. ائشیتدینمی؟ سنی چاغیرماقدا دا مقصدیم اودور، دئیم کی،
باشینی آشاغی سال، ایشینده اول. آغر انومسان، آغر انوملوغونو ائله. داها او یان-بو یانا
ال آتیب، اونا-بونا قوشولما، سونار پئشمان اولارسان. گوزونو سیل، منه دوز باخ،
منه کوساوغلو قوربان دئیرلر! کوساوغلو آرتیق هدیه کئچمیشدی. قریبه بیر
وضعیت عمله گلیمیشدی. نه قوناق قوناغا بنزه بیردی، نه ده ائو صاحبی قوناق
سئونه .
عمرانین پرت اولدوغونو گؤنن شاهناز سؤزه قاریشدی :
-آی دایی، سن الله، قوی گؤرک، ائوده ده ایجلاس آچماسان اولمور؟ عمران، سن
اونا فیکیر وئرمه. داییمین خاصیتیدیر. ایدارده او قدر داوا سالییر کی، ائوده ده دینج
دورا بیلیمیر .
-دوز دئییرسن، آ بالا، - دئییه سایالی اونون سؤزونو تسدیق ائتدی، - بو کیشی لاپ
خاراب اولوب. پاتئفوندان-زاددان اوخوتدور .
شاهناز درحال والاری عمرانین قباغینا تۆکدو .
-یاخشسی هاوالاردان سئچ .
لاکین شاهنازین سیی هدر ایدی .
عمران دوروب پالتوسونو گئیدی. بونولا بئله، شاهناز یئنه گئری چکیلمهدی،
قاپی نین آغزیندا سینه سیننی قباغا وئریب اونون یولونو کسدی .
-ایتی آچمیشام، هئچ یئر گئده بیلمزسن .
عمران قیزین یانیندان کئچیب هیته چیخدی .
سون گونلر زئینبی تانیماق اولموردو. اونون یاناقلاری داها دا آلاشمیشدی،
قاینار گوزلری آلیشیب-یانیردی. اوشاق کیمی آتیلیب دوشور، بیر یئرده قرار توتا
بیلمیردی. انله بیل قیزین قلبینه نه ایسه کؤنولاچان، آدمی فرحلندیرن بیر حیسس
دولموشدو. بو حیسس جوشقون داغ چایی کیمی کوکرگیب-داشیر، اوز یاتاغینا سیغمیردی .
اونا نه اولموشدو؟ نه اوچون صیفتی رنگدن-رنگه دوشوردو؟ نه اوچون بضا اورگی
توتولموش قوش اورگی کیمی یئریندن اویناییردی؟ بونو زئینب اوزو ده بیلمیردی .
بلکه هاوالارین یاخشسیاشماسی، چؤللردن قارین گؤتورولمه سی، آغاجلارین یاواش-یاواش
پوچورلاماسی، اوتلارین جوهرمه سی اونا تأثیر ائتمیشدی؟ آخی یاز گلیردی. بو گون-صباح
چؤلر آل-یاشیل گئیینه جک، قوشلار سس-سس وئرجهک، باغلار-باغچالار چیچک ایچینده
اوزه جکدی. زئینب مانقا عضولری ایله سحر-سحر

چؤلره گندهجک، یول اوزونو قیزلار زارافاتلاشیب قاققیلداشاجاق، گنجهلی-گوندوزلو بیر یئرده اولاجاقدیلار .

بلکوده... یوخ، زئینب هنج نه بیلمیردی. او یالنیز بونو حیسس اندیردی کی، ائوده دارخییر، تک اوتورا بیلیمیر. حتی مانقا عضولری اونون یانینا گلنده ده ساکیت اول بیلمیردی. او، ایتیگی ایتیمیش کیمی دارخییر، قاپیدان کؤلگه کنچنده، یاخود بیر شیققیلتی گلنده پنجرهدن بویلانیر، ائله بیل کیمی ایسه گؤزله بیلیردی. او، کیمین حسرتینی چکیردی؟ زئینب یالنیز اونو دو یوردو کی، آخیر واختلار تنز-تنز توکزیبان خالاگیله قاچیر، اورادان ایریلا بیلمیردی. یاخشی، بورادا تعجبلو نه واردی کی؟ زئینب ائله اوشاقلیقده او ائوه گندیب-گلمیردیمی؟ مگر او، توکزیبان خالانی دوغما آناسی کیمی سئومیردی؟ گؤزونو آچاندان آنا اوزو گؤرمهین زئینب، توکزیبان خالانین قوجاغیندا بؤیومهمیشدیمی؟ بوتون ائل-اوبا بیلمیردیمی کی، آتا-آنادان یئتم قالان زئینبی توکزیبان خالا اوشاق ائوینه گؤندرمهیه قویمامیش، "ائله بیللم، بالامین بیری ده آرتیقدير" دنمیشدی. زئینب اونون لایلاسی ایله یوخویا گنتمیش، اونون نوازشکار سسی ایله یوخودان اویانمیشدی. قیز بؤیویندن سونرا توکزیبان خالا اونون ساچینی سیغاللایب: "قیزیم، یئنه گوزوم اوستونده اولاجاق، آما یوردونوزو بوش قویما - " دنمیشدی. زئینب اوز ائولرینده یاشاماغا باشلامیشدی .

زئینب اوللر اؤتن گونلری یادینا سالمازدی. ایندی اوزو ده بیلهدن هر گون، هر دقیقه او گونلری خاتیرلاییر و چالیشیردی کی، هر شئی خیالیندا جانلاندرسین . ایندی بو خاطرملر اونا خوش گلیردی. چوخ قریبه ایدی: هارا گنديرديسه، عمران گوزونون قباغیندا دایانیردی. اونون سسی گنجه-گوندوز قولاقلا ریندان گنتمیردی. حتی بیر گنجه قریبه بیر یوخو گؤرموشدو. گؤرموشدو کی، یازدیر، اینینه نازیک پالتار گنیب، باشینا هسیر پاپاق قویوب. آیاغیندا آغ، یونگول چوست وار. بیر چمنلیکده دیر . اوتلارین آراسیندا کی جیغیرلا قاچا-قاچا داغا ساری گندير. بیردن گؤز ایشله دیکجه اوزانان تاخیل زمیسینه راست گلیر. زمی دنیز کیمی دالغالانیر، لپهلر بیر-بیرینی قوور . زئینب بیرباش تاخیلین ایچینه قاچدی، دایانیب سونبوللری سینه سینه باسدی. بیردن اونون قولاغینا تانیس بیر سس گلدی. دونوب قالدی. اوزوندن خئیلی آرالی تاخیلین ایچینده دایانان عمران کی گوردو. قاچیب یانینا گنتمک ایسته دی. آما قورورونا سیغیشدیرمادی. "قوي او منیم یانینا گل سین، من قیز اول-اولا اونون آیاغینا گنتمه یه جم ها ."

لاکین عمران اونا اؤتری بیر نظر سالیب اوزاقلادی. زئینب بونا دؤزه بیلهدی . تاخیلین آراسیندا چیخیب چایا طرف قاچدی. ائله بو وخت زوربا بیر ایت اونون اوستونه آتیلدی. زئینب آنجاق بیرجه دفعه قیشقیردی. سسه اوزونو یئتیرن عمران، زئینبین بوغازیندا یاپیشماق ایسته یین ایتی قوودو. اونلار

چایا قدر ساکیتجه گئندیلر. ساحلده آیقابیلارینی چیخارتدیلار. زئینب دونونون اتهیینی دستله ییب، عمرانین قولوندان توتدو. سو ائله دورو ایدی کی، چایین دبییندوکی داشلار، سورو ایله قاچان بالیقارلار آیدین گورونوردو. اورتالارا گئندیکجه چای درینلشیردی. زئینب آیاغی نین آلتیندان داشلار قاچیر، قوم اوولوردو. او ییخلماماق اوچون عمرانا داها مؤحکم قیسیلیردی. عمران قولونو اونون بئلینه دولادی. زئینب او شودویوندمی، یوخسا نه دنسه تیتره دی. عمران دؤنوب اونون گؤزلرینه باخدی. - زئینب ...

- نه وار؟

- من سنی اولومدن قورتاردیم، ائلمی؟

- ائله دیر .

- بوردان بیرباش بیزه گنده جییک .

- نییه کی؟

- آنا ما دئیجه م کی، باخ بو تنللی قیزی گوزوم توتوب. ائلچیلیگینی ائله .

زئینب نه ایسه دئمک ایسته دی، اما بیردن سو اونون آیاغینی یئردن اوزدو. او اوزونو عمرانین قوجاغیندا گوردو. دئیسن، عمران اونو سینه سینه سیخیب اوپمک ایسته ییردی. زئینب قیشقیردی ...

او، یوخودان آییلاندان سونرا بیر مدت یئریندن ترپنمه دی، گوزلرینی

قیرپمادی. نه قدر شیرین یوخو ایدی !!

سحر تنزدن قاچا-قاچا نرگیز معلمه نین یانینا گئتدی. ایچری گیرن کیمی هر شئی اونا سؤیلمک ایسته دی، آنجاق اوزونو توختاتدی. "دئمسم یاخشیدیر. سونرا آغلینا گلر کی، یونگوللوک ائله بیرم". نرگیز معلمه اونون سؤزلو آدم اولدوغونو دویدو. زئینبیدن ال چکمه دی. زئینب علاجسیز قالیب اوتانا-اوتانا، یوخودا گوردوکلری نین هامیسینی دانیشدی. آخیرا چاتاندا سوسدو. نرگیز معلمه نین اوزونه باخدی، آنجاق اونون قیزاردیغینی، هیجاندان نئز-نئز نفس آلدیغینی دویمادی، گوزلرینده آشکار سنزیلن مارق و ناراحتلیغی گورمه دی. اوزونو نرگیز معلمه نین سینه سینه یاپیشدیردی .

- منه نه دئسه یاخشی ایدی؟

- نه دئدی؟

- ائه، اوتانیرام .

- آي قیز، نهن اوتانیرسان؟ یوخودور ده ...

- دئدی کی، سنی سئویرم. بیلیرسنمی، نرگیز معلمه، اوزومو نئجه

ایتیردیم! یادیم دوشنده ایندی ده تیتیرگیم. اوزومه ائله باخیردی کی ...

نرگیز معلمه فیکره گئتدی. اونون گوزلری هارا ایسه اوزاقلارا باخیردی. صیفتی

رنگدن-رنگه دوشورد. نهایت، زئینب بونو سنزدی. "گورهن اونا نه اولدو،

قلبینه توخونان بیر سؤز دئمهدیم کی؟"

-نرگیز باجی .
ائله بیل نرگیز یوخودان اویاندی. فیکرینی توپلاییب گولومسوندو :
-آی قیز، اولمایا ...
سانکی زئینین بدنینه آلو گزدی. یانقلاری قیقیرمیزی اولدو .
-هنچ ائله شئی اولارمی، آی نرگیز باجی، نه دانیشدیغیندیر؟ - دئییب، باشینی
آشاغی سالدی ...
...آما بو شادلیق اوزون سورمهدی. دونن ایدارهدن قایداندا ائشیتدیگی سؤزلر
ائله بیل اونو یئره چیرپدی .
زئینب دوکانین قاباغیندان کئچنده بیر دسته قیزا راست گلدی. اونلار اوز
آرالاریندا دانیشیب-گولوردولر .
-سیز ده بو عمرانی آز تعریفلهیین .
-نه اولوب کی؟
-نه اولاجاق؟ - دئییه قیزلاردان بیر ی ریشخندله دیللدی، - کوساوغلونون ائوینه
یامانجا آیاق آچیب. دئییرلر قاپی نین دابانینی یاغیر ائله ییب. گوررسینیز، بو گون
صاباح توی-دودوک چالیناجاق .
-آی قیز، بسدیر، سن الله، گدنی بزهمهیین، یازیق باشینی آشاغی سالیب
ایشینی گورور .
-ائله باشیاشاغی آدمدان قورخماق لازیمدیر. سویون لال آخانی، آدمین یئره
باخانی. اونو ائله قارادینمز بیلیمهیین. یامانجا شنیدیر. ظالم اوغلو آز قالیر گوزو
ایله آدمی یئسین .
-آی قیز، اتمیزی توکمه گورک. سن ائله کوهنه نین یالانچیسینان. هانسی
اوغلانی گورسن او ساعت دئییرسن کی، گوزو ایله منی یندی. آما هنچ اوزونه باخان دا
یوخدور .
-تاپیلار، هنچ داریخمایین. آما من دوز دئییرم .
-آخی بو خبرلری سن هاردان ائشیدیرسن؟
-هاردان ائشیده جهیم، اوزلری دانیشیرلار .
-کیم؟
-نجه یعنی کیم؟ بئله سایالی، گوهر قاری، لاپ شاهنازین اوزو .
-سن ده اونلارین سوزونه اینانیرسان؟
-نییه اینانماییم؟ شاهناز کیمی آغا مایادان کیم کئچر؟ ظالم قیزی ائله
بیل قوزو قویروغندور، بیریم-بیریم بیرغالانیر. ایشی-گوجو ده اوزونه سیغال وئرمدیر.
اوزو ده کوساوغلونون باجیسی قیزی دیر... عمرانا دا جله بو لازیمدیر... یاغ ایچینده
بویرک کیمی بسلنمیش قیزی کیم آغزیندان چیخاردار؟
زئینب دوزه بیلیمه ییب دسته یه یاخینلاشدی. قیزلار سوسدولار. زئینب سینه سی
قالخیب-انئیردی .
-یئنه نه چرنله بیرسن؟
-هنچ نه، جاماعت نه دئییرسه، اونو ...

-ایشین-گوجون یوخدور؟ خالقین دردی سنه قالیب؟
-بورا باخ!.. - بایاقدان قیزلاری باشینا بیغیب دانیشان سئوگیلی دیلندی. -
سنه نه دوشوب؟ عمرانین وکیلین؟ من بیلهرم، او بیلر. یوخسا اوندان گوزون وار؟
ای قیز، آغلینی باشینا بیغ. آلی تحصیللی اوغلان سنی آلامی؟
سنه، اولسا-اولسا، خیر-خیر کاظم کیمیمی موشتیری چیخار. گنت اوتور یئرینده.
زئینب دوداقلارینی چئینه-چئینه دستهدن آرا لاندی.
ائیوانم دیرگینه سئوکنمیش شاهناز، الینی قوینونا قویوب، باشی اوزریندن
کئچن قارانقوشلارا تاماشا اندیردی. بیر هفتهیه یاخین ایدی کی، بو قوشلار اونلارین
ائیوانیندا مسکن سالمیشدی. سحردهن آخشاما قدر جیویلدشه-جیویلدشه
آغیزلاریندا اوت، پالچیق گتیریب یووا تیکیردیلر. ایلک گونلر شاهنازی جلب ائدن بو
گؤیچک قوشلار، ایندی اونو داریخدییردی. شاهناز اونلارین قوشا دایانیب اوخومالارینی
گورنده قفسه سالینمیش قوش کیمی چیرپینیر، قاپی-باجادا دورا بیلیمیردی. "قوش
قوشلوغو ایله تک یاشامیر، قوشا گزیر. بس من؟"
او تنز-تنز گوزگو قاباغیندا هرله نیر، قاش-گوزونه سیغال وئریر، ساچلاری نین اوجونو
بوروب سینه سی نین اوستوندن ساللایر، پالتاری نین بیرینی سویونوب او بیرینی گئینیردی.
بضا دابانی اوستونده فیرلانیر، گوزگوده اتلی اندامینا، نازیک بئلینه، یوغون
توپوغونا باخیر، گولومسه یهرک اوز-اوزونه گوز ووروردو: "دوغرودان دا قشنگ
قیزام، منیم کیمی گوزل ده ائوده اوتورار؟"
یاشینین آز اولماسینا باخمایاراق، شاهناز چوخ اوغلانلارلا اوتوروب-دورموشدو.
حتی بعضیلری نین دردینی اورگینه سالمیشدی. لاکین بو، اوزون سورمه میشدی. یا اوغلان
اوندان اوزاقلاشمیش، یا دا شاهناز اوزو اونو یولا سالمیشدی. نئچه ایلدن بری اونون
دالینجا سورونن شوئر ممد بئله اونا تأثیر ائده بیلمه میشدی. آنجاق عمران...
شاهناز دوروب-دینجله بیلیمیردی. او گونکو احوالاتدان سونرا ائله زنن اندیردی کی، هر
شئی دوزله جک؟ عمران اونا مثیل ائده جک، آنجاق ترسینه اولدو. عمرانین سویوقلوغو
اونو تشویشه سالیردی. "ایندییه قدر بیر باشیپاقلی منیم یانیمدان دوز کئچه
بیلیمیب، دالیمجا حسرتله باخیلار. آما بو..."
شاهناز نئجه اولور-اولسون عمرانین دقتینی جلب ائتمه یه چالیشیردی. تنز-تنز
گؤهر قاری نین یانینا قاجیب فاللا باخدییردی. قاری، قیزین اورگینه یاتان شیرین سوزلر
دئییب، اونونلا عمرانین بیرلشه جکلرینی سؤیله ییردی. ایندی او، ائیواندا دایانیب
بونلاری دوشونور، دوشوندوکجه ده داریخیردی.

کندین اوستونه آخشام قار انلیغی چؤکوردو. یاواش-یاواش چیراقلار یانیر، مالقارا اؤروشدن قاییدیردی .

گؤوهر قاری ساکیتجه شاهنازا یاخینلاشیب دایاندی .

-بایرامین موبارک، قیزیم، بو شر و اختی بوینونو نییه بوکوبسن؟ شاهناز کؤکسونو اؤتوردو :

نه بایرام، آی ننه؟

-بی، باشیما خئیبر، آی قیز، نه دانیشدیغیندیر !

بو گون ایلین آخیر چرشنبه سی دئیلمی؟ بیرجه تنز اول گندک تونقال قالایاق، اوستوندن آتدان، گوناھلارین یوخ اولسون .

شاهناز او یونجاق تاپمیش اوشاق کیمی سئویندی. اونلار کولش گتیریب هیتین اورتاسیندا اود ووردولار. قاتی آغ توستو بورولا-بورولا هاوا یا قالخدی. تونقال بیردن بیر پیریلتی ایله آلولاندی. قیرمیزی دیللی آلولار گؤیه اوجالدى. قونشو اوشاقلاری تۆکولوب گلدیلر. تونقالین اطرافیندا آتیلیب-دوشمهیه باشلادیلار. گؤوهر قاری اتهیینی بنلینه سانجدی. قیزلارا گؤز ائله ییب ایرملی یئردی .

-گوناھلارینیزی تمیزله یین، آی قیزلار !

-بیزیم نه گوناھیمیز وار کی؟

-ائله دئمه، قیزیم، الله ا غیر گندیر، تنز اول آتدان! شاهناز شاققیداییب

گولدو و سیچراییب تونقالین اوستوندن کئچدی. قیزلار دا اونا قوشولدولار. قاری اؤزو ده گئری چکیلدی، گؤزلرینی یوموب، آووون اوستوندن آتیلماق ایستهدی. آنجاق بیردن آیاغی بودرمدی، قورون ایچینو دوشدو. دونقولدانیب کنار ا سیچرادی. قیرچینلی دونونون اوزون، گئن اتبی آلیشدی. قاری اؤزونو ایتیردی. اورلادا فیرلانیب قیشقیردی :

-آی قیز، قویما یین یاندم !

قیزلار اونون آتیلیب-دوشمه یینه باخیب گولوشدولر. قاری ایسه ایلیب دونونون اتهیینی دؤیجلمهیه-دؤیجلمهیه قیزلان سؤیدو :

-لچرلر، حیاسیزلار، نه هیریلدا شیر سینیز... جین یوسونلور،

قویما یین... یانیرام!.. قاری نین آیاغی نیه ایسه ایلیشیب بیخیلدی. او، باشی کسيلمیش تویوق کیمی آتیلیب-دوشدو کجه، بالاقلاریندان، بنلیندن توستو چیخیردی. گؤزلری یاشارینجا گولن شاهناز قاری نین بو غولدو غونو گؤروب ایرملی یویوردو .

قاری چنچی-چنچی دئییردی :

-هامیسی نین باعشی سنسن... ایغیر کیمی نه کیشنه ییرسن؟

شاهناز قاری نین یانیب خال-خال اولان دونونو دارتیب چیخاردی. تومانی نین آلوونو سؤندوردو. سو گتیرمهیه قاچان قیزلاردان بیرى اؤزونو یئتیریب وئدره نی قاری نین اوستونه بوشالندی. گؤوهر قاری بالیق کیمی آغزینی آچیب-یومدو .

اونو آیاغا قالدیردیلار. سس-کویه بیغیشان قونشولار قاریبا باخیب گولوشدولر .

-گوناها لارین لاپ عملی-باشلی تمیزلندی. هم اوددا یاندی، هم ده سودا یویوندو .
-آخی، آی کافتار، سنین نه ایشین وار بو اوشاق-موشاغین ایچینده؟
-لاپ سویا باسیلمیش تو یو غا اوخشاییر سان .
-یوخ، آی قیز، قویروغو یولونموش ساغساغانا اوخشاییر. قیزلار گولوشه-گولوشه اونو ائوه گتیردیله. شاهناز کؤنه پالتارلاریندان بیرینی چیخاریب قاریا گئیندیردی. او داها دا گولمهللی اولدو. گوزگوده قاری اوزونو تانیمادی. آغلامسیندی :
-گونو قارالار، نییه پیقیلداشیر سینیز؟
-قیامت یاراشیر، آی ننه .
-گئدین اوزونوزه لاغ ائلهیین، سنل آپارمیشلار! سایالی کؤنه پالتارلاریندان اوچ-دوردونو گتیریب وئرینجهیه قدر قاری نین قاشقاباغی آچیلمادی .
تئز بیرینی گئیندی. او بیریلرینی ده دستلهیب قولتوغونا ووردو :
-ائوه دییب گلیرم، - دئییه اوزونو شاهنازا توتدو. خورکدن- زاددان بیشیرریک. گرک، بو گنجه سیزه کئف وئرم .
قاری باشماقلارمی شیپیلدا-شیپیلدا ائودن چیخدی. شاهناز اونون دالینجا قیشقیردی :
-آی ننه، سن الله، تئز گل، ائوده سنسیز داریخیرام. قیزلاردان راستینا دوشن اولسا، چاغیر گل سینلر ...
چوخ چکمه دی کی، گوهر قاری قایدیب بیر نچه قیزلا ایچری گئردی. شاهنازین بوینونو قوجاقلاییب، اوز-گوزوندن اوپدو .
-بنله، دایی نین جانی اوچون، هر شئی دوزلهجک. هئچ اورگینی سیخما، هانسی قاپینی پوسدوم، قولاغیما یاخشی سوز دیدی. بیرینده دندیلر: "آ قیزیم، دور قاپینی آچ، ایچری سرین هاوا گل سین". دئمک، قاپی اوزونه آچیلماق ...
سونرا گتندیم تاپدیق کیشیگیلین قاپیسینا. من چاتان کیمی ایچریدن سس گلدی :
"آرواد، هئییه نی آچ، اوشاقلارا شیریندن-زاددان وئر". دندیم بو دا یاخیشیدیر .
شیرینلیک یئیه جیبیک، آی شاهناز! اوزو ده لاپ تنزلیکله !
-او، شاهنازا گوز ووردو. - داها نه ایسته بیرسن؟ گورورسن کی، خئییر خبرله گل میشم. گورک گوهر ننه بیر خلتلیک آلاسان. هه، ایندی سیز اوتورون، من ده خورک حاضر لاییم. سونرا دا ایینه لیک سالاریق. بو گنجه هامینیزین بختینی سینایاجام !
قاری چیخاندان سونرا قیزلاردان بیری گولدو .
-آی شاهناز، سن ده اونون دندیکلرینه اینانیرسان؟
-نییه اینانمیرام؟ دندیکلرین چوخو دوز چیخیر .
-آی قیز، بسدیر، سن الله، اتیمیزی توکمه، گتندیکجه لاپ آغلین آزیر .
فال نه دیر؟ ائله بیزی بونا چاغیر تدیر میسان؟

پانتفوندان-زاددان قور اوخوسون، بیر آز کئفیمیز آچیلسین. یوخسا گؤهر قاری بوتون شیطانلاری، جینلری بورا بیغیب بیزی دعالیق ائله یه جک. موللا-زاد دا یوخدور کی، تاس قوردوراق .

اونلار یئنه شاققیداییب گولدولر .

شاهناز اورگینده قیزلاردان اینجیسه ده، هنج نه دئمهدی. پانتفونو قوردو. قیزلار چالیب-اویناماغا باشلادیلار. هیته ائشه لنن گؤهر قاری گنجهدن خئیلی کئچمیش خورگی گتیردی. قیزلار اونو دؤوره یه آلدیلار. گولوشه-گولوشه پلوی بئدیله . سوفره نی بیغیشدیراندان سونرا گؤهر قاری گبه نین اوستونده بارداش قوروب اوتوردو. قاباغینا سو ایله دولو بیر کاسا قویدو .

-هره نیز بیر سانجاق چیخاردین، آتین سویا .

قیزلار دوروخدولار. شاهناز هامیدان قاباق سانجاغینی چیخاردیب سویا آتدی .

گؤهر قاری بیر-بیرینه گؤز ووران قیزلارا حیرصلندی :

-نه دوروبسونوز؟ تنز اولون !

اونلار گولوشوب سانجاق چیخارتدیلار. قاری یئرینی راحتلادی :

-باخ، مون بیر ماهنی اوخویاجام. سیز ده منیم سسیمه سس وئرهمکسینیز .

من الیمی سالیب سودان بیر سانجاق چیخارداجام. سانجاق کیمینکی اولسا، دئمک،

ماهنی اونون بختینه دیر. ایندی باشا دوشدونوزمو؟ هه، باشلابیریق .

قیزلار اوغرون-اوغرون شاهنازا، قارییا باخیب شاققیدادیلار. قاری قیزلارین اونو اله

سالماغا حاضر اولدوقلارینی حیسس ائتسه ده، اؤزونو او یئرله قویمایب اوخوماغا باشلادی :

گؤیده اولدوز لنگ گندر،

گاه ایلنر، گاه گجدر .

قورخما، اورکسیز اوغلان،

اوستونجه الله گندر .

قاری سانجاقلاردان بیرینی چیخاردیب شاهنازا گؤز ووردو .

-قورخاق اولسا دا، گله جک. سن ایشینده اول، قورخاق اولدوغو یاخشیدیر، هه ایندی

دالینا قولاق آسین .

آشاغیدان گلن ائییدیمی؟

باشینا پاپاق گئییدیمی؟

ساققالی بولبول یوواسی،

بیغینی سیجان بییدیمی؟

قیزلارین قهقهسی اوتاغی بورودو. اونلار بیر-بیرینی ایتلهیه-ایتلهیه سویا

باخدیلار. "گورک بو کیمدیر؟" دنیه پیچیلداشدیلار. سودان چیخاریلان سانجاق یئنه

شاهنازین ایدی. قیزلار گؤزلری یاشارینجا گولدولر .

- ائله لاپ دوز دور. ائوینیزین گئری یانینداکی او کوسا او غلاندیر. دوغرودان دا
ائله بیل ظالم او غلنونون بیغینی سیچان بییب. جمعی ایکی- اوچ توکو وار. اورگینی سیخما، ائله
یاخشیدیر. ساققالی اوزونو دالاماز. شاهناز قیزلارین ریشخندیندن اینجیگیب سانجاغی
یئنه سویا آلدی .

- سن ده اوخوماغا سؤز تاپدین! - دئییه قارییا آجیقاندی. آرواد :
- هنج نه اولماز، دردین اَبم، دالما قولاق آس .
ائلمی نه شوشهسن،
لامپادا نه شوشهسن،
ساجیم اوزنگین اولسون،
آتلاناندا دوشهسن .

- په-په، - قیزلاردان بیرری دپلندی، بو دئییهسن قوللوق آدمینا اوخساییر .
- دایان، دایان، بو یقین یا مالیه آگنتیدیر، یا دا کی، جووار .
- یوخسا، آی قیز، بیزیم بریقادییر کاظیم اولاجاق؟
- سن ده آدم تاپدین !

قاری یئنه اوخودو :

آ قیزلار، قاجین اوغول گلیر،
قاپینی آچین، اوغول گلیر .
مخمر دؤشک، گول یاستیق،
آراسینی آچین، اوغول گلیر .

- هه، نجهدیر؟ - دئییه گوهر قاری قارالمیش میریق دیشلرینی گؤستریدی و
الینی سالیب بیر سانجاق چیخارتدی. یاشیل کلاغاییلی بیر قیز اوتانیب گولومسوندو .
اورگینه یاتیرمی؟ ایندی دالینا قولاق آسین .

آی گندیر باتان یئره،

ملکلر یاتیم یئره،

سینمی نیشان قویوم،

یار اوخون آتان یئره .

- آی قاری، نه قاییردیغیندیر، بیرچی نین آغ واختیندا سینهنی دئشدرسن، -
دئییه قیزلاردان بیرری اونا ساتاشدی .

قاری قیزا گؤزونو آغارتدی .

- منه نه وار، الهیم علنیب، خلبیریم گویده فیرلانیر. سیزی قایغی گؤتورسون
کی، هله باشینیزا چوخ ایشلر گلهجک ...

گنجهدن کئچیردی. قیزلاردان بیر نئجه سی گنتمیشدی. بو ایللرین باشچیسى گؤهر قاری، قالان قیزلارین دا یورولدوغونو، سؤزلرنین قورتاردیغینی حیسس ائدیردی. او، نه قدر چالیشیردیس، ایستهدیگینه نایل اولما بیلیردی. شاهنازین رنگی آچیلیردی. گؤهر قاری بونو گؤروردو. لاکین او یئنه ایشین آلتیندان چیخماغا چالیشدی. ایکی ایینه گؤتوردو. او جلا رینا پامبیق دولادی.

- هر کس اورگینده ایستهدیگی اوغلانی توتسون، - دئدی، من بیر-بیر ایینه لری سویا سالاجام، گؤرک کیم-کیمه قوووشاجاق. چوخ سینامیشام. بو لاپ دوغرو فالدیر. اولجه کیمدن باشلایاق؟ دئییرم شاهناز یاخشیدیر. باخ، آی قیز، بو ساغ الیمده کی ایینه سنسن، او بیرى ده اورگینده کی کیمدیرسه اودور. توتدونمو؟ اما انله آدم اولسون کی، بیز ده تانییاق. - اوزاقدا نه ایشی وار، یان-یورده هرلنن آقرانومدان-زاددان بیرى اولار. سن ایینه نی سویا سال، گؤرک.

قاری ایینه لری سویا سالدی. قیزلار بیر-بیرینی دوسوکلەیبیب پیچیلداشدیلار. ایینه لر سویا دوشن کیمی فیرلانیب هر مسی بیر طرفه گئتدی. سونرا بیر-بیرینی قووورموش کیمی، قابین ایچینده فیرلاندى. قیزلار یئنه پیچیلداشدیلار: "شاهناز دایاندی، داها گنتمیر." "یوخ، گؤزله بیر، بو ساعت اوغلانین دالینجا جوما جاق." "باخ، باخ، قاجدی، گؤر نئجه ده گندير." "هی، گؤزونه دؤنوم، قویما. آها، از قالیب. یوخ، یئنه آرالاندیلار. ایندی ده قیز قاجیر."

بئله لیکله، "اوغلانلا قیز" بیر-بیرینی خنیلی قوودو. گؤهر قاری گیزلینجه شاهنازا باخدی. قیزین رنگی کاغیز کیمی آغارمیشدی. انله بیل، بوتون حیاتی بیر قاب سویون ایچینده هرلنن بو پامبیقلی ایینه لردن آسیلی ایدی. گؤهر قاری گؤزلرینی قابا زیلله ییب آشاغی اییلدی، نفه سینى سویا وئردی. سویون اوزو خفیجه تیترده دی. ایینه لر ترپه نیب یاواش-یاواش بیر-بیرینه یاخینلاشدی. قاری نفه سینى دزدی. شاهنازین رنگی اؤزونه گلدی. قیزلار بیر-بیرینه گؤز ووروب گولوشدولر. -باخ، بو فاللا سؤز اولماز. داها ایشین دوزلدی، آی شاهناز. گرک گؤهر قارییا خلت وئرسون. شاهناز گولومسوندو.

پروکورور اسدوو اللرینی قالیفی شالواری نین جیبینه قویوب اوتاقدان حیرصه گزینیردی. پنجرهدن سوزولوب دوشن گونش شوالاری اونون تزهجه سیلینمیش اوزون بوغاز، خروم چکمه لرینده عکس ائدیردی. اسدوو پاریلدایان چوکمه لرینی دؤشمه مه یه داها برک باسیر، یئریدیگجه لنگرله نیردی.

پنجره نین یانیندا اوتوران نصیب دایی چوخ فیکرلی ایدی. عمران دا بورادا ایدی. او، دیوار طرفه کی سکامیادا کولخوزچولار لا اوتوروب پاپیروس چکیردی. اونون ساچی اوزانمیش، اوزومی توک باسمیشدی، اوزونون سوموکلری گورونوردو. باشینی قالدیریب آداملارین اوزونه باخمیردی، سانکی اونلاردان چکینیردی. هامی سوسوردو. ایچنده کیلر، ایوانا بیغیلان کولخوزچولار صؤحبتین نه ایله قورتاراجاغینی گؤزله بییردیلر. رایوندان "ایگرمی آلتیلار" کولخوزونا تهکیم آندلمیش اسدوو دوز بیر ساعت ایدی کی، جاماعتی ایداره یه بیغیب سارغو-سوال آچمیشدی. گون گونورتا یئرینه قالخمیشدی. کولخوزچولار ایشه تله سیر، پروکورور ایسه هئچ کسی بوراخماق ایستمیردی. نهایت، او، اوتاغین اورتاسیندا دایاندی، الینی گؤی شویوت کؤینینی نین اوستوندن چکدیگی ائنلی قاییشا کنجیردی، غضبله نصیب داییبا باخدی.

-من تب ائده جیم کی، سیزین مثالیز رایکومون بوروسوندا حل آندیلسین. کولخوزون داغیلماسینا یول وئره بیلیریک. سیزه کیم ایختیار وئریب کی، یاز اکین پلانین سریوات ائله یه سینیز؟! دئی گوروم، ایندییه جن یئری نییه شوملامامی سینیز؟ ایکی گوندن سونرا سپین باشلاییر، بس هانی شومونوز؟ -یاخشی اولار، بونو متس-دن سوروشسانیز. -نه؟! متس منیم نییمه لازیمدیر؟ من سیزی تانیبیرام، سیز ده جواب وئرجه کسینیز.

-یولداش اسدوو، بوش یئر نییه چیغیر-باغیر سالیر سینیز؟ رایکوم سیزی بیزیم کولخوزا گؤندریب کی، ایشه کؤمک ائده سینیز، داوا-دالاش سالماغین نه معناسی وار؟ -بس نه ائک، یولداش نصیب؟ سیز کولخوزو داغیداجا قسینیز، بیز ده دوروب باخاجاغیق؟ یوخ، بو ایشه هامیدان قاباق سن، بیر ده آغر انومونوز جواب وئرجه ک. من یئنه سوروشورام کی، دئی گوروم پامبیق ساحه لر ی ایندی؟ <جن نییه اکیلیب قورتارماییب؟ -یئنه دئییرم، بونو متس-دن سوروشون. -متس-این بورا نه دخلی وار؟ -وار، اوزو ده لاپ چوخ دیرئکتور بو بویدا کولخوزا ایریلان تراکتورلاری وئرمه ینده، ایشیمیز البت گئری قالا جاق ... -واختیندا گندیب آلایدینیز. -گنتمیشدیک، -بایاقدان صؤحبتله قولاق آسان عمران دیلندی، الی بوش قاییتدیق. وئرمه دی. -نییه؟

-بیلیرم. - عمران چینیینی چکدی. اسدوو یوخاریدان آشاغیبا کیناپه ایله عمرانی سوزدو.

-آما بوش-بوش دانیشماغی بیلیر سن .
-بو نه دئمکدیر؟
-بو او دئمکدیر کی. نه اوزون بیر ایش باجاریر سان، نه ده باشقالارینی ایشله میه قویور سان .
-دوز دور، - ایدار ده اوتورانلاردان کیم ایسه دیلندی. در حال اوتاغا سس-کوی دوشدو .
-ایندیجه ن بیزیم کولخوزدا بئله بیابیر چیلیق اولمامیشدی .
-اکنی ده، سپینی ده هامیدان اول قورتار اریق .
-بس ایندی نه اولدو؟ کیم الینیزی توتدو؟
-نه بیلیم، هره بیر سؤز دئییر. کولخوزدا بؤیوک-کیچیک تانینمیر .
-سن ده سؤز دانیشدین !
-دوز دئییرم ده، عمران کنده گلدی-گلمه دی ایشیمیز دوز کتیرمه دی .
-ه، اوندان نه گونا ه وار، او نئیله سین؟
-باجار مادیغی ایشه اوزونو سوخماسین. اللهین بئش تراکتورونو آلا بیلیم، یئنی اصولدان، آقروتخنیکی قایدادا بئجرمه دن دانیشیر .
اسدوو دئییلنلری دینله دیکدون سونرا عمران باخدی. او، باشینی آشاغی سالیب دالبادال پاپیروس سوموروردو .
-انشیدیر سن کی؟
-انشیدیرم ...
عمران داها بیر سؤز دئمه دی. دوغرودان دا کولخوزون بو ایلکی وضعیتینی آغیر ایدی . آرتیق هاوالار دوزلمیشدی. چؤلرین قاری تمیز گؤتورولموش، تپه لر، یاماجلار یاشیلاشمیشدی. ایندیجون شوم ایشی چوخدان قورتار مالیدی. بعضی کولخوزلار آرتیق سپینه باشلامیشدی. آنجاق "ایگیرمی آلتیلار" کولخوزو آرتیق سپیله سی یئرین هنج اوچه بیرینی ده شوملامامیشدی. نصیب کیشی ایله دالاشاندان و آخیریجی ایجلاسدان سونرا کوساوغلو هنج نیه قاریشماق ایستمیردی. عمران ایسه متس-ه آیاق دؤیمکدن یورولموشدو. دیرئکتور هر گون بیر بهانه ایله اونو الی بوش قایتاریردی. نصیب دایی بیر نچه دفعه رایکوما گندیب، کاتیبه شیکایت ائتمیشدی. دیرئکتور جاواب وئرمیشدی کی، گونا اوزلرینده اولوب، واختیندا گلهدیلر، تراکتورلارین هامیسینی کولخوزلارا پایلادیق، ایندی فورصت دوشن کیمی او بیری کولخوزلاردان بیر نچه تراکتور آلیب "ایگیرمی آلتیلار" گؤندرجه ایم. لاکین گونلر گلیب کئچمیش، دیرئکتور وینه عمل ائتمه میشدی .
بریقادیر لر هر گون عمرانین اوستونه دوشور، "منیم یئریم قالدی" - دئییه هایهار ای سالیردیلار. عمران تنز-تنز نصیب دایی نین یانینا قاچیب کؤمک ایسته ییردی . آقرونوم حیسس ائدیردی کی، جاماعت یاواش-یاواش اوندان اوز دؤندریر. حتی او بیر-ایکی دفعه آرخاسینجا آغیز بوزوب گیلنیلنلر اولدوغونو دا گؤرموشدو. سویا گئدن آروادلار قولاغی ائشیده-ائشیده عمرانی آسیب-کسیردیله .

-دئیه سن، بو ایل زحمتیمیز هدر گنده جک، بیلدیر بو وعده کوساوغلو هر یئری اکلیر میشدی .
-آی قیز، آدام اوشاغا ایش تاپشیراندا انله اولار ده. عمرانین آغزینا کیم باخاجاق؟ اونو کیم تانییر؟
-واللاہ دوزجه دئییر سن. کوساوغلونون آغزی نین کسری وار. هارایا گنتسه سؤزونو توتورلار. آما بو ...
-سیز الله، بسدی، او نیله سین؟ رایونا یئی گلیب، کیمدی اونون سؤزونه باخان؟
-بس کوساوغلو نیه قیر اقدادورور؟
-نه بیلیم، دئییر لر کی، آجیق انله بییب .
-آی قیز، کیمدن؟
-عمراندان. نصیب دن. کیشینی قویمورلار اؤز آغلینان ایش گؤرسون .
-کوساوغلو ایشه قاریشماسا چتین اولاجاق .
-کیشینی ایجلاسدا بیاییر انله مسیدیلر، ایندی تراکتورلاری یان-یانا دوزموشدو .
-هارادان آلاجاقدی او قدر تراکتورو؟
-آی قیز، اوشاق اولما، بوتون متس دیرئکتورلاری اونون دوستو دئییلمی؟ عمران بو جور سؤزلری انشیتدیکجه دوز کیمی اریگیر، جاماعتین گؤزونه بئله گؤرونمک ایستمیردی .
اونو ان چوخ ناراحات ائدن متس دیرئکتورونون حرکتی ایدی. آخی او نییه بئله ایناد ائدیردی؟ نه اوچون "ایگیری آلئیلار" کولخوزونا بارماقاراسی باخیردی؟ آخی، دئییر لر، او، کوساوغلونون دوستودور. ایندی نه اولوب؟ بلکه ده بورادا انلو کوساوغلونون دا الی وار؟
عمران بیر دفعه شوبه لرینی نصیب دایبیا آچمیشدی. نصیب دایبیا ایسه گولومسونوب :
-آغلیم کسمیر کی، او بئله ایش انده، - دئمیشدی. - او، اؤز الی ایله اؤز ایشینی دالا سالماز. تفسیر دیرئکتور دادیر. پلانسیز ایش گؤروب، تراکتورلاری دوز بؤلمه بییب ...
...اورتادا تکبورله گزینن اسدوو، نهایت، سوکو تو پوزدو .
-آخشام آجیق پارتییا ایجلاسی چاگیر، گؤرک بو ایشه جاماعت نه دئییر؟ ایجلاسدا انله عینی سؤزلر تکرار ائدیلدی. اسدوو الینی ستولا چیریب نصیب دایبیا نین، عمرانین اوستونه قیشقیردی. جاماعت بیر-بیرینه قاریشدی. کیمی اونلاری مدافعه ائدیر، کیمی ده کوساوغلونو تفسیر لندیریردی .
-کیشینی نییه اینجیدیر سینیز؟
-ننچه ایلین صدریدیر، قویون ایشینی گؤرسون !
-اونا سؤز وئرین، گؤرک نه دئییر؟
-بو ساعت، - دئییه اسدوو ایجلاسی ساکیتلشدیردی. - بویور گؤرک، یولداش کوساوغلو. قوربان آغیر-آغیر آیاغا دوروب خیتابت کورسوسونه یاخین لاشدی. بیر-ایکی دفعه ایچینی آرتیلایب سوسدو، جاماعتین نفه سینی درمهدن اونا قولاق آسدیغینی یقین ائندن سونرا ساکیتجه سؤزه باشلادی .
-من سیزدن کوسمه میشم. منی یاندیران قدیر بیلیموز لردیر. دئیین گؤروم ایندیجه سن سیزه بیر پیسلیک انله میشمی؟ همیشه پلانی دولدورموشوق .

پولومنز پول اولوب، موکافاتیمیز دا موکافات. ایندی سیز اوزونوز سوروشون، بونلار مندن نه ایسته بیر لر؟ ستول ایسته بیر لرسه، بویورسونلار .
اونسوز دا من یورولموشام. عمران جاواندیر، قوی ایندی او ایشله سین .
-من ستول داواسی ائلمیرم و سیزین یئرینیزه ده کئچمک فیکریم یوخدور .
-اولسا دا باجارمازسان. توتدوغون ایش گؤز قاباغیندادیر .
-دوز دور، - دئییه یئرلردن قیشقیردیلار، - او، اوشاقدیر، اوزون ایشه قاریش .
کوساوغلو مغرور بیر گؤرکم آلدی :
-من ایشه قاریشاندا گرک ال-آیاغا دولاشان اولماسین .
-آ کیشی، نه ال-آیاغا دولاشان؟ سن نه دانیشیرسان؟ بیزه بو ساعت ایش لازیمدیر .
رایکوم منی بورا گؤندورنده دنتمه ییب کی، دفعهداراق آچین .
منه دئییب کی، یئرین دنشیکیندن ده اولسا تراکتور تاپ، یئری شوملا. وسسالام. دیئ
گوروم فیکرین نه دیر؟
-فیکریم اودور کی، اونلار الینین آرخاسینی یئر قویوب گئری دورسونلار .
ایکی گوندن سونرا منیم کولخوزومدا اکیلهمیش بیر چرک یئر تاپسانیز،
بوینومو وورون. من کیشی آدامم. توپوردویومو یالامارام .
-سن آرخابین اول، - دئییب اسدوو موباهیسهنی یئکونلاشدیردی، - ایشه مانع
اولانلار لاق-حساب چکجه ایم .
* * *

اونلار مکتبین آلت طرفینده کی تپهنین اوستونده دایاندیلار. قاباقدکی آرخین او
تاییندا تیفلیه دوغرو اوزانان آسفالت یولدا ماشینلار حرکت ائدیردی. فانارلار
اوزاقدان بیر جوت گؤز کیمی پاریلدا بیر، گئت-گئده گوجلنهرک گنجهنین باغرینی دلیر،
درملری، تپهلری ایشیقلا ندیریردی؛ ماشینلارین آرخاسیندا کی قیرمیزی ایشیقلا گئتدی کجه
کیچیلیر، مایبؤجکلری کیمی ایشیلدا ییب یوخ اولوردو. یول بویونجا دوزولموش
کندلرین، دلیداغین دؤشونه سپه لنمیش فنر مالارین ایشیقلا ری تیرشیردی. هارادا ایسه،
لاپ اوزاقدان تنها بیر تراکتورون آهنگدار تیریلتیسی ائشیدیلیردی. ایلیق یئل اسیردی. هاوادا
روحو اوخشایان روتوبت قاریشیق عطیر واردی. تورپاغین رایبه سی هاوایا هوموشدو .
عمران دریندن نفس آلیب کؤکسونو اؤتوردو. اونونلا یاناشی دایانان زئینب
عمرانین قولونا توخوندو .
-هاوا تورپاق اتری وئریر، آی عمران، داها یازدیر ...

-هییی؟!..هه... دوغرودان دا ...

-ه، فیکرین هار دادیر؟

-فیکریممی؟

-باخ، آی دا دوغوب، گۆر هاوا نه گۆزلدیر !

-بیلیرم .

-بیلیرسن، بس بورنوو نییه ساللابیسان؟

-بس نه اندیم، اویناییم؟

-نه اولوب کی، لاپ اوینا دا، هله بیر آز او یانا دا اؤت .

-نه اوزله؟

-بسدیر، سن الله .

عمران دینمهدی. جیبیندن پاپیروس چیخاردیب یاندیردی. سونرا دا تپهنین دؤشونده، گۆی اوتلوقدا اوزاندی. زئینب دینمز-سؤیلهمز اونون یانیندا اوتوردو . قیز عمرانین فیکرینی داغیتماغا چالیشسا دا، سؤز تاپمیردی. اصلینه باخسان، اونون اوزو ده کدرلی ایدی. دوکانین یانیندا اولان صؤحبتدن سونرا توتقون گزیر، قیز-گلینلرین یانیندا اوزونو تحقیر اولونموش حساب اندیردی. اونون شوخلوغو بیردن-بیره بوخ اولموشدو. عمرانین کوساوغلوگیله گنتمه سی خبری و شاهنازین اونا یانیق وئره-وئره گزیب-دولانماسی زئینبی پرت اندیردی. "گدنی تورا سالماسالار یاخشیدیر" - دئییه دوشونوردو. بضا ده اوزونو دانلابیردی: "نئییمه لازیمدیر، اوزو اوشاق دئییل کی..." زئینب حتی عمرانی آز گۆرمه یه جهد اندیردی، آنجاق مومکون اولموردو. اونلار ایدار مده، چؤلده راستلاشیردیلار .

زئینب کؤکسونو اؤتوروب، یانیندا اوزانان عمران باخدی. "الله کوساوغلونون

دیلمینی آغزیندا یاندیرسین. گدنی اودسوز-اوجاقسوز یاندیریرلار ."

عمران پاپیروسونو آتیپ آرخاسی اوسته چئوریلدی. اللرینی باشی نین آلتیندا

چارپاز لاییب، گۆزونو سونسوز بوشلوقلارا زیلله دی. اولدوزلار نئجه ده پارلاق و

جازیدار ایدی! اونلار ساکیت-ساکیت سایریشیر، ائله بیل کی، حیرصیندن، عزتی-نفسی نین

تاپدانماسیندان آز قالا اورگی پارتلایان عمران گولومسونوب گۆز قیرپیردی. هاوا

ایازیدیقجا اونلار داها پارلاق اولوردو. زئینب یاواشجا اونون قولونا توخوندو :

-دور گندک، یئر نمدیر، سویوق دیر .

عمران دینمهدی. زئینب آی ایشیغیندا اونون گۆزلری نین یاشاردیغینی زنن ائتدی :

-ه، سنه نه اولوب؟

عمران اودقوندو .

-هنچ نه، زئینب .

-بییی، یئرینه اوتانیم، ه، بو نه دیر؟ نه تنز میسمیریغینی ساللادین؟ بئکه

کیشین، بیزی بیابیر ائله مه. ه، دور گندک. هله بئله شئی لری چوخ گۆرمجکسن .

اونلار یولا چیخدیلار .
عمران یئنه ده سوسور، زئینب ایسه آتماجالی سوزلرله اونو گولدورمهیه چالیشیردی
عمرانی قاشقاباقلی گورمک اونا هر شئیدن آغیر گلیردی. زئینبی میوس ائدن ده او
ایدی کی، عمران ایلک ضربیدن سونرا سارسیلانا اوخشاییردی .
-یقین کی، داها کندده قالماسان، چیخیب گنڈرسن؟
باری گنڈنده خبر ائله، گلیب یولا سالاق .
-هارا گنڈنده؟ سن نه دانیشیرسان؟
-نه بیلیم، باشقا یئر، نه چوخدور یاخشی یئرلر .
عمران دایانیب دقتله قیزین اوزونه باخدی .
-بو فیکیر سنین آغلینا هاردان گلدی؟
-هئچ هاردان، ائله سیر-صیفتینه باخاندا گورورم کی، گنج-تنز قاچاقچاسان .
زئینب سوزلری سانکی عمران یوخودان اویاتدی. "یقین کی، ایندی چوخلاری بئله
دوشونور. بلکه ائله کوساوغلو دا بو فیکیردهدیر. یقین بو ساعت منی ازیشدیریب
سیرادان چیخار تدیغینی زنن ائدیب سئوینیر ."
-آنچاق، سن الله، قاچاندا آستا قاچ کی، دالینجا چاتا بیلک. زئینب،
یئنه کؤهنه عادت عذر، خیسین-خیسین گولدویونو گورن عمران عصبیلشدی. او، حیسس ائتدی
کی، بو ساکیت گولوش قاققالتییا چئور یله جک. "بو قیزین دا قریبه خاصیتی وار. کئچی
جان هاییندادیر، قسساب پیی آختاریر ."
عمران اوزونو اله آلدی .
-من قاچان دئیلم، آنچاق سن اوزوندن قورخ .
-یوخ اشی، یالان دئمیرسن کی؟
-بسدیر .
-یعنی دئییرسن، سوزونه اینانماق اولار؟
-زئینب ...
-حیرصلنمه ... ایناندم کی، دوز سوزوندور. هئچ یانا قاچان دئیلسن .
-او شاققیداییب گولدو. عمران دا اوزونو ساخالیا بیلیمه ییب قییمیشدی .
-یامان عمل بازسان ها ...
-هر حالدا دوستون کوساوغلوندان عمل باز اولمارام .
-یامان دوستوق !
-بس نئجه، هئچ آرانیزدان سو کئچمیر. ایندی من دئینه گلرسن. گورورسن
کی، اونا اینانماق اولماز؟ واختیندا سوزومه باخمادین .
-نه ائدیم؟ نصیب دایی کیمی کیشی دی اونا اینانیر .
-یاخشیمی ائله ییر؟ سن ائله بیلیرسن کوساوغلونون اونونلا باغری باداشدیر؟
علاجی اولسا، نصیب دایینی کنددن گونو بو گون قووار .
-بس نصیب دایی بونلاری بیلیمیر؟
-بیلسه بئله آرخاین اولماز. کؤهنه یولداشدیرلار. بیر ده، او کیشی ساکیت
آدامدیر. کوساوغلو دا بوندان ایستیفاده ائدیر .

عمران خئیلی سوسدو .
-زئینب، دوغرودان کوساوغلو ایکی- اوچ گونه یئری شوملاداجاق؟
-یقین .
-آخی نئجه؟
-نه بیلیم، اونون آت ایشلمز یوللاری وار .
اونلار یئنه سوسدولار .
-دئمک قاچمایاجاقسان؟
-یاخشی، زارافاتی بوراخ .
زئینب یئنه نه ایسه دئمک ایستدی، آنجاق بو واخت آیاق سسلری ائشیدیلدی. آرخادان
اونلارا یاخینلاشان نرگیز معلمه عادتلی خیلا فینا :
-یئنه ده قوشالاشیپسینیز؟ - دئدی .
-طبیعتی سئیر اندیریک. بیزیم بو آغرانوم اوغلان باهارا وورولوب .
-طبیعتی عاشق اولماق پیس دئییل .
عمران نورگیزین یومشاق، تیتیک سسینی ائشیدنده بیر آز هیجانلاندی. بو سسده
نه ایسه قریبه، آدمی ساکیت ائدن، آز قالا اونا لایلا چالان بیر قوووه واردی. اورتالیغا
چوکن آنی سوکوتو زئینب پوزدو :
-طبیعت عاشقی، بس بو زمان هاردان گلیرسن؟
-مکتبدن. درنه ییمیزین مشغله سی واردی .
-نه درنیی؟
-درام. آخی قاباقدان مای بایرامی گلیر .
-تئاتر وئرمجکسینیز؟
-اؤزو ده لاپ یاخشی سینی .
-اللها شوکور، آخیر کی، کلوبوموزون قاپیسی آچیلماق .
-بیلیرسن، زئینب، ائله یاخشی چالیب- اوخویان اوشاقلاریمیز وار ایمیش کی، من
هنچ بیلیمیردیم، اونلارا باخدیقجا، قولاق آسدیقجا آداما لذت وئریر. عمران پایپروس
چکیر و قیزلارین صؤحبتینه قولاق آسیردی .
نرگیز معلمه آیاق ساخلادی. قارانلیقدا بوزاران چؤلله ره، ساکیت یاتان کند
اؤلرینه باخدی .
-کند آخشاملاری دوغرودان دا گؤزل اولورموش! من اولر تسوورومه
گتیره بیلیمیردیم کی، گورولتولو شهر حیاتیندان سونرا کئنده نئجه دولانا جام .
رومانلاری اوخویاندا کند خوشوما گلیردی. اوراداکی ساکیتلیک منی هم جذب اندیر،
هم ده قورخودوردو. سن دئمه، قورخولاسی بیر شئی یوخ ایمیش. گلدیم، لاپ والنه
اولدوم. بوراداکی ساکیتلیک ده، آخشام قارانلیغی دا منه خوش گلیر .
-آما بیزیم آغرانوما خوش گلیمیر .
-نییه کی؟ - دئییه نرگیز معلمه احتیاطلا سوروشدو .
-نه بیلیم؟ قوی اؤزو دئسین .

-نرگیز معلمه، سیز اونا فیکیر وئرمهیین، یئنه شیتلیگی توتوب .
-یوخ، دوز سوزومدور. بیزیم کنند اونون خوشونا گلیمیر .
-باخ، بوردا حاقلیسان. بیزیم کند او قدر ده خوشوما گلیمیر .
نرگیز معلمه عمرانین فیکرینی بیلیردی. صؤحبت زامانی عمران دفعه لرله اونا
دئمیشدی کی، "ساعت اون اولمامیش کند یوخویا گئدیر، قاپی-باجالاردان ایشیق کسلییر .
آما گرک بئله اولماسین. من ایستردیم کی، باشقا کولخوزلارداکی کیمی، بیزیم
کولخوزون دا کلوبو هر گنجه آچیق اولسون. تاماشالار گؤستهرک. ایداره نین قاباغیندا
بوش یئر وار، اورانی پارک ائله سک پیسمی اولار؟ جاوانلار هر آخشام ایشدن سونرا اورا
توپلانس، دانیشیب-گولسه کیمو ضرری دیر؟ هنج کیمه ."
اصلینه باخسان، مکتبه کی درام دامی نین ایشینه قوشولماق فیکری نرگیزده بو
جور صؤحبتلردن سونرا عمله گلیمیشدی .
-خوشونا گلیمیر، دوزلدیریک، - دئییه زئینب عمران انا جاواب وئردی .
-ائله درد ده بوندادیر کی، آدامین آرزوسومی اورگینده قویورلار. اونلار ائوه
چاندیلار. زئینب دوققاز دا آباق ساخلادی. عمران اونون قولوندان توتدو :
-گئدک بیزه. یقین انام بیر شئی بیشیریپ بیزی گؤزله ییر. زئینب یئنه
موممالی گولومسهدی. - بیر شرطله گئدهرم .

-او نه دیر؟

-قورخوب کنندن قاچمایسان .

ائله همین آخشام کوساوغلو قوناغی پروکورور اسدووو یئدییریپ ایچیرندن سونرا
حسابدار لا آنباردار موسانی یانینا چاغیردی. اونلار قاپیدان گیرن کیمی :
-کاسسادا نه قدر پول وار؟ - دئدی .
-نه قدر لازیمدیر؟ - دئییه موسا سوروشدو .
-اوتوز مین .
-او قدر اولماز .
-اولماز، دوزلت. سونرا گئدیپ بانکدان آلاسان .
-آخی، قوربان قاغا ...
-ه، اوزون ائله مه ... گئت ائودن گتیر، یوخدور، کوپئراتیودن-زاددان تاپ
دوزلت، یاریم ساعت بوردا اول، یولا چیخاجام .
موسا گئتدی. کوساوغلو ساکیته دایانان حسابدارا اوزونو توتدو :
-سن ده چنک یاز، صباح بانکدان آوانس پولونو آلین. سونرا دا جدول توت .

-بئس اوتوز مینی هارا یازیم؟
-نجه هارا یازیم؟ اوشاق دئیلسن، آدام باشینا نجه دوشورسه، بؤل، یاز
وئوموستا، پول پایلاناندا کولسوز چولاردان چیخیلار .
-آخی داها قورخورام، سؤز-صوحت اولار .
-نه صوحت، ه؟! گؤزونوز کوردور؟ من بو ایشلری ددهمین خئیرینه ها
گؤرمورم. یئری! نه دئییرم، اونا باخ .
حسابدار قورخا-قورخا قاپییا یاخینلاشدی .
-بیر شئی دئمیرم. آما نصیب ...
-نصیب کیمدیر؟ - دئییه کوساوغلو اونون سؤزونو کسدی، - گؤردوک سنین
نصیبینی .
یاریم ساعتان سونرا گتیریلن پولو کوساوغلو ساییب اون مینینی کنار قویدو .
-آرودا، گل بونو آپار ساخلا، - سایالینی سسلهدی. یئرده قالانی ایه ایکی
یئره بؤلوب کورکونون ایچ جیبینه قویدو. سونرا دا ائیوانا چیخیب شوفئری سسلهدی .
-آبالا، آمامد، ماشینی بری چک .
شوفئر کند بولونان چیخیب آسفالتا دوشندن سونرا: - هارا گندیریک؟ - دئییه
سوروشدو: - متس دیرئکتورونون ائوبنه .
-نه وار، خئیردیمی، آقوربان قاغا؟
-خئیردیر. تراکتور آلام .
-بیم، تراکتورو ساتیرلار؟
-ه، چوخ دانیشما، ائیلنده ماشینی سور. ... دیرئکتور کوساوغلونو یاتاق
اوتاغیندا قبول ائتدی .
-ه، بو گنجه واختی نه اولوب؟
-نه اولاجاق، تراکتوردان اوتری گلیمش .
کوساوغلونون واختسیز گلمه سیندن اونسوز دا نارازی اولان دیرئکتور اوز-گؤزونو
تورشوتدو .
-تراکتور هار دادیر، آی رحمتلیک اوغلو، هنج ایندی بوش تراکتور تاپیلار؟
قوربان اونون کؤنولسوز جاواب وئردیگینی گؤرسه ده، اوستونو وورمادی .
گؤزونو قیبیب، چار پاییدان آياقلارینی ساللایان دیرئکتورو سوزدو .
-ه، سنی تانیمیراممی؟ ایسته سن لاپ یئرین دئشیگیندن تاپارسان. بیر ده کی - ...
کوساوغلو سسینی اوزادیب سؤزونو معناه بیر طرزده تاماملادی .
-الله شوکور، سن کی، منی یاخشی تانیبیرسان .
دیرئکتور، کوساوغلونون ائیهامینی باشا دوشوب سوسدو. اونسوز دا او، صاباح
"ایگیرمی آلتیلار" کولخوزونا تراکتور گؤندرملی ایدی. بو گون سحر

تزدون رایکوم کاتیبی اونو یانینا چاغیریب آبرینی اتهینه بوکמוש و دئمیشدی کی،
"تراکتورلاری دوزگون بۆلمه دیگینه گۆره سنینله سونرا دانیشاریق. ایندی ایسه بوشالان
تراکتورلاردان تئز "ایگیرمی آلتیلار" گؤندر". بوندان باشقا کاتیب قونشولوقداکی
رایونا زنگ ووروب خاهیش ائتمیشدی کی، بیر نچه تراکتور گؤندر سینلر .
اکین ایشلرینی واختیدان اول قورتاران قونشو متس-این دیرئکتور و کاتیبین
خاهیشینی یئرینه یئتیریب، ایگیرمی تراکتور گؤندر میشدی. همین تراکتورلاردان دا
"ایگیرمی آلتیلار" کولخوزونا گؤندر مک دیرئکتورا تاپشیر یلمیشدی .
هر ایل اکین زامانی کوساوغلو دیرئکتورون یانینا هامیدان قاباق گلیب ایسته دیگی
قدر تراکتور آپاراردی. سونرا دا، نجه دئیرلر، بو یاخشیلغین عوضینی چیخاردی .
آما بو ایل کوساوغلو یئریندن ترپنمه میشدی. دیرئکتور بیر نچه گون اونو
گؤزله میش، آخیردا دا آجیقلا نیب تراکتورلاری باشقا کولخوزا وئر میشدی. نصیب دایینی و
عمرانی الی بوش قایتار میشدی کی، گنجیکیب سینیز. اصلیندو ایسه او، کوساوغلانو گؤرمک،
اونونلا دانیشماق ایسته ییردی. کوساوغلو دا بونو بیلیردی. اوز قودرتینی گؤستر مک،
نور انلا نصیب دایمی پیس وضعیته قویماق اوچون قصداً ایشه قاریشیردی .
ایندی ایسه او گلمیشدی .
کوساوغلو نجه اولورسا-اولسون تراکتور آماغی قت ائتمیش، دیرئکتور ایسه قانونی
دوزهلن ایشی میننتسیر یئرینه یئتیر مک ایستیردی .
اورتالیغا چؤکن سوکوتون اوزون چکدیگینی گؤرن قوربان داریخدی .
-ه، نه فیکیر ائدیرسن، یوخسا انله بیلیرسن کوساوغلو سنین خجالتیندن چیخا
بومز؟
بیر اوخلا ایکی دوشان وورا بیلهجه یینی حیسس ائدن دیرئکتور گولومسوندو :
-آ کیشی، بو نه سؤزدور، دانیشیرسان؟ من سنی تانیمیر اممی. یاخشی، دی
گوروم، یئددی تراکتور گؤندرسم، بس ائدرمی؟
-نه قدر چوخ اولسا، سنین آدینا دیر .
دیرئکتور چار پاییدان دوشوب شیفونئر ه یاخینلاشدی. پننجی نین جیبیندن پاپیروس
چیخاریب قاییدینجا کوساوغلو گوزگو ستولونون سیگیرمه سینی آچیب جیبینده کیلری اورا
قویدو. دیرئکتور اونون حرکتلرینی شیفونئرین آیناسیندا گورسه دو، اوستونو
وورمادی. یان دیردیغی پاپیروسو بیر-ایکی نفس آلیب گولومسوندو :
-یاخشی، سن دئین اولسون .
ایشین دوزلمه سیندن کنفی آچیلان کوساوغلو آیاغا دوردو. خوداهافیز لشمه دن
اول :
-آغلین نه کسیر، او بیر میمتس-ه ده دئییمی، یوخسا انله اوزون... -دئییه
سوروشدو .
دیرئکتور صدرین فیکرینی باشا دوشدو :

-یوخ، یوخ، سونرا اوزونو بیابیر اندیرسن. تزه دیرئکتور سن دئییلردن دئییل. اوزوم دوزلدهرم .
...سحر تنزدن تراکتورلارین گورولتوسونا اویانان اسدوو، باشی نین اوستونده دایانان کوساوغلونا باخیب گولومسوندو .
-دئیسن، کنفین دوخسان دوققوزدور؟
-ساغ اولسون، منی آلیوش قایتارمادی .
پروکورور درحال دوروب گئییندی. یاریم ساعت کئچمیش ایدارهدن جاماعتین گوزو قارشیسیندا رایکوما زنگ ائتدی .
-بلی، اوزوم ایشه قاریشماسام، هنج نه دوزهلن دئییلدی. دونن ایکیسی نین ده ابرینی آلدیم. بلی؟ هه... سوزونه عمل ائلهدی. قونشو متس-دن آدیغی تراکتورلاردان دا گوندرب. کوساوغلو اوزو گنتمیشدی. آرخابین اولون .
اکین قورتاراناجان اوزوم بوردا اولاجام. داها ائله بیابیر چیلیقلارا یول وئرمهرم .
کوساوغلن کورکونو چیینینه سالیب انبارا طرف گئتدی. نچه گوندن بری رایون مرکزینده اولان انباردار یینیجه قایتیمیشدی. اونون یولونو گوزلهین کولخوز چولار قاپی نین آغزیندا دایانمیشدی. کریم کیشی اوجادان گیلنیله نیردی. کوساوغلو آیاق ساخلایب قولاق وئردی .
-آبالا، جاماعتین حالاجا حاقینی نییه قارین آغریسی ایله وئیرسن؟
یاریم آیدان چوخدور جدول توتولوب، پولو نییه پایلامیرسان؟ حوکومت آوانسی اونا گوره وئرمه ییب کی، آغزینی باغلایب ساخلا یاسان. کیمین پایینا نه دوشور، پایلا . ایش-گوج واختیدیر. جاماعتی یولا سال .
انباردار اللرینی یوغون قارنی نین اوستوندن کیپ چکدیگی ائلی کمرینه چکیب، کیشینی باشدان-آیاغا سوزدو .
-ه، پایلامایاندا سنین پولونو یئمه یهجه ایم ها، بوغازینی نییه بیرتیرسان؟! واختیندا گلیب آلمایبسان، من نئینیگیم؟
-سنی تاپماق اولور بیم؟.. بیر آیاغین تیفلیسده دیر، بیر آیاغین باکیدا .
بیلیمک اولمور ایشچیسن، یوخسا آلوئرچی .
موسا قوجانی ترس-ترس سوزدو. اونون اوزون چال ساقالینا، الینده کی چلیگینه باخدی .
-آ کریم کیشی، دئییردیلر، اینانمیردیم، سن عملی-باشلی دئماقوسانمیش کی .
کریم کیشی، شاپکاسی نین اوزون گونلویونو قاشلاری نین اوستونه باسمیش انباردارین قیرمیزی صیفتینه، کؤینی نین یاخاسیندان پیرتلایب چبخان

بو یون اتینه باخدی. نفس آدیقجا کؤپموش پوتا کیمی فیسیلداییردی. "لاپ داییسی کوساوغلونون بیئرینی توتاجاق" - دئییه کریم کیشی دوشوندو.
- یاخش، جدوله بری وئر!
آنباردار حیرصه کاغیزلاری ائشلهدی. اوستونه توز قونموش چؤتکه نین آلتیندان ایری بیر کاغیز چیخارتدی:
- آل، سوخ گوزونه!
- بالا، عاغیللی دانیش، من آتان یاشدایام.
- سنین کیمی آتام اولسایدی، قارنیمی دورد یئردن جیراردیم، تئز اول، فامیلینی تاپ!
کریم کیشی اللری اسه-اسه کاغیزی او اوز-بو اوزه چئویردی. آدینی تاپیب قاباغیندا قول چکدی.
موسا پوللاری ساییب کیشی نین قاباغینا آتدی. قوجا داغیلیب یئره سپه لنن اللیلیکلری بیغیب یوخلادی و تعجبله چیینینی چکدی.
- بالا، بس بونون بئش یوز ماناتی هانی؟
- نه بئش یوز، آکیشی؟!
- آخی منه مین بئش یوز چاتاسیدیر.
- نه چاتاسیدیر سا، اونو دا آلیسان.
- اوغول، قوجا اولاندا نه اولار، حاق-حسابیمی بیلیرم؟ نئچه ماناتا قول چکمیشم، اونو بری انله. بو نه دیر وئیرسن؟ اوشاق آداتمیرسان کی؟
- ه، من آدام آدادانام؟ اوتانمیرسان؟ قوجا کیشیسن، ایمانین اولسون، من سنین قپیک-قوروشونا قالمیشام؟..
موسا گئندیکجه قیزیشیب سسینی اوجالیدردی. کریم کیشی نین اللری تیتیرگیددی. بایاقدان موباهیسسه قولا ق آسان کولخوز چولاردان بیرری صؤحبتله قاریشدی.
- ه، نه خوروز لانیسان، کیشینی دؤیمه یه جکسن کی، دوز دئییر ده، نه یازیلیسا اونو دا وئر. حاق سوزو دئینده یاغیرینی نییه باسیر؟
اوجابوی، انلیکورک بیر اوغلان قاباغا کئچدی. ایری یومروغونو ستولون اوستونه قویدو. غضبلی گوزلرینی آنباردارا زیلله دی.
- گوزونو سیل، منه دوز باخ! بسدیر جاماعتی بار ماغینا دولادیغین.
من ده سنه کریم کیشی دئییلیم، قوجا گوروب اوستونه شنشله نه سن. بو ساعت درینی بوغازیندان چیخاردام! جدوله بری وئر. پوللاری سایی اووجوما.
جیبگیرین بیرری، جیبگیر!
- جیبگیر اوزونس?
- نه دئین؟ بیر ده دی گوروم!..
اونون بوغازی نین دامارلاری شیشدی. صیفتی بوغوق قیرمیزی رنگه چالیدی. موسا چئینه دوشدویونو گوروب سوزون دالینی قیسدی:
- ه منیم اوستومه نییه دوشوبسونوز؟ آغا دئییر سور درهیه، من ده سورورم. مندن نه ایسته ییر سینیز؟ گئدین بؤیونوزون یانینا.

-بویوک کیمدیر؟

-کندیمیزده بیرجه بویوک وار. او دئییب پولو بئله پایلا، من ده پایلا بیرام .

-کوساوغلو نه حاقلانله دئییر، بالام، دربیلیکدیر؟

-هونرینیز وار، گننیز اوزویله دانیشین .

صوحنین جیلشدیگینی گورن کوساوغلو فیکره گنندی. او، صدرلییه کئچندن بری

کولخوزدا هر دن بئله حادثه لر باش وئریردی. لازیم اولاندا کوساوغلو جدول

توتدوروب جامعا قول چکدیریر، "متس-این تراکتورچولارینا پول پایلامیشیق، اونون

کاغیدیدیر" دئییردی. او، موسایا تاپشیرمیشدی کی، "گوزون سو ایچمه دیگی آداملاری یانینا

چاغیر، خلوتجه پوللارینی وئر، اوزلرینه ده دی کی، هئچ کیمه بیلدیرمه سینلر ."

بئله لیکله جدوللر حاضر اولوب ایشه تیکیلیر، پوللار دا ییغیلیب قالیردی. کولخوزچولار چوخ

سورغو-سوال ائندنه ایسه کوساوغلو حیرصله نیر، "بس متس بو یئرلری سیزه موفته اکیر؟ -

دئییردی. - بیر یاندان ایسته بیر سینیز پلان دولسون، موکافات آلا سینیز، بیر یاندان دا

قپیک-قوروش داواسی ائله بیر سینیز. من سیزین پوللارینیزی جیبیمه ها قویمورام!"

اصلینده ایسه بو پوللار گنجهلر کوساوغلونون ائوینده بؤلوشدورولوردو. اوللر

جاماعت بئله حادثه لره آز اهمیت وئریر، کوساوغلونون دلیللرینه اینانیردی. ایندی

ایسه وضعیت دیشمیشدی .

کوساوغلو یئنه کؤهنه عادتیی عذره حرکت ائتمک ایسته دی، آنجاق فیکیرلشیب

قرارینی دیشدی. ایرملی یئرگیب برکدن اؤسکوردو. آداملار دونوب باخدیلار .

کوساوغلو اونلاری آغایانا سوزوب، یول وئرمه لرینی گؤزله دی. جاماعت اونو قاباغا

بوراخدی. کوساوغلو آغیر-آغیر کئچیب، انباردارین یانیندا دایاندی .

-یئنه نه اولوب، ه، نه قالماقال سالیب سینیز؟

-آوانس آماغا گلیمیشیک، - کریم کیشی دیلندی .

-آوانس، آوانس، - دئییه کوساوغلو تکرار ائندی. - ائله سنین گونون آوانس

دالیندا کئچدی. بو زمان نه آوانسدیر؟

-اؤزون مندن یاخشی بیلیرسن .

کوساوغلو گوزونو قییب قوجانی سوزدو. کریم کیشی حیسس ائندی کی، بو ساعت صدرین

دیشی باغیر ساغینی کسیر، علاجی اولسا، اوستونه آتیلیب اونو پارچالار .

کوساوغلو دریندن نفس آلدی. سانکی بونونلا دا کریم کیشیه "یاخشی، سنینکی

ایله منیمکی قالسین سونرایا" - دئدی و اوزونو موسایا توتدو :

-آبالا، خالقین پولونو نییه وئر میرسن؟

-وئریرم، قوربان قاغا، اوزلری آلمیر .

-نه دئییب آلمیرلار؟

-نه بیلیم؟

-پوللاری اسکیک وئریر، هر مدن بئش یوز مانات توتور. آخی بو نه دئمکدیر؟!
بئلو ایش بیر دفعه اولار، ایکی دفعه اولار، هر ایل بیزیم باشیمیزا نییه بو اویونو آچیر سینیز؟
آدامان نه قدر پول چیخار لار؟
-هه... ایندی باشا دوشدوم. موسادا تقسیر یوخدور. اونو من تاپشیر میاشام.
-نییه؟
-نییه سینی گئدین آغر انومونوزدان سوروشون.
-آغر انومون بورا نه دخلی وار؟
-وار. کریم کیشی، چوخ یاخشی وار. اونون باشیمیزا آچدیغی اویونو گورمه دین؟
سینه سینه دؤیوب "من" دئییه-دئییه بیزی از قالمیشدی بیابیر انله سین.
ایندی باخ بو جاریمه ده اونون جریمه سیدیر کی، چکیر سن. سن انله بیلیرسن آداما
موقته ایش دوزلدیر لر؟ بو تراکتور لار اؤز باشینا گلیب؟
-کوساوغلو اوزونو اطرافداکی لارا توتدو: -ه، من یورولدوم، بونو سیز باشا
سالین.
کولخوز چولار اولجه هئچ نه دئمهدیلر. سونرا یواش-یواش اؤز آرارلاریندا
پیچیلداشدی لار.
-بیر یانا باخاندا کیشی دوز دئییر، خرج چکمه سن بیر گونده اون دورد
تراکتورو آداما کیم وئریدی؟
-اؤزو ده دئییر لر، اؤز متس-میزده تراکتور یوخ ایمیش، گئدیب قونشو رایونداکی
متس-دن خاهیش ائیله ییب.
-چوخ بؤیوک ایش گوروب؟
-بؤیوک دؤیولمو، ایه، بس ائل ایچینده بیابیر اولماغیمیز یاخشی ایدی؟
-واختیندا ایش گورسه، بئله ده اولمازدی.
-او نه قاییرسین، کیشی نین ال-قولونا دولاشدی لار.
-من هئچ نه بیلمیرم، پولومو آلام.
-بس کوساوغلو جیبیندن خرج چکجک؟ دهه سینه احسان ها دئمهییب.
-یاخشی، داوا سالمایین، آداما بئش یوز ماناتدیر، انله بیلینکی هئچ یوخ ایمیش.
-مایا قویماسان، قازانج گوتور مزسن، - دئییه حتی بییری زارافاتا دا
باشلادی.
کوساوغلو دئییلنلره قولاق وئردیکجه اورگی شادلانیردی. اصلینه باخسان،
مثالین آلتیندان بو قدر آسانلیقلا چیخدیغینا او هئچ ده اینانمیردی. آنجاق
کوساوغلو دئییلنلرین هامییا عینی جور تأثیر ائتمه دیگینی، بعضی اوزلردهکی نازارلیغی
دا گوروردو. او بو فورصتدن ده ایستیفاده ائتمیز لازیم بیلیدی. یانزارافات، یانجیددی:

-هه... نه داوانیز وارسا، گنڈیب آغر انوملا ائله سینیز. ایندی جدوله قول چکین، نه وئریر لر دینمز-سؤیلهمز آلیب ائوینیزه گنڈین. ایستمیر سینیزه، آیری مسئله. اونداء، آبالا، آموسا، پوللارینی قایتار وئر اؤزلرینه، او ضرری من چکرم. اینسان او غلونا یاخشیلیق یو خودور .

کوساوغلونون سؤزلری تأثیر سیز قالمادی. جاماعت ساکیتلشدی. حتی بو ساعت عمرانین یانینا گنڈیب اوندان حاقینی طلب انتمک فیکرینه دوشنلر ده اولدو. آنجاق کریم کیشی یئریندن تر پئمهدی .

-آی کوساوغلو، سن گل، بیزه کلک قوروب، متس-بیر بورا قاتما .

-کریم کیشی!.. - کوساوغلونون گؤزلری برلدی. - دئیهن، سنین باشین

بدنینه آغیرلیق ائله بیر آخی. باخ، آخیرینجی دفعه دئییرم سنه، بیغیشدیر اؤزونو! سونرا پئشمان اولارسان! بسدیر، جاماعتی آز چاخناشدیر!

موسا نه اندهجه یینی بیلیردی. الینده قیفیل دؤیوکوردو. بو، کوساوغلونو داها دا حیرصلندیردی .

-ه، مال کیمی گؤزونو نییه دؤیورسن؟ قاپینی باغلا، جهنم اول، گنت!

یوخسا اللهین دا، بنده نین ده هایفینی سندن آرام. ایستمیر لر، ایسته مه سینلر .

-باش اوسته، دایی ...

موسا جلد آداملاری باپیرا چیخارتدی. قاپینی باغلا ییب اوزاقلاشدی. آداملار دا

بیر-بیر داغیشماغا باشلادیلار. کوساوغلو انبارین قاباغیندا بیر قدر ده دایاندی .

گؤزونو قیبیب کریم کیشی نین آرخاسینجا باخدی. قوجا چلیگینی بنلی نین اورتاسینا کئچیر میشدی. پئنجه نین دیرسی بیرتیلدیغیندان پامبیغی آغاریردی. بنلی آراجیق

ایلمیشدی. کوساوغلو اونو نیفر تله گؤزدن کئچیریب دیشینی قیجادی. دوداغینی آلتیندا نه ایسه دئدی. جیبیندن بیچاق چیخاردیب، یئردن گؤتوردو چوبوغو یونا-یونا

ایدارمه ساری آدیملادی .

او ساکیتلشه بیلیردی. سون زامانلار کیمی دیندیریر دیسه، سؤزو یئره دوشوردو .

حال بوکی اوللر اونون آغزیندان نه چیخسا ایدی، دانیشیق سیز یئرینه یئتیریر دیلر. گؤزو سو ایچمه دیگی آداملاری موختلیف یوللارلا کئندن اوزاقلاشدیریردی. کیمیسینی نئفت

مدنلرینه ایشله مه یه گؤندرر، کیمیسینی مینگچئویره، یا داشکسنه یولا سالیردی .

چالیشیردی کی، بیر اوخلا ایکی هدف وورسون: هم "نادینج آداملاردان" جانینی قورتارسین،

هم ده رایوندا سینه سینه دؤیوب دئسین کی، "من اؤز کولخوزومدان مدنلره

کؤمه یه فیلان قدر آدام وئر میشم ."

اوللر او، بو ایشی چوخ آسانلیقلا گؤره بیلیردی: محاربه دؤورونده ایشچی قوووه سی

چاتیشمادیغیندان، چوخ واخت بو ایشلر سفر برلیک شکلینده بیاتا کئچیریلیردی .

کوساوغلو فورسوتدن ایستیفاده آندیر. کیمدن خوشو گلمیر دیسه، سفر برلییه سالیردی .

آنجاق سون واختلار وضعیت دئیشدی. بو ایل

ایسه لاپ چتینلشدی. ایلین اولینده نصیب دایینی ایلک پارتییا تشکیلاتینا کاتیب سئچدیلر. کوساوغلو ائله زنن ائیردی کی، نصیب رایون مرکزینی بوراخیب کنده گلمهیهجک، لاکین او، ممنونیتله کنده قاییتدی .

نصیب دایی ایشی چوخ آدی بیر شئیدن باشلادی. پارتییا تشکیلاتی اوچون اوتاق آیردی. کابیننتی سلیقهیه سالدی، بر آخشام ایدارهده اوتوروب جاماعتی باشینا بیغماغا، واجیب مسئلهلر حاقیندا اونلارلا صؤحبت ائتمهیه باشلادی. ائله بو واختدان کوساوغلونون سویو بولاندی. بو طرفن ده عمران گلدی. او دا ائله ایلک گوندن آیری هاوا چالدی. کوساوغلو ایدارهیه گیردی. ایچریده هئچ کیم یوخ ایدی. پنجردون سوزولوم گونش شوالاری دؤشمهمنین اورتاسینا دوشموشدو. بیر آز اول ایدارهنی سوپورن گؤوهر قارینین قالدیردیغی توز ایشیق زولاغیندا قایناشیردی. آفتافانین لولهییندن تۆکولموش ایری-اویرو سو زولاقلاری دا توزو یاتیرمامیشدی. کوساوغلونا ائله گلدی کی، بیر آز دا بورادا دایانسا بوغولاجاق. او، انیوانا چیخیب دیرهیه سؤیکندی. یئنه ده الیندهکی چوبوغو یونماغا باشلادی. گونون ایستیسی اونو ازیردی. بیر-ایکی دفعهگر نشیب اسنهدی. یوخودان آیلمیش کیمی اطرافا باخدی .

ایدارهمنین قاباغینداکی آرخین سویو شیریلتی ایله آخیردی. جرگه ایله دوزولموش قلملر یارپاقلامیشدی. منیوه آغاجلاری چیچک آچمیشدی. آچالار آغ دونا بورونموشدو. آریلار ویزیلتی ایله اوچوشور، چیچکدن-چیچهیه قونوردو. هارادا ایسه هوپ-هوپ اوخویوردو. گونش آلتیندا یاتان ایتر هردن باشلارینی قالدیریب تنبل-تنبل هوروردولر. کوساوغلو بورادا دا داریخدی. انیواندان اننیب خیرمان یئرینه گئندی. اورادا دا کیمسه گوزه دیمیردی. سامان بیغیلان یئرلرده ظریف، یامیاشیل بوغدا جوجرمیشدی. قوشلار دسته ایله اورادا ائشهلهنیر، پیریلتی ایله اوچوشوب آغاجلارا قونوردولار. کوساوغلو وئیلنه-وئیلنه گلیب تپهنین اوستونده دایاندی. تپهنین دؤشو یامیاشیل ایدی. بالاجا بیر اوغلان دیزینین اوستونه قویدوغو کیتابی یئکنسق آهنگله برکدن اوخویور، آرابیر ده گؤیلوکده اوتلایان آلا قوزولارا، آتیلیب-دوشن تپل چیپیشه باخیردی .

آرام-آرام وورولان زنگین سسی گلدی. مکلبین هیتی اوشاقلارلا دولدو. کوساوغلو چانتاسینی قولتوغونا ووروب اوتوشن اوغلانلارا، باشی کلاغابیلی بالاجا قیزلارا باخدی. ایندی ده اونا سس-کوی خوش گلمهدی. آستا-آستا تپهن ائندی. نهایت، کوساوغلو ائوه قاییتدی. آرمود آغاجینین آلتیندا، "پوبئدا"نین یانیندا دایانمیش شوفئری چاغیردی :

-مهممد، ماشینی یولا چیخارت !

بیر آز سونرا کوساوغلونون ماشینی کند یوللاریندا جوجرن ظریف اوتلارین اوستونده قوشا ایز سالدی. کوساوغلو شوفئرنین یانیندا یایخانیب اوتور

موشدو. ماشین قوش کیمی اوچدوقجا چؤلرین گول-چیچک اتری ایله دولو اولان تمیز هاواسی کوساوغلونو خومارلاندریردی .

قارشیدا گئنیش تارلالار گورونوردو. تراکتورلار شومون ایچینده هرلهنیردی. اورتادا قاقیشیب، چیگید داشییان قیزلارین آل-الوان پالتارلاری یئللهنیردی. ماشین آرخلارین یاخاسینجا گئدیردی. شوفئر هردن سرعتی آزالدیر، جوجرن پامبقلاری صدره گؤستریردی .

یاشیل یئمیشان پؤهر نلیگی نین آرخاسیندان ایپک پالتاره بیر قیز چیخدی. الینده کی گونلویو یئلله ییب دایاندی. ماشین سیلکله نیب دوردو .
-شاهناز، هارا بنله؟ - دئییه شو فئر سوروشدو .

-بریقادالارا .

-گل اوتور، آپاریم .

-یوخ، اوزوم گندهرم .

کوساوغلو باشینی پنجرهدن چیخارتدی .

-سنین پای-پیپادا بو چؤللرده نه ایشین وار؟

-بس نئیله ییم؟ ائوده اوتورماقدان آدامین باغری چاتلا بیر .

-ائوده نییه، خستخانان وار، اوتور ایشینی گور .

شاهناز از یلیب، یئرینده سیلکلندی .

-بنله هاوادا خستخانادا اوتوروب اونون-بونون یاراسینا باخماق اولار؟

-دی یاخشی، بورنونو ساللاما. هانسی بریقادایا گنڈیرسن؟

-نه بیلم، هانسینا اولسا .

-دی گل اوتور .

شاهناز قاپینی آچیب آرخادا ایلشدی. ممد گوزگونو دوزلدیب یئرینی

راحتلادی. سونرا قاپینی اورتک بهانه سی اوه گنری دؤنوب شاهنازین اوزونه باخدی و

بنؤوشه دسته سینی اونون قوجاغینا آتدی. شاهناز بنؤوشه نی گوتوروب قییمیشدی .

ممد گوزونو گوزگودن آیرمادی. او، قاباقدکی یولدان چوخ گوزگوده

گولومسه یین شاهنازا، اونون قاینار گوزلرینه باخیردی. شاهناز دا بونو حیسس ائده رک

از یلیر، ماشین آتیب-توتدوقجا اغیز-بورنونو بوزوشدوروردو .

کوساوغلو ایسه فیکره گنتمیشدی: "یوخ، ایشی آخیرا چاتدیرماق لازیمدیر. آغزی قاتیقلی

بیر اوشاق منیم کیمی آدمی جاماعت ایچینده بیابیر ائتمک ایسته ییر. نصیب ده او دئییه نی

دئییر. - او، دریندن کؤکسونو اوتوروب چؤللره باخدی. - هنج بیلمیرم، بو

مردیمازار اوغلو هارادان گلیب چیخدی؟ ماغیل ایشیمی ساھمانا سالمیشدیم .

ایسته دیگیمیز قدر اکیردیک. پلان دولمایاندا منطقه دن بیر نچه تون ساتین

آلیردیق. ایندی نه اولسون؟ آرتیق یئر اکمه، ال-آیاغینی ترپتمه، اوزون ده پلان دولدور .

یوخ، کوساوغلو، آدین-سانین وار، آغلینی اوغورلادیب اوشاق-موشاق سوزونه باخما .

یئنه اوز بیلدیگین کیمی ائله ."

کوساوغلو عمرانی ائوه چاغیرماسینی، شاهنازین اونون اطرافیندا فیرلانماسینی یادینا سالدی. اووقاتی تلخ اولدو. "دئمک بئله، یاخاسینی اله وئرمک ایستمیر. اوسته لیک، منه مئیدان اوخویور. یاخشی، عیبی یوخدور!" - ماشین کورپودون کچیپ کاظیمین ساحه سینه بورولدو. کوساوغلو هله اوزاقدان عمرانی تانییب دیشینی قیجادی: "کۆپک اوغلونو گۆرنده ائله بیل قوتودا ایلان گۆرورم." شاهناز یئده بینه آت دوشرگه نین یانیندا دایانمیش عمرانی گۆرن کیمی الینی ممه دین چیبینه ووردو.

-ساخلا!

-کوساوغلو بیر قیزا، بیر ده عمرانا باخدی. ماشیندان چیخب دوشرگه یه یویورن شاهنازین حرکتیندن دیلخور اولسا دا، اوستونو وورا بیلمه دی. آجیقلی-آجیقلی ممه ده ساری دؤندو:

-سور گۆرک!

عمران بیر یئرده دوروب دینجلمیردی. نئچه گوندن بری آتا دا راحتلیق وئرمیردی. اوزو ده سینیمیشدی. آناسی نین دئیینه سینه باخمایاراق اوچ گنجه ایدی کی، ائوه گنتمیردی. گوندوزلر ساحه لری گزیب سپینه نظارت اندیر، آخشاملار تارلا دوشرگه لر بندن بیرینده، تراکتورچولارین یانیندا قالیردی. او، تراکتورچولارین قالادیغی او جاغین قیراغیندا اوتورور، اونلار لا چورک یئیر، گنجه یارییا قدر صؤحبت ائتدیکن سونرا، یالخی پالاز اوستونده شیرین یوخویا گنديردی. دونن آخشام او، کاظیمین بریقاداسیندا گنجه میشدی. سپین شر قاریشانا قدر داوام ائتمیشدی. سپیلمه میش تکجه زئینبین مانقاسی نین یئری ایدی. عمرانین تارلا دوشرگه سینده قالماق ایسته دیگینی گۆرن زئینب قیزلاردان آیریلدی. "سیز گندين، من سونرا گلهرم" - دئدی. عمران اونون قصداً لنگیدیگینی دویبدو. -سن نییه گنتمیرسن؟ یولداشلاریندان آیریلما، سونرا تک گنده بیلمزسن. -تک نییه اولورام؟ یانیمدا سن بویدا کیشی وار. -یاخشی، زارافاتی قوی بیر یانا. قارانیق قاریشیر. گنت ائوه، آنا ما دا باش چک.

-یوخ، بوردا قالاجام.

عمران توتقون گۆیه، بیر دو سونسوز چوللره باخدی.

-هاوا بیر تهر دیر، سویوق دیر .
-هنچ نه اولماز .
-قیزلار آرابایا دولوشموشدولار. سوروجو کنده دوغرو قانادلانان آتلاری
گوجلہ ساخلاییردی. اورادان سس گلدی .
-آی قیز، دی تنز اول .
زئینب یاواشجا گئری دؤندو. اول آستا-آستا یئردی، سونرا بیردن اوشاق کیمی
گؤتورولوب اوزونو آرابایا یئتیردی .
سحر تنزدن ایسه عمرانین باشی نین اوستونو کسدیردی .
هاوا یئنیجه ایشیقلا نیردی. آخسامدان چؤلرین اوستونه انمیش دومان هله
چکیلیمه میشدی. عمران یورغانا بورونوب، دوشرگه نین قاباغینداکی اولوقدا یاتمیشدی .
اوستونه شه دوشموشدو. لاپ تنزدن ایشه باشلایان تراکتورچولار آقرونومون یورغون
اولدوغونو نظره آلیب اونو اویاتمامیشدی .
الینده باغلاما، عمرانین باشی اوستونده ساکیتجه دایانان زئینب، اونون
رارشیلتیسینا قولاق آسیردی. عمرانین باشی سوروشوب اولوغا دوشموشدو. قیوریم ساچلاری
داها دا پیرپیز لانمیشدی. او، یورغانین آلتیندا یوماق کیمی بوزوشموشدو. دئییه سن،
اوشویوردو. زئینب یاواشجا آشاغی اییلدی. باغلامانی یئرہ قویدو. عمرانین باشینی
قالدیرماق ایسته دی. ائله بو واخت اوغلان آرخاسی اوسته چئوریلدی. زئینب دیکسینیب گئری
چکیلدی. تنز اطرافا بویلانندی. یاخیندا هنچ کس یوخ ایدی. قیزلار هله گلمه میشدی لر .
تراکتورچولار اوزاقدا ایدیلر. زئینب ائهمالجا سیریقلی پننجی عمرانین باشی نین آلتینا
قویدو. نفه سینی درمهدن دایانیب اونا تاماشا ائله دی. او، عمرانین بو جور برک
یاتدیغینی اوللر ده گؤرموشدو. ایمتاهانلاردان سونرا یای تئیللرینده ائولرینه
گلن عمران، گون یاییلانا قدر یاتاردی. توکزیبان خالا اونو یئرینی ائیوانداکی
تاختین اوستونده سالار، سحر تنزدن، الینده آغاج، تویوق-جوجه لری قوواردی کی، "گندی
اویاتماسینلار". گون عمرانین اوستونه دوشنده قاری دیرکلرین آراسینا پرده توتاردی .
سونرا ایسه یاواشجا اونو سیلکلردی .
-آ بالا، قوربانین اولوم، دور، صرفن قاریشار .
اوغلان گوجلہ گؤزلرینی آچاردی .
-آنا، قوی دویونجا یاتیم .
همیشه توکزیبان خالانین یانیندا اولان زئینب چوخ واخت عمرانا ریشخند
اندردی :
-ه، دور، یئکه اوغلانسان، آز نازلان .
بضا ده زئینب سحر تنزدن دورار، باغلاریندان یئتیشمیش گیلایس دریب عمران
گتیریردی. اونون شیرین یوخودا اولدوغونو گورنده گیلایسی تاختین یانیندا قویوب
گنردی. هم توکزیبان خالا، هم ده عمران گیلایسین هارادان گتیریلدیگینی
بیلمز دیلر. بضا ده او، عمرانین اوستونه

سو تۆکوب قاچاردی. آما بیر دفعه اوزونو یوخولوغا ووران عمران زئینبیله بیله ییندن یاپیشیب ستکانی آلمیش و اونون اوزونو ایسلا تمیشدی. ایندی او نه دنسه بونلاری خاتیرلادی. بیردن اوندا عمرانین باشینی سیغاللا ییب سینه سینه باسماق آرزوسو دوغدو. عمران گرنشیب اویانماسایدی، بلکه ده بئله انده جکدی.

عمران اویاناندا زئینب در حال اوزونو بیغیشدیردی. - اده، بو زاماناجان یاتماق اولارمی؟ گونورتادیر.

عمران گوزلرینی اوووشدوروب قالخدی. دوغرودان دا یاتیب قالمیشدی. تنز آیاغا دوردو. یاخینداکی آرخا دوغرو قاچدی. کؤینه یینی سویوندو. آیاغی نین بیرینی آرخین بو قیراغینا قوینب یویونماغا باشلادی. گون یئنیجه قالخیردی. هاوانین سویوق اولماسینا باخما یارق عمران لذتله یویوندو. قورولانیب کؤینه یینی گنیدن سونرا زئینبیلن یانینا قاینتدی.

قیز سوفره آچمیشدی. اوجا قدا چورک کؤورلتمیش، چای دمله میش، توکوزبان خالانین گؤندر دیگی پئندیری، یاغی سوفره یه قویموشدو. عمران اوتون اوسته سر یلمیش سوفره دکی سلیقهنی گوروب زارافات انله دی:

- بئله قیزدان کیم اینجییر؟
- دیل تۆکمه، اوتور چورگینی یئ.
- نییه آجیق لانیر سان؟
- بس نئیله مییم؟ لاپ چول قوشو اولوب سان. یازیق آروادین گوزونون یوخوسو دا قاچیب.

- هئچ نه اولماز.
- انه، سیز اوغلانلارا نه وار، داش کیمی شنئیسینیز، نه دیل آنلاییر سینیز، نه سوز قانیر سینیز.

- بورا باخ، دئیسه سن سوزلو آداما اوخشاییر سان؟
- سوزوم اودور کی، سپنیم گنری قالیب، - دئییه زئینب صؤحبتی دئیشدی.
- تنز اول، چایین سویویور.

عمران تراکتور چولاری چاغیردی؛
- گلین، زئینب سیزی قوناق انله ییر. روشوت وئریر کی، چیگیدی یاخشی سپسینیز.
چای- چورکدن سونرا در حال ایشه گیریشدی لر. بیر آزدان عمران اویچونجو بریقادایا چاغیردی لر.

گونورتادان گون اییلنده کاظم گلدی. بیر قدر دوشرگه نین اطرافیندا فیرلاندی، چیگیدلری یوخلادی، سپیلن یئرلره باخدی و تراکتور چولارین یانینا گنتدی. زئینبیلن ساحه سی سپیلیب قورتا یردی. تراکتور ایکی دفعه او باشا قاییداندان سونرا دایاندی.

- بو دا زئینابیلن یئری! - دئییه تراکتور چو الی دریندن نفس آلدی.
کاظم ساکیتجه اونا یاخینلاشدی. جیبیندن قوتونو چیخاناب پاپیروس تکلیف ائتدی، اوزو ده بیرینی یاندریب قوتونو شاققیلتی ایله اورتو.

-یوخ دوستوم، هله بیر آز قالیب، - دئیو او، سوزه باشلادی. - باخ او طرفدهکی شوملانمیش یئر ده منیم بریقادامیندیر. اورانی دا سپیب قورتارماق لازیمدیر . تراکتورچو تعجبله چیینینی چکدی :
-آغرانوم منه او یئر باره ده هئج نه دئمهییب .
-یقین یادیندان چیخیب. سور اورا !
-آخی، آغرانومسوز اولماز .
-نییه اولمور، ای؟ شخصاً قوربان قاغا تاپشیرییب، او دئیندن سونار عمران نکارادیر؟
-من بیر شئی دئمیرم. آنجاق بورا کیمین مانقاسی نیندیر؟
-ه، نئینیرسن کیمیندیر؟ سن ها بئجرمهیه جکسن !
-من بو کولخوزا تهکیمم. کولتیواسیانی دا من چکجم، هله پامبیق بیغیمیندا دا ایشتیراک اندهجم .
-داها یاخشی. اوندا سور .
الی تراکتورو ایشه سالدی. دؤوره ووروب گئری دؤندر دی و تزه ساحه ی طرف سور دو .
کاظیم آرتیق قالان چیگیدلری قیزلارلا برابر دوشرگهیه بیغان زئینی سسلهدی :
-چیگیدی ده گؤتورون، بورا گلین، هله سپیلمه میش یئر قالیب .
-هانسی یئر؟ - دئییه زئینب سوروشدو :
-نئینیرسن هانسی یئر؟ سنه نه دئییرلر، اونا باخ. تنز اول چیگیدی گئیر .
زئینب کاظیمین یاتینا گلدی .
-گؤستر، گؤروم هارانی دئییرسن؟
-باخ، اورانی. آرخین آلتینی گؤرورسنمی؟
-گؤرورم. اورانین منه نه دخلی وار؟ - نئجه یعنی نه دخلی وار؟ بس اورانین پامبیغینی کیم بئجره جک؟ من؟ من ده بئجرمهیه جم. گوجوم چاتماز. اوردا آلمیش هئکتار یئر وار. - آی قیز، سنه کیم دئییر هامیسینی بئجر. سندن باشقا مانقا یوخدور؟ اؤز آرامیزدا بؤلوشدوره جیبیک، قورتاریب گنده جک. زئینب داها دا جدیلشدی :
-بورا باخ، منه نئجه آدام وئریسن؟
-بیلمیرسن، اون آدامدیر ده .
-یاخشی، آتان اولدو رحمتلیک. دئی گؤروم هور آدام نئجه هئکتار بئجرمه لیدیر؟
-خام-زاد دئییلسن کی! هرهنین بیر هئکتار یئری وار .
زئینب اونو ترس-ترس سوزدو .
-کاظیم، باخ، بیردقه لیک بیل کی، منیم مانقام نورمادان آرتیق بیر قاریش دا یئر بئجرمهیه جک !

-یاخشی، یاخشی، عالمی باشینا بیغما!.. دی قورتار، یولداشلارینی چاگیر .
واخت کچیر .
قیز یئریندن ترپنمهدی .
کاظیم زئینب ترسلشدیگینی گوروب سسینی یاواشیتدی. اونو دیله توتوب یولا
گتیرمهیه چالیشدی :
-آغلینی باشینا بیغ. آرتیق یئر اکمه سک پلان دولماز. ائل ایچینده بیابیر
اولاریق. ائله بریقادا یوخدور کی، پلاندان آرتیق یئر اکمه سین .
-یوخ، کاظیم کئچل سویا گنتمز، هئیت منیم مانقاما اون هئکتار یئر
آییریب، اون دا بئجرهم. اؤده لیگی دا یئرینه یئتیرمجم، هله بیر آز دا آرتیق
پامبیق وئرهم .
-آخی هاردان وئرهمکسن؟
-همین بو هئکتاردان .
کاظیم سسینی او جالتدی، ایندی ده اونا هده-قورخو گلهمیه باشلادی .
-قوربان قاغا شخصاً اوزو تاپشیریب، هئچ او یان، بو یان ائله مه! ایستمیرسن
رد اول، گنت! داها بورالاردا ال-آیاغا دولاشما، سن اولمازسان باشقاسی اولار. او
قدر یالواران وار کی !
-بیرجه اونو گورمهیه جکسن !
کاظیم صؤحبتین اوزاناجینی، بلکه ده سس-کوی قالخالاجینی حیسس ائدیپ سوسدو .
دولو کیسه لر دن بیرینی چیینینه آلدی، ماشینی نین یانینا گتیریب چیگیدی حیرصلی-حیرصلی
چیگیدسپنه بوشالتدی .
-سور! - دئییه تراکتورچویا امر ائتدی .
تراکتور نریلدیبب آغیر-آغیر ترپندی. زئینب مثلاً قیزلارا دانیشدی، درحال
عمرانین دالینجا آدم گونردی. آرادان هئچ یاریم ساعت کچمهدی کی، عمران گلدی،
آتینی بیرباش چیگیدسپن ماشینی نین یانینا سوروب اوزونو تراکتورچویا توتدو .
-ماشینی شومدان چیخارت !
ائله بایاقدان کونولسوز ایشله یین تراکتورچو الی ماشینی گئری چئویریب شومدان
چیخارتدی. بیر قیراقدا اوتوروب دینجینی آلان کازنن بونو گورجک قاچا-قاچا گلدی .
اوزوندن زهر یاغیردی. او، عمران ا اهمیت وئرمدن تراکتورچویا مراجعت
ائتدی :
-نییه سپمیرسن؟
-بیلیم .
-نجه یعنی بیلیم، ه؟ سنه دئمهدیممی سپ؟!
تراکتورچو الی چوخ هؤوسله لی اوغلان ایدی. کاظیم قیشقیرماسینا باخماپاراق، هئچ
تهرینی ده پوزمادی :
-چیغیر-باغیر سالما، - دئدی، - گنت آغر انوملا دانیش .
-من آغر انوم-زاد تانیمیراین .

عمران آتینی یاخینا سوروب تراکتورچویا یاخینلاشدی .
-سور، گندک !

الی ماشینی سوروب تارلا دوشرگه سی نین یانیندا ساخلادی .
-دئمک، سن صدرین علییه نه گندیرسن؟ بویوکلوک ساتیرسان؟ بس سونراسینی
فیکیرلشمیرسن؟ - دئییه کاظیم آندان ائنن عمراندان ال چکمه ییب خیر یلتیلی سسله
قیشقیرماغا باشلادی . - منیم بریقادامین ایشینه قاریشماغا هنج کیمین حاقی
یوخدور! بریقادیر منم، من بیلهرم نچه هکتار اکدیریرم. کاظیم سوساندان
سونرا عمران ساکتیجه سوروشدو :

-قورتاردین؟

-قورتاردیم، بلی !

-سنین اوهدنده اولان آلمیش هکتارین هامیسی سپیلیمی؟
-سپیلیب .

-بس نه ایسته بیرسن؟

-نجه یعنی نه ایسته بیرسن؟ آلمیش هکتارلا پلان دولار؟ همیشه نجه
ائله میشمسه، ایندی ده ائله ائله جم .

-یوخ، داها او بابان اولدو. آلمیش هکتاردان بیر قاریش دا آرتیق یئر اوزو
گورمه یجکسن .

-بس پلان؟

-زحمت چک، آغروتئخنیکی قایدالارا عمل ائله، ایشینی یاخشی توت، محصولون
بول اولسون .

-بس او یئر بوش قالاجاق؟

-نییه بوش قالیر، اوردا دا بوستان اکریک .

-یاخشی! - کاظیم عمرانی هدله مه یه باشلادی . - قوی اولسون !

صدری-زادی سایما. تقسیر سنده دئیل. کندیمیزین چورگی بئله دیر، بیین
قودورور !

عمرانین قاشلاری چاتیلدی .

-سنینله اینسان کیمی دانیشاندا اوزوندن چیخما !

-یاخشی، قوربان قاغا بورایا گلنده جاواب وئرسن. من بو ساعت گندیب
هر شئی شخصاً اونا دئییه جم .

عمران ریشخندله :

-خاهیش اندیره نی، شخصاً بورادان چیخیب گنده سن !

کاظیم گنتدی... بیر ساعتان سونرا کوساوغلو گلدی. او، آغیر-آغیر "پوبندادان
دوشدو، چینینه سالدیگی کورکونو دوزلدیب چیگیدسین ماشینی نین اطرافینا توپلاشانلارا
یاخینلاشدی. بوغازینی آریتلاییب، اللرینی بئلینه قویو :

-ه، بورا نییه بیغیشیبسینیز؟ بس سن نییه بوراداسان، آ بالا، ایشین-گوجون
قیزغین و اختیندا ماشینی نییه دایاندیر بیسان؟

تراکتورچو نه ائدهجه ییم بیلمه دی. اولجه عمران، سومرا کوساوغلونا باخدی .
-سوزون دوزو، هئچ بیلیم نئله ییم. یوخاری توپورورسن بیغ، اشاغی
توپورورسن ساققال. ایندی من هانسینیزین سوزونه باخیم؟
-بویوک سوز دئینده جاواب قایتارمازلار. صاباحا سپیلمه میس یئر
قالمالیدیر .
-قالماییب، - دئییه عمران ساکیتجه جاواب وئردی، - اوچ یوز آلتیمیش هئکتارین
هامیسی سپیلیب .
کوساوغلو حالینی یوزمادان سوزونه داوام ائتدی :
-نه واخت سندون سوز سوروشسام، اوندا جاواب وئررسن، گنت ایشینده اول .
-منیم ایشیم ائله بودور .
-یوخ، بو دئیل. بئله گورورم سن هئچ وظیفه نی ده بیلیمرسن !
-کوساوغلو اوزونو یانا توتدو. - هر یئتن منه بویوکلوک ائله یه جک! ه،
تنز اول، ماشینی سن ایشه سال. اوشاق-موشاق الینده قالمیشیق ده !
-آدام دوز سوز دئینده اوشاق اولار؟
-آقیز، سن اورادا نه جیرتداییرسان؟
-جیرتداییرم، سوز دئییرم .
-گور بیر، سن الله، نه دانیشیر! آی قیز، کیشیه جاواب قایتاییرسان؟
-ه، بئله دور گوروم، - دئییه زئینب قاباغینی کسمک ایستهمین کاظمی
ایتله دی. - سن گنت قویروغونو او یاندا بولا .
زئینب قیزلاردان آرالانیب کوساوغلونا یاخینلاشدی. حیرصلی-حیرصلی اونون اوزونه
باخیب الینی سپیلمه میس ییره اوزاتدی .
-بونو سپدیریرسن، سونرا کیم بئجره جک؟
-سن بئجره جکسن! جانین چیخاجاق، بئجره جکسن .
-منیم جانیم چیخما یا جاق! ائوده یاتان آروادی نین، بیر ده باجین قیزی نین
جاننی چیخاجاق. بیلدینمی؟ من ایشله یه جم، آلین تری آخیداجام، سنینکیلر ده کولگه ده
اوتوروب، امگونو آلاجاق؟ آی آدیلا رها! - دئییه زئینب الینی صدرین لاپ بورنونون
قاباغیندا یئلله دی .
-سسینی کس، لچر !
-لچر سنینکیلر دیر! اوزونو باشیپاقلی بیلیب اوستومه خوروز لانما! منه
دلی زئینب دئیرلر. واللله، بو ساعت سنی ده کور حومتین گونونه سالاراین .
عمران ایرملی یئریدی .
-پلاندان آرتیق یئر اکمک نه قانوندا وار، نه ده نیزامنامه ده .
نه قدر کی من بو کولخوزدا آقرونومام، پارتیبانی، حوکومتی آلداتماغا هئچ
کسه ایمکان وئرمه یه جم. هئچ کیم بیزه ایختیار وئرمیر کی، ایکی
یوز هئکتارین عوضینه اوچ یوز هئکتار اکیب فیریلداق ایشله دک. سیز کیمی آلداتماق
ایسته ییر سینیز؟ هئچ باشا دوشورسونوز مو بو نه دئمکدیر؟

-نه دئمکدیر؟

-او دئمکدیر کی، جاماعتی موفته ایشله دیر سینیز. پلاندا اولمایان، آرتیق اکیلن یئر اوچون جاماعتا امگگونو چاتمیر .

کوساو غلو یانیا-یانیا ساغا-سولا گزیندی. عمرانین هر شئی آچیق-آچیغینا دانیشماسی اونو دا آچیق دانیشماغا مجبور ائتدی: -ه، بورا باخ، منه نه لئکسییا اوخویر سان؟ هنج باشا دوشور سن حوکومه نه لازیمدیر؟ پلان لازیمدیر ائی، پلان! قانیدین؟ ایندی سنه نه، من هانسی یوللا پلان دولدورورام؟ نئجه بیلیرم، انله ده انلهیه جم. - او، قطعی بیر حرکتله تراکتورچویا ساری دوندو:

-ترپن!

تراکتورچو لاقئیدجه سینه دندی:

-اولا، شرطینیزی کسین، سونرا منه سوز دئیین. من متس-ه تابعیم.

موقاویله ده نه قدر یئر وارسا، هامیسینی سپمیشم.

کوساو غلونون گوزلری کلله سینه چیخدی.

-دئمک، سپمک ایستمیرین؟ چوخ یاخشی، کاظیم!

-بلی، قوربان قاغا.

-تئر اول، بو ساعت بیر آکت باغلا!

-باش اوسته!

-من سنین باشینا بیر اویون آچیم کی، اوزون ده معطل قالاسان! دئمک،

سن یاز اکیلن کامپانییاسی نین قیز غین واختیندا سابوتاژ لیک انله ییر سن؟! اگر من

سنی گونو صباح داما باسدیر ماسام، آتامین او غلو دئییلیم. آکتی بو گون پروکورورا

گوندرمجم. اوندان اغلانار سان. یقین سن انله، جبهه ده امر-زاد

قانماییبسان، دئر تیر اولموسان!

بایاقدان کوساو غلونون دئدی کلرینه لاقئیدلیکله قولاق آسان، چوخ سویوققانلی

گورونن تراکتورچو الی سون سوزلره دوزه بیلمهدی. "نئجه؟ منه، اودلار آیقلا بیلیم

بئرلینه قدر گندن تانکچیا بو یئکقارین دئر تیر دئییر؟"

او، قوش کیینی سیچراییب یئر دوشدو. کوساو غلونون اونونده دایاندی. بو انلیکورک

اوغلانین گنیش سینه سی قالخیب-انمهیه باشلادی. اوغلان دویوشه حاضر لاشیمیش کیمی،

سیریقی پنجه یینی سویونوب کنار توللادی. سینه سینده ایکی جرگه لنتت گوروندو.

کوساو غلو اوزونو بیغیشدیردی. کاظیم بیر آز ایرملی یئردی. تراکتورچو گوجلره اوزونو اله

آلدی.

-منیم تانکیم سرحدی او اوزه آشاندا سن هاردایدین؟ ایندی نه یئکه-یئکه

دانیشیر سان! اگر بو سوزو منه اوردا، جبهه ده دئمیش اولسایدین، سنی تانکین آلتینا

سالیب خورت-خشیل ائدریم. انله ایندی ده الیمدن سلامات قورتارماز سان.

-یاخشی، یاخشی... سینهنی-باشینی گؤستر مه. او یئرلرده بیز ده اولموشوق.

دویوشن تکجه سن اولماییبسان.

کوساوغلو یارالاندیغینی بیلدیرمک ایسته بیرمیش کیمی، سول قولونو یوخاری قالدیردی. تراکتورچو اونون ضعیف بیلهینه و یاریومولو بارماقلارینا ترس-ترس باخیب اوزگوزونو تورشوتدو. کوساوغلونو بیر داها تپهن-دیرناغا قدر سوزدو. -سنین قولون ده اوزون کیمی دوز-عمللی دئییل. "س-س"-ه اوخشاییر. -اونه دئمکدیر؟ -ساموسترنل.

کوساوغلونون ائله بیل اورگیندن بشاچیلان گوشه سی کئچدی. کیشی دیک آتیلدی. رنگی کوله دؤندو. دیلی-دوداغی تپیدی. خئیلی اوزونو اله آلا بیلمه دی. گئج-گئج اوزونو توختاندی.

-سپیرسن، ماشون دا گو تور، هارا گئدیرسن گئت! بیر ده سنی بورالاردا گوزوم گورمه سین.

تراکتورچو درحال سوکانین دالیندا ایلشدی، ماشینی سوروب اوزاقلاشدی. کوساوغلو چیخیلماز وضعیتده دوشسه دو، اوزونو سیندیرمادی، الینی جیبینه سالیب پایروس قوتوسونو چیخارتدی. ساری ساچاقلی توتوندن کاغیذا بوکوب انشدی، یاندیریب حیرسو-حیرصلی سوموردو: کورکونو دوزلدیب اورتادا گزیندی. ایندی او، یانیندا قول کیمی بوینونو بوکن کاظیمین دا اوزونه باخمیردی. دئمک اولار، کوساوغلو ایندییه قدر بئله چتینلییه دوشمه میشدی. بیر ایسته دی ساکیتجه ماشینا مینیب بورادان اوزاقلاشسین، آنجاق شنینه سیغیشدیرمیردی. "هامیسی سوزو بیر یئره قویوب، البیر اولوب منی بیخماق ایسته ییرلر... آنجاق اونو گورمه یه جکلر" - دئییه دوشوندو، الینده کی پایروسو یئره آتیب عمرانین اوستونه قیشقیردی:

-بو ساعت رد اول گوزومون قاباغیندان! گورونور، هله عاغیلانمایبسان. ایشین آغیز-بورونو یئنیجه دوزلمیشم، یئنه پوز غولوق سالیسان. منه سنین کیمی آغرانوم لازیم دئییل. هارا ایسته ییرسن چیخ گئت. عمران ساکیت آددیمارلا اوندان اوزاقلاشدی.

یاز آیلاریندا توکربان خالا همیشه آج دیبینه گبه سالیب سوفره آچماقدان لذت آلاردی. اونون خوشو گلاردی کی، اورگی ایسته دیگی آداملار ائوینه قوناق گلسینلر، دوشکجه نین اوستونده اوتوروب موتککه یه دیرسکلنسنیلر، خوروزقویروغو چای ایچیب صؤحبت ائله سینلر. قوهوم-اقربانین صؤحبتی اوزاندىقجا، ستکانلارداکی مخمری چای بوغلانیب قایساقلاندىقجا، توکربان خالانین اورگی ده سرینله ییردی. عمران دا یازدا همیشه چولده، آج دیبینه چورک یئمی خوشلا ییردی.

توکزبان خالا نرگیز معلمی ده بونا اؤیرتمیشدی. نئچه گون ایدی کی، اونلار باغدا ناهار ائله ییردیلر. نرگیز معلمه درسدن گلنده هر شئی حاضر گؤروردو. توکزبان خالا اونا آغزینی آچماغا ایمكان وئرلمیردی. - قیزیم، ایچریده نه وار؟ بو ساعت گول-گولو چاغیریر، بولبول ده گولو. آدام هئچ ائوه باش سالماق ایستمیر .

نرگیز معلمه اونون سؤزونو یئرہ سالمیردی. عمران ایشدن گلنده ایسه توکزبان خالانین سئوینجی یئرہ-گؤیه سیغمیردی. او، بو جاوانلاری یاناشی اوتوروب چؤرک بیین گؤرنده ایسته ییردی کی، هر شئی بئلهجه دایانسین، نه زمان گلیب کئچسین، نه ده اونلار یئریندن ترپنسیلر. او ایسه بیر الدن هئی چای سوزسون. نرگیز معلمه اروادین دؤشونه یامان یاتمیشدی. او، گئتدیکجه بو ساکیت قیزا مئهرینی سالیر، حتی نرگیز مکتبدن بیر آز گئچ قاییداندا داریخماغا باشلا ییردی. اونا ائله گلیردی کی، ائوده گلینی وار. دوغرودان دا، نرگیز اؤزونو ائو گلینی کیمی آپاریر، توکزبان خالانین هر ایشینه قاریشیر، هر دردینه شریک اولوردو. توکزبان خالا الینه سوپورگه آلدیمی، نرگیز درحال قاباغا کئچیردی، ارواد تیکیش تیکمک ایسته دیمی، الوستو اونون یانیندا اوتوروردو. حتی اینک ساغماغا دا کؤمک اندیردی. توکزبان خالایا دا بئله بیر قیز لازیم ایدی .

اصلینه باخسان، ارواد اؤز عالمینده هر ایشی قورتارمیشدی. عمرانین عوضینده معلمیه سؤز آچاغانی دا قرارا آلمیشدی . توکزبان خالا دا بوتون آنالار کیمی اؤز اوغونو ائولندیرمک آرزوسوندا ایدی . گؤزل بیر قیز گؤرنده درحال عمرانلا موقاییسه اندیردی. بعضی آنالار اوغلانلاری اوچون گلین سئچنده چوخ فیکیرلشیر، قیزلارین هر هسینده بیر ائییب تاپیر، آخیردا دا یا کورا، یا دا کئچله راست گلیر. آنجاق توکزبان خالا بئله لریندن دئییلدی. هارادا گؤزل بیر قیز گؤرسیدی، عمران ائماق ایسته ییردی. "ائله بویو-بوخونو دا قشنگدیر، عمرانجیغازیرا یاراشیر" - دئییه خیالمدان کچچیردی. توکزبان خالانین خاصیتینه بلد اولانلار بضا اونا ساتاشاردیلار. او ایسه چیینینی چکیب، "نئیله ییم، الله منی ده بئله یارادیب" - دئیردی .

توکزبان خالانین زئینبدن ده خوشو گلیردی. آما نهدنسه اوشاقلیقدان یانیندا بؤیوموش بو قیزا باشقا گؤزله باخا بیلمیردی ... گؤیون اوزو تر-تمیز ایدی. یالنیز دلیداغین باشیندا توپا-توپا آغ بولودلار دولاشیردی. گونش قربه دوغرو ائندیکجه، بولودلار چهرایی رنگه بویانیردی. چای طرفدن کنده سرین مئه اسمیه باشلامیشدی. آخشامین یاخینلاشدیغینی حیسس ائدن قوشلار بوداقلاردا جویلدشیردی. قار غالار چینارلارین باشینا توپلاشیب قاریلداشیر، بیر شاققیلتی ائشیدن کیمی سس-کویله هاوایا قالخیر، دؤوره ووردوقدان سونرا یئنه چینارین باشینا تۆکولوشوردولر. قارا قار غالارین دسته سینه قوشولان دولاشالارین زیل سسلری سئچیلیردی .

بو گون توکزیبان خالا هیجانلی ایدی. اوزون-اوزادی فیکیرلردن سونرا هر شئی اوغلونا آچیب دئیمی قرارا آلمیشدی. او، عمران دئیجه کدی: "آ، بالا، نه واختا قدر دینمه یه جکسن؟ کندیمیزین گۆزل-گۆچک قیزلاریندان بیرینی گتیرسنه! آخی، من ده گلین بویورماق ایسته ییرم. او غول-اوشاق بییه سی اولماق ایستمیرسن؟ بالاجا ها دئیلسن! ماشاللاه، بیغلی-ساققاللی کیشی اولوبسان، داها بسدی سوبای گز دیگین. من ده ایسته ییرم ائومیزده اوشاق ایمکله سین، نومهین الیندن توتوب گز دیریم."

عمرانین آغیر طبیعت اولماسی توکزیبان خالانی تشویشه سالیردی. "بو گده نین ائله بیل دلی-آغیز یوخدور. هنج باشینی قالدیریب گۆزونون او جو ایله بو قیزلاردان بیرینی اوزونه باخمیر. بیلیم کیمه اوخشیب. رحمتلیک آتاسی بئله دئییلدی. اوینار-گولر آدام ایدی. آما بو ائله داش پارچاسیدیر."

توکزیبان خالا چوخ یاخشی بیلیردی کی، قیزلارین چوخونون عمراندا گۆزو وار. عمران یولدان اؤتنده سو قویوسونون باشینا بیغیشمیش قیزلارین اونو نجه او غرون-او غرون سوزدوکلرینی، حتی پیچیلداشیب کؤکس اؤتوردوکلرینی توکزیبان خالا گورموشدو. قیزلارین بعضیلرینی آقرونومو گورنده اوست-باشینی دوزلدهرک، سوروشوب چیگینلرینه دوشن کلغاییلارینی ایرملی چکدیکلرینی، باشلارینی آشاغی سالسالار دا، گۆز آلتی عمران باخدیقلارینی نه دئمک اولدو غونو توکزیبان خالا یاخشی باشا دوشوردو. آروادین اورگی داغا دؤنوردو، سئوینجیندن یئر-گۆیه سیغمیر، آز قالیردی قانادلانیب اوچسون. توکزیبان خالا آخیر واختلار قیزلارین اونا حورمت انتدیگینی، بعضیلرینی نین ایسه حیالاندیغینی گوروردو. او، سو سوناسی کیمی گۆزل-گۆچک قیزلارا باخدیقجا گولومسه ییردی. "شیطانلار لاپ عمل باز دیرلار، اؤزلرنی منه بئندیرمک ایسته ییرلر. اؤلمه میشلر ائله ده قشنگدیرلر کی، آدام هاییل-ماییل اولور، هنج بیلیم هانسی نین قولوندان یاپیشسین..."

او، اوللر تلمیردی. بلکه ده اوغلونون بیر مدت سوبای قالماسینی ایسته ییردی کی، قیزلارین گۆزوندن دوشمه سین. بضا اونون قلبینده چوخ قریبه حیسلر باش قالدیریردی. "عمران ائولنسه، قیزلارین گۆزوندن دوشه جک. اونون دالینجا حسرتله باخان اولمایاجاق". بس توکزیبان خالا بونا نجه دؤزدی؟ یوخ، یوخ، قوی عمران ائولنمه سین. هامی فیکیرلشسین کی، گورن کیمی آلاجاق. قوی قیزلار گنجهلر یاتاقلاریندا فیکره گندیب "کاش منی آلایدی" دئسینلر.

بضا اؤز-اؤزونو دانلاییردی: "هاوختا قدر اوتوراجاق؟ ائولنسه یاخشیدیر. سونرا بیردن ائله سینه راست گلریک کی، هنج آچیب-آغارتمالی اولماز." گؤهر قاری ایله صؤحبتیندن سونرا او، کوساوغولاردان احتیاط ائتمه یه باشلامیشدی. "اونلاردان نه دئسن چیخار. حیاسیز طایفه دیر. سونرا او لچری گده نین بوغازینا باغلیارلار. شاهناز ائله بیر هیم آختاریب. او ساعت قیر-ساققیز اولوب یاپیشاجاق."

دو غرودان دا سون واختلار کند آراسیندا دئدی-قودو باشلابیر، توکزبان خالانین قولاغینا بعضی سؤزلر دئیردی. او، هر شئی آجیب اوغلونا دئمیه تله سیردی. "قوی بیر یوللوق بیرینی سنجسین."

توکزبان خالا صبیر سیزلیکله سوفه نین اطرافیندا فیر لانی، الینده کی دسماللا زومزومه ائدان سامواری سیلیر، چاینکی دمکشین اوستونه قویور، ایری پودنوسا بیغدیی ستکان-نلبه کینی دونه-دونه تمیز له بیردی.

بو گون هر شئی حل اولونمالی، آنا قلبی ساکیتلشمه لی ایدی.

دوققازدان سس گلدی. توکزبان خالا کوچیه چیخدی. گوهر قارینی گورنده ایسته دی گئری قاییتسین، آنجاق مومکون اولمادی. قاری دونون اتهینی دستله ییب اوزونو هیته سالدی. اونون رنگی آغار میشدی. سینه سی قالخیب انیردی.

-بو کویک اوشاغی دا قودور میشلارینی باغلامیر لار. گون یاخامیش آجیب

بوراخیر لار. یولدان کچمک اولمور. قودوز دیمیشلر ده ائله پیسیدیر لر کی،

گورموشوک ایت ارواد خایلاغینا دیمز، آما بونلار ائله بیر باش آدامین اوستونه

جومور لار. یئنه اللهین یازیغی گلدی، یاخشی کی، اوزومو سیزینگ دوققازا سالدیم،

یوخسا قارنیمی داغیداجا قدی لار. لاپ دایلم-دوداغیم تپیگیب. بلکه بیر قورتوم

سویون اول، آی توکزبان.

قاری سسینی کسیب جوجه گوزلرینی اویناتدی. آجاین آلتیندا کی سوفره یه، حاضر

سامووار باخدی. توکزبان خالا سو گتیرنه دک هر یئری نظر دن کچیردی.

-الله مورادینی وئرسین. لاپ جییریم یانیردی. گوزوم ایشیق لاندی.

رحمت آتانا، چوخ ساغ اول. یزیده لعنت. دئییرم بو سو لاپ درد لره

درماندی. - او، سوزونه آرا وئریب آجاین دیبینه باخدی. - دئیه سن، حاضر چابین وار،

نه اولار بیر ستکان وئرسن، دهن احسانینا ایچهرم. سو یانغیمی سوندورمه دی.

قودوز دیمیشلر اوستومه ائله شیغیدیلار کی، هنج گوزومو آجا بیلمه دیم. بیر تیکه

چورگیم اووساناتا دوشدو. بو آشاغیدا کی اوبادان گلیرم. بالاخانیمین قیزی نین

بورنوندا چؤپ قالمیشدی، اونو چیخاردیر دیم...

سن اوغلونون جانی، نئز اول بیر ستکان چای وئر.

توکزبان خایا کونولسوز ائوه گئتدی.

-آی قیز، هارا گئدیرسن، بودور ائی، ائله بوراداجا ستکان وار. ایسته بیرسن

اوزوم توکوم.

-او ستکانلاردا ایشینی اولماسین، اوشاقلار یندیر.

-کیمین؟ اوشاقلارین؟ آی قیز، اوشاقلار کیمدیر؟ بیی، هه، هنج یادیم دوشمور

کی... عمر انلا او معلم قیزی دئییرسن. اولسون، اولسون، الله بویا- باشا چاندیر سین.

یاخشی بالالار دیر. آما، آی توکزبان، سوزون دوزو، بیرجه اوغلون وار، اونو نییه

بنله اورواتسیر ائله یین؟ بئلین قیریمامیشدی کی، بئش شاهی پولون یوخدور مو کی، هنج

اولماسا بیر آشیق گتیریدین. آدام دا توپو بنله کیریمیشجه ائلر؟ الینده یوخ ایدی،

بیزه دئییردین، یوخسا بوندان نه چیخدی؟

-نه توی، نه سایقلا بیر سان؟
-گویا هنج نه بیلیمیریک. آی قیز، بیزی خام یئرینه نییه قویوسان؟
چا غیر مایبسان، جانین ساغ اولسون. داها نییه گیزله دیرسن؟
-آی قیز، سنین باشینا آت تپیپ نه دیر، نه توی؟! سن نه دانیشیرسان، یوخو-زاد
گورمه بیسن کی؟
-هنج اتهینی سویا-زادا چکیب ائله مه. بوتون ائل-اوبا بیلیر، هر یئر ه جار
چکیلیب، ایندی منی اله سالیرسان. نه اولار ائی، بئله ایش تکجه سنین باشیندا ها
گورنمه ییب. جاواندی لار، هلبت اوزلرینی ساخالایا بیلمه بیبلر .
واختیندا من سنه دنمه میمی اودلا پامیغی بیر یئر ه قویما، آخین پیس اولار؟
ایندی گوردون؟ آنجاق اورگینی سیخما، پیس اوشاق دئییل. گورونور قیسمت بویموش .
آما من عمران باشقا قیز آلا جاقیم. سوزون دوزو، ائله شاهنازین دا عمران
اورگی واردی. خنیرینیزی بیلمه دینیز. او غلون دا بد عملیک ائله دی. کیشی نین اوزونه آغ
اولدو. خنیرمی تپاجاق؟ آت میخی قوپاردار، بیر یئر ه دیر، بئش اوزونا گورونور،
حالال چورک سنین او غلویون قارنینی دنشدی. راحتجا اوتوروب یئمهدی، اوزونو داغاداشا
سالدی .
توکزبان خالا غضبینی گوجل ه ساخالایب بو غوق سسله سوروشدو :
-نه اولوب کی؟
-نه اولاجاق، کیشینن یولا گنتمدی، کولخوزو داغیتدی. ایندی ده دئی ه سن
ایشدن چیخارتماق ایسته ییرلر .
-منیم او غلوم ائله او غول دئییل کی، یئدیگی چورهیه ایری باخا. اونون ائله فیکریزیکری
کولخوزدور. اوشاغا شر آتامین .
-آی قیز، نییمزه لازیمدیر، صدر بیلر، او بیلر، - قاری سسینی آچالتدی .
سورونوب، چای سوزن توکزبان خالایا لاپ یاخینلاشدی. اونون قولاغینا پیچیلادی :
-بری باخ، قیزین اوشاغی نچه آیلیدیر؟
توکزبان خالا هنج نه باشا دوشمهدی. گوزلرینی دویوب قاری نین اوزونه باخدی :
-نه اوشاق؟
-آی قیز، اوزونو فاققیلیغا نییه قویورسان؟ قیزی دئییرم داینا،
معلمه نی، آدی دا یادیمدان چیخیر. چوخدان بویلودور؟
توکزبان خالا سارسیلدی. بوتون بدنی تر تۆکدو. آرسیز-آرسیز هیریلدایان قاری نین
اوزونه باخا-باخا قالدی. بو کافتار نه دانیشیردی؟ کوساو غلولار نه فیکیر ائدیردیلر؟
ایندی توکزبان خالا اونا نه جاواب وئرسین؟
-بیلیرم، بیلیرم، - دئی ه قاری یئنین سوزه باشلادی، - اونا گوره ده سسکویه
سالما بیسینیز. یاخشی دا ائله بیسینیز. ایش ایشدن کئچندن سونار باشقا نه چاره
اولاردی؟ باری کینلرینی کسدیر بیلرمی؟

توکزبان خالا یئریندن دوروب قاری نین ساچینی بیله بیینه نه وخت دولادیغینی اوزو ده بیلمدی. بیرجه اونو گوردو کی، گؤهر قاری اورتادا یوماق کیمی فیرلانیر. -نه دندین؟ بیر ده دی گوروم؟ ایندی ده منیم او غلومو شره سالیرسان؟ - !
دئییه توکزبان خالا قارینی دویجلهدی. - کاففار کؤپک قیزی ..!
سنین دیلین نئجه گلیر کی، گول کینو قیزا ائله سوز دئییرسن، ایمانسیز؟! دی رد اول بوردان !

گؤهر قاری بیرتهر آیاغا دوردو، باشی اسه-اسه او دوققازا دوغرو گئندی. یولا چیخاندا بیر آیاغینی قاچاراق قویوب قیشقیردی :

-یاخش، حیا سیز! .. گور سنی روسوای ائله بیرم، یا یوخ. گیزله ده بیلمه یه جک سینیز! اولسه نیز ده اورت-باسدیر ائله یه بیلمه یه جک سینیز!
توکزبان خالا ایتی آچیب بوراخدی. گؤهر قاری دونونون بالاقلارینی چیرمه ییب قیشقیرا-قیشقیرا قاچدی .

توکزبان خالانین حالی اوزونده دئییلدی. "ایندی من باشیما هارانین داشین سالیم، جاماعتین اوزونه نئجه باخیم؟ الله هئچ بنده نین آدینی بو ایمانسیزین دیلینه سالماسین. ایکی گوندن سونرا کنده زورنا چالیناجاق، بونون هامیسی او کوساو غلویلا سایالی نین ایشیدیر. گدجیگی تکلمک ایسته ییر لر. آرا یئرده قیز جیغازی بدنام ائله ییر لر. کاش بو خبر لری نرگیز انشیتمه ییدی! بیلسه اولوب یئر کئچر. گور بیر ایمانسیز نه دانیشیر، اوشاقلارین اوستونه نئجه قارا یاخیر!"

توکزبان خالا دینجله بیلمیردی. قاری نین دندیکلری یادینا دوشدو کجه واهیمه لهنیر، اورگینه یوز جور قارا-قورخو گلیردی. "الله، سن اوزون بیرجه بالامین پناهی اول! یازیغام، گوزومون آغی-قاراسی بیرجه او غلومو دیله-آغیزا سالما. مین دلتله بویوتموشم. ساچیمین بیرینی آغ هورموشم، بیرینی قارا. بوغازیمدان تیکمی کسبب اونا وئر میشم. بالاما ینتیم دئمه سینلر دئییه هر اذیته دوزموشم. بویا-باشا چاندیر میشم. سن اونون باشیندان بیر توک اکسیک ائله مه، ائی یئری-گؤیو یارادان، منه یازیغین گل سین."

ناخیر گلدی. یولو توز لایا-توز لایا کنده گیرن ماللار قاپی-باجالارا داغیلشیدیلار، حئیوانلارین قارنی چیخیب، توکلری سیغاللانمیشدی. بعضیلری بوینوز لاشیردی. کندی ملشن اینکلرین، بوزوولارین، جامیشلانن سسی بورودو. اون دورد-اون بئش یاشلی بیر اوغلان آغیر-آغیر گلن جامیشین بئلینده اوتورموشدو. او، قیچلاری نین ایکیسینی ده بیر ترتب آشیریب چهکی ایلشمیشدی. جامیش یئری دیکجه اوغلان بیر غالانیردی. چولدن دردیگی یوشان سوپورگه سی ده جامیشین بئلینده ایدی. دئیسه ن، قوجاغیندا قولانچار وار ایدی .

ناخیرین قباغینا چیخان توکزبان خالا یوللا گئدن نرگیز معلمه نی گوروب ال-آیاغا دوشدو .

-در دین آلیم، نه گنج گلدین؟ یقین لاپ آجیبسان. یئری، یئری، آغاجین آلتینا گبه سالمیشام، اوتور، من ده بو ساعت اینیی ساغیب سود گتیریم، کؤپوکلو-کؤپوکلو ایچ. نرگیز معلمه هنج نه دنمهدی. دینمز-سؤیلهمز گندیب ایلشدی. توکزبان خالا اینیی ساغا-ساغا فیکیرلشیردی: "نییه قاشقباقلیدیر؟ اولمایا، ایمانسیز قاری اونا دا دئییب؟" او، اینیی یاریمچیق ساغدی، تئز گلیب نرگیز معلمه نین یانیندا اوتوردو. اونا چای سوزدو، سود وئردی، آنجاق باشینی قالدیریب قیزین اوزونه باخا بیلمهدی. توکزبان خالا قیزدان خجالت چکیردی. انله بیل نرگیز معلمه ده اونون اورگیندن کچنلری بیلیردی. دینمیردی. اوتانیردی. آناسی یئرینده اولان توکزبان خالانین بو ایشلره نه دئیجه بیینی دوشونوردو. "انله قورخدوغوم باشیما گلدی. گرک عمران کنده قاییدان گوندن من اوزومه باشقا ائو تاپایدیم. بو سؤز-سوهبتدن سونرا من نییله بییم؟"

اونلار قارادینمز اویناییرمیش کیمی، خئیلی اوتوردولار. صؤحبتنه نئجه نهدن باشلا یا جاقلارینی موعینلشدیره بیلمیردیله. نهایت، توکزبان خالا دیلندی: -قیزیم، چامادانینی سحر اوزون ستولون اوستونه قویموشدون؟ همیشه آخی شکافدا اولاردی.

-اوزوم قویموشانی. پالتارلاریمی بیغیشدیریردیم... - نرگیز معلمه باشینی آشاغی سالدی. گؤزلری یاشاردی. قیریق-قیریق سوزونه داوام ائتدی: -توکزبان خالا... مندن اینجیمه یین.

-آغلینا گلن داغلار-داشلارا، قیزیم، آدام دا سنین کیمی گول بالادان اینجیرمی؟

-من ...

او سوسدو. ارواد احتیاطلانماغا باشلادی. "یقین قیزین دا قولاغینا چاتدیریبیلار."

-من سیزین ائودن کؤچمک ایسته بییرم.

-اولمایا بیزدن اینجیگیسن، در دین آلیم، خطرینه-زادا دیمیشم، اونونچون گندیرسن؟

-یوخ، یوخ، توکزبان خالا، او نه سؤزدور! من سیزین یاخشیلیغینیزی هنج واخت اونوتمایاجام. بو کنده گللهلی سیز منه آنالیق انله بییبسینیز، چوخ ساغ اولون.

-بس نییه گندیرسن، قیزیم؟

-گنتسم یاخشیدیر، - نرگیز تردودله سوسدو. سؤزونو نئجه بیتیرمه بیینی دوشوندو. او، ایسته بییردی کی، توکزبان خالانین خطرینه دیمه سین.

-اول عمران یوخ ایدی. اوندا من سیزه حیان اولدیم. ایندی او غلنوز گلیب. سؤزون دوزو، یئرینیزی دار انله مک ایستمیرم.

-یئریمیزی نییه دار ائله بیر سن، آ بالا؟
-یوخ، توکزبان خالا، عمران ایش-گوج آدامیدیر. ائله اونون اوزونه بیر اوتاق
لازیمدیر. اول-آخیر من گنتمه لیم، ائله ایندین گنتمه یاخشیدیر. داها هاوالار
دا دوزملیب .
-یوخ، قیزیم، سنی بوراخمارام، هارا گنده جکسن؟
-مکتبه. دیرنکتور مکتبه منه بیر اوتاق وئریب .
-تک، قیز خنیلاغی اوردا نئله یه جکسن؟
-هنچ نه اولماز .
-یعنی هنچ اولماسا مکتبلر باغلانانا قدر گوزله یه بومزدین، قیزیم؟
-یولچو یولدا گرک. نه فرقی وار؟ ایندی یا سونرا ...
-واللا، هنچ بیلیم سنه نه دئییم؟ دلیم راضی اولسا دا، اورگیم "هه"
دئمیر. اوزوموز-گوزوموز اؤیرشمیشدی .
-من یئنه گله جیم. واختیم اولدوقجا سیزه دیه جیم .
توکزبان خالا کؤکسونو اؤتوردو. "یوخ، دئیسن هر شئی بیلیر. سؤز-گاپدان
قاچماق اوچون بئله ائله ییر. یازیق نئله سین؟ گوروم او گوهر قاری نین دیلینی ایلان
ورسون، گؤرا ایمانسیز گنتمسین!"
-نه دئییم، قیزیم، اوزون بیلن یاخشیدیر... اما ...
-بئله یاخشیدیر. بو ساعت اوشاقلار گله جک. دئیشم منه کؤمک ائله سینلر .
-یوخ، یوخ، قویمارام. بس عمرانی گوزلمیرسن؟ قوی گلین اوزونه ده دی - .
هنچ نه دئمز. بیر ده، بو ائوین بویویو سنسن. عمران دئییل. توکزبان خالا
کؤکسونو اؤتوردو. اونلار ائوه گنتمیلر. بیر آزدان شاگیردلر گلدیلر. نرگیز
معلمه نین یورغان-دؤشه یینی، چامادانی، کیتابلارینی گؤتوردولر. توکزبان خالا
نرگیزی دوققازا قدر اؤتوردو. آیریلاندا قوجاقلاشدی لار. ارواد کؤوردی. نرگیز
ده دولوخسونو ندو .
توکزبان خالا ائوه چوخ کدرلی قاییتدی. قارانلیق ایدی، هله چیراغی
یاندیرمامیشدی. ارواد لاپ داریخدی. "بو گده ده ائوده تاپیلیم. گورهن، هاردا
قالدی؟ ایندی من نئینه ییم؟" او، ائیوانا چیخدی. ال فانارینی یاندیریب حیوانلاری
راحتلادی. ائوه باش سالا بیلمه دیگیندن، یئنه آعاجین دئیینه گنتمدی. فاناری بیر طرفه
قویوب اؤتوردو. سامووار چوخدان سویوموشدو. او، دیزلرینی قوجاقلایب گوزلرینی
فانارا زیلله دی. گویلوکدن قالخان خیرداجا جوجولر، بالاجا کپنکلر، بوز
پروانلر ایشیغین باشینا دولانماغا باشلادی لار. اطرافا آغیر سوکوت چؤکدو. کند
قارانلیغا بوروندو ...

توکزبان خالا ایلیک دفعه او غلونون قاباغینا چیخمادی. هنج یئریندن ده ترینمهدی. عمران آناسی نین بو وضعیتینی گؤروب تعجبلندی:
-آنا.

قاری فیکیردن آییلدی .

-بالا، سنسن؟ آخیر کی، گلدین .

عمران اطرافا گؤز گز دیردی .

-بس نرگیز معلمه هانی؟

-نرگیز؟.. نرگیز گئتدی .

-هارا؟

-بیزیم ائودن کؤچدو .

-بس نییه قویدون؟

-من نه قاییریم؟ نه ایلاه ائله دیم، اولمادی .

-هنج اولماسا، من گلنه جن بوراخمایایدین .

-دئدیم. سؤزومه باخمادی .

عمران سوسدو. جیبیندن پاپیروس چیخاریب یاندیردی .

-آنا ...

-نه دیر، دردین آلیم؟

-آغلین نه کسیر؟ - او، بیر آنلیغا دوروخوب آستا سسله علاوه ائتدی :

-آخی نرگیز معلمه دئییه سن پیس قیز دئییل .

-اونا پیس دئییه نین دیلی-آغزی قورویار، بالا .

-دوغروسو، منیم یامان خوشوما گلیر .

توکزبان خالا دیکلدی. قارانلیقدا اروادین گؤزلری پاریلدادی. سئویندیگیندن

نه ائده جهیننی بیلمهدی. عمران بونو دویوب بیر آز اورکلندی، قفیلدن آناسینی

قوجاقلادی .

-آنا، او، گلی نین اولسا، یولا وئرسنمی؟

-سنین اورگین وارسا، من جانیمی قوربان ائله رم. ائله دولاناریق کی، قوزو

کیمی .

-اوندا ...

توکزبان خالا اونون سؤزونو آغزیندا قویدو :

-نه واخت، بالا؟

-ایسته سن لاپ گونو صاباح! آنجاق ایشیم بیر تهر دیر .

-دوغرودان، او غول، بو نه سؤز-صؤحبتدیر؟

-ائه، آنا، مسئله اوز ووندور. آنجاق اولدو وار، دؤندو یوخدور. دور ایچری

گئدک .

ائوده ده عمران داریخدی. آناسی نین خاطرینه دئییب گولوردوسه ده، حالی اؤزونده

دئییلدی .

او ساکیته آغا دوردو. هار دانسا بیر شوشه آراق گتیریب ستولون اوستونه قویدو .

-بو نه دیر، او غول .
-هئچ نه، آنا، بیر آز باشیم آغریبیر. ایچمه سم اورگیم پارتلار. توکزیان
خاللا بونون نئجه "باش آغریسی" اولدوغونو باشا دوشدوسه ده، اوستونو وورمادی. بیر
آزدان قالخیب پایاغینی باشینا قویدو .
-منی گؤزله مه، آنا، یات، - دئییب ائودن چیخدی ...
آنجا توکزیان خالانین گؤزلرینه یوخو گنتمه دی. اللرینی قوینونا قویوب
قاپی نین آغزیندا دایاندی. "الله، سن اوزون بیرجه بالامین ایشینی آواند ائله" - دئییه
پیچیلادی .
نصیب دایی ساحه لری گزمکدن قاییدیردی. آت بورکودن و یورغونلوقدان آغیرا غیر
یئر ییگیردی. یهرده اوتورماقدان بئزن نصیب دایی یورغون نظر لرله اطرافا
گؤز گزیدیردی. او گاه اثرمه نیستانا دوغرو اوزانان یوللارا، گاه دلیداغا، گاه دا
یاشیل چؤلله باخیردی .
دالغالانماغا باشلایان تاخیل زمیلری نین ایچینده قوشلار سکیردی. بضا
قولاقلارینی قوشالاشدیریب یولون کناریندا اوتوران دوشان گؤزه دبیردی .
نصیب دایی بو یئرله اوشاقلیقدان بلد ایدی. هله بئش-آلتی یاشیندا اولاندا
قیزلارین دستینه قوشولوب، بورالارا پنجر بیغماغا گلردی. او، اوزوندن ایری اولان
قیزلاردان گئری قالماماغا چالیشیر، بیچاغینی چیخاردیب گاه تاخیلین ایچینده قازایاغی
درر، گاه یول کنارینداکی ایلانوتونو یولار، گاه دا یئملیک یئیردی. آخشام ایسه
آتیلا-آتیلا کنده قاییداردیلار. اوشاقلار گنیردیکلری پنجردن آنالاری دووغا
بیشیرر، کته سالاردیلار. بیر آز بویودوکن سونرا نصیب اوز یاشیدلاری ایله بیرلیکده
بورالارا قوش توتماغا گلردی .
اونلارین هر هسی الینه بیر چوماق آلا و قاراتیکان کوللاری نین آراسینا دولان
قوشلاری قووردیلار. گؤیون اوزونده سوزن لئی کوللوقداکی قوش دسته سی نین اوستونه
شیغیباردی. قوشلار قورخودان اوزلرینی تیکانلارا چیرپاردیلار. اوشاقلار فورصتدن
ایستیفاده اندمرک اونلاری چوماقلا ووروب یئرله سالاردیلار. بضا اونلار قوش یوواسینا
چیخیب یئنیجه توکلنن دولاشا بالالارینی دوشورردیلر. توت یئتیشنده بو قوشلار
صاحب لری نین دالینجا قاچاردی. اوشاقلار اللرینده کی توتو یوخاری قالدیریب، "اوککی،
اوککل" - دئیردیلر. دولاشا ایسه بوغازینی اوزادیب قانادینی چیرپاردی: "قا-قا-قا..."
سونرالار نصیب دایی بو چؤلله مال اوتارماغا گلردی. همین بو چمنلیکلرده
اوجاق قالاییب چورک قیزدیرار، قیروو دوشنده الینی هووخورا-هووخورا دانا-بوزوو
دالینجا قاچاردی .

نصیب دایی اولجه گنجه کورسوندا اوخوموش، سونرا قونشو کئنده کی کندلیگنجلر مکتدینی بیتیرمیشدی. کنده قایداندا اونو کومسومول کومیته سینه کاتیب سئچمیشدی. کولنکتیولشمه نین ایلک ایللرینده نصیب دایی کومسومولچولاری باشینا بیغیب، گنجه نی گوندوزه قاتاراق تاخیل حاضر لاماغا کومک ائتمیشدی. کنده گلن تراکتورو ایلک دفعه بیر یقادیر نصیب قارشیلایمیشدی. کولخوز قورولاندا داغلاردا قاچاقلارلا آتیشمیشدی. حتی بیر دفعه آز قالا چوووتما گوللنن قوربانی اولموشدو. نصیب دایی "کوموزا" اوخوماغا گوندریلیمیشدی. بنله لیکله، ایللر گلیب کئچمیش، نصیب دایی نین ساچلارینا دن دوشموشدو. او، موختلیف وظیفه لرده ایشله میشدی. بو ایل ایسه یئنین اوز دوغما کئدینه قایتمیشدی. او، ایلک گوندن ایشین آغیر اولدوغونو، کولخوزدا دوزولمز حاللار باش وئردیگینی دویوردو. لاکین صبر ائدیر، هر شئی نظر دن کئچیریر، آرا صؤحبتلری ایله یوخ، ثبوتلارلا ایش گورمه یه چالیشیردی. او حیسس ائدیردی کی، کوساوغلو چوخلاری نین گوزونو قورخودوب اوزباشینالیق ائله بیر. حادثه لر گنتدی کجه گرگینلشیردی. نصیب دایی حیسس ائدیردی کی، جدی تدبیرلره ال آتتناق لازیم گله جکدیر ...

کندین گیرمجه یینده او، زئینبله راستلاشدی. نصیب دایی اونو گورن کیمی یئنه اوزونو ایتیردی. بیر دقیقه ساکیت دایانیب دقتله زئینین اوزونه باخدی. قیزین کدرلی اولدوغونو، آغلادیغینی درحال سئزدی. آندان دوشدو.

-نه وار، نه یوخ، قیزیم، گوزومه بیر تهر دپییرسن؟
زئینب سیررینی گیزی ساخلاماغا چالیشان آدم کیمی دیکسیندی :
-هئچ نه یوخدور، نصیب دایی .
-بس نییه بیکنفسن؟
-بیکنفم؟ اونو سیزه کیم دئییب؟
-من اوزوم گورورم. دئیهن، آغلاییبسان .
زئینب قیزاریب باشینی آشاغی سالدی. بیر ایستهدی هر شئی بوینونا آلسین، کولخوز صدری ایله دالاشدیغینی، عمراندان اوترو گیزلینجه آغلادیغینی نصیب دایی دانیشسین. آنجاق آر ائله دی، اوزونو گوجلره ساخالاییب گولومسوندو .
-نییه آغلاییرام، منه نه اولوب کی؟
"عاغیللی قیزدیر، لاپ آناسینا اوخشاییر. او دا بنله ایدی. هئچ کسه بو یون ایمزدی. اونون اورگینی بیلک اوچون خئیلی اذیت چکمک لازیمدی" - دئییه نصیب دایی دوشوندو. آخی، نصیب دایی اونون هر دردینی بیلک، قایغیسینا قالماق ایسته ییردی. بونو زئینب اوزو ده حیسس ائدیردی. نصیب دایی نیم حرکتلری قیزا قریبه گلسه ده او، بو آدامدا اوزونه بیر یاخینلیق دویوردو. بضا اورکن کیمی اولسا دا، اونا قانی قاینادیغینی حیسس ائدیردی.

زئینب نصیب دایی نین توتولدوغونو گوردو. - دئمک، منه اعتبار ائلمیرسن، قیزیم؟ - او نه سؤزدور، نصیب دایی؟ - زئینب تردودله دبللندی و نهایت، بوینونا آلدی: - آغلامیشام... آخیر کی، زئینب اوز طبیعتینه ضد گنده بیلهدی. اولوب کئچنلری آچیب سؤیلهدی. اوسته لیک دئدی کی: "پارتکومسان، آنجاق هئچ شئیدن خبرین یوخدور. عمران کیمی آغرانومو هاردا تاپاجاغیق؟ سؤزون دوزونو دانیشیر دئییه، کوساوغلو اونو ایشدن چیخاردیر. بیز ده هامیمیز کیریگیب دوروروق، بس نه گونده لازیمیق؟"

- سوسماریق، قیزیم، سوسماریق، صبر ائله. - نصیب دایی فیکیرلی جاواب وئردی. اونلار آیریلدی. آنجاق آخشام اوستو ایدار مدن قایداندا یئنه گوروشدولر. یول اوزونو قیریق-قیریق صوحت ائله دیلر. زئینب گیلین دوققازینا چاتاندا دایاندیلر. نصیب دایی قیزین گاه قیزاریب، گاه آغار دیغینی، نه ایسه دئمک ایسته دیگینی دویو. آنجاق هئچ نه سوروشمادی.

زئینب نصیب دایی نین ائوینده هئچ کسین اولمادیغینی دوشوندو. "ایندی هارا گنده جک؟ قاپینی اوزونه آچیب قاباغینا چای-چورک قویان دا اولمایاجاق. سحر دن یورغون-آرغین گزیر. بیر آزدان یقین یئنه ایدار میه قایداجاق، گنج یاریا قدر آج-سوسوز اورادا اوتوروب ایش گورمک". زئینب نصیب دایینتن کابینتتو چایداندا چای قویوب ایچدیگینی بیر نچه دفعه گورموشدو. "یقین چوخ واخت ائله چورگی ده اورادا یئیر، بلکه گنج ده ایدارده قالیر". زئینب قلبینده قایغی و مرحمت حبسی اویاندی.

- نصیب دایی، گندک بیزه. بیر-ایکی ستکان چای ایچ. سانکی نصیب دایی قیزین دئیگینی ائشیمهدی؛ گوزلرینی قیزین اوزونه دیکیب دایاندی. "او دا بنله گولردی. قاشلارینی چاتیب گوزونو سوز دورردی. قیمیشاندا شیرمای کیمی آغ، اینجه دیشلری نین پاریلتیسی دوداغینا دوشردی. اونون دا تنلری یاناغیندا قیوریلاردی. گور نجه ده اوخشاییر، ائله بیل آناسی ایله بیر آلمادیر، یاری بولونوب."

- یوخسا منیم چاییمی بینمیرسن، نصیب دایی؟ - دئییه زئینب مدمتدیجی بیر آهنگله سسلندی. نصیب دایی ائله بیل یوخودان آییلدی.

- سنه ادیت اولار، قیزیم.

- نه ادیتی وار؟ گندک.

- یاخشی، سن دئین اولسون.

اونلار هیته گیردی. زئینب قاپینی آچدی. تاختین اوستونه دوشکجه سالدی.

- ایسته بیرسن اوزان، بیر آز دینجینی آل، من ده چورک حاضر لاییم.

نصیب دایی بیر اوشاق اطاعتکار لیغی ایله زئینبه قولاق آسدی. اونون گتیردیگی یاستیقلارا سؤیکندی. قیز ائودن چیخاندان سونرا یئنه اوز-اؤزونه

دوشوندو: "سسی ده اوخشاییر". او، ائوه نظر یئتیردی. اوتاق یوخسول اولسا دا، سلیقهلی ایدی. نصیب دایی اوللر بو ائوه آفاق باسما میشدی. بورا گلمهیه بهانه تاپا بیلمه میشدی. ایندیسه اوتوروب اؤتن گونلری، زئینب یاشیندان دا اولکی واختلاری خاتیرلاییردی... او، بو ائوه ایلك دفعه آفاق باسان گلی نین نجه حاللار کئچیردیگینی دوشونمهیه و اونو تسوورونده جانلاندير ماغا چالیشیردی.

زئینب ایچری گیردی.

-یقین سنی چوخ گؤزلتدیم، نصیب دایی.

-یوخ، یوخ، قیزیم.

زئینب اونو سوفریه دعوت ائتدی:

-چؤرگینی یئینجه سامووار دا قاینایار.

بیر آزدان بالاجا آغ سامووار دا سوفریه قویلدو. زئینب کئچن یای بیشیردیگی موربه دن چیخار تدی. چای سوزدو. نصیب دایی ایسه گوزآلتی اونا باخیردی. قیزین گوزلرینده ائله صمیمیت و مهربانلیق واردی کی، نصیب دایی باخماقدان دویموردو. زئینب قوناغینی راضی سالماغا چالیشیر، آرابیر ده اونون نه اوچون بئله دالغین اولدو غونون سببینی فیکیرلشیردی.

زئینب اونو ایندییه قدر ائوینه چاغیرمادیگی اوچون خجالت چکیر، اورگینده "داها راست گلدیکجه چاغیر اجام" - دئییردی.

بیردن نصیب دایی اوزونو ساخالایا بیلمه ییب سوروشدو:

-قیزیم، آنان یادینا گلیرمی؟

-صیفتی بیر آز یادیمدایر.

اونلار سوسدولار. نصیب دایی قیزین کدرلندیگینی گوروب، سوال وئردیگینه پئشمان اولدو. لاکین گنج ایدی. او یئنه اوزونو زئینبه توتدو:

-اونون هئچ شکلی وارمی؟

زئینب باشینی قالدیردی. اونا ائله گلدی کی، نصیب دایی نین گوزلرینده بیر حسرت وار. بو باخیشلار حتی زئینبی تشویشه سالدی. او، تیترهین کیمی اولدو. ائله بیل نصیب دایی یالواریردی...

زئینب آیاغا دوردو، نادیر حاللاردا آچدیگی ساندیغا یاخینلاشیب قاپاغینی قالدیردی. بوغچانی آچدل، ایپک دسمالا بوکدویو شکلی چیخار تدی.

-آنامدان قالان یادیگار بیرجه بودور.

نصیب دایی شکلی آلدی. زئینب اونون اللری نین تیتره دیگینی گوردو. کیشی ائله بیل اوزونو اونوتموشدو. او گاه گولومسه ییر، گاه قاشلارینی چاتیردی.

زئینب اونون صیفتی نین هر بیر چیزگیسینه دقت یئتیریردی. نصیب دایی نین اوزو قیریشمیشدی. ساققالینا دن دوشموشدو. ساچی دا آغار میشدی. بیردن زئینب بئینینده قریبه بیر سوال دوغدو، اوزو ده حبیس ائتمه دن سوروشدو:

-نصیب دایی، ایندییه جن نییه ائولنمه ییبسن؟
نصیب دایی دیکسیندی، قیپقیرمیزی اولدو. زئینب دئدیگینه پئشمان اولدوسا دا، سوال و ماراق دولو باخیشلارینی نصیب دایی نین اوزوندن آیرمادی: "گورهن اونانه اولدو؟"
...ایکی گوندن سونرا زئینب توکزیبان خالانین یانینا گلدی. ارواد قیزین سوزلو اولدوغونو گوروب سوروشدو:
-نه وار، قیزیم؟
زئینب پول کیمی قیزاردی. باشینی آشاغی سالیب ساچی نین اوجونو اویناتدی.
-توکزیبان خالا... سندن بیر سوز سوروشسام آجیغین گلمز کی؟
-آجیغیم نییه گلیر، قیزیم؟!
-سن نصیب دایینی چوخدانمی تانیبیرسان؟
-لاپ اوشاقلیقدان، نه اولوب کی؟
زئینب بیردن جدیلشدی. باشینی قالدیریب اروادین اوزونه باخدی.
-بس او نییه ائولنمیر؟
توکزیبان خالا جاواب وئرمهدی. زئینب حیسس ائتدی کی، اروادین فیکری اوزاقلارا گئنتدی ...
اونلار بیر واختین اوشاقلاری ایدیلر. بالاجالیقدا بیر-بیرلریندن آیریلماز دیلار. گاه پئنجر بیغماغا گندر، گاه دا هیتده گیزلنقاچ اوینایار دیلار. آخشاملار نصیبین باشینا بیغیشار دیلار. او چوخ گوزل توتک چالاردی. توکزیبان خالانین ایندیکی کیمی یادیندادیر، کنده قار ائلیق چوکر-چوکر نصیب توتتهیینی گوتوروب داملارین اوستونه چبخاردی. آرادان چوخ کئچمه میش، اوشاقلار اونون باشینا بیغیلار دیلار. نصیب دمیر توتتهیینی شالواری نین دیزینه سورتوب، پاپاغی نین دالینی قالدیراردی. اونون بارماقلارینی گورمک اولمازدی. گاه آتدانیرما، گاه چادیربنگی چالار، گاه دا اویناماق ایسته یئلرین خاهیشینی یئرینه یئتیرردی. قیز، اوغلان بیر-بیرینه قاریشاردی. اونلار هله بالاجا ایدیلر. یقین بونا گوره ده هله لیک هنج کس اونلارین خاطرینه دیمیردی. آنجاق هر دنبیر نصیبین آناسی قازما دامدان چیخب، اونلارا آجیقلا نیردی.
-آبالا، گندین بیر آز او یاندا اوینایین. تورپاق باشیمیزا توكولور.
آناسی نین دانلاغیندان سونرا نصیب اوشاقلاری دا گوتوروب خیرمان یئرینه گئردی.
اونلار آي ایشیغیندا گنجه یارییا قدر چالیب-اوینایار دیلار. او واخت قیزلارین ایچریسینده ان گوزل اویونچو توکزیبان حساب اولونوردو. آنجاق گولسور دا اوندان گئری قالمیردی. او، بالاجابوی، سیوریبورون بیر قیز ایدی. ایری، بادامی گوزلری آغ بنیزینه چوخ یاراشیردی. آغزی، دوداقلاری ائله نجیب ایدی کی، آدم باخماقدان دویموردو.
یاناغیندا ایری

بیر خال وار ایدی. بونا گۆره ده آناسی اونا "خاللی" دئیردی. اوشاقلار دا اونا "خاللی" چاغیرار دیلار. آناسی همیشه اونا قیرمیزی پارچادان بوزمه لی دون تیکر، گۆی کوفتا گئیدیرر، باشینا دا یاشیل یئللی آغ کلاغایی اؤرتدی. اوشاقلار اونا اویناماغا چاغیراندا خاللی اولجه بالاجا اللری ایله، گۆزونون اوستونه دوشن ساچینی گئری اندیب، کلاغاییسی نین آلتیندا گیزلهر، بورنونو چکیب بیر آز گۆزله یندن سونرا اورتایا چیخاردی. یالین گزمکدن قاپقارا یانمیش بالاجا آياقلاری نین اوجوندا یاشلی اروادلار کیمی آستا-آستا هرله نیردی .

او همیشه توکزبانلا اویناییردی. نه دنسه، اونلار اوینایاندا نصیب داها هوسله چالاردی .

اوندا هر مسینیو بنش-آلتی یاشی اولاردی. نصیب دانا اوتاریردی .

ایلر اؤتدوکجه دسته آزالیردی. قیزلار بیر-بیر نیشانلانیب اره وئرلییردی. اون ایکی-اون اوچ یاشینا چاتاندا اونلاری ائودن باییرا چیخماغا قویموردولار. قیزلار آنجاق آرخ کناریندا، قویو باشیندا گؤروشوردولر .

خاللی گۆزلر گۆزله لی اولموشدو. توکزبان نچه دفعه اؤز قولاغی ایله ائشیتیمیشدی کی، اروادلار گولسرین آرخاسینجا باخیب "ظالم بالاسی یامانجا گۆزکور" دئییردی لر .

قیزلار اوشاقلیق یولداشلاری ایله آنجاق کئندن کناردا گؤروشه بیلر دیلر. آت، مال سووارماغا گئیرن اوغلانلار قیزلار لا اؤتری سلاملاشیب، حال-احوال توتوردولار .

نصیب ایندی مال اوتاریردی. آخشاملار یئنه دامین اوستونده اوتوروب توتک چالیردی .

کئندین هر یئرینده اونون توتیی نین سسی ائشیدیلیردی. قیزلار داها اونون یانینا گنده بیلیردی لر. اؤز قاپیلاریندا ایش گۆره-گۆره اونا قولاق آسیردی لر .

گولسرله توکزبان قاپی-قاپییا قونشو ایدیلر. سحر-آخشام بیر یئرده اولاردیلار. اونلار سویا دا بیرگه گئدر، قاپی-باجایا دا بیرگه چیخاردیلار. بضا آخشاملار ائوین دالیندا یاناشی اوتوروب نصیبینی توتیهینه قولاق آسار، اوشاقلیق گونلرینی خاتیرلایاردیلار. بئله دقیقه لرده گولسرین حالی یامان دئییردی .

بیر آخشام او، چالینان هاوایا قولاق آسیب، سسی تیتره یه-تیتره یه دئدی :

-آی، توکزبان، اولمه میس یئنه نه یامان یانیقلی چالیر ...

توکزبان آی ایشیغیندا اونون گۆزلری نین یاشار دیغینی گوردو .

-آی، قیز سنه نه اولوب؟

-هنچ اؤزوم ده بیلیرم... - گولسر باشینی آشاغی سالیب سوسدو، سونرا اؤزؤزونه دانیشیر میس کیمی علاوه ائدی: - گدنی اورگیم یامان ایسته ییر. اوشاقلیغیمیز یادیم دوشنده، بورنومون اوجو گۆینه ییر. کاش هنچ یئکلمه ییدیک ...

بیر دفعه گولسر گیلین آتی جیدارینی قیریب قاچمیشدی. قیز قورخوسوندان تیر-تیر اسیردی کی، "آتام گلنده منی اؤلدورمچک". گئجه واختی توکزیبان اونو تک بوراخمادی. قوروقلارا آتی آختارماغا بیرلیکده گنتدیله. سود کیمی آیدینلیق اولماسینا باخمایاراق قیزلار قورخوردولار. آغاجلارین، چپرلرین دیبی ایله سینه-سینه گئدیله. شاققیتلی ائشیدنده دایانیر، یاخیندا آدام اولوب-اولمادیغینی یوخلاییردیله. اورکلری دؤیونه-دؤیونه بیر قوروقدان او بیرینه کئچیردیله. بیردن یاخیندا هنیرتی ائشیدیلدی، آت فینخیردی. اونلار گوزله دیله. قارالتی یاخینلاشدی. توکزیبان نصیبی تانیدی.

-بو آتی هاردان گتیریرسن؟

-قوروقلارین آشاغیسیندان توتوموشام.

گولسر دیلندی:

-چوخ ساغ اول، آی نصیب.

اوغلان اوزونو ایتیردی. او، قیزی یئنیجه گؤروردو.

-خاللی؟! بئله گولسر... سن ده بورداسان؟

-توکزیبانلا آتی گزیردیک...

اونلار آغاجلارین آراسی ایله یاناشی گئتمهیه باشلا دیله. بوداقلارین آراسیندان دوشن آی ایشیغی چیگینلرینی بزهییردی. هر اوچو سوسوردو. بیردن توکزیبان تلاشلا دئدی:

-وای، ائویم بیخیلدی، آنام منی اؤلدورمچک. سودو اوجاقتا قویوب گلمیشم.

توکزیبان آغاجلار آراسیندا گوزدن ایتدی. نصیبله گولسر اونون یاخینداکی نار کولونون آرخاسیندا گیزلندیگینی گؤرمه دیله.

اونلار تک قالدیلار. گولسر بیر آیاغینی قاچاراق قویوب، اطرافا بویلانندی. او هم قورخور، هم ده نصیبدن آیریلماق ایستمیردی.

-خاللی؟

-نه دیر؟

-هئچ بالاجا واختیمیز یادینا دوشورمو؟

-دئیین، هئچ یادمدا چخیرمی؟

-منیم ده...

اونلار آرمود آغاجی نین دیبینه دایاندیلار. نصیب آتین نوختاسینی گولسره وئردی. قیز اوغلانا دقتله باخدی. او خئیلی بؤیوموشدو. بیغ بیری تئرله میشدی. کوریل ده ائنلنمیشدی. نصیب ده اوز نؤوبه سینده، اوندان بیر آز آراسی دایانان قیزی گوزدن کئچیردی. او دا بؤیوموشدو. آی ایشیغیندا اونون یاناغینا دوشن جیغالاری، آچیق سینه سی، کوفتاسینی دیک توتان خیرداجا دوشلری آیدینجا گورونوردو.

-نصیب، ساغ اول.

-ساغ اول، خاللی.

نئجه اولدوسا، بیردن گولسر اوزونو نصیبین قوللاری نین آراسیندا گوردو. نصیب اونو سینه سینا باسیب یاناغیندان اوپدو. گولسر اونون اوزونه بیر سیلله چکدی. نصیب الی اوزونده دایانیب، اوندان آرالانان قیزین دالینجا باخدی. پئشمان اولدو. اونا انله گلدی کی، دنیا اوستونه اوچدو، اوشاقلیقدان اورگینده بسلهدیگی ان عزیز بیر آرزونو اوزو مهو ائتدی. نصیب خالینی بیر داها گوره بیلمه یجه یینی، قیزین اونو عومرونده دیندیرمه یجه یینی دوشوننده آز قالدی اورگی پارتلا سین. کور-پئشمان ائوه گلدی. اوزو اوسته دوشه نیب یاتدی .

او آخشام نصیبین توتیی دیلنمدی. گولسر هئجانلانماغا باشلادی . نصیبین آیریلانندان سونرا او دا پئشمان اولدو. بوتون گنجه یئرین ایچینده اوزانیب گوزونو تاوانا زیلله دی. خیاللار، دوشونجه لر اونون یوخوسونو قاچیرتدی. سحر آچیلدی. خاللی سویا گئتدی. قاپی-باجادا هر لندی. قارانلیق دوشن کیمی توکزبانین یانینا گلدی. یئنه ده ائوین دالیندا اوتوروب نصیبین توتیه یینه قولاق آسماق ایسته دیلر. لاکین نصیب دامین اوستونده گورونمهدی. "گوره سن، گدیه نه اولدو؟ - دئییه گولسر دوشوندو. الیم قوراسون، من اونو نییه ووردوم؟" او دوزه بیلمهدی .

-توکزبان، گوره سن ننسیب هارا گندیب؟
-هئچ هارا .

-بس نییه سسی-سوراغی یوخدور؟
-دوغرودان، آی گولسر، هئچ سسی گل میر، - دئییه توکزبان دقتله باجیلیغی نین اوزونه باخدی: - آی قیز، هئچ سوروشمادیم، دونن مندن سونرا نه دانیشدینیز؟
گولسر قیزاردی .

-هئچ نه. سن ده سودو بهانه ائیله ییب قاچدین .
-یوخ، قارداشیمین جانی اوچون، دوز سوزوم ایدی. گندیب گوردوم سود داشیب، هله سنه دنمه میشم، آنام سوپورگه نی گوتوروب منه بیر-ایکی چالدی دا، هه، دی گوروم او سنه نه دئدی؟
گولسر قییقیرمیزی اولوب باشینی آشاغی سالدی. بونو حیسس ائدن توکزبان داها دا ماراقلاندی :

-مندن سوز گیزله دیرسن؟
-آند ایچ کی، هئچ کسه دنمه یجه کسن؟
-آیبب اولسون، منه اینانینیرسان؟
-یوخ، قورخورام. اوزون بیلیرسن، آتام خبر توتسا، منی تیکه-تیکه دوغرایار .
-قارداشیمین جانی اوچون آغزیمدان بیرجه کلمه ده قاچیتمارام .

گولسر اوتانا-اوتانا :
-اوزومدن اؤپدو، - دئدی .
-بس سن نئینه دین؟
-نه بیلیم، هئچ اوزوم ده بیلمه دیم، نه تهر اولدوسا اوزونه بیر سیلله
چکدیم. اوزو ده، دئیسه سن، برک ووردوم .
-پیس ایش گؤروبسن. اوره ینی سیندیر بیسان، الله بیلیر، ایندی او نه چکیر .
یقین ناخوشدور ...
-دوغرودانمی، آی توکزبان؟
اونلار ائله همین آخشام گیزلیجه نصیب گیلله گئتدیلر. نصیب هیتدا تکجه
اوتورموشدو. باشینی ساریبیپ پئنجه یینی چپینه سالمیشدی. قیزلاری گورنده اوزونو
ایتیردی. جسارت اندیب اونلارین اوزونه باخا بیلمه دی. قیزلار اونا لاپ یاخینلاشاندا
اوزونو گوجلله اله آلیب باشینی قالدیردی. گولسر گولومسه ییردی... سئوینجیندن اوزونو
ایتیرن نصیب آنجاق بیرجه کلمه دئییه بیلدی :
-خاللی ...
نصیبین توتیی یئنین ديله گلدی .
ایلار کئچدی. بیر گون نصیبی گنجیه کورسا گؤندر دیلر. او، گنتمزدن اول
گولسردن بیر ایل اونو گؤزله مه سینیه خواهیش ائتدی. قیز سؤز وئردی. آنجاق ...
نصیب کورسو قورتاریب کنده گلنده گولسری باشقاسی نین ائوینده گوردو... اونو
زورلا ره وئرمیشدیلر .
بو حادثه دن سونرا نصیب باش آلیب کئندن گئتدی. اونون سوراغی چوخ
اوزاقلاردان گلدی. گولسر ده خوشبخت اولمادی. "اوشاغین یوخدور" - دئییه اری اونو
یولا آپارمادی. نهایت، نئچه ایلدن سونرا حسرتلیکله بیر قیز تاپدی آدینی زئینب
قویدو. قیزی ایاق تولوب دیل آچاندا گولسر خسته لندی. بیر آخشام جان وئرکن
توکزبان یانینا چاغیریب قیزی نین اونا تاپشیردی. توکزبان دا باجیلیغی نین یادگارینی
اؤز بالاسی کیمی بؤیودوب بو یا-باشا چاتدیردی .
...توکزبان خالا یاشارمیش گؤزلرینی سیلیب، اوندان جاواب گؤزله یین قیزا باخدی .
دریندن کؤکسونو اؤتوردو .
-قیزیم، اونا حورمت ائله، آتا کیمی خطرینی ساخلا. اوزون ده گورورسن، سنی
چوخ ایسته ییر. انیه رحمتلیک آنانی دا چوخ ایسته ییردی. او چوخ یاخشی آدامدیر، قیزیم ...

نرگیز معلمه بو سحر لاپ تئزدن دورموشدو. او، تارلالاری گزمک، تنفوسده کولخوزچولارا قزئت اوخویوب، ایکنجی نؤوبهیه قدر درسه قاییتماق ایسته بیردی. هاوا اولدوقجا خوش ایدی. چیسلمه یاغیشدان سونرا بوتون آغاجلار، چؤلر، تاخیل زمیلری پار-پار پاریلدا بیردی. هر شئی آدامین اوزونه گولوردو. ائله بیل طبیعت یویونموش، ایندی ده نازلی گلینلر کیمی سحر-سحر خومارلانیردی. چیچک اچمیش مئیوه آغاجلاری نین قوینوندا یئرلشن کندی عطیرلی سحر هاواسی بوروموشدو. کندین اورتاسی ایله بیر دسته قیز گئدیردی. یاشیل، بنؤوشیی، ساری، قیرمیزی، یئللی کلاغییلارین اوجلاری یئلله نیردی. ایپک کوفتاتار، گوللو دونلار آدامین گوزونو قاماشدیریردی. چیگینلرینده کتمن قیزلار گولوشور، آرابیر ده زارافات ائدیپ بیر-بیرینی قووردولار.

باغلارداکی آغاجلارین بوداقلاری چپرین اوستوندن آشیب یولا کؤلگه سالمیشدی. قیزلار آغاجلارین آلتیندان کئچدیکجه، چیگینلرینده چال-چارپاز کؤلگه لر اویناشیردی. یولون دار یئرلرینده آغاجلارین بوداقلاری او تای-بو تایدان بیر-بیرینه قاریشمیشدی. یوللار آلا-بیزک ایدی، آخ، چه رای چیچکلر یئرله سپه لنمیشدی. نرگیز معلمه قیزلاردان بیر آز آرالی آستا-آستا گئدیر، هر دان باشینی قالدیریب، داملارین اوستونده اوخویان سیغیر چینلارا باخیردی. گونشین شوالاری آلتیندا پاریلدا یان بو قوشلار توکلرینی قاباردیب دیمدیکلرینی شاققیلدا-شاققیلدا اوخویوردولار. ائله بیل اونلاری تیزتمه توتوموشدو. بوینو گوی قورشاعی کیمی یوز رنگه چالان سیغیر چینلار سوسمامیش بولبوللر جه-جه ووروردولار.

نرگیز معلمه اولجه قیزلارین دسته سینه قوشولماق ایسته دی. آنجاق سون گونلر ائشیتدیگی سوز-صؤحبتی یادینا سالاندا فیکریندن داشیندی. آخیر واختلار او چوخ قریبه اولموشدو. ایکی آدام صؤحبت ائنده، یاخود پیچیلداشیب-گولنده درحال اورگی دؤیونور، صیفتی اود توتوب یانیردی. قیزا ائله گلیردی کی، هامی اوندان دانیشیر. گنت-گنده او، آداملاردان قاجماغا چالیشیردی. نرگیز معلمه باشینی قالدیریب آداملارین اوزونه باخا بیلیمیر، آداملار ایسه بونو باشقا جور یوزوردولار. کندین قورتاراجاغیندا او، سولا بورولوب جیغیرا دوشدو. بو چیغیر اونو تاخیللارین یانینا، سونرا بیچنه یه آپاردی. چؤلره شئه دوشموشدو. نرگیز معلمه نین آیاقلاری و پالتاری نین اتیی ایسلانیردی. گوزلری قاماشیردی. تئز-تئز آیاغی نین آلتیندان پیریلدا ییب اوچان قوشلار هاوادا سوزوب، یئنه اوتلارین ایچینده یوخ اولوردولار. بیردن لاپ یاخینلیقداکی زمیده بیر قوش اوخوماغا باشلادی. نرگیز معلمه دایاندی، قوش یئنه اوخودو :

-دوتدودودو، دوتدودودو... قوشون نغمه سینه والله اولوب هر شئی اونودان
نرگیز آرخاسیندا بیر هنیرتی دویو، جلد گئری دوندو. زئینب شاققیداییب گولڈو :
-اولمادی، سنی یامانجا قورخودا جاقدیم. بس نییه تکجه گئدیرسن؟ - نه
بیلیم، انله بنله... بس سن اوزون نییه بور ایلا گئدیرسن؟ - کئندن چیخاندا
تاخیلارین آراسیندا بیر قارالتی گوردوم، یئریشیندن تانییب دالینجا دوشدوم. دئدیم،
بو ساعت گئدیب او قیزی گوتوروب قاچاجام .
نرگیز معلمه قیزاردی. زئینب زار افاتی نین یئرینه دوشمه دیگینی دویوب
سوسدو. بابا قکی قوش یئنه اوخوماغا باشلادی .
-نه گوزل اوخویور! بو هانسی قوشدور؟
زئینب صوحتین دیشدیگینه سئویندی :
-هئچ بیلیرسن او نه دئییر؟
-قوش نه دئیجهک کی؟
-یوخ، او، قوش دئییل، گلیندیر. اوزو ده دئییرلر، گوزل بیر گلین اولوب. انله بیر
گلین کی، سو سوناسی کیمی، بیر قنیر اوزونه باخماق اولمورموش .
-بس سونرا نه اولوب؟
-سونرا گوردویون کیمی، همین گلین قوشا دؤنوب چؤللرده اوخویور .
نرگیز معلمه ماراقلان زئینب اوزونه باخدی، نه ایسه سوروشماق ایستهدی .
آنجا قوش یئنه اوخوماغا باشلادی .
-بیر قولاق آس، لاپ آیدینجا دئییر .
-آخی نه دئییر؟
-ایشیتمیرسن؟ تاخچادا، بوخچادا، تاخچادا، بوخچادا...
قوش پیریلتی ایله اوچوب گئندی، سسی تاخیلارین اورتاسیندان گلدی. زئینب دریندن
کوکسونو اؤتوردو .
-بو، اوزون ناغیلدیر. دئییلنه گوره، بو قوش جاوان بیر گلین ایمیش. اری
یامان ازایل ایمیش. یازیق گلی نین گونو قارایمیش. بیر گون اری اونا بیچاق وئیر کی،
ساخلا. گلین ساخالاییر. کیشی هر آخشام ائوه گلنده بیچاغی ایسته بیرمیش. بیر دفعه
آخشاموستو ارینین ائوه قاپیندیغینی گوروب تنز بیچاغی آختاریر. آما تاپا بیلمیر. نه
قدر چالیشیرسا، یادینا دوشمور کی، هارایا قویوب. گلین لاپ اوزونو ایتیریر. بیلیر کی،
اری گلن کیمی بیچاغی سوروشاجاق، تاپمایاندا سالاجاق تپیگی نین آلتینا. علاجی
کسیلن گلین الله یالواریر کی، منی بو ظلمدن قورتار، بیر قوشا دؤندر، بو
خارابادان اوچوم گئدیم. آرزوسو یئرینه یئتیر. گلین قوشا دؤنوب چمنلره اوچور .
نرگیز معلمه بیر اوشاق سادلؤوه لویو ایله سئوینیب دریندن نفس آلدی .
-نه یاخشی اولوب .

-هله دالینا قولاق آس. گلین قوشا دؤنوب چمنه قوناندان سونار یادینا
دوشور کی، بیچاق تاخچاداکی بوخچادادیر. ائله او واختدان اوخویا-اوخویا گزیر. بیرجه
قولاق آس .

قوش دوغرادان دا ائله بیل زئینین دئدیکلرینی تکرار ائدیردی: "تاخچادا،
بوخچادا"،

-بس او گلی نین آدی نئیمیش؟

-توراج .

اونلار پامبیق تارلالارینا چاتمیشدیلار. جرگه لر آرتیق قالینلاشمیشدی. قاباغا
دوشن قیزلار آلاق ووروردولار .

-گئدک بیزیم مانقایا! - دئییه زئینب تکلیف ائتدی .

-یوخ، اولجه او بیرری مانقالارا گندهجم .

-نییه بیزدن قاجاق گزیرسن، معلمه؟ نرگیز دیللمه دی .

-واللاه، آدامین سنری اؤترو بورنونون اوجو گؤینه بیر. ماغیل قونشو ایدی،

آخشام-سحر گوروشوردوک. اوزوموز-گوزوموز اؤیرشمیشدی. ایندی ائله بیل بیر یاریمیز

کؤچوب... توکزاری خالا دا سنین خیفقتینی چکیر، دوغرودان، نییه کؤچدون؟

نرگیز کؤنولسوز جاواب وئردی :

-انشیتهمه بیسن نه سؤز چبخاردیلار؟

-بئله، آغریم اورکلرینه! او قدر دانیشسینلار کی... سیزین کی آرمزدا بیر

صوحت اولماییب... یوخسا ...

او، دقتله نرگیز معلمین اوزونه باخدی. اورگی دؤیوندو. صبیر سیزلیکله اونون

نه دئییه جهیننی گوزله دی. قیز ائله بیر وضعیت آلدی کی، گویا بوتون حیات معلمین

وئرجه بی جاو ابدان آسلی ایدی. نرگیز ده اوزونو ایتیردی. یاناقلاری خیفجه قیزاردی .

-یوخ، یوخ، نه دانیشیرسان، هئچ ائله شئی اولارمی؟

زئینین رنگی آچیلدی .

-بس اوندا نهدن چکینیرسن؟

-دئدی-قودودان. بیلیرسنمی، زئینب، منیم عومرومده قالماقاللا ایشیم

اولماییب. ائله اینستیتوتدا دا عادتیم ایدی. قیزلار هر دن باش-باشا وئریب قنیت

ائله اینده، بیر-بیرینه سوز دئینده کنار چکیلریم .

-آنچاق سن هر دن بیر توکزابان خالایا باش چک. ائله عمراندا .

زئینب عمرانین آدینی ائشیدنده نرگیز معلمین بیرتهر اولدوغونو دويدو .

-کؤچندن سونرا هئچ اونو گوروبسنمی؟

-یوخ .

یئنه سوسدولار. زئینب آرخین اوستونده کی انسیز کورپودن کئچیب دایاندی، گوز

ایشله دیکجه اوزانان جرگه لره باخدی .

-خوشونا گلیرمی؟
نرگیز معلمه یاناغیندا اوینایان تئلینی گئری سیغاللادی .
-چوخ یاخشیدیر! کوللار آدامین اوزونه گولور .
-بو ایل یاخشی پامبیک اولاجاق. دوغروسو، سپینه باشلایاندا من اوزوم ده
قورخوردوم. أمما، باخ گور نه گوزلدیر! کوللار مونجوق کیمی دوزلوب .
کوساوغولویلا کاظیمین آچیغینا گرک بو ایل هامیدان چوخ پامبیک وئرم .
بیردن زئینب تارلارین آشاعی طرفینده توز قالخدیغینی گوروب سوسدو .
-بی، گورهن بو بختور کیمدیر؟
موتوسیکل گورولتو ایله اونلارین یانیندا دایاندی. زئینب توزا باتمیش اوغلانی
تپدن-دیرناغا سوزوب قاققیلدادی :
-بو نه دیر، آی عمران، خالق "پوبئدا" آاندا سنین ده گوجون بونا چاتدی؟
بیر گور اوزونو نه کؤکه سالیبسان !
-آغرونوم آدامام، منیمکی انله بودور. دئ گوروم یاخشی ماشیندیر؟
-یاخشیلیغینا سوز یوخدور. أمما، دوزو، من بو ایکی تکرلیلردن
قورخورام. بیردن بیخیلیب انلهیر. باری یاخشی سوره بیلیرسنمی؟
-ایسته بیر سن گل اوتور، گزدریم .
-من سنین کیمی ایشسینز-گوجسوز دئیلیم. خوداهافیز !
زئینب آلاق ووران قیزلارا دوغرو قاچدی .
عمران چپینینی چکیب اونون آرخاسینجا باخدی، سونرا اوزونو کنارداجا باشینی
آشاعی سالیب دوران نرگیزه توتدو :
-نئجه سینیز، معلمه؟ - چوخ ساغ اولون. - او، بیر آز دوروخدو. - آنان
نئجه دیر؟ - نییه، سیز گورهنی پیس دئیل. - یوخسا مندن اینجیگیب؟ - بس اینجیمز؟ -
من کی اونون خطرینه دین بیر ایش گورمه میشم .
-گورموسونوز. هم ده تکجه آنامین یوخ، منیم ده خطریمه دئییسینیز .
-من بونا بیر سبب گورمورم .
-سببی بویوکدور. - بو دفعه ده عمران دوروخدو. - بلکه ده گوناھین چوخو
منده دیر. گرک من اولدون سیزینله آچیق دانیشایدیم ...
قیز تلاش ایچینده اونون اوزونه باخدی. عمران نرگیزین قیزاردیغینی، سینه سی نین تئز تئز
قالخیب-انندیگینی گوردو. عمران دسمالینی چیخاردیب آلنینی سیلدی. نرگیز
قولونداکی ساعتا باخدی :
-من گئچیکیرم، ساغ اولون، گورک ایکنجی نؤوبهیه قدر درسه قاییدارن .
عمران اوزونو اله آلمامیش، نرگیز آرخین اوستونده کی سؤیود آعاجلاری نین آراسیندا
گوزدن ایتدی .

مکتبین کونجوندکی اوتاغین پنجره لریندن ایشیق گلیردی. آخسامدان خنیلی کئچمیشدی. مکتبین قاباغینداکی باغدا باش-باشا وئرن چینار آغاجلاری، قوللوبوداقلی آرمودلار، سالخیم سوؤدولر ائله بیل مورگوله بیردی. آرابیر یارپاقلار آستادان خیشیلاییردی. آغاجلارین دیبیندن آخان سویون شیریلتیسی سانکی بو ساکیتلییه لایلا چالیردی. لاپ اوزاقدا، کندین کنارینداکی گؤلچهلرده قورباغالار قورولدایشیردی. عمران پیلکنه یاخینلاشدی. سس سالاجاغیندان احتیاط ائدهرک، آستا-آستا یوخاری قالخدی. قاپی نین آغزیندا دایاندی. پنجره ده کیتاب اوخویان بیر آدامین کؤلگه سی گورونوردو. "اوده دیر" - دئییه عمران اوز-اوزونه پیچیلادی. الینی قالدیریب قاپینی دؤیمک ایسته دی. "بیردن منیم گلشیمدن اینجیدی، بلکه ده هنج قاپینی آچماق ایسته مه دی، اوندا نه اولسون؟ - دئییه دوشوندو. - دئمزمی گنجه واختی سنین قیز خنیلاغی ایله نه ایشین اولای بیلر؟ نه جاواب وئرهرم؟" او قاپیدیب گنتمک ایسته دی. ایچریدن آیاق سسی گلدی. ستول تریپندی و بیردن قاپی آچیلدی. اونلار اوزو-اوزه گلدیله ر. قیز ققیلدن قارشیسینا چیخان آدامی گورنده دیکسینیب گئری چکیلدی. قاپینی اورتدو. - کیم دیر؟

- منم.. نرگیز معلمه... قورخمایین. قیز تانیس سسه قاپینی آراددی. ایچریدن دوشن ایشیق اوغلانین اوزونو آیدینلاشدیردی. - عمران؟ - او، دریندن نفس آلدی. - ائله قورخدوم کی... - مندن باشقا گنجه واختی سیزین قاپینیزی کیم دؤیر کی؟ نرگیز دینمه دی.

- اگر قورخوتدومسا، عذر ایسته ییرم. من قاپینی دؤیمک ایسته ییردیم، اوزونوز قاباغیما چیخدینیز. اونلار بیر آز بنلهجه دایاندیلار. نرگیز بیر الی ایله قاپی نین دسته ییندن توتوب دورموشدو. قارانیغی یاران ایشیق زولاغی ائیوانین و پیلکنی آیدینلاشدیریب، هیته کی یاشیلایغین اوستونه سر یلمیشدی. خیرداجا بو جکلر ایشیقدا قاینایشیردی. اورتالیقداکی سوکوت ائله درین ایدی کی، آرخا سیچراییب دوشن قورباغالارین سویو شاپیلداتماسی ائشیدیلیردی. ائله بیل هر ایکیسی بیر آنلیغا هر شئی اوندوب، گنجهنین ساکیتلیگینی دینله دی.

هنچ بیری جورت اندیپ قاباغا دوشه بومیردی. نه عمران دیلله نیر، نه ده نرگیز اونو ایچری دعوت ائدیردی. کولک اوتلاری، یارپاقلاری خیشیلداتدی. نسرگیز فیکیردن آیلدی. - هارادان گلیر سینیز؟ - ایشدن قاپیدیرام. گوردوم پنجره دن ایشیق گلیر، دایاندیم، هنچ اوزوم ده بیلیرم نه تهر اولدوسا قاپینیزی آغزینا گلدیم.

نرگیزین اوزونه کؤلگه دوشدویوندن، عمران اونون صیفتیندهکی ایفادهنی گؤره بیلمیردی. هیجاندان اورگی دؤیونن عمران الینی جیبینه سالیب پاپیروس قوتوسونو آختاردی.

-کئچین ایچری، قاپی نین آغزیندا نییه دوروبسونوز، - دئییه نرگیز تردودله تکلیف ائتدی.

-دئیهمسن، گنجدر آخی، سیزی ناراحات ائله مرممی؟
-گلن قوناغی گئری قایتارمازلار. گرک گلهمیدینیز، گلیبسینیز، ایچری کئچین. عمران یونگول نفس آلدی، پاپیروس قوتوسونو جیبینو قویوب ایچری کئچدی. نرگیز قاپینی اورتوب ستول چکدی.
-ایلشین.

او، یاریمچیق قویدوغو کیتابی گؤتوردو. پیلته نین اوستوندهکی چایدانی یئره قویدو. چای سوزدو، یئنه ده نه ایسه آختارماغا باشلادی. عمران اونون بیر ائو صاحبی کیمی الایاغا دوشدویونو، قوناغینی راضی سالماغا چالیشدیغینی گؤروب:
-زحمت چکمه یین، هئچ نه لازیم دئییل، - دئدی.
-سیز منیم ائویمه بیرینجی دفعه گلیر سینیز، حورمت ائله مک بورجومدور.
آنجاک گوناہ اوزونوزدهدیر. واختسیز گلن قوناق کیسه سیندن یئیر.
-من کی قوناق دئییلیم.

عمران قورتوم-قورتوم چای ایچیر، نرگیز معلمه گؤز آلتی اونو سوزوردو. حیسس اولونوردو کی، هر ایکیسی سیخیلیر، دانیشماغا سؤز تاپا بیلیر. ایچری ایستی اولماسا دا، عمران تئز-تئز ترینی سیلیردی. نرگیز معلمه نین صیفتی آلیشیب-یانیردی. او نه ایسه حیسس ائدیردی و بوندان قورخوردو. اصلینه باخسان، او چوخدان، ائله عمرانلا بیرینجی دفعه ائیواندا گوروشن آندان قورخوردو. نرگیز او واختدان اوز حیسسلی ایله موباریزه آپاریردی. ایندی ده ناراحات ایدی.

عمران دا هیجانلانیردی. نئچه واختدان بوری اورگینده جوشان حیسسلی آچیب دئمیه جسارتی چاتمیردی. آنجاک اونو حیسس ائدیردی کی، سوسماق مومکون دئییل. مادام گلیب، گرک سؤز آچسین. نهایت او:

-هئچ یاخشی ایش گؤرمه دینیز، نرگیز معلمه، - دئییه، تارلادا یاریمچیق قالان صؤحبتی یئنین باشلادی، - من سیزی بئله بیلیردیم.

قیز هئچ نه آنلامیرمیش کیمی سوروشدو:
-نه اولوب کی؟

-گرک بیزدن کؤچمه ییدینیز. من هئچ... آنامین قلبینه توخونمایا دینیز. او سیزی چوخ ایسته ییر. لاپ چوخ ایسته ییر.

-بیلیرم... او منه آنالیق ائله ییب...

-بس نییه اونا آخیرا قدر او اولدلیق ائله مده دینیز؟

نرگیز معلمه نین اورگی داها دا ناراحات اولدو .
- عمران ... من گنج-تنز سیزدن کؤچمه لی ایدیم. همیشه لیک اورادا قالا بیلمز دیم کی؟
- همیشه لیک قالا بیلمز دینیز؟ - عمران اونون سؤزونو تکرار ائتدی .
- نییه قالا بیلمز دینیز؟
- هنج انله سنی اولار می؟
- ایسته سه نیز اولار. سیزدن آسیلیدیر ...
- عمران داها نه ایسه دندی، آنجاق نرگیز ائشیتمه دی. اونون قولاق لاری اوغولدادی .
اوتاق باشینا هر لندی. او، اللرینی یاناق لارینا آپاردی. عمران ایسه هنی اونا باخیر، اینادلا جاواب گوز له بیردی .
بیردن نرگیزی تیتز تمه گؤتوردو، دوداقلاری سیریدی. اؤزونو ساخلاماق ایسته دیسه ده، باجار مادی. هیچ قیریق اونو بوغدو. باشینی ستولا سؤیکه دی. ساچلاری چیینیدن سوروشوب آشاغی سالاندی .
عمران چاشیب قالمیشدی. قارشیسیندا هیچ قیریب آغلیان قیزا نه دئیجه بیینی، اونو نجه ساکینت لشدیر هجه بیینی بیلمیردی. "اونا نه اولدو، نه اوچون بئله ائدیر؟" - دئییه دوشوندو و تیتزک اللری ایله نرگیزین ساچلارینی گئری ائلدی. اونون باشینی یوخاری قالدیریپ دیققتله اوزونه باخدی. قیزین گؤزلری یاشلا دولو ایدی. بورون پرملری سیری گیردی. نازیک دوداقلاری آزا آرانمیشدی. او، کؤرپه کیمی هیچ قیری دی .
- نرگیز ... آخی سیزه نه اولدو؟
- عمران، یالواریرام، چیخین گئدین، بو ساعت مندن هنج نه سوروشمایین .
- آخی نییه؟
- بیلمیرم ... هنج نه بیلمیرم، خواهیش انله بیرم چیخین گئدین ...
- من هنج یانا گئدن دئییلیم !
قیز عمرانین سسینده کی قطعیتی حیسس ائتدی. اؤزونو توختاتدی. قیزار میش گؤزلرینی عمرانین اوزونه دیکیب اوزون-اوزادی باخدی. اونون باخیشلاریندا کی ملولوق و ایضطیراب عمرانی سار سیتدیسدا، هنج نه سوروشمادی. نهایت، نرگیز دیلندی :
- عمران، آخی سن منی تانیمیرسان. - او هنج اؤزو ده حیسس ائتمه دن عمراننا "سن" دندی. - بیلمیرسن کیمم، نه یووانین قوشویام ...
- نرگیز ...
- سؤزومه قولاق آس! یاخشی تانیمادیغین بیر قیزا کؤنول باغلاماغی سنه مسلبت گؤرمورم .
- بونلار آرتیق سؤزلردیر، نرگیز .
- یوخ، عمران، بو، عومور-گون سئوداسیدیر. اگر سن منی یاخشی تانیسان، فیکریندن ال چکرسن .
- هنج واخت !

-دئدیم چکرسن، عمران. سن منی سنوہ بیلمزسن!

-بس سن نئجه؟

-منمی؟

-من هئچ نه باشا دوشه بیلیم، نرگیز. سن نه دانیشیرسان، آخی من سنی

نییه سنوہ بیلیم؟

-عمران، یاخشییسی بودور چیخ گئت، نه اوزونه، نه ده منه اذیت وئر.

یالواریرام سنه، دور گئت.

-نرگیز، دئدیم سوزومدن دؤنن دئیلم. منی باشا سال گورک، بو نه

دئمکدیر؟

-دئمک، سن هر شئی بیلیمک ایستهیرسن، ائلمی؟

-بلی!

نرگیزین یئنه فیکری داغیلدی، نه دئیجههیم بیلیمهیب سوسدو. لاکین بیردن

قطعیتله آیاغا دوردو، کیتابلارین آراسیندان بیر دفتر گؤتوردو:

-آل... آنجاق مندن بیر کلمه ده سوروشما.

او یئنیندین هؤنکوردو، هیچقیر یغینی بو غماق اوچون چارپایی نین اوستونه بیخیلیب، اوزونو یاستیقدا گیزلندی.

عمران بیر اونا، بیر ده دفتره باخدی. قیزا یاخینلاشدی. نرگیز دیک آتیلیب بابیرا

قاچدی. عمران بیر-ایکی دفعه چاغیر دیسا دا، قیز گئری دؤنمهدی، قارانلیقدا گوزدن ایندی.

هئچ نه آنلامایان عمران پئره دوشموش دفتری گؤتوردو، قئیری-ایختیاری

ورقلهدی... "اینسانین حیاتیندا چوخ قریبه، آغلاگلمز حاللار اولور. بضا بیر

آداملا ایکی ایل، اوچ ایل بیر یئرده یاشاییرسان، هر گون گوروشورسن، لاکین اونا اهمیت

وئریمیرسن، اونون وارلیغینی بئله حیسس ائتمیرسن. بضا تصادفی، اؤتری بیر گوروش

عومرون بویو یادیندان چیخمیر... بیز اونونلا اوچ ایلدیر کی، بیر کورسدا اوخویوروق. هر

گون بیر-بیریمیزه راست گلیریک، سلام وئریریک. او، او قدر ده گوزل دئییل. قاریانیز

بیر اوغلاندير. گوزلریندن باشقا صیقتینده انله بیر جازیبدار یئری یوخدور. بضا

من اونا دیققولته باخیرام، آغزی نین و بورنونون ایری اولدوغونو نیوشاهیده ائدیرم.

آما نهدنسه آداما خوش گلیر، نئجه دئیرلر، چوخ سویوشیرین اوغلاندير. خاصیتی

ده پيس دئییل، آغیر طبیعتلی جاواندیر. چوخ دانیشیب-گولمز، کورسوموزداکی اوغلانلارا

دا او قدر قوشولماز. آما هر دنبیر زارافات ائدیب اطرافداکیلاری گولدورمی

سؤیر. ایلک باخیشدا قارادینمز، بیر قدر ده رسمی گورونور. حتی آداما انله گلیر

کی، او انقویستدیر. آما بیر آز یاخیندان تانیش اولاندا تامام عکسینی گورورسن. من

ده انله اولدوم.

چوخ قریبهدیر، من اونو یالنیز اوچونجو کورسدا گورمهیه باشلادیم. انله بیل بو

اوچ ایله او، هئچ بیزیم کورسدا دئییلیمیش. من اونون وارلیغینی حیسس

اٹمیردیم. ایندی هارا گنتسم، هارا باخسام، اونو گورورم. مین آدامین ایچینده اونون بویونو سئچیرم، سسینی تانییرام. بیزیم یاخینلاشماغیمیز دا قریبه اولدو. بیر دفعه نجه اولدوسا موهازیره ده او منیم یانیمدا گلدی، بویرومده کی بوش یئری گؤستریب سوروشدو :
- اوتورماق اولارمی؟

من کنارا چکیلیب اونا یئر ائله دیم. بو اوچ ایله بیرینجی دفعه ایدی یاناشی اوتوروردوق. من همیشه قیزلارین یانیندا اولار دیم، او ایسه هنج بیلیمیرم کیمنله ایشردی. ایکینجی درسه ده تصادفن یئنه یاناشی دوشدوک، حتی او منه باخیب گولومسوندو .

- بو نه دیر، - دندی، - بو گون بیزه نه اولوب؟

- بیلیمیرم، - دئییه لاقئیدجه سینه جاواب وئردیم و دؤنوب یانیمدا کی قیزلارلا صؤحبته باشلادیم .

بو حادثه دن بیر گون سونرا درسه گلنده اوزوم ده حیسس ائتمه دن گوزلریمله اونو آختاریردیم. حتی یانیمدا بوش یئر ساخلادیم. او، ایچری گیرنده چاغیرماق ایسته دیم. تئیمور ایسه منیمله اوتری سلاملاشیب قاباقدان ایشدی. او گون من درس لرین آخیرینا قدر ناراحت اولدوم. اوزومون ده باشا دوشه بیلمه دیگیم حاللار باش وئیردی. گاه داریخیر، گاه کدرله نیر، گاه دا اوزومو بو قدر یولداشین ایچینده تک حساب ائدیردیم. بو حیسس گئتدی کجه قوووتله نیردی. گونلر اؤتوکجه اوزوم- اوزومو تانییا بومیردیم .

آرتیق کورسوموزدا کی او غلنلاری گوزوم گورموردو. اونلارین سسی صیفتلرینه قاریشیر، نظریمه ائله بیل دوماننا بورونوردو. بو دومان ایچری سینده من همیشه تئیمورون گوزلرینی گوروردوم. او هارادا اوتورسا، من او سمته باخیردیم، هارا دؤنسه، من ده دؤنوردوم. گونه باخان گونشه بویلا نیب بویونو ایدیگی کیمی، من ده تئیمورو گوزومدن قویموردوم. بضا ائوده اوزوم- اوزومو دانلاییردیم. آخماقلیق ائله دیگیمی فیکیرلشیر، بیر داها اونونلا ماراقلانمایا جیما سوز وئیردیم. اثرته سی گونو اینستیتوتا قطعی قرارلا گلیردیم کی، بیر ده اونا باخمایا جیغام، اما مومکون اولموردو. موهازیره زمانه ی گوزلریم یئنه اونا دیکه لیردی. او ایسه نینکی منیمله یاناشی اوتورموردو، هنج یانیمدا گل میردی. یئنه اولکی کیمی، او غلنلارلا بیر کنارا چکیلیردی. بئله حاللاردا من حیرصله نیردیم. او اوز سو یوقلوغو ایله منی یاندیریب- یاخیردی .

آخادان بیر آی کنچدی. من سینیمغا باشلادیم. قیزلار مندن سوروشدولار :

- نرگیز، سنه نه اولوب؟

- گونو- گوندن نییه سینخییرسان؟

- بیلیمیرم... هنج نه بیلیمیرم، - دئییه جاواب وئیردیم .

تسکینلیک تاپماق اوچون گنجه-گوندوز رومان اوخوماغا باشلادیم. تراموایدا، تنفوسده ده رومانلاردان آیریلمازدیم. آنجاق مومکون اولموردو. بضا گنجه یئرین ایچینه گیریب کیتاب اوخودوغوم زمان بیر ده حیسس اندیردیم کی، دایانمیشام. سطرلرین آراسیندان باش قالدیران تئیمور گۆزلرینی منه زیلله میشدیر ...

بیر گون الا اوخودوغونا گۆره قزئنده اونون شکلینی وئرمیشدیلر. من همین قزنتی گۆتوردوم. اوتاغیما چکیلدیم، قاپینی اورتوب قزنتی ستولون اوستونه سردیم. باخدیم، باخماقدان دویمادیم. قایچینی گۆتوروب احتیاطلا شکلی کسدم. ستولون اوستونده، شوشه نین آلتیندا جوربجور شکیلر واردی. اونو دا همین شکیلرین آراسینا قوبماق ایستدیم، آنجاق فیکریمی دیشدیم. شکلی کیتابلارین بیرسی نین آراسیندا گیزلتمدیم. بلی، من اونو گیزلتمدیم. نییه؟ مگر من اونو باشقا شکیلرین یانینا قویا بیلمدیم؟ سوروشان اولسایدی، "یولداشیمدیر" دئمک اولمازدیمی؟ بس من اونو نه اوچون گیزلتمدیم؟

او گوندن همین شکل گنجه لر منیم سیرداشیم اولدو. ائوده هامی یاتاندان سونرا کیتاب اوخوماق بهانه سی ایله ستولون دالینا کنچیر، اونولا اوزبوز اوتوروردوم. اونون قاشلاری چاتیلیمشدی. بوینو آراجیق یانا ایلمیشدی، قیوریم ساچلاریندان بیر دسته سوروشوب آلتینا دوشموشدو. منه ائله گلیردی کی، تئیمور اورگیندن کنچنلری دویور. قصدا جاواب وئر میر. گنجه لرین نجه گلیب کنچدیگینی بیلمیردیم.

بیر گون دوستوم لئینا درسدن سونرا مندن آیریلما دی. -نرگیز، هئچ اوزوندن خبرین وارمی؟ گونو-گوندن شام کیمی اریگیرسن، آخی سنه نه اولوب؟ مندن نییه گیزله دیرسن؟ من تلاشلا :

-هئچ نه یوخدور، - دئدیم، - هئچ نه گیزلتمیرم. او، سیناییجی نظرله منه باخدی و معنالی-معنالی باشینی تریپتدی : -من اوشاق دئیلم. گوزونون ایچینه باخاندا اورگینده کیلری اوخویورام. سن سنویرسن! من بیردن-بیره اوستونه سویوق سو چیلنن آدام کیمی دیک آتیلدیم. بوغازیم قورودو، آغزیمی آجیب اونا بیر کلمه ده دئییه بیلمه دیم. لئیلانین صیفیتینده کی ناراحتلیقدان گوردوم کی، حالیم پیس دیر. او، منیم قولوما گیردی.

-اوه، نرگیز، نرگیز، - دئییه مذمتندیجی آهنگله سسلندی. بولوارا گنتدیک. سکامیادا اوتوردوق. من گوزومو دنیزه زیلله میشدیم. سرین کولک اسیر، لپه لر بیر-بیرینی قوووردو. من اورگیمده قور ائله یین سیرری آرتیق ساخالایا بیلمه دیم. هر شئی لئیلایا دانیشدیم. او گوندن بیز سیرداش اولدوق.

بیرگون لئیلایانینما گلدی. اونون صیفتی توتقون ایدی. حیسس ائدیردیم کی، منه نه ایسه آجی بیر خبر وئرمک ایسته ییر. اورگیم شدتله دؤیوندو. نهایت، تاب گئیره بیلمه ییب سوروشدوم:

-لئیلایا نه اولوب؟

-نه اولاجاق؟ - دئییه او آجیقلی-آجیقلی جاواب وئردی. - تئیمورا نیشان تاخیلار. اوزوم گوجلہ ساخالیب پچیلتی ایله خبر آلدیم:

-کیمه؟

-بیزیم اینستیتوتدا اوخومور. من او قیزی تانیبیرام. چوخ عاغیلی و تمیز قیزدیر.

-گوزلدیرمی؟

-سنه نه وار، گوزلدیر یا چیرکیندیر! سنه دئیرم، اونا نیشان تاخیلار. آغینی باشینا بیغ!

لئیلایا نه قدر دانلابیب او یود-نصیحت وئردیسه، اولمادی. او گئندن سونرا اوتوریب گوزلریمه دم وئردیم. سحری اوشاقلار تئیمورو تبریک ائدیردیلر. بعضیلری ده زارافاتلا "ساغ الین باشیمیزا" - دئیردی. لئیلایا منی بیر کونجه چکدی.

-اوزونو بیابیر انلهمه گل گئندک سن ده اونو تبریک ائله.

-یوخ، باچار مارام.

-عالمی اوزونه گولدورمه!

لئیلایا منی زورلا تئیمورون یانینا آپاردی. من اونون اوزونه باخاندا گوزلریمه قارانیق چؤکدو. لئیلایا قولومدان توتدو.

-تبریک ائدیرم. خوشبخت اولاسینیز...

-چوخ ساغ اولون. او گون اولسون کی، سیزین ده باشینیزا گل سین.

او گوندن یاسا باتمیش کیمی اولدوم. منه ائله گلیردی کی، دونیا اوچوب، آلتیندا قالمیشام.

آرادان بیر نجه آي کئچدی. او چونجو کورسو بیتیردیک، یای تئیلینه گئندیک. لئیلایا مندن آیریلمادی. بیرلیکده شوشادا استراحت ائوینده اولدوق. پاییز گیردی، یئیندن اینستیتوتدا قاییتدیق. آنجاق من یئنه تئیمورو قلیمدن چیخارا بیلمه دیم. بیر دفعه لئیلایا اوستومه مؤحکم دوشدو:

-من دونیادا اوندان باشقا هئچ کسی سنوه بیلمه ییه جیم، - دئییه جاواب

وئردیم، - اوزوم ده بیلیرم، منیم محبتیم آخماق محبتدیر. او منی

سنومیر، اونون نیشانلیسی وار، آنجاق اولمور، اورگیمه نجه حؤکم ائدیم؟!!

بو جاوآبدان سونرا لئیلایا منه هئچ نه دئمهدی. آرادان بیر قدر ده کئچدی.

منه ائله گلیردی کی، تئیمور خئیلی دیشمیشدیر. او، داها شاددی، دئییب-گولور، اوغلانلارلا زارافاتلاشیر، حتی

منه ده مهربانلیق ائدیردی. اونون بو حرکتی قلبیمدهکی آرزولاری داها دا آلواندیریردی .

بیر گون لئیلایلیه بیغیشمیشدیق. اونون آنادان اولان گونو ایدی. آدام چوخ دئییلدی. لئیلای بو گنجه منیمله مهربان ایدی. اونون تئز-تئز ساعتی باخماسیندان آنلاییردیم کی، کیمی ایسه گوزله بیر .

چوخ کئچمه دی کی، قاپی آچیلدی. تئیمور ایچری گیردی. اونو های-کویله قارشیلادیلار . هامی آیاغا دوردو. من ایسه یئریمدن ترپنه بیلیمه دیم. تئیمور قولتوغونداکی کاغیزی آچدی، اوردان بیر امزیک چیخاردیب لئیلایا وئردی .

-آل، - دئدی، - ایسته بیرسن اوزون سور، ایسته بیرسن ساخلا، لازیم اولار. او، معنالیمالی گولوب اطرافداکیلارا گوز قیرپدی. اوتاغی قاققالتی گوتوردو .

بیلیم قصادمی، تصادقمی لئیلای نه تهر ائله دیسه، بیز تئیمور لای پاناشی اوتوردوق. او نه قدر مهربان و نزاکتلی ایدی! ائله صمیمی دانیشیردی، قولاق آسماقدان دویموردوم. هر شئییه گوز قویور، سوفرهدکی جوربجور یئمکلردن منیم قاباغیما دوزوردو. آرابیر نه ایسه دئییردی. من هئچ نه باشا دوشموردوم .

داها دوغروسو، من مست ایدیم. اوزومو دونیانین ان خوشبخت آدمی حساب ائدیردیم. واختین نئجه گلیب کئچدیگینی حیسس ائتمه دیم .

بیز داغیلیشاندا تراموای ایشلمیردی. کوچهلرده گورونن تک-توک ماشینلار فیت وئریب سرعتله کئچیردی. لئیلای منی تک بوراخماق ایسته مه دی .

-اگر راضی اولسا، اونو من اوتورهرم. ائله ائویمیز بیر سمتده دیر، - دئییه تئیمور لئیلانین، سونرا دا منیم اوزومه باخدی .

من هئچ نه دئمهدیم. آنجاق او یادیمدا دیر کی، لئیلای گولودو و بیزیم آرخامیزجا :

-تئیمور، باخ، قیزدان موغایات اول ها، سونرا الیمدن قورتارا بیلمزسن، - دئدی .

بیز یولا دوشدوک. نه او دانیشیر، نه من دیلله نیردیم. آیق تاپیلنتیلاریمیز آیدینجا ائشیدیلیردی. تراموای یولونو کئچیب هوندور بیر یئرده دایاندیق. باکی نین ایشیقلا ری ساییرشیردی. شهرین قوجاقلادیغی دنیز بو ایشیقلا رین آغوشوندا پاریلداییردی .

لاپ اوزاقدا مایاک یانیب-سؤنوردو. سرین، آیلی بیر سننتیایر گنجه سی ایدی . اوشویوردوم. تئیمور بونو حیسس ائدیپ پئنجه یینی سویوندو، یاواشجا چینییه سالدی .

هئچ نه دئمهدیم. منه ائله گلیردی کی، یوخو گورورم، اگر اعتراض ائتمس، یا اونا بیر سوز دئسم، هر شئی یوخ اولاجاق. من بو شیرین خیالدا ن آیریلماق ایستمیردیم .

او، یاواشجا قولوما توخوندو. بیز واغزال کورپوسونه چیخدیق. بیردن منده دنیزه یاخیندان تاماشا ائتمک آرزوسو دوغدو. تئیمور اعتراض ائتمه دی. حؤکومت ائوینین یانیندا ن کئچیب یئنیجه باسدیریلیمیش آغاجلارین آراسی ایله ساحله ائن

دیک. سویوق، مامیر قوخوسو وئرن نملی دنیز کولیی اوزومه ووردو. لپلر ناراحتلیقلا چیرپینیردی، ساحلی یالاییردی. آی ایشیغی دنیزین اورتاسیندا اوزون بیر زولاق سالمیشدی. بو زولاق دنیزله برابر تیتیرگیردی. ائله بیل دنیزه گوموش پوللار

سپه لنمیشدی. اورگیم ائله دؤیونوردو کی، آز قالیردی سینمی یاریب چیخسین . یاناقلاریم آلیشیب-یانیردی. تئیمور دا گوزونو دنیزه زیلله میشدی. من آی ایشیغیندا

اونون صیفتینده کی داغینلیغی گۆردوم. نهایت، او دیللندی :
- نرگیز، گئدک، سنه سویوقدور .

من داها دۆزه بیلمه دیم .

- یانیرام، تئیمور، - دئدیم، - بیرجه الینی اوزومه وور .

او، الینی ائهمالجا منیم یاناغیما ووردو. دوتییا باشیما هر لوتیدی. اوزوم ده
بیلمودن الینی توتوب یاناغیما سیخدیم. باشیمی اونون قولونا سؤیکه دیم .

آرادان نه قدر کئچدیگینی بیلمه دیم. گوزومو آچاندا تئیمورون اوزومه
زیلنمیش گوزلرینی گۆردوم. من اینانا بیلمیردیم کی، بوتون بونلار حقیقتدیر .
تئیمور دوغرودان دا منیم یانیمدادیر، من اونون سینه سینه قیسلمیشام. او،
تیرترک اللری ایله ساچیمی سیغاللاییر .

خئیلی بئلهجه دایاندیم. بیردن قهر منی بوغدو. آغلادیم، دویونجا
آغلادیم .

- منی باغیشلا، تئیمور. من بئچ تسوورومه گتیره بیلمز دیم کی، بیز

بئلهجه یاناشی دایانا بیلریک. منیم نهلر چکدیگی می بیلیر سنمی، تئیمور؟

- بیلیرم، نرگیز... لئیلا منه هامیسینی دانیشیب، من سندن ده چوخ

اذیت چکیرم. من اوللر بونو حیسس ائلمیردیم. هئچ آغلیما دا گلمز دل

سنین منه گۆره اذیت چکدیگینی گۆرنده نه ائدهجه ییمی بیلمه دیم .

او منی ساحلدن اوزاقلاشدیردی. فوارهنین یانینداکی سکامیالاردان بیرینده
اوتوردوق .

نه ایسه دئمک ایسته دی، قویما دیم .

- هئچ نه لازیم دئییل، من سنین اورگیندن کئچنلری بیلیرم، تئیمور،

اونو دا بیلیرم کی، بو گۆروش بیر ده تکرار اولونمایاجاق. من بیر ده هئچ کسی بو
جور سئوه بیلمه یهجه میم .

- سئوگی... - دئییه تئیمور پیچیلتی ایله تکرار ائتدی و گۆزلرینی هارایاسا

زیلله دی. او خئیلی دایانیب فیکره گئتدی. من اونون کدرلندیگینی، عذاب چکدیگینی،
نه دنسه نارازی اولدوغونو حیسس ائتدیم. بئینیمده قریبه فیکیر دولاشدی: "بلکه او دا

منی سئویر؟"

من اونا داها یاخین اوتوردوم .

-تئیمور، دئی گوروم... آزاچیق دا اولسا منی سنویرسنمی؟
او دؤنوب اوزومه باخدی. گوزلریندهکی ایفاده منی سارسیتدی. من اورادا
مرحمت اوخودوم. بلی، گوزله دیگیم سنوگی عوضینه مرحمت! باشا دوشدوم کی،
تئیمورون منه یازیغی گلیر، دردیمی یونگوللشدیرمک ایسته ییر .
-سنین داها خوش دقیقه لرین اولاجاق، نرگیز!
-من بیر ده هنج کسی سنوه بیلمه یه جهیم .
-سنوه جکسن! - دئییب آیاغا دوردو .
اؤیمیزین یانیندا آیریلاندا تئیمور منیمله داها آچیق دانیشدی :
-گل بو گوندن دوست اولاق. هر شئی اونوداق، بیر داها بو جور گوروشمه ییک .
اونون دندیگی کیمی ده اولدو. بیز بیر داها گوروشمه دیک. آنجاق من ساکیتلشن
کیمی اولدوم. گنجهلر راحت یاتدیم. ائله بیل بو گوروشوموز منه اورک-دیرک وئردی .
دؤولت ایمتاهانینی دا پیس قورتارمادیم. آخیرینجی ایئتتاهاندان چیخاندا تئیمور
منه یاخینلاشیب الیمی سیخدی، تبریک ائتدی .
بیز آیریلدیق .
من آتا-آنامین اعتراضینا باخمایاراق کنده گیدیم. بورادا ساکیت
دولاناجیم قت ائتدیم. آنجاق اولمادی. قلبیم سوزومه باخمادی. ایندی ده
باشقاسی "...
عمران آخیرینجی ورقی چئویردیکن سونرا خئیلی حرکتسیز دایاندی. قملی بیر
هنکایه اوخوموش کیمی موتسسیر اولدو. یاواشجا الینی جیبینه آپاردی، پاپیروس
گؤتوردو، بارماقلاری آراسیندا خئیلی ساخلادی، سونرا داماغینا آلیب آیاغا دوردو .
اونون گوزلری بیر نقطه یه زیلنمیشدیه ده، هنج نه گورمور، بئچ نه دوشونه
بیلمیردی. او سارسیلیمیشدی. عمران کیبریت آختاردی، تاپمادی. ستولون اوستونده یانان
لامپانی ترمجه گورومیوش کیمی اولدو. پیلتنه ییوخاری قالدیریپ پاپیروسونو یاندیردی .
بیر نفسه یارییا قدر سوموردو. اوتاغی دومان بورودو. او، قوتودان بیر پاپیروس دا
گؤتوردو. یالینیز بو زامان سول اوچوندا سیخدیغی کیبریت گوزونه دیدی. باشینی
بولاییب دفتری ده ورقله دی. "بئله..." دئییب کؤکسونو اؤتوردو. قاشقاباغینی
ساللاییب، آستا-آستا پیللکنی ائندی، اوتلارین آراسیندا قیوریلان نازیک جیغیرا دوشدو .
آرخین اوستوندهکی بالاجا کورپویه قدر گئندی. اینا کیمی پاریلدایان سو اونون
گوزلرینی اوخشادی. عمران دایاندی. سودا اولدوزلار ساییرشیردی، توپا-توپا بولودلاری
یاران آی قاجیردی. عمران ائله گلدی کی، بولودلار آیی بورویور، اونون قاباغینا کنچیر،
یول وئرمک ایستیمیر، آی ایسه چیرپینیب گاه بولودلارا باش وورور، گاه قیلینج کیمی
سییریلیر، گاه دا دومان ایچینده گورونمز اولور .

هار ادا ایسه قورباغا قورولدادی. یاخینداکی چینارین باشیندا آنادیل اؤتدو. کندین قورتاراجاغیندا بیر باشقاسی اونا جاواب وئردی. عمران بو سسلرده بیر قریبلیک، یالقیزلیق و شیکایت دویدو .

عمران پاپیروسونو کؤتویونه قدر سوموروب آتدی . کؤرپودن آرالاندی، کلوبون قاباغیندان کئچیب ائولرینه یوللاندی. آیاقلاری دالینجا سورونسه ده، گئری دونمهدی. ائولری نین یانینا قدر بو جور سسسیز-سمیرسیز گئتدی. آنجاق اورادا دایاندی، پاپیروس قوتوسونو آچدی، لینه هئچ نه گلمهدی . چپرین دیبینه آتیلان پاپیروس قابی آغاردی . بیردن او سانکی یوخودان آییلدی. اطرافینا بویلاندی. بس نرگیز نئجه اولدو؟ هارا گئتدی؟

عمران واهیمه لندی، آغلینا پیس فیکیرلر گلدی. "او جور قیز هر نه دئسن ائله میر ." او، گئری دؤندو. دؤنگه لری نئجه بورولدوغونو چپرلردن نئجه آشدیغینی، کؤرپونو نه واخت کئچدیگینی بیلمهدی. قاپینی تاپباتای آچیب ایچری گیردی. اوتاق بومبوش ایدی. -نرگیز!.. - دئییب چاغیردی. سس وئرن اولمادی. بابیرا چیخدی. یئنه چاغیردی . هئچ کس جاواب وئرمهدی. عمران باشی آلولو باغا قاچدی. آعاجلارین دیبینی آختاردی . هر طرف گؤز یئتیردیه ده، نرگیزدن جاواب چیخمادی. او، آرخین یاخاسی ایله یوخاری قاچدی. چیچکلنمیش اییده کوللاری نین دیبینه دیزلرینی قوجاقلایب آرخین سویونا باخان نرگیزی گؤردو. اورگی ساکیتلشمک عوضینه داها شدتله دؤیوندو. قیزی اورکدوب قاچیراجاغیندان احتیاط اندیرمیش کیمی آستا آددیمارلا اونا یاخینلاشدی . نرگیز یئریندن ترپنمهدی. عمران اونون یانیندا اوتوردو. بیر نئچه سانیه نه دئیجه یینی بیلمهدی. سونرا اللری یاواش-یاواش قالخدی. نرگیز چپیننده آغیرلیق حیسس ائدیپ دیکسیندی. دؤنوب اینیرانین اوزونه باخدی و بیردن باشینی اونون کؤکسونده گیزلندی .

-عمران ...

-هئچ نه لازیم دئییل .

-آخی ...

عمران قیزا ایمکان وئرمهدی، اونون باشینی سینه سینه داها برک سیخدی. هاوا ائله گوزلدیکی ...

اونلار ایدارهدن بیرگه چیخدیلار. آت تؤوله سی نین یانیندا نصیب دایی عمرانین قولوندان توتدو .

-گنتمه، سنینله ایشیم وار .

عمران اونون آرخاسینجا تؤوله یه گیردی .

بیر آزدان آتلانیب یولا دوشدولر. کئندن چیخاندان سونرا نصیب دایی آتین باشینی دؤندریب، آلاگوز چایینا دوغرو اوزانان جیغیرا سالدی. عمران آتینی اونونلا یاناشی سوردو. او، گوزلرینی پارتییا تشکیلاتچیسینی توتقون صیفتیندن آیرماسا دا، هئچ نه سوروشموردو. گوزله بیردی کی، نصیب دایی سوزو آچسین. لاکین عمران صبر ائده بیلمهدی. درهیه ائنیب چایین ساحلینه چاتاندا سوروشدو:

-بیز هارا گئدیریک؟

نصیب دایی یویهنی بوشالتدی. آت چایین داشلارینی شاققیلدا اراق درینه گپردی، دوداقلارینی سویا یاپیشدیردی. سونرا باشینی قالدیریب او تایا باخدی و برکدن کیشنهدی. نصیب دایی جیلووو بیغیشدیردی و آنجاق بو واخت عمران جاواب وئردی:

-بیس ایشله بیریک، بالا، چوخ بیس ایشله بیریک. کولخوزدا اوتوروروق، آنجاق ایشیمیزدن خبریمیز یوخدور.

-آخی نه اولوب؟

-نه اولاجاق، کوساوغلو یئنه بیلدیگینی ائله بیب، منشهده آرتیق یئر اكدیریب.

عمران تعجبله قاشلارینی چاتدی. نصیب دایی کهری مهمیزله بیب قاباغا دوشدو. آت اوزونو سویا سالیب قولاقلارینی شکله دی و فینخیرا-فینخیرا اوزدو. عمران آتینی بیر آز آشاغیدان سوردو. اونلار قارشی ساحله یئنه بیرلشدیلر. آتلارین ایسلانمیش یانبیزلاری پاریلدا بیردی. عمرانلا نصیب دایی سویا باتمیشدیلار. لاکین یایین ایستی هاواسیندا بو، اونلارا خوش گلیردی.

منشه نین درینلیگینه گئدن جیغیرا دوشنده نصیب دایی آتین جیلووونو بوراخیب پاپروس یاندیردی و سوزونه داوام آتدی:

-من بونو آنجاق بو سحر ائشیمیشم.

عمران ائله عصیلشمیشدی کی، نه اوخویان قوشلارین سسینی، نه ده منشه نین خیشیلتیسینی ائشیدیردی. باشقا واخت اولسایدی، دایانیب ایری پالید آغاجلارینا، باش-باشا وئرن قوجا قوواقلارا دیونجا تاماشا ائتمه میس کئچمزدی. آنجاق ایندی اونون گوزلری آتین یالینا زیلنمیشدی.

اونلار تالادا اکیلیمیش پانیبیک ساحه سینه چاتدیلار. کوللار خئیلی قالخمیشدی. بیر دسته قادین آلاق ووروردو. نصیب دایی ایله عمران تارلارین کناریندا کی پالیدین یانیندا دوشوب آتلاری آغا باغلادار. قادینلارین یانینا گئتدیلر.

-ایشینیز آواند اولسون، - دئییه نصیب دایی ایشله یئرلی سلاملادی.

-عومرون اوزون اولسون. آخیر کی، بیزی ده یادا سالدینیز.

نصیب دایی بو سوزدن توتولسا دا، اوستونو وورمادی.

-مانقاباشچینیز کیمدیر؟

یاشلی بیر قادین:

-منم، - دئدی .
-بس بو نه دیر، آی یاسهمن، بئله ده پامبیق بئجرر لر؟ آلاق قورشاغا
چیخیر .
-نه قاییریم، - آرواد یانقلی-یانقلی سسلندی، - گتیریپ تولاییبسینینز
مئشه نین اورتاسینا، نه تراکتور وار، نه ده کولتیواتور. کتمن وورماقدان
یورولموشوق .
دوغرودان دا پامبیغین یاواش-یاواش چیچک آچماسینا باخمایاراق، هله
کتمنلهمه قورتارمامیشدی. عمران کوللارین دییینی یوخلاییب شاخلارا باخیردی .
تورپاق داش کیمی ایدی. جرگه لرین آراسی ایسه یئتمیش سانتیمتر ایدی. او، باشینی بولاییب
مانقاباشچیسینا باخدی .
-بس نییه سئیرلتمه آپارمایبسینینز؟!
-دردین آلیم، کیمدی بیزه باخان؟ نه قدور چالیشدیقسا، کاظم راضی اولمادی .
ائله کوساوغلو اوزو ده اونون طرفینی ساخلادی. دئدی بورا خام توپاقدیر، هئچ نه لازیم
دئییل. اوسته لیک بیزی توولادی کی، بورانین پامبیغینی بیغیب-بیغیشدیرا بیلیمه جکسینیز .
آما ایشین تهریندن گورورم کی، زحمتیمیز هدر گنده جک .
-کاظم بورالارا گلیرمی؟
-گلیر، نییه گلیر، - دئییه یاسهمن جاواب وئردی و نصیب دایینی بیر
کنارا چکدی. - او گون کوساوغلو دا گلیمیشدی. پامبیغا باخدیلار. سونرا
قارابولاغین اوستونه گئتدیلر. بئش-آلتی دنه قیرقوول وورموشدولار .
نصیب دایی داها هئچ نه سوروشمادی. آرواددان آرانیب، پامبیغین ایچینده
دولاشان عمرانی سسلهدی .
-گوردون بونلار باشیمیزا نه اویون آچیلار؟ - نصیب دایی یولا دوشنده
حیرصلی-حیرصلی سوزه باشلادی. - کنده چاتان کیمی تفتیش کومیسسییاسی نین سردینی،
بریقادیرلردن بیرینی، بیر ده بیزیم کومسومول حسنی گوتوروب گئری قایداریسان .
یئری اولچوب آکت باغلیاریسان .
اونلار ایدارهنین یانیندا آیریلدیلار .
...ائله همین گنجه احوالاتدان خیر توتان کاظم اوزونو کوساوغلونون یانینا
سالدی .
-قوربان قاغا، آمانین بیر گونودور، قویما آکت باغلا سینلار. او، نفهسی
توتولا-توتولا احوالاتی دانیشدی. کوساوغلو تشویشه دوشدوسه ده، اوزونو سیندیرمادی .
-گنت ایشینده-گوجونده اول، های-کوی سالما. اوزوم هر شئی دوزلدهرم .
کوساوغلو او گنجه سحره قدر یئرین ایچینده چؤیروکدو. "ایندی من نئیله ایم؟
عمرانا بیر سوز دئمک اولماز. اونا باخاندا یئنه نصیب یاخشیدیر. کوهنه دن بیر
یئرده ایشله میشیک، تایی-توشوق. بلکه او، سوزومه باخدی. بیرجه بو زهریمار پامبیغین
اوستونو باسدیرساق، هر شئی دوزملردی .

مسئله بویوب بیر ده یوخاریلارا گنڈیب چیخسا، بوتون رایوندا بیابیر اولارام .
بس نصیبی نئجه یولا گتیریم؟ گنڈیب دنسم کی، آی نصیب، بو ایشین اوستونو وورما،
منیم خطریمه کئچ، اوندا نئجه اولار؟ دنمزمی کی، هر یف قورخور؟ یوخ، یوخ، من
کوساوغلو قوربان اولارا بویون ایمهرم. بئس نئجه اولسون؟"
او، بو جور دوشونجه لر ایچینده سحره جن یاتا بیلهدی. سحر تئزدن ایسه ایدارهیه
یوللانندی. پارتییا تسشکیلاتچیسینی کابیننئینه چاتاندا دایانیب گوزلهدی. بوغازینی
آرتیلیب قاپینی آچدی. نصیب دایی اونون سلامینی چوخ کونولسوز آلدی. کوساوغلو ستول
چکیب اوتوردو. پئنجیی نین جیبیدن قوتونو چیخاریب آرخیین-آرخیین پاپیروس انشدی.
-انشتیدیکیمه گوره، دونن او تایا گنڈیبسنمیش .
-سنین عملرینه باخماغا گنتمیشدیم .
-منیم نییه اولور، ائله سنین ده عملیندیر. صاباح بیر شئی اولاندا کولخوزا
مندن قاباق سن جاواب وئرهمکسن، ائله دنیللمی، یولداش سییاسی رهبر؟ اودور کی،
آدام بیر شئی گورنده مصلحتلشر .
-سنینکی مصلحتدن کئچیب .
-باخ، بو اولمادی. اوشاق ها دنیللسن. بیر ایش گورنده آدامدان سوروشارلار .
یوخسا بو نه دیر؟ کولخوزون صدری منم، هئچ نه ن خبریم یوخدور. آما سیز
اوزباشینا قمیسییه دوزلدیر سینیز، آکت باغلا دیر سینیز .
بیز ده بیر کیشیکیک، یا یوخ، کولخوزون ایشینی من ده بیلسم اولمازمی؟
-سن بو ایشلری چوخدان بیلیرسن، - دئییه نصیب دایی ساکیتجه جاواب وئردی. - او
یئرلری کی، اوزون اکدیریبسن ...
-اولا، بو ایشدن منیم خبریم یوخدور. ایکینجیسی ده، سن اورا گنڈنده
گرک عمران یوخ، منی آپارایدین. - او، ایرهلی اییلیب سسینی آچالتدی. - ه، بو
کولخوزون بییهسی سنله منم. گرک سیرریمیز ده بیر اولسون. یوخسا عمران نه
اوشاقدیر کی، اونونلا البیر اولورسان؟ صاباح بیر ایش اولسا، سنین دالیندا من دورا جام
ائی، من! ... نصیب دایی کوساوغلونون قیزارمیش صیفتینه باخیب اوزونو تورشوتدو. -
یاخشی، دی گوروم نه ایسته ییرسن؟ - آکتی وئر گوروم، اوردا نه یازیلیب. - کومیسسییا
گلنده بیلهمکسن. اوزون ده قول چکجکسن!
-دوز شئییه نییه قول چکمیرم؟! او یئری کیم اکدیریبسه، جزا دا وئرریک .
-البته وجره جیبیک. بیرینجی جزانی سن آلا جاقسان!
-نه دن اؤترو؟
-کولخوزون ایداره هئیتی نین قرارینا ایایی اولماق ایسته مدهدیکین اوچون .
-ه، نه کولخوز، نه ایداره هئیتی؟! - دئییه کوساوغلو سسینی اوچالتدی .

-کاظیم او یئری اوزباشینا اکمه ییب، کوساوغلو! قوربان قاغاسی دئمسیدی، او بو قلتی ائله مزدی .

-ه، سن نه تهر آدامسان؟ سنه دندیم منیم خبریم یوخدور. بو ساعت او کاظمین آتاسون دالینا شلله مه سم، مندن پیس آدام یوخدور!

کوساوغلو آیاغا دوردو، قاپییا یاخینلاشیب اوزونو هیته ده دایانانلارا توتدو .

-ه، گورون او کاظم اولموش بورالاردا وارمی؟

او، گئری قاپیدیب یئرینده اوتورمامیش، کاظم اوزونو ایچری سالدی .

-نه دئییرسن، قوربان قاغا؟

-جانینا درد دئییرم، بوغازینا بوغما! ه، گرک ائله همیشه سنین اوستونده باشیمیز آغریسین؟ ه، نه اوزباشینالیق ائله ییرسن؟ سنه کیم دئمیشدی کی، گندیب منشه ده پامبیق اکیسن؟ سنی آدام یئرینه قویاندا گرک بوینوموزا مینه سن؟

اوتانماز!.. تقسیر منده دیر کی، سنین کیمی آخماغی بریقادیر قویموشام. سندن بریقادیر-زاد اولماز. دی رد اول بوردان!

-قوربان قاغا ...

-کس سسینی، حرامزادا! سنین بورادا قاغان-زادین یوخدور! ایتیل گوزومدن!

کاظم کوساوغلونون اوزوندن چیخدیغینی گوروب دینمز-سؤیله مز ایدارهدن گتدی. قوربان بیر خئیلی اوتاقدان گزیندی. پاپیروسونو یانیقلی-یانیقلی سوموروب آتدی .

سونرا نصیب دایی ایله اوز-اوزه اوتوردو .

-بنله سینی آدام یئرینه قویورسان، سونرا دا سنی بیابیر ائله ییر. اصلینه باخسان، سن دوز دئییرسن، گوزوندن بوغازلاناسی حرامزادادیر .

ایسته ییرسن، ائله بو ساعت بریقادیر لیکدن قوواق، گنتسین ایشینه .

-اونو قووماقلا هر شئی دوزله جکمی؟

-نییه دوزلمیر؟

-بس اکیلن پامبیق؟

-ائه، رحمتلیک اوغلو، اونا نه وار! بنش اون هئکتار یئر دیر، هئچ بیر یازپوزویا دا دوشمه ییب، ائله بیللیک، هئچ اکمه میشیک. کیم نه بیلیر بیزیم منشه ده پامبیغیمیز وار؟

-بس اوز ویجدانین؟

-ه کیشی، قوی گورک سن ده!.. نه ویجدان باز لیق دیر؟! بیر ده، بالام، آرتیق یئر اکیلنده حوکومه نه ضرر اولور؟

-گورورم سنینله دانیشماق چوخ چتیندیر، کوساوغلو. سن باشا دوشمورسن کی، حوکومتی آلدادیب گوزدن پرده آسماق ان بویوک جینایتدیر!!

-ه، قانماز ها دئییلیم، نییه باشا دوشمورم؟ من دندیم حاضر

پامبیقدیر، اکیلیب، قوی دورسون، ایندی کی راضی دئییلسن، صاباح بیر چنتنزی گوندره رم .

هامیسینی آلت-اوست ائلر .

- یوخ، کوساوغلو، - نصیب دایی آیاغا دردو، - او آرشینلا سنه هنج کس بئز
وئرمز. پامبیق اکیلیب، اوزو ده بئجریله جک .
-من ده اونو دئییرم ده. قوی دورسون. آکتی دا جیراق .
-قوربان، بسدیر اوزونو بیلمه مزلییه ووردوغون. بو ایش کولخوزون ایشیدیر .
کومیسسییا گلر، هئیت قرار چیخار دار، اونا مووافیق ده حرکت ائدریک .
-بس سنین اوز فیکرین نه دیر؟
-منیم فیکریم بودور کی، آکت باغلابیب همین یئری کولخوزون پلانینا داخل
ائدک .
-یوخ، نصیب، من بونا قول قویا بیلمه رم. سنین فیکرین بیزی بوتون
رایوندا بیابیر ائله مکدیر .
-بونو گرک اولجه دن فیکرلشیدین .
کوساوغلو آیاغا دردو، اونون آلت دوداغی ساللاندی .
-ایندی نه دئمک ایسته ییرسن؟
-بس سن نه دئمک ایسته ییرسن؟
-من دندیم، گل بو ایشی آجیب-آغارتما. اوز آرمیزدا کاظیمین جزاسینی
وئرریک .
-بو ایشده موقسسیر تکجه کاظیم دئییل .
-یوخسا منی ده اونا قاتماق ایسته ییرسن؟ یوخ، نصیب، اونو باچارمازسان .
سنینله بئله یواش دانیشماغیما باخما. من ایسته ییرم آرمیزدا ضدیت
اولماسین. ایندی کی بئله دیر، اوزونو گوزله، منه ده کوساوغلو دئیرلر !
-کوساوغلو، - دئییه گوزله نیلمه دن نصیب دایی قیمیشدی. - گل سن آرتیستلیک
ائله مه. من سنین بو اوزوندن باخاندا او اوزونو گورورم .
-منی ایجلاسلا قورخودورسان؟.. من ائله شئییری چوخ گورموشم. قوی اولسون .
گرک جاماعت کیمین توکونو دیده جک. سیزین، یوخسا منیم !
-قوربان، بونلاری چوخ ائشیتیمیشیک، تزه سوزون وارسا، اونو دئ .
کوساوغلو قاپینی حیرصه چیریب چیخدی ...
رایوندا آچیلیمیش طیب مکتبی شهرین قورتاراجاغیندا، پامبیق منطقه سی نین
قارشیسیندا کی ایک مرتبه لی بینادا یئرلشمیشدی. طیب مکتبینه اوخویان قیزلار ائله
بورادا یا شاییردی لار. ایکینجی مرتبه اونلارین یاتا خاناسی ایدی. هر گون درسدن
سونرا قیزلار مکتبین هیتینده،

آرخین کناریندا اوتوروب کیتاب اوخویور، سحر لر ایسه دسمال، سابون گۆتوروب یویونماغا گنديرديلر. آرابير زارافاتلاشيب بير-بيري نين اوستونه سو اتانلار دا اولوردو. مکتب ديرئکتورو قیزلاری شهره آز-آز بوراخیردی. دؤرد دیوار آراسیندا داریخان قیزلار، پنجره لردن کوچمه چیخیر، پئنجکلرینی چیگینلرینه سالیب قاپی آغزیندا دایانیردیلار. هؤروکلرینی دؤشلرینی نین اوستوندن قاباغا سالایان بو قیزلار اللرینی قویونلارینا قویوب ائله ملول-ملول دایانیردیلار کی، باخاندا آدامین اونلارا یازیغی گلیردی.

شاهناز بو مکتبه اوخوموشدو. ایلک گونلرده اوزونو ساکیت آپارماغا چالیشان شاهناز، آز سونرا همیشه کی عادتینی الینه آلدی. تئز-تئز گوزگو قاباغیندا دایانیب اوزونه سیغال وئردی. یولداشلاری نین بعضیلری اونون ساچینی، باشقالاری قاش-گوزونو تعریفه باشلادیلار. شاهناز اوزو ده یاواش-یاواش حیسس ائندی کی، گوزلدير، پنجره قاباغیندا چکلمه دی. ساعتلارلا دایانیب آسفالت یولا، منطقهیه پامیق کتیرنلره، دایانان ماشینلارا، بیر-بیری ایله زارافاتلاشان جوانلارا باخدی. چایخانادا آشیق اوخویاندا او، پنجره نی آچاردی. گوزلره سوز قوشماغی سئون آشیقین دا گوزو اونا قولاق آسان قیزی آلمیشدی، حتی بیر دفعه شاهناز آشیقین سازی سینه سینه باسیب تیتیک سسله:

پنجره دن باخان قیز،
سولار کیمی آخان قیز،
منی اودا یاخان قیز،
دوش بری، قادن آلیم.

-دئییه اوخودوغونو گوردو. او درحال ازلیب-بوزولدو و پنجره دن گئری چکیدی. "آشیق، قیزی هورکوتدون" - دئییه جوانلار گولوشدولر. گونلر کئچدی... او، یاواش-یاواش هیته، کوچویه چیخدی، بضایب-دوزندی. داییبسی کوساوغلو اوندان هئچ نه اسیرگه مده دی.

اوچ-دؤرد آیدان سونرا شاهناز تکجه گوزللیگی ایله دئییل، گئییمی-کئجیمی ایله یولداشلاریندان سنچیلدی. او، شهر جوانلاری نین گوزوندن یابینمادی. هامی طیب مکتبینه تزه، گوزل بیر قیز گلدیگینی سؤیله ییردی. شاهناز کوچهری، ماغازالاری گزمهیه باشلادی. او، بیر دوکاندان او بیرینه گیریر، ساتیلان شئیلره باخیر، قییمت سوروشور، بیر سوزله، شهرین باشیندان ووروب آیاغیندان چیخیردی. کیچیک رایون مرکزی ائله بیل اونا دار گلیردی. بیر گونده هر کوچهنی ایکی-اوچ دفعه دولانیردی.

بیر-ایکی آیین ایچینده هامی اونا تانیمیشدی. او غلنلار آرخاسینجا باخاراق، باش-باشا وئریب پیچیلداشیر، او ایسه کلاغاییسی یئلنه-یئلنه گزیب کوچهری عطیرله دولدوروردو.

شاهناز دقت مرکزینده دایاندیغینی حیسس ائتدیکجه، اوزونه داها چوخ سیغال وئیریدی. او، یئرشینی-دوروشونو دا دئییشدی. اروادلارین دئیگی کیمی، "اثرکک آت تکی آیاغینی یئره دؤیوب، گومبور-گومبور گومبولداماغا" باشلادی. دفتر-کیتاب شاهنازین یادیندان چیخدیسا دا، دایبسی اونو داردا قویمادی. آیاققابیسی کؤهنلمه‌میش تزه‌سینی آلدی. دونو سولمامیش یئنیسینی تیکدیردی. "نه قدر کی ساغام، گئیین، گز" - دندی. شاهنازا دا ائله بو لازیمدی.

اونون اطرافیندا فیزلانان اوغلانلارین سای آرتدی. حتی بیر-بیرلریبله مرج گلنلر، اونون اوستونده ووروشانلار دا اولدو. شاهناز کینویا، تئاترا داداندی. یاز آیلا ریندا شهر کنارینا، ائرمه‌نیستانا گئدن یولون اوستونده کی قارابولاق طرفه آیاق آچدی. بیر آزدان اونون داها اوزاقلارا، آلاگوز چایی نین ساحلینده کی چمنلیبه گئتدیگینی ده گؤرنلر اولدو.

اونون دالینجا دوشنلر ایچریسینده اورتابوی، تۆکمبه‌دن بیر اوغلان واردی. بو اوغلان تئز-تئز "موسکویچ" اینی مکتبین قاباغیندا ساخلایار، زنجیرلی آچارینی الینده اوینادا-اوینادا پنجره‌یه بویلاناردی. شاهناز هر دفعه اونو گورنده قییمیشیب گیزلنیردی. شوفئر اونون دالینجا چوخ دوشدوسه ده، توتا بیلمه‌دی. الینی اوزدو. آنجاق بیر دفعه، استراحت گونونون آخشامی شاهنازین ایکی قیزلا پییادا گئتدیگینی گوردو. ماشینی اونلارین دالینجا سوردو.

-آی قیزلار، کنده گئدیر سینیز؟
-سنه نه وار؟

من ده کنده گئدیرم. گلین اوتورون. پییادا یورولار سینیز. قیزلار اولجه چکیندیلر. سونرا ماشینا یاخینلاشدیلار. شاهناز قاباقدا، شوفئرین یانیندا اوتوردو.

اوغلان قاپینی باغلایب یولا دوشدو.
-بس نیبه پییادا گئدیر سینیز، شاهناز؟

-منیم آدی می هاردان بیلیر سن؟

-سنین آدینی بیلمه‌ین تاپیلار می؟
-نیبه؟

-نئجه نیبه، آی قیز! شهریمیزده بیرجه گؤزل وار، اونو دا تانر ماساق آیبب اولار کی.

شاهناز دینمه‌دی. گیزلینجه گولومسوندو.

-سنی ده تاممایان یوخدور، آی ممد.

-اشی، من شوفئر آدامم. شوفئر ممه‌دی تانیماسالار دا اولار.

تکی سیز گؤزلر تانیناسینیز.

بوندان سونرا اونلارین دوستلوغو مؤحکم‌لندی. شاهناز بیر یانا گئتمک

ایسته‌ین کیمی ممد اوز "موسکویچ" بیر ایله حاضر اولوردو. گاه ستانسییایا گئدیر، گاه

داغلارا ساری اوز توتور، گاه دا ائله-بئله، ماشیندا اوتوروب

ساعتلار لا گزیردیله. شاهناز یاز آیلا ریندا یاشیلاشان چؤلله ری، رنگبرنگ چیچکلری گوردو کجه جوشه گلیر، قولونو ماشینی نین پنجره سیندن چیخار دیب اطرافا باخماقدان دویموردو. ماشین ایسه سرعتینی آرتیریر، آسفالت یولون سینه سینه یاتیب سو کیمی آخیردی. سونبولنمیش تاخیلار، قیزیل لاله لر گول-چیچکلی چؤلله ر خلیبر کیمی فیرلانیب گئریده قالیردی. انله بیل ماشین یوخ، چؤلله هرله نیب، اونلارین باشینا دولانیردی. شاهناز بضا ماشینی ساخلا ییب یول کناریندا کی چمنلیکده اوتوراردی. کولک ووردوقجا اوتلارین دالغالانماسیندان، چیچکلرین بیر-بیرینه باش ایمه سیندن اونون خوشو گلردی. قیز سرین اوتلوغا اوزانیب گاه اللرینی، گاه دا یاناقلارینی ظریف، شهلی چیچکلره سورتدی. بئله واختلاردا ممد اوزونو تمکینلی آپاریردی. او، چیچکلردن دسته باغلا ییب شاهنازین قوجاغینا آتار و اوغرون-اوغرون قیزی سوزردی، شاهناز آرتیق اوندان چکینمیردی. حتی اورگینده ممدین جسامت سیزلیگینه گولوردو.

بیر دفعه یینه اونلار یول کناریندا، تپه دوشونده کی چمنلیکده دایانمیشدیله. شاهناز، عادتت عذره، گوی اوتلو قدا سر یلمیشدی. ممد اوندان بیر آز آرا لی دیرسکلنه نیب بویرو اوسته اوزانمیشدی. چؤلله ری یاریب کئچن آسفالت یول بوموش ایدی. اطرافدا کی خیرداجا تپه لرده، گنیش چؤلله رده هئچ کس یوخ ایدی. ممد سوسوردو. اونون گوزلری شاهنازین ایپک جورابدا داها قشنگ گورونن توپوغونا و اتلی بالدی رینا دیکلیمیشدی. شاهناز بونو حیسس اندیر و قوررله نیردی. بیردن ممد سورونوب اونا یاخینلاشدی. قیزین قاینار گوزلرینه، اوزون و سیخ کیرپیکلرینه، ائه تیراسدان آلیشیب-یانان دوداقلارینا باخدی. هر شئی اونتدو. شاهنازی قوللاری آراسینا آلیب دلای بیر ائه تیراسلا اؤپمه یه باشلادی. شاهناز اولجه هئچ نه دئمه دی. لاکین بیر آز سونرا ممد نئجه حرکت ائتدیسسه، قیز قفیلدن چیرپیندی. -بورا باخ، فیکرین نه دیر، دلای اولماییبسان ها؟

-دلیدن ده پیسم.

-اوزونو اله آل، عاغیلی اول...

-نئیله ییم، آغلیمی باشیمدان چیخار دیرسان.

شاهناز شو قنرین ال چکمه یه جه یینی حیسس اندیب اوز-گوزونو تورشوتدو.

-ایندی فیکرین نه دیر، خالقین قیزینی بیابیر ائله یه جکسن؟ اوزونو بیغیشدیر،

دئییرم یوخسا دونیانی باشینا دار ائله رم.

ممد اودقونور، جاواب وئر میردی. شاهناز اونون آلولو گوزلرینه باخیب یئنه

چیرپیریدی.

-بورا باخ، آیدلای، قولونو بوشالت، بئلیمی سیندیردین. قوی اوتوروب عاغیلی باشلی

صو حبت ائله ییک. سنه سوزوم وار.

-نه سوز؟

-سوز ده...

-اینانمیرام .
-بس من سنه نییه اینانیرام؟
-اینانسان بئله انلمزسن .
-ائله اینانیدیغیم اوچون سنه اعتبار ائدیب بورالارا گلیرم. ائله بیلیرسن من سنی ایستمیرم؟ ..
شاهناز اونولا شیرین-شیرین دانیشسا دا قورخور، وضعیتدن چیخماغا چالیشیردی .
او، اولجه مقاومت گؤستریب چیغیر-باغیر سالماق ایستهدی. آنجاق بونون فایداسیز اولاجاغینی گؤروب دینمهدی. دئییب-گولمهیه باشلادی. شاهناز واخت قازانماق و مممهدی بیرتهر یومشالتماق ایستهییردی .
-اده، یواش - دئییه بیردن او اوفولدادی. سونرا مممهدین بوینونو قوجاقلاییب اوزوندن اوپدو. - گؤرورسن کی، سنی نجه چوخ ایستهییرم .
سن ده منی ایستهییرسنسه، سؤزومه قولاق آس .
مممهدین قوللاری بوشالیدی. او، بیر آنلیغا اوزونو ایتیردی. قفیلدن شاهناز توکورپردیجی بیر سسله "ایلان!" - دئییه قیشقیردی و بیهوش حالدا اونون قوللاری آراسیندا اوزاندی .
شوفئر دیک آتیلدی. اوزوندن گنتمیش شاهنازا باخدی. سو گنیرمک اوچون ماشینا طرف قاچدی. شاهنازا دا ائله بو لازیم ایدی. او، جلد آیاغا دوردو. یوخاری، تپه دؤشونه اوز قویدو. قیزین قاققئلتیسینی انشیدن شوفئر آلدانیدیغینی باشا دوشدو .
یویوروب قیزی قومماغا باشلادی. شاهناز، کلاغاییسی الینده، خاللی کپنکلی هورکوده-هورکوده اوتلارین، چیچکلرین آراسی ایله یوخاری قاچیردی. آياقبايلارینی چیخارتمیشدی. ساچی اوزونه داغلمیشدی. آرابیر گئری دؤنور، اونا چاتماغا چالیشان مممهدی باخیب قاققئلدایییردی .
تپه نین باشیندا مممد اوزونو یئتیردی. قیزین قولوندان توتوب سینه سینه باسادی. هر ایکیسی توشویور، گوجلنه نفس آلیردی .
-بورا باخ، مندن نه ایستهییرسن؟ سن کی منی آلان دئییلسن؟!
-گلرسن؟
شاهناز گؤزلرینی اونون گؤزلری نین ایچینه زیللهدی .
-آلداتمیرسان کی؟
... او گوندن مممد شاهنازین دالینجا کؤ1 گه کیمی سورونمهیه باشلادی. قیز مکتبی قورتاریب کنده قاییداندا مممد ده "ایگیری آلتیلار" کولخوزونا گلدی .
شاهنازین خطرینه کوساوغلونون "پوبئدا" سینا شوفئر اولدو. او، هله ده شاهنازدان قطعی جاواب آلا بیلمیردی. قیز یئنه همیشه کی کیمی گولور، نازلانیر، آنجاق جدی بیر جاواب وئرمیردی. عمران گلندن سونرا شاهناز بیردن-بیره مممددن اوز دؤندرادی. شوفئر سوسدو، ایشین سونونو گؤزلهدی. دئییه سن، آخیر واختلار کولک یئنه اونون تقینه اسیردی. شاهناز "پوبئدا" دان دوشموردو .

یئنه اونلار سحر تئزدن تارلالاری گزیردیله. شاهناز ایتیک آختاران کیمی، ماشینی گاه بو، گاه دا او بیرری بریقادایا سوردوروردو. ممد دینمز-سویلهمز قیزین امرینه عمل ائدیله. ایری-اویرو یوللار توزا-دومانا بورونوردو. پامبیک کوللاری قوزا تۆکموشدو. بو گون-صباح چاتلایب آغاریشاچقدی. چۆلردن آدام سئیرلیمیشدی. تاخیل چوخدان بیچیلیمیشدی. کومباینا بیچیلن یئرلرده تراکتورلارین ایزی قالمیشدی. دره-تیپلرده پنجهیه وورولموش تاخیللاری خیرمانا آرابا ایله داشیبیردیله.

ماشین کولخوزون تارلاسی نین یانیندان کئچیب سولا بورولاندا اوزاقدان بیر قارالتی گۆرونو. ممد اونا یاخنیلاشاندا "پوبندا"نی ساخلادی. شاهناز آتلیب یئرله دوشدو. خاراب اولموش موتوسیكلله اللشن عمرانین باشی اوستونده دایانیب اللرینی بئلینه قویو. جینگیتیلی سسله قهقهه چکدی.

-یولداش آغرانوم، بو نه دیر، سنی نه کۆکده گۆرورم؟!
عمران جاواب وئرمه دی. سۆکدویو تکرری قوراشدیریب یئرینه کئچیردیکن سونرا اوست-باشینی چیریبب آیاغا دوردو.

-نه بو یوردونوز، شاهناز خانیم؟
قیز، عمرانین باخلشلارینا دۆزه بیلمه ییب، سۆزونو دیشیدی:
-هئچ... دئدیم اؤزونو نییه یورورسان؟
-بس نه ائدیم؟
-گل مین "پوبندا"یا، بو نه دیر..!
-چوخ ساغ اول. اؤزگه آتینا مینن تنز دوشر...
عمران موتوسیكلی ایشه سالدی. هله ده دایانیب اونونلا نه ایسه دانیشماق ایستهمین شاهنازی سوزدو:

-اؤزگه بیر سۆزونوز یوخدور کی؟
-خئییر، نه سۆزوم اولاجاق.
-اوندا سلامات قالین.

موتوسیكل گورولتو ایله اونلاردان اوزاقلاددی. شاهناز توز-دومان ایچریسینده ایتن عمرانین آرخاسینجا باخیب، حیرصیندن آلت دوداغمی چئینه دی. شاهناز دایانی اوستونده فیرلانیب ماشینا میندی، قاپینی چیریدی.

-سور!
-هارا؟
-هارا ایسته ییرسن.

ممد دوداقتی گولدو. ماشین باش آلیب گئندی. اونلار سوسوردولار. شاهنازین قاشقاباغی یئرله گئدیله. ممد شاد گۆرونوردو.

-بیلیم قیزلاردا بو نه عادتدیر؟
-نه؟ - شاهناز فیکریندن آیلدی.

-هانسی او غلان کی اونلاری سایمیر، دالینجا دوشوب دلی-دیوانه اولور لار .
دردلریندن اولنه ایسه محل قویمور لار .
-انله سیزین ده خاصیتینیز بیزیمکی کیمیدیر .
ممد بیر آز سوسدوقدان سونرا یئنیندن دیللندی :
-شاهناز ...
-نه وار؟
-بیر سوز دئسم خطرینه دیمز کی؟
-دی گوروم .
-آخی بو عمراندا نه تاپمیسان کی، ال چکمک ایستمیرسن؟ سن دئییب-گولن
بیر قیزسان، ارین ده گرک چالیب اوینایان بیر آدم اولسون .
عمرانین قاشقاباغیندان زهر توکولور . او سنین قدرینی نه بیلهجک؟ جانیم
اوچون، دوز سوزومدور . زر قدرینی زرگر بیلر . اونون فیکری-ذکری ایشدیر .
سن ده عومرونو-گونونو بنله آداملا چوروتمک ایسته بیرسن؟ آی قیز، هاییف
دئیلسن؟ جاوانلیق بیر ده مگر الینه دوشهجک؟
ممه دین سوزلری شاهنازین اورگیندهکی قوسه نی یاواش-یاواش داغیدیردی . او،
یانیندا قدرینی بیلن بیر آدم اولدوغونو یقین اندیب سئوینیر، "دوغرودان دا، من
عمرانین نینه عاشق اولموشام؟ - دئییه دوشونوردو . - آغریم اورگینه! او دا
اوغلان دیر؟ منیم کیمی بیر قیزا هنج گوزونون اوچویلا دا باخمیر . کئیین بیر یسیدیر،
هنج نه باشا دوشمور . دوغرودان دا او منیم قدریمی نه بیلهجک؟ انله اولدن ده
ناحاق یئرہ سایالی بیبیمین سوزونه باخدیم ."
ممد آستا-آستا سوزونه داوام ائدیر، شاهنازین قاش-گوزونو، بوی-بوخونونو
تعریفله ییردی . شاهناز گاه ماشی نین گوزگوسونده اوزونه باخیر، گاه دا ممه دین
ایپک کؤینی نین آلتیندان آیدینجا گورونن قاباریق و گنیش سینه سینه، قووتلی قول
عضله رینه نظر سالیردی . "بونون عمراندان نیی پیسیدیر؟ توپ کیمی اوغلان دیر . اوزو
ده نجه ایلدیر دالیمجا سورونور ."
اونلار چوخ دولان دیلار . آخسام اوستو دلیداغین اته ییندهکی "دامجیلی" بولاغین
یانیندا دایان دیلار .
هاوا سرینلشیردی . مامیرلی داشلارین آراسیندان دومدورو سو شیریلتی ایله آخیب
گئدیردی . اولجه شاهناز، سونرا دا ممد سرین سودا ال-اوزونو یودو . ممد
پئندیر-چورک چیخار تدی . حتی، بیر قاریز دا گوتوروب بولاغین سویوق سویونا قویدو .
-بونلاری هارادان آلدین؟ - دئییه شاهناز تتجوبله سوروشدو .
-بس سن شوفرلری نه بیلیرسن؟ ایسته بیرسن آراق دا گتیریم .
-یوخ، من ایچن دئیلم .
-ناحاق .

شاهناز دویونجا چؤرک یئدیکن سونرا گؤیلویه اوزاندی. اونون باشی هرله نیردی. بوگونکو گزینتی، دئیسن، قیزی الدن سالمیشدی. ممد اونون یانیندا اوتوردو. قارائلیق قاریشیردی. آشاغیلاردا کؤوشنلره اود وورموشدولار. شاهناز گؤزلرینی سونسوز بوشلوقلارا زیلله میشدی.

-ممد... اوشویورم.

هاوا سرین اولسا دا، او قدر سویوق دئییلدی. ممد بو نازلی قیزین اوخشانماق ایسته دیگینی دویوب اونا یاخینلاشدی.

-سن دوز دئییرسن، ممد، زر قدرینی زرگر بیلر.

-ایندی باشا دوشورسن؟

اونلار یاناشی اوتوردولار. شاهنازین کینی جوشوب-داشیردی. او، بو آخشام عمراننا یانیق وئرمک، "سن قانمادین، ایندی یان-یاخیل" دئمک ایسته بیردی. ممد ایسه الینه فورصت دوشدویونو حیسس اندیر، نهایت، نئچه واختدان بری دالمجا سوروندویو شاهنازی اله کئچیره بیلجه بیینه سئوینیردی.

ممد سسسیزجه، شاهنازی قوجاقلاییب اوتلوقا بیخدی. قیز دبلنمهدی...

کلوبدا آدام الیندن تریپنمک اولموردو. یئرلر توتولدوغوندان، گلنلرین

چوخو آیاق اوستونده قالمیشدی. پنجره آغزیندا اوتورانلار، دال طرفده چنه لرینی

الری بنده کی یابایا سؤیکیب دایانانلار دا وار ایدی.

کاظیم کوساوغونون تاپشیریغی ایله قاپی نین آغزینی کسمیشدی. او، ایسته دیگی آدمی

ایچری بوراخیر، ایسته مه دیگینی دؤشوندن ایته ییب خیر یلدا بیردی:

-یئر یوخدور، هارا سوخولورسان؟

-نئجه یعنی هارا سوخولورسان؟

-بونون نئجه سی یوخدور کی.

-بنله دئر گوروم، آیاق اوسته دایانارام.

موباهیسه قیزیشیر، بعضیلری زورلا ایچری کئچیر، بعضیلری ده کلوبون قاباغیندا دایانیردیلار.

کوساوغلو هامیدان قاباق گلیب، صحنه یه چیخمیشدی. او، قیرمیزی اورتوکلو ستولون

آرخاسیندا اوتوروب پروکورور اسدولا صؤحبت اندیر، آرابیر ده گؤزجو زالا باخیردی.

کاظیم ایشلری پیس دوزلتمه میشدی: قاباق جرگه لرده اوتورانلار اوز آدمالاری ایدی.

بوندان باشقا هر طرفده-کونجده، اورتادا، لاپ آرخادا اونون اورگینه یاتان

آدمالار ایلشمیشدی. "قوی بنله اولسون، بیر سؤز دئین کیمی، سسیمیزه سس وئرسینلر،

-دئییه کوساوغلو دوشونوردو، - گورک کیم کیمین آناسینی آغلاداجاق."

نصیب دایی ایله اولان صؤحبتیندن سونرا ایجلاسسیز کئچنمه یین مومکون اولمایا جاغینی گؤردوکده، کوساوغلو باشقا جور حرکت ائتمیی قرارا آلمیش، بیر هفته گنجه گوندوز چالیشمیش، ایجلاسدا کیمین نه باره ده دانیشا جاغینی موعینلشدیر میشدی. حتی پروکورورو دا بیغینجاغا دعوت ائتمیشدی. زالدا آغیز دئیهنی قولاق ائشیتمیردی. ایجلاسدا نه مسئله لر موزاکیره اولونا جاغینی بیئلر ده، بیلمه یئلر ده هیجانلی ایدی. آروادلار پیچیلدا شیر دیلار .
-آی خئیر انسا، گؤره سن نه مسئله اولاجاق؟
-بیلمیرسن؟ توکز بانین اوغلو عمرانین مسئله سیدیر ده .
-او نه قاییری کی؟
-نه قاییر اجاق؟! جاماعتین تاخیلینی، پولونو وئریب متس-ه. ایندی امگگونونه پایلاماغا هئچ نه قالماییب .
-ائله شئی اولماز .
-نییه اولمور؟ کوساوغلو اوزو ایشین اوستونو آچیب .
دال جرگه ده صؤحبت گئدیردی .
-دئییرلر، کریم کیشینی کئندن سورگون ائله یه جکلر .
-نییه؟
-نه بیلم، کنده چاخناشما سالیر .
-نه چاخناشما؟ او کی سؤزون دوزونو دئین کیشیدیر .
-بس بیلمیرسن کی، کوساوغلونون بنله شئیلردن خوشو گل میر؟ اودور کی، پروکورورو دا گئیریپ .
-گئیرنده نه اولار. ائله بیلمیرسن جاماعت اوندان قورخوب دانیشما یاجاق؟
قوی ایجلاس باشلانسین. چوخ آدامین پاخیری آچیلماق .
کاظیم معلم لی قاپی نین آغزیندا ساخلا میشدی .
-آی رحمتلیک اوشاغی، گئدین ایشینیزده-گوجونوزده اولون. معلمه سینیز، معلم لیگینیزی ائله یین، کولخوز ایجلاسینیدا نه ایشینیز وار؟ گور مورسونوز اوزوموزه یئر چاتمیر؟
زئینب ده بورادا ایدی، نرگیز موللمه نین یانیندا دایان میشدی. بیر آزدان نصیب دایی گلدی. او، کلوبون قاباغیندا دایانیب، قاپی آغزینی کس دیرن کاظیما باخدی :
-جاماعت نییه بوراخمیر سان؟
-یئر یوخدور .
نصیب دایی اوزونو مکتب دیرئکتور ونا توتدو :
-معلم، مومکونسه بیر گنجه لییه سکامیالارینیزی کلوبا وئرین .
-سونرا یئنه کاظیما باخدی. - گئت اوزونه یئر تاپ، اوتور، - دئدی، - تئاتر زاد دئییل کی، یولو کس بیسن .

بئش دقیقه کئچمه‌میش یاخینداکی مکتبدن سکامیا، ستول گتیردیله. قاپیدا دایانانلار ایچری دولوشدولار. ایجلاس باشلاندى. نصیب دایی جاماعتی ساکیتلشدیردی. بیرینجی کوساوغلو دانیشدی. او، آستا-آستا خیتابت کورسوسونه یاخینلاشدی. زهملی باخیشلارلا جاماعتی سوزدو. پیچیلتیلر کسیددی.

-جاماعت! ایندییه قدر "ایگرمی آلتیلار" کولخوزونو هامی تعریفله‌یبیب. رایوندا پلانی هامیدان اول بیز دولدورموشوق. آدیمیز-سانیمیز اولوب. آما ایندی آدیمیزی باتیرانلار، کنده چاخناشما سالانلار وار. کولخوزوموزو گئری چکنلر وار. جاماعتی آج قویماق ایسته‌ینلر وار. -او، بیر آز دایاندی. جرگه‌له گوز گزديریب سوزونون تاثیرینی یوخلادی. -اؤزونوز گوردونوز کی، سپینده آز قالا بیابیر اولموشدوق. هامینیز شاهیدسینیز کی، من هر ایل اکینی ده، سپینی ده یئرینه یئتیرمیشم. آما بو ایل گئریده قالمیشیق، سببی نه دیر؟ - او، سون سوزلری داها دا اوجادان دئییب سوسدو. آنی اولاراق زالی سوزدو، - سببی اودور کی، بعضی آداملار ایش گورمک عوضینه کنده چاخناشما سالیر. پارتیامیزین تاپشیریغینی یئرینه یئتیرمه‌یه قویمور. قاباغیمیزا کؤتوک دیغیر لاییر. حؤکومتیمیز هر ایشده قاباقدا اولماغی بیزدن طلب اندیر. اگر بیز یاخشی ایشله‌مه‌سک، پلانی دولدورماساق، حؤکومت یانیندا اوزوموز آغ اولارمی؟ -البته یوخ، - دئییه یئرلردن دبللندیله.

-اکین زامانی ایشی پوزماق ایسته‌ینلر اولدو، قویمادیم. سپینده ده چاخناشما سالدیله. یئنه دینج دایانمیرلار. ایچریمیزده تکنیکانین علئیه‌ینه اولانلار وار. بئله گئتسه، ایشلرینوز تۆکولوب قالاچاق. -کیمدیر اونلار؟

-صدرلیک عشقینه دوشنلر. اگر لازیم بیلسه‌نیز، من صدرلیکن گنده بیلهرم. آنجاق یادینیزدان چیخارتمایین کی، من نئچه ایلدیر ادیت چکیب کولخوز دوزلتمیشم. دار گونده سیزی ساخلامیشام.

-بیز سنی بوراخمیریق، قوربان قاغا، - دئییه کاظیم خیریلدادی. -کولخوزو باشسیز قویماق اولارمی؟ - دئییه کیم ایسه اونا سس وئردی. بونلاردان اورکلنن کوساوغلو سسینی داها دا اوجالتدی. -من سیزین پیس گونه دوشمه‌یینیزی ایستمیرم.

ریاست هئیتینده اوتوران پروکورور گوزوجو نصیب دایینی، عمران سوزوب گولومسوندو. نصیب دایی ایسه عادتى عذره، ساکیتجه اوتوروب: "گور هاردان یاپیشیر، جاماعتی نه ایله اوز طرفینه چکمک ایسته‌یبیر، - دئییه دوشونوردو، - دوستوم دئییه‌سن بو ایجلاس مؤحکمجه حاضر لاشیب."

کوساوغلو داوام اندیردی:

... -سیزی بورا چاغیرماقدا مقصدیم اودور کی، همیشه آداملاری تاپیب کندیمیزدن قوواق. بیزه دئماققلار، چاخناشما سالانلار لازیم دئییل

-کوساوغلونون سسی داها دا اوجالدى، - من راضی اولمارام کی، بئله‌لری ایشیمیزه انگل تورتسین!

-آخی کیمدیر اونلار، یولداش صدر؟ - دئییه یئرلردن سوروشدولار.

-کیمدیر؟ بیرری باخ بو کریم کیشیدیر. ایشی-گوجو کولخوز رهبرلیگی نین علئیهینه دانیشماقدیر. آغزینی آچاندا دئییر "دوزگونلوک یوخدور". اصلینه باخسان، دوزگون اولمایان اوزودور. ایشلمیر، هم ده تکنیکانین علئیهینه گندير. او بیرری ده عمراندیر. گنڈیب اوچ-دورد ایل اوخویوب، ایندی اوزوندن یوز او یون چیخاردیر. من دئییرم، گرک بو ایل کولخوزوموزدا بئش-آلتی گنروي اولسون، او دئییر یوخ، بیز گنرويوق او چون چالیشمیریق. آچیق-آچیغینا گوزو گوتورمور، یولداشلار. آما منه ده کوساوغلو دئیرلر. کولخوزوموزو داغیتماغا هنج کیمی قویمارام. اوشاق اولاولا بیزه عاغیل اؤیرمک ایستهیر. گلدیگی بئش آی دئییل، عالمی بیر-بیرینه قاتیب، هله من اونون ارواد-زاد مسئلهسینی دئمیرم ...

کوساوغلو چوخ دانیشدی. آخیردا تکلیف ائتدی کی، عمرانی آقرونوملوقدان چیخارتماق لازیمدیر .

او، سوزونو قورتاریب یئرینده اوتورماق ایستهیردی کی، نصیب دایی سوال وئردی :
-عمرانی ایشدن گوتورسک، مسئلهلر دوزلهجکمی؟

کیم ایسه یئردن سوز آتدی :

-نییه دوزلمیر، صدرین ال-قولو آچیلار .

کوساوغلو جاواب وئرمهدن، کنجیب یئرینده ایلشدی. نصیب دایی جاماعتا مراجعت ائتدی :

-دانیشماق ایستهین وارمی؟

بیر دقیقه هنج کس دینمهدی. هامی بیر-بیرینی اوزونه باخدی. گورونور، قباغا دوشمهیه جسارت ائدن یوخ ایدی. نصیب دایی سوالی بیر داها تکرار ائنده کریم کیشی دیللندی :

-آ دردین آلیم، آ صدر، منه سوز وئر .

او، آیاغا دوردو. چلیگینه دیرنه-دیرنه قباغا کنچدی. اوزونو جاماعتا چئویردی .
آنجاک نصیب دایی اونو خیتابت کورسوسونه دعوت ائتدی. "بیر ده اورایامی چیخیم"، -
دئییه کریم کیشی گولومسوندوسه ده، صدرین سوزونو یئرله سالمادی .
-کوساوغلو بوردا دئدی کی، گویا من تکنیکانین علئیهینهیم. من ده بوینوما آلیرام. من تکنیکانین یوخ، بیرجه ماشین وار، آدی دا کومبایندیر، باخ اونون علئیهینهیم .

-دئمک جاماعتین تاخیلینی چؤللرده قویماق ایستهیرسن؟ کومباین اولماسا، تاخیلی کیم بیچر؟ - دئییه کوساوغلو یئریندن دیللندی .

-بیر سوزومه آخیرا قدر قولاق آس، سونرا دانیش، - دئییه کریم کیشی اونا جاواب وئردی و اوزونو جاماعتا توتدو. - دردینیزی آلیم، من دئمیشم کومباین پیس ماشیندیر. ایندی ده دئییرم. چوخ پیس ماشیندیر.

یئردن سس-کوی قویدو: "سن باشا دوشمورسن!"، "کئچ اوتور یئرینده!"
"واختیمیزی آلمان!"، "کیشی نین سوزونو یاریمچیق کسمه یین."
نصیب دایی الینده کی قلمی سو قابینا دؤیدو. هامی نین ساکینلشدیگینی گورن کریم کیشی گولومسوندو:

-آخی هئچ سوروشمور سونوز، نییه پیس ماشیندیر؟
عمران ماراقلاندی:

-کریم دایی، دی گورک، دوغرودان دا، کومباین نییه پیس ماشیندیر؟
من بئله سوزو بیرینجی دفعه ائشیدیرم.

-بو ساعت، دردین آلیم، - او، الینی ایرملی اوزادیب بیر-بیر بارماقلارینی قاتلاماغا باشلادی. - باخ، کومباین تاخیلی گویده بیچیر، گویده دویور، گویده سووورور، گویده ده کیسه لره دولدوروب انبارا گوندریر. بئلیرمی؟ آی ساغ اول. آما بیلیمروم نهدنسه تاخیل انباردا تورپاغا دونور، یاریدان چوخو تورپاق اولور. من باشا دوشن، تاخیلی تورپاغا دوندرن کومبایندیر. کومبایندان باشقا تاخیلا کیم تورپاق قاتا بیلر؟ آما من بیرجه شئی باشا دوشه بیلیم، کومباین بو تورپاغی هاردان آلیر؟

تاخیلی گویده بیچیر، گویده دویوب سووویور، تاخیل یئر اوزو گورمور، آنجاق تورپاغا دونور. دئمک، کومباین پیس ماشیندیر.
او سوسدو. جاماعت دا دینمهدی. لاکین بیردن-بیره کلوبو گولوش سسلری بورودو.
کیم ایسه یئریندن دیلندی.

-کریم دایی، کومبایندا نه گوناہ وار، تورپاق مسئله سینی انبارداردان سوروش، او، یاخشیسینی بیلر.

-من بونو بیلیرم، آبالا، قوی گورک کوساو غلو دا بیلیرمی؟
-بورا باخ، - دئییه کوساو غلو قیشقیردی، - نه لاغلاغی دانیشیرسان، جاماعتی نییه اله سالیرسان؟

-جاماعتی من یوخ، سن اله سالیرسان، آی کوساو غلو. سن بوردا هده-قورخو گلینجه، ایشیمیزدن دامشسایدین یاخشی اولاردی.
-نه ایش؟

-ایشمی؟ ایش چوخدور. اگر ایسته ییرسن من دئییم، سن قولاق آس.
-کریم کیشی اوزونو یئنه جاماعتا تئنتدو. - آباشینیزا دونوم، منی

قینامایین، اورگیم دولودور. اونا گوره سیزه باشاگریسی وئریم. اوزونوز بیلیرسینیز کی، بئله ایجلاس خئیلی واخندی اولموردو. ایندی کی دردیم آچیلیب، هامیسینی دئییه جم. بیزیم کوساو غلو انله پلان دئییب دورور، هئچ جاماعتین دردینه قالمیر. نه واختیندا پول آلیریق، نه ده تاخیل پایلا بیلر. هئچ بیلیمرسن بیزیم دؤولتیمیزی کیم آلیب، کیم ساتیر.

-کونکرنت دانیس !

-دانیساجام، آبالا، آکاظیم، سن یئریندهجه راحت اوتور، هه، من اولجه بیزیم آنبار داردان، حسابداردان دانیساجام. اونلار کولخوز چونون حاق-حسابینی اوزونه چاتدیرمیر. بیر آنبار داریمیز وار، هئچ آیلارلا اوزونو گۆرمک اولمور. بیر آیاغی تیفلیدهدیر، بیر آیاغی باکیدا. کنفی ایستهینده آنبارین آغزینی آچیر، ایستههمینده یوخ. سۆز سوروشاندا دا آدامین اوستونه خوروز لانییر. کوساوغلو دا اونا دیل وئریر. سن گرک بونلاردان دانیسایدین، آی صدر .
-سنین پئشن ائله قارین داواسی ائلمکدیر، بو دونیایا آج گلیب، آج دا گندهجکسن .

-حاقیمی سنین کیمیلری یئینده، البته، من آج قالارام. آما یادیندا ساخلا، ائل مالی ایلان سومویو کیمی شئیدیر، بوغازیندا قالاچاق . کوساوغلو حیرصله آیاغا دوردو. اوزونو نصیب دایبیا توتدو :
-سن دو آدام تاپدین سۆز وئرمهیه؟! بو کی کؤهنه نین دنماقودور. خالق ایشدن-گوجدن دانیشیر، بو دا قارین داواسی دویور .
یئنه یئرلردن قیشقیر ماغا باشلادیلار: "ایلان دانیشیر". "اونا سۆز وئرمهیین". "نییه باغیریر سینیز؟ قویونکیشی سۆزونو قورتارسین". نصیب دایب جاماعتی گوجلہ ساکیتلشدیردی؛

-یالداشلار، چوخ خواهیش ائدیرم، ایجلاسین قایدا-قانونونو پوزمایاسینیز . منی صدر سنچیبیسینیز، سۆزومه ده قولاق آسین. هامییا دئییرم، سۆزوم ریاست هئیتینده اوتور انلارا دا عایدیر. کیم بیزه مانع اولسا، خواهیش ائدهجیم چیخیب گنتسین . بویور، کریم دایب .

کوساوغلو دونقولداندی :

-سن ده سۆز دانیشدین !

-قوربان، بورا ایجلاسدیر !

کریم کیشی هيجانلانمیشدی. فیکرینی توپلایب سۆزونو دئمکده چتینلیک چکیردی .

-گؤرورم منیم دانیشیغیمی خوشلامایانلار وار. عیبی یوخدور، قوی اولسون . آنچاق منیم دندیگیم اودور کی، کولخوزدا بیر قایدا-قانون یارادیلین. تفتیش کومیسسییاسی ایشه دوشسون، هامییا بیر گؤزله باخسینلار. بیرینی دوغما، او بیرینی اوگئی حساب ائلهمه سینلر. هئچ کس بیزه آغالیق ساتماسین. نصیب دایب قوجانین سوسدوغونو گؤروب دیلنددی :

-بس یئنی اصوللا بنجرمعدن آغلین نه کسیر؟

کریم کیشی بیر آز دوروخدو. سونرا عادتیی عذرہ بویونو یانا ایدی .

-یئنی اصوللا بنجرمه یاخشی شئیدیر، قدرینی بیلن اولسا .

-بس دئییرلر پیسیدیر، امکگونو آز اولور، کولخوزچو آج قالیر. - قالماز،

حاقیمیزی دوز بؤلسلر، ائله اولماز. نه پولوموزو دوز وئریرلر، نه تاخیلیمیزی. ائله بیزیم آشیق آلی یاخشيجا دئییب :

"آنبار دارین ننهسی،
ووردوم چیخدی چنهسی،
آلتمیش تون بوغدادان
قالمادی بیر دنهسی..."
کریم کیشی آستا-آستا آشاغی ائندی. کاظیم آیاغا دوردو. سؤز آلیب خیتابت کورسوسونه قالخدی .
-یولداشلار، بو کریم کیشی کی وار، کؤهنه نین آراقاریش دیر انیدیر. اونون داباقدان گؤنونا تانییرام. گؤزومو آچاندان اونو بئله گؤرموشم .
ائله بوش-بوش دانیشیر، اورتادا دا هنج نه یوخدور. آخی او نچیدیر کی، بو ایجلاسدا بئله چیخیش ائدیر؟ اونون آری-ناموسو اولسا، جاماعتین گؤزونه گؤرونمز. کریم کیشی بیزیم کولخوزدا ان تنبل کولخوز چودور. اونون هنج مینیموم امگونو ده یوخدور .
کاظیمین خیر بئلیلی سسی کلوبو آغزینا گؤتوردو. کوساوغونون یانیندا اوتوران پروکورور یئرینده قورجالانندی .
-مینوموم امگونو اولمایانلاری کولخوزدان قوماق قانونیدیر .
-ائیه من ده بونو دئمک ایسته بیرم، یولداش پروکورور، کریم کیشی کیمیلرینی کئندن قوماق لازیمدیر. منیم تکلیفیم وار: اونو نئینکی کولخوزدان، لاپ کئندن چیخارتماق لازیمدیر .
یئرلردن سوس-کوی قالخدی :
-دوز دور، قوی چیخیب گنتسین .
-نییه، سؤزون دوزونو دئیهنی کئندن قووار لار؟
-بیرجه اونو گؤرمز سینیز، جاماعت قیریلما ییب ها .
-دئماق قدور، ماتریال باز دیر .
-دئیهن، سنین ده یاغیرینا توخونور .
کاظیمدان سونرا حسابدار سؤز آلدی. کریم کیشی نین جمعی یئتمیش بئش امگونو اولدوغونو سؤیلهدی. داها سونرا آنباردار دانیشدی. او دا کریم کیشینی بؤهناچی آدلاندیردی. اونو حتی محکمه یه وئرمی تکلیف ائندی .
زالا یئنه او غولتو دوشدو. نصیب دایی بیر نچه دفعه آیاغا دورماغا مجبور اولدو. ایندی هامی ال قالدیریب سؤز ایسته بیردی. گؤزله نیلمه دن ائله بیر جانلانما عمله گل میشدیر کی، آغیز دئیهنی قولاق ائشیتمیردی. "یارالار تزله نیب، قوی اورکلرینی بوشالتسینلار"، - دئییه نصیب دایی دوشوندو. او یئنه جاماعتی ساکیتلشدیردی .
-کیم دانیشماق ایسته بیر؟
-داها نه دانیشماق، هر شئی آیدیندیر. تکلیف لری سسه قوی، - دئییه کوساوغلو یئریندن دیللندی .

نصیب دایی ساکیتجه اونا جاواب وئردی :
- یولداش کوساوغلو، بیر آز صبر ائله، قوی جاماعت سؤزونو دئسین .
ایجلاس داوام ائدیردی. ایندی ده زئینب دانیشیردی :
- هئچ کسین کریم کیشینی کولخوزدان قووماغا ایختیاری یوخدور. اونو دئین
قولاغی نین دیینی گؤرر. هله سیز گرک اونا موکافات وئره سینیز کی، قوجا اول-اولا
کولخوزا کؤمک ائله ییر. کریم دایی نین یاشی ائتمیشی اوتوب، حؤکومتیمیزین ده قراری
وار. او، ایشله مهملیدیر. اما ایشله ییر! هئچ اولماسا ایلده یئتمیش بئش امکگونو آلیر .
بس سنین آروادین نئچه امکگونو آلیر، یولداش کوساوغلو، هه؟ مینیموم
امکگونو وارمی؟ اگر کئندن آدام سورگون اولونمالیدیرسا، بیرینجی سنین
آروادینی سورمک لازیمدیر .
یئنه سس-کوی قالخدی .
-دوز دئییرسن، دیلینه قوربان اولوم .
-آی گؤزونه دؤنوم، قیز دئییل کی، اود پارچاسیدیر .
-اود اولسا دا اوزونو یاندیراجاق .
-یاندیرماز !
-گؤررسن !
نرگیز معلمه دقتله زئینبه قولاق آسیردی. اونون قورخمازلیغی، کیشی کیمی
سینه سینی گریب دانیشماسی معلمنی والئه ائتمیشدی. او حتی اورگینده زئینبه
قیبته ائدیردی: "کاش اوندکی جسارتین یاریسی منده اولایدی. گؤر نئجه ده جاماعتین
اوزونه شاخ باخیر. دوغرودان دا اوددور ."
نصیب دایی نین اورگی داغا دؤنموشدو. عمران ایسه ساکیت قیزا باخیردی. بایاقدان
آزاجیق هیجانلانان آقرونوم ایندی زئینبی گؤروب ساکیتلشمیشدی. جاماعت نفه سینی
چکیب اونون سؤزونه داوام ائتمه سینی گؤزله ییردی .
-من هئچ کسین عوضینه ایشله مک ایستمیرم. قوی هر کس گلیب نورماسینی
بئجرسین. بیزیم کولخوز صدری دیننده گئرویلوقدان دانیشیر، ائله فیکری-ذکری اودور کی،
بیر تهر ائله ییب دؤشونه اولدوز تاخسین .
-بس سن ایستمیرسن؟
-ایسته ییرم، نیبه ایستمیرم! آنجاق فیریلداقلا یوخ، ناموسلا !
-نه فیریلداق؟
-بو ساعت، هئچ داریخما، هامی سینی بیر-بیر اوجونا قویاجام. بیزیم کولخوز
صدری هر بریقادیره تاپشیریب کی، علاوه پامبیق اکین کی، پلانی آرتیق دولدوراق .
-یالاندیر! - دجیه کاظیم یئریندن خیریلدادی .
-هئچ آتیلیب دوشمه، بو ساعت ثبوت ائله یجم. ائله عمرانلا کوساوغلونون
داواسی دا بونون اوستونده ییر. او دئییر آرتیق یئر اکه جم، عمران دئییر قویمارام،
ائله دیرمی؟

عمراندان قاباق تراکتورچو الی دیللندی :
-دوزدور، من اوزوم بو ایشین شاهیدیم .
-باخ، من بو جور قهرمانلیغی ایستمیرم، یولداش کوساوغلو .
-ایستمیرسن، ایسته مه . ائله بیر -ایکیسی سنی گئرویلوغا تقدیم ائدیردی .
-سنین کیمیلری نین تقدیمی ده لازیم دئییل . اما بیر یوللوق باشا دوش،
داها بسدیر، اولجه اوز گوزونده کی تیری گور، سونرا خالقین گوزونده توک آختار .
کوساوغلو اوزوندن چیخمیشدی . حیرصیندن از قالیردی ستولون اوستونده کی قرافینی
گوتوروب قیزین باشینا چیرپسین . "چیرین دیلینه بیر باخ! تفسیر منده دیر، سنین
دیلمی کؤکوندن نییه قوپارتمیرام کی، سن ده بئله ائدیرسن . یاخش، بورج اولسون ."
نهایت، عمرانا سوز وئر دیلر . او، تمکینه آیاغا دوردو . خیتابت کورسوسونه
یاخینلاشدی :
-من سوزومو زئینبین توخوندوغو مسئله دن باشلاماق ایسته ییرم .
بیزیم کولخوزدا پلاندا ن علاوه آرتیق پامبیق اکیلمیشدیر . بو ایشین موقسسیرلری
جزالانمایدیر .
-اورتایا باشقا سوز سالما، اولجه جاواب وئر گورک بیزیم بو پوللاری نییه
متس -این حسابینا کئچیر دیبس؟ - دئییه کونجده اوتورموش بیر کولخوزچو عمرانین
سوزونو کسدی .
عمران سوالی باشا دوشمهدی :
-هانسی پولو؟
-حؤکومتین وئر دیگی اوانس پولونو .
-اوانس پولونو هئچ کس متس -ه وئرمه ییب و بئله بیر قانون دا بوخدور .
-بس اوندا نه اوچون بیزیم هر میزدن بئش یوز مانات پول توتوبلار؟
-کیم؟
-بیلیم . دئییر لر سن ائله میسن .
-ائله دیر . مندن ده توتوبلار .
-من ده او گونده ییم .
-ه، نه اولسون . اوزوموز راضیلاشیب وئر میشیک .
-یالاندی، زور لا قول چکدیر ییلر .
-خاهیش ائدیریک بو مثالی آیدینلاشدیراسان .
-منیم هئچ نهدن خبریم بوخدور .
-ایندی بیز کیمه ایناناق، سنه، یوخسا کوساوغلونا؟
-کیم دوز دئییرسه، اونا .
-او پوللاری متس -ه یوخ، تراکتورچولارا وئر میشیک، - دئییه انباردار یئریندن
دیللندی .

- هانسی تراکتور چولارا؟
- متس- این تراکتور چولارینا وئردیک کی، یئری یاخشی اکیب سپینلر .
- یالاندير! - تراکتور چو الی آرخادان ديلندی. جاماعتی یارا-یارا ایرهلی کئچدی .
آنبار دار لا قاباق-قباغا دایاندی. - بو سنین اوزون، بو دا منیم، دئ گوروم،
بیزه نه واخت پول وئریسن؟
- نه بیلیم، یادیمدا ها قالماییب .
- باشیم آشاغی سالما، گوزومون ایچینه باخ !
کوساو غلو آنبار دارین خاصیتینه بلد ایدی. بیر آز برکه دوشن کیمی هر شئی
آچا بیلردی. بئله آنلاردا درحال چیخیش یولو تاپماغی باچاران کوساو غلو آياغا
دوروب وار سسی ایله قیشقیردی؛
-ه، قودوق، سنین نه حاقین وار، جاماعتین پولونو کسب تراکتور چولارا
پایلا بیرسان؟ حسابدار سنه جدول توتوب وئریب یا یوخ؟
- وئریب .
- بس نییه جدول عذره پایلاماییبسان؟ یوخسا یئمک ایسته بیرسن؟
بو ساعت، ائله پروکورور دا بوردادیر، سنین باشینا بیر اویون آچارام کی، آدین دا
یادیندان چیخار، هئچ نه بیلیمرم، گونو صاباحدان پوللاری پایلا، یوخسا کئندن
قووارام، اوتانماز !
آنبار دار آغزینی آچیب نه ایسه دئمک ایستدی. بئله دقیقه لرده عاریف اولوب هر شئی
باشا دوشن کاظیم اونون اته بندن چکدی .
-ایه، اوتور .
-آخی، قوربان قاغا، اوزون ...
-کس سسینی، قانماز !
-ایه، آشاغی اوتور .
آنبار دار یجرینده ایلشدی. زالدا پیچا پیچ باشلادی. عمران گولومسوندو .
کوساو غلو مثلین باشقا شکل آلاجاغینی گوروب یئریندن قیشقیردی :
-آ بالا، بیزی باشا سال گورک سن نه ایستیلرسن؟ کنده گلن گوندن
جاماعتلا دوز گتیر میرسن، داوان نه دیر؟
عمران حالینی پوزمادان داوام ائتدی :
-منیم جاماعتلا هئچ بیر داوام یوخدور. منه ائله گلیر کی، جاماعتلا دوز
گتیر مهن سیز سینیز، بولداش کوساو غلو. گاه منی اوشاق حساب ائدیر سینیز، گاه هده
قورخو گلیر سینیز، گاه دا ائوینیزه چاغیریب تومار لاما ق ایسته بیر سینیز. سیزین
مقصدینیز اودور کی، منی اله آلا سینیز، سونرا دا ایسته دیگینیز هاوایا اوینا داسینیز .
آنچاق ناحاق یئر اذیت چکمه یین .
-بورا باخ، اوشاق لیغینلا بیزه عاغل اویرتمه، دئ گوروم نه ایسته بیرسن؟
-من نه ایسته دیگیمی بیر دفعه سیزه تکلیکده دئمیشم. ایندی ده جاماعتین
ایچینده دئیجه م. من سیزین ایش اصولونوزون علئی هینه م. سیز

دیکتاتور کیمی حرکت ائدیر سینیز، بو بیر. ایکینجی، سیز شوهر تیرستسینیز، گۆزه سوخولماق اوچون جاماعتی اینجیدیر سینیز، کولخوز نیز امانامه سینی پوزوب، پارتییا و حؤکومتی آلدیر سینیز.

-من پارتییا، حؤکومت او غروندا ووروشوب قان آخیداندا سن بورالاردا آیاقیالین گزیردین، بالا، آغزینی آچیب یاوا-یاوا دانیشما! - دئییه کوساوغلو الینی ستولا ووردو.

-خاهیش ائدیرم ایمکان وئرسینیز. سیز آرخین آلتینداکی یئرده پلاندان آرتیق پامبیق اکمک ایسته ییردینیز، من راضی اولمادیم، اوردا ایداره هئیتی نین قراری ایله بوستان اددیک. یئنلیکدن قورخورسونوز. امگونونو بهانه ائدیپ جاماعتی اوستوموزه قالدیر سینیز. سیز بیر هئکتار عوضینه ایکی هئکتار اکمک یولو ایله پلان دولدورماق ایسته ییر سینیز، من ایسه آقروتخنیکی قایدالارا عمل ائتمکله، محصولدارلیغی آرتیرماقلا. سیز کولخوز چولارین امگونونه دوشن پوللاری پایلاماغا قویمورسونوز کی، متس-ه وئرهبییک. بئله لیکله، جاماعتی نارازی سالیر سینیز. سیز تنقیدی بو غورسونوز.

کریم دایبیا نه اوچون هوجوم ائدیر سینیز؟ چونکی سؤزو گوزونوزون ایچینه دئییر. زئینی مانقاباشچیلیقدان نییه چیخارتماق ایسته ییر سینیز؟ چونکی سیزه "بلی، بلی - " دئمیر، اما کاظمی عزیز له ییر سینیز، اوزو دئمیشکن، شخصاً کیشی ایله دوستونوز، چونکی او، سیزین ایباغلی قولونوز دور. ایداره رهبری اطرافینا یالتاقلاری یوخ، ایش باجارانلاری، نجه دئییر لر، دیشلی آداملاری توپلامالیدیر.

زالدا جانلانما وار ایدی. کوساوغلو پاپیروسو پاپیروسون اودونا یاندیریر، زئینب اوشاق کیمی سئوینیب تئز-تئز نرگیز معلمه نین قولونو سیخیردی. کریم کیشی نین گوزلری یاشانمیشدی. نرگیز خسته کیمی تیتیرگیر، بو موباهیسه لرین نه ایله قورتاراجاغینی گوز له ییردی. کاظم گوزونو کوساوغلوندان چکمیر، اونون ایشار ه سینی گوز له ییردی. یئر اولمادیغیندان آرخادا دایانان توکزبان خالا هم سئوینیر، هم ده قورخوردو. کوساوغلونون غضبلی باخیشلارینی گورنده تیتیرگیر، اورگی اوستونده دورموردو. "الله، سن بیرجه بالامین پناهی اول" - دئییه پیچیلداییردی. شاهناز دا بورادا ایدی، دینمز-سؤیله مز اوتورموشدو. شوقئر ممد اونون یانینی کسدیر میشدی. همیشه دئییب-گولن شاهناز بو گون ائله بیل سوست دوشموشدو.

-من نه ایسته ییرم؟ - دئییه عمران سوزونه داوام ائندی. - منیم آرزوم بودور کی، کندیمیز داها دا وار لانسین، تئاتریمیز، ائلکترونیک ستانسیمیز اولسون. کولخوز چولار فیراوان یاشاسین. بونلاری ائتتیک اوچون بیزیم ایمکانیمیز وار، آنجاق ایشه جان یاندیرماق، جاماعتین قئیدینه قالماغی باجارماق لازیمدیر. پارتییا میز و حؤکومتیمیز ده بیزدن بونو طلب ائدیر. بیز ده بونون اوچون چالیشمالییق. ایندی قوی ایجلاس دئسین، کیم حاقلیدیر؟ بیز، یوخسا کوساوغلو؟

عمران ستکانداکی سویو باشینا چکیب آشاغی ائندی .
هئچ کس دانیشمیردی. کوساو غلو چوخ عصیبیلشمیشدی. او، وضعیتدن چیخماغا
چالیشیردی. نصیب دایی جاماعتین مسئله لری دوزگون باشا دوشدیویونه سئوینیردی .
ایجلا سین آخیریندا او :
-من چوخ دانیشمایاجام؛ - دئییه سؤزه باشلادی، - نقصانلاریمیز چوخدور .
اؤزو ده هر ساحه ده. آنجاق من بیرجه مسئله دن - آرتیق اکیلن پامبیقدان
دانیشاجام. من ایجلا سین آدی ایله کوساو غلوندان سوروشورام: مثله ده پامبیق
اکیلمسنیه کیم ایجازه وئریب؟
-آرتیق یئر اکیلمیشدی، آکت باغلانیب پلانا قاتدیق، داها نه ایسته ییرسن؟
-منه موقسسیر لازیمدیر .
-لازیمدیر، آختار تاپ .
-تاپاریق، - دئییه نصیب دایی جاواب وئردی، سونرا قاباق جرگه ده اوتوران
بریقادیره مراجعت ائندی: - کاظیم، دئی گورک سن نه ایختیارلا، نه مقصدله گیزلیجه،
پلاندان علاوه یئر اکیلسن؟
کاظیم یاواش-یاواش آیاغا دوردو. اولجه گوزونو کوساو غلونا دیکدی. اونون
سرت باخیشلارینی گوروب پروکوروون اوزونه باخدی. نصیب دایی سوالینی بیر ده تکرار
ائنده کاظیم دیکسیندی. کیم ایسه سؤز آندی :
-مقصدی گنرو ی اولماقدیر .
-قوربان قاغاسی آرخاسیندا دوراندان سونرا نییه اولمور؟
جاماعت گلودو. بو گورولتودان کاظیمین قولقلاری جینگیلده دی. او یئنه دؤنوب
کوساو غلونا باخدی و بیردن، هئچ گوزله نیلمه دن گور سسله :
-اؤزوم اکیشم! - دندی. - لازیم بیلمیشم، اکیشم، هئچ کس منیم
ایشیمه قاریشا بیلمز .
کاظیم، کوساو غلو اولان یئرده اورکله دانیشماغا عادت ائتدیگیندن، ایندی ده ایجلا سی
سایمادی. اونون بریقادا عضولری سوز آلیب دانیشماغا باشلادیلار .
کاظیم دویوکور، آز قالیردی گوزو ایله کوساو غلونا یئسین. کوساو غلو کاظیمین
باخیشلارینداکی تلاشی آیدینجا سنزیردی. لاکین بو ساعت او، اؤز باشی نین هاییندایدی .
-آرتیق یئر اکیب، اؤزو ده جاواب وئرر، - دئییه او، مسئله یه یئکون وورماق
ایسته دی .
-یوخ؛ قوربان، - نصیب دایی اونا جاواب وئردی. - بو ایشه سننله من ده
جاواب وئرمه لی بییک. رایون تشکواتلاری هامیدان اول بیزدن باقق-حساب
سوروشاجاق .
-منی هئچ نه قورخوتمور. جاواب تاپاریق .
-ائله او پیس دیر کی، همیشه ایشین آلتیندان چیخماغا چالیشیرسان، ایش گورمک
ایستمیرسن .

-ه، نه ایش گورهم؟ من کاظیمین عوضینه جاواب وئرهم؟ اوز باشینالیق
انیلهیب، جانی چیخسین، جزاسینی چکسین .
کاظیم انشیتدیکلرینه اینانماق ایستمیردی. او، کوساوغلوندان کومک گوزلهدیگی
حالدا، قوربان قاغاسی اونون آرخاسیندان قاچیردی. نصیب دایی آیاغا دوروب :
-یولداشلار، منیم تکلیفیم بودور کی، کاظیم بریقادییر لیکن چیخارداق، -
دندی .

-دوزدور !

-اوزونو ده محکمهیه ..!

-عوضینه زئینب بریقادییر اولسون .

-ه، زئینب باچارارمی؟

-زئینب یوز کاظیم کیمی باشی پاپاقلیدان قئیرتلیدیر !

-تکلیفی سسه قویون .

کوساوغلو یئرلردن دئییلن بو سوزلره قولاق آسیب فیکریندن داشیندی. کاظیمی
مدافعه ائتسه گولونج وضعیته دوشهجهیینی دویدو. اوزونو ایتیرن کاظیما گوزونو
آغارتدی .

نصیب دایی تکلیفلری سسه قویدو. ایجلاس کاظیمین وظیفه دن آزاد اندیلمه سینی
قارا آلدی. نصیب دایی ایجلاسی یئکونلاشدیرماق ایسته ییردی کی، کاظیم یئریندن توپ
کیمی آتیلدی .

-یولداش پارتکوم، دنموکراتییانی نییه پوزورسونوز؟ بس منیم تکلیفیم

ننجه اولدو؟ کریم کیشینی کولخوزدان چیخارتماق لازیمدیر !

-اونون الینده قوجالیق کاغیزی وار .

-یالاندیر. او کاغیزی وئرن حکیم هنج نه قانمیر - دئییه کوساوغلو غضبله

قیشقیردی. - سسه قوی !

نصیب دایی بو مثالین هنج بییری اولمادیغینی بیلسه ده، کاظیمین تکلیفینی سسه
قوبماغا راضی اولدو. او، کوساوغلونو باشا سالماق ایسته ییردی کی، کله-کلهیه گلکم
اولماز .

تکلیف سسه قویولاندا زالدا ائله ساکیتلیک اولدو کی، میلچک اوچسایدی سس انشیدیلردی .

کوساوغلو آیاغا دوردو. یوخاری قالدیریلان اللری سایدی. اونون رنگی آغاردی .

حیرصیندن دوداغینی چئینه دی. کریم کیشی نین علئییهینه یالنیز اون بئش آدم ال

قالدیر میشدی .

نصیب دایی دندی :

-کنچیرم او بییری تکلیفه .

-هانسی تکلیفه؟

-عمران کولخوزدا قالسین، یوخسا گنتسین؟

کوساوغلو یئنه آیاغا دوردو. تکلیفی نین یئره دوشهجهیینی حیسس اندیب سوزونو

دییشدی :

-جاماعت، عمران مسئله سینی سسه قویماق لازیم دئییل. آما من بو ایجلاسدا آچیغینی دئییرم. کندیمیزده منیم علنیهمه قروپیا وار . آنجاق اونی بیلین کی، منه هنج کسین دیشی باتمایاجاق. قوی هامی بیلین کی، بو کندین کولخوز صدری منم، من ده هر شئی جاو ابدئهم. صباح بیر ایش اولاندا نه نصیب، نه ده عمران قاباغا دوراجاق. مادام کی، بئله دیر، هنج کس منیم ایشیمه قاریشماسین. ایندییه قدر من اوزویومشاقلیق ائله میشم، بوندان سونرا کولخوزون ایشینه مانع اولانلارا دیوان توتماق منیم بوینوما! - او، ایچینی آریتلایب، چیبینه سالدیغی کورکونون یاخاسینی دوزلندی و مغرور بیر گورکم آلدی. نصیب دایی نین صیقتینده گوجه سنزله جک بیر کینایه عمله گلدی .
-باشقا بیر تکلیف یوخدور کی؟
-اوندا ایجازه وئرین ایجلاسیمیزی قاپالی حساب ائدک .
جاماعت ائوه داغیلاندا گنجه یاریدان کچمیشدی .
* * *

شوفرین یانیندا ایلشن پروکورور قاشقباقلی حالدا پاپیروس چکیردی. او، ایجلاسدان نارازی قالمیشدی. اورگینده اوز-اوزونو دانلاییردی: "کوساوغلونون سوزونه باخیب کنده ناحاق گلدیم. بوندان سونرا جاماعت آراسیندا منیم نه نفونوم اولاییلر؟ .."

او، کنده گلنده ائله زنن ائتمیشدی کی، ریاست هئیتینده گورونن کیمی جاماعت قورخویا دوشه جک، "پروکورورون سوزوندن چیخماق اولماز" - دئییه اونونلا حسابلاشماق. او، ایسه آرابیر سوز آتاجاق، ایجلاسین گندیشینه ایستیقامت وئرهمک . بئله لیکله هر شئی قایدایا دوشه جک، کوساوغلو ایسته دیگی آداملاری ازهمکدیر. لاکین پروکورورا محل قویمادیلار .

آرخادا، کاظمیلا یاناشی اوتوران کوساوغلو دافیکی رلی ایدی. او دا اوزونو دانلاییر، ایشلری یاخشی قورا بیلهمدیگینه حنیفسیله نیردی. "من بو داغی سینمده قویمارام . اونلاری بیرجه-بیرجه دنلهمک منیم بوینوما. سن بیر او نصیبه باخ، خلوتی ایش گورور، آیغیمین آلتینی ائشیر، باشینا آدام توپلاییر. گور نه گونه قالمیشام کی، لوت کریم ده منیم اوستومه آباق آلیر! یوخ، کوساوغلو، بو ایشی بئله قویماق اولماز - . او، شوفرین یانیندا دینمز-سویله مز اوتوران پروکورورا باخدی. - بو نییه میسمیر یغینی ساللایب؟ اوزونو ده ائله چکیر، دئیهمسن قیرخ ائششی ساغینا گلیر. ائوه ده گنتمیر. ائه، نئیله مییم، علاجیم یوخدور. یوخسا هنج سنین اوزونه ده توپورمهرم." اسدوو بو رایونا تعیین ائدیلدن سونرا کوساوغلونو اله کچیرمک اوچون خئیلی فیکیریشمیشدی. "یاغلی صدره اوخساییر. اونی بیر تهر جنگیمه

سالای بیلسم، یئمهییمیز- ایچمه ییمیز پیس اولماز " - دئییه دوشونموش و ایسته دیگینه نایل اولموشدو .

بیر دفعه اونلار قوناقلیقدا یاناشی اوتورموشدو لار. کوساوغلو کیره اولدوغو بو ائوده هئچ کئسی سایمیر، تئز-تئز ساغلیق دئییر، الینده کی بدنی یوخاری قالدیریپ مجلیسده کیلره مئیدان اوخویوردو .

اسدوو گؤز آلتی اونو سوزوردو .

گنجه یارییا یاخین کوساوغلو لاپ قیزیشدی. پئنجه یینی سویونوب کؤینی نین قولونو چیرمهدی. اسدوون گؤزو اونون سول بیله یینه ساتاشدی. اولجه بو گوشه یاراسینا اهمیت وئرمهدی. آنجاق ائوه قاییداندان سونرا اونن بئینینده چوخ قریبه بیر فیکیر دوغدو. "بلکه باش توتدو" - دئییه فیکیرلشدی .

بیر نئچه گوندن سونرا او، کوساوغلانو یانینا چاغیر تدیردی. کابینتین قاپی و پنجره سینی اؤرتوب قاشقاباغینی ساللادی. کوساوغلو ایله اوزبوز اوتوروب گوزونو اونون گوزونه زیللهدی. سوکوت خئیلی چکدی. کوساوغلو بیر قدر ناراحات اولسا دا، اوزونو سیندیرمادی .

-ه، پیشیک کیمی ماریتداییب اوزومه نییه باخیرسان؟ منی یئمهیه جکسن ها؟ اسودوو حالینی پوزمادان، یواشجا دیلندی :

-کؤینی نین قولونو آچ .

کوساوغلنون بدنینه اوشوتمه دوشدو. بو حال پروکورورون گوزوندن یایینمادی. او، تمکینله سوالینی تکرار ائنده کوساوغلو اوزونو ساکیت گؤستر میو چالیشاراق آیاغا دوردو :

-گنت اوزونه ایش تاپ، بالا، منیم سننن اویناماغا واختیم یوخدور .

اونون بو جور سویوققانتلی جاواب وئرمه سی اسدووو چاشدیر دیسا دا، اوینو داوام ائتدیر میی لازیم بیلدی. قاپییا یاخینلاشان کوساوغلنون اوستونه قیشقیردی :
-دایان، سن دوستاقسان !

کوساوغلو گئری دؤندو. اسودووو سوسینی آچالتدی :
-ایلش .

کوساوغلو اطاعت ائتدی. پن(کورور پاپیروس یاندیردی .

-قولونو آچ .

-آخی نییه؟

-سونرا بیلرسن .

کوساوغلو آستاجا کؤینی نین دویملارینی آچدی. اسودوو اونون بار-راقلامی تیتره دیگینی گوردو .

-تواپسئده یارالانیشام .

-بیلیرم. اوزو دو رایونوموزداکی قوسپیتالدا یاتیلسان. خستخانایا

گلینزدن اووی گنجه جوینیزی ده گندیسن .

آ 180 ایس <

-بونلاری سن هاردان بویرسن؟

اسودوو کوساوغلنون صیفتینه باخیب آجی-آجی گولومسه دی .

-کۆینی نین قولونو آشاغی ساللا بیلرسن .
کوساوغلوننن گۆزونه قارانیق چؤکدو . باشی هرلندی . آما اؤزونو تئز
توختاندی . اسدوو ستولون سیگیرمه سیندن بیر کاغیز چیخاردیب اوخودو و آستادان :
-فاکت یوخلانیلیب، بیزه هر شئی معلومدور، - دئدی .
کوساوغلونون رنگی اولو رنگی کیمی سارالدی . اسدوو گۆردو کی، او، ستولدان
قالخماق ایسته بیر، آما دیزلرینده تاقت یوخدور . کوساوغلو آنجاق بونو دئییه بیلدی :
-ایگید باسدیغینی کسمز، اسدوو .
اسدوو دریندن نفس آلیب گولومسوندو ...
او گوندن اونلار دوست اولدولار .
ایندی کوساوغلو ماشیندا اوتوروب حیرصلی-حیرصلی پروکورورا باخیردی .
ایجلاسدان سونرا او، اسدوون قولونا گیریب "گندک ائوه، - دئمیشدی، - بیر املیگیم
ده وار . خئیلی واختدیر کاباب یئمیریک" . پروکورور راضی اولمامیشدی . ایش بئله اولاندا
کوساوغلو ماشینی قاپیدان سوردورموشدو . کاظیم بیر دقیقه املیگین آیاقلارینی
باغلایب ماشینا قویموشدو .
-بیزیم ائوده یئمهدیک، سیزده یئیریک، - دئییه کوساوغلو ایضاه ائتمیشدی . او،
کاظیمی دا اؤزو ایله آپاریردی کی، اوردا لازیم اولار .
کاظیم بوزوشوب ماشینی نین کونجونه قیسلمیشدی . بو ساعت اونون گۆزونه هئچ نه
گۆرونموردو . درد اونو آپارمیشدی . نئچه ایل ایدی کی، کئنده عملی-باشلی دولانیردی .
آلتیندا آت، هارا ایستسه گئدیر، کیمی ایستسه چاغیریب ایشه گۆندریردی . او هر سحر کند
آراسی ایله آت چاپیب ایداره یه گئنده، یاخود دا چۆلدن ائوه قاییداندا ائله بیلیردی کی،
دولیا آیاغی نین آلتیندا دیر .
...کاظیم فیکرلشدیکجه گۆزونون قاباغیندا زئینب دایانیردی . "بوتون ایشلرین
کۆکو اوندادیر . سویو بولاندیران اودور . او اولماسا، بلکه هئچ عمرانین دا آراسی
منیمله دیمزدی . پامیغین دا اوستو آچیلمازدی . بریقادیرلیکدن ده
چیخاریلمازدیم . قیز اول-اولا گۆر منیم باشیما نه اویون آچیر! یاخش، زئینب، بورج
اولسون . من بو قیصاصی یئرده قویسام، کیشی دئییلیم ."
شوفئری ن یانیندا چهکی اوتوران پروکورور سوکوتدان داریخاراق گئری دؤندو .
-آی کوساوغلو، بیر آز سیاستله ایش گۆرمک لازیمدیر . بئله گئتسه، اؤزونو ده،
منی ده بیابیر ائلسن! آکیشی، نییه هر شئی عومومی ایجلاسا قویورسان کی، اونلار دا
سنین علئیهینه قرار چیخاردیرلار؟! ایندی نه قاییراجاقسان؟
-ه، ایشینده اول، ائله قرارلاری چوخ گۆرموشم . نه قرار بازلیقدیر! قرار
منم . اونلارا بیر توی توتاجام کی ..!

-بوگونکو کیمی؟
کوساوغلو بیر آز توتولدو .
-یوخ، بو گون سهو ائله دیم .
-البتہ، - دئیہ پروکورور داوام ائتدی: - گرک هر شئی ماددهیه سالاسان .
بیر آکت، اوچ-دؤرد آدامین دا قولو. سن بونلاری دوزلت منه وئر، سونراسی ایله ایشین اولماسم. یوخسا مسئله سس-کویه دوشوب رایکومداکیلارین قولاغینا چاتار. اوندانہ سن بیر ایش گؤره بیلرسن، نه ده من. اما ال آلتدان اوچ-دؤرد آدمی یولا سالسان، جاماعتین دا گؤزو قورخار .
-ائله دیر، - دئیہ کوساوغلو میز یلداندی. - اونلاری بیر-بیر دنلهمک لازیم دیر .
او یانیندا دینمز-سؤیلهمز اوتوران کاظمی دورتمله دی .
-ه، سنه نه اولوب؟
-نه اولاجاق، - کاظم اینجیک حالدا دیلندی، - یئری اکیردین، دارا دوشنده ده بیخدین منیم اوستومه. ایندی توتوب باساجاقلار داما .
-ه، من اولمه میشم ها! دالیندا داغ کیمی دور موشام. لاپ قیرخ آرشین قویونون دیبینه ده دوشسن، چکیب چیخار دارام. وای او گوندن کی، منیم ایشیم دارا دوشه، اوندان سن مندن قاباق گنده جکسن. باشا دوشدونمو، آی سفئه!
کاظم بیر آز اورکلندی. خئیلی سوکوتدان سونرا پروکورور گئری دؤندو:
-او قیز کیم دیر؟
-هانسی قیز؟
-زئینب دیر، نه دیر، اونون اری-زادی وارمی؟
-یوخ، آ کیشی، نه ار؟ ینتیم قیز دیر. دئیہ سن آغر انوما شیروانیر .
-اوندان ایشینیز دوزله ر کی .
بو صؤحبت کاظمین یادینا یئنه زئینی سالدی. بیردن اونون بئینینده قریبه بیر فیکیر عمله گلدی. کاظمین گؤزلری پاریلدادی .
-اونون او ده سیندن یاخشی گلهرم، اما قوربان قاغامدان قورخورام .
-ه، من سنین الینی-آیاغینی توتوموشام؟ نه باجاری سان ائله، ایسته بیر سن لاپ قولوندان یاپیش، آپار ائوینه. بیزیم ده قولاغیمیز دینجلیسین .
-راضی اولمور .
-راضی سال .
-نه تهر؟
-بونون تهری یوخدور کی. گئجه نین بیرینده کس قاباغینی، الینی-آیاغینی ساری، آپار ائوه. اوندان سونرا ها چیغیر سین، بار ایینا کیم چاتا جاق؟
"عاغیلی سؤزدور، - دئیہ کاظم دوشوندو، - آپار اجام ائوه. اوچ-دؤرد گون ساخلا یا جام. سونرا دا دالینا بیر تییک ووروب قووا جام. قوی بیابیر

اولسون. اوندان سونرا اونون اوزونه هنج توپورن ده اولمایاجاق. هنج عمران اوزو ده اونا یاخین دورمایاجاق."

-آخی، یولداش پروکورور مسئولیته چکر .

-قورخما، ائله شئیلر منیم بوینوما. تکی سنده کیشیلیک اولسون .

-چوخ ساغ اول، پروکورور قاغا .

-اغلالاتان سوزدور، - کوساوغلو یئنیندن دیلنددی. - سونرا دا او بیریلرینه انجام چکریک .

-موظلق! - دئییه پروکورور قطعیتله بیلدیردی. - ائله بارماق کئچیرمهیه

بالاجا یئر تاپدیم، او دقیقه سانکسییا وئرجم. بئله شئیلر چتین دئییل. آنجاق

گرک سیاستین اوللا. قوی ایشله سینلر، سن ده اوزده اوزونو دوست گؤستر. کولخوزون ایشی نه قدر ایرملی گنتسه، سنین آدینادیر. دیمه، قوی ایشله سینلر. آما یاتما ...

-آخی اونلارین دندیگی ایله گنتسک آجیندان اولریک !

ماشین کورپونو کئچیب شهره گیردی. اونلار سوسوردولار. پروکورور پاپیروس چکیردی.

کوساوغلو شهرین کوچهلرینه باخیب دوشونوردو: "اونلاری بیر-بیر دنله ییب، کولخوزو تمیزله مک لازیمدیر..."

قاتار سحر تنزدن باکییا چاتدی .

اونلار نرگیز معلمگیلین ائوینی تاپدیلار. اوچونجو مرتبه دکی قاپی نین

زنگینی باساندا ایچریدن آیاق سسلری ائشیدیلدی. کیم ایسه قاپی نین آرخاسیندان :

-کتو تام؟ - دئییه سوروشدو .

توکزبان خالا هنج نه باشا دوشمهدی .

-دردین آلیم، نرگیز بوردامی اولور؟

-چتو؟ کوقو وی خوتیتی؟

-بو نه دئییر، آی نصیب؟

-دئییر کی، کیم لازیمدیر .

-نجه کیم لازیمدیر؟ بئله دئینن نرگیز معلمنی آختاریریق .

-بیزه مورادووا نرگیز لازیمدیر، - نهایت، نصیب دایی روس دیلینده جاواب

وئردی. قاپی نین دالیندان یئنه همین سس ائشیدیلدی :

-آ... آ... آ... ماما، کیمدیر نه ناریچکانی آختاریر .

بیر آزدان قاپی آچیلدی. نصیب دایی ایله توکزبان خالانین قاباغینا گوللو ایپک

پارچادان اوزون خالات گئیینمیش بیر قادین چبخدی. تعجبله قوناقلارا باخدی .

-سیز کیمسینیز؟

"-ایگیرمی آلتیلار" کولخوزوندان گلمیشیک، - دئییه نصیب دایی جاواب وئردی. ایچریدن صؤحبتی انشیدن نرگیز، تلهسیک قاپییا یویوردو. توکزبان خالانین اوستونه آتیلیب اونو قوجاقلادی.

-خوش گوردوک، آی خالا، سیز هارا، بورا هارا، کنچین ایچری... نصیب دایی، بویورون. خوش گلمیسینیز! نه عجب سیزدن؟

-خوش واختین اولسون، قیزیم. ائله-بئله، باکیدا بیر بالاجا ایشیمیز وار. توکزبان خالان دا سندن اوترو داریخیردی.

اونلار ایچری کنچدیلر.

نرگیز ال-آیاغا دوشدو. چای-چؤرک حاضرلادی. قوناقلارینا لاییقینجه حؤرمت ائتمهیه چالیشدی. سوفره باشیندا اونلاری آناسی و باجیلاری ایله تانیش ائتدی.

-آتام ایشه گئدیپ. آخشام اونونلا دا تانیش اولار سینیز، - دئدی. کند ده نهلر اولدوغونو سوروشدو.

نصیب دایی چای-چؤرکدن سونرا آیاغا دوردو:

-منی باغیشلایین، گورولهسی ایشیم چوخدور. ایدارملر باغلانمامیش قورتارمالییام.

آخشام صؤحبت ائلریک.

او گئندن سونرا نرگیز معلمه توکزبان خالانین اعتراضینا باخمایارق، حامامی قیزدیردی:

-یولدان گلیب سینیز، چیمین، سونرا دا یاتیب دینجه لین.

لاکین توکزبان خالا یاتمادی. او، قوهوم اولماق ایسته دیگی آداملارین ائوینی نظردن کنچیردی. اوتاقلارین دیوارلاری ظریف ناخیشلی خالچالارلا بضامیشدی.

پنجرملردن ایپک پردملر آسيلمیشدی. یئمک اوتاغی نین بیر کونجونه آینا کیمی پاریلدایان قارا پیانو قویولموشدو. تلفونلاری، حاماملاری، رادیولاری، بیر سؤزله،

هر شئیلری وار ایدی. تکجه دهلیزدهکی بدن نوما گوزگو بیر ائوی ساتین آلاردی. "پیس دولانمیرلار" - دئییه توکزبان خالا اؤز-اؤزونه پیچیلدادی.

او عینی زاماندا حیسس ائدیردی کی، نرگیز ال-آیاغا دوشسه ده، باشقالاری اونا بیر جور باخیرلار. حتی اینینده ایپک خالات اولان آریق قیزین اونا قریبه حالدا باخدیغینی،

اوزون، بویالی دیرناقلاری ایله اویناییب، قاش-گؤز سوزدوردویونو و ایشاره ایله ائوده کیلره نه ایسه دئدیگینی توکزبان خالا گوردو. او، اوست-باشینا باخدی. اینیندهکی پالتارلار پیس

دئییلدی. گؤی رنگلی یون پارچادان دون گئیمیشدی. باشیندا قارا کلاغایی واردی. آیاققابیسی دا تزه ایدی. "بس بو منیمون یوسونلو منیم نئیمه گولور؟"

او، حیسس ائتدی کی، نرگیزین آناسی دا اونونلا جاندردی دانی شیر. توکزبان خالا قیسیلدی. دؤنوب کونجدهکی بؤیوک کفگیرلی ساعت باخدی. پنجره

دن بویلا نیب گونون هارادا اولدوغونو یوخلادی. "گورهن بو نصیب نجه اولدو؟ - " دئییه دوشوندو. توکزبان خالا قونشو اوتاقدا موباهیسه گئندیگینی دویودو. حتی

اونون قولاغینا بعضی سؤزلر ده گلیب چاتدی. "بو قیز دا بیلیمرم، بو اروادین باشینا پروانا کیمی نیبه دولانیر؟"

او گون توکزبان خالایا بیر ایل قدر اوزون گوروندو. آخشام اوستو نرگیزین آناسی

گلدی. او، اوجابیلو، اتلی-جانلی بیر کیشی ایدی. باشیندا هسیر شلیپا، آیاغیندا آغ پامسین آیاقابی واردی. چئسوچا پننجک-شالواری نه قدر گئن اولسا دا، ایری قارنی سوزوب ایرملی چیخمیشدی.

کیشی بئچ کسه بیر سؤز دئمهدن او بیرری اوتاغا کئچدی. زولاق-زولاق پیژاماسینی گئییب حاماما گئتدی. توکزیبان خالا سو شیریلتیسی، اؤسکورک و فیخیرتی ائشیتدی. اورتالیغا سوفره سالدیلار، خورک گتیردیلر. هامی سوفره باشینا بیغیشدی. یالنیز بو زامان آغیر-آغیر اوتاغا گیرن کیشی، توکزیبان خالانی باشدان-آیاغا سوزوب آغیزوجو سلام وئردی. گورونور، قوناغین کیم اولوغونو بیلیردی. توکزیبان خالا هئچ نیه توخونمادی.

-سبز چورگینیزی یئیین، دوردین آلیم، - دئدی، - من توخام. توکزیبان خالا ائله بیل تیکان اوسته اوتورموشدو. اگر نصیب دایی بیر آز دا گئج گلکیدى، اروادین اورگی آز قالا پارتلایاقدی. هامی سوفره دن چکیلدی. ائوده نرگیزین آتا-آناسی، بیر ده قوناقلار قالدیلار. اورتایا چای گتیردیلر. بیر خنیلی هئچ کس دانیشمادی. سونرا کئندن، بئی قرارلاردان سؤز دوشدو. کند تسرروفات متخصصلری نین کولخوزلارا گئتمهلریندن دانیشدیلار.

مورادوو ائتهیراسلا سؤزه باشلادی:

-کند تسرروفاتینی آیاغا قالدیرماق لازیمدیر. بیزیم ناظرلیکده ده بو بارده موشاویره چاغیریلیمیشدی. ان یاخشی متخصصلری کولخوزلارا گؤندرهمجیک. بیزیم گؤزل آغرانونملاریمیز وار. بسدیر، قوي کابینتدن چیخسینلار. -البته، البته. یاخشی متخصصلره کولخوزلاریمیزین احتیاجی وار. بس سیز اوزونوز نئجه؟ کنده گئتمک ایستمیر سینیز می؟ - دئییه نصیب دایی گوله-گوله سوروشدو؛

-منمی؟ من چوخ ایشله میشم. کولخوز قورولاندا ایشیم-پنشم ات بئلینده مورگوله مک اولوب. ایندی ده قوي باشقالاری گئتسین. بو ساعت یول جاوانلاریندیر. بیر ده کی، بس مرکزده هئچ کس اولمامالیدیر؟ نصیب دایی مورادوون صؤحبتدن خوشلانمادیغینی حیسس ائتدیگینی بیلدیرمه مهیه چالیشدی:

-دوز دئییر سینیز. بیر ده، آغساقال واختینیزدا کنده-کسهیه دوشمک سیزه چتین اولار.

مورادوو نصیب دایی نین ائیهمینی باشا دوشمهدی .
- ایندی بیزیم ساکیتجه دولانیب استراحت ائدن واختیمیزدیر. بیز اوزوموزو چوخ
گؤستمیشیک. تکی جاوانلار دا بیزیم قدر ایشله سینلر .
صوحت چوخ اوز اندی. نهایت، نصیب دایی یاواش-یاواش مطلبه یاخینلاشدی .
مورادوون اوشاقلاریندان سؤز سالدی، نرگیزی تعریفله دی :
-حلال اولسون، چوخ عاغیلی-کمالی قیزدیر. کندیمیزده ده هامی اونون باشینا
آند ایچیر. مریفتلی اوشاقدیر .
مورادوو قیزی نین تعریفینی ائشیدنده سوسدو. قاباغینداکی "کازبئکی" آچیب بیر
پاپیروس یاندیردی، آرخاسینی یومشاق ستولا سویکه دی :
-آما بیر آز دلیدیر .
-نییه؟
-کئچن ایل سؤزوموزه باخماییب، اوزباشینا کنده گئندی .
-لاپ یاخشی ائله ییب، کند پیس دیر؟
-یوخ، آنجاق او، کند اوشاغی دئییل. شهرده بویویوب. من اوندان یامان
کوسموشدم. یئنیجه باریشمیشیق. بیر ده سؤزومه باخماسا، عومورلوک اوندان
اینجیهرم .
-خطرینیزه دیمه سین، دوز ائلمیر سینیز. بایاقدان دئییر دینیز جاوانلار
کنده گئتسین، ایندی اوزونوز اوز فیکرینیزه ضد چیخیر سینیز .
-من کند تسرروفات متخصصلریندن دانیشیرام. نرگیز معلم دیر .
اونسوز دا کئچنیمک اولار .
-من یئنه سیزیله راضیلاشا بیلمه یه جم. کنده هر جور متخصص
لازیم دیر .
-بیر منیم قیزیم گئتمسه، کئچنیمک اولمازمی؟
-دوزو، چوخ قریبه موهاکیمه یورودورسونوز. اگر هامی "منسیر ده
کئچنیمک اولار" دئسه، ایشی کیم گؤرر؟ بس جبهه یه اوولادلارینی گؤندرلرین یئرینه
اولسانیز نئیلر دینیز؟ هر شئیدن اول آدم گرک فداکار اولسون .
-بورا باخ، - دئییه مورادوو نصیب دایینی باشدان-آیاغا سوزوب
گولومسوندو، - باکیدا آگیتاتور لاریمیز چوخ دور. سنسیر ده کئچینه بیلریک .
قیزیم بیر ایل کنده ایشله ییب، بسدیر. داها اونو کنده قویما یاجام .
مورادوون زارافاتی ایله جدی سؤزونو سئچمک چتین ایدی. نصیب دایی پاپیروس
یاندیردی، بیر-ایکی نفس چکیب سوروشدو :
-نییه؟
-تک قیز خنیلاغی کنده دولانا بیلمز. اذیت چکر. اوزون بیلیرسن کی،
هله کنده چوخ شئی یوخ دور .
-آ دردین آلیم، قوی اوزو دئسین، بو ایل اونو آغزیمدا دیلیم کیمی ساخلامیشام .
ایندی ده اونو ائله ساخلام، هئچ روحو دا اینجیمز. واللله، دوز

سۆز ومدور، اونی یاغ ایچینده بؤیرک کیمی بسله یهرم، - دئییه توکزبان خالا سۆزه قاریشدی .

-چوخ ساغ اول، آی آرواد، - مورادوو توکزبان خالایا چپه کی بیر نظر سالدی .
-حؤرمتینیز آرتیق اولسون. آنجاق ائله شهرده، گۆزوموزون قاباغیندا اولسا یاخشیدیر. آناسی دا اونسوز دورا بیلتنیر .
-دوز دئییر، بو ایل یئدیگیم-ایچدیگیم بورنومدان گولیب .
-آخی نییه ائی؟ - دئییه نصیب دایی گوله-گولو داوام ائتدی: - بالاجا
ها دئیو، آلی توه سیللی قیزدیر. کئنده اونا نه اولاجاق کی، سیز قورخویا دوشوبسونوز؟
کئچن ایل پیسمی دولانیب؟
-اوراسی ائله دیر. آنجاق آتایام دا. اورگیم یانمدا قالیر .
-ه کیشی، هئچ نه اولماز، ناحاق ناراحات اولورسونوز .
-یوخ، ائله دئمه. بیر ده گۆردون بیرسی قولوندان توتدو، گول کیمی آدینی لکلهدی .

-آخی کیم توتا بیلر؟

-نه بیلیم، نه چوخ دور آدم. زووتئخنیکن-مووتئخنیکن بیر .
نصیب دایی قهقهه چکدی. مورادووون بو سۆزلرینه گۆزو یاشارینجایا قدر گولدو :

-آلی تحصیللی، گۆزل-گۆیچک بیر آقرونوم اولسا نه دئیر سینیز؟
سۆزون یئرینه دوشدویونه سئوینن توکزبان خالا، اورک چیرپینتییسی ایله مورادووون جاوابینی گۆزلهدی. او ایسه قاشقاباغینی تۆکوب پاپیروسونو سوموردو .
-آقرونوم دا زووتئخنیکن تاییدیر .

اونون سسینده کی کینایه نی دویان توکزبان خالا دۆزه بیلهدی :
-دردین آلیم، آغر انوم اولماق پیس ها دئییل. او اولماسا نه پامبیق عرصیه گلر، نه ده تاخیل. دردین آلیم، آدم گرک کئنده کی نین ده قدرینی بیله. مورادوو تعجبله آروادین اوزونه باخدی :
-من نه دئدیم کی، خطرینیزه دیدی؟
-آخی اونون او غلو آغر انومدور، - دئییه نصیب دایی جاواب وئردی. مورادوو قییمیشدی :

-ایندی مندن نه ایسته ییر سینیز؟

-معلمیزی .

-نه معلمه؟

نصیب دایی اونون جدیلشدیگینی گؤروب سسی نین آهنگینی دیشدی :
-اؤزونوز ده حیسس ائدیر سینیز کی، سیزین قاپییا بوش-بوشونا گلهمیشیک. بیزی بورایا کتیرن قیزینیز نرگیزدیر. مسئله بئله دیر، - نصیب دایی ایضاها باشلادی - :
بیزیم کئندین آقرونومو عمران کئندیمیزین معلمه سی و سیزین قیزینیز نرگیزی ایسته ییر. گلیمیشیک سیزین رازیلغینیزی آلاق .

اوتاغا سوکوت چؤکدو. دیوارداکی ساعت داها برکدن چاققیلدادی. توکزبان خالا گؤزونو مورادوون آغزینا زیلله ییب دوردو. مورادو باشی اوزرینده دایانان آروادی نین اوزونه باخدی. آرواد ارینین "گؤردونمو، سنین قیزین بیزیم باشیمیزا نه اویون آچدی" دئمک ایسته دیگینی درحال آنلادی.

مورادوون اللری یاواش-یاواش اسمیه، توکلری آغارمیش گيجگاهلارینداکی نازیک دامارلار شیشمه یه باشلادی. آروادین رنگی آغاردی. ایلردن بری ارینین خاصیتینی بوتون اینجه لیکلرینه قدر اویرنن سونا، بونون نه دئمیک اولدوغونو درحال آنلادی. او، بو ساعت مورادوون اوزوندن چیخیب قوناقلاری بی حورمت ائده جه بیندن، ائوده کی آدمالاری بیر-بیرینه قاتاجاغیندان قورخدو. هیجان ایچری سینده ارینه دوغرو اییلدی. قاش-گؤزله اونو باشا سالماغا چالیشدی کی، "ساکیت اول قیز آغاجی، قوز آغاجی، هر اؤتن بیر سالبا آتار. بیزی بیابیر ائلمه، آیبیدیر. کئندن گلنده نه اولار؟! بیر آبیرلا دانیش، جاماعتی یولا سال، عملی-باشلی سوز دی، سوز ائشیت."

لاکین مومکون اولمادی. مورادو فیسیلدا ییب یئرینده قورجالاندی. نصیب دایینی، توکزبان خالانی دقتله نظر دن کئچیردی. یئنه آروادی نین اوزونه باخدی. سوکوتون اوزون چکدیگینی گؤرن نصیب دایي ساکیتجه پاپیروس چیخاردیب یاندیردی. نه یامان فیکره گئتدینیز؟

مورادو دیکسیندی. اوزونو زور لاییب دوداقو جو قیمیشدی و آروادی نین گؤزله دیگی نین عکسینه، ساکیتجه جاواب وئردی:

-دوغروسو، هئچ بیلیمیر نه جاواب وئریم؟ زحمت چکیب اورادان بورایا گلیب سینیز، آما یامان چپی ایش گوروبسونوز.

-نه تهر، دردین آلم؟ - توکزبان خالا دیلندی. مورادو آروادا

چپه کی نظر سالدیق دان سونرا اوزونو نصیب دایینا توتدو.

-اوزون مندی ده یاخشی بیلیر سن کی، ایندی کی زامانادا اساس ایش اوغلانلا قیزدان آسیلیدیر. بیز آتا-آنالار آنجاق کناردان باخاریق.

نصیب دایي اونون فیکرینی باشا دوشدو.

-البته، ائله دیر. اگر اونلارین آراسیندا راضیلیق اویماسایدی، بیز سیزه باشا غریسی وئر مز دیک.

-یعنی دئییر سن ...

-بلی.

-هئچ آغلیم کسمیر.

-اوزاقدا دئییل کی ...

مورادو یئنه آروادینا باخدی.

-گئت، او اؤلموشو بورا چاغیر.

-بی، ایراق جانیندان، نییه ائله دئییر سن؟

او، توکزبان خالانین سوزونه فیکیر وئر مه دی. قونشو اوتاغا قیزی چاغیر ماغا گئدن اروادینا نه ایسه ایشاره ائتدی .

بیر آزدان نرگیز پورتموش حالدا ایچری گیردی. اوتانا-اوتانا نصیب داییبیا، توکزبان خالایا، سونرا آتاسینا باخدی .

مورادوو گوزلرینی آغارتدی .

-هئچ اوتانیرسان، بو نه اویوندور باشیمیزا آچیرسان؟!

-نه اولوب، آتا؟

-هئچ نه، اوزون آغ اولسون .

-آخی، نه اولوب؟

-اؤزونو بیلمه مزلییه قویما! کیشیلر سنین دالینجا گلیبلر. نه

دئییرسن؟ نرگیز اودقونوب گولومسوندو .

-نه دئیجه، گلیبلر، خوش گلیبلر .

حیرصینی گوجلّه بوغان مورادوو، ایلان چالمیش کیمی دیک آتیلدی .

-بو گوندن منیم سن آدلی قیزیم یوخدور. هارا ایسته بیرسن رد اول!

اوتانماز ..!

او، قونشو اوتاغا کئچیب حیرصله قاپینی چیرپدی. ایچریده کیلر دونوب قالدیلار. نرگیز اوزونو اللری ایله اورتوب دیوانین اوستونده اوتوردو. ایچین-ایچین آغلاماغا باشلادی. هامی

آیاغا دوردو. قونشو اوتاقدکی قیزلار دا گلدیلر. توکزبان خالا نرگیزه

یاخینلاشدی :

-الله آمانیندا قال، بالا .

نرگیز باشینی قالدیردی، قهردن تیتزه-تیتزه دئدی :

-توکزبان خالا... بو زامان هارا بئله؟! قالین .

-چوخ ساغ اول، بالا، قالماغا یئریمیز وار .

نصیب دایی عادتی عذره بو گون بیئه هامیدان اول یوخودان دوروب کولخوز

ایداره سینه گئتدی. او، آخشامدان وئر دیگی تاپشیر یقلاری یوخلامالی، ماشینلاری یولا ساییمالی، سونرا بریقادلارا گئتمه لییدی .

سون پارتییا ایجلاسیندان سونرا کوساوغلو چکیلیب کناردا دورور، الینی آغدان

قارایا وورموردو. آرتیق یئر اکدیردیگینه و کولخوز چولارین پولونو دوزگون

پایلاتدیر مادیغینا گوره پارتییا ایجلاسیندا اونا توهمت اعلان ائدیلدیکده کوساوغلو

قولاقلارینا اینانمامیش، "نئجه؟ منه، کوساوغلو قوربانا توهمت وئریر سینیز؟ ه،

باشینیزا آت تپیپ؟" - دئییه قیشقیرمیش، سونرا دا، تکلیفی ایرملی سورن نصیب دایی نین

اوستونه دوشموشدو. "ه، هئچ نه دانیشدیغینی بیلیرسنمی؟ آغلینی باشینا بیغ، ایستی یئرینی

سویوق ائله مه ."

آنجاق ایجلاس اوز قراریندان دؤنمه‌میش، کوساوغلونون هده‌سینه باخمایاراق اونا توهمت وئرمیشدی .

بیر نئچه گون یارالی قابان کیمی گزن کوساوغلو قرارین رایون پارتییا کومیته‌سینده تسدیقیندن سونرا ائوه قاپیلیمیشدی. او، ایشین قیزغین واختیندا هامی نین تنتیگیب ال-آیاغا دوشه‌جه‌یینی و "کوساوغلو، آمانین بیر گونودور، بیزه کؤمک ائله، سنسیز ایشیمیز آشمیر" - دئییب یالواراجاغینی گؤزله‌پیردی .

او، اکین زامانی انتدیگی کیمی یئنه ده بیر کلک قورماغی دوشونوردو. کوساوغلو امیددی کی، "ایگیرمی آلتیلار" کولخوزوندا اونسوز ایش گؤرمک مومکون دئییل. او، ال قاتماسا نه پامبیق بیغیلار، نه ده پلان دولار .

ارینین ائوده اولدوغونو گورن سایالی عصیبیلشیردی .

-آ کیشی، گنت، ایشینده-گوجونده اول. آغلیم باشینا بیغ .

-قوی نه قاپیریلار، قاپیرسیریلار. اللهدان ایسته‌میشم پامبیغی باتیرالار، هامییینی داما باسدیرام .

آنجاق ایش اوز قایداسی ایله گندیردی. نصیب دایی هر ایشی اوز الینه آلمیشدی. او، ایدار مینن قاباغیندا عمرانلا راستلاشدی. آقرونوم موتوسیکلینی مینیب گنتمه‌یه حاضر لاشیردی. نصیب دایی اونو ساخلادی .

-زئینبین بریقاداسیندا منی گؤزله، - دئدی، - سونرا گولوب علاوه‌ائتدی - :

آتیم سانینله آیقلاشماس، یوخسا بریقادلاری بیرلیکده گزردیک .

-ایسته‌پیرسینیز اوتورون، سیزی آپاریم .

-یوخ، آ بالا، قوجا کیشیم، سن گنت .

اونلار آیریلماق ایسته‌پیردیلر کی، کوساوغلونون "پوبئدا"سی قاراژین یانیندا دایاندی. شوئر دوشوب ماشینا بنزین ایسته‌دی. نصیب دایی اونا یاخینلاشدی .

-آ بالا، خوزئی نین هار دادیر؟

-ئوده .

-نه قاپیریر؟

-خسته‌دیر .

-بس سن هارا گندیرسن؟

-نه بیلیم، هارا دئسلر .

-اوندا بنزین گوتور، بیزیمله گندوجکسن، شوئر ال ساخلادی. نه ایسه دئمک ایسته‌دی .

-تئر اول، - دئییه نصیب دایی اونو تلسدیردی .

-من گنده بیلمه‌رم .

-نییه؟

-خوزئی نین ایجازه وئرمیر .

-ماشینی نین خوزئی نینی کولخوزدور. آیدا نئچه امگونو آلیرسان؟

-اوتوز بئش .
-اونو سنه کولخوز وئریر. زحمت چک، کولخوز لا ایشله. تنز اول، ماشین سور .
-دندیم، سورمهیه جم .
-اوندا آچان بورا وئر .
ممد الینده اوینا تدیغی زنجیرلی آچارا باخدی :
-من ماشینی هئچ کسه وئرمرم .
-سن نچیسن ماشینی وئر میرسن؟ - دئییه یاندان یاخینلاشان عمران دیلندی .
-گمیده اوتوروب گمیچی ایله داوا ائلهیه چکسن؟ تنز اول، خالقین ایشی-گوجو وار .
ممد اینا دیندان دؤنمک ایسته مه دی. لاکین قارشیسیندا دایانانلارین
جدیلیگینی گؤروب سوسدو. اگر زورا سالسا، آچان اوندان آلاقلارینی یقین ائتدی .
اولجه رولون دالیندا اؤزو اوتورماق ایسته دی، آنجاق "کوساوغلو بیلسه آتامی
یاندیرار" - دئییه دوشوندو و حیرصله آچاری یئره توللادی .
-آلین! اؤزونوز جاواب وئر مه چکسینیز .
-شوفر ممد اوزاقلاشیدقان سونرا نصیب دایی آچاری گؤتوروب عمران
باخدی .
آفرونوم اونون فیکرینی باشا دوشوب گولومسوندو .
-ضرر یوخدور، اؤزوم سورهرم .
عمران موتوسیکلی ایدارهیه قویوب، رولون دالینا کئچدی. ماشین پامبیق تارلالارینا
دوغرو اوز قویبدو .
اونلار سوسوردولار .
نصیب دایی دالبادال پاپیروس چکیردی. اونو فیکیر گؤتورموشدو. نه یولدان اؤتن
یوک ماشینلاران، نه آغاریشان چؤللی، نه خارالان داشیبیب دوشرگه لره بیغان
آراباچیلاری، نه ده تره جه لره پامبیققورودانلان گؤروردو. "یوخ، بئله اولماز .
منده ده گونه چوخدور، - دئییه دوشونوردو. - گرک هر شئین چاره سینی واختیندا
قیلاسان. قویمایاسان ایش-ایشدن کئچسین. واختیندا اونولا جدی دانیشسایدیم، بلکه
ده بللی اولمازدی ."
اوشاق واختی ائشیتدیگی بیر صؤحبت نصیب دایی نین یادینا دوشدو. قونشولاری آلی کیشی
دانیشاردی کی، بیر گون بیر قوجا اوتوروب آلمان یئیرمیش. گؤرور کی، بالاجا بیر
دوز انقوردو اونون اوستونه دیرماشماق ایسته ییر. کیشی الینده کی بیچاقلا قوردو کنار
ایتله ییر. قورد درحال کیرپی بویدا اولوب اونیم اوستونه جومور، کیشی او قدر ده
اهمیت وئر مه ییب بیچاقلا یاواشجا ووروب اونو اولدورمک ایسته ییر. قورد داها دا
بؤیویوب اژداها یا دؤنور و آز قالیر کیشینی یئسین. قوجا بوتون قوووه سینی توپلا ییر
و قوردو گوجلله اولدورور. سونرا اؤزونو دانلاییر کی، "تاقسیر منده دیر. گرک
اولدن ائله وورایدیم. بیردفعه لیک اولیدی". ایندی نصیب دایی کوساوغلونون
گؤزونون قاباغینا گتیردی که، بو ناغیلی خاتیرلاییردی .

توز-تورپاغا بولاشمیش "پوبئدا" تارلالارین آراسی ایله گئدیردی .
پامبیکلار ساچاق -ساچاق اولوب یئرله تۆکولوردو .
عمران ماشینی ساحلردن بیرینین یانیندا ساخلادی .
نصیب دایی یئرله دوشوب، ایری سؤیود آغاجلاری نین دایی ایله شیریلداییب آخان بالاجا
آرخدان توللاندی. کیم ایسه کؤلگهده یاتیردی. او، آیاق تاپپیلتیسی ائشیدیب گۆزلرینی آچدی
و برکدن گرئشدی. بگردن ماشینی گۆروب آیاغا سیچرادی. اوستونون توزونو چیرپاچیرپا
نصیب داییبا یاخینلاشدی و ترس-ترس بریقادیره باخدی .
بریقادیر باشینی آشاغی سالدی .
-سن قابیرغانی یئرله وئریب یاتاندا بئله اولار .
ائله بیل بریقادیرین یارالی یئرینه توخوندولار .
-آنصیب دایی، آدمی بیلمز ایشه گؤندریر سینیز، آدینی دا قویورسونوز
یاریتماز. ه کیشی، من نئیلهیم، گوجوم چاتمیر. ترس کیمی، منیم بریقاداما
دوشنلرین چوخو کوساوغلونون قوهوم-اقرباسیدیر. والللاه، بالله، اؤهده سیندن
گله بیلیمیرم. ه کیشی، من هئچ سایالییا سؤز دئیله بیلهرم؟
اونلار صؤحبت ائده-ائده پامبیک بیغانلارا طرف گئدیردیلر. نصیب دایی آرابیر
ایلیب، یئرله دوشن پامبیکلاری گؤتورور، توزونو چیرپیر و آجیقلی-آجیقلی بریقادیره
دئیردی :
-بونون هامیسی قیزیلدیر. سن بونون قدرینی بیلیرسنمی؟
-بیلیرم، نییه بیلیمیرم. آما الیمده علاج یوخدور .
نصیب دایی بریقادیری دانلاسا دا، اورگینده اونا حاق وئیردی: "منده ده گونا
چوخدور. هامینی ایشه جلب ائده بیلهمیشیک ."
ماشینی نین یانینا قاییداندا نصیب دایی ائله پرت ایدی کی، چیرتما وورسایدین قانی
چبخاردی .
او، عمرانین اوزونه باخمادان :
-کنده قاییدیریق! - دئدی .
اونلار یولا دوشدولر .
* * *

کوساوغلو شوئرین دئدی کلرینی ائشیدنده قولقلارینا اینانمادی. نئز بایرا چبخاردی .
هینده نیاشینی گؤرمهینده قان بئینینه ووردو. "نئجه، منیم ماشینی
الیمدن آلیرلار؟ منیم ها، کوساوغلو قوربانین قباغینا کئچیرلر! دئمک،
اونلارین گۆزو آیاقلاری نین آلتینی سئچمیر! هنک-هنک، آخیری دینک؟ بیرجه او
قالمیشدی کی، آیاغیمی یئرله قویالار؟ یوخ، داها بونا دؤزمک اولماز. بو ساعت
عالمی بیر-بیرینه قاتماسام، آنامدان امیدگیم سود منه حرام اولسون ."

کوساوغلو ماممهدی چاغیردی :
-بو ساعت گنت کهر آتی یهرله. تنز اول، داها دورماق واختی دئییل .
شوفئر بیر آندا گوزدن ایتدی .
اؤ-ائشگی بیغیشدیران سایالی، ارینین وورنوخدوغونو گوروب، حیرصیندان دوداغینی
چئینهدی. "سنه هله بو دا آزدیر. لاپ یاخشی ائلهیرلر! - دئییه اورگینده سؤیلندی .
سن قیرت توپوق کیمی ائوده اوتوراندا، بیلیردینمی بئله اولاجاق؟!"
کوساوغلو سایالی نین اونا محل قویمادیغینی گوروب داها دا حیرصلندی :
-گوردون، ارواد، بونلارین باشیمیزا آچدیقلارینی؟
-گوردوم، هله هاراسیدیر؟ سن سونراسیندان قورخ .
-داها بوندان آرتیق نه ائدهجکلر؟
-بئله، صدرلیگی ده الیندن آلاقلار .
-اونلار کولخوزا بییهلیک ائلهیهجک، من ده قیراقدان باخا-باخا قالاجام؟
-قالاجاقسان !
-او اللهین بیرلیگینه آند اولسون کی، دونیانی اونلارین باشینا دار ائلهرم !
منی ایشدن چیخارتماق حالوادیر، نه دیر؟
سایالی اوزونو ساخلایا بیلمهدی. نچه گوندن بری اورگینه بیغدیغی حیرصی اونون
اوستونه تۆکدو :
-آی یازیق، هنج خبرین یوخدور، سن اوزون-اوزونو ایشدن چیخاردیسان. نچه
واختدیر اوردا-بوردا گیزله نیرسن، ائوده اوتورورسان، کیمه زیان ائلهدین؟ یوخسا ائله
بیلیرسن سنین دالینجا میننتچی گلهجک؟ یوخ، او بابان اولدو .
-ایندی نه دئییرسن؟
-نه دئیهم! هنج نه! قوی آعاجین آلتینا گبه سالیم، باشینی یاستیغا قوی،
ایاقلارینی دا اوزات، یات .
کوساوغلو اوزونو ایتیردی. "دئیهمسن، آخی، ارواد مندن عاغیلیدیر. دوغ-رودان دا
من گنری چکیلنده کیمه نیلویبیروم؟ داها دا اونلارا ال-قول آچماغا ایمکان
یارادیرام ."
-یاخشی، ارواد... دی گوروم مصلحتین نه دیر؟
سایالی ارینین وضعیتینی گوروب یومشالیدی، ایچری قاییتدی .
-مصلحتیم اودور کی، قولونو چیرمه، ایشینده-گوجونده اول، جاماعت گورسون کی،
کوساوغلو مئیداندادیر. رایکومون، ایسپالکومون گوزونه گیر .
قوی اونلار دا دئسین کی، بئله ایشچییه تۆهمت وئرمک اولماز. قاندینمی؟
سونرا دا ال آلتیندان بیلدیگینی ائله. کیشی سنه سوز دئییب، مصلحت وئریب .
-کیشی کیمدیر؟

-پرورورون دئدی کلرینی یادیندان چیخاردیسان؟
کوساوغلو فیکره گئتدی .

-دئیهسن، سن نیندن عاگیللیسان، آرواد .

سایالی قاش-گوزونو اویناتدی .

-منیم قدریمی سونرا بیلرسن .

هیته آت کیشنمئسی ائشیدیلدی .

-دی گئت. اونلارین گوزونون اودونو آلماسان، کیشی دئییلسن! ه، یاتماقدان نه چیخار؟!

کوساوغلو ائله بیل ببردن-بیره قووتلندی. هیته چیخیب آتین بئلینه قالخدی .

یویهنی چئینه کهر گوتورولدو. سایالی ارینین دالینجا باخا-باخا بیر آنلیغا اؤتن گونلری یادینا سالدی. "قوجالسا دا، سومویو یونگولدور. آتین بئلینده قیرغی کیمی دورور ."

کوساوغلو آتینی مکتبه ساری سوردو. آروادین سوزو اونا برک توتوموشدو .

کوساوغلو عصیلشیر، نیین حسابینا اولور-اولسون، کولخوزو الدن وئر مه مک حاقیندا فیکیرلشیردی. "کیم قاباغیما چیخسا، دلای اینک بوزوونو آباقلاپاری کیمی آباقلاپاجام. کوساوغلو اولمه ییب. الیمی قاتمامیشام دئییه پامبیق تۆکولوب قالیب..."

کوساوغلونون آتی کندین اورتاسینداکی دیکدیره چاتاندا برکدن کیشنه دی. صدر آتین باشینی چکیب ساخلادی. گوزونو آغاران چؤلره زیلله دی. اوفوقلره قدر اوزانیب گئدن پامبیق تارلالاری آیدینجا گورونوردو. دوشرگه لرین قاباغینا، یوللارین کنارینا سریلیمیش پامبیق آغاریردی. گورونور، سحر-سحر اوستونه شئه دوشموش پامبیغی قورودور دولار .

کوساوغلو دریندن نفس آلیب گویون اوزونه باخدی. گون خئیلی قالخمیشدی. هاوا ترمیز و شفاف ایدی. آعاجلارین باشینا توپلاشان قارغالارین قاریلتیسیندان باشقا کندین سوکوتونو هنج نه پوزموردو .

بیر دسته قوش هاوانیب لاپ یوخاری قالخمیشدی. ببردن گویولتو قوپدو. قوشلار قانادلارینی بوکوب یئره شیغیدیلار. بو، کوساوغلونا لذت وئردی. "باخ، بئله لازیمدیر! - دئییه دوشوندو. - یوخاری قالخ، سونرا دا آشاغی شیغی، قاباغینا کیم کنچسه، اوستونه جوم. اوندا سنی سایارلار ."

او، آتی ماهیمیزلادی. یولدا کاظمی راست گلدی. بریقادی رلیکدن چیخانلاندان سونرا کاظمی هنج بیر ایشه گئتمک ایستمیردی. او، قوربان قاغاسینم یئی وظیفه وئرجه یینی گوزله بیردی .

کاظمی کوساوغلونو آت بئلینده گورنده :

-اوغور اولسون، قوربان قاغا، هارا بئله؟ - دئییه سوروشدو. - بس نییه آت مینیسن؟

کوساوغلو اوزونو سیندیرمادی :

-آتا میننده آدایمی اورگی تئل-تل اولور. ائشیمه ییبسن، آت مینن قوجالماز؟!

-ائلهدیر. بیر دی، بئله آتی هئچ یوز ماشینا دیشمهرم .
-دالیمجا گل! - دئییه کوساوغلو آتی سوردو. کاظیم اونون دالینجا یورتدو .
کوساوغلو آتی مکتبیین قاباغیندا ساخلادی. کهر یویهنی چئینهیب کیشنهدی .
صدر الیندهکی چوبوقلا معلملر اوتاغیتین پنجره سینیی دؤیدو. شوشه لر آز قالدی
اووخالانیب تۆکولسون. سس-کویه نؤوبتچی معلم بائیرا چیخدی. کوساوغلو سلام
وئرمه دن، غضبلی-غضبلی سوروشدو :

-دیرئکتور هانی؟

-درسه دیر .

-تئز بورا چاگیر .

-بئش دقیقه گۆزله یین، تنفوسه چاخاجاق .

-تئز اول دئییرم سنه، نه تنفوسبازلیقدیر !

-آخی اولماز .

-نییه؟

-درسی پوزا بیلمهرم .

-من درس-زاد قانمیرام. تئز اول بری چاگیر .

او، آز قالا آتی مکتبیین اورتاسینا سورمجدی. ائله بو واخت کاظیم لهلهیه-لهلهیه

اؤزونو یئتیردی .

-نه اولوب، آی قوربان قاغا؟

-گئت دیرئکتورو بورا چاگیر !

کاظیمین خیر یلتیلی سسی مکتبی باشینا گؤتوردو. او، صینیف اوتاقلاری نین قاپیسینی

آچیب-اؤرتور و "دیرئکتور هانی؟" - دئییه بار-بار باغیریردی. نهایت، دیرئکتور بائیرا

چیخدی. دیرناقلاری ایله یئر ائشن کهر فینخیریب شاهه قالخدی. کوساوغلونون دیرئکتورو

ایاقلاتماق ایسته ییرمیش کیمی، آتی اونون اوستونه سوروب قیشقیردی؛

-نه واختدان بویویوبسن؟

-نه اولوب؟

-آدامین قاباغینا نییه چیخمیرسان؟ !

دیرئکتور گولومسوندو .

-یولدش کوساوغلو، آیدا-ایلده بیر دفعه مکتبه گلیرسن، اوندادا داوا ایله .

گلیرسن، آندان دوش، گئدک معلملر اوتاغینا .

-هئچ یئر گئدن دئییلیم. بو ساعت مکتبی باغلا .

دیرئکتور تعجبله قاشلارینی قالدیردی .

-نه؟ ..

-اوشاقلاری پامبیغا آپار اجام .

-سیزه بو ایختیاری کیم وئریب؟

-نه ایختیاری بازلیقدیر! کولخوزون صدری منم. مکتب ده منه تابعدیر .

تئز اول اوشاقلاری بری تۆک !

-باجار مارام. سیزین ده بونا حاقینیز یوخدور .
-منیم حاقیم یوخدور، ه؟ باشینا آت تیب، نه دیر؟
ه، کاظم، تنز اول اوشاقلاری صینیفدن چیخارت، قات قاباغینا. بیرباش چوله! بیر بونا
باخ، چوله پامبیق تۆکولوب قالاچاق، بو دا درس کچهجک. منه سنین درسین لازیم
دئیل!
-یولداش کوساوغلو، دربیلیکدیر-نه دیر، ایکی-اوچ گوندور درس باشلایب، سن
نه ایختیارلا مکتبی داغیدیرسان؟
-یاخش ائلیمیرم، الیندن گولهنی بئش قابا چک. هئچ سنین بویونو ده
سایمیرام .
او، اوشاقلاری بائیرا چاگیران کاظمین اوستونه قیشقیردی :
-ه، بئلین قیریلمایب ها، تنز اولسانا !
ایچریده های-کوی قالدی ...

عمران ماشینی کوساوغلونون دوققازی نین قاباغیندا، قوشا قوز آغاجی نین آلتیندا
ساخلادی. آغاجین باشینا توپلاشیب قوزلاری دیمدیکلهمین قارغالار، ماشی نین
تیریلتیسیندان هورکوب قیریلداشا-قیریلداشا اطرافا داغیلدیلا. سیلکلنن بوداقلاردان
توزلو یولا دولو کیمی قوز سپه لندی .
نصیب دایی یئنیجه تیکان وورولموش هوندور چپرلی هیته باخدی. کوساوغلونون
اوشاقلاری ائیواندا اویناشیردیلا. هیته توپوقیار انشله نیردی. آرمود آغاجی نین
کؤلگه سینده، اوچاغین اوستونده یان-یانا قازان آسیلمیشدی. بایاقدان بری تۆولهنین
قاباغینداکی چارداغین کؤلگه سینده یاتان بوز ایت، دوققازدان سس گلدیگینی ائشیدیب
قولاقلارینی شکله دی و بیردن سیچراییب آیاغا قالدی. لاکین او، آخیرا قدر قاچا
بیلهدی. اوت تایالاری نین برابرینده زنجیر دارتیلدی و بوز ایت دال آیاقلاری اوستونه
قالخیب چیرپیندی. او یئنیدون گئری قاییتدی، و بیر نچه دفعه ائیوانین قاباغیندا او
طرف بو طرفه قاچدی .
نصیب دایی ایله یاناشی دایانان عمران، ایتین زنجیری نین هیته بویو چکیلیمیش
یوغون مفتیله کئچیریلدیگینی گوردو. ایت قاچدیقا، زنجیر مفتیلین اوستو ایله سوروشوب
جینگیلده میردی. عمران آجی-آجی گولومسوندو: "ظالم اوغلو گور نه فیکیرلشیب، قاپیبا جاسینی
نچه ده گودور!"

شاهناز سس-کویه بائیرا چیخدی. اونون باشی آچیق ایدی. الینداکی داراقلا یوغون
هوروکلری نین اوجونو دوزلدیردی. او، ایته آجیقلا ندی، ائوه قاییدیب اینینه باشقا پالتار
گنیمک ایسته دی، لاکین فیکریندن داشیندی .
عمران شاهنازین قصدا آغیر-آغیر یئریدیگینی، تنز-تنز دایانیب آیاغینداکی
قیرمیزی قوتازلی آتلاس باشماغی دوزلندیگینی گوردو. قیز یئریدیگجه

قصداً لنگرله نیر، قیرمیزی بوتالی نازیک ایپک خالاتی نین یاخاسی نین آچیلما سینا فیکیر وئرمیردی .

شاهناز سلام وئرمهدن اونلار لا اوز- اوزه دایاندی، باشینی آزاجیق سول چینی اوسته اییب گؤزلرینی سوزدوردو. ساچلاری نین اوجونو قوشالادی و هورویونو چینی اوستوندن گئری آتدی. خالاتی نین یاخاسی داها دا آچیلدی. آغ سینه سیندن قیزیل مئدالیونون پارلتیسی عمرانین گوزونه دوشدو. بونو گورن شاهناز قاشینی اوینادیب یئرینده بیرغالاندی .

-نه عجب سیزدن، یولداش آقرونوم؟

نصیب دایی پاپیروسونون کؤتویونو یئر آتدی. - دایین ائوده دیرمی؟ - یوخدور، یولداش پارتکوم. - هارا گئدیب؟

-بیلیرم .

-بس بیین هار دایر؟

-نیینه لازیم دیر؟

-آی قیز، - عمران دیلندی، - آتان یاشدا کیشی سندن سوز سوروشور، نییه عملی جاواب وئرمیرسن؟

-سندن اویرنمیشم .

هیتده کی آرمود آغاجی نین دیبینه، الی بئلینده هرله نیب، قوللو قازانلاردا بهمز بیشیرن گؤهر قارییا گؤستریش وئرن سایالی شاهنازی چاغیردی .

-آی قیز، کیم دیر، نه ایسته ییر؟

-پارتکوملا آقرونوم عمران دیر، سنی چاغیریر لار .

-اونلارین منن نه ایشی؟

-بیلیرم، گل اوزون دانیش .

سایالی دوققازدا دایانانلاری چوخدان گورموشدو، اونلارین شاهناز لا نه دانیشدیقلارینی دا ائشیتیمیشدی. آنجاق اوزونو ائله آپاریردی کی، گویا هئج نهدن خیری یوخدور .

او تلمه دی، قازانلارین یانیندا هرلندی، پیقیلداییب قاینایان بهمزه

باخدی، کفگیرله قاریشیدیردی. گؤهر قارییا نه ایسه دئدی. دوققازا دوغرو آددیملا دی . سونرا گئری قاییتدی .

نصیب دایی عصیلشسه ده، اوزونو ساخلا ییردی. شاهناز گوزونو عمرانان

چکمیردی. اوزونو لاقئید آپاران عمران دا هر دن بیر گوزالتی قیزا باخیر، اونون

دیشدیگینی، داها دا گوزلشدیگینی گوروردو .

سایالی آستا-آستا اونلار یاخینلاشدت :

-نه ایسته ییر سینیز؟ - دئییه غضبله سوروشدو .

نصیب دایی موقددیمه سیز باشلاماگی لازیم بیلدی :

-ایشه نییه گنتمه بیسن؟
آروادین قاشلاری چاتیلدی :
-نه؟ ایش؟ هانسی ایش؟
-کولخوزون ایشی .
-من بیردن-ایکییه ایشه گنتمیشم؟
-گنتمه بیسن، آنجاق گنتمه لیسن .
-بیرجه اونو گورمه یه جک سینیز !
-ایشو گنتمه سن، کولخوزدان چیخاراجاغیق .
-منی؟
-بلی، سنی !
سایالیم سینه سی قالخیب-انندی. او، الینی بئلینه قویوب کؤکسونو ایره لی وئردی .
-ه، نصیب، هله کوساوغلو قوربان اولمه ییب کی، آروادی ایشه گنده .
گوزونو سیل، منه دوز باخ. آغلین اوشاق-موشاغا گنتمه سین .
-بس سنین عوضینه کیم پامبیق بیغاجاق؟ کولخوزون عضووسن، پایینا
دوشن پامبیغی بیغمالیسان، - دئییه عمران صؤحبتنه قاریشدی .
-سن او آغلی گنت آنا وئر،
-سایالی، - نصیب سسینی اوجالتدی، - بورا چنه-بازار آچماغین یئری، دئییل. بیر
ساعتا کیمی چؤده اولمالیسان، یوخسا آخیری پیس اولاجاق. سنه ده، گوندیگین
کوساوغلونا دا .
سایالی اوزونو شاهنازا توتدو .
-آی قیز، گنت گور او ایت نییه زینگیلده بیر، بلکه زنجیری دولاشیب .
شاهناز بیبسی نین ائیهمینی باشا دوشوب باغا گنتدی. عمران یواشجا چیره
یاخینلاشیب ایری بیر پایا چیخار تدی. سایالی قیشقیردی :
-چیری نییه سؤکورسن؟
ائله بو واخت بوز ایت نصیب دایی نین اوستونه آتیلدی. عمران اونا ایمکان وئرمهدی .
پایا ایله ایتین بیله یینه و آغزینا دؤشه دی. بوز ایت زینگیلده بیب یئر چؤکدو. بیر-ایکی
دفعه هوجوما کئچمک ایسته دیسه ده باجارمادی، قویروغونو قیسیب زینگیلده یزینگیلده یه
گئری قاچدی. سایالی های-کوی سالدی :
-گور سنین باشینا نه اویون آچاجام! ایتین بیلینی نییه سیندیریرسان؟
کوساوغلو اولوب کی، اونون قاپیسینا باسقین ائله ییرسن؟
جانی بوغازینا بیغیلیمیش عمران اوزونو ساخلایا بیلمهدی :
-سسینی کس! ایتی آچدیردیغین یئتمیر، هله بیر دانیشیرسان دا! ارین هاردادیر؟
سایالی عمرانین پورتموش صیفتینه، تیره یین بارماقلارینا باخدی .
جینقیرینی چیخارتمادی .
-سایالی! - دئییه نصیب دایی قطعیتله تاپشیردی، - بو ساعت ال-آیاغینی
بیغیشدیر، ایشه گنت، شاهنازی دا اوزونله آپار .

اونلار ماشینا اوتوردولار. عمران حیرصه پندالی باسیب ماشینی ایشه سالدی. "پوبندا" بیردن ایرملی آتیلدی. دوققازی توز بورودو. سایالی اونلارین آرخاسینجا باخیب دونقولداندی :

-جیبریانیتمیش گور نئجه هاوالانیب. علیقوروموش ایتین بیلهینی سیندیردی. عمران ماشینی مکتبین هیتینه سورنده، کوساوغلو اوشاقلاری یولا چیخاردیردی. نصیب دایی ماشینی ساخلاتدی و تعجبله کوساوغلونا باخدی .

-آقوربان، بو نه اویوندور؟

-تئاتر چیخاردیرام !

کوساوغلو آندان دوشوب نصیب دایی ایله اوزبوز دایاندی .

-نه ایسته بیرسن؟

-بو اوشاقلاری هارا آپاریرسان؟

-پامبیغا .

-آ کیشی، سن دلی اولوبسان، نه دیر؟ بو نه اوزباشنالیقدیر؟ اولجه کندن

آراسیندا بوش-بوش گزئلری، ائوده اوتوران قوهوملارینی ایشه چیخارت .

پامبیغی بیغا بیلمه سک، مکتب اوشاقلاری اوزلری بیزه کومهیه گلجه کدیر .

یوخسا بو نه زور اکیلیقدیر، تشکیلات-زاد یوخدورمو؟

-تشکیلات من اوزومم، هئچ کیمی تانیمیرام .

-تقسیر بیزده دیر کی، ایندییه کیمی تشکیلاتی سنه یاخشی تانیتمامیشیق .

نصیب دایی چاشباش قالان اوشاقلارا دندی :

-آ بالا، گندن در سینیزی اوخویون !

اوشاقلار قاجیب مکتبه دولوشدولار .

کوساوغلو نصیب دایی نین اوزونه قاباردی :

-بس پامبیغی کیم بیغاجاق؟ !

-کیم بیغاجاق؟ سنن آروادین سایالی، قاپیدا-باجادا گیزلنن، شهرده

آلور ائدن قوهوملارین .

-آرواد-اوشاقلای ایشین اولماسین .

نصیب دایی هؤوسلدون چیخمیشدی :

-منی باشا سال گوروم، سن اوزونو نه حساب ائدیرسن؟ دی گوروم بیر آخی

سن کیمسن؟ خالق ایشلهیه جک، سنن آروادین دا ائوده پیلنه جک؟ ایتی آچیب گلنه

قیسقیردا جاق؟ یوخ، کوساوغلو، من ایندییه جن سنینله مولاییم دانیشمیشام، سنی

آدام حساب ائتمیشم، باشا سالماغا چالیشمیشام. آما سن قانمادین. ایندی من

سنینله آیری جور دانیشاجام .

-نصیب، منن بوینوز لاشا بیلمز سن .

-سنن کیمی بوینوزلولاری چوخ گورموشوک. بو ساعت گنت آروادینی، بوتون

قوهوملارینی چوله گوندرد. گوندرمه سن، آخیری پیس اولاجاق. -ه، نئیلهیه جکسن؟

گوندرمیرم! نصیب دایی موباهیسه ائتمی یئرسیز بیلدی .

-گؤندر مهسن، پارتییا بیلئتینله جاواب وئر مه جکسن .
-نه؟ پارتیانت؟
-بلی، پارتیانت! - دئییه نصیب دایی قایدیب ماشیندا اوتوردو. کوساوغلو
یئرینده میخلانیب قالدی ...
عمران دان یئری آغار اندا یوخودان دوروب گئییندی و هیته چیخدی. اولجه
قولونداکی ساعت، سونرا قیزاران اوفوقلره باخدی. گؤی اوزونو سپه لنمیش اولدوزلار
سولغونلاشیب بیر-بیر سونوردو. یالنیز شرق طرفده دان اولدوزو ایری آلاماز پارچاسی کیمی
تیتیرگیردی .
"یامان گنجیکمیشم" - دئییه او، فیکریندن کنجیردی .
خالخالداکی جامیشی ساغیب، ائوه قایدان توکزبان خالا اوغلونون ناراحتلیغینی
گؤروب دئدی :
-سحرین یوخوسو شیرین اولور، اوزوم قییب سنی دورغوز مادیم. آخشام دا
ایدار مدن گنج قایتدین .
-چالیشرام، مومکون انده بیلیمیرم، آی آنا. پامبیق ساچاق-ساجاق اولوب
یئرله تۆکولور، بیغیب-بیغیشدیر ماقلا قورتار میر. هنج بئله واختدا آدامین گوزونه
یوخو گندر؟
عمران هیته کی گؤی رنگلی "موسکویچ"ه یاخینلاشدی. قاپینی آچیب رولون دالینا
کئچدی .
-آنا، گل اوتور !
-یوخ، دردین آلیم، سن گنت. من قیزلار لا گلهرم .
-گوزله ها، سونرا قیزار سنی یوروب یولدا قویار لار .
-باجارمازلار، بالا .
ماشین یونگولجه تر پندی، هیتنن چیخیب یولا دوشدو. عمران بو ماشینی تزه
آلمیشدی. توکزبان خالا باکیدان قایداندان سونرا دویونجه سینی آچیب اوغلونا پول
وئر میشدی .
"آ بالا، گنت اوزونه عمللی-باشلی ماشین آل، موسکلئندن گوزوم سو ایچمیر "
عمران آناسینی اوپوب پولو گؤتور موشدو .
"موسکویچ" کندين ایچینه چیخاندا کسیک-کسیک فیت وئردی. سحر-سحر بو فیتی
ائشیدن کیمی، دئمک اولار هامی عینی شئی دوشونوردو: "آقرونوم اویانیب، ایشه
گنتمک واختیدیر ."
عمران ماشینی ایداره نین یانیندان سوردو. قاپی آغزیندا اونو گوزله مین نصیب
دایینی گؤتوردو. بیرلیکده کندين آراسیندا دولاندیلار .

گۆیون اوزو یامام آغاردی. قفیل قالخان خفیف کولک آغاجلارین یارپاقلارینی خیشیلداتدی. خوروزلار سس-سس وئردی. ائولرین قاپیلان آچیلیب-اؤرتولدو. کوچهلر آداملا دولدو.

-بیر-ایکی دفعهده سیقتال وئر، گنجیکن اولار.

-اینانمیرام بو ساعت ایشه گنجیکن اولار. نصیب دایی. آخیر واختلار یوخودان نه زامان دوردوقلارینی دا بیلیمک اولمور. یامان هوسه گلیبلر.

-هله هاراسیدیر! بو ساعت نه گلیر وار، پامبیقداندير.

ماشین، بولون کناری ایله گولوشه-گولوشه ایشه گئدن قیزلارین یانیندان اؤتوب، بالاجا کؤرپونو کئچدی.

عمران گوزونو یوللارا زیللهیب فیکره گنتمیشدی. بیر آیدان چوخ ایدی کی، درس لر

باشلانمیشدی، لاکین نرگیز هله گلیب چیخمامیشدی. توکزیان خالا باکیدان

قایداندان سونرا دا عمران اومیدینی کسمه میئشدی. او، امین ایدی کی، نرگیز درس

واختی گلیب چیخاجاقدیر. آخی اونلار بیر-بیرینه سؤز وئریب عهد-پنیمان باغلامیشدیلار.

نرگیز یای تئیلینه گئندده عمران اوزو اونو یولا سالمیشدی. اونلار رایون مرکزینه

قدر پییادا گنتمیشدیلر. نرگیز اوزو خواهیش ائتمیشدی کی، "گزه-گزه گندک". اونلار

بویوک تورپاق یولدان چیخیب جیغیرا دوشموشدولر. نرگیز اوشاق کیمی سئوینیردی. گاه

چیچک دالینجا قاچیر، گاه دا پالید آغاجی نین دیبینده دایانیب قوشلارین جیویلتیسینه

قولاق آسیردی. آغاجلار سیخلاشدیقجا هاوا بورکولشیردی. نرگیز کلاغایسینی ایله

آلمیشدی، سینه سی آچیق ایدی. گوللو شیفون کوفتاسی نین توند-یاشیل یاخالیقی آغ بویونو

داها دا گوزل گؤستریردی. عمران دقتله باخدیقجا، نرگیز ده یئنی-یئنی گوزللیکلر

تاپیردی.

قیزین آچیق قوللاری نه قدر ده یومشاق و ظریف ایدی! گولنده سینه سی نجه ده

تیتیرگیردی! ساچلاری ایپک کیمی آخیب چیبینه تۆکولموشدو. نرگیزین ائله بیل خاصیتی

ده دیش میئشدی. تئز-تئز عمرانین قولونا گیریر، اونون هر سؤزونه قاققپلتی ایله گولور،

جوزعی بیر مسئله اوستونده هؤجتلشیردی. عمران قیزین سئویندیگینی آیدینجا گوروردو.

آنجا او نیه سئوینیردی؟ بلکه باکییا گنندیگینه، اوزونون کؤهنه تانیش-بیلیشلری ایله

گوروشمک اوچون ایمکان تاپدیغینا سئوینیردی؟ بلکه ایندی تئیمور دا اوردادیر؟ بلکه

نرگیزی قانادلانديران ائله بو گوروش آرزوسودور؟

عمراننی قاشلاری چاتیلدی. نرگیز بونو حیسس ائتمه دی. قاچیب پالیدین کؤلگه سینده کی

گؤلوکده اوتوردو. عمران دینمز-سویلهمز اونون یانیندا ایلشدی. مئشه مین بیر

دیله پیچیلداشیردی.

عمران یئردن بیر اوت قوپاریب دیشلریبله دیدیشدیرمهیه باشلادی.

-دئیه سن، سئوینیرسن؟

-نییه ده سئوینمه ییم؟

-باکییا گنندیگین اوچون؟

-بس نهدن اؤترو؟

نرگیز عمران داها یاخین اوتوردو. اللرینی عمرانین بوینونا سالیب چارپاز لادی. عمران گوزلرینی قیزین اوزونه زیللهدی. بیردن نرگیز تیترگیب اونون سینه سینه قیسیلدی. -ائله باخما ...

نرگیز اونو اؤپوب قاچماق ایستهدی. آنجاق باچارمادی ... اونلار واختین نئجه گلیب کئچدیگینی بیلمه دیلر. گون اییلنده گویون اوزونه قارا بولود گلدی، ایری داملالی یاغیش چیلهدی. اونلار بونو دا بیسس ائتمدیلر. یاغیشدان سونراکی گوی قورشاغینی بئله گورمه دیلر. آنجاق اوتلوقدا اوست-باشلاری نین شئه باتدیغینی گوروب تعجباندیلر .

ساحلده دایاندیلار. سولارین قیزاران، کولگه لرین اوزانان واخو ایدی .

-من بونو هئچ واخت اونوتمایاجام، عمران !

-نئی؟

-بیزیم بو گوروشوموزو. ساحلده دایانیب اوفوقده کی داغلارا، آخار سولارا

باخدیغیمیزی ...

-سنی بیلیرم، من هئچ اونودا بیلمه یه جم، نرگیز !

اونلار اولدوزلار دوغانا قدر ساحلده قالدیلار. بیرینجی قاتارا گنجیکدی کلریندن، عمران نرگیزی ایکنجی ایله یولا سالدی. ایریلاندا نرگیز دؤنه-دؤنه تاپشیردی : باخ، آدام گؤندر ها، گوزله یه جم .

ایندی عمران بونلاری نئجه باشا دوشسون؟ یوخسا او، بیر شهر قیزی نین شیلتاقلیغینا اویموشدو؟ آتاسی راضی دئییل، بس اؤزو؟ .. مگر نرگیز اوشاقدیر؟ دوغرو دانمی اونون طالعی آتاسی نین ایراده سیندن آسیلیدیر؟

عمران، آناسی باکیدان قاییداندان سونرا نرگیزه اوچ مکتوب یازمیشدی، جاواب آلمامیشدی. "بو نه دئمکدیر؟ یوخسا او، منیمله ایله نیردی؟ بلکه منیم

محبتمی ده بیر خاطره کیمی اؤز گونده لیگینه یازیب اوچونجو بیر اوغلانا اوخویاجاق؟ "

عمران فیکیرلشدیکجه هیجانلانیر، آلدایدیغیندان قورخوردو. دونیادا اونو ان

چوخ قورخودان آلدایدیلماق ایدی. چونکی او، عومرونده هئچ کسی آلداتمامیشد :

عمران ظاهرده اؤزونو گومراه توتسا دا، خجالتیندن بوز کیمی اریبیردی. اوتوز

یاشینا قدر هئچ کسه بیر سؤز دئمهییب، اؤزونو آغیر ساخلایان بیر اوغلانا بئله بیر

حادثه تاثیر ائتمه یه بیلمزدی. بو، عمرانین ایلك محبتی ایدی، ایندییه قدر اونو

چوخ قیزلار ایسته میشدی. حتی بعضیلری دؤزه بیلمه ییب اؤز دیللی ایله سیرر آچمیشدیلار .

عمران ایسه چوخ نزاکتله باشا سالمیشدی کی، اونلاری سئوه بیلمه یه جک، اوسته لیک اونلارا

اؤبود-نصیحت

وئر میشدی کی، "هر اوغلانا سیرر وئر مهیین، دونیادا نانجیلر ده چوخ دور. سونرا پاک محبتینیز دن سوی-ایستیفاده ائدر لر." قیزلارین بعضیلری اینجیسه دو، سونرا اونا حاق وئر میشدیلر. او، اینستیتوتدا اوخویارکن عائلهو محبت مسئلهلرینه یونگول نظرله باخان یولداشلارینا دا آجیقلا ناز، یاشلی بیر آدم کیمی، اونلاری دانلاردی. عمران اولنمه مسئلهسینه چوخ بویوک اهمیت وئریردی. اونون فیکرینجه، اینسان عومرونده بیر دفعه ائولنمهلی و آخیرا قدر او قادینلا یاشامالی دیر. قادینی، یاخود کیشینی تئز-تئز دیشمک اینسانی داخیلن چورودور، حتی بضا مهو ائدیر. محض بونا گوره ده اولنرکن چوخ دوشونمهلی، ایلک تسسوراتا اسیر اولمامالیسان. نصیب دایی دا فیکرلی ایدی. او، گوز آلتی عمرانلی سوزور و اورگینده نرگیزین آتاسینی مذمت ائدیردی. او، اوزو آتا اولماسا دا، آتانی نه دئمک اولدوغونو مورادودان یاخشی باشا دوشوردو. نصیب دایی آتالیق بورجونو یالیز اوولادی یاخشی گنینه دیریب یئدیرمکه گورن آداملارا گولردی. بئله آتالار عادتاً همیشه اوولادلارینی سیخیر، "من سنی ساخلامیشام، بوغازیمدان کسب سنه وئر میشم، منه بورجلوسان، اونا گوره ده من نه دئسم، او اولمالیدیر" دئییر لر. اوولادلاری نین مستقیل یاشاماسی نین علنیه چاخیرلار. چالی شیرلار کی، اوشاقلاری دا اونلار کیمی دوشونسون، اونلار کیمی حرکت ائتسین، اونلار کیمی یاشاسینلار. بو جور آداملار ائله زن ائدیردیلر کی، حیاتی، یاشاییشی دونیادا اونلاردان دوزگون باشا دوشن یوخدور، هنج کس اونلارین دندیگی نین علنیه چاخا بیلمز. اوولاد اونون دندیگینی دینمز-سویلهمز یئرینه یئتیریب جاواب قایتار ماملیدیر. بو قانون پوزولدوقدا اونلار مستیبدلشیر لر. نصیب دایی بو جور آداملاری بدبخت حساب ائدیردی. چونکی اونلار اوز عالمرینده اوولادا یاخشدیق اندیب قایغیسینا قالیر، اونون خوشبختلیگینه چالی شیر، اصللنده ایسه قاش دوزلتمک عوضینه گوز توكور لر. اونودور لار کی، هر قوشون اوز اوچوشو وار؛ آتا کورپه سینی پرواز لاندیریب اوچورتدوقدان سونرا اونون قانادینی باغلا یا بیلمز. مورادوو بئله آتالاردان ایدی. نصیب دایی ائله ایلک صوحبتدن بونو دویموشدو. آنجاق او، نرگیزین ایراده سیزلیگینه اینانا بیلمیردی. او، آقروما تسکینلیک وئر مک ایستهییر دیسه ده باچار میردی. نصیب دایی ایلک سوگی نین نه دئمک اولدوغونو، ناکام مبیبتین دهشترینی چوخ یاخشی بیلیردی... نهایت او، پاپیروسونو ماشینی نین پنجره سیندن کنار ا آتیب دیللندی: -چوخ فیکر ائله مه، آبالا. عمران دیکسینیب خیالدا ن آیریلدی.

-نه فیکیر، نصیب دایی؟

نصیب دایی نه دئیجه یینی بیلمه دی. فیکرینی دئیشدی. عمرانین یاراسینا توخونماغی داها موناسیب بیلدی:

-ایشی-گوجو دئییرم، دوزله جک. بو ایل پامبیغیمیز یاخشیدیر. کئچن ایل بو واخت هئج اوتوز فایز وئرمه میشدیک. ایندی آلمیشی کئچمیشیک. یئنی اصوللا بئجرمه قولوموزدان توتدو.

عمران نصیب دایی نین باشقا سوز دئمک ایسته دیگینی، لاکین مؤوضونو قصداً دئیشدیگینی حییس انتدیسسه ده، اوستونو وورمادی. قوسسه لی-قوسسه لی قیمیشدی. -بس ماشینلار؟ سوزون دوزو، تزه دیرئکتور بیزیم یامان دادیمیزا چاتدی. -دوز دئییرسن، قوچاق اوغلانمیش.

اونلار بیرینجی بریقادانین تارلا دوشرگه سینه چاتدیلار.

زئینب بیر ساعت اول منطقه یه یولا سالدیغی ماشینی گوزله بیر، آرابیر ده قورودولموش پامبیغی خاراللار دولدورانلار کومک اندیردی. لاکین قیزین دقتی باشقا یئرده ایدی. گوزلرینی ساحه نین آشاغیسیندا ایشله یین پامبیقیغان ماشینا زیلله میش عمرانین سولغون چوهره سینه فیکیر وئردیکجه، گیزلیجه کؤکسونو اؤتوردو: "قیزی وئرمادیلر، گده فیکیر چکیر. گور بیر نجه آریقلا ییب". او یاخینلا شیب ائهمالجا عمرانین قولونا توخوندو:

-اوزونو نییه قیرخدیر میرسان؟ لاپ کئشیشه دؤنوبسن...

-واخت یوخدور، - دئییه عمران کؤکسونو اؤتتیردو.

-ه، بونا نه واخت؟ چوبانین کؤنلو اولسا، تکدن پئندیر توتار.

آیبیدیر، گنت اوزونو قیرخدیر، یوخسا قیزلارا گوز ائله یهرم، سنی هویدو- هویدویا گؤتوررلر.

عمران زئینبین قصداً زارافات ائله ییب اونون کؤنلونا آچماق ایسته دیگینی حییس اندیر، داها دا کدرله نیردی.

خاراللار دولدورولان پامبیغی یوخلایان نصیب دایی عمرانی چاغیریب، باشقا بریقادالارا دا باش چکیمی تکلیف ائتدی.

اونلار گنتمه یه حاضرلا شاندا زئینب:

-گونورتا بیزه قوناقسینیز، - دئدی.

-نه موناسیبته؟ - عمران ماراقلا اونا باخدی.

-گلر سنینیز، گورر سنینیز.

اونلار گنری قاییداندا بریقادا چینار آغاجی نین کؤلگه سینه توپلاشمیشدی. توکوزبان

خالا قولونو چیرمه ییب قازانلارین یانیندا هرله نیر، بیشیردیگی خورگین دادینا

باخیردی. بیر طرفه ده سامووارلار سس-سس وئرمیشدی. کریم دایی آرتنزیان

قویوسوندان بیر چلک سو گتیرمیشدی.

چینار آغاجی نین کؤلگه سینده بؤیوک مجلس قورولینوشدو. بریقادا بایرام اندیردی.

زئینب، پلانی دولدوران کیمی ائله تارلادا اؤز عضولرینه قوناقلیق وئرجه یینی بیغیما باشلایاندا قرارا آلمیشدی. بو گون اونون بریقاداسی پلانی دولدورودو. آداملار یاواش-یاواش چینارین کؤلگاسینه توپلاشیر، اورتادا هرله نیب گؤستریش وئرن بریقادیره سؤز آتیردیلار .

-بو نه دیر، آی زئینب، کیمین تویودور؟
-بریقادانین تویودور. عهد ائله میشم، پلانت ایکی یوز فایز یئرینه یئتیرنده ائله بورادا داها بؤیوک مجلس دوزلده جم .
بیر دسته کولخوزچو عمرانین باشینا توپلاشمیشدی. اونلار قیزغین موباهیسه ائدیردیلر .

-مسئله تکجه پامبیغی اکیب-بئجر مکده دئییل. گرک اونو واختیندا بیغماغی باجارسان. هله لیک هاوالار یاخشیدیر. قورخوسو یوخدور .
آما بیردن پاییز یاغیشلاری باشلاسا، کئچن ایلکی کیمی زحمتیمیز هدر گنده جک... - اونا گؤره ده پامبیقیغان ماشینلاردان ایستیفاده ائتمک لازیمدیر، -
دئییه عمران جاواب وئردی. کولخوزچو باشینی بولادی: - سؤزون آچیغی، منیم او ماشینلاردان آغلیم بیر شئی کسمیر. - دوز دئمیرسن، احمد دایی، ماشینلار چوخ گؤزلدیر. آنجاق بیز اونلاری ایشله ده بیلیمیریک. - بس اونا نه دئییرسن؟ - قوجا قونشو کولخوزون تارلالاری اوزرینده اوچان تییاره نی گؤستردی، - درمانلا پامبیغین یارپاغینی تۆکوب، کوللاری واختسیز قورودور .

-او دا لازیمدیر. ماشینی ایشله مه سی و الا نؤو پامبیق بیغیلماسی اوچون یارپاقلار تۆکولمه لیدیر .
-آخی قوزالار گؤمگؤیدور .

-دئمک، سویو واختیندا وئر مه میشیک، گونا ه یئنه ده اؤزوموز ده دیر .
-والله، آغلیم بیر شئی کسمیر، - قوجا اینادیندان دؤنمه دی .

عمران قوجانی اینانديرماق اوچون فاکتا مراجعت ائندی :

-زئینب بریقاداسی ماشین ایشلتمسیدی، پلانی هامیدان تئز دولدورمازدی .
-او هئچ، آبالا، قیز دئییل، اود پارچاسیدیر .

-بیر واخت واردی، کنده تراکتور گلنده ده بعضیلری بئله دئییردی .
آخیردا نه اولدو؟ - کریم دایی دا صؤحبتیه قاریشدی .

-او باشقا مسئله، آی کریم، - قوجا قلیانینی سوموروب داوام ائندی .

-کولخوز یینی قورالاندا تراکتورون دیلینی بیلن یوخ ایدی. ماشینلار تئز-تئز

خاراب اولوب، شومون ایچینده قالیردی. اونا گؤره ده چوخوموز اینانمیردیق .

آما ایندی ائله تراکتورچولار وار کی، ماشیننی اون ایل سورور، بیر وینتی ده خاراب اولمور .

-آی ساغ اول. ائله منه ده بو لازیم ایدی، - دئییه کریم دایی دیکلدی .
-دئمک، گونا ماشیندا دئیل، بیزده دیر. بیز بله اونون دیلینی اویرنه
بیلیمیشیک. متس-لرده یاخشی متخصصلریمیز آزدیر .
بو واخت زئینب سسی ائشیدیلدی :
-آی عمران، ایجلا سینیزی قورتارین .
هامی سو فریه بیغیشدی .
قوجامان چینارین یار پاقلاری خیشیلدا بیری دی. دئییب-گولنلرین سسی بیر-بیرینه
قاریشمیشدی ...
زئینب یاری آرخی کئچنده دیکسینیب دایاندی. اونا ائله گلدی کی، یار غاتین
دیبیندن قالخان کؤلگه سینه سینه اوتوب قاراتیکان کوللاری آراسیندا گیزلندی. حتی
اورادان شیقیلتی ائشیدیلدی .
زئینب آیق ساخلادی، اورگی دویونه-دویونه قولاق آسدی. چوللر سسسیز ایدی .
یالنیز گنجه بوجکلری قملی-قملی اوتوردو. ائله بیل اونلار ایستی پاییز گونوندن
سونرا آخشام سرینلیگینه دینجهلن چوللره لایلا چالیردی. حیرحیرامالارین،
چیرتکلرین بو محضون نغمه لری زئینبی دار یخدیردی. اونون دا قلبینی هوزن
بورودو. اورگینه اوزونون ده باشا دوشمه دیگی حیسلر او یاندی. ترددود ایچینه
دایانیب پیچیلادی: "بو نه ایدی؟ بو زمان یار غاندا گیزلنن کیم اولای؟ دوز
آدامیرسا، نییه یوللا گنتمیر؟"
زئینب اولجه شیقیلتی گلن طرفه گنتمک ایستهدی، بیر-ایکی آدیم آتیب دایاندی :
"اگر بو دوغرو دان دا آدامیرسا، بو ساعت یئنه ترپنه جک. بلکه ده یولا
چیخاجاق". بیر آز گوزله دی. نه بیر سس، نه بیر هنیرتی ائشیتدی. "من ده لاپ مزملی
اولموشام، دئییه قیز اوز-اوزونو دانلادی، - آدام نه گزیر، دئییه سن منی قارا باسیر .
ائله بیل هئچ بو چوللری عرشی-آرغاج ائله یین زئینب دئییلیم."
او، شیریلتی ایله آخان سویون اوستونده کی داش کورپودن کئچیب یولا چیخدی. آنجاق بو
زمان حیسس ائندی کی، گنجیکمیشدیر. همیشه بو واخت ائوده اولار، یئیب-دینجه لر، یا دا
ایداریه گئردی. ایندی ایسه یولو یاری دا ائله مه میشدی. کندی ایشیق لاری اوز اقدان گوجل
سئچیلیردی، اطراف قارانلیق بورویوردو .
زئینب بو دفعه قیزلاردان آیریلیب گنجه واختی یولا تک چیخماسینا سبب
تراکتورچو الی ایدی. زئینب، سوزو آدامین اوزونه دئین، هئچ کسدن قورخمایان،
گنجه-گوندوز ایشله یین، نجه دئیرلر، قیزدان-گلیندن حیالی اولان بو اوغلانی
خوشلاییر و "قیامت تراکتورچودور" - دئییه قیزلارا تعریفله ییردی .

الی "ایگیری آلتیلار" کوکوزوندان دئییلدی. بو کندده اونون نه بیر قوهومو، نه ده تانیشی واردی. او، گوندوزلر تارلادا ایشلهییر، آخشام دا دوشرگهده یاتیردی. اونا آیرجا اوتاق، چارپایی، یورغان-دوشک وئرمیشدی. یئمک-ایچمی ده پیس دئییلدی. عمران اونو بیر-ایکی دفعه ائوه دعوت ائتمیشدیه ده، الی راضی اولمامشدی. زئینب اوللر اونا او قدر فیکیر وئرمزدی. آنجاق دونن بیر حادثه نین شاهیدی اولدو.

گونورتا اوستو هاوا چوخ ایستی ایدی. زئینب دوشرگهیه گلیردی. اونون دیلی-دوداغی تپیمیشدی. سو ایچمک اوچون آرخا یاخینلاشدی، بیردن یئریندهجه دونوب قالدی. الی آرخین کناریندا اوتورموشدو. سویوق سودا یودوغو دئییشهینی گۆی اوتلوغا سرمیشدی. اوزو ده سؤیودون کؤلگه سینده نه ایسه یاماییردی. زئینب سسسیزجه دایانیب، اونون ایینه نی نجه ساپلادیغینا، پالتارا ووردوغو تیکیشلره باخدی. بیردن قیزین اورگی ائله آغریدی کی، هر شئی اوتوتدو، بیرباش اونون یانینا یؤنلدی. شیققتی ائشیدن الی باشینی قالدیردی، زئینبی گۆرچک سردیگی پالتاری تنز بیغیشدیریب گیزلتمک ایستهدی. آنجاق گنجیکدی. زئینب اونون اوستونو آلمیشدی. قیز، تراکتورچونون چاشدیغیندان ایینه نی الینه باتیردیغینی گۆردو. زئینب هئچ نه سوروشمادان، الینین یامادیغی کؤینی گۆتوردو. اونون تیکیشلرینه باخیب گولومسوندو.

-بو نه دیر، ائله بیل یئر اکیسن؟ - نئیلیم، باجاردیگیم بودور. - قیزلاردان بیرینه وئره بیلیردین. الی داها دا قیزاردی :

-نه بیلیم، جور تیم چاتمادی.

-او غلان جور تسیز اولسا، قیزلار اونون باشینا اویون آچار. دئیهن، ایینه الینه برک باتیب؟

الی قانامیش بارماغینی گیزلندی.

-بئکارا شئیدیر.

-بئله تیکیش تیکمی کیمدن اؤیره نیسن؟

-هئچ کیمدن. ائله اؤز-اؤزومه اؤیرنمیشم. یئتیم اوغلانام، بئش-آلتی

یاشیندان جیریق-سؤکیومو اؤزوم تیکیرم...

-نییه؟ قوهوم-اقریان یوخدور؟

-یوخ... آتامین اوزونو هئچ گۆرمه میشم. من بیر یاشیندا اولاندا

قولدورلار ووروبلار. انام دا کی، اوندان اوچ-دؤرد ایل سونرا آزارلادی...

الین سسی تیرهدی. زئینب وئردیگی سوالین تراکتورچویا تأثیر ائتدیغینی گۆروب پئشمان اولدو.

-اورگینی سیخما، ائله من ده سن گوندهیم.

-اورویمی نییه سیخیرام؟ من بویدا کیشی، دوروب تزه دن یئتیملیکن

شیکایت ائله یه جهیم؟

زئینب کؤینی یاماییب قورتاردی. گؤلویه سر یلمیش پالتاری بیغدی .
-آخسام آپاریب اوزوم ائوده یویارام دا، اوتوله یهرم ده .
-یوخ، یوخ، دویمه .
-بو نه سؤزدور! - دئییه زئینب اونا آجیقلا ندی . - من ده سنین باجین .
-آخی اذیت اولار ...
زئینب دینمز-سؤیله مز، پالتاری بیغیب ائوه آپاردی. گنجه یارییا قدر
یاتمادی. یویوب اوتوله دی، دسمالاری سلیقه ایله قاتلابیب عطیر سپدی. "قرب آدمدیر،
قوی خطری خوش اولسون، - دئدی، - اونسوز دا اورگی سینیق دیر ."
سحر زئینب ائودن کتیردیگی ایستی چورکله جامیش قایماغینی اونون قاباغینا
قویدو .
-قوناغا حورمت بورجوموزدور، یئ .
الی زئینبه باخیب قییمیشدی :
-منه چوخ مهربانبق ائلمه، سونرا شیرنکیب کندینیزده همیشه لیک
قوناق قالارام .
-جانین ساغ اولسون، نه چوخدور قوناق سئون قیزلاریمیز، هئچ کسی قاپیدان
قوومازلار. آنجاق قورخورام گلن قوناق اوزو هورکوب قاچا .
-قاچماز .
زئینب شاققیداییب گولدو و قیزلارین دالینجا قاچدی ...
بو آخسام او، یئنه دوشرگه ده لنگیدی. الی قارانلیق قاریشدیغینی گوروب، اونو تک
بور اخماق ایسته مده دی. زئینب راضی اولمادی، پامیق کوللاری نین آراسی ایله آتیلا-آتیلا
قاچیب اوزاقلاشدی .
ایندی تله سیر، کنده تنز چاتماق اوچون آدیملارینی یئینله دیدی. گؤیون اوزونو
بولود بوروموشدو. دئییه سن، یاغاجاقدی .
زئینب قورخونو اونوتماق اوچون زومزومه ائله ییر، فیکرینده داغی آرانا، آران
داغا کؤچوروردو. حتی او، یول اوزیمو بیر-ایکی دفعه فیت ده چالیدی .
زئینب اون چوخ قورخدو غو یئرلری کئچیب کنده یاخینلا شاندا ساکیتلشدی .
آرخایین-آرخایین یئریدی. فیکری عمرانین اوزرینده دایاندی. "دئمک بئله، توکزیان
خالباکیدان الی بوش قاییتدی. نرگیز معلمنی وئرمه دیدیر. عمران یامان
قاشقباقلیدیر. آج-سوسوز گزیر .
-زئینب عصیلشدی. - الله وورموشدو اونلاری، قاباقلارینا عمران کیمی
اوغول چیخیب، پیرلرینه تپیک آتیرلار. قیزلارینی اوندان آرتیغینا وئرمه جکلر؟ .."
زئینب بو جور فیکرلرله کندین کنارینداکی قبریستانلیغا قدر گلدی. ببردن
آت فینخیرتیسینا بنزر بیر سس انشیتدی. لاپ یاخیندا هنیرتی دویو. فیکردن آیریلیب
اطرافا گؤز گزدیردی. قارانلیق ایدی. آرابیر یاغیش دامجیلاییددی. تپهدکی قبیر
داشلاری گوجه سنچیلیردی. زئینب اوشاقلیقدا گورنشن حاقیندا انشیتدیگی ناغیلی
خاتیرلادی. واهیمه لندی. بیر آنلیغا بیل

مدی نه انتسین! قبریستانلیغین یانیندان کئچسین، یوخسا دؤنوب گئری قاییتسین،
یوخاریداکی یولا دوشسون .
زئینب یولونا داوام ائتدی .

قبرستانلیقدان بیر قارالتی آرالانیب قاباق طرفدن یولا ائندی. زئینب دایانان کیمی قارالتی اونا یاخینلاشدی. زئینب میخلانمیش کیمی یئرینده قالدی. اونون بوغوق، قویو دیبیندن گلیرمیش کیمی ضعیف سسی گوجلّه ائشیدیلدی:

-کیمسن؟

قارالتی زئینبله اوز-اوزه دایاندی. قیز اونیم صیفتینی گؤره بیلمه‌دی. او، باشینی ساریمیشدی.

-بایاق فیت چالان کیم ایدی.

-کاظیم، سنسن؟ گنجّه واختی گورنشن کیمی قبرستانلیقدا نه گزیرسن، باش-گؤزونو نییه ساریبیسان؟

-هله بیر دئ گوروم بایاق فیت چالان کیم ایدی؟

-هارادا؟

-کورپودن بیر آز بریده.

زئینب دوروخدو. یاری آرخین یانیندا گوزونه دین قارالتینی یادینا سالدی. "دئمک، منی قارا باسمیرمیش."

-من ایدیم.

-یانیندا هنج کس یوخ ایدی؟

-یوخ.

-من ائله بیلدیم تک دئیلسن، یانیندا کیشی وار.

زئینب یولونا داوام ائتمک ایسته‌دی. کاظیم اونون قاباغینی کسدی.

-دایان، سننن ایشیم وار.

کاظیمین سسی داها دا خیریلدادی. زئینب احتیاطلانماغا باشلادی. سارساق-سارساق دانیشما. رد اول پولدان، الله باتیرمیش!

کاظیم قیزین قولوندان یاپیشدی. زئینب اورگی ائله دویوندو کی، آز قالدی

سینه‌سینی پارتلاتسین. او آنجاق ایندی گنجّه قالدیغینا، واختیندا قیزلارلا چیخیب

گنتمه‌دیگینه هنیفسیلندی. دویوکه-دویوکه اطرافا بویلاندی. قارانلیقدا هئیکل

کیمی دایانان لال قبیر داشلاریندان باشقا هنج نه گورونموردو. یاغیش داملالاری

یاواش-یاواش آرتیر، اوتلاری، آغاجلارین یارپاقلارینی شیققیلدادیردی. بیر آز اول سسسسه

وئرن گنجّه بوجکلری ده سوسموشدولار. زئینب تک و کومکسیز اولدوغونو

دویدوسا دا، اوزونو توپلادی:

-قولومو بوراخ، آخماق!

-چیغیر-باغیر سالما.

-چکیل دئییرم!

-دیلینی بیغ. یوخسا بو ساعت باغیر ساغینی آیاقلارینا دولایارام.

زئینب کاظمین اینده کی ایری بیجاغی گوردو .
- ایندی قاندمی؟

زئینب دینمهدی. کاظم اونون سوسدو غونو گوروب بیجاغی گیزلندی. ائله بو زامان قولاغی نین دیبینه آغیر بیر یومروق دیدی. زئینب دارتینیب قاچدی. کاظم اوزونو ایتیردیه ده، فرصتی الدن وئرمدی. قیزین دالینجا یویوردو. چوخ کئچمه میش اونا یئتیشدی، ساچینی بیله یینه دولاییب اوزونه طرف چکدی. زئینب قیشقیرا- قیشقیرا کاظمی یومروقلاییر، تپیکله ییر، اینی- آیاغینی دیشله ییر، اوز- گوزونو جیرماقلا ییر، یاخاسینی قورتارماق ایسته ییردی. کاظم ایسه اونو سوپورله ییب بیخماغا، ال- آیاغینی ساریماغا چالیشیردی. اونلار خئیلی چارپیشدی لار. کاظم زئینب قیشقیردیغینی و تابع اولماق ایسته مه دیگینی گوروب داها دا حیرصلندی .
- ایتین کوچویو، سسینی ایچینه سال .

زئینب هنج نه ائشیتیمیر. کاظمی هئی دویجله ییردی. بیردن زئینب قولاغی نین دیبینه آغیر یومروق دیدی. او اوزونو تارازلامامیش، ایکینجی ضربه دن سندله دی .
کاظم قیزین ضعیفله دیگینی گوروب بئلیندن قوجاقلادی، بادالاق ووروب آرخاسی اوسته یئره بیخدی، اوستونده اوتوروب قوللارینی دیزی ایله باسدی. زئینب چیرپینیب قیی چکدی .
- خیر- خیر کۆپک اوغلو، بوراخ منی... بوراخ منی، دئییرم سنه !

کاظم دیزلری آلتیندا بالیق کیمی چاپالایان قیزین سسینی کسمک اوچون جیبیندن دسمال چیخاریب آغزینا تیخادی. زئینب خیریلدا ییب چیرپیندی. آیقلاری ایله کاظمی دویجله مه یه باشلادی. او ایسه احتیاط اوچون گۆتوردویو کندیری چیخاریب بویوک چتینلیکله زئینب اللرینی، آیقلارینی ساریدی. نفه سینی دریب ترینی سیلدی .
- دی اول!.. داها الیمدن هنج یانا قاچا بیلمه یه جکسن .

او، قیزی یئردن قالدیریب چیبینه آلدی. قبریستانلیغین او طرفیندو کولا باغلا دیغی آتاساری آپاردی. زئینب گوجسوز لویونو سانکی ایندی حیسس ائدیپ آجی- آجی آغلادی .
کاظم اونو آتین بئلینه قالدیردی. آیاغینی اوزنگیه کئچیردیپ بهره قالخماق ایسته ینده قارانیغی بیر ایشیق یاردی. دؤنگهدکی تپه نی بورولان موتوسیکل قبریستانلیغا طرف ایره لیلهدی. کاظم نفه سینی درمه دن دایاندی. اورگینده عمرانی سؤیدو و سیچراییب آتین بئلینه قالخدی. گۆزه گورونمه مک اوچون آتی قبریستانوغین او طرفیندن سوردو. او، قیزی قوجاغیندا گوجلہ ساخلا ییردی. موتوسیکل سسینی ائشیدنده زئینب وار گوجو ایله کندیری لاخلتماغا چالیشدی .

کاظم موتوسیکلین قبریستانلیغین یانیندا دایاندیغینی گوروب آتی ماهمیزلادی .
"واختکن آرادان چیخماق لازیمدیر، - دئییه دوشوندو. - بیرجه گئجه، تک بیرجه گئجه قیزی ائوده ساخلا سام، هر شئی دوزله جک. اوندان سونرا قوسام دا گئتمه یه جک ."

بیردن زئینب داها مؤحکم چیرپیندی. کاظیم گوزونو آچیب یومونجا،
یووار لانیب گومولتو ایله یئره دوشدو .
-کۆپک قیزی، اولسن ده سنی الدن بنراخمایاجام .
کاظیم آتدان دوشوب جیلووو یهرین قاشینا کئچیردی. آشاغی اییله رک قیزی
قالدیرماق ایسته دی. لاکین بو واخت یولداکی قارالتیدان هورکن آت گوتورولدو. کاظیم
اونون آردینجا قاچدی، نه قدر چالیشدیسنا توتا بیلمه دی. علاجی کسلیب گئری قایتدی .
زئینی سورو یوب کوللوغا سالدی .
... عمران کیشنه مه-کیشنه مه قاچان آتی گورنده تعجب لندی. موتوسیکلی گئری
دؤندر دی، قبریستانلیغین اتر اتینا دولان دی. فنرین ایشیغی قارانیغی قیلنج کیمی یاریب
ساغی-سولو آیدنیلاشدیردی .
عمران یولا دوشموش کلاغایی گوروب دایان دی. اییلیب یئردن گوتوردو. "بو
نه دیر؟ بو کلاغایی کیمیندیر؟"
او، اینافی دینله دی. قبریستانلیقدان آریلداکی کوللوقدان شیققیلتی ائشیدیلدی. اوتلار
خیشیلداییردی. ائله بیل یئرله نه ایسه سورو یوردولر. عمران سس گلن طرفه قاچدی .
کاظیم آیاق تاپیلنتیلارینی ائشیدیب دایان دی. زئینی یئره آتیب گئری دؤندو .
بیچاغی چیخاریب حاضر دایان دی. عمران بیرباش اونون اوستونه گلیردی. دئیسن،
قار انلیقدا هئج نه گورموردو .
کاظیم اونون اوستونه آتیلدی. عمران آزجا یانا بورولوب یومروغونو هرله دی.
چنه سی شاققیلدایان کاظیمین باشی گوجلندی. سول یاناغینا دین ایکینجی ضربهدن
سندله دی. قولونو هرله ییب بیچاغی ائندیردی. آنجاق الی بوشا چیخدی. آیاغی بودره دی
و آغزی اوسته یئره دؤشندی. بیچاق داشا دئییب جینگیلده دی. عمران بو زمان
دوشمنی نین ساحلی اولدو غونو باشا دوشوب اونو یئریندن تر پنه مه قویمادی .
اونلار گوی اوتلوقدا سوپوروشدولر. عمران کاظیمین بیله ییندن یاپیشیب قالخماغا
قویموردو. او چالیشیردی کی، دوشمنی نین قولونو قانیریپ بیچاغی آلسین. کاظیم ایسه
مقاومت گؤستریب بیچاغی الدن وئرمک ایستمیردی. اونلار یومبالانا-یومبالانا
قانوا دوشدولر. کاظیم بیچاغین الدن چیخاچاغینی گوردو کده اوزونو ایتیردی. دهشت
اونو بورودو. وار گوجونو توپلاییب قولونو چکدی. بیچاق الیندن سیچر اییب قیراغا
دوشدو .
عمران کاظیمین یورولدو غونو حیسس ائدیپ اونون سینه سینه اییلدی. فورصتدن ایستیفاده
ائدن کاظیم اونون چنه سی نین آلتیندان آغیر بیر یومروق ایلیشدیردی. عمران آرخاسی اوسته
بیخیل دی. سیچر اییب آیغا دوران کاظیم اونون بوغازیندان یاپیشماق ایسته دی. عمران
دوشمنین مقصدینی باشا دوشدو و گوجونو توپلاییب تپیکله اونون قارینا ووردو .
اوفالدا یان کاظیم یانی اوسته بیخیل دی. عمران اونن آلتینا آلدی .
کاظیم چاپالاییب مقاومت گؤستریردی. هر ایکیسی یورولموشدو. کاظیم سسینی
چیخارتمیردی. عمران کیمینله ووروشدو غونو هله ده بیلیردی .

یاخینداکی کوللوقدان بو غوق، اینیلتییه بنزر بیر سس گلدی. عمران نه ائدهجه یینی بیلمه دی. دوشمنی بوراخسا، هر شئی کور لاییردی. او وار گوجونو توپلاییب آلتینداکی آدمی یئره بیخدی. تله سیک کمرینی آچیب اونون قوللانی ساریدی. بو زامان خیر یلتیلی سس ائشیتدی؛

- عمران، منی اؤلدورمه .

- کاظم! !

- بیر قلندیر ائله دیم... اولجه سنی تانیما دیم...

عمران هئچ نه باشا دوشمه دی. مات-معطل قالدی. کوللوقدان یئنه اینیلتی ائشیدیلدی. عمران سارسیلدی .

- او کیم دیر؟ - دئییه کاظمیدان سوروشدو. لاکین جاواب آلمادی. عمران

کاظمین بئلینده کی کمری آچاراق اونون آیاقلارینی دا ساریدی و سس گئلن طرفه قاچدی .

- آی آدم، کیمسن، هار داسان؟

او، آشاغی ایلیب کوللوقداکی سارینمیش قیزی تاپدی. آغزینداکی دسمالی چبخارتدی، القولونو آچدی. زئینب دریندن نفس آلیب قیشقیردی :

- هانی او اجلاف !

- زئینب، سنسن؟ - دئییه عمران تعجب لندی .

اونلار یولا چیخدیلار. عمران اوست-باشی جیریلیمیش، ساچلاری اوزونه داغیلیمیش زئینبله یاناشی گئدی. قولو باغلی کاظمی ایسه قاباقلارینا سالمیشدیلار .

قبرستانلیغین یانینا چاتاندا دایاندیلار. عمران یولون کنارینا آتدیغی

موتوسیکلی قالدیردی. فزری یاندیردی. ایشیغی کاظمین اوستونه سالدی. اونون اوز-گوزو

شیشمیش، آغزی-بورنو قانامیشدی. آلت دوداغی گؤبله یه دؤنموشدو. بوینونداکی

باشلیغی سوروشوب دوشموشدو. اونون بو ساعت چوخ یازیق گورکمی وار ایدی. زئینب

اؤزونو ساخلایا بیلمه دی. کاظمی یاخینلاشیب اوزونه توپوردو .

کاظم دینمه دی. گوزونو دؤیوب دایاندی .

- ایندی منی هارایا آپار اجاقسینیز؟

- میلیس ایدار هسینه .

- عمران... ایگید باسدیغینی کسمز... کئچ گوناھیمدان .

- هله بیر دیلی ده وار دانیشیر! سنی اوزوم آپار اجام! اوتانماز کؤپوکو غلو !

- دئییه زئینب قیشقیردی .

- گورورسن، شیکایتچی راضی اولمور .

- عمران، ه، سن ده جاوان دئییلسنمی؟ قیزین سوزونه نییه باخیرسان؟

بیر قیزدی، ایسته بییردیم، نه بیلم کی، گونوقارا باشیما بو اوینو آچاق؟

- کاظم، سن قانماز آدامسان. سنین کیمیمی بیر نئچه ایل یاتماسا

عاغیلانماز .

-آخی من نئیله میشم؟ زئینب اوزو دئسین. الیم-آیاغیم دیمه ییب. چیخیب
اثنینه گنتسین. ائله بیلسین هنج نه اولماییب... زئینب، من هنج، اوزونو بیابیر ائله مه...
زئینب ایلدیریم وورموش کیمی سارسیلدی. بایاقدان بو هنج اونون آغلینا گل میردی.
"دوغرودان، جاماعت بونو ائشیتسه نه دئیجهک؟ هر آغیزدان بیر سوز چیخمایاچاقمی؟
ائله بیرجه شاهناز بیلسه بس دئیلمی؟ عالمه جار چکیب منی بیابیر ائتمزمی؟ من
اوندان سونرا کیمی ایناندیرا بیلهرم؟ آخی بو مردیمازار کؤپکو غلو هارادان
منیم قاباغیما چیخدی؟"

زئینب قهرلندی. بونو حیسس ائدن کاظیم یئنیدن سوزه باشلادی:
-کئچین تاقسیریمدان. آتام-آناملایا بیر قئتدیر ائله میشم. ایسته ییرسینیز لاپ
آیاقلارینیزا دؤشه نیم. قویون بو سیرر بوردا قالسین. نه دیل بیلسین، نه دوداق. من
آغزیمی آچیب بیر آداما سوز دئسم، کیشی دئیلم...
عمران... واللاه، دوغرو سوزومدور، ایندن پئشمانام. آخماقلیق ائله دیم،
اوزونوزو ده، منی ده، دیله-آغیزا سالمایین. جاماعت بیلسه، زئینبدن اوترو داها
پیس اولاجاق.

عمران، قاباغیندا تولکو کیمی یالتاقلانان بو آداما نیفرتله باخدی.
-یاخشى، دئیک کی، زئینبی قاچیرماق ایسته ییردین. بس منه نییه هوجوما
کئچدین؟

-سوزون دوزو، کیشیلیگیمه سیغیشدیرا بیلمه دیم کی، قیزی منیم الیمدن
آلاسان.

-قورومساغا باخ، کیشیلیکدن دانیشیر!
-زئینب، نه دئسن حاقلیسان... گل اتمه یندن داشی تۆک.
زئینب اونا بیر ده یاخینلاشدی. قولونو بوشالیدیب قولاغی نین دیبینه بیر شیلله
چکدی.

-دوش قاباغیما، کؤپک او غلو! سننن کیمیسینه ایشیقلى دونیادا یاشاماق
حرامدیر...

عمران، کاظیمی کند سووئتینه تهویل وئریب قاییداندا زئینبی موتوسی کلین
یانیندا گوردو، قیز اوتانیدیغیدان ایداره یه گئتمه میشدی. اونون ساچلاری داغیل میشدی.
یاخاسی آچیق ایدی.

-تئر اول گئدک، یاغیش یاغیر. زئینب یئریندن تر پئمهدی. بیردن-بیره
عمرانین بوینونا ساریلدی. هؤنکورتو ایله آغلادی:
-یاخشى، عاگیللی اول، اوشاقلیغی بوراخ.
-قوربانین اولوم...

-دی یاخشى، یئنه دللیگین توماسین، گئدک.
-آیاغی نین آلتیندا اولوم. منیم سندن باشقا کیمیم وار؟ یئتیم
اولماسایدیم، او کؤپک او غلو قاباغیمی کسه بیلمزدی...

کسیک-کسیک دئییلن بو سۆزلر عمرانین اورگینی داغلادی. زئینین آلتیندان
اویوب باشینی سینه سینه باسدی، ساچینی سیغاللادی. عمرانی دا یاش بوغدو .
-دی یاخشى... سنه سوپوق دیر .
زئینب آنجاق بو زمان اوست-باشنین دیدیلیب تۆکولدیویونه فیکیر وئردی. یاخاسی نین
آچیق اولدوغونو گۆروب آشاغی اییلدی .
-عمران، قوربان اولوم، باغیشلا .
-یاخشى، یاخشى، گۆزونون یاشینى سیل .
او، قیزی گوجله ساکیتلشدیریپ موتوسیكلی ایشه سالدی. زئینب دینمز-سؤیلهمز
اوتوروب عمرانین بئلینى قوجاقلادی .
اونلار دؤنگهنى بورولوب هیته گیردیله. زئینب حرکتسيز دایاندی. ائولرینه
گنتمک ایسته مسه ده، توکزیان خالاگیله قالماغا دا اوتاندی. عمران ماشینى
راحتلادیقدا- سونرا اونون قولوندا توتدو .
-گندک .
-بوخ، ائومیزه گنده جهیم .
-آغیللى اول، بو ساعت سنى هئچ یانا بوراخمارام. سیزین ائو، یا بیزیم، نه
تفاوتو وار؟ گل .
عمران اونو چکیب ائیوانا چیخاندی. پنجره دن سوزولن ایشیقدا اوز-گۆزونه باخدی .
دسمالینی چیخاردیب اونون گۆزلرینی سیلدی .
-باخ بئله اولماز، آل بورونو دا سیل .
زئینب قاپینی آچیب ایچری گیردی .
سحردن او غلانو گۆزله مین توبزبان خالا آستانادا دایانانلارا باخیب اوزونو
جیردی .
-آ بالا، بو نه دیر، اوستونوز-باشینیز نییه جیریلیب؟ الله، منه اولوم وئر !
اوز-گۆزونوز نییه بو کؤکه دوشوب؟
زئینب آغلاماق اوچون دوداغینی دیشله دی. عمران قیزا گۆزونو آغارتدی .
-هئچ نه اولماییب، آنا، زهریمار ماشین سوروشدو. خنده میه بیخیلیدیق .
-الله، سن ساخلا! آی بالا، نئچه دفعه دنمیشم بو زهریماری مینمه،
حاضر بیر اتک پول وئریب ماشین آلیسان، اونو نییه سورمورسن؟ اوز-گۆزونوز ده
گؤیریپ، ازیلیب .
-بس نه تهر اولسون دئییرسن، ماشیندان بیخیلانین اوز-گۆزو ده گؤیرر،
دیرسی دی سییریلار. ضرر یوخدور. سن بیزه یئمئیه بیر شئی وئر، یامان آجمیشیق .
توکزیان خالا ال-ایاغا دوشدو. ساندیگی آچیب اوغلونا تمیز پالتار چیخارتدی .
آفتافا-لین گتیردی. "گور بیر اوزونو نه کؤکه سالیب. هئچ بیلیمرم بو زهریمار
ماشینی هاردان تاپیب؟ دنمیر، قیزجیغازی دا، اوزومو ده شیکست ائلهرم. بیلیمرم بو
گونوقارا دا گددن نییه ال چکمیر .

قانمیر کی، او ایکی تکرلی بیر آداملیقدیر. یئنه اللهین منه یازیغی گئلیب. یوخسا ائویم بیخیلیر میش. "

-قیزیم، سن ده گنت پالتارینی دیش، اونا جان من ده چای-چورک حاضر لاییم. گور اوستون-باشین نه آبیر دادی!
زئینب بایرا چیخدی .

چای-چورکدن سونرا توکزیبان خالا اوچ یئر سالدی. بیر شئی دویوموش کیمی زئینبی ائوه بوراخمادی. اوز یانیندا یاتیز دیردی. گنجه یاریدان کئچنه قدر اویاق قالدی .

او ساکیت اولا بیلمیردی. اوشاقلارین اوزونه دئمسه ده، اونلارین ماشیندان بیخیلدیغینا اینانمیردی. "یوخ، بوندا نه ایسه بیر ایش وار، مندن گیزله دیرلر . ماشیندان بیخیلان آدم دا بو کؤکه دوشر؟ اوز-گوزلریندن ائله بیل دالاشیپلار . عمران کیمینله دالاشار؟ اونون هنج کسله ایشی یوخدور. بس زئینب؟"
توکزیبان خالا یئرین ایچینده چئوریلیر، گاه شیرین-شیرین یاتان اوغلونا، گاه دا یورغانین آلتیندا بوزوشن زئینبه باخیر، هنج نه باشا دوشه بیلمیردی. او، ائهمالجا دوروب یئرین ایچینده اوتوردو. "یوخ، ماشین ایشی دئیل، دئیسون، گدجیگی ووروبلار . باخ، باخ... صیفتینده بارماق ایزی وار. الی قوروموش بونا نجه قییب؟ الله، سن اوزون ساخلا!"

توکزیبان خالا واهیمه لندی. اری صمدین اولدور ولدویو گنجهنی خاتیر لادی، جانینا لرزه دوشدو. اوندا دا بنله قارانیق گنجه ایدی. گوز-گوزو گورموردو. صمد آخسام چورگیندن سونرا پئنجه بیینی گوتوروب آیاغا دوردو .
-آی توکزیبان، - دئدی، - منی گوزله مه. بیخیل یات. بو آخسام خیر ماندا قالا جام .

-ایه، سویوق-زاد دیر، آخی خیر مانین قار اولچوسو وار .
-یوخ، گرک اوزوم گندم. کویک اوشاغی کولخوزو داغیدیر. هر گنجه تاخیلی داشییب آپاریرلار. صباح جاماعت آج قالسا، کیم جاواب وئر هجک؟
توکزیبان ارینین خاصیتینی بیلدیگیندن دینمه دی. صمد اوغلونون اوزوندن اویوب چیخدی. توکزیبان اونو دوققازا قندر اوتوردو. نه دنسه اورگی اوچوندو .
-ه، اوزوندن موغایات اول .
-یئر گنت ائوه، اوشاق تکدیر .

صمد گندندن سونرا توکزیبان خئیلی دایانیب ارینین دالینجا باخدی ...
اوندا "ایگرمی آلتیلار" کولخوزو تزهجه تشکیل اولونموشدو. صمدی صدر سئچمیشدیله. ایشلر یامان آغیر ایدی .
توکزیبان ائوه قاییدیپ یئر سالدی، آنجاق یاتا بیلمه دی. همیشه بوتون گنجهنی کسیک-کسیک خیر یلدايان تراکتورون سسی و تاخیلدوین ماشینی گورولتوسو ائشیدیلردی .
ایندی ایسه ساکیتلیک ایدی، یقین یئنه ماشینی خاراب ائتمیشدیله. بایردا چیسلمه یاغیش یاغیردی. هیتده کی توت آجالاری نین یارپاقلاری خیشلدا بییردی. ائوین اوستوندن سوزولن یاغیش سوپو ناوالچالاری دانقیلدا دیب شیر یلدا بییردی. کندی یوخاری باشیندا ایتلر هوروشوردولر. بیر آزدان اونلار دا ساکیتلشدی .

توکزبانین یالنیز سحره یاخم گوزونه یوخو گجتدی .
بیردن خیرمان طرفده بو غوق تاپیلتی ائشیدیلدی. توکزبان دیک آتیلدی. توفنگ بیر ده آچیلدی. "کیمی ایسه ووردولار، گولله اته دیدی" - دئییه دوشونن توکزبان تلهمیک آیاغا دوردو. پالتارینی اینینه کئچیریب بائیرا چیخدی؛ ایشیقلاشیردی. تویوقلار یاواشیواش تاردان تۆکولوردو .

"گۆرهن بو نه ایدی، یئنه کیمین ائوینی بیخدیلار". توکزبان ایچری گیریپ سؤنمکده اولان لامپانین پیلتهسینی قالدیردی. آنجاق چیراق بیر-ایکی دفعه پاریلداییب سؤندو. ائوه قارائلیق چؤکدو. ارواد لاپ داریخدی .
بیردن اونو چاغیردیلار. توکزبان دوققازا یویوردو .
اوراداکي آداملاری گوروب اوزونو ایتیردی .

-نه اولوب، آی قیزلار؟

-خیرماندا آدم ووروبلار .

او هنج نه سوروشمادی. باشی آلولو خیرمانا قاچدی. کلاغاییسی سوروشوب چیینینه دوشموشدو. ساچی داغیلمیشدی. یاناقلاریندان قان آخیردی .

سوورولوب اورتایا تیغلانمیش ساری بو غدانین یانیندا توپلاشانلار توکزبانین گلدیگینی گوروب آزجا گئری چکیلدیلر. کیم ایسه اونون قولوندان توتدو. بیخیلماغا قویمادی .

صمد تاخیلین یانیندا آرخاصی اوسته بیخیلمیشدی. گولله دوز آلنیدان دیمیشدی ...

ایندی توکزبان خالا عمرانین اوزوندهکی لکلری گورنده اوزونو ایتیردی: "الله،

سن اوزون بیرجه بالامین پناهی اول!" سونرا یاواشجا یورغانی آچیب او غلونون یانینا گیردی، باشینی ائهمالجا قولونون اوستونه قویدو. اوشاقلیقدا اولدوغو کیمی، اونو سینهسینه باسدی. یالنیز بوندان سونرا گوزونه یوخو گئتدی .

کوساوغلو دینجله بیلمیردی. گوزونون یوخوسو، اورگی نین راحتلیغی یوخ اولموشدو .

آخشامدان یئر سالدیریب یورغان-دؤشهیه گیرسه ده، یاتا بیلمیر، او اوز-بو اوزه چئوریلیر، دوروب پاپیروس چکیر. قارائلیقدا گوزلرینی تاوانا زیلله بیردی. هر شیققیلتی اونو دیکسیندیریر، هر سس یوخودان او یادیردی. سون

گونلر هنج یاتا بیلیمردی. آروادی سایالی بیر نئجه دفعه "آ کیشی، سنه نه اولوب؟ - " دئییه سوروشموشدوسا دا، توختادیجی جاواب آلا بیلمه میشدی .
کوساوغلو اورگینده کیلری آروادینا دئمسه ده، سایالی کیشی نین گوندن-گونه اریدیگینی، داها دا قاشقباقلی اولدوغونو، ائوده اوشاقلارین اوزونه باخمادیغینی گؤروردو. سایالی دا چوخ واخت یاتمیر، اورگینده قارغیش ائدیردی. "الله بیزه ایری باخانلاری درده سالسین! گوروم او عمرانین اوغورو خئیره چیخماسین! مردیمازار اوغلو کندی چاخناشدیریب، عالمی بیر-بیرینه قاتدی. "
سایالی اوللر ائله زنن ائدیردی کی، کوساوغلانو هنج کیم یئریندن ترپهده بیلمز. آنجاق ایندی حیسس ائدیردی کی، اونون ال-قولونو یاواش-یاواش دوغراییلار. قورخوردو، بیر گون بالتانی لاپ کؤکوندن وورالار ...
کوساوغلانو ناراحات ائدن ده بو مسئلهلر ایدی. باجیسی اوغلونون انباردان چیخاریلماسی، کاظمین توتولماسی اونون بنلینی سیندیرمیشدی. ایش بونونلا قورتار سایدی، درد یاری ایدی. کاظم توتولاندان سونرا کوساوغلو پروکورورون یانینا آیق دؤیدوسه ده، کؤمک ائده بیلمه دی. اسدوو قاشقباغینی تۆکوب دئدی :
-چپی ایش گورورسونوز، ایشه رایکوم قاریشیب، هنج نه ائلهیه بیلمه رم .
گئت یئرینده اوتور. اوزونو ده، منی ده بیابیر ائلهمه ...
کوساوغلو دینمه دی. گوروش آلیب کاظمین یانینا گئتدی. قورخودان رنگی سارالمیش کاظم، اونو گورن کیمی دولوخسوندو .
-آی قوربان قاغا، منیم ائویمی نییه بیخدین؟
-سار ساقلاما، ه! آرواد کیمی گوزونون قوراسینی نییه سیخیرسان؟ سیر-صیفتینه بیر باخ، ه، سنه نه اولوب؟
-داها بوندان آرتیق نه اولاجاق؟
-فیکیر ائلهمه، ایگیدین باشی قالد اولار .
-آخی بو قالماغالا منی سن سالدین !
-ه، من سنه نئیلهدیم! ایسته دیم ائو-ائشیک صاحبی اولاسان. من نه بیلیدیم کی، فرسیزین بیرینسن؟ ائله نوح ایامیندان هامی قیز گؤتوروب قاچیر، دئدیم بیری ده اولارسان سن .
-اولمادی، نئیلهیم، باجارمادیم .
-اوندا اوز بختیندن کوس، داها منیم گوناھیم نه دیر؟
-نه بیلیم، آی قوربان قاغا، واللله، باشیمی ایتیرمیشم .
کوساوغلو اونو اوشاق کژنو دانلادی، او یود-نصیحت وئردی. سونرا دئدی کی، "قورخما، سنی داردا قویمارام. امما باخ ها، بیردن محکمهده آغزیندان قاچیردارسان کی، کوساوغلونون دا بو ایشدن خبری وار. اوندا اوزونبیل ..."
آنجاق مثالین اوستو بیر بالاآ آچیلدی. کاظمین موهاکیمه سیندن سونرا کوساوغلانو رایکوما چاغیریب دئدی کی، "دئیه سن آخی سن ده بو ایشدن خبردار ایمیشسن ."

کوساوغلو ایکی گون یاتا بیلمه دی. "اؤزومو رایکومون گؤزوندن سالدیم. بس نئجه ائلیم، تزه دن اونون گؤزونه گیریم؟" - دئییه فیکیرلشدی. آخیردا یئنه پلان مسئله سی نین اوزرینده دایاندی. "بلی، پلان! پامبیق پلانینی هامیدان تئز یئرینه یئتیرسم، هر شئی دوزملر. پلان کی دولو، رایکوم دا، باشیما آند ایچه جک، ایسپالکوم دا. اوندان سونرا هر شئی یاددان چیخاجاق."

کوساوغلو بیردن-بیره دئییشدی. گنجه-گوندوز چؤللرده اولدو. سحر تئزدن منطقه لری گزدی، آرابالاری، ماشینلاری یوخلادی، قورودولان پامبیقلاری منطقه یه آپارانلارا گؤستریش وئردی، آخشاملار ایسه قاپانلارین یانینی کس دیردی، بیغیلان پامبیغی حسابا آلدی. ائله اوراداجا پامبیغی خاراللارا دولدورتدوروب بیرباش قبول منطقه سینه گؤنردی. ایکجه گون کئچمه میس عمرانلا ایدارهنین قاباغیندا سؤزه گلدی.

آقرونوم، نم اولدوغونا گوره، منطقه دن کنری قایتاریلان پامبیق خاراللارینی گؤستریب سوروشدو:

-بو نه دیر، نه های-هارای سالیبسینین، قاچاقچدیرمی؟ نییه قویمورسونوز پامبیق عملی-باشلی قورودولا؟

کوساوغلو گوجلہ حیرصینی بوغدو:

-آ بالا، سنه نه وار، کولخوز منیدیر، من بیلهرم!

-پامبیغی کنری قایتاریلار. قبول ائلهدیکلرینی ده اوچونجو نؤو حساب ائدیرلر.

جاماعتین زحمتینی نییه یئرہ وورورسونوز؟

-آ بالا، سن منه دارغالیق ائلهمه. گنت اؤز ایشینده اول، منطقه یله ایشین

اولماسین!

عمران گئتدیکدن سونرا کوساوغلو خاراللاری یئنیندین ماشینا دولدورتدو، بیرباش منطقه یه سوردوردو. اؤزو ده اونلاردان قاباق یولا دوشدو.

منطقه مودیری اونونلا کؤهنه دوست کیم گؤروشوب، کابینتینه آپاردی. کوساوغلو

قاپینی اؤرتدوکن سونرا یاریزارافات، یاریجدی دیلنددی:

-بو نه دیر، آ کیشی، یئنه بیزیم پامبیغی کنری قایتاریلسان؟

-آ قوربان، اؤز آرامیزدیر، یامان یاش پامبیق گؤنریرسن.

-یاشدیر، قوروتدور. ناشی دئییلسن کی.

-بیلیرم، آنجاق بونون آلتیندان کیم چیخاجاق؟

-نئجه کیم، اؤزوموز! یوخسا منه اینانمیرسان؟ یقین دئییرسن کی، فرهاد

اؤلوب، کولونگونون سسی گل میر؟ یوخ، کوساوغلو همیشه کی کوساوغلودور. هئچ نهدن

قورخما، نه گؤندرسم قبول ائله. شرطیمیز همیشه کی شرط دیر.

اونلار بیر آنلیغا سوسدولار. منطقه مودیری گؤزونو دوشمه یه زیلله ییب فیکره

گئتدی. کوساوغلو ستولو یاخینا چکدی.

-بورا باخ، پلانی دولدوران کولخوز وارمی؟

- هله یوخدور .
- اوندا چالیش منیم کولخوزوم بیر هفتهیه پلانی دولدورسون .
- چتین مسئلهدیر .
- ه، من سنه بلهدم. ایسته سن گونو صباح منیم کولخوزوم پلانی دولدورار. نه تهر اولسور- اولسون گرک من قاباغا دوشم. گرک اوزوم کاتیبین یانینا گنبدیل دلاژیت انلهم کی، کوساوغلو رایوندا پلانی بیرینجی دولدوردو. گرک هئچ کس قاباغا دوشمه سین .
- کیم نه دئییر کی؟ چالیشین قاباغا دوشون .
- تک الدن سس چیخماز .
- چیخماز، کومکلشین، بوتون قووهرلی سفربرلییه آیین .
- بورا باخ، - کوساوغلو تعجبندی، - سنه نه اولوب، او؟ لاپ بیزیم نصیب کیمی دانیشیرسان. ه، من کیمله کومکلشیم؟ آغرانوم عمرانلامی؟ یوخسا انله بیلیرسن نصیب منه کومک انله بیر؟ اونلار بو ساعت آیاغی نین آلتینی قاضیبیرلار. منی رایکومون گوزوندن سالماغا چالیشیرلار. من اونلاردان یوخ، سندن، کوهنه دوستومدان کومک ایسته بیرم، یوخسا آرامیزداکی حاق-حسابی اونودوبسان؟
- حاق-حسابیمیز اوز یئرینده، آما...
- آلوریمیز ده اوز یئرینده، هه؟ - دئییه کوساوغلو اونون سوزونو تاماملادی .
- نجه تون لازیمدیر؟
- اوزون حسابلا. بئهنی آخشام ائوینیزه گوندرهرم .
- او گون "ایگیرمی آلتیلار" کولخوزوندان گلن بوتون پامبیق قبول اولوندو .
- اوچ گون سونرا کوسالوغلو "پوبندان" ای رایکومون قاباغیندا ساخلادی. کاتیبین یانینا گریب پلانی واختیندان اول دولدوردوغونو سؤیلهدی .
- لاکین بو شادلیق اوزون سورمه دی .
- اثرته سی گونو اونو تحیلی رایون پارتییا کومیتوسینه ساغیردیلار. کاتیبه متس-این یئنی دیرئکتورو یاناشی اوتورموشدولار. نصیب دایی دا بورادا ایدی. کاتیبین بیرینجی سوالی بو اولدو :
- نییه یالان معلومات وئیرسن؟
- نه معلومات؟
- پلان حاقیندا .
- اونو کیم دئییر؟
- متس دیرئکتورو .
- اولا بیلمز !
- انله دیر، - دیرئکتور دولندی، - بیزده اولان معلوماتا گوره، سیزین کولخوز ایلیک پلانی هله 7،93 فایز یئرینه یئتیریب. سون ایسه رایکوما دونن معلومات وئریسن کی، یوز فایز اوده میشیک .

-دوز دور. معلومات وئر میشم. اوزو ده هنج کسی آداتامیشام .
یقین سنه معلوماتی دوز وئر مه ییلر .
-عمران سهو انله مز .
-آی یولداش دیر ئکتور ، - دئییه کوساوغلو مذمتئدیجی بیر طرزده داوام
ائتدی: - من بویدا کیشینی قویوب، او اوشاغین سوزونه نییه اینانیر سینیز؟ نئجه ایلدر بو
یولدا جان قویوب ساققال آغار تمیشام. من اوز کولخوزومون ایشینی بیلیرم. عمران
اوشاقدیر، یقین سهو انله ییب. بیز پلانی دونندن دولدور موشوق .
کاتب اوزونو نصیب دایبیا توتدو. نصیب دایی اونون نه دئیگیگی آنلاییب :
-هله پلانی دولدور مامیشیق، - دئدی. - بیلیرم کوساوغلو نه اساسلا سیزه
معلومات وئر یب، هر حالدا یوخلاماق لازیمدیر .
"یوخلاماق" سوزونو ائشیدنده کوساوغلو ناراحت اولدو. آنجاق اوزونو اله آلدی .
اوزونو نصیب دایبیا توتوب ناراز یلیقلا :
-آ کیشی، ایشین-گوجون قیزغین واختیندا نه یوخلاماباز لیقدیر! - دئدی .
-قویسانا ایشیمیزی گورک! الیمده اساسیم اولماسا، باشیما آت تپییدیر، نه دیر
کی، یالاندان معلومات وئریرم! بیر ده، من بونلاری ددهم احسانینا ائلیرم .
حوکومت ایشیدیر، من حوکومتدن اوترو چالی شیرام .
ائله یولداش رایکوم دا ایستر کی، رایونون پلانی تئز دولسون .
اونو ساکیتجه دینلهین کاتب عینی ساکیتلیکله الینی تلفونا اوز اتدی .
-بلکه کیشی دوز دئییر، قوی منطقه مودیرینی چاغیر یب سوروشاق .
-بیر ده نه زحمت چکیر سینیز! - کوساوغلو کاتبیه مانع اولدو .
-مودیرین کاغیدی منده دیر .
-گؤستر گوروم .
کوساوغلو آرخابینجا، الینی مخمر کؤینی نین دوش جیبینه سالیب کاغیدی
چاخاردی، کاتبیه اوز اتدی. ائله بو آن بیردن-بیره اورگی دؤیونمهیه، الی تئیرمهیه
باشلادی. یئنی بیر فیکیر بئینینده ایلدریریم کیمی چاخی: "بلکه سهو انله دیم؟ بلکه بو
کاغیدی اورتایا آتاسایدیم یاخشییدی؟.." لاکین کئچدی. کاتب کاغیدی اوخویوردو .
-کوساوغلو دوز دئییر، منطقه مودیری ده اونون سوزونو تسدیقه ییر .
"ایگیرمی آلتیلار" کولخوزو پلانی دولدوروب .
کاتبین بو سوزلری کوساوغلونو ساکیتلشدیردی. او، دریندن نفس آلدی .
-آنجاق هر حالدا بو آنلاشیلماز لیغی یوخلاماق پیس اولماز. - کاتب کاغیدی
ستولون سیگیرمه سینه قویدو. - گنت ایشینده اول، قوربان .
کوساوغلو کابینتدن چیخاندا آجی آما کیمی بوروشموشدو .
او، یئنه اوزونو اسدوون یانینا سالدی. باشینا گلنلری دانیشدی. کؤمک
ایسته دی. پروکورورون قاشقاباغی توکولدو. اوتوروب فیکیرلی-فیکیرلی پاپیروس چکدی .

-بو نه دیر؟ آدام بیر ایش توتاندا ایرملیسینی-گنریسینی فیکیرلشمز؟ ایندی من نه ائدیم، اؤزونو دو، او کیشینی ده ایشه سالیلسان. کوساوغلو اؤزونو ایتیردی. سون اومیده ال آتدی :

-نه ایسته بیرسن وئریم، کیم لازیمدیر سا اونو گؤر، امانین بیر گونودور، قویما مسئله یوسون .

-اؤین بیخیلماسین، من سنین هانسی ایشینی دوزلدیم؟! آخی بو پامبیق آلورنی سنین نیینه لازیمدی؟

-نه بیلیم، دندیم رایکومون گؤزونه گیریم، بلکه آرا دوزله .

-گورورسنمی، چوخ یئمک آدامی آز یئمکدن ده قویور .

-ائله اونو دی، قاشینی قاپیردیغیم یئرده ووروب گوزونو تۆکدوم. منه دئین گرک دیلینی نییه فاراغات قویمورسان؟

-ایندی سنی کیم نیودافیله ائدهجک؟

-ه، بس سن نسن؟ او هئیکل باشینا آند اولسون کی، سن اولماسان من بو قنلتری ائله مرم .

پروکورور اوتاقدا چوخ گزیندی، سونرا معنالی-معنالی باشینی تریپتدی :

-چوخ چتیندیر. کاغیدی رایکوم کاتیینه ناحاق وئریسن. او، الهه ماددئیسوبوتدور .

ایندی علاج یئنه اؤزونوزه قالیب. گور بیر تهر او عمراندی، ندی، اونو دیله

توتا بیلسنمی. نصیب کیشینی ده یولا کتیر. یوخلامادا دئسینلر کی، سهو ائله میثیک .
-دئمزلر .

-اوندا پامبیق گؤندر، اکسیگی دوزلت .

-قویمازلار .

-وئرملر، قویمازلار... بس نه اولسون دئییرسن؟ بیر حالدا کی، هئچ نه

باجار میرسان، داها آدینی نییه صدر قویوسان؟ - او، پاپیروس یاندیریپ الینده کی

کیبیریتی حیرصه ستولون اوستونه آتدی. - منه نه وار؟ اؤزون فلهیین خرچینه گنده جکسن!
منیم مسلبتیم بودور کی، واختیندا باشینا چاره قیل .

کوساوغلو کنده گلنه جن چوخ دوشوندو. "بوش بیر ایشدن اؤترو دولاشاجام .

ائله کی، بیخیلدیم، بالتالی دا، بالتاسیز دا دؤشهیه جک. کیمین نه حئیفی وار چیخاجاق .

بوتون اولوب-کئچنلری آچیب تۆکه جکلر. اوندان سونرا نه قدر چاپالاسام دا،

آلتیندان چیخا بیلیمه جم. یوخ، گرک چالیشام، یاخام اله کئچمه سین. بس نه تهر

ائله ییم؟ بو کۆپک او غلونون الیندن یاخامی نئجه قورتاریم؟ گئجه نین بیرینده

قاباغینی کسدیریپ باشینی ازیشدیریممی؟ اونون ایزینی-توزونو ایتیرسم، هر شئی دوزملر .

بس بونو نه جور ائله ییم؟ سونرا ایشین اوستو آچیلمازمی؟ تزه دن باشیما ایش

آچاراممی؟ یوخ، بیرجه یول قالیب. کسیک باش دانیشماز. اوشاقلارا دئیهرم، بیر

گئجه خلوته سالیب آلاگوز چاپینا آتارلار ."

کوساوغلو ماشینی بیرباش ایداره یه سور دور دو، ایچریده کیلره سلام وئرمه دن سلولون آرخاسینا کئچدی. چیراغین پیلته سینی قالدیریپ اوتاقدکی آدمالاری سوزدو. عمران گوزونه ساتاشاندا قان بنینینه ووردو. الینی ستولا چیریبب باغیردی:

-چیخ منیم کابیننتیمدن!

ایچریده کیلر، قاپقارا قارالمیش کوساوغلونا تعجبله باخدیلار. عمران هئج نه باشا دوشمه دی.

-سیزه نه اولوب؟

-جانینا درد اولوب، بوغازینا دا بوغما! گرک هر یئره اوزونو سوخاسان؟

ه، بیر منی باشا سال گوروم سن کیمسن؟! آخی سن نچیس کی، منین ایشیمه قاریشیب

عالمی بیر-بیرینه قاتیرسان! بو جاماعتی بارماغینا نییه دولاییرسان؟ خالق آوام

بیرینه قویورسان؟! جاماعتین زحمتینی نییه ایتیریرسن؟

کوساوغلو خیریلدیدی. سوسوب نفه سینی دردی. عمران قیقیرمیزی اولموشدو. اونون

یومروقلاری دویونلمیشدی. گجگاهینداکی دامارلار شیشیب تنز-تنز ووروردو. لاکین او،

سسینی اوجالتمادی.

-اوتاغی باشینا گوتوروب نییه قیشقیریرسان؟! نه اولوب، نه ایسته ییرسن؟

-نه ایسته ییرم؟! - کوساوغلو ککلهدی. قارشیسیندا دایانان عمرانین گنیش

کوکسونه، اوتاقدکی کولخوز چولارا باخدی. "مورککبایینی گوتوروب بونون باشینا

چیرپسام نه اولار؟ گورهن جاماعت کیمی مدافعه اندر؟" - دئییه فیکیرلشدی و سسینی

یاواشیتماغی موناسیب بیلدی:

-بالا، نییه قویورسان جاماعت چورک یئییه، پاخیلیغین توتور؟ خالقین

چورکینه نییه باعث اولورسان؟ - او، اوزونو ایچریده کیلره چئویردی:

-آ کیشیلر، سیز اوله سینیز، باشا دوشمورم بو بیزدن نه ایسته ییر ده؟

گلیب-گلمه ییب، ائله هئی داوا-قالماغال سالیر.

-سوزونو آچیق دئی گوروم نه اولوب؟

-نه اولاجاق، عالمی قاتیپسان بیر-بیرینه! سنه کیم دئییب کی، مندن

خبرسیز متس-ه معلومات وئیریرسن؟ دئی گوروم بو ویرانخانادا صدر منم، یا

سن؟

-من صدر اولماق فیکرینده دئیيلم.

-بس اوندا نییه اورتالیغا دورتولورسن؟ جاماعت زحمت چکیب پامبیک بیغیب،

واختیندان اول پلان دولدوروب، من ده رایکوما راپورت یازمیشام ...

-بیز پلانی هله دولدورمامیشیق ...

-سنه دندیم کی، دولدورموشوق! اوزوم رایکوما معلومات وئرمیشم.

-سن رایکومو آلداتمیشان.

- آ جاماعت، بو نه دانیشیر، دلی اولوب نه دیر؟! ه، پلانین دولماغی نین سنه نه ضرری وار؟ داها یاخشی، موکافات آلاریق. حؤکومتین یانیندا اوزوموز آغ اولار. -سونرا دا جاماعتین پولونو منطقه مودیرینه وئرسن کی، ساتین پامبیق آلمیشام؟

- هئچ دانیشدیغینی بیلیرسن؟!!

- لازیم گلسه ثبوت ائیلهرم.

کوساوغلو نه جاواب وئرجه یینی بیلهدی. عمرانی دیندیردیگینه پشمان اولدوسا دا، اوزونو سیندیرمادی.

- دئیهرسن سنین باشین بدنینه آغیرلیق ائله ییر، آبالا! - او گوزله نیلمه دن

ساکیتجه دئدی. - یاخشی دئییلر کی، کچی نین عجلی گلنده چوبانین چوماغینا

سورتونر. گنت تاي-توشونیا دارتیش، منه گوجون چالماز، اوغول!

ایچریده کیلرین بعضیلری کوساوغلونون یانیندا یئر قازانماق ایسته دیلر: "آبالا،

آغساققال کیشیبله دیللمشه" - دندیلر. بعضیلری ایسه کوساوغلونو دانلادی. "یکه

کیشیسن، سنه نه اولوب؟ معلوماتی دوز وئرمه بیبسینین، دوزلدر سینیز. آدام بئله

شئیدن اؤترو داوا-دالاش سالماز،"

جاماعت اونلاری ساکیتلشدیرمه یه چالیشسا دا، کوساوغلو دوزه بیلیردی. عمران

همیشه اونون یارالی یئرینه توخونوردو. وضعیت گرگینلشمیشدی. عمران

کوساوغلونون سوزونو جاوابسیز قویمادی:

- کچی نین عجلی یئتیشنده چوبانین چوماغینا سورتونرسه، ایلانین دا باشی

آغریباندان همیشه یول اوستونه چیخار.

او، قاپینی حیرصله چیریب گنتدی ...

بیر-ایکی گوندن سونرا کنده کومیسسیا گلدی. کوساوغلو برک تلاشلا دوشدو. ال

آلتیندان آدام سالدی. ایشین اوستونو باسدیرماغا چالیشدیسا دا، موففق اولمادی. نه

دوستلوق، نه ده پول کؤمک ائتدی. عمران دئدیگیندن دؤنمه دی. نصیب دایی دا اونا سس

وئردی.

مسئله گنتدی کجه بویوبوردو. ائله بونا گوره ده کوساوغلونون یوخوسو

قاچمیشدی. سایالی سون گونلر ارینین گنجلر یئردن قالخیب هیته چیخدیغینی،

آغاجلارین آلتیندا گزدیگینی گورموشدو. او، بیر-ایکی دفعه ارینین دالینجا دوشموش،

اوزونو گؤستردون اونو ایزلهمیشدی.

یوخسا کیشی دلی اولوب، نییه گنجلر گزمه یه چیخیر؟ سایالی ائشیتیمیشدی کی، ائله

خسته لر اولور کی، گنجه آي ایشیغیندا گزمه یه چیخیر. سحره کیمی دولانیر، سونرا دا

یوخولو-یوخولو قایدیب یاتیر. او نه ائتدیگینی بیلیر. اگر اونو گزدیگی زامان

اویاتسان، درحال اورگی پارتلایار. اونا گؤرا ده سایالی قورخور، گنجلر کؤلگه کیمی

کیشی نین دالینجا گزیب، اونو دیندیرمیردی.

کوساوغلو بو گنجه ده یاتمادی. ائوده کیلری یوخویا وئرنن سونرا یواشجا

دوروب گئیندی. کورکونو چیینینه سالیب هیته چیخدی. هاوا توت

قون ایدی. آستا-آسیا یاغیردی. یاغیش داملالاری سپه لندی کجه آغاجلارین یارپاقلاری

خیشیلداییردی. کوساوغلو ائیواندا دایانیب پاپیروس بوکدو. بیر-ایکی دفعه سوموروب،

هیله دوشدو. اولجه تؤوله یه گنتدی، ال فنزینی یاندیریب حیوانلارا باخدی.

اینکلر بیر طرفده گؤوشه بیردی. قارا جامیش آخورو یوخلا بیردی. قوربانلی گؤرنده حیوانلار ملشدی. کوساوغلو دولوخسوندو. اونا ائله گلدی کی، بو حیوانلار اوندان آیریلماق ایستمیر، او ایسه صفره حاضر لاشیر، بیر داها قاییتما یاجاق. صدر اولاندان سونرا آلدیغی بو حیوانلار لا حاللاشماغا گلیب. اونون الی تیت رهدی، تپل کلچهنی، قیزیل اینبی سیغاللادی ...

توله دن چیخان کوساوغلو باغا گئلدی. بیر-بیر آغاجلارا باش چکدی. اوز الی ایله باسدیردیغی آرمودلارا، آلمالارا، آچا و توت آغاجلارینا باخدی. اوللر بورادا باغ-باغچا یوخ ایدی. کوساوغلونون آتادان قالما اوچوق بیر داخماسی وار ایدی. ایندی اوستو کیرمیتدن، قوشا ائیوانلی ائو تیکدیریب، اوزونه جاه-جلال دوزلتمیشدی. او، ائوین اطرافینا دولاندی. سونرا اوت تایاسینا، تالوارین آلتینداکی اودونلارا، بیر آز بریدهکی ساری "پوبندا" یا باخدی. پاپیروسونو چکه-چکه دوققازا گئندی. داروازانین کیلیدینی یوخلادی، چپرین دیبی ایله گزیب هیتی دولاشدی. ائیه بیل باغین نه قدر یئر توتدوغونو بیلیمک ایسته بیردی. او نییه بنله اندیردی؟ هنج اوزو ده بیلمیردی. گئری قاییدیب، اوت تایاسی نین بویرونده بوزوشوب یاتان ایته باخدی. هیتین اورتاسیندا دایانیب دریندن نفس آلدی. دوداقلاری آستادان ترپندی: "بونلارین هامیسی منیمدیر. مال دا، ائو-ائشیک ده، ماشین دا، کند ده منیمدیر. من بو کئنده صدرم. هنج کس بونلاری منیم الیمدن آلا بیلمز. هنج کس!..." - دئییه پیچیلادی .

یاغیش یئنه یاغیردی. باغدا گورونن پاپیروس ایشیلتیسی گاه چپرین دیبینده، گاه باغین آشاغیسینداکی آرخین کناریندا، گاه دا تایانین یانیندا پاریلدا بیردی. چپینیه قالین شال سالمیش سایالی کؤلگه کیمی هرله نیب ارینی گوزدن قویموردو. بیردن ارینین: "یوخ، من اونا گؤستره جهیم، اونا آتاسی نین یانینا گؤندرجهیم!" قیشقیریغینی ائشیتدی .

کوساوغلو ائوه قاییدیب یئرینه گیردی. خوروزلار بانلا بیردی. سایالی ارینین یوخودا ساییقلا دیغینی، نئز-نئز "پارتییا بی] ائتی... من... عمران... " دئدیگینی ائشیتدی . نهایت، کوساوغلو مو عیین قرارا گلدی. او، خسته اولدوغونو سؤیله دی . کولخوزون ایداره هئیتینه عریضه وئریب یئرینی مو واقفتی اولاراق عمرانا تاپشیرماغی خواهیش ائتدی. اوزو ایسه مو عالیجه اوچون کیروو ابادا گئتمه یه حاضر لاشدی . او بیر قدر گوزدن اوزاق اولماغا، وخت قازانماغا چالیشیردی. "بلکه جانیمی قورتاردیم" - دئییه دوشونوردو .

کوساوغلو یولا حاضر لاشدیغی زامان باجیسی اوغلو موسا گلدی. او، آیاق اوستونده گوجلہ دوروردو. آنباردان چیخار یلدیقدان سونرا خنیلی ناز یلمیشدی کوساوغلو اونون سرخوش گؤزلرینه باخیب قاشقباغینی تور شوتدو.

-یننه نه اولوب، قیلچالارین دولاشیر!.. آز ایچسنه!..

-ایچمهسم اولمور، آی دایی؛ نئیلهیم، درد یاندیریر، من ده ایچیرم. هر

اوشاق-موشاق سنین اوزونه آغ اولور. داغ بویدا کیشی نین باشیناویون آچیر.

-سنین کیمی باجیسی اوغلو اولانین باشینا نه دئسن آچارلار. من گندیرم، سیزی بیر-بیر بییه جکلر.

-بج نئیلهیم؟

-کؤمک ائله، منیم دوشمنیم سیزی دوشمنینیز دیر.

-بیلیرم، آی دایی... بس بیزی قویوب هارا گندیرسن؟

-خستهیم.

-سنسبز بیر گونوموز اولماسین، آی دایی. تنز قاییت!

اونلار گنجہ قاتارینا چاتماق اوچون ساعت اوندا کنددن یولا دوشدولر.

تنز-تنز گؤیون اوزو توتولور، بولدولار اتهیینی ساللایب کندین اوستونه چؤکوردو.

چنلی-چیسکینلی یاغیش باشلامیشدی. یوللارین پالچیغی ساققیز کیمی اولموشدو. یاواشیواش

هاوا سویویور، مال-قارا اؤروشه چیخمیردی. تویوقلار قورو یئر آختاریر، ایتلر

بوزوشوب اوجاق یئرینده یاتیردی.

هاوا آچیلانا اوخشامیردی.

چؤلده پامبیق چوخ ایدی. محصولو بیغیب قورتارماق، واختیندا تهویل وئرماک لازیم ایدی.

عمران بیر آز اؤزونو ایتیردی. اولجه نه اندهجهیینی بیلمهدی، آنجاق نصیب دایی

اونون کؤمهیینه گلدی. درحال پامبیق قورودولان منطقهطری ایشه سالدیلار. اودون

گتیردیلر. کندده بوش اولان اوتقلاردان دا ایستیفاده ائتدیلر.

ایشین بوتون آغیرلیغی عمرانین اوزرینه دوشدویوندن، او، ائوه چوخ گنج گلدی.

بعضیم توکزبان خالا اونون دالینجا یئمک آپاریر، یا دا زئینبله گؤندیردی.

عمران گنجہ یارییا قدر ایدارهده اوتوروردو.

...قارانلیق قاریشاندا چؤلدن قاییدان عمران، تؤوله نین قباغیندا آندان دوشدو.

اولجه پامبیق قورودولان منطقهیه باش چکدی. سونرا اوستونه برنزننت چکیلیمیش

ماشینلارا باخدی. آستا-آستا ایدارهیه دوغرو گئتدی. ایوانداکیلارلا سلاملاشیب ایچری

کؤچدی.

بریقادی رلر بیر-بیر گلیب گئدیر، حسابدارین یانینا دئییب حاق-حساب وئریدیلر. آرابیر ده گؤیون اوزونه باخیب نارازلیقلا باشلارینی بولاییردی لار. گئتدی کجه آدام چوخالیردی.

آخشامدان خئیلی کئچمیش، کوساوغلونون باجیسی اوغلو موسا دا ایدارهنین قاباغیندا گؤرونودو. او، گؤدکجه سی نین یاخاسینی قالدیرمیش، اوزون گونلوکلو شاپکاسینی گؤزونون اوستونه ائندیرمیشدی. اللرینی پننجی نین یاری جیبلرینه سالمیشدی. اوزون بوغاز چکمه لری پالچیغا بولاشدیغیندان، آیقلاری داها دا آغیرلاشمیشدی. یئریدیکجه لنگرله نیر، ائله بیل، آیاغینی قالدیرماغا چتینلیک چکیردی. موسا آنباردان چیخاریلاندان سونرا کئدین آراسیندا آز-آز گؤرونوردو. اونون ایچری گیردیگینی هنج کس حیسس ائتمه دی. عمران قاباغینداکی کاغیذلارا باخیر، زئینب ایلیب کاغیذدا نه ایسه گؤستریر، باشقالاری دا اونون اطرافینا توپلاشیب قولاق آسیردی لار.

موسا کونجده کی ستولدا اوتوردو. دریندن نفس آلیب گؤزونو یومدو. اول آداملاری سئجه بیلیردی. گؤزونون قاباغیندا کؤلگه لر دولاشیر، قولاغینا قاریشیق سسلر دئیردی. آنجاق یاواش-یاواش اوتاق آیدینلاشماغا، آداملارین صیفتی گؤرونمه یه باشلادی.

موسانین گؤزونه بیرینجی دین عمران اولدو. عمران کوساوغلونون یئرینده اوتورموشدو. تنز-تنز زنگ ائدیر، یانینا گلنره گؤستریش وئریردی. موسا یاواش-یاواش آیلدی. "دئمک، بئله! - دئییه هیددتله دوشوندو: - داییمین دوشمنی اونون یئرینده اوتوروب، کابیننینه بییه له نیب! گور ایندی من کیمین بویروغویلا اوتوروب-دورمالیام! داغ بویدا کیشینی یئریندن، یوردوندان گور کیم اوینادیر؟ دایمدان سونرا بس منیم آخیریم نه اولاجاق؟" آنباردا ایشله دیگی مدتده تیکدیردیگی ائولر، قات-قات آلیب بیغدیغی گبه لر موسانین گؤزو قاباغیندا دوردو. او، خرجه دیگی پوللاری، آروادینا، اوشاغینا آلدیغی پالتارلاری یادینا سالدی. موسانین عائله سی هنج نهن کورلوق چکمیردی. او، نینکی اوزونو، حتی بعضی اوزاق قوه ملارینی دا ساخلاییردی. توی-نیشاندا پول خرجه مکده موسانین قاباغینا چیخان اولمازدی؟

بس ایندی؟ بیردن داییسینی یولا سالاندا کوساوغلونون دئدیگی سؤزلر یادینا دوشدو. "سنین کیمی باجیسی اوغلو اولان بو گونا دوشر ده". "دوغرودان، من بیقئیرتم. گوزوم باخا-باخا کیشی نین یئرینی توتوبلار، من ده بورادا بویلانیرام. بس نه گونده لازیمام؟!"

اونون یومروقلاری دویونلندی، دیشینی قیجاییب آقرونوما باخدی. عمران اونون گؤزلرینده کیچیلیب فیندیق بویدا اولدو. موسایا ائله گلدی کی، یاخینلاشیب اونا بیرجه یومروق ایلیشدیرسه، یئرینده جه قالاچاق. اوزونو توپلائییب آیاغا دوردو. ستولا یاخینلاشماق ایسته یینده، عمران یئیندن بویودو. موسا اونون گئنیش کؤکسونو، انئلی چیگینلرینی، قووتلی اللرینی گوردو.

او سندله ییب گئری چکیلدی، قاپینی آچیب بائیرا چیخدی. ایچریده کیتیر اونون سرخوش اولدو غونو بیلیب اهمیت وئرمه دیلر .

موسا انیواندا دایاندی. یاغیش آرام-آرام یاغیردی. آداملار سنیرلیمیشدی. او، فیکرینی توپلا ییب اطرافا بویلاندی. پامبیق قورودولان منطقه یه دوغرو گئتدی. منطقه نین اوجاغی یانیردی. کریم کیشی کنارداکی کؤتویون اوستونده اوتوروب قلیان چکیردی. آلوو اوزونو ایشیق لاندیریردی. موسا دیشینی قیجاییب قارانیقدا گوزدن ایتدی ...

بیردن پامبیق قورودولان منطقه طرفدن آلوو قالخدی. گؤیون اوزو ایشیق لاندی. انیواندا صوحت ائدن زئینب تله سیک آشاغی انئیب منطقه یه طرف قاچدی. قارانیقدا کیمه ایسه توخوندو. زئینب تنگنفس اولان کریم کیشی نین سسینی انشیتدی:

-قویما یین، کؤمک انله یین!

-کریم دایی، نه اولوب؟

-تنز اول، قیزیم، رایونا زنگ انله. منطقه یانیر، پامبیق اود توتوب ...

آی جاماعت، کؤمک انله یین! آی هارای، قویما ییم ..!

کریم کیشی نین سسینی انشیدنلر ایداره دن چیخیب منطقه یه ساری قاچدی لار. کندی سس-کوی بورودو. کیم ایسه یویوروب زنگی چالادی. کولخوز یانغین دسته سی نین عضولری، کولخوز چولار اوزلرینی یئتیردی لر .

منطقه توستو-دومان ایچینده ایدی. باجادان آلوو قالخیر، قاپیدان دومان کیمی توستو چیخیردی. قاریشیق سسلر انشیدیلیردی :

-اوجاغی سؤندورون!

-سو گوتیرین!

-تورپاق آتین!

-ناسوسو ایشه سالین!

-قاپینی آچیب ایچریده کی پامبیغی بائیرا تؤکون!

آداملار بیر-بیرینه قاریشیمیشدی. کیمی سو گتیریر، کیمی بئله تورپاق آتیر، کیمی ده ایچریده کی پامبیغی قوجا قلا ییب بائیرا چیخار دیردی .

زئینب رایون یانغین دسته سینه زنگ انئتدیکدن سونرا قاچا-قاچا منطقه یه گلدی. اوزونو ایچریبه سالدی. اؤسکورک اونو بوغدوسا دالا گئری چکیلمه دی. هله آلیشمامیش پامبیغی قوجا قلا دی. او تک دئییلدی. ایچریده توستو ایچینده اللشن آداملار چوخ ایدی، هامی یانان پامبیغی سؤندورمه یه چالی شیردی. زئینب هر شئی اونو توشدو، هئچ کسی گؤرموردو .

آداملارین چالیشماسینا باخمایاراق، آتوو گئتدی کجه گوله نیردی .

زئینب یئنه ایچری گیردی. کونجه توستولنه-توستولنه یانان پامبیق بیردن آلیشدی. ایچرینی آلوو بورودو. منطقه تندیر کیمی گورولدادی. کیم ایسه قیشقیردی، آلوولانا-آلوولانا بائیرا قاچدی. لاکین قاپی نین آغزین

دا تاقتدن دوشوب یئره سریلدی. زئینب اونون کؤمه یینه چاتدی. اود آلمیش پالتاری اللری ایله دؤجله ییب سؤندورمک ایسته دی. لاکین توستو اونو بوغوردو. زئینب یانان اروادی بائیرا چیخار تدی. پالتارینی جیریب تۆکدو. ارواد اینیلده دی. بیردن زئینب دهشت ایچینده دونوب قالدی .

-توکزبان خالا، آی توکزبان خالا!
آرواد دینمهدی. زئینب اونون اینیلتیسینی ائشیتدی.
-توکزبان خالا!
کیم ایسه قیشقیردی:
-قویما، گورمورسن قیز دا یانیر؟
اونلارین اوستونه کیلیم سالدیلار. آلوو سونن کیمی، زئینب یئره اوزانمیش آروادین باشینی دیزی اوستونه آلدی. اونون ساچلاری یانمیشدی. صیفتی تولوق-تولوق ایدی. بدنینده ساغ یئر قالمامیشدی.
-تئز اولون، حکیم چاغیرین!
-آروادی خستخانایا چاتدیرماق لازیمدیر.
توستونون، اودون ایچینده ایلشن عمران، اوزونو آناسی نین اوستونه سالدی. ماشین گتیردی. عمران اوزو آناسینی قوجاغینا آلیب ماشینا قویدو. اوندان آیریلماق ایسته مهدی. زئینب "سن ایشینده اول، - دئییه اونو ماشیندان دوشورتدو، - من اوزوم گئدرم"،
سحر تئزدن رایون ایشچیلری توكولوب گلدیلر. کیرو و اباددان یئنججه قاییتیمیش کوساوغلو پئنجه بیینی چیینینه سالیب گزینیردی. نصیب دایی فیکیرلی دایانمیشدی. کریم کیشی بوینونو بوکوب دورموشدن. عمران دینمیردی. هامی فیکیرلی ایدی.
نصیب دایی هنج نه آنلایا بیلیردی. "بو نئجه اولای بیلر؟.. انله بلل هر شئی اولجهدن اولچولوب-بیچیلیمیشدی؟ بو یانغین تصادفی باش وئر میشدی؟ بلکه کریم کیشی احتیاط سیزلیق ائدیپ یاتمیشدی؟ بلکه ایچریده پاپیروس چکیلر؟"
رایون میلیس ایداره سی نین ایشچیلری یانغین اولان یئری یوخلا بیردی. جاماعت ایشین سونونو گوزله بیردی.
کوساوغلو موشتویونو اوفوروب پاپیروس کؤتویونو توللادی.
-گرک هنج گنتمه بییدیم. باشقا واخت اغیزلارینا چوللو دوشان سیغمیر،
آما ایکیجه گون کئنده اولمادیم، دونیانی بیر-بیرینه قاتدیلا. ائل ایچینده بیابیر اولدوق. عمران ای آدم بیلیم ایش تاپشیردیم، او دا کی ...
کناردا دایانان پروکوروور سؤزه قاریشدی!
-کئندن چوخدانمی گنتمیشدین؟
-ایکی هفته اولار، یئریمی عمران تاپشیر میشدیم.
-بوردا یوخ ایدین، سنی هنج بیر شئیده تفسیر لندیرمک اولماز.
-اونو بیلیرم. آما کولخوز کی، منیمدیر.

عمران یاوا-یاواش ایرملی گولیب کوساوغونو سوزدو .
-ال-آیاغا دوشمه بو ایشلرین هامیسی منیم واختیما اولوب .
-من اولماییم، سن اول، نه تقاووتو وار؟ کولخوز کی، بیردیر. دندیگیم اودور
کی، ایکجه گون کنده باشچیلیق ائلهیه بیلمهیه جکدین، نییه بوینونا گؤتوروردون؟
واختیندا دئسیدین، یا گنتمز دیم، یا دا یئریمی باشقاسینا تاپشیراردیم .
-بو بارهده سونرا دانیشاریق. دئین گوروم بو منطقه کیمین
بریقاداسی نیندیر؟ - دئییه پروکورور سوروشدو .
-زئینبین .
-هانی او؟
-خستخانادادیر .
-بس اونون بریقاداسیندان بوردا کیملر ایشله بیردی؟
-توکزبان آروادلا کریم کیشی .
-بس اونلار هانی؟
-آرواد خستخانادادیر. کیشی بوردادیر .
پروکورور یاخشی تانیدیگی کریم کیشینی جامعین ایچینده گؤزلری ایله خئیلی آختاردی :
-بس هانی؟ گوزومه دیمیر، یوخسا قاجیب؟
-بوردا یام، هئچ یئرله قاجمامیشام .
اسدوو قوجانی حیرصلی-حیرصلی سوزوب دیشینی قیجادی .
-کیشی، پامبیغی نییه یاندیر بیسان؟
-من پامبیق یاندیر مامیشام .
-بس کیم یاندیریب؟
-بیلیمیرم .
-ایه، آغلینی باشینا بیغ، - کوساوغلو دیللندی، - نئجه یعنی بیلیمیرم؟ اوجاغی
قالایان سن دئییلدینمی؟
-مندیم، آی کوساوغلو. آنجاق اونو بیل کی، من اوز مالیمی اوز الیمله
یاندیر مارام .
-بس نه تهر اولدو، سن وورمادین، من بیخیلمادیم؟ دئی گوروم حادثه
نئجه اولدو؟
کریم کیشی اوزونو پروکورورا توتوب سوزه باشلادی :
-قارانلیق قاریشاندان سونرا اوجاغین قیراغیندا تکجه اوتورموشدوم .
توکزبان دا ایچریده پامبیغی چئویریردی. بیردن قولاغیما سس دیدی. ائله بیل بیر
شئی پارتلادی. تئز منطقه نین ایچینه گنتمدیم. گوردوم، پامبیق آلیشیب یانیر، نه
قدر آیقلایب سؤندورمک ایسته دیمسه اولمادی. قاجیب کومهیه آدم چاغیردیم .
-ایچریده کیم وار ایدی؟

-تکجه توکزبان ایدی .
-دئییرسون پامبیق ایچریدن اود آلمیشدی، هه؟
-بالی .
-آغلینجا بونو کیم ائتمیش اولار؟ توکزبان آرواد ائتمز کی؟
-نه؟! - کریم کیشی حئیرتله قاشینی چکدی. - آ کیشی، سن نه دانیشیرسان؟!
-پروکورور یانینداکی میلیس نفرینه ایشاره ائتدی .
-هلهلیک بو کیشینی ساخلایین، گورونور، تک دئییل، یولداشلاری دا وار .
-سونراسینا باخاریق .
-نصیب دایی دؤزه بیلمهدی :
-یولداش اسدوو، بیر آز صبر ائلهسه نیز یاخشیدیر. منجه، قرار چیخارماقدا
چوخ تله سیر سینیز .
-بو منیم ایشیمدیر .
-ه، نصیب، - دئییه کوساوغلو آجیقلی-آجیقلی دیللندی، - سن پروکورورا قانون
اویرتمه یه جکسن ها... قویسانا ایشینی گوره! سن کی دونن گنجه رایوندا اولوبسان .
قوی کیم موقسسیردیر، جاواب وئرسین .
-البته، وظیفهده سهلنکار لیق ائدنلر ده مسئولیت داشیبیرلار .
پروکورور اوزونو عمرانا توتوب نه ایسه دئمک ایسته دی. ائله بو واخت رایون میلیس
شؤبه سی نین رییسی دسته یه یاخینلاشدی. اونون الینده پارتلامیش بیر نففت قابی وار ایدی.
-چوخ قریبه دیر، - دئییه او، سوزه باشلادی، - یانمیش منطقه ده نففت قابی نه
گزیر؟
او، الینده کی نففت قابینی پروکورورا اوزاتدی. اسدوو کؤنولسوز جه سینه قابا باخیب
گئری قایتاردی. نففت قابی الدن-اله گزدی .
-زننیمجه یانغین بوندان تورگیب. گورونور، کیم ایسه نففتی ایچری
قویوبموش. ایستی دینده پارتلایب، سونرا دا پامبیق اود آلیب .
-سن ده سوز دانیشدین! - پروکورور ریسین سوزونو کسدی. - هنج نففت ده
پارتلایارمی؟
-بلکه قابدا نففت یوخ، بننرین وارمیش .
-یاخشی فرض ائدک کی، سن دئیندیر. بس هانسی آخماق قابی پامبیغین
ایچینه قویوب؟
-ائله منی ده دوشوندورن اودور ...
همین آخشام، عمرانین حبس ائدیلدیگینه سئوینن کوساوغلو موتککه یه
دیرسکله نیب تزجه اوزانمیشدی کی، موسا ایچری گیردی. داییسی نین یانیندا اوتوروب
ایاقلارینی اوزاتدی. اونلارا چای وئردیلر. بیردن موسا داییسی نین اوزونه باخیب
سینه سینی قاباتدی .
-گوردون هایفینی نجه آلدیم؟

کوساوغلو ستکانی نلبهکییه قویوب دقتله اونون اوزونه باخدی :
-نه هاییف؟

-بس منطقه اوز- اوزونه یاندی؟

-ه، موسا، کئفلی دنیلین کی؟

-کئفلی نییه اولورام؟ دوز سوزومدور .

کوساوغونو فیکیر گؤتوردو. او، چایینی قورتوم-قورتوم ایچیب باجیسی اوغونو گوزآلتی سوزدو. بیردن ستکانی نلبهکییه قویوب گئری ایتلهدی .

-ه، سنه کیم دنیمیشدی، بیزی نییه ایشه سالدین؟!

-عجب ائلهدیم !

-یاخشى، سیننه دؤیمه، بو ساعت کئندن چیخ گئت. بیر نئچه گون گوزه

گورونمه، گورک سونراسی نه اولور .

همین گنجه موسا تیفلنسه قاجدی .

توکزبان گوزونو آچاندا اطرافا بویلاندى. هارادا اولدوغونو موعیینلشدیره

بیلمهدی. سونرا باشی نین اولسونده دایانمیش زئینبی گوردو :

-بورا هارادیر، قیزیم؟

-خستخانادیر، خالا .

آرواد خئیلى سوسدو. باشینا گئلری یادینا سالدی. قیزین ساریقلى اللری گوزونه

ساتاشدی .

-سنه نه اولوب، قیزیم؟

-هئچ نه، توکزبان خالا .

آرواد اوتاغا گوز گزدیردی. سسی تیرهدی :

-بس عمران گلهدی؟

-بو ساعت گلهدک. بیر آز اول بورادایدی. کنده گئندی. ایندیجه قاپیدار .

زئینب حیسس ائندی کی، توکزبان خالا اونا اینانمیر .

-مندن گیزلتمه، قیزیم. عمرانین باشی الینده دنیل .

-هئچ نه یوخدور، توکزبان خالا .

آروادین گوزو قاپییا زیللندی. او آغیر-آغیر نفس آلیر، اینتیظارلا اوغونو

گوزله بیردی. حکیملر ایکی-اوچ دفعه خسته نین یانینا گلیب اونو موایینه ائتمیشدیلر .

هر دته میوسلوقلا گئری قاپیتمیشدیلر. توکزبان خالا آغیر یانمیشدی. اونون

ساغالا جاغینا اومید چوخ آزدی. بونو، دئیسن، اوزو ده حیسس ائدیردی ...

زئینب جان وئرن آروادین اوزونه باخیب گوز یاشلارینی گوجلہ ساخلاییردی. طیب

باجیلاری، چارپاییدا ساکیتجه اوزانیب گوزونو قاپیدان چکمه

ین آروادا باخیب کورلدیلر. ائله بیل آرواد اوغونو گورمه میش جان وئرمک

ایستمیردی .

حکیملر زئینبه دئدیله کی، کنده خوبر گوندر سین، آروادین اوغونو

چاغیر سینلار. یاز یقدیر، آرواد الی اوزالی گئتمه سین. زئینب زنگ ائلهدی. نصیب دایی

جاواب وئردی. یاریم ساعتان سونرا عمرانی دا ضامنه گوتوروب گلجه یینی سؤیلهدی .

توکزبان خالا گوزونو قاپیدان چکیب یئنه زئینب اوزونه باخدی .

-قیزیم، دئیسن، آخی من اولهجه ایم .

- ائله سوز دانیشما، توکزبان خالا، سنده نه وار کی ...
- یوخ، قیزیم، داها گوزلریم تور گورور... بس عمران گلهدی؟
بو ساعت گلهجک .
زئینب هونکورتوسونو بو غماق اوچون دسمالی آغزینا آپاریر، دیشینه سالیب
دیدیشدیریردی .
- بالا، دردین آلیم... بلکه او گلنهجن جانیمی تاپشیردیم... وصییتیمی
سنه ائله بیرم .
زئینب هیچقیردی .
- آغلاما، قیزیم... یارانان اولهجک... آنجاق... اوغول تویونو گورمه دیم...
- گورمکسن، توکزبان خالا .
- یوخ، بالا گنجدیر، دیله ییم اورگیمده قالدی .
- هنج نه اولماز. نرگیز معلمه هاردا اولسا گلیب چیخاجاق. او، عمراننی چوخ
ایسته ییر .
- ائه، قیزیم، - آرواد کؤکسونو اؤتوردو . - ایسته یین اولسایدی، ایندییه جن گلیب
چیخارتدی. یوخ... دئیسه سن او، عمرانن قدرینی بیلمه دی. - توکزبان خالا سؤنمکده
اولان گوزلرینی زئینب اوزوندن چکمه دی. - قیزیم... مندن... گیزلمه... دوزونو
دی... باری سون نفه سیمده هر شئی بیلیم، سن... عمراننی... چوخمو ایسته ییرسن؟
زئینب توکزبان خالانین نه دئمک ایسته دیگینی باشا دوشدو. أمما اولوم
آیاغیندا اولان بو آروادا نه دئسین؟ نه جاواب وئرسین؟
- نییه دینمیرسن، قیزیم؟
- توکزبان خالا ...
- جان بالا !!
- عمراننی کیم ایستمیر کی، توکزبان خالا؟
- ایسته مه ینلر وار... قیزیم. اولماسایدی... من بو کؤکه دوشمز دیم .
او، اینیلده ییب یئنه گوزلرینی قاپییا زیلله دی .
- زئینب... بالا... اوزونبیلیرسن کی، عمرانن هنج کسی یوخدئر... او لاپ تک
قالیر. اونو سنه تاپشیریرام... عمران امانتی، دردین آلیم!.. اونو تک
بوراخما... اوزون قوللو غونو ائله، اونون آناسی، باجیسی اول... بس نییه
گلهدی؟

توکزبان خالا سندسو، اونون گۆزلری یئنه قاپیدا ایدی. آرادان خئیلی کئچدی. قاپی
آچیلدی. نصیب دایی ایله عمران ایچری گیردی. سس-کوی ائشیدن آرواد زاریدی. زئینب گۆز
یاشینی ساخالایا بیلمهدی .

-توکزبان خالا، عمران گلدی .

آنانین صیفتینده آنی بیر جانلانما سنزیلیدی .

-هانى؟.. گۆزوم گۆرمور... پنجره نى نیه اؤرتوبسونوز؟ آچین !

زئینب دسمالی آغزینا توتوب چار پاییدان آرالاندی. آچیق پنجره نین قاباغیندا

داپاندی. اونون چینی قالخیب-ائیردی. عمران چار پایینی نین قاباغیندا دیز چؤکدو .

-آنا !

-جان... سسینه قوربان... بارداسان؟

-بور دایام، آنا، یانیندایام .

-بیرجه گۆزومون قاباغینا گل، بویونا تاماشا ائله ییم. اوزونو گۆروم،

یاستیغیمی بیر آز قالدیر .

عمران آناسی نین ساچینی سیغاللادی .

-هار دایدین، بالا؟

-اؤزگه یئره گؤندر میشدیله، آنا .

-آدام دا... آناسینی... اینتیظاردا قویارمی؟ بو ایشیغی نیه یان دیرمیلار؟ ..

اوتاغا نیه قار ائلیق چؤکدو؟ بالا، هارداسان، اوزونو گۆرمورم .

هئچ کس دینمیردی .

توکزبان خالا او غلونون قوللاری آراسیندا سوستالیدی، دوداقلاری تیتره دی .

-شوکور... سنی... گۆردوم... بالا !

او سون دفعه چیرپیندی، سینه سی دولوسو نفس آلدی. کؤکسونو اؤتوروب دینجلدی. اونون

حرکتسیز گۆزلری او غلونا زیلنمیشدی. عمران بیرجه دفعه :

-آنا! - دئییه هیچقیردی و آغزی اوسته چار پاییییا دؤشندی .

اثرته سی گونو توکزبان خالانی کن دین کنارینداکی قبرستانلیقدا اری صمدله

یاناشی باسدیردیله. گویون اوزو آچیلیمیشدی. ائله بیل بولودلار گۆزلرینی سیخیب یاشلارینی

آخیتدیقدان سونرا چکیلیب اوزاقلارا گنتمیشدی. گوش ده گۆزو یاشلی-یاشلی گولن

اوشاقلار کیمی اوفوقدن بویلانیردی. چؤل-ترده اوت جوجرمیشدی. باش-باشا وئرن قبیر

داشلاری نین آراسی بئله یاشیل رنگه بویانمیشدی. اوتلار پاریلدا بیردی. گۆی قورشاغی نین

اوجو کن دین قورتار اجاغیندا یئره ائیردی .

جاماعت چکیلدیکدن سونرا دا عمران قبرستانلیقدان آیریلما دی. یالنیز

قار ائلیق دوشوب، ایشیقلا یاناندا زئینب اونون قولونا توخوندو. عمران دینمز سؤیله مز

اونونلا یاناشی ائوه قاییتدی .

گنجهدن خنیلی کئچمیش اینلر هوروشدو. دوققازدان سس گلدی. آخیر گونلر سکسکلی اولان کوساوغلو یئریندن دیک قالخدی، دویوکموش حالدا پنجرهدن بویلاندی، سسه قولاق آسدی. بیر آزدان سایالی ایچری گیردی .
-کیمدیر؟

-پامبیک منطقه سی نین مودیریدیر، سنی گورمک ایسته ییر .
-دئینن ائوده یوخدور .

ال چکمیر. قاپینی کسدیریپ دورور .
-قوی جهنم اولوب گنتسین! خئییرلییه گلمه ییب .
لاپ قاپی نین آغزیندا آیاق سسلری گلدی. کوساوغلو تله سیک پالتارینی گئیدی .
-دونوز اوغلو ال چکمز کی! - دئییه دونقولدا ییب هیته چیخدی. هئچ نه بیلیمیرمیش کیمی سسلندی :

-آیا، کیمسن؟

-منم، ه .

قوناق تکلیف گوزله مهدن ایچری گیردی. ستول چکیب اوتوردو، پاپیروس یاندیردی .
کوساوغلو قوناغی نین هیجانلی اولدوغونو دویودو .

-نه وار، ه، خئییر اول، گنجهدن بو واختی نییه گلیسن؟

قوناق باشی ایله قاپی نین آغزیندا دایانان سایالییا ایشاره ائتدی .

-عیبی یوخدور، سوزونو دئی، منیم اوندان گیزلی سیرریم یوخدور .

-ایشیمیز شولوقدور .

-های-کوی سالما گورک .

-نه وئجینه دیر، چکیلیب قیراقدور وروبان، کندیر ده منیم بوغازیما

کئچیب. پامبیک اسکیک گلیر .

کاساوغلو چینیینی چکیب گولومسوندو .

-منه نه؟

-نئجه سنه نه؟ یادیندان چیخیب؟

-ایه، نه ساییقلا ییرسان؟

-من ساییقلامیرام، یوخسا گلیب دیل توکدویون، یالواردیغین یادیندان

چیخیب؟

-من سنه هئچ نه دئمهمیشم .

-آی کوساوغلو، منی اوشاق یئرینه قویما. آغلینی باشینا بیغ، سوز دانیش .

من سندن اوترو کندچی-کوندچو دئیلم کی، باشیمی آداداسان .

-آ بالا، مندن نه ایسته ییرسن؟

-ساتین آدیغین پامبیغین پولونو .

-نه پامبیک؟

-کیشیسن، ه، اوزونو قانماز یئرینه قویما. پلانی قاباقجا دولدورماق اوچون
مندن اوتوز تون پامبیق آلمادینمی؟ ایندی ایشین اوستو آچیلیب .
یا پامبیغی قایتار، یا دا پولونو وئر کی، یاخامیزی قورتاراق. یوخسا گورولتو ایله
گنڈیریک فلهیین خر جینه. باشا دوشونمو؟
-ایندی نئیلهیک دئییرسن؟
-نه قدر بیغیلیمیش پامبیغین وار، گتیر وئر، اوتوز تونون یئرینی دولدوراق .
-ه، انله شئی اولارمی؟ بو ساعت هر طرفدن منه مین گوز باخیر. هئچ
قورخومدان باشیمی قاشییا بیلیمیرم .
-اوندا پوللاری وئر .
-پول هار دادیر؟ بو ساعت قبییه گولله آتیرام .
-آی کوساوغلو، گل منی دولاما .
-ه، نه دولاما؟ بیردن-ایکیدن سنینله زارافات انله میشم؟ ایشه دوشوبسن،
گنت باشینا چاره قیل .
-دئمک بئله اولدو؟!
-منی نه هدله بیرسن؟ النده قبزیم-زادیم وار؟ پامبیغی ساتیب
یئیبیسن، اوزون ده جاوابینی وئر .
قوناق پاپیروسو سوموروب کولویو حیرصله یئرہ چیریدی. -یاخشی، کوساوغلو!.. من
دندیم کومکلشک، بو خاتادان قورتاراق. ایندی کی، بئله اولدو، مندن اینجیمه .
-نئیلهیه جکسن؟
-اونو اوزوم بیلهرم. اوزومدن قاباق سنی داما باسدیرماسام، آتامین
اوغلو دئیوم .
کوساوغلو قورخویا دوشدو .
-یاخشی، آرتیق-اسکیک دانیشما، کومک ایسته بیرسن دی، انله ییم. داها دونیانی
باشینا نییه گوتوروبسن؟ سن گنت، من اوزوم پروکورورو گورهرم .
قوناق یولا دوشندن سونرا کوساوغلو ائوده خئیلی گزیندی. ایندی او، هارایا،
کیمین یانینا گنتمهلی ایدی؟ دردینی کیمه دئمهلی ایدی؟ اونون ایندی پناه گتیرمه جیی
یئگانه آدام وار ایدیسه، او دا اسدوو ایدی. دئیهسن، آخیر واختلار او دا یاخاسینی
کنارا چکیردی. حتی کوساوغلونون اوزویلهده احتیاطلا دانیشیردی .
کوساوغلو پاپیروسو پاپیروسون اودونا یانديریردی. ایندی من نئیله ییم. آدامین
بیر گل هاگلی اولور، بیر ده گننهاگندی. گورونور، منیم گننهاگنڈیدیر. منه دئین
گرک، آی آخماق منطقه دن پامبیق آلانمی اولوبسان؟ کئچن ایل ایشلر آیری جور ایدی،
آنبار دا، کاسسا دا الیمدیدي. ایندی کیمدی منی اوزباشینا بوراخان؟ سهو انله دیم،
گرک پامبیق مسئله سینه باشیمی قاتما یا دیدیم. بیر یاندان دا کی، بو شاهناز
گونو-قارا ادمیزی باتیردی .

کوساوغلو قاپینی آرالاییب سایالینی چاغیردی .
-آرود، گل گوروم .
سایالی اوتاغا گیردی. ارینین اوز-گوزوندن زهر تۆکولدویونو گوروب اوزونو ایتیردی،
اونا یازیغی گلدی. کیشی آخیر واختلار چوخ فاغیرلامیشدی .
-نه اولدو، گدنی یولا گتیره بیلدینیزمی؟
-بیر آز یومشالان کیمی اولوب، شاهناز بوتون گونو دیله توتدو. اوزوم قاپی نین
دالینداتی پوسوردوم. گده اولجه نم-نوم ائلهدی، قیز ال چکمه دی. دندی: "گل
داواسیز-شاواسیز بو ایشی قورتاراق، یوخسا اوزومو اولدوروب قانیمی اوستونه تۆکرم."
کوساوغلونون صبری تۆکندی :
-یاخشی، آخیری نه اولدو؟
-نه اولاجاق، یالوار-پاخاردان سونرا گده یومشالادی. زاقسا گنده جکلر .
قوربان دریندن نفس آلدی .
-اوندا اوستلرینه دوش. منیم باشیم قاریشیق دیر. انله ایستی-ایستی ایشی قورتارین .
سن قیزین جئهبیز لرینی اونا گؤستر. تاماهاکار گدیر، گئری دورماز .
-یاخشی، آی کیشی. بس اوزون هنج اونا دانیشمایاجاقسان؟
-سونرا، سونرا. سیز ایشی قورتارین. گویا منیم خبریم یوخدور. بس ایندی
گده هار دادیر؟
-او بیری اوتاقتا .
-چاغیر گل سین... دئیینن "قوربان قاغان رایونا گنده جک، ماشینی سازلا ."
یاریم ساعتان سونرا اونلار یولا دوشدولر .
کوساوغلو ماشینی پروکورورون ائوینین قاباغیندا ساخلادی. آستا-آستا پیلکنی
قالخدی. احتیاطلا قاپینی دؤیدو. قاپینی آچدی. کوساوغلو اسدوون اوادای ایله اوزوزه
دایاندی. هنج بیری دینمهدی. اروادین گوزلری قیزارمیشدی، دئیسن، آغلامیشدی .
-نه ایسته بیرسن؟
-گولزار باجی، نییه بیکنفسینیز؟ یولداش اسدوو ائوده دیرمی؟
-اسدوون ائوینی بیخدین، ایندی نه ایسته بیرسن؟ واختیندا سوزومه باخمادی،
سنه اویدو .
-نه اولوب کی؟
-نه اولاجاق، باکییا چاغیریبیلار، یقین باشیندا بیر ایش وار .
کوساوغلو دینمز-سؤیلهمز قاپیتدی. تنز بیر پاپیروس یاندیردی. شوفئین یانیندا
اوتوردو .
-کنده سور .
...ماشین قاپیدا گوروننده سایالی اوزونو ارینین اوستونه سالدی .

-آ کیشی، سنسن؟
-منم. نه اولوب، رنگین نییه قاچیب؟
-نه اولاجاق؟ موسانی توتوب آپاردیلار. تیفلیدن ترجه قایتمیشدی.
ایندیجه سنین دالینجا گلیمشیدیلر، سوروشدولار کی، هار دادیر؟
-کیم؟
-ناچالنیک.
-بس نئجه اولدو؟
-دئدیم ائوده یوخدور، چیخیب گئتدی.
لاکین میلپس رپسی گنتمه ییمیش. کوساوغلو دوققازین او طرفیندن آغیر-آغیر
یاخینلاشان رپسله میلپس نفرینی گوردو. او، دايم چيييننده گزديرديگي کورکونو
پاییز گیره لی ایلک دفعه اپینه گئیدی، شاختایا دوشموش کیمی اللرینی جیبلرینه دورتوب،
بوینونو ایچینه قیسدی. جانینی تیرمه گؤتوردو ...
عمران ائوه قدم باسان کیمی آناسی نین یوخلوغونو بوتون دهشتی ایله حیسس ائتدی.
تویوق-جوجه هیته سپه لنمیشدی. ائیوان سوپورولمه میشدی. اوجاق یئرینده کی
داشلارا، دیوارا سؤیکه دیلمیش ساجا ال دیمه میشدی. سهنگ بوش ایدی. تاختین اوستو
سلیقه یه سالینما میشدی. ائو بوز کیمی ایدی.
عمران ساکیتجه تاختدا اوتوردو. هارا باخدیسا، آناسی گلیب گوزونون قاباغیندا
دایاندی. اونا ائله گلدی کی، آناسی بو ساعت قاینامیش ساموواری ایچری گتیرمک، سوفره
سالاجاق، قونشو اوتاقدان نرگیز چیخیب گله جک، یئنه اوتوروب بیرلیکده، دئییه-گوله
چؤرک یئیجه کلر ...
قاپی نین آغزیندا بویونلارینی بوکوب دن گوزله یین تویوقلار قاققیلدا شیردی لار .
خوروز قانادلارینی چیریب و اختسیز بانلادی. عمران خیالدا ن آیریلدی. باشینی قالدیریب
قارانلیق اوتاغا باخدی. ائوه اورکسیخیجی، آغیر سوکوت چؤکموشدو. بو سوکوتو یالنیز سو
داشیندان سوزولوب کویه دوشن دامالارین یئکنسق سسی پوزوردو. عمرانین بدنی
اوشورگه لندی. او بیر داها درک ائتدی کی، آناسی یوخدور. او همیشه لیک گنتمیش، اوزو ایله
برابر ائوین ایستیلیگینی ده آپار میشدیر. قارانلیق دوشدوکجه، عمران داها چوخ
کدرله نیردی. نهایت، اوزونو ساخالیا بیلمه دی، تاختین اوستونه اوزانیب هؤنکوردو.
آرادان نه قدر کئچدیگینی عمران حیسس ائتمه دی. کیم ایسه اونون چيييننه توخوندو.
گوزلرینی آچدی. ائو ایشیق ایدی. سامووار یئنه ده همیشه کی کیمی ستولون اوستونده
زومزومه ائدیردی. سوفره یه یئمک دوزولموش، ستکان-نلیه کی یویولوب سیلینمیشدی.
هر شئی اوز قایداسیندا ایدی. ائله بیل اوتاغین هاواسی دا دئیشمیشدی. بایاکی
سویوقلوقدان اثر قالمامیشدی. عمران

یالنینز ایندی، باشی نین آلتینا یاستیق قویولوب، اوستونه یورغان سالیندیغمی حیسس ائتدی. یواشجا آیاغا دوردو. سامووارین یانیندا دایانیب کدرلی-کدرلی گولومسونن نرگیزی گورنده یئریندن ترپنمهدی. اونا انله گلدی کی، یوخو گورور. لاکین قیز جسارتسیز آدیملارلا عمرانا یاخینلاشدی. اونون گوزلری یاشار میشدی. دامالار ابری کیریپکلری نین اوجوندا تیتیرگیدی. عمران اونو بیرنجی دفعه گورور موش کیمی، دقتله گوزدن کنچیردی، سببینی اوزو ده بیلمهدن کؤکسونو اوتوروب باشینی ترپتدی. نرگیز لامپا ایشیغیندا اونون یاشار میش گوزلری نین پاریلتیسینی گوردو. اونلار دینمزجه هم آغلابیر، هم ده گولومسونوردولر. نه ائتمک اولار؟ کدرله سئوینج انله اولدن اکیز دوغولمامیشدیرمی؟

1954-1955

اؤلن دونیام

بیر فصیل

حسن آغا ائیوانی کوره باخان ائولری نین هیتینده اودون یاریردی. هاوانین سزاق، اطرافین قیروو اولماسینا باخمی اراق ائلی کورگی نین اورتاسی ترله میشدی. الددی نین سسینی ائشیدنده بالتانی کؤتویه سانجیب دیکلدی. گؤدکجه سینی چیینینه سالدی، آغیر-آغیر دوققازا دوغرو آدیملادی.

-نییه اوردا دوروبسان؟

-بری گل، سوزوم وار.

حسن آغا اونا یاخینلاشدی. سلاملاشدیلار. الددی نین گؤزلری گولوردو.

-بیر شنی گؤرمورسن؟

حسن آغا دقتله الددینی باشدان-آیاغا سوزدو. گوردو کی، نیشانلاناندان

بری اوستو-باشی سلیقه یه دوشوب. گولومسوندو.

-دئیه سن قیزین عشقی سنی سیغاللاشدیریب؟

-ائله بو؟

-به، نه ایسته بیرسن؟

-اوست-باشیمی دئمیر منی، بیر چیینیمده کینه باخ.

حسن آغا یالینیز ایندی قوشالولهنی گوردو و گؤزلری ماراقدان ایشیلدادی. بیر اووچو

هر یسلیگی ایله الینی اوزادیب توفنگی آلدی. پاریلدایان قونداغینا، نه قدر تمیزلنسه

ده، یاغی تامام سیلینمه یین لوله سینه باخدی، چاخماغینی چکیب برک-بوشلو غونو

یوخلادی. تتیگی باسدی، سونرا لوله نی ایشیلدایان گونه دوغرو قالدیریب باخدی. نیشان

آلیرمیش کیمی گوزونو قییب اوزونو قونداغا یاپیشدیردی.

-هه، نجه دیر؟

حسن آغا توفنگین آغیر لیغینی بیلک ایسته بیرمیش تکین قوشالولهنی الینده

سانبالادی.

-چوخ مبارک، هاواخت آلیسان؟

-دونن.

-آتماغی نجه دیر، یوخلامیسانمی، دوزمو نیشان آلیر؟

-ائله سنن یانینا گلیمش کی، گندک یوخلایاق.

حسن آغانین بیردن-بیره آلیشان اووچولوق ائهتیراسی بیردن-بیره ده سؤندو.

قوشالولهنی گئری قایتاردی.

-یوخ، بو گون گنده بیلیمیه جم.

-نییه؟

-قوناغیم گلهجک .

الددین دوستوندان بنله جاواب گۆزلهمه دیگیندن بیر آن دوروخدو. او انله زنین ائدیردی کی، حسن آغا همیشه کییمی الوستو راضیلاشاجاق، درحال پاترون داشینی، توفنگینی گۆتوروب اونا یولداشلیق ائدهجکدی .

-قوناغین نه واخت گلهجک؟

-گونورتاوستو، یا دا آخشام طرفی .

-ائه، آی رحمتلیگین او غلو، اونا جان اون دفعه گئدیپ گلریک. تنز اول، توفنگینی گۆتور .

-یوخ، الددین، بو دفعه منسیز گئت .

انله شئی یوخدو. سنسیز اوون نه لذتی. - الددین دؤنوب سویو سوغولموش کوره، جته کی چیلپاق آغاجلارا، چیلکنلره، او تایداکی منشه نین بوز قوواقلارینا باخدی. - اصل اوو واختیدی، هاوا دا هاوالانیب. سنین جانین اوچون اورگیمه دامیب، گئدن کییمی مارال ووراجاییق، اوزوم او جاق چاتیپ کباب چکجم . حسن آغانین اووچولو غونا، سر راست گوته آتماغنا سوز اولایلمزدی. اونلار همیشه بیر یئرده اووا گئدر، او جاق چاتیپ اوو اتی بی شیردیلر. الددین ده پیس اووچو دئییلدی. اما اوزونون الینه یاتان توفنگی یوخ ایدی. یئنه سیندن، تانیشلاریندان آلدیغی توفنگلر ایسه، هردن اونون گوته سینی بوشا چیخاریردی. ایندی اوزونه تزه توفنگ آلمیشدی. حسن آغا بو جاوان اوغلانین اورگیندن کئچنلری دویدو. او باشا دوشوردو کی، الددین اوزونو گۆستریمک ایسته ییر. ایسته ییر کی، کورو کئچیب منشه ده آخشاما قدر دولاشسین، گئری دؤنده الی دولو قایتسین، تزه توفنگین ایلک اوووندان - ووردوغو قیرقووللاردان نیشانلیسینا پای گؤندرسین، قورره لسنین. اونون اوزو ده جاوان اولموشدو. منشه دن قایداندا کندی اورتاسیندا کی ییغیرلارا سیغیشمیردی. ایسته دیگی قیزین دو ققازلاریندان کئچنده بیلیردی کی، هاردا سا گیزله نیب آرخاسینجا باخان وار، آز قالیردی آیاقلاری دولاشسین. آخشاموستو باجیسی، یا دا آناسی اوستونو وورماسالار دا، اونون اورگیندن کئچنلری باشا دوشور، اوولانان قیرقووللاردان قونشویا پای گؤندریردیلر. بو پای حسن آغانین دئییکلیسی نین گیزلیجه اورک دؤیونتوسونه، یانقلاری نین قیزارماسینا سبب اولوردو. اثرته سی گون ایسه اونا ناخیشلی یون جوراب، یا دا یانقلاری ایشله میی دسمال گلیردی... حسن آغا باشا دوشوردو کی، الددین بو ساعت توفنگدن چوخ اوزونو سیناماق، نیشانلیسی نین گؤزونده او جالماق ایسته ییر .

-انله گرک بو گون گئدک؟ قوی قالسین صابا جا. آخشامدان حاضر لاشیب اوباشدان گئدریک. گؤرمورسن گون هارا قالخیب؟ بیز کورو کئچنه جن گون گونورتادان اییله جک .

-هله آخشاما چوخ وار، سؤزومو یئرہ سالما، اؤزون بیلیرسن کی، الی بوش گئریه قاییدا بیلیمرم .

حسن آغا اونون ائیهمینی باشا دوشدو. گولومسوندو .

-واللاه هئچ هوسیم یوخدو .

-باشین حاقی، سندن ال چکن دئیلم، گئدک !

حسن آغا یاری خوش، یاری زور راضیلیق وئردی .

اونلار تورپاق بولدان آرالانیب، یارغانین فاشینداکی جیغیرا چیخدیلار .

آلان هامیدان قاباقدا گئدیر، تئز-تئز جیغیردان چیخیب سیرکنلرین آراسینی دولاشیر،

آیاغینی آستا-آستا باسیب یئری ایمسیله بیر، تور اغیلاری هور-کودور، سونرا گئری قاییدیر،

الددی نین ال-آیاغینا سورتونوردو. الددین ایتین سئوینجینه شریک اولورموش کیمی اونون

باشینی سیغاللا بیردی .

دیکدیره چیخدیلار. حسن آغا ایاق ساخلابیب گیرمهیه اننن یولا باخدی. بیردن

بدنی اوشورگهلندی. برکدن آسقیردی. الددین سسه دؤنوب باخدی و گوردو کی،

حسن آغا دیکدیره دایانیب آشاغی ائتمک ایستمیر. الددین گئری قاییتدی. نییه

دوردون؟

-انشیتمه دین تک صبیر گلدی؟ - حسن آغا گوزونو الددین نین اوزونه زیلله دی .

اونون باخیشلاریندا بیر یالواریش واردی. - هئچ آیاغیم گئتمیر، گل قاییداق .

-آی حسن قاغا، سن ده لاپ مزه لی اولموسان، تک صبیر گلنده نه اولار؟

بئله شئیدن اؤتری ده، آدام گئریمی قاییدار؟

-بیلیرم، سن بئله شئیلره اینانمیرسان، آما من اینانیرام. تک صبیر

منه دوشمور، من قاییدیرام .

او، دوغرودان دا گئری دؤندو. الددین نه قدر یالواریسا، انشیتمک ایستهمه دی .

حتی اونون یولونو کسب قاباغیندا آتلیب-دوشن آلانی دا آجیقلا نیب قوودو .

-آی حسن قاغا، بیر ایاق ساخلا، گور نه دئییرم؟

حسن آغا دایاندی. هیجانندان سینه سی قالخیب-انن الددینه باخدی .

-نه دئییرسن؟

-بیر شرطیم وار .

-نه شرط؟

-باخ، بو ایسپیچکانی نیشان قویاجام. اگر بیرنجی گوتهیه وورا بیلسم،

گئدیریک. اگر وورا بیلسم، سن دئین اولسون، قاییدیریق .

حسن آغا ترددود ایچینده دایاندی. اوندان اینتیظارلا جاواب گوزله ن الددینه

خئیلی باخدی. نه فیکیر یشدیه، "یاخشی" دئدی و کؤکسونو

اوتوردو. الددین قوش کیمی سیچراییب آرالاندی. یولدان کناردا، سیرکنلیکلرین ایچیندن اوجالان قانقالین اوجونا کبیریت قوتوسونو تاخدی و عینی سرعتله گئری قاییندی. -بوردان نیشان آلم، یوخسا بیر آز گئری چکیلم؟ -بوردان نم ده وورار، باخ، گئت او دیکدیره . الددین دئییلن ییره گئندی و توفنگی اوزونه قالدیرماغی ایله نیشانی وورماغی بیر اولدو .

-ایندی نه دئییرسن؟

-یاخش، سن دئین اولسون، - دئییه حسن آغا کؤنولسوز جاواب وئردی و آیغینی سورویه-سورویه ائنیسه دوغرو آدیملادی .

کورون سویو گؤز یاشی کیمی دومدورو اییدی. یارغانلارین دبیی، چیلکنلرین اطرافی سیمرا باغلامیشدی. سو ائله داپاز لاشیب، ائله شفافلاشمیشدی کی، چاپین دبیینده کی داشلار آیدینجا گؤرونوردو. سویوق اولماسایدی، آدم چرمشیب آسانلیقلا او اوزه کئچه بیلردی .

الددین یولغون کوللاری نین آراسینداکی قاییغی ایتهلییب سویا سالدی. هامیدان قاباق آلان آتیلیب قاییغا میندی. حسن آغا کورگی گؤتوروب بورون طرفه کئچدی . الددین چپی الینه آلدی. ایکی-اوج تکاندان سونرا کورو یان ائله دیلر . خزل دیزه چیخیردی. قووقلار، پالیدلار، جیر مئیوه آجاجلاری، ساققیز کوللاری یارپاقلارینی تۆکسه لر ده، بیر-بیرلرینه سؤیکه نیب سیخلاشمیشدی لار. ائله بیل سویوقدان قورونماق اوچون بیر-بیرلرینه قیسلمیشدی لار. بیرجه قیزیلجیق کوللاری یارپاغینی تۆکمه میش، یاز-یای آیلاریندا اولدو غو کیمی قالینلاشیب فیزیللیغا دؤنموشدولر . آلان قاباقدان گئدیر، آیاقلارینی آستا باسیر، آرابیر دایانیب قولقلارینی شکله ییر، اطرافی دینشه ییردی. منشه نین درینلیگیندن، قاراسو طرفدن قاز سسی گلیر، قاناد سسی ائشیدیلیردی. بیردن آلان دایاندی. یئری ایمسوله ییب گئری بویاندی و قامیشلیغا دوغرو قاچیب مانغا یاتدی. حسن آغا قولتوقالتیسیندان گوئه چیخار دیب توفنگی دولدوردو. الددین قاباغا، ایتین یانینا گئندی. دقتله خزله، قامیشلیغین کنارینداکی نم تورپاغا باخدی. الی ایله ایزی گؤستردی .

-قاباندیر، ایندیجه کئچیلر .

ایت ایزی آلیب بیر خئیلی قامیشلیغین یاخاسی بویو گئندی. سونرا یانا بورولوب، منشه نین درینلیگینه قاچدی .

-دئیه سن، اییی آلیب، احتیاطلی اول، - دئییه حسن آغا پیچیلتی ایله گؤستریش وئردی .

اونلار دیزه قدر خزله باتا-باتا، نفسلرینی درمهدن آلانین دالینجا گئندیلر .

مئشه قالینلاشیردی. قیزیلجیق کوللاری، سارماشیقلار، آغاجلارین گؤده سینه ایلان کیمی دولانیب قول-بوداق آنان ترنیکلر تنز-تنز یوللارینی کسیردی. آرابیر قوشلار کوللاردان بیریلتی ایله اوچور، قامیشلیغین او تاینندا گؤزدن ایتیردیلر .

بیردن آلانین سسی گلدی؛ اول کسیک-کسیک، سونرا بو غوق-بو غوق. الددین سیچراییب قاباغا آتیلدی. آلانین خاصیتینی بیلیردی: اوو گورنده همیشه بئله ائدردی. اونلار قامیشلیغین یانیندان تالایا چیخاندا گوردولر کی، آلان ایری بیر قابانی قاباغینا سالیب قوور. الددین توفنگی اوزونه قالدیردی، تنگی چو کدی. ایل زینگیلدهدی و قیزیلجیق کولونا دوغرو قاچدی. اونلار اوزلرینی بئتیرنده گوردولر کی، آلان هور هوره قیزیلجیق کولونون اطرافیندا فیرلانیر. ایت اونلاری گورنده داها دا اورکلندی و کوللوغا جومولدو .

-موردار کولا گیریب، تنز اول، آراکسمه یه آلاق .

حسن آغا یزینده دایاندی. الددین قنشر طرفه کنچدی. قیزیلجیق کولونو آرایا آلدیلار. چاخماغی چکیب توفنگلری کوللوغا توشلادیلار. بارماقلار تنیکده حاضر دایاندیلار .

قیزیلجیق کولو ائله قالین ایدی کی، بو اوزوندن باخاندا او اوزونو گورمک مومکون دئییلدی. ایتین قووب کولا سالدیغی قبان دا، ائله آلانین اوزو ده شینیگیب هاردا سا دایانمیشدیلار. اوچولار دا نفسلرینی ایچری سالمیشدیلار. بیر بالاجا شیقیلتی ائشیدن کیمی تنگی چکیب همین سمته گولله آتاسیدیلار .

حسن آغا کولون درینلیگینده ایت زینگیلتیسی، سونرا شیقیلتی ائشیتدی. یقین ائندی کی، آلان قبانین قاباغینی کسمیشدیر. دونوز ایسه نفه سینی دریب فرصت گوزله بیر، آراجیق کئچسه، ایتی پارچالایاجاق. توفنگینی او سمته هرله ییب تنگی چکدی. آلان سیچراییب کوللوقدان کنار ائتیلدی. گولله سسینه دیکسینن قوشلار، آغاجین بوداغیندا کی قارغالار هاوایا قالدیلار و اوزون زامان جیویلتی سسی قارغا قاریلتیسینا قاریشدی .

باریت توستوسو چکومه میش حسن آغا گوردو کی، قبان کوللوقدان چیخیب خورتلایا خورتلایا قامیشلیغا قاچدی. قوللاری یانینا دوشدو. او یقین بیلیردی کی، گولله سی بوشا چیخما ییب. بس نجه اولموشدو کی، قبان قاچیردی. آلان دا گورونموردو. توفنگی یئره آتدی. اورگی سکسکی حالدا قیزیلجیق کولونون باشینا دولاندی و گوردو کی، آلانین بدنی تیترگیر. ایت چاشقین حالدا گاه قویروغونو بولاییب ایرملی ایلییر، گاه دا گئری چکیلیب کسیک-کسیک زینگیلده بیردی .

الددین سارالمیش کوللارین آراسیندا آرخاسی اوسته اوزانمیشدی. سینه سیندن قان آخیردی. پاپاغی کنار دوشموشدو. حسن آغانین دیزلری قاتلاندى. ائله بیل گوزلرینه قارانلیق چؤکدو. باشی هرلندی. سلدیرلهیه-سلدیرلهیه الددینه یاخینلاشدی. دیز چؤکوب بیر خئیلی دونموش کیمی، لال-دینمز قارشیسیندا اوزانان الددی نین اؤنوده دایاندی. ائله بیل اونون نیطقی توتولموش،

دامار لاریندا قان دونموش، گۆزلرینه تور گلمیشدی. نه دیللنه بیلیردی، نه ده ترینه خئیلی گۆزلهدی. سونرا تیتیرک اللری ایله خزل، اوتلاری کنار اآندی. الددینین هله ده توفنگین تتیگینده اولان بارماغینی آرالادی. اونو قوجاغینا آلیب کوللوقدان کنار اچکدی. بیر خئیلی نه ائدهجه یینی بیلهدن بئلهجه دایاندی. سونرا الددینی یئیندن خزمین اوستونه اوزاتدی. نفهسی دارالدی. هؤو لله دار تیب یاخاسینی اچدی. پننجینی، کۆینی نین دویمه لری ویزیلتی ایله اطرافا سپه لندی. بوغازینا بیغلمیش گۆز یاشلارینی اوددو. الددینین باشینی قالدیریب دیزی نین اوستونه قویدو. اونون دا پننجینی، کۆینی نین یاخاسینی اچدی. الی ایستی قانا بولاندی. بوغولا-بوغولا: "منیم ائومی نییه بیخدین، - دئدی، - ایندی من نه ائدیم، جاماعتا نه جاواب وئیریم، سیزینکیلرین اوزونه نئجه باخیم، آ ظالم بالاسی؟ آی بدبخت اوغلو، بدبخت، اوزونو ده، منی ده نییه بدبخت ائله دین؟ سنه دئمهدیممی تک صبیر گلدی، گل قاییداق. ایندی من باشیما هارانین داشینی تۆکوم؟!"

الددین ائله بیل بو سۆزلری ائشیتدی. گۆزیرینده ایشارتی سئز یلیدی. دوداقلاری ترپندی. سسی گوجلّه ائشیدیلدی.

-سنده نه گوناہ وار، آی حسن قاغا، گۆرونور عجل منی چکیرمیش.

الددین بدنیندن گیزیلتی کئچدی. بو گیزیلتیدن قوللاری، قیلچالاری گریلیدی و ببردن سوستلشیب بوشالیدی. حسن آغا اونو قوجاقلاییب هؤنکوردو. باشا دوشدو کی، الددین جانینی تاپشیردی. دقتله گۆزلرینه باخدی. تئلینی سیغاللادی، الینی اوزونده گز دیردی.

بئلهجه، منییت قوجاغیندا نه قدر دایانديغینی بیلهدی. هاوانین قارالیب گونون یاخدیغیندان، آخسامین دوشدویوندن خبری اولمادی. بیر ده او واخت آیلیدی کی، منشهیه قار انلیق چؤکور. اوزونه توختاقلیق وئردی. منییتی ائهمالجا یئرّه، قیروولانمیش خزمین اوستونه قویدو. منییتین آياقلارینی، قوللارینی دوزلندی، گۆزلرینی سیغادی، پاپاغینی گتیریب باشی نین آلتینا قویدو. بوندان سونرا قامتینی دوزلیدی دیکلیدی. سازاق باشلامیشدی. منشه سوکوتا قرق اولموشدو.

حسن آغا اطرافا سپه لنمیش قورو بوداقلاردان بیر قوجاق بیغدی، گتیریب منییتین یانیندا یئرّه تۆکدو. اللری اسه-اسه جیبلرینی آختاردی. کیریت چیار دیب اوجاق قالادی. منشهیه قیزیل دیللی آلوون ایشیغی یاییلدی. سونرا ایری بیر کۆتویو سورویوب اوجاغا قویدو. بیر خئیلی چارتیلتیپلا یانان اودونلارا باخدی.

آلان بییره یاتدی. قاباق ایاقلاری نین اوستونده، خزلی خیشیلدادا-خیشیلدادا، زینگیلدهیه-زینگیلدهیه مئیتین برابرینه قدر سوروندو. اونا ایمسیلهدی و بیردن دیک آتیلیب گئری سیچرادی. حسن آغا دولموشدو. باشینی اللری آراسینا آیب، ایچین-ایچین، کورون-کورون آغلادی. ائله بیل آلان بونو باشا دوشدو. اولماسینا آرا وئریب تزه دن بییره یاتدی. بو دفعه سورونه-سورونه حسن آغایا یاخینلاشدی. ایتین زینگیلتیسینی ائشیدن کیشی الینی اونون باشینا چکدی. ایت اوزونه حیان تاپمیش کیمی سیویشیب اونا لاپ یاخینلاشدی. قویروغونو بولادی، حسن آغانین بدنینه قیسیلدی. هر ایکسی تیتیرگیدی. حسن آغا ایتین بو حرکتیندن اورکلندی، اوزونه حمرد تاپمیش کیمی اولدو. بدنی نین تیتیره مہسی آزدی. الینی ائیم-ائیم اسن آلانین باشینا چکدی. "ایندی نه ائله یک، آلان، بو دردی کیمه سؤیله یک؟ اوزون گوردون کی، منده گونا اولمادی، بدبخت اولونو عجل چکیب بورا گتیردی! اوزونون ده ائوینی بیخدی، منیم ده. ایندی منه کیم ایناجاق؟". کیشی نین یاناقلاریندان یاش یووارلاندی. ائله بیل آلان دا آغلابیردی، اوجاغین ایشیغیندا گوزلری پاریلدا بیردی.

خئیلی بئلهجه اوتوردولار. سونرا حسن آغا آستاجا آیاغا دوردو. توفنگلری گوتوروب قامتینی دوزلندی. بیر خئیلی چاتیرتی ایله یانان اوجاغا، آلوون ایشیغیندا اوزانمیش الدی نین صیفتینه باخدی. کؤکسونو اوتوروب آستا آدیملارلا اوزاقلاشماغا باشلادی. ایت ده دوردو. قویروغونو قیسیب یازیق-یازیق بویلاندی. حسن آغا گئری دؤندو. گوزلری آلانین گوزلرینه ساتاشدی و گوردو کی، ایتین اوزونده، گوزلری نین آلتی برابرینده ایکی سولو زولاق ایشیلدا بیر. اونا یئنین قهر بوغو: "سن بوردا قالارسان، یاخشیمی، آلان، الدینی منشه ده تک قویماق اولماز. اونون یانیندا، اوجاغین قیراغیندا اوتورارسان. قویمازسان قورد-قوش یاخین گله، یاخشیمی؟ من ده گندیم کنده گوروم نئیله بیرم، باشیما هارائین داشینی سالیرام". آلان ائله بیل دئییلنلری باشا دوشدو. بیر اوجاغین ایشیغیندا آیدین گورونن مئیتنه، بیر ده حسن آغایا باخدی. چؤمبلدی. حسن آغا قارانیقدا گوزدن ایتندن سونرا آغزینی گویه توتوب، آجی-آجی اولادی.

منشه ساکیتلشمیشدی. نه قوش سنسی ائشیدیلیردی، نه ده قاناد شاققیتیسینی. هر دن بیر آدامین اتینی اورپشدرن باقوش اولماسی اولماسایدی و کورون قیزیلتیسینی آیدینلاشماسایدی، اینسان مورگولهین منشه ده واهیمه له نیب اولردی.

حسن آغا ساختادان دونموش خزل و قورو آعاج بوداقلارینی ایاقلا یا ایاقلا یا ساحله دوغرو آدیملاییردی. هله اوزونه گلهمیشدی. هارا گنده جهیننی، نه انده جهیننی بیلمیردی. بیلمیردی کی، اول اوز ائوینه گئتسین، یوخسا قارداشیگیله. دردینی اول آناسینا آچسین، یوخسا اروادلار اوز-گوزلرینی جیریپ ساچلارینی یولدوقدان سونرا اونا آریغا آیب دیدیم-دیدیم ائده جکدیلر؟ هئچ نه آنلامیر، هئچ نه باشا دوشه بیلمیردی ...

بیردن قاباقدان شیققیلیتی و آت فیخیرتیسی ائشیدیلدی. حسن آغا دیکسیندی، آما یولدان چیخمادی. اوزگه وخت اولسایدی، سیچراییب آغاجین دالینا کئچر، توفنگی هرلهیب الینه آلا، چاخماغی چکیب گولهنی لولهیه وئرر و بارماغی تئیکده گوزلهپردی. آما ایندی ائله بیل هئچ نه گورمهدی. باشینی آشاغی سالیب خزلی خیشیلدادا-خیشددادا یولونا داوام ائتدی. آت بیر ده فیخیردی، چاخماق شاققیلادی و بوغوق سس ائشیدیلدی: -آیه، کیمسن؟

-منم .

شمیددین آغا قارداشی نین سسینی تانییب آتان دوشدو .

-نه اولوب؟

حسن آغا دینمهدی. شینیددین آغا گوردو کی، قارداشی بوزوشوب. ائله بیل اونون ائلی کورگی، گنیش سینهسی قاتلانمیش، بلی ده اویلمیشدی. شمید-دین آغا اوترافا بویلاندی .

-به، الوددین هانی؟

حسن آغا دینمهدی. بیلمهدی سوزه نهدن و نئجه باشلا سین، احوالاتی قارداشینا نه تهر باشا سال سین .

-هئچ آن دا گوزومه دیمیر. به، اووا گلهمیشدینیز؟

-کاش قوچالاریم قیریلیدی، هئچ گلهمیدیک .

-ه، بیر دوز-عملی دانیش گوروم نه اولوب؟

-الیمدن خاتا چیخدی، بدبخت اوغلونو اولدوردوم .

-ه، نه دانیشدیغیندی؟

شمیددین آغانین بوغازی قورودو، اودقونا-اودقونا قالدی. نه قدر چالیشدیس، سوزونون دالینی گنیره بیلمهدی .

-واللا هئچ اوزوم ده بیلهدیم نئجه اولدو؟

-به مئیبت هانی؟

-اوردا، اوجاغین قیراغیندا بیر .

شمیددین آغا مئشه نین درینلیگینده قیزاران قیزیلجیق کولونا باخدی. باشا دوشدو کی، قارداشی مئیبته قورد-قوش یاخین گلهمسین دئییه اوجاق قالاییب. ایندی جانلارین کورسک وختی ایدی. سورو ایله گزیر و اللرینه کئچهنی داغیدیردیلا .

-ایندی نه ائله مک ایسته پیرسن؟

-بیلیرم .

-یاخش، ارواد کیمی هونکورمه! کیشی نین باشینا ایش گلر، الیندن خاتا دا چیخار، آدام اولدوروب زیندانا دا دوشر .

قارداشی نین آجیقلی سسی ائله بیل حسن آغانی اوزونه گنیردی. الینن آرخاسی ایله گوزونو سیلیب دیرچلیدی. شمیددین آغا آتینی یئدکلهیب قاباغا دوشدو. ایری آددیمارلا ایشیق گلن طرفه یئردی .

آلان چنه سینی بیلکری نین اوستونه قویوب مؤبیتین یانیندا اوزانمیشدی. خزل خیشیبتیسی و آت فینخیرتیسی ائشیدن کیمی دیک آتیلدی. آت اونو گۆرن تکین اوخراندی. آلان ایکی-اوچ سیچراییشلا اوزونو اونلارین اوستونه سالدی. ایت آتی، آت دا ایتی ایمسیلهدی. آلان صاحبی نین آیقلارینا دولاشدی، قویرو غونو بولاییب فیرلاندی. بیردن نییسه خاتیر لامیش کیمی دایاندی. آغزینی گۆیه توتوب آجی-آجی اولادی. آت دا اونون سسینه سس وئردی. آیقلارینی یئره دؤیوب کیشنهدی.

شمیددین آغا مؤبیته یاخینلاشدی. دیز چؤکوب اوجاق ایشیغیندا آلا-بولا گورونن صیفینه باخدی. الینی مؤبیتین اوزونه چکدی. اونون تزه پئنجه یینو، تزه شالوارینا، تزه چکمه لرینه تفرینج ائتدی. "ظالم بالاسی ائله بیل توپا یوخ، اولومه حاضر لاشیرمیش"، - دئییه اورگیندن کئچیردی. دوز بیر آی قاباق الددینی اوزو شهره آپارمیشدی. گلینه ده، الددینه ده پالتارلاری اوزو آلمیشدی. ائلچیلییه ده اوزو گئتمیشدی. الددین اونون گوزو قباغیندا بؤیوموشدو، اونو دوغما بالاسی کیمی ایسته بیردی. دوز بیر هفته دن سونرا تویونو ائده جکدیلر. چیراق اوشاغی دا، آلقاز اخلیلار دا مصلحتلشمیشدی لر کی، ماهالین ان ماهیر زورناچسی حوممتی گتیر سینلر، حتی بئه ده وئرمیشدی لر. آشیق قارنئت ده بیغینی ائشه-ائشه سازینی کؤکله ییب گوزله بیردی. قوهوم-اقربا، کندین بوتون قیز-گلینی اللرینه خینا یاخیب اویناماغا حاضر لاشیر دیلار. شمیددین آغا کورلدی. آیاغا دوردو. آتین جیلو ووندان یاپیشدی. بوزوشن قارداشینا باخدی.

-سن بوردا قال .

سیچراییب آتین بئلینه قالخدی. یویهنی دارتیب کوره دوغرو چاپدی. آلان دا اونون دالینجا گئتدی. آما بنش-اون آددیم آتامیش زینگیلده ییب دایاندی. گاه قارانلیقدا گوزدن ایتمکده اولان آتلییا باخدی، گاه دا اولزیمکده اولان اوجاغین قیراغیندا دایانان قارالتییا. خئیلی تر ددودن سونرا قویرو غونو قیسیب زینگیلده ییزینگیلده ییه گئری قاییتدی. مؤبیتین یانینا اوزانیب باشینی بیلکلرینه سؤیکهدی. شمیددین آغا آتی بیرباش قارداشیگیله سوردو. زنجیردن آچیلیمیش ایتلر اونو آز قالا یهردن سالاجاقدیلار. آما کیشی نین تانیش سسینی ائشیدیب دایاندیلار. او، آتی هیته چکدی. تالوارین آلتیندا یویهنی دیرمه یه باغلادی. پیلله لر ی قالخیب، بیرباش آناسی نین اوتاغینا کئچدی. گولو خانیم ایچریسی باشدان-باشا گبه ایله دؤشنمیش ائوین یوخاری باشیندا دؤشکچه نین اوستونده اوتوروب یاستیغا دیرسکلنمیشدی. قباغیندا چای واردی. دمیر سوبا

گور هاگور لا یانیردی. شمیددین آغا ایچری گیرن کیمی کک اوتو چایی نین اترینی دویدو. قاپی نین آغزیندا بیر آز آباق ساخلادی، سونرا اورکک آددیملار لا آناسینا یاخینلاشدی. اوتوز لوق چیراغین ایشیغیندا صیفتی آیدین گورونن آناسی نین گوز لرینده کی غضب قاریشیق سولا فیکیر وئر مهن، قارشیسیندا دیز چوکوب الیندن اوپدو؛ ارواد دا او غلونون آلیندان. شمیددین آغا خئیلی بئلهجه، آناسی نین اونونده دیزی اوسته قالدی و یالنیز او، ایشاره اندندن سونرا بویرونده بارداش قوروب اوتوردو. اروادین عادت ایدی: او زو چاغیر مامیش هئچ کس جسارت اندیب ایجاز هسیز اونون اوتاغینا گیره بیلمز دی؛ او هاندا دا یانیندا اوتورماق اولو.

اوتاغا سوکوت چؤکدو. گور هاگور لا یانان دمیر سوباداکی اودونلارین چاتیر تیزی داها آیدین انشیدیلیمه باشلادی. قاپاغین دئشیکلریندن سوز ولوب دوشن ایشیق زولاقلاری گبهلرین اوستونده چارپاز لاشیب تیرشدی. گوللو خانیم باشینی قالدیریب او غلونون اوزونه باخمادان آستا-آستا چایینی ایچدی و یقین آنددی کی، او غلو اونون یانینا بوش-بوشونا گلیمه ییب.

قاپی آزاجیق آرالاندی. گوللو خانیم ترس-ترس، زهمله نجه باخدیسا گلین گلیمه یینه پشمان اولدو و کؤلگه کیمی یوخ اولدو. شمیددین آغا باشا دوشدو کی، آناسی حیرصلیدی، نیسه آجیقلا نیب، بلکه ده اونون چاغیر یلمامیش گلیمه یینه غضبله نیب؟ بلکه اورگینه نسه دامیب؟ اروادین قاشقاباغی بولود کیمی توتولمنشدو. او زو یاغیب بوشالماسا، اونا توخونماق اولمازدی. نهایت، گوللو خانیم گوزونو هرله ییب او غلونون اوزونه باخدی.

-نه اولوب، بو گنجه واختی گلیمه یین خئیبر دیمی؟

اروادین زهملی سسی فیکیر گوتور موش شمیددین آغانی دیکسیندیردی.

-یوخ، آی آنا، خئیبر دئییل، باشیمیزا ایش گلیب، یانینا مصلحته گلیمیش.

-نه ایش؟

اروادین تعجب و تشویش دولو بو سوالی وئر می ایله دیر چلمه سی و یانینداکی عصانی الینه آلماغی بیر اولدو. شمیددین آغا واهیمه لندی. اونا ائله گلدی کی، آناسی اوشاق واختلاریندا اولدو غو کیمی اونو دویه جک.

-حسن آغانین الیندن خاتا چیخب.

-نه خاتا؟

-آدام اولدوروب.

-کیمی؟

-الدینی.

-هاردا؟

-او تایدا، منشه ده.

گوللو خانیم ائله بیل ساکیتلاشدی. یئرینی دوشکچه نین اوستونده راحتلا ییب یئنین یاستیغا دیرسکلندی. بوش ستکانی گئری ایتله دی. نلبه کی جین

گیلده دی. گلین ائله بیل قونشو اوتاقد بونو ائشیتدی و قایینا ناسی نین اورگیندن کچهنی دویدو. قاپینی آرالاییب سسسیز آددیملار لا اروادا یاخینلاشدی. بوش ستکانی گوتوردو.

بیر گوز قیرپیمیندا تزه چایلا گئری قاییتدی. گوللو خانیم یئنین آستا-آستا چایینی ایچدی. -قونجه بیلیر می؟

-یوخ، سندن باشقا هئج کسه دئمه میشم .
-یاخشی ائلاییسن. ایل قدر اوزون گورونن بیر نئچه آن دا گلیب کنجدی .
-دور، آرابانی قوش، اوشاقلاردان دا گوتور، گنت مئیتی گتیر .
-هارا؟

-سوزومو کسمه! - آرواد دؤنوب ترس-ترس او غلنون اوزونه باخدی .
-بیرباش بیزیم هیته. خاتانی بیز ائتمیشیک، آلتیندان دا بیز چیخمالییق .
شمیددین آغا آیاغا دوردو. الینی قاپی نین دسته یینه اوز اتمازدان اول دؤنوب
آناسینا باخدی .

-به، حسن آغا نئیله سین؟

-مئینته برابر ائوه گل سین !

او غلو گئندن سونرا گوللو خانیم آیاغا دوردو. باشی تاواندان آسلیمیش
اوتوز لوق چیراغا توخوندو. لنگرلنن چیراغین کولگه سی دیواردا، پنجره
تاختالاریندا، دؤشمه و تاواندا واهیمه لی هویوللار کیمی دولاشدی. آرواد اون دورد
تاختالی اوزون دونون قیرچینلارینی، بئلی نین بوزمه سینی سیغاللادی، قارا آتلاس
کوفتاسی نین یاخاسینی یوخلادی، ایکی قاتار بوتالی قیزیل دوزولموش قارا مخمر باش
چکی سینی دوزلندی، بنؤوشی یئللی قارا کلاغایی سینی گوزونون اوسته دارتدی .
کوفتاسی نین آلتیندان باغلادیغی قورشاغا ال گز دیردی، ناقانین یئرینده اولوبولمادیغینی
یوخلادی و عصانی الینه آلیب اورتا دیواری بیر-ایکی دفعه تاقیلداندی. گلین
قاپیدا گوروندو .

-قؤنچهنی بورا چاغیر .

آروادین زهملی سسی ارینین اوودان گئج قابیتماسیندان و قاینی شمیددین
آغانین آناسی ایله پیچیلداشماسیندان سونرا آرابانی قوشوب تله سیک گئتمه سیندن اورگی
اوچونان گلینی داها دا واهیمه لن دیردی. آغزینی آچیب نسه سوروشماق ایسته دی. آما
قایناناسی نین زهملی نظرلرینی اوزونده دیوب، دینمزجه گئری چکیلدی. گوللو
خانیم بیر آز آرالی قالمیش پنجره تاختالارینی کیپ باغلادی، اساسی ایله دمیر سوبانین
قاپاغینی اورتدو، اوتوز لوق چیراغین فیتیلینی آشاغی چکدی. اوتاغین ایشیغی آزالدی و ایچری
آلا قارانلیق اولدو. بوندان سونرا کئچیب یئرینده، دؤشکچهنین اوستونده اوتوردو .

گوللو خانیم چیر اقلیلار نسلینی چوخ یاخشی تانیبیردی. هله بو ائوه گلین گلمزدن اول، دؤشو-باشی یئنیجه چیخیب قیز هددینه دوشن واخت گوردیو بیر احوالاتی یادینا سالاندا ایندی ده باشی نین توکو قارسییب یوماغا دؤنور. نالتؤکن یایلاغینا گنتمیشدیله. نویلو بولاغین اوست طرفینده، یاشیل دؤشده، محله محله دیه تیکمیشدیله. گون چیتدایان کیمی سیغیر چیلار مال-قارانلی هایلابیب اؤروشه آپاریردیله. قیز-گلین ایسی نویلو بولاغین اوستونه تۆکولور، ال-اوزلرینی یویوب سیغالانیر، سونرا دا سنکلرینی دیش گۆینه دن بومبوز سو ایله دولدوروب دیه لره قاییدیردیله. مال-قارا اؤروشدن قاییدانا قدر سامووار قایناییر، چای دمله نیر، ستکان-دیه کی ایچینده آچیلیمیش سوفره یه دوزولوردو. سحر تئزدن قویون-قوزویا باش چکمه یه گندن آتلی کیشیلر بینه لره قاییداندا هر شئی حاضر اولوردو.

گوللو گلین دیه سی عمر کوخا گلین دیه سینه یاخین ایدی. عمر کوخا ائلی کورکلی، اوزون، قالین ساققاللی بیر کیشی ایدی. باشینا ساچاقلی پاپاق قویاردی. اوزون آرخالغی نین آلتیندان بئلینه ائلی قورساق باغلاردی. ایری گوموش خنجری واردی. گوللو گۆز قویموشدو: کیشی هر سحر اؤروشدن ساغینا قاییدان مال-قارا ایله بیر لیکده گلیر، دیه نین قباغیندا آندان دوشور. خال-خالدا فیرلانان قوچ عمر کوخانی گۆرن کیمی صاحبی نین یانینا قاچیر، باشینی آشاغی سالیب کیشیبه هوجوما کئچیردی. عمر کوخا اونون بوروق-بوروق ایری بوینوزوندان یاپیشیب بوینونو قانیریدی. بئله جه خئیلی اوینادیقان سونرا قوچ خالخال قاییدیر، عمر کوخا ایسه آچیغا گیریردی. گوللو بیر نچه دفعه گلینلره قوشولوب اونا قوللوق دا ائتمیشدی. گۆرموشدو کی، کیشی پؤرتدومه (نیشیر یلمیش بیر قوزونون یاریم شاققاسینی ساریمساقلی قاتیقلا یئدی کون سونرا اوستوندن بیر جمع ارینمیش یاغلا بال ایچیرمیش، سونرا دا یاستیغا دیر سلدسندرک چای ایسته میشدی. گوللو بیر-ایکی دفعه گلینلردن قباغا دوشوب اونا چای وئرمیشدی. دئیسه ن کیشی نین ده قیزدان خوشو گلیردی. اوانو "آ گوللو-پوللو قیزیم، گونون آغ اولسون، بیر ستکان چای وئر"، - دئییه بویورموشدو دا.

اومر کوخانین شامیل آدلی بیر اوغلو دا واردی. بیغ یئری یئنیجه ترله بیردی. گوللو حیسس ائتمیشدی کی، نه دنسه اؤزو ده بیلهدن شامیلی گۆرنده آیاقلاری دولاشیر، اورگی گوپولدا بیردی. تئز قاچیب دیه لرین آراسیندا گیزلنیردی. حتی بیر-ایکی دفعه اؤزونه گولمی ده توتوموشدو. اورگیندن کئچیرمیشدی کی، آدامین عمر کوخا کیمی بیر قایناتاسی اول.

بیر گون ائل داغدان آرانا کۆچمزدن خئیلی اول آروادلار خیسینلاشماغا باشلادیله کی، عمر کوخا کیچیک گلی نینی اولدورمک. گلین آلت تو

مانینی ایتیریب. بو، بیابیر چیلیق ایدی. قیزین یا گلی نین آلت تومانی نی ایتیرمه سی ناموسونو ایتیرمه سی دئمک ایدی. ناموسونو ایتیره نین عیبینی ایسه یالینیز قارا تورپاق اؤرتمه لی ایدی. یازیق گلی نین گزمه دیگی یئر قالمامیشدی. دیه نین ایچینی الک-ولک ائله میشدی: بورغان-دؤشه یین آراسینا، کئچه لرین-کیلیملرین آلتینی، چنتلرین دالینی، نمیلرین. تئز نلرین ایچینی بئله آختارمیشدی. تومان بیر پارچا یاغلی ایه یه دؤنوب جینباتا چکلمیشدی. "کاش قوللاریم سینایدی، او گون پالتار یوما یا دیدیم، تومان-کۆینه یه ال وورما یا دیدیم. آخی، من گنجه هئچ کس گۆرمه سین دئییه، پالتاری دیه نین بؤیرونه،

ایپین اوستونه سرمیشدیم. هامیدان قاباق دوروب، گنجه ساز اغیندان تپیمیش پالتاری بیغاندا گوردوم کی، تومان یوخدو. بو نه تهر شئیدی؟ اوغرو گلسیدی، پالتارین هامیسینی آپاراردی. بیر ده پالتار اوغرونون نئینه لازیمدی؟ اونلار گلنده آت چاپیب ایلخی قووور، سورو آپاریر دیلار. یوخ، بو، ناموسا ساتاشماقدی. گورونور، کیمینسه بیزیمکیلرله دوشمنچیلیگی وار، حاق-حساب چکیرلر. باشیم باتسین، بوینوم سینسین، اوله سییم". کیشی ده گوزه گورونموردو، گلین ده. گلین دیهنین بیر کونجونه قیسیلیب ایچین-ایچین آغلابیردی، کیشی ایسه آلاچیقدا، دوشکجه نین اوستونه اوزانیب هولوندان گهیلده بیردی .

بیر آخشاموستو گوللو قورخا-قورخا دیهیه یاخینلاشدی. چنه نین آراسیندان ایچری بویلاندی. آستادان گلینی چاغیردی .

-بیر بری دور، سوزوم وار. بیبیم دئییر کی، دونن سحرین آلا تورانیندا گوردوم کی، جامیش نسه یئیر. بلکه اوزولموشون یئدیگی ائله همین شئیدی. گوللو کولگه کیمی چکیلیب گئندی. گلین دونوب قالدی. گوزونون یاشی قورودو. آما بیلمه دی بو سوزو کیمه و نجه دئسین .

عمر کوخا گوللونون سینه-سینه گلدیگینی و گئندیگینی گورموشدو. آما گلینه نه دئدیگینی ائشیتمه میشدی. آنجاق اورگینه داممیشدی کی، نسه قیزدا بیر خبر وار .

دالینجا اوشاق یوللادی. گوللو گلدی. قورخوسوندان آلاچیغا گیرمه دی. عمر کوخا سسینه مولاییملیک وئردی .

-گل گوروم، گوللو-پوللو قیزیم، سندن سوز سوروشاجام .

قیز ایچری گیردی. تیتیم-تیتیم تیتیرگیردی. عمر کوخانی هنج بئله هئیتلی گورمه میشدی .

-بایاق دیهنین بویرونده گلینه دئدیگین نیدی؟

گوللو دیلی-دوداغی تاپیمیش حالدا دئدیکلرینی سؤیله دی و گوردو کی، کیشی نین قان ساغیلیمیش گوزلری ائله بیل ایشیقلا ندی، دئیهن صیفتی ده آچیکلی، دوداقلاریندا گولوشه بنزر بیر شئی سنز یلدی .
-چوخ ساغ اول، قیزیم .

گوللو بو سۆزلری ایجازه کیمی باشا دوشوب آلاچیقدان چیخدی .
عمر کوخا درحال آیاغا دوردو. آلاچیقدان چیخیب خالخال یاخینلاسی اونون بئش
ساغمال جامیشی واردی، بیر ده ارمیگی. اونلارین یان-یورهمین دولاندی، یاتیب
گۆشهینلرینی آیاغا قالدیردی. تفررینجله یانلارینا قارینلارینا باخدی، الینی ایری
خنجرین دستهینه اوزاتدی، اما نه فیکیرلشدیسه، ال ساخلادی. آستا آددیمارلا
آلاچیغا قاییتدی. ائله پاللی-پالتارلی دۆشکچهنین اوستونه اوزاندی. دوز ایکی گون ایدی،
قویموردو کی. چیراغی یاندر سینلار. ایکی گون ایدی کی، دلیینه چورک ده دیمیردی .
قورخودان یانینا گلن ده یوخ ایدی. اما ایندی ایچینی آریتلایب، بیر-ایکی دفعه
اؤسکوردو. قونشو دیده حرکت باشلادی، کیشیه چای-چورک گتیردیله .
سحر تزدن، گون یئنیجه چیتداییب مال-قارا اؤروشه هایلاناندا عمر کوخا
جامیشلاری قویمادی خالخالدان چبخارت سینلار. اونون ایشاره سی ایله جامیشلاردان بیرینی
گتیریب، درهنین دیکدیرینده بوغاز لادیلار. دریسینی سویمادان قارنینی یاردیلار،
مدهسینی، باغیر ساقلارینی بابیرا تۆکولر. هر شئی دوغرام-دوغرام ائله دیله . هنج
نه باشا دوشمسهر ده، نۆکرلر کیشی نین گۆستریشی ایله ایکینجی جامیشی گتیردیله . اونو
دا بیرنجی کیمی بوغاز لاییب دوغرادیلار. عمر کوخانین اوزو تونج کیمی بوزاردی .
قالین قاشلاری پیرپیزلاندی و گۆزلری قان چاناغینا دؤندو. الینی خنجرین دستهینه
اوزادیب تییه نی یاریباجان قیندان سیگیردی .
-او بیرینی گتیرین !

نۆکرلر خالخالدان ارمیگی گتیردیله . جامیش اۆلهجه یینی باشا دوشموش کیمی
باشینی دیک توتوب مله دی. اما اونو قومار غالاییب درهنین قاشینا گتیردیله .
ارمیک کسيلمیش باشلاری و لاختلانمیش قانی گۆرن کیمی ایری بوینوزو ایله
اطرافینداکیلاری داغیدیپ آرادان چیخماق ایسته دی. اما گۆزونو آچمامیش کمنده
سالیب بوینونو قانیردیله . دیزینی یئره گتیریب آیقلارینی چاتدیله ، خنجر بوغازینا
چکدیله ، قارنینی یاردیلار، ایچینی بابیرا تۆکوب دوغرادیلار و بیردن خنجر بیر اسکى
پارچاسینا دیدی-عمر کوخا دریندن نفس آلیب، بایاقدان قینندان یاریباجان
سیگیردییه خنجرى شاققیلتی ایله قینینا قويدو .
-بسدی !

نۆکرلر ال ساخلادیله .
-او اسکینی منه وئرین !
هئچ نه باشا دوشمسهر ده، دینمز-سؤیله مز دئییلنه اطاعت ائتدیله . عمر
کوخا آلاچیغا یاخینلاشاندا گئری دؤندو .
-او لئشلری دوغراییب، ایتلرین قباغینا تۆکون !
آلاچیغا گلن کیمی گلینی چاغیرتدیله . اینده کی اسکینی ائیم-اسن گلی نین
باشینا چیرپدی و قولاغی نین دیبینه دالبادال ایکی سیلله چکدی .

کۆپک قیزی، تومانی نی بئلینده ساخالیا بیلمه یین گلین منه لازیم دئییل، رد اول منیم ائو یمدن !

ائله او گنجه گلینی آتاسی ائوینه یولا سالدیلار. ائل یایلاقدان آرانا دؤندنن بیر آز سونرا ایسه اونون مئیبتینی گمی قایانین آلت طرفیندن - پیلکنین یانیندان تاپدییلار .

آیلار دولاندی، ایللر کئچدی، گوللو آلقاز اخلیلان گلینی اولدو، او غول-اوساق بو یوتدو. بالاجالیقدان اورگینده نیسگیل کیمی قالمیش بیر آرزو سونرادان چیراق او غلو شامیلین قیزی قونجه نی گورنده جوجردی. "اؤزوم اونا گنده بیلمه دییم، عمر کوخانین زهمیندن زهریم یاریلدی، ایندی اونون ناهه سینی او غلوما آلیب قوهوم اولاجام"، - دئییه اورگیندن کنچیردی و اری ایله مصلحتلئشدی. بیر آیدان سونرا جاهجلاللا توی اندیب قونجه نی او غلو شمیستان آغایا گلین گتیردی .

قونجه خانیمین بیردن-بیره اورگی سیخیلدی. ایچریده اوتورا بیلمه ییب یونو کوره باخان ائوین ائیوانینا چیخدی. الینی گوزونون اوسته قویوب یارغانین قاشیبویو اوزانراق ساحله، گیرمه نین برابرینه ائنن آرابا یولونا باخدی. هئچ کس گورونموردو. هاوا قارالمیشدی. قار انلیق قاریشدیغیندان کورون قیژیلتیسی داها آیدین ائشیدیلیردی. او تایدکی منشه واهیمه لی گورونوردو. آرواد ائیواندان آشاغی ائندی، هیتین او باشینداکی سامانلیغین بئلینه قالخدی، الینی گوزونون اوسلونه قویوب جیغیرلارا باخدی. "گورهنس هاردا قالدیلار؟ هئچ بئله لنگیمز دیلر. گونون قولاغی یاخمامیش گمینی سالالییب گیرمه دن نری چیخاردیلار. آما ایندی قار انلیق قاریشینیش، ال-ایاق بیغیشیلیمیشدی. اونلاردانسا سس-سمیر یوخ ایدی". قونجه خانیمین بدنی تیره دی، اورگی آز قالدی سینه سیندن چیخسین. "منه نه اولدو؟ - دئییه اؤزو دانلادی - آغلیما گلنی داغلارا-داشلارا". گئری قاییتدی. باشینی قاتماق اوچون ایچری گیردی. سونرا میس ساموواری دولدوروب باپیرا گتیردی، اودونلو غونا سالدی، اوستوندن کیخمیق تۆکدو و آلیشانا قدر گوزله دی .

سحر تئزدن قارداشی الددین قارا داملارین آراسینداکی جیغیرلا چیینینده قوشالوله ایکی یانینی باسا-باسا گلیب اونلارین هیتینده کی روس آغا دییینده دایانمیشدی. هنیرتییه هیته چیخان قونجه خانیم بیر حئیرانلیقلا قارداشی نین یاناک قویدو غو پاپاغینا، اینینه کیپ یاپیشان گؤدکچه سینه، قارا مخمر شالوارینا، گونون ایشیلتیسیندا بورنو پاریلدایان چکمه سینه و زر بافتالی دولاغینا خئیلی باخمیشدی. الددین اوجا، چیگینلری ائلی ایدی. بئلی ائله بیل اوزو کدن کئچه جکدی .

-دردین آلیم، اوردا نییه دوروبسان، بری گلسنه؟

-یوخ، آی باجی، تله سیرم، گنده جم .

قونچه خانیم سوروشوب چیینینه دوشموش کلاغاییسینی دوزلندی، بئلی بوزمهلی قیرچینلی دونونون قیریشیغینی سیغاللادی و ائیواندان ائندی، آستا آدیملار لا گلیب قارداشی ایله اوزبوز دایاندی .

-خنییردیمی، هارا بئله؟

-او تایا، منشهیه .

الددین قوشالوله سینی چیینیدن گؤتوروب الینه آلدی. زاغلی توفنگین قونداغی، لوله سی پاریلادی. باجیسی باشا دوشدو کی، قارداشی تزه آدیغی اوو توفنگینی اونا گؤستر مک ایسته ییر .

-کیمنن گندیرسن؟

-حسن آغایلا .

قونچه خانیمین قاشلاری چاتیلدی. تفررینجله قارداشینی تپهدن دیرناغا سوزدو، سونرا قاینی حسن آغانی گوزونون قاباغینا گتیرتدی. سون واختلار اونلار منشهیه - اووا قوشا گندر، قوشا دا گلردیلر. هنج واخت دا الی بوش قاییتمازدیلار. مارال، قبان راستلارینا گلمسه ده، قیرقوول تپاردیلار. الددین همیشه باجیسیندان یئزنه سینین توفنگینی آلاردی. ارواد بیر ده قارداشی نین بویونا باخدی و بیردن اورگی ائله چیرپیندی کی، آز قالدی نفه سی تنگیسین، حیسس ائندی کی، قان اوزونه ووردو . آلتدان یوخان قارداشی نین اوزونه باخدی و اورگیندن کنچیردی کی، اونو گنتمهیه قویماسین، دئسین کی، آبالا، هاوا دا دئیسن بولاشاجاق، گئری قاییت، بیخیل اوتور ائوده، قورددا-قوشدا نه ایشین وار، قان-قار غیشدیر. او، ایستمیردی کی، یئنیجه نیشان تاخدیقلاری قارداشی الینی قانا بولاسین .

-بلکه بو گون گنتمهیه سن .

-یوخ، آی باجی، بوینوما دوشوب، گرک گندم. بیر ده، - او، توفنگینی الینده

اویناتدی. - هنج آلامیشام، یوخلاماق ایسته ییرم .

قونچه خانیم قارداشی نین صیفتینده کی قطعیتدن یومشالیدی .

-نه دئییرم، اوزون بیلن یاخشیدی. به بیزه ...

الددین باجیسی نین سوزونو کسدی .

-آلانی دا اوزومله آپارماق ایسته ییرم .

بایاقدان کناردا، چنه سینی بیلکلری نین اوستونه قویوب اوزانان ایت آدینی ائشیدن کیمی دیرچلیدی، قولقلارینی شکلهدی. هارا ایا ایسه گنده جهینی حیسس اندیب زینگیلده دی .

-آپار، آغرین آلیم، آما تنز قاییدم، آخشاما قالمایین .

الددین آلانی چاغیردی. ایت سیچراییب، اونون یانینا گلدی. آتیلیب الینی ایمسیله دی،

بورونو توتتکین قونداغینا سورتدو، قویروغونو بولاییب شیرواندی و یولا چیخدی .

اورادا بیر-ایکی دفعه هوردو. الددین باشا دوشدو کی،

آلان اونو چاغیریر. گولومسوندو. توفنگین قاییشینی چیینینه آشیریب گنتمک ایستهدی. ائله بو وخت قونچه خانیم قارداشی نین بوینونا ساریلدی.

-سنئی نئی اوتدو، آی باجی؟

-هئچ اوزوم ده بیلیمیرم، آغرین آلیم. - کلاغایی نین اوجو ایله گوزونون نمینی سیلدی. - یولوندان قالما، گنٹ.

الدین ایکی یانینی باسا-باسا، جیغیر لا یارغانین باشینداکی ائوه دوغرو آدیملادی ...

قونچه خانیم چاینیک گنیردی، ایچینه قورو چای توكدو، اوستونه قاینار سو آلدی و دمکنشین اوستونه قویدو کی، دملن سین. اللری اسپردی. نه قدر چالیشسا دا، ساکیتلشه بیلیمیردی. بیر ایستهدی دوققازا چیخسین، قاینی آروادینی سسله ییب حسن آغانی سوروشسون. آما نهدنسه یئریندن ترپنمهدی. دونونون آتی ایله سامووارین قولپوندان توتوب ائیوانا قالخماق ایستهدی. ائله بو وخت سولارین قیزیلتییسی آراسیندان آجی بیر اولارتی انشیتدی. اونا ائله گلدی کی، اولایان هار داسا تک قالمیش یالقوزاق جانواردی. "موردار یئنه زیانلیق ائدهجک"، - دئییه دوشوندو و ییلله لری قالخماغا باشلادی.

-چیراغی نییه یاندریماییبسان؟

آرواد دیکسیندی. دؤنوب هیته یئنیجه گمیش، هله ده آتدان ائنه مین ارینین اوزونه باخدی. ائله بو وخت اولارتی یئنیدن انشیدیلدی. قونچه خانیم سامووار الینده ییلکنده دونوب قالدی. دینلهدی و باشا دوشدو کی، بو اولاما جانووار اولاماسی دنیل. اولایان ایت ایدی. اوزو ده ائله آجی-آجی، ائله واهیمه لی اولاییردی کی، ائله بیل داردا قالمیش آدمدی، هارای سالیب بوتون دونیانی کؤمه یه چاغیریردی. بیردن آروادین اوزونه قان ووردو. ساچلاری نین دیبینه ائله بیل قور دولدو. الینده کی ساموواری گورولتو ایله یئر سه لدی. آیای نین پؤشولنمه سینی حیسس ائتمهدی. سلدیره یه-سلدیره یه، دیلیدوداغی تپیمیش حالدا اوزونو هله ده آتدان دوشمه میش ارینین اوستونه سالدی.

-دئیه سن آتامین ائوی بیخیلیب، آکیشی، بیر قولاق آس، گور اولایان بیزیم ایتدیمی؟

شمیستان آغا هله یولدا ایکن ایتین اولاماسینی انشیتیمیش و آلا نین سسینی تانیمیشدی، سومویو ائیمنمیشدی. آما اوزونه توختاقلیق وئریب آروادینا آجیقلاندی.

-قاراچی هارایی سالما گورک، ایت اولایاندا نه اولار؟

-ایتین اولاماسی پیس سنیدی، آکیشی، ایت اولایاندا زیانلیق اولور.

-آغرینی خنیرلییه آچ!

شمیستان آغا یهردن ائتمهدی. آتین باشینی قانیریب دوققازا چیخدی و بیر باش کوره دوغرو چاپدی. قونچه خانیم الی اورگی نین اوستونده آتین آباق تاپیلتییسی انشیدیلمز اولانا قدر هیتین اورتاسیندا قالدی.

آرادان نه قدر کئچدیگینی بیلمهدی. گاه ائیوانا چیخدی، گاه سامانلیغین اوستونه . هر شیققیلتینی، هر سسی دینلهدی. الی قوینوندا یوللارا بویلاندی، گؤزو ظلمت قار انلیغا زیلنمیش قالدی .
دوققازدا قارالتی گؤرونودو .
-قؤنچه خالا، نمن سنی چاغیریر .

آرواد دیکسیندی. سامانلیغین اوستوندن اننیب، ائیوانا قایخدی. ایستی یون شالی چیینینه سالدی. آیاقلاری دولاشا-دولاشا دوققازا گئندی. بوتون یولبویو خیالیندا داغی آرانا کؤچوردو، آرانى دا داغا. "اورگیمه دامیب، گدهنین باشیندا قار انلیق وار. یوخسا آرواد منی چاغیرمازدی، ایندی من نه ائدیم؟ آی الله، ائی یئری-گؤیو یارادان تانری، سن اوزون کؤمک اول، قارداشیم موراز اوستوندهدی، اونا قییما، قویما نیشانلیسی آغلار قالسین!". هیته چاتاندا اوزونه توختاقلیق وئردی. قاییناناسینین خاصیتینی بیلیردی؛ چیغیر-باغیر سالسا، قاپیدان قوواردی. بیر ده آخی نه اولوب، نییه آخی اورک-گؤبهیمی یئیرم؟
ائوده کیلر اونی سوکوتلا قارشیلادیلار. دینمز-سؤیلهمز گوللو خانیمین اوتاغینا آپاردیلار .

قؤنچه خانیم آلاقار انلیقدا گوجلنه گؤرونن قاییناناسینا یاخینلاشدی .
قاباغیندا دیز چؤکوب الیندن اؤپدو. آرواد گلی نین اورک دؤیونتولرینی سینه سی نین تیتیرگیشیندن حبیس ائندی. قؤنچه خانیم یاشلا دولوب-بوشالان قیزارمیش گؤزلرینی قاییناناسی نین اوزونه زیللهدی. گوللو خانیم گوردو کی، گلی نین نبضی بویون دامارلاریندا وورور. قولاقلارینداکی یومرو، ایری قیزیل سیرغالار تیتیرگیر .
-یوخسا چیراقلیلارین چیراغی سؤنوب، آی آنا، منه دوزونو دئ .
آرواد اونون باشینی سینه سینه سیخدی. قؤنچه خانیم هیچقیردی، اوشاق کیمی ایچینی چکدی. قاییناناسی نین ایری الی خنیلی اونون باشینی سیغاللادی، ساچینی تومارلادی. قؤنچه خانیم حبیس ائندی کی، قاییناناسی دا تیتیرگیر. قهر بوغدوغوندان دینه بیلیمیر .
آدام باشینا ایش گلر، قیزیم، اوزونه توختاقلیق وئر. اولن ده بیزیمدی، اولدورن ده. اولاجاغا چاره یوخدو، هامیسی فلهیین ایشیدی .
قؤنچه خانیمین بولاق کیمی قاییناماغا حاضر اولان گؤز یاشی ائله بیل بیردن قورودو. ساچینی یولوب اوزونو جیرماق، دیزلرینه دؤیمک و بنله لیکله دردینی یونگوللشدیرماک ایستی یوخا چیخدی. هؤنکور توسونو بوغماق اوچون باشینی آروادین سینه سینه داها مؤحکم سیخدی، اونی قوجاقلادی. گوللو خانیم گلی نین ساچیندان اؤپدو .
-سن کیشی قیزیسان، گرک اوزونو کیشی قیزی کیمی آپاراسان !

بوتون گنجهنی یاتمادیلار. سسسیز-سمیرسیز ایشله دیلار. اوجاق قالادیلار، سو قاینادیلار، مئییتی یویوب کفنله دیلر. ایشیقلاشاندا اوستونه قیرمیزی کلاغایی اورتولموش جنازه نی ائیوانا قویولار. گوللو خانیم هر شئی یئر بیئر ائندن سونرا قارا پالتار گئییب قباغا دوشدو. گون خئیلی قالخاندان سونرا جنازه نی یئردن قالدیردیلار. آقاز اخلیلارین باشیپاقلیلاری، ائله شمیستان آغا ایله حسن آغا دا، توفنگ گؤتورمک ایستدیلر. گوللو خانیم قویمادی؛ "الی یالین گنده چییک - دندی، - دوشمن اوستونه ها یئریمیریک، قیراندا دا قیراجاقلار". گوللو خانیم الینده عصا قباغا دوشدو. ایکی قارداش - حسن آغا ایله شمیستان آغا اؤنده، قالانلاری آرخادا جنازه نی چیگینلرینه آدیلار. آقاز اخلیلارین سای-سئچمه باشیپاقلیلاری، قیز گهلینلری دینمز-سؤیله مز جنازه نین آردینجا ایره لیلهدیلر. ماتم کاروانی دوققازدان چیخیب، کنداراسی یوللا چیراقلیلار طرفه اوز توتدو. دوققازدان، ائیوانلاردان بویلانلارین اوز-گؤزونده تعجب واردی. هئچ کس هئچ نه باشا دوشموردو. جنازه نی آپارانلار کندن اورتاسینداکی تپه نین یانیندا کئچیب دیکدیره چیخاندا آخشامدان سکسکلی یاتان شامل واهیمه لندی. تئز آباغا دوروب توفنگی گؤتوردو. یاشی یوزو حاقلاسا دا، هله آت مینده اوزنگیسینی باسدیرمایان، گؤزونون نورونو ایبیرمیون عمر کوخا اوغلونون تلاشینا گؤرنده هیجانلاندی. اساسینی گؤتوردو و اوندان قاباق ائیوانا چیخدی. اصلینه باخسان، او بوتون گنجهنی یاتمامیش، سحر تئزدن بد خبر ائشیده جهینه اؤزونو حاضر لامیشدی. جنازه نی گئیرن دسته دوققازدا، داروازانین آرخاسیندا دایاندی. شامل ائیواندان آشاغی ائندی.

-آ بالا، آباق ساخلا!

آتاسی نین سسی اونو توختادی.

داروازانی آچدیلار. عمر کوخا آشاغی دوشوب، بیر خئیلی هیتین اورتاسیندا دایاندی. گوللو خانیم قباغا یئردی. عمر کوخانین برابرینه چاتاندا ایلیب کیشی نین الیندن اؤپدو. هامی سوسدو. چیبینده جنازه داروازانین آغزیندا دایانانلار دا، هیته توپلاشان آرواد-اوشاق دا جینقیرینی چکمه دیلر. گوللو خانیم دیکلدی. یاشارمیش گؤزلرینی کیشی نین زهملی صیفتینه زیلله دی. اونلار اوزاق اوشاقلیق ایلریندن سونرا ایلك دفعه ایدی کی، بئله یاخیندان قارشیلاییردیلار. عمر کوخانین دوداغی سیریدی. دوماغ پیله کیمی ساققالی تیترده دی. ایندی هر شئی اونون بیرجه ایشار هسیندن آسیلی ایدی. عمر کوخا گئری قانریلیب بوغوق سسله دیلندی.

-آ بالا، یئر حاضر لایین!

بايققان لال-دینمز دایانان شامل ترپندی. داروازا یا یاخینلاشیب
جنارمن بیر طرفینی چینیینه آلدی. شمیستان آغا ایله یاناشی آدیملادیلار .
چیراقلیلارین قایداسی ایدی. ائوه یاس دوشنده وای-شونون سالمز دیلار. "دوست وار،
دوشمن وار، آدام اوزونو سیندیرماز" دئیردیله. ایندی ده ائله اولدو .
عمر کوخا ائوین یوخاری باشیندا، دوشکچه اوستونده ایلشدی. گوللو خانیمی دا
یانیندا اوتورتدو. شمیستان آغا ایله شامل یاسا گلنلری قارشیلادیلار. ائله همین
گون گونورتادان گون اییلنده بوتون کند جاماعتی بیغیلدی، الددینی قدیم ددهبابا
قبرستانلیغیندا دفن ائتدیله. دوز بیر هفته، مرهومون یئددیسی چیخانا قدر
چیراقلیلارلا آلقازاخلیلار بیر یئرده اولدولار ...
عمر کوخا اوزه سالماسا دا، ایچریدن قوورولوردو. بو یاشا گلیمشیدی هله هنج
بیر دیلی اورگینده قالمامیشدی. اونون سون آرزوسو الددینی ائولندیرمک ایدی. بیر
بالاجا باشی آغرییاند، یا دا سویوق دئییب اوزونو کویهدنده، هور-هویوش سویوندا
چیمیب ایستی یورغان-دوشکده ترلهیه-ترلهیه یاتاندا اوزونه اورک-دیرک وئریدی:
"یوخ، ائله بیر شئی یوخو، عمر کوخا، برک دور، الددینه توی ائلهمه میش جان
وئرمه، اللهدان مؤهلت ایسته، قوی عومرونو بیر آز اوزاتسین. به ایندی؟ فلهیین نه
یامان او یونلاری وارمیش، بئله ده ظلم اولارمی؟ شیویرتی کیمی بیر اوغلانی نه تنز
تورپاغین آلتینا آپاردی بو رحمینه قوربان اولدوغوم تانری؟ اولوم منیم ایدی، بالام
گئتدی. گورونور دوز دئییرلمیش؛ کؤتوک اوستونده نچه چیرپیلار دوغرانا ریش".
کیشی یورغان-دوشکده اوزانسا دا، گوزونه یوخو گنتمیردی. تاوانا باخا-باخا
سحری آچیردی. "گورهن، حسن آغا نامردلیک ائتمه ییب کی؟ بیلیرم آلقازاخ اوشاغی
قان چاناغیدیر، ناحاق یئره اونلارا "دلی آلقازاخلیلار" دئمیرلر. آما بو یاشا
گلیمشیم، اونلاردان نامردلیک گورمه میشم. دوشمنله دوشمندیرلر، دوستلا
دوست. اللریندن خاتا چیخیب، آما نامرد اولما ییبیلار ."
چیراقلیلارلا آلقازاخلیلار هم قوهوم ایدیلر، هم دوشمن. عمر کوخانین
یاخشیی یادیندا ایدی: اوشاق واختی کورون ساحلینده آت اوتاریردیله. آلقازاخلیلارین دا
اوشاقلاری اوز ایلیکلارینی کورده چیمیزدیردیله. اییه-سایا یاتمایان ائرکک آتی ایسه
چمنلییه اوروکله میشدیلر. بیردن ایلیخییا چاخناشما دوشدو. اوشاقلار گوزلرینی
یوموب-آچینجا گوردولر کی، آت اورویونو قویاردیب ایلیخییا طرف گلیر، ایلیخیداکی ائرکک
آت دا شاهه قالخیب کیشنه ییر. بیر گوز قیرپی نیندا کهرلر قارشیلادیله. ائرککلیک و
ایلیخییا صاحب اولماق ائتهیراسی اونلاری اژدهایا دؤندر میشدی. دوش-دوشه گلدیله،
چچیک-چچییه قالخیلار، بیر-بیریلری نین یالیندان یاپیشیب گمیریشدیله. ئیپیل

نال شاققیتسی، کیشنرتی بیر-بیرینه قاریشدی. گاه او بونون دیزینی یتره گتیردی، گاه بو اونون. تورپاق ائشیم-ائشیم اولدو، اوت خینجیم-خینجیم. اوشاقلار نه قدر چالیشدیلار سا، اونلاری آیرا بیلمه دیلر. بئله گنتسیدی، آتلار بیر-بیرینی گمیریب شیکست اندهجک، یا دا قیزیل قانا بولاییب اولدورمجدیلر. بیردن هار دانسا پییدا اولان نؤکرلردن بیرى آتین ایرشمه سیندن یاپیشیب اونلاری آرالماق ایسته دی. عمر کوخاگیلین کوهری کؤمک گلدیگینی و ایرمه نین جیلو لاندیغینی کؤروب داها بؤیوک غضبله ایرملی جوموردو، رقیبی نین یالنیدن یاپیشیب بوینونو قانیرماغا چالیشدی. آلقاز اخلیلارین کهری چیرپیندی و بیردن نئجه گوج گلدیسه ایرشمه نی دارتیب نؤکرین الیندن چیخارتدی و دال آیاقلاری ایله آتین دؤشونه نئجه ووردوسا، آت تنگیلده دی. آلقاز اخلیلارین کللوری اونا گؤز آچماغا ایمکان وئرمه دی، بوینونو قانیریب یتره بیخدی. نؤکر گؤردو کی، آت خیریلداییر، ایری خنجر می سیبیردی ...

کنده هارای دوشدو. هر ایکی طرفدن تۆکولوشوب گلدیلر. آتیشما باشلاندى . هره اوزونه بیر مطریس تاپدی، طایفه-طایفه یا بؤلونوب اوز-اوزه دایاندیلار. دوز اوچ گون کندن آتیشما سسی کسيلمه دی. اوچ گوندن سونرا جاماعت بیر سحر یوخودان دوروب گؤردو کی، هر ایکی نسلین الی توفنگ توتان باشیپاقلیلاری گنجه ایکن کندن اوست طرفینده کی تپه لیکده سنگر قاضیب، اوز-اوزه ماریغا یاتیلار. ایکی گون ده کئچدی، آتیشما کسمه دی. ائولرده آواد-اوشاق اوزونو چیریب ساچینی بولور، اللری اورکلرینین اوستونده گؤز یاشی آخیدیردیلار. هر گوئه آچیلاندا دیکسینیر، گنجه لی-گوندوزلو سکسکه ایچینده چیرپینیر، سحری آیق اوستونده آچیردیلار. هامیدان چوخ آغلیان و اوزونو اولدورنلردن بیرى ده هماییل ایدی .

هماییل اوچ آیین گلینی ایدی. هله الینن خیناسی گنتمه میشدی. هله اری ائوینه، چیر اقلیلارین قایدا-قانونونا ایسینیشمه میشدی. ایندی ده آرایا داوا دوشموشدو . سنگرین بیر طرفینده قارداشلاری، عمیسی اوشاقلاری ماریغا یاتمیشدیلار، او بیرى طرفینده ایسه اری و قایینلاری. بیلمیردی نئیله سین. بیر گون ده کئچدی. سنگرلردن سس-سمیر گلمه دی. هماییلین اورگینه دامدی کی، آتیشانلارین گوئه سی قورتاریب. هم ده نئجه گوندو آجدیلار، اونلارا یئمک-ایچمک آپاران یوخدو. اصلینده هئچ کس ایرملی چیخا بیلمیردی. چیر اقلیلاردان بیرى تپه نین دؤشونده گؤرونن کیمی آلقاز اخلیلار گوئیه باسیردی، آلقاز اخلیلاردان گؤروننده چیر اقلیلار .

هماییل تئزدن دوردو. ارینین پاترون دولو قولتوقالتیسینی کلاغاییسی نین آلتیندان چالین-چارپاز بئلینه باغلا دی. آلا خورجونون بیر گؤزونو خامرالی چورگی، او بیرى گؤزونو ایسه پئندیر، یاغ، باللا دولدوردو. سو دولو جوردی الینه آلدی. جیغیرلا تپه نین دؤشونده کی سنگرلره دوغرو آدیملادی. هامی گلی نین بو ایشینه مات قالدی .

اللرینی گؤزلری نین اوستونه قویوب هماییلین آرخاسینجا باخدیلار .

یالین دوشونه ایری بیر جیغیر قالخیردی. بو جیغیر یولون اورتاسیندا هاچالانیردی. هماییل هنج نیه فیکیر وئرمه دن، هنج نه ائشیتمدون جیغیر لا یوخاری قالخیردی. اونون کلاغاییسی نین آلتیندان چیخان و آز قالا توپوغونا دین قوشا هورویو گرده نینده بیرغالانیردی. سنگرده کیلرین گوزو اونو آلمیشدی. نفسلرینی چکمه دن بارماقلاری تتیکده گوزله ییردیله ر. گوزله ییردیله ر کی، گورک جیغیر هاچالاناندا هماییل هانسی طرفه دونه جک؟ توفنگین قونداغی ارینین سینه سینده اولسا دا، آرخایین ایدی کی، آروادی اونا طرف گله جک. قارداشی دا الی اورگی نین اوستونده باجیسی نین هانسی طرفه دونه جیینی گوزله ییردی.

هماییل جیغیر لارین هاچالاشدیغی یئرده هنج یانا دونه دی، دوز گنتدی. چالاچوخورا دوشمه یینه، تئز-تئز بودر مه سینه فیکیر وئرمه دی. بالدی رلارینی سیرکن، قانقال دالاسا دا، دایانمادی، ائله بیل قوشا دوندو. نه چیبینده کی خورجونون آغیرلیغینی حیسس ائتدی، نه ده یوخوشا دیرماناندا سیزیلدایان دیزی نین آغریلارینی. سنگر لرین برابرینه چاتاندا سیچراییب ساغا دوندو. بیر گوز قیرپیمیندا اوزونو قارداشی گیلین سنگرینه سالدی. ائله بو آن ارینین گوشه سی آچیلدی. هماییلین آز قالا توپوغونا دین قوشا هورویونو ائله بیل قایچی ایله کسب یئره آتدیله ر. کند جاماعتی بیغیشدی. آغساقالار مصلحتلشدیلر کی، آلقاز اخلیلارین دا، چیر اقلیلارین دا باشیلنلری نین یانینا گئتسینلر. اونلاری باشا سالیسلار کی، جاوانلارینی بیینلری قاندى. بئله گنتسه، بیر-بیرلرینی قیراجاقلار، آرایا قان دوشه جک. بیر آتدان اوترو ایکی نسلین دوشمن اولماسینا دیرمی؟ گنتدیله ر. نه قدر حیرصلی اولسالار دا، هر ایکی طرفین آغساقالارلی سوز ائشیتدیله ر و بیرلیکده سنگره قالخدیله ر. جاوانلارا اویود-نصیحت وئردیلر، توفنگلرینی اللریندن آلیب ائوه قایتاردیلار. هر ایکی طرف اللرینی قورانا باسیب آند ایچدی کی، دینج اوتوراجاقلار. هماییل بیر هفته آتاسی ائوینده قالدیقان سونرا "اریم ائوینه قاییدیرام"، - دئدی. اونو بوراخماق ایسته مه دیله ر. قورخدولار کی، قیزین باشینا ایش گتیررلر. هماییل اینادیندان دونه دی. اثره سی گونو مال-قارا اؤروشه هایلانیب، ال-ایاق بیغشیریلاندان سونرا جیغیری الینه آلیب اری ائوینه طرف آدیملادی. اونون اوزونه باخان اولمادی. آما اوستونه ال قالدیران دا اولمادی. اری ایسه آروادینی گورنده، حیرصیندن بیغینی چئینه ییب اوزونو او یانا چئویردی. هماییل آخشاما قدر گوزله دی. قارانلیق قاریشیب چیراقلار یاناندا قاییناناسی نین یانینا گنتدی. قاباغیندا دیز چوکدو، سسی تیتره یه-تیتره یه سوزه باشلادی.

-آنا، هامی منی قیناسا دا، سن قینامازسان، او غلون-قیزین وار. آدی آلوسمانا گندیب چیخان قارداشلارین وار. ایندی اوزون دئ، من نه انتمه لییدیم؟ یقین ائشیتمه میش اولمازسان، دئییلر کی، ار ائلدن گلر، او غول بئلدن. به، من آتام او غلو قارداشی هاردان آلام؟

قایناناسی دینمهدی. گلی نینین اوزونه دیکلمیش نملی گوزلرینه باخدی. هماییلین بو عاغیلی سوزلری اونو خئیلی فیکره آپاردی. خیالیندا هارالاراسا گنڈیب گلدی، نییسه اولچوب-بیچدی و بیردن دوداغی قاچدی. -یاخشی، آی شیطان، گنت اوتاغینا. اریگین ده، اوزویون ده یئرینی یاناشی سال. -به ...

-قلت انله بیر!

هماییل قوش کیمی اوچدو.

بو احوالات چوخدان اولموشدو، لاپ چوخدان، ایندی اونلارین هنج سومویو ده قالمامیشدی ...

عمر کوخا انیواندا هرلنن او غلونا ایچری چاغیردی. شاملیل چوخدان بونو گوزله بیردی. آتاسی نین سسینی انشیدن کیمی باشی نین قاپییا دیجه بییندن احتیاط ائدرک، آشاغی اییلدی. آیاق قابیلارینی سویوندو. گبه نین اوستو ایله آتاسینا طرف ایره لیلهدی.

کیشی ایشاره ائتدی. شاملیل آتاسی نین یانیندا بارداش قوروب اوتوردو. اول گبه نی، سونرا آیاغینداکی ناخیشلی یون جورابینی دیدیشدیردی. کیشی آرخالیغی نین یان جیبیندن تنبهکی کیسه سینی چیخارتدی. اوستو ناخیشلی گوموش قلیانینی دولدوردو. سوبادان اود گوتوروب یانیدردی. بیر-ایکی قوللاب ووردو. توستو لایلانیب تاواندان آسیلمیش اوتوزلوق چیراغین اطرافیندا قالاقلاندی.

-فیکرین ندی؟

آتاسی نین یانیندا اوشاغا دؤنن شاملیل خیالدان آیریلدی.

-اوشاغین قانی یئردمی قالسین؟

عمر کوخا او غلونا جاواب وئرمهدی. خئیلی فیکرلی-فیکرلی قلیانینی سوموردو و بیردن اوز-اوزونه دانیشیرمیش کیمی سوروشدو.

-آغلین نه کسیر، بو ایشده بیر نامردلیک اولماز کی؟

-نه بیلیم، اولاندا دا اولار، اونلاردان نه دئسن چیخار.

-آخی، نهدن اوتری، الددین اونلارا نه پیسلیک ائیهمیشدی؟

شاملیل چیبینی چکدی. ایستهدی پایاغینی چیخاردیب فیکیردن آغرییان باشینی

اووخالاسین. آتاسی نین یانیندا اوتوردوغونو باشا دوشنده الینی چکدی. عمر کوخا

ظریف گوموش زنجیردن ساللانان گوموش میله قلیانی نین کوزونو دئشیب هر یسلیکله

سوموردو. اوتاقدان یئیندن توستو لایلانیدی. یاشلی گوزونون آلتیندان بو لایلار

آرخاسیندان صیفتی گوجله گورونن او غلونا باخدی. اونون دوداقلاری کیپ باغلانمیشدی.

همیشه سیغالی اولان، دن دوشموش بیغی جودلاشمیشدی. دیشینی-دیشینه سیخدیغیندان

چنه سی کیلیدلنمیش کیمی ایدی. آلین قیریشلاری سیخلاشمیشدی. چوخورا دوشن گوزلرینه

قان ساغلمیشدی. الی خنجرین دسته یینده ایدی. اوزونون ده خبری اولمادان تییه نی

تنز-تنز قینیندان چیخاردیردی. عمر کوخا باشا دوشدو کی، او غلو بیر هیمه

بنددیر، اگر اونا بیر بالاجا ایشاره ائتسه، بوتون چیراقلیلاری آیاغا قالدیرار و قان سو یئرینه آخار .

-قانی قانلا یومازلار، اوغول، بیر ده سنین قیزین اونلارین اوجاغی نین باشیندادی، قان-قانا، سود-سوده قاریشیب .

-مصلحتین ندی، آنا، اوشاغین قانی باتسین؟

-صبر انله، بالا، ناحاق قان یئرده قالماز. اگر الددین بیر خاتانین

قوربانیدیس، الله حسن آغانین گوناھیندان کئچر. اگر نامردلیک انله ییبسه .

الله او زو بلاسینی وئرجهک، سن آیری فیکره دوشمه. او، الینی قانا بولاییب، سن بولاما. گنج-تنز حاق او ز یئرینی تاپاجاق .

بو سؤزلردن سونرا کیشی انله بیل یونگوللشدی. آما شامل قورغوشون یوکو داشیبیرمیش کیمی اییلدی. دوداغی سیریدی، اللری اسدی. بو، عمر کوخانین گؤزوندن یایینمادی .

-بیردن دیوان-دره گلیب چیخسا؟

کیشی سرتلشدی .

-دیوان-دره نین نه ایشی وار؟! !

قولیانینی تنز-تنز سوموروب کوزرتدی. سسی یومشالدى .

-دور گئت. اوشاقلاری دا باشا سال، فاراغات اوتورسونلار .

شامیل بئلی قیریلیمیش کیمی اللرینی دیزینه سؤیکیب گوجلہ آیاغا قالخدی. آغیر-آغیر قاپییا یاخینلاشدی. او گئندن خنیلی سونرا عمر کوخانین هونکورتوسو ائشیدیلدی.

ایکی فصیل

او، یوخودان آییلان کیمی الینی یاسلیغین آلتینا اوزاندی و ناقانین دسته یینی

اووچوندا حیسس اندیپ ساکیتلشدی. یورغانی اوستوندن آتیپ چارپاییدا اوتوردو و

ایاقلارینی ساللادی. پاچاسی نین آراسینا و دیزلرینه قارا دری تیکیلیمیش قالیفی شالوارینی

سویونما میشدی، جور ابلارینی دا چیخارتما میشدی. تله سیک اوزون بوغاز خروم

چکمه لرینی گئییدى، ناقانی شالوارینی نین جیبینه قویوب گرنشدی. اوتاغین کونجونده کی

ال-اوز یویولانا یاخینلاشدی، لولیی آچیب مؤحکم یویوندو. دسماللا

قورولاندیقدا سونرا گالیب فرنچ پنجه یینی گئییدى. یاخاسی نین دویمه لرینی، ایری

دؤش و یان جیلرینی نین آغزینی باغلادی، کمرینی قورشادی، چالین-چارپاز

قولتوقالتیلارینی چیبیندن آشیردی، پاترون داراقلاری نین یئرینده اولوب-اولمادیغینی

یوخلادیقدان سونرا ناقانی قوبورونای قویودو، اوناچیلانی ایسه یانیندان ساللادی. عادتى

اوز

ره ماوزئرنین تاختا قوبورونای برکیدیلمیش قیزیل لؤحه نین اوستونده کی یازیلاری اوخودو .

بو اوناچیلانی اونا زاقاتالاداکى قاچاقلار لا دؤیوشلرده گؤستردیگی شجاعته گوره

وئر میشدیلر. اونون گوی گوموشو و شابالیدی رنگلی بوخارا پاپاقلاری اولماسینا

باخمایاراق ایری، دیرمی، بوز ساچاقلی پاپاق گئیینردی. ایندی ده انله ائله دی. بو

پاپاغی گئییننده انله بیل چیبینی بیر آز دا ائله نیر، قان ساغیلیمیش گؤزلری آدمی قیلینچ

کیمی کسیر، قارشیسینداکیلاری واهیمه لندیرپردی. چوخ واخت ساچاقلی پاپاغین آلتیندان

باخان باخیشلارین نه ایفاده ائتدیگینی آبیرد ائتمک اولموردو .

قاپی آستاجا آرالاندی. نؤبوتچی میلیسیونئر الینده سحر ییمی ایچری داخیل

اولدو. کونجده کی ستولون اوستونه یئمکلری سلیقه ایله دوزدو. نو بوتچی گنتدیکن سونرا او، سؤسئیه یاخینلاشدی: سویوتما یومورتانی، بال ایله قایماغی بیر گۆز قیر پیمیندا یئیب اوستوندن بیر ستکان سودلو چای ایچدی. اوست-باشینی سلیقهیه سالیب ایش اوتاغینا کئچدی .
اونون ایش اوتاغیندا هانسی بیینسه ائویندن گتیریلیمیش آیاقلاری و یان تاختالاری، سیگیرمه لری ناخیشلارلا بزه دیلمیش ایری بیر یازی ماساسی وار ایدی. ماسانین اوستو گۆی ماهوددان ایدی. ایری یازی لوازی ماتیندا ایکی ایری مورکقباقی، قلمدان و کاغیز کسمک اوچون فیل سومویوندن خصوصی بیچاق وار ایدی. مورکقباقی نین بیر ی بنؤوشیی، او بیر یسی ایسه قیرمیزی مورککبله دولو ایدی .
او، ماسانین آرخاسیندا بیرینی راحتلیان کیمی قاپی آراجیق آرالاندی، ایچری قارا پئنجیی نین بوینو و بیلکلری دیدیلیمیش بیر آدم گیردی. آیاغیندا اوزون بوغاز چکمه، باشیندا ایسه ایننده کی پئنجک کیمی نیمداش، اولدوزلو شاپکا وار ایدی. او دا چیگینلریندن چالین-چارپاز قاییش آشیر میئشدی. بیر یانیندان ناقان، بیر یانیندان ایسه دری چانتا ساللانیردی. او، ایچری گیرن کیمی ستول چکیب اوتوردو، قولتوغونداکی قولوغو آجیب ماسانین اوستونه بیر کاغیز قویدو .

-بو نه دیر؟

"-ترویکا" نین قراریدیر، یولداش کسه منلی .

-نه قرار؟

-موزور اونسورلرین حاقیندا جزا قراریدی .

کسه منلی نین چاتیلیمیش قاشلاری بیر آز دا چاتیلدی، دقتله یازینی اوخوماغا باشلادی. سونرا باشینی قالدیریب زهملی گۆزلرینی موساهیبی نین اوزونه زیلله دی .

-بونلار هامیسی موزور اونسورلردی؟

-بلی، یولداش کسه منلی .

-چوبان دا؟

-او چوخ بؤیوک جینایت ایشله ییب .

-نه ائدیب، آدام اولدوروب؟
-یوخ. قاچاقلارا چورک آپاریب .
-بس بو آشیغین گوناھی ندی؟
-قاچاقلارا ساز چالیب. یولداش کسه منلی، قراری تسدیق ائدین. گندک
حؤکمو یئرینه یئتیرک. اونسوز دا قالادا یئر یوخدو. چوخ داریسقاللیقدی .
آداملاری بیر آز سنیرلئسک، یاخشیدیر .
کسه منلی دؤنوب اونا نئجه باخدیسسا، او اوزونو ایتیریب آیاغا دوردو و قوولو غونو
باغلایب قوئو غونا آلدی .
-گنت، اوزوم چاغیراجام .
-کئچن دفعه ده ائله ائله دینیز، یولداش کسه منلی، "ترویکا" نین قرارینی
تسدیقله مده دینیز .
-اینقیلابی شورانین صدری منم، من نه ائله دیگیمی بیلیرم، چیخ گنت !
دوروب اوتاقدان گزیندی. او، آشیق قامتی چوخ یاخشی تانیبیردی. اورتا بویلو، دولو
بدنلی بیر کیشی ایدی. کندی کناریندا تاختاپوشلو قارا دامی واردی. ایکی اوشاغی و
آروادی ایله اورادا یاشاییردی. بیر توپا، مجلسه چاغیریلاندا سازی سلیقه ایله کؤینه یینه
سالار، قاییشی چینیینه آشیراردی. ساغ الینده ایسه توپوزا بنزر یومرو باشلی آعاج
گزدیردی. آعاجین ال توتان یئرینده قاییش وار ایدی. قاییشی قولونا کئچیرر، توپوزا
بنزر ال آعاجیندان هم چلیک کیمی ایستیفاده ائدر، هم ده اوزونو کند ایتلریندن
قورویاردی. اونون قالین گویچک بیغی وار ایدی. همیشه گوزوندن گولردی. چوخ
یاراشیقلی بیر کیشی ایدی. کسه منلی دفعه لرله اونون مجلسینده اولموشدو. اونون چوخ
ملاهنلی زیل سسی، هم ده گوزل دیلی وار ایدی. آخشامدان باشلا دیغی داستانی سحره
یاخین قورتاراردی. اوخودوقجا جوشا گلر، اوتوزلوق چیراغین آلتیندا دایانیب زنگوله
ووراردی. فیتیلین ایشیغی تیتیرمیر، بضا ده اولزیگیب سؤنردی. بوتون ماهاالدا اونو
سؤردیلر. هئچ کسده ایشی اولماز، هئچ کسین سؤزونو یئرله سالماز، تویدا-ماغاردا
چالیب اوخویاردی. ایندی اونا گوللنمک کسمیشدیلر. نه وار-نه وار، یایلاقدا
قاچاقلارین مجلسینده ساز چالیب، ماهنی اوخوموشدو .
او قایتدیب یئرینده ایلشدی، قلمی قیرمیزی مورککبه باتیریب آشیغین آدینین
اوستوندن ایری بیر خطت چکدی. اوزونو یونگوللشمیش حیسس ائتدی و دریندن نفس آلدی.
سونرا ماسانین کونجوده کی بالاجا زنگی گؤتوروب جینگیلدندی. نؤوبتچی میلیسیونئر
قاپیدا گوروندو .
-اوشاقلاردان ایکی نفر یوللا قالایا. چوبان کره مه لینی تئز یانما
گتیر سینلر. او یان-بو یان ائله یان اولسا، دئسینلر کی، یولداش کسه منلی اونونلا
دانیشاجاق .
آرادان یاریم ساعت کئچمه میش قاپی آرالاندی. میلیسیونئرلر چوبانی ایتله ییب ایچری
سالدیلا و بارماقلاری تئیکده آرخادا دایاندیلار .

کسه منلی باشینی قالدیریب اونلاری سوزدو و ایشاره ایله میلیسیونئرلری باشا سالدی کی، چیخیب باییردا دایانسینلار .

قاپی اورتولدو کدن سونرا دقتله چوبان کرهملینی باشدان آیاغا سوزدو .
اونون یومرو صیفتینی توک باسمیشدی. گوزونون آلتیندا و آلتیندا قارا لکلر وار
ایدی. یومروق و شاپالاق بئرینه اوخشاییردی. گورونور، یازیغی عملیجه دؤیموشدولر .
رنگ-روفو دا قاچمیشدی. اینینده یاماقلی بوز چوخا وار ایدی. امما قددیقامتینی
ایمه میشدی .

کسه منلی نین میزین اوستونده یومروقلاری دویونلندی و آز قالدی دیرناقلاری
اووونو دوغراسین .

-یاخین گل، بالا، ستول چک اوتور .

کرهملی بیر شئی آنلامادی و ائله زنن ائتدی کی، قولاغی سسه دوشوب. او بورایا
گتیریلنده گوزله بیردی کی، قامچی نین آلتینا سالینیب دویوله جک، آغیز-بورنونون قانی
بیر-بیرینه قاتیلاجاقدی .

اونون چاشدیغینی گوران کسه منلی نین سسی بیر آز دا یومشالادی .

-نییه دایانمیسان، ستول چک اوتور .

کرهملی بیر آزجا جسار تلندی، هورکک آدیملارلا یازی ماساسینا یاخینلاشیب
ستولدا ایلشدی .

کسه منلی آیاغا دوروب اوتاقدان خئیلی گزیندی و بیردن کرهملی نین آرخاسیندا
دایاندی :

-دئ گوروم، نه قلت قاریشدییر بیسان؟

کرهملی گئری چئوریلدی و آلتدان یوخاری کسه منلی نین قان ساغیلیمیش زهملی
گوزلرینه باخدی .

-کابی دایی، سیز منی بیر "گنپو" کیمی دانیشدییر سینیز، یوخسا کابی دایی
کیمی؟ من سیزه نئجه جاواب وئیریم؟

کسه منلی نین دوداقلاری آستاجا قاچدی و او کئچیب یئرینده ایلشدی .

-من سنی کابی دایی کیمی دانیشدییر ام، قورخما، اورگینی آچ .

کرهملی دریندن نفس آلیب راحتلاندی .

-یایلاقدا قاچاقلارا چورک آپارمیشام .

-کیمه؟

-حالای بیه .

-کیمه؟ حالای بیله سنین نه ایشین، آ بالا؟

-کابی دایی، او ائله یاخشی آدمی کی، اونون یولوندا آدم اولومه ده گندر. او

منو ائله یاخشیلیق ائله بیب کی، اوزوم ده، بالالاریم دا اونا عومروموز بویو

بورجلویوق .

کابی کیشی کرهملی نین هیجانندان تیترهین اللرینه، سیریین دوداقلارینا

باخدی :

-من یئنه سوروشورام؛ سنین حالای بیله نه ایشین؟

کرهملی یئرینی راحتلادی، بیر آز بوندان اول جانینا هوپموش قور خونو اونوتدو :

-کابی دایی، شورا حؤکومتی یئنی قورولاندا اولان آجلیق ایلی یادینیزا گلیرمی؟
یادینیز دادیمی کندیمیزده نئچه آدم آجیندان شیشیب تولوغا دؤندو. داملارین آلتیندا پارا اپیکدن اؤترو اوشاقلار صاباح آچیلانا قدر ملشیردیلر. باخ اوندا من ده بالالار یمنان بیرلیکده دامین آلتیندا آج قالمیشدیم، اوشاقلار یئرلرینه قور دولموش کیمی یورغانین آلتیندا چاپالاییر، گؤزلرینه یوخو گنتمیردی.
انشیمه بیسنمی ایلان ووران یاتار، آج یاتماز. سندن ده اوزوم قارا، اوشاقلارین آناسی دا یورغانا بورونوب هیچقیریردی. انله من اوزوم ده. گؤزومو دامین هیس باسمیش پردیلرینه زیلله ییب انله هئی فیکیرلشیردیم. ائوده ساتیلاسی بیر شئیم یوخ ایدی کی، بازارا چیخاردیم. نه قونودا بیر شئی وار ایدی، نه ده قونشودا. هامی منیم گونومه ایدی. سحری دیری گؤزلو آچدیم. دان قیزاراندا ائودن چیخدیم، گون خئیلی قالخانا قدر فیکریمده آرانى داغا کوچوردوم، داغى آرانا :

گومانیم گلن یئرلری، آداملاری بیر-بیر یادیم. حتی یاخین آداملاردان بیر-ایکیسی نین قابیسینی دؤیدوم ده. آما الی بوش گئری قایتدیم. اوشاقلارین ایچریدن سسی گلیردی. آنالاری اونلاری اوووندورماغا چالیشیردیسدا، قارنى آج تیفللرین هیچقیریغی کسمیردی. بیر ایستهدیم خنجری چیخاریب اوزومو دوغرامدوغرام انله ییم. هر گون دیری گؤزلو اؤلمکدسنه، بیر دفعه لیک اؤلمک یاخشی ایدی. باخ، کابی دایی، بیلیمیرم، اللهین ایشی ایدی، یوخسا نه ایدی، بیردن-بیره حالای بی یادیم دوشدو. تنز آیاغا دردوم، بالاجا هئیهنی چیبینمه آشیردیم، الله پناه دئییب، بیین قابیسینا یوللاندم. دئدیم، الله اونون اورگینه اینصاف سالار، هئس اولماسا، بیر-ایکی خامرالی چورگی وئرر. لاپ قارغیدالی اولسون، آرپا چورگی اولسون، گتیریم، اوشاقلار گؤیشویوب سسلرینی کسینلر. یادینیزدا اولار، حالای بیین ائوی: دورد طرفی هاسارلی، داروازالی، ایکی مرتبه لی ایمارت ایدی. من قورخا-قورخا داروازا یا یاخینلاشیب ترددود ایچینده دایاندم. خئیلی نه ائدهجه ییمی بیلهدیم. آرادا بیر قصد ایدیم گئری قایتدیم، آما اوشاقلارین صیفتی گوزومون قاباغینا گلنده اوره کیهنیب قابینی دؤیدوم. نؤکر داروازانى آرابیب اوزومه باخدى :

-نه ایستهییرسن؟
-بییه سوزوم وار .

نؤکر سسینی بیین انشیدمه ییندون قورخورموش کیمی آز قالا پیچیلدادی :
-گؤرمورسنمی، بیین قوناغی وار .

دوغرودان دا ایکنجی مرتبه نین ائیوانیندا ستول آچمیشدیلار. ساری میس سامووار دا بیر طرفه پوققودا ییردی .

حالای بیین یانیندا اوخیان ماشین وار ایدی. نسو اوخویوردولار. منیم گؤزومه نه اوخیان ماشین گورونوردو، نه دا ماهنی انشیدیردیم. اوره

ییمده دئییردیم کی، نه اولایدی اللهین آلتیندا او سوفره دکى یئمکلر بیزیم ائوده اولایدی، سامووار دا بؤیرونده. اوشاقلاری دویونجا یئدیذدیریب، اوستوندن ده هره سینه بیر ستکان چای وئیردیم. انله اوزوم ده چایدان دویونجا ایچردیم .
اوزومه سالیب ایچری گیرمک ایستهدیم، آما نؤکر دوشومدن گئری ایتلهدی .

دئیهسن، حالای بیین گوزو بونو آلدی. ائله ائیواندان نؤکری سسلهدی؛
-آیا، بالا، نه اولوب اوردا؟

نؤکر هونر اندیمیش کیمی گور سسله دیللدی :

-بیر آدمی، سیزی گورمک ایسته بیر، آراما بوراخمیرام .
-نییه؟

-آخی قوناغینیز وار .

-نه اولار، بوراخ گل سین .

نؤکار گئری چکیلدی، من قورخا-قورخا ایچری گیردیم، هیتین اورتاسینا چاتاندا
گوردوم کی، حالای بی پیلکنی ائنیب قاباغیما گلدی .

-منه نه سوزون وار، بالا؟

بوغازیم قورودو. خئیلی دیلنه بیلهدیم. ائله بیل لال ایدیم. حالای بی اوزومه
باخیب گولومسوندو و منه اورک-دیرک وئردی :

-اوتانما، بالا، نیه گل یسن، دی .

من اودقونا-اودقونا سوزه باشلادیم :

-حالای بی، منی چئویر بالالاری بیین باشینا. ایر مومکونسه، منه بیر-ایکی

چورک وئر. اوشاقلار اوچ گوندو دامین آلتیندا آجدیلار. کندیمیزده گومانیم بیرجه

سیزه گلدی. اونا گوره، قاپینیزی دؤیدوم، سیز اولاسینیز او بیر اللهینیز، منی

بالالاریمین یانما الی بوش، اوزوقارا قایتارمایین .

منه ائله گلدی کی، بیین گوزو یاشاردی، سسی ده تیترده دی .

-یاخش، بالا، ائله شنیدن اوترو کؤیرلمه. - دقتله چینیلمده کی بالاجا

بئییه باخدی. - به چورگی نده اپاراجاقسان؟ بیر ایری قاب گتیرمیردینمی؟! -

دؤنوب کیمیسسه سسلهدی. - آ بالا، اوردان بیر خورجون گتیرین .

آرادان بیر آز کئچمیش هر ایکی گوزو دولو ناخیشلی خورجونو گتیریب چینیلمه

آشیردیلار. بی اوزومه باخیب گولومسونوردو .

-آپارا بیله جکسنمی؟

کئی کیمی ایدیم. چاشیب قالمیشدیم. نه ائده جهیمی بیلیردیم. بیردن اییلیب

بیین الیندن اوپمک ایسته دیم. قویمادی .

-آ بالا، کؤمک انله یین، یولا سالین .

من ایاقلاریم دولاشا-دولاشا داروازدان اوزاقلاندا حیسس ائتدیم کی، حالای

بی ایکینجی مرتبه نین ائیوانیندا دایانیب آرخامجا باخیر ...

اؤده خورجونو آچاندا گۆردوم کی، بیر گۆزونده تندیر و خامرالی چۆرگی، او بیرى گۆزونو ایسه یاغ، پئندیر، حتی قند، چای دا وار. آرواد تنز اورتایا سوفره سالدی، ایستی چۆرکلردن کسیب اوشاقلارا وئردی، اوشاقلار چۆرگین آراسینا پئندیر دولوروب دورمک ائله دیلر. بیز اوزوموزون ده آج اولدو غوموزو یاددان چیخارتدیق. اوشاقلارین آجگۆزلوکلە چۆرک یئدیگینی، رنگلری نین اؤزونه گلدیگینی گۆردو اورگیمیز راحتلاندی. آرواد باشینداکی شالین اوجو ایله گۆزونون یاشینی سیلیب آیاغا دوردو، حتی چای دا قویدو. او گون اوشاقلارین دا، اوزوموزون ده قارنى دويدو. آخشاموستو قارا دامیمیزین قاپیسیندا بیر آرابا دایاندی. آرابادا اوچ چووال وار ایدی. آراباداکیلارنان کۆموکلشیب چوواللاری چارداغین آلتینا دوشوردوک. گلنلردن بیرى بایاق منی داروازدان ایچری بوراخمایان ایدی. او، گولومسوندو و آستادان دیلندی :

-چاتدیمی؟

-الله اونون عومرونو اوزون ائله سین، چاتدی دا، آرتیقدی دا. همین تاخیلا دول باجیمین اوزونو ده، ینتیم اوشاغینی دا یازا چیخاردیم. ایندی اوزونوز دئیین، کابی دایی، آدام بئله یاخشیغی اونودا بیلر می؟ کسه منلی بیر خئیلی فیکرلی-فیکرلی، گۆزلری یول چکیرمیش کیمی لال-دینمز اوتوردو. سونرا آیاغا دوروب پنجره یه یاخینلاشدی. فرئنجی نین جیبیندن گوموش پاپیروس قوتوسونو چیخارتدی. پاپیروس یاندیریپ ایکی دفعه جیبری دولوسو نفس آلدی. آغ توستو لایلاری اوتاغی بورودو. دومان چکیلدیکن سونرا، گۆزونو شهرین کناری ایله آخان چایا، کندلره دوغرو اوزانان یوللارا زیلله دی. اونو فیکر گۆتورموشدو. چئکانین مرکزین گۆندر دیگی فتوللائو هر یئرده، هر آدامین سیماسیندا موزور اونسور گۆروردو. کیم الینه کئچیردیسه، ان آغیر جزا وئرمیه چالیشیردی. قصادا قاچاقلارین سای گئندیکجه چوخالیردی. گۆزه گلیملی کیشیلر توفنگلرینی گۆتوروب مئشهره، پایلاقلارا اوز توتوردولار. ائله بیرى - حالای بی. واختیله قوری معلملر سئمینار بیاسیندا اوخوموش بو آدام بوتون عومرو بو یو معلملیک ائتمیشدی. ریاضیاتی گۆزل بیلیردی. کسه منلی نین اوشاقلیق دوستو، مکتب یولداشی ایدی. قوریده بیر یئرده اوخوموشدولار. او زامان کسه منلی طلبه بیغینجاقلاریندا ایشتیراک ائدیردی. حالای بیی ده اوز جرگه لرینه قوشماغا چالیشیردی. آما حالای بی هئج نیه قاریشمیر، "منیم یولوم معاریفچیلیک یولودور" دئییردی. دوغرودان دا، حالای بی سونرادان معلملیک ائتمیش و قضا مرکزینده آچیلان مکتبه درس دئمیشدی. آما کسه منلی ائشیدیردی کی، بیغینجاقلاردا جاوان معلملر، طلبه لر اونو تنز تنز سیخیشدیریرلار، بیلیگین نوماینده سی کیمی تنقید آتشینه توتورلار. کسه منلی اونو یانینا چاغیرماغا حاضر لاشیردی کی، حالای بی بیر گئجه یوخا چیخدی. اونون سوراغینی داغلاردان - قاچاقلارین دسته سیندن آلدیلار. ایندی ده بو یازیق کرهمله اله کئچمیشدی.

کسه منلی پنجره نین اونوندن چکیلیب کره مه لیه باخدی .

-قالادا پالتار-پالازین و ارمی؟

-درزیه کؤچ دندیلر، ایینه سینی یاخاسینا تاخدی. نییم واردی اینیمده دی .

کسه منلی یازی ماساسینا یاخینلاشیب زینقیرووو جینگیلدندی. میلیسیونئر درحال ایچری گیردی .

-دوستاغی آپار قالایا، کاغیز-کوغازلارینی آل گتیر بورا .

کره مه لی گؤزلرینی تشویش ایچینده کسه منلی نین اوزونه زیلله دی. صیفتی کتان کیمی

آوازیدی. بونلار کسه منلی نین قان ساغیلیمیش گؤزلریندن یایینمادی. او حیسس ائندی

کی، بایاقدان اوزونو شاخ آپاران کره مه لی نین بدنندن گیزیلتی کئچدی، تیترده دی .

کسه منلی آییلان کیمی اولدو و آنی اولاراق دوشوندو کی، دوستاغی هارا گؤندریر؟

میلیسیونئر کره مه لینی قاپیدان چبخار تهاچبخار تدا اونو ساخلادی و دوستاغی گئری

قایتاردی .

ائله بو واخت ماسانین اوستونده کی دستکلی تلفون جینگیلده دی. کسه منلی دستی

گؤتوردو .

-آللو، ائشیدیرم. منم، ابدال قاغا .

-باشین چوخ قاریشیقدی؟

-نه اولوب کی؟

-یئنه اوردا ایشلری نه قاریشدیر بیسان؟ تجیلی قضا فیرقه کومیته سینه گل .

-باش اوسته. دئیسن، یئنه آرایا گیرن وار؟

-سورغو-سوالا باشلاما، بورا گل، بیلرسن .

او، استاجا دستی یئرینه قویدو و حیسس ائندی کی، بارماقلاری تیتیرگیر. قان

ساغیلیمیش گؤزلری بیر آز دا قیزاردی و هئچ نه گؤرمه دی. چینی بیر-ایکی دنفه قالخیب

ائندی. باشی آزاجیق تیترده دی. کیشی نین حالی نین ببردن-بیره دیشدیگینی گورن کره مه لی

درحال سو قابینی دولدوروب کابی کیشیه وئردی. کیشی سویو بیر نفسه باشینا

چکندن سونرا آزاجیق ساکیتلشدی و اوزونو اله آلماق اوچون یازی ماساسینا

دیرسکلنهرک باشینی قوللارینا سؤیکه دی .

کونجده کی ایری کفگیرلی ساعت عصبلری یومشالان ملاهتلی سسله آستادان

دانقیلدادی. ائله بیل بو سس کسه منلی نین عصبلرینی ساکیتلشدیردی. او، آیاغا دوروب

اوست-باشینی سلیقه یه سالدی، بیر خنیلی اوتاقدان گزیندی و اولکی تمکینی اوزونه

قایتدی .

قاپیداکی میلیسیونئرلری ایچریه چاغیردی .

-باخ، من گندیرم. بو دوستاغی سیزه تاپشیریرام. کیم گلیر-گل سین، کیم نه

امر وئیر-وئرسین، هئچ نیه، هئچ کسین سؤزونه باخماز سینیز .

اونون باشیندان بیر توک اسکیک اولسا، اوزونوزو اولموش بیلین .

کره مه لینی ایچری سالدیلار ...

قضا فیرقه اوزی نین قاپیسیندا دایانان کئشیکچیلر کسه منلینی گورن کیمی گولومسونوب اونا یول وئردیلر. کابی کیشی اوست-باشینی دوزلندی، ساچاقلی پایاغینی گوزونون اوستوندن آزجا گئری ایتلهدی و شاخ آددیملارلا دهلیز بو یو گئندی. اوستونه قضا فیرقه اوزک کاتیبی نین آدی یازیلیمیش قاپینی آرالایب ایچریده کیلره سلام وئردی. فیرقه اوزک کاتیبی آبدال کیشی قاش-قاباقلی ایدی. تلفوندا کیمینسه آجی-آجی دانیشیردی. او، دیل اوجو سلامی آلدی و کسنمنلییه اوتورماق اوچون یئر گؤستردی. کسه منلی نچه آیدان بری قضایا تهکیم اولونموش چنکانین نوماینده سیله قاباق-قنشر اوتوراسی اولدو. او، عادتت عذره پایاغینی آیدانی نین اوستونه آشیرمیشدی. بیلکلری دیدیلیمیش قارا توماج گؤدکجه سی نین اورتاسینی انلی قالین کمرله بوغمالامیشدی. بیر یاندان ناقانی، بیر یاندان دا چانتاسی سالانیردی. باشینداکی پاپاق دا نیمداش ایدی. بیرجه اولدوزدان باشقا. انله بیل اولدوزو قصادا سئچمیشدی؛ هر گون توزونو آلیب پایاغی نین آلتینا یاپیشدیریردی. اونا لرین باخیشلاری انی اولراق توققوشدو. کسه منلییه انله گلدی کی، فتوللایونین گوزلرینده قیوریلیب یاتان ایلان فیسیلدا ییب آیلدی و قارشیسینداکی آدامین اوستونه آتیلماغا حاضر لاشدی. فتوللایو ده کسه منلی نین گوزلرینده ایلدیریم کیمی شاخییان آمانسیز باخیشلاری گوردو. لاکین اوزلرینی چوخ ساکیت آپاردیلار. کسه منلی باشا دوشدو کی، اونا بورایا بوش-بوشونا چاغیر مایبیلار. آبدال کیشی دستتیی یئرینه قویدو، بیر مدت نه اندهجه یینی بیلیمیرمیش کیمی یازی ماساسی نین اوستونده کی کاغیذلاری ورقلهدی و سونرا کابی نین اوزونه باخدی. -دئ گوروم، یئنه نه ایش قاریشدیریبسان؟ بونونلا سندن اوچونجو دفعه دیر کی، شیکایت گلیر. "ترویکا" نین قرارینی نه اوچون تسدیق ائلمیرسن؟ -حاقسیر اولدوغونا گوره. فتوللایو ایلان وورموش کیمی قیوریلدی و کابی کیشی نین اوستونه قیشقیردی: -حاقی- عدالتی سندن باشقا باشا دوشن بوخورد؟ -سسینگین یوغون یئرینه سالما. یوخسا انله قیشقیرارام، قولقلارین توتولار. آبدال قاغا، بونونلا من دیل تاپا بیلیمیرم. بلکه اوزونوز بونو باشا سالاسینیز کی، هامی موزور اونسور دئییل. کیمی گورورسه، اونا دوشمن حساب ائدیر. حاقیندا سورغو-سوال آپاریر. کیمینی داما سالدیریر، کیمینی دؤیدورور. بئله گئتسه، کنددکسکده بیر باشیپاقلی قالما یاچاق. هر ه جانینی گوتوروب بیر یانا قاچاچاق. اونسوز دا قاچاق-قوچاغین سایت چوخالیب. -اونلاری سن چوخالتمیسان. سنسن اونلارین باشینا سیغال چکن. بیر قوهوموندور، بیر تانیشیندیر، او بیر ده دوستون. من ایسه سینفی دوشمنلرن ووروشورام.

- آغینا-بوزونا باخمادان دا هامیسینا گوشلنمه کسیرسن، ائلمی؟
فیرودین بی کؤچرلینی نئیلهدین؟
-لازیمی جزاسینا چاتدیردیم .
-آخی، او، نئینه میشدی؟ قضامیزدا سئمینارییا آچمیش، گؤرکملی معلمری
باشینا بیغمیش، اوشاقلاری کندلردن بیغیب اوخوماغا گنتیر میشدی. نه ایدی اونون
گوناهی؟
-بس اونون موساوات پارتیاسی نین عضو اولماسینی نییه دئمیرسن؟
پرستانو خان-خویسکی نین فایتونوندا گزمهینی نییه یادینا سالمیرسان؟
بنله بیر آدام بیزیم جمعیتده یاشایا بیلمزدی. "ترویکا" نین قرارینی
چیخارتدیم، گؤندر دیم گنجیه. اورادا جزاسینی وئردیلر .
صوحتین قیزیشدیغینی گؤرن آبدال کیشی عصیلشدی و الینی ماسایا چیریب
اونلارین اوستونه آجیقلاندی .
-نه قلت ائله میسینیز، ائله میسینیز. کؤهنه ساندیق ایچی تۆکمه یین .
-اوزونو فتوللایئوه توتوب کین دولو بیر غضبله سوزونه داوام ائتدی .
-فیرودین بی کیمی بیر کیشینی گوناھسوز قوربان وئردیگین یئتمیر، ایفتیخارلا
دانی شیرسان دا. بیر گون بونون حاق-حسابینی سندن ده، مندن ده آلاجاقلار .
آنلادین، یوخسا ایضا ائدیم .
-من هئچ نهن قورخمورام و گؤردویوم ایشه جاواب وئرمه یه حاضرام .
آبدال کیشی نین بویون دامارلاری شیشدی. حیرصینی بوغماق اوچون بیر ستکان سو ایچدی .
سونرا جیبیندن سلیقه ایله بوکولموش دسمال چیخاردیب دوداقلاری نین، بیغی نین یاشینی
سیلدی. فیرودین بی یادینا دوشنده او دا اودسوز-اوجاقسوز یانیردی. بنله بیر کیشینی
قورویا بیلمه دیگی اوچون اوزونو دانلاماقدان یورولموردو .
آرالیقداکی سوکوتدان سونرا آبدال کیشی اوزونو کسه منلییه توتدو .
-دئ گؤروم، ایندی نئین اوستونده موباهیسه ائدیر سینیز؟
کسه منلی قولوغو آچدی و 'ترویکا' نین اونا گؤندر دیگی قراری قضا فیرقه اوزک
کاتیبی نین قارشیسینا قویدو. آبدال کیشی آستاجا کاغیدی اوخودو و سونرا اوزونو
کسه منلییه چئویردی :
-بو ندی؟
" -ترویکا" نین تسدیقه وئردیگی قرار .
آبدال کیشی بو دفعه اوزونو فتوللایئوه توتدو :
-نه جزا تکلیف ائدیر سینیز؟
-گولله مک .
-بوردا اون بنش نفرین آدی وار، هامیسینا؟
-بلی، هامیسینا. اونلار موزور اونسورلردیر. جمعیتیمیزی بنله لر بندن
تمیز له مه سک، ایرملی گنده بیلمیریک .

آبدال کیشی نین ائله بیل نفه سی بو غول دو . کۆینی نین بویون دویمه لرینی بوشالتدی .
قلمی الینه گۆتوروب قراری ساکیتجه اوخوماغا باشلادی .

-ایندی دئی گۆروم، بو موزور اونسورلر نه ایش گۆروبلر؟
فتوللایئو ستولونو بیر آز دا یاخینا چکدی . اونون گۆزونده یاتمیش ایلانلار
اویانیب قایناشدیلار . کیشی نین صیقتینی ائله بیل سنوینج آلولاری بورودو . الینی
سییاهیداکی بیرینجی فامیلین اوستونه قویدو .
-باخ بو، چوباندی . قاچاقلارا چۆرک آپاریب، بو دا آشیقدی، قاچاقلارا ساز
چالیب .

کابی کیشی کاغیدی کنار ایتله ییب آیاغا دور دو .
-بیلیرسن نه وار ، فتوللایئو ، ائله شئی وار کی ، اونون اوستونده آدمی
دانلایار لار ، ائله شئی ده وار کی ، اونون اوستونده آدمی داملایار لار . سن ایسه
گوللمکدن باشقا بیر شئی بیلیرسن . هنج آدمی دا چۆرک اوستونده
گوللمیرلر . هنج ساز چالمق اوستده ده آدمی گوللمیرلر؟ سن و سنین
"ترویکا" بولداشلارین هنج بو حاقد ا فیکیرلشیبسیز؟
-بوردا فیکیرلشمه لی بیر شئی یوخدور . سینفی دوشمنه کۆمک ائدن موزور
اونسورلر قیریلما لیدی، و سسالام .

آرتیق آبدال کیشی دۆزه بیلمه دی . حیر صله آیاغا دور دو .
-منیمله چنه -بو غاز دۆمه . سنی بورا گۆندر ییلر کی ، بیزیم ایشلریمیزه
کۆمک ائده سن، گۆندر مه ییلر کی ، هاردا باشیپاقلی گۆردون گوللمه یه سن . ائله
بونا گۆرمدی کی ، قاچاق-قولدورون الیندن ترپنمک اولمور . جاماعتی هورکودوب
یئریندن-یوردوندان اویاتمیسینیز . چیخین گئدین . یوخسا سیزی موزور ائمنت کیمی
"گئنون" پودولینا سالدیرام .

قاپی نین آغزیندا دوموشوقلو اوتوران اوشاق کسه منلینی گۆرن کیمی آیاغا
دوردو و حۆرمتله اونا سلام وئردی . کابی کیشی بو اوستو-باشی جیریق اوشاغین مریفتینه
حئیران قالدی . آیق ساخلا ییب اونون توکو توکولموش پاپاغینا، چیگینلری یاماقلی
کۆینه یینه و دیدیک-دیدیک اولموش شالوارینا باخدی . اوشاغین آیاغیندا کی چاریغین
بورنو دئشیلیمیشدی . چیرکلی جورابی گۆرونوردو . امما اؤز نو اکه-بوکه کیشی کیمی
آپاریردی .

-کیمی ایسته ییرسن، بالا؟

-سنی، کابی دایی .

-منی هاردان تانییرسان، اوغول؟

-من ده کسه مندیم، ائلوغلیوق . سنه دئیله سی سۆزوم وار .

-سۆزونو بورداکیلارا دئییه بیلمز دینمی؟

قاپی نین یانیندا دایانمیش میلیسیونئر صؤحبتہ قاریشدی :
-چوخ ایناد اوشاقدیر. سحر دن دئییریک کی، کابی دایین گنج گلهجک، نه سؤزون وارسا، بیزه دی. دئمیر کی، دئمیر .
کسه منلی گولومسوندو و قاپینی آجیب اوشاغی ایچری بوراخدی. اوشاق گوزو قاماشمیش کیمی بیر خئیلی اطرافا بویلانندی، هارا دوشدویونو آنلایا بیلمه دی. کابی کیشی ستول چکیب اوشاغی اوتورتدو و اوزو ده اونونلا اوزبوز ایلشدی .
-بیر پاپیروس چکسم، اینجیمزسن کی؟
-من نه کارهیم کی، کابی دایی .
کیشی بو اوشاغین ادب-ارکانینا یئنیندین گولومسوندو و پاپیروس قابیندان پاپیروس چیخاردیب یاندیردی. او بونونلا حیرصینی بیر آز دا سویوتماق، قضا فیرقه اوزه یینده کی صؤحبتدن اوزاقلاشماق ایسته ییردی. فتوللایئوین سسی هله ده قولاقلاریندا ایدی: "موضور اونسورلری قیرماق لازیمدیر". کابی کیشی پاپیروسو سوموروب جییرلرینی توستو ایله دولدوردو، سونرا دا الینداکی کؤتویو حیرصله کولقابیبا باسیب سؤندوردو. صیفتینه ایلیق و مولاییم بیر ایفاده وئردی .
-دی گوروم، بالا، منه نه سؤزون وار؟
اوشاق ستولونو آزجا ایرملی چکدی و یازی ماساسینا دوغرو اییلدی .
-بیزیم کندین شورا صدرینی، قزنفر کیشینی تانیییردینیزمی؟
کسه منلی دیک آتیلدی، قاشلاری چاتیلدی، کیرپیکلرینی بیر-ایکی دفعه چاخیب قان ساغیلیمیش گوزلرینی اوشاغین اوزونه زیلله دی .
-نه اولوب کی؟
-اونو من اولدورموشم .
-کیم؟!
-من!
-سن نه دانیشیرسان، بالا، اونو ایکی آیدیر اولدوروبلر. اولدورنلر ده قالادا یاتیر .
-یوخ. کابی دایی، او توتولانلارین هنج بیر گوناھی یوخدور. اونو من اولدورموشم .
اوشاق آیاغا دوردو. شالواری نین بئلینی قوردالادی و اورادان بیر ناقان چیخاردیب ماسانین اوستونه قویو .
-باخ بوننان. دوز قاشی نین اورتاسیندان ووردوم. بو دا قزنفرین قانلی پاپاغی، تاپانچاسی دا اوستونده .
-آخی، نه اوسیه؟
اوشاغین قاشقاباغی توكولدو. بیردن-بیره صیفتینی ائله بیل قارا بولود بورودو .
دئیه جیی سؤزه چتینلیک چکیرمیش کیمی بیر-ایکی دفعه اودقوندو، سونرا تمکی نینی پوزمادان قطعیتله دیلندی :

- باجیما ساتاشمیشدی. - اوشاق ائله بیل ببردن- بیره بوزوشدو. آز قالدی ایری یازی
ماساسی نین آلتینا گیر سین. ائله بیل نچه آیدان بری اورگینده سیر کیمی ساخلا دیغی
مثلا ی آچدیغینا گوره، تاریما چاکلمیش عصبلی بوشالدى .
ایندی او یونگوللشمیشدی و توتوغن ایشو گوره جزاسینی چکمهیه حاضر ایدی .
کابی کیشی آیاغا دوروب اوتاقدان گزیندی، پاپیروسو پاپیروسون اودونا یاندىریب
ایچرینی توستو-دومانلا دولدوردو. او، اولدورولموش شورا صدرینی یاخشی تانییردی؛
آناسی نین امجهینی کسه نین بیرى ایدی. حلال-حرام قانماز، آبیر-حیا بیلمزدی. الی
ده ایری ایدی. کند جاماعتینی زینهارا گتیرمیشدی. اونون اوتوروب-دوردوغو آدمالار دا
چنکانه نومایندهسی دنمیشکن، موزور اونسورلر ایدیلر. اصلینه باخسان، کسه منلی
اونلاردان جان قورتارماق اوچون بیر یول آختاریردی. اونون اولوم خبرینی ائشیدنده بیر
آز یونگوللشن کیمی اولدو و شاهیدلرین دندیگینه ایناناراق دوستلاریندان ایکی
نفرینی ده توتوب جزا وئردیلر. اما ایندی ایشین گوزله نیلمه دن بو جور آچیلما سی
اونو هم سئویندیرمیش، هم ده سارسیتمیشدی. کابی کیشی قطعى آدیملار لا اوشاغا
یاخینلاشدی، اونون قولتوغوندان هپ گوتوروب ایناسانین اوستونه قویدو .
-بو سیرری بیر کسه دنمه یسن کی؟
-هنچ باجیم دا بیلیم، انا م دا. کیشی نین سیرری اوزونده اولار. اما، کابی
دایى، بو مثلا ی سیزه آچمایا بیلمز دیم .
کابی کیشی اوشاغی قوجا قلابیب سینه سینه سیخدی .
-واللا کیشی قیریغیسان، کیشی. آنانین سودو سنه حلال اولسون. اما، آی
اوغول، ایندین قان توكمه یه وردیش ائله مه. آخیردا بیر گون سو چاناغی سودا سیناجاق - .
کابی کیشی ببردن جدیلشدی. - اوخوماق بیلیر سنى؟
-یوخ .
-ایسته ییر سنى؟
-ایسته ییرم .
کابی کیشی اونو یونگولجه گوتوروب بیره قویدو، یازی ماساسی نین آرخاسینا کنجیب
تلفونون قویروغونو فیرلادی .
-آی قیز، ینتیمخانانی وئر. آلو، ممدوو، سنسن؟ سنن مکتبینه
بیر اوشاق گوندریرم. اونو قبول اندرسن، تزه پال-پالتار وئرسن، یاتاقخانا دا
یئر دوزلدرسن. گوزون همیشه اوستونده اولسون .
اوزوم ده تنز-تنز باش چکجم .
کابی کیشی آیاغا دوردو. اوشاق دا قالخدی. اونون چییننده کی هنییه نی کسه منلی
یئنیجه گورورموش کیمی قیمیشدی .
-بو نه دیر؟
-چورکدی، کابی دایى، گوتورموشدوم کی، قالادا یئیه رم .
-اوزگه نیین وار؟

-پنندیریم، بیر ده سوغان دوغر انمیش شوروم وار .

-چبخارت قوی اورتالیغا .

اوشاق تعجبله کابی کیشی نین اوزونه باخدی. کابی کیشی گولومسوندو .

-یقین آجیبسان، من ده آجمیشام. بیر یئرده ایشتاھنان چورک یئیریک .

اوشاق درحال هئییهده نه وارسا، چبخاریب یازی ماساسی نین اوستونه دوزدو .

کسه منلی زینقیرووو جینگیلدندی. قاپی آزاجیق آرالاندی. کنشیکچی میلیسیونئر

گوروندو .

-بیزه ایکی ستکان سالما چای گنیر .

اوج فصیل

سون واختلار عمر کوخانین یوخوسو عرشه چکیلیمیشدی. مال-قارا تولهیه، خالخال

سالیندیقدان، ال-ایاق بیغیشدیریلیب کند جاماعتی قاپی-باجاسینا چکیلیدکن سونرا

اٹیواندا خئیلی اوتوراردی. قاپی-باجالاردا لنگیین مال-قارانین ملشمه سینه قولاق

آسار، کورون بری اوزونده کی تولکولرین، چاققاللارین واققیلتیسینی دینله ییردی. چاققالتولکو

یامان چوخالمیشدی. گونون قولاغی یاخیب قارانلیق دوشمه میس جلهیه بیغیشیر

و کنده دولوشماغا حاضر لاشیردیلار. عمر کوخا اونلارا ساکیتجه قولاق آسیر و

گوروردو کی، کند ایتلری نییسه قاباقلارینا قاتیب جلهیه قدر قووردولار. "بو

قیریلیمیشلار یامان چوخالیب. آز قالیرلار ائولره دولوشسونلار. ائه، زامانا یامان

دیشیب. اوللر بیزیم کندین هندورینده آغزی قاتیلی جاناوارلار دولاشاردی .

ایندی ده چاققال-ماققال دولاشیر. بنله گنئسه، جاماعت اوزو ده چاققالا دونه جک ."

عمر کوخا قاراتیکان کولوندان دوزلدیلیمیش گوموش اورتوکلوقلیانینی

کوزردیر، فیکرینده داغی آرانا، آرانی دا داغا کوروردو .

الددی نین اولومو اونو یامان سارسیتمیشدی. اوزونه نه قدر تسکینلیک وئرسه ده،

اورگینده درد چکیردی. اونون دونیادا ان چوخ قورخدوغو شئی آلدانماق ایدی .

نوهسی نین قفل اولدورولمه سینه خیانتین اولوب-اولمادیغینی بیلمهیه چالیشیردی. هم

ده قورخوردو کی، مثلین قصدا اولوندوغو بیلینسه، آریا قان دوشر و ایکی نسیل

بیر-بیرینی قیریب قورتاراردی .

بویوک گلین آغزیندا یاشماق قاییناتاسینا یاخینلاشدی و قالایلانمیش میس

سینینی اورتالیغا قویدو. کیشی بوغلانان چایا، بال قاتیلیمیش قایماغا، موتال پنندیرینه

و ساجین اوستوندن یئیجه گوتورولموش ایستی آغ فطیره گوزوجو نظر سالدی. بیر

اوتوروما قوزونون شاققاسینی ساریمساقلی قاتیقلا

یئیب اوستوندن بیر جام بال ایچن عمر کوخانین ایشتهی یوخ ایدی. او، جان-دردی چورکدن بیر پارچا کسب دورمک ائلهدی، چایی بیر-ایکی هورتوما ایچیب گئری ایتلهدی. گلین درحال یاخینلاشیب سینینی گوتوردو.

کندین سس-سمیری آزادی. گورونور، ادمالار یاتماغا حاضر لاشیردی. ائله عمر کوخانین دا هیتینه سوکوت چؤکدو. مال-قاران ساییب قورتاردیلار، ایناکلری، جامیشلاری خالخال دولدوردولار، اوشاقلارین دا سس-سمیری کسیدی. بیرجه گلینلر کؤلگه کیمی اورتادا هرله نیر، قاپیلاری آستاجا اورتوب آچیردیلار.

اومور کوخا یواشجا آیاغا دوردو. آستا آدیملارلا اوز اوتاغینا گئندی. اونون یئرینی سالمیشدیلار. تاواندان آسيلمیش اوتوزلوق چیراغین پیلته سینینی آشاغی چکمیشدیلر. اوتاق یاریقار انلیق ایدی. عمر کوخا چوخاسینی، آرخالیغینی سویوندو. بئلیندهکی گوموش دستکلی خنجرینی یاستیغین آلتینا قويدو. یاتمازدان اول اوزونو قیبله یه چئویریب دعا ائلهدی. سونرا سکسکلی حالدا، قورخا-قورخا یورغانی قالدیریب آراسینا گئردی.

دوز اون گون ایدی کی، بیر سس اونو یاتماغا قویموردو. عمر کوخا کند تام سوکوتا قرق اولاندان سونرا، کورون قیزیلتنیسینا قولاق آسماغی ائله اوشاقلیقدان سئویردی. اونون گاه واجالیب، گاه دا آچالان سسینده بیر مهربانلیق دویاردی. ائله چوخ واختی سویون قیزیلتنیسی آلتیندا یوخویا گئردی. آما سون گونلر کورون قیزیلتنیسی اونا لایلا چالیب یوخویا آپاران واخت، کیشی گوزونو یومار-یومماز قولاغینا گلن بیر سس اونو دیکسیندیریب یئریندن قالدیراردی. عمر کوخا بو سسین هارادان گلدیگینی و کیمین اولدوغونو بیلیمک ایستیهیردی. اوشاقلاریندان گنجلر قولاغینا گلن بو سسین نه سس اولدوغونو اؤیرنمک ایستسه ده، فیکریندن داشینمیشدی. قورخوشدو کی، "کیشی دئیسن هاوالانیب" - دئییه اوندان شوبه لئسنیلار. آما هر گنجه سس گلیردی. اوزو ده آپایدین. عمر کوخا تخمین ائتمیشدی کی، بو سس قبرستانلیق طرفدن گلیر.

کیشینی هم واهیمه باس میش، هم ده مثالی اؤیرنمک ماراغی داها دا آرتمیشدی. او قرارا آلمیشدی کی، اگر بو گنجه ده سس گلسه، مطلق او طرفه گنده جک و بو قبرستانلیقداکی سسین صاحبی نین نه جانلی-جینلی اولاجاغینی بیله جکدی. ائله اونا گوره ده آتین یهرینی آلامیش، توله دهجه حاضر ساخلامیشدی.

عمر کوخا یئرین ایچینده بیر خئیلی قورجالانندی، گوزونو تاوانا زیلله ییب کورون قیزیلتنیسینا قولاق آسدی. ساکیتلیک ایدی. منشه نین آعاجلاری دا سوسموشدو، منشه کی چاققال-چوققال دا. کند سوکوتا قرق اولموشدو. بیردن کندین یوخاری طرفیندن واختسیز بانلایان خوروز سسی گلدی. اونون آردینجا فریادا اوخشار همین سس ائشیدیلدی. عمر کوخا دیک آتیلدی. تله سیک پالتارینی گئیندی، خنجرینی باغلا دی، توله یه کئچیب آتی چیخارتدی. هنج کسه سنز دیر مهن داروازدان کئچیب قبرستانلیغا دوغرو یوللاندی.

قبر داشلاری باش-باشا وئرمیشدی. لاپ یوخاری طرفده الدی نین قبریندن بیر آز آرخادا اوچ اوجا قبری داشی گورونوردو. هوندورلویو آز قالا اوچ منتره چاتان بو قبری داشلارینا گوزل ناخیشلار وورولموشدو. جاماعت آراسیندا نهدنسه بو قبری لرله اوغوز قبری لرلی دئییردی لر. آما عمر کوخانین یادنیدایر کی، اونون باباسی هر دن-بیر اوشاقلاری باشینا بیغیب بو قبری لرین تاریخیندن دانیشاردی. بیردن کیشی نین گوزلورینه آغ پالتاردا هرلنن کولگه گوروندو. بو کولگه قبری ن باشینا فیرلاندى. الی ایله تورپاغی سیغاللادی. سونرا دا سینه داشینی قوجاقلایب خئیلى ترینمز اولدو. عمر کوخا یئریندن تارپنه بیلمه دی. ایستهدی آتین جیلوونو چکسین. سونرا باشا دوشدو کی، آت یئرینده دی، اونو هنج مینمه میشدی. کیشی نین گوزونه بیر قارالتی دا گوروندو. بو قارالتی اینسانا بنزمیردی. عمر کوخا دوغرودان دا واهیمه لندی، "الله سن ساخلا، بو نه ایشدیر منیم باشیما گلیر" دئی و دلینه کلمه ی-شهادت کتیردی، "بلکه بو ازراییدیر، منی قبریستانلیغا چکیب کتیریب". بیردن قبری ن اوستونده کی قارالتی عمر کوخایا دوغرو یووردو. کیشی گلن قارالتی نین شیطانمی، ایتمی اولدوغونو آیرد انده بیلمه دی. آما ایت اونون قارشیسیندا گلیب دایاناندا، قویروغونو ترپه دیب شیرواناندا آنی اولراق آستادان "آلان" دئییه پیچیلادی. ایت اوز آدینی ائشیدیب چؤمبلتمه اوتوردو. اؤمار کوخا اوزونه گلیب قبره یاخینلاشدی. بو دفعه قیز واهیمه یه دوشوب کنارا سیچرادی و قبریستانلیق اوزونو قاچماغا باشلادی. عمر کوخا نه قدر چاغیردیس، دایانمادی. قارانتل نیشانلیسی الدینی بیرجه دفعه گورموشدو. بیرجه دفعه اللری الینه توخونموش، بارماقلاری بدنینه دیمیشدی. ایلین-آیین آخیر چرشنه سی ایدی. قیزلار قارانتلگیله توپلاشمیشدی لار. اولجه هیتده کی اوتا، سامانا اود ووروب تونقال قالامیش، اوستوندن آتیلیمیشدی لار. اوغلانلار گورمهدن دوزلتدی کلری لویایا اود وورموشدولار. هیت بیر آنلیغا ایشیغا قرق اولموشدو. قیزلار لویانین ایشیغیندا هرلنن اوغلانلارا، اونلارین گویه آدیغی فیشن گلره دویونجا تاماشا ائتمیشدی لر. ائله بیل کندین اوستونه یارپیز بؤجکلری سپه لیمیشدی. ایشیغینبیری یانیب بیری سونوردو. سونرا قیزلار ایچری کئچدی لر، پلوو یئدی لر، شیرنی پایلارینی گوتوروب قاغیلداشقاغیلداشا اورتایا سولو بیر قاب قویوب ایینه لیک سالدی لار. دوز دان یئری قیزارانا قدر دئییب گولدولر. بو کندین قایداسی ایدی: ایلین - آیین آخیر چرشنه سینده کوهنه ایلی یولا سالاندا، باهارین گلدیگینی خبر وئرن نووروزون ایلیک گونونده دان یئری قیزاران-قیزارماز آخار سویا

-کوره تۆکولوشردیلر. سو بومبوز اولوب آدامی قیلینج کیمی کسسه ده، چیمیشر، آغیرلیقلارینی-اوغورلوقلارینی یویار، تزه ایله ترتمیز گلردیلر. بو دفعهده ائله اولدو. قیزلار کورون ساحلینه گئنده آرتیق دان یئرینه صدا دوشموشدو. کند خوروزلاری بانلابیردی. گۆیون اوزو یاواش-یاواش چهرایی رنگه بویانیردی. ساکیت هوالی، ترتمیز بیر سحر گلیردی. کورون اوستونه تول کیمی نازیک دومان چۆکموشدو. بو دومان گاه سورونوب ساحله یاخینلاشیر، گاه دا او تایدکی مئشهیه طرف قاناد آچیردی. ائله بیل کورون اوستونو قصدا اورتک، ملک کیمی اوچوب چیممهیه گلن قیزلارین بدنلرینی یاد گۆزلردن قوروماغا چالیچیردی.

قارانتلگیلین دستهسی ساحلدهکی ساچاقلی سویود آغاجی نین یانیندا دایاندی. اولجه احتیاطلا اطرافا بویلانیدیلر، یاخیندا هئچ کسین اولمادیغینی یقین ائتدیکدن سونرا پالتارلارینی سویونوب کورا ایتلیدیلر. سو بومبوز ایدی. آما سسلرینی چیخارتمادیلر. خیسین-خیسین دانیشیب گولدولر، بیر-بیرلرینی چیمدیگله دیلر. دۆش-باشلارینی اللشدیردیلر.

سودا چوخ قالمق اولمادی. دیشلری دیشلرینه دیردی. تنزجه ساحله چیخیب پالتارلارینی گئینیمی قرارا آلدیلر. هره اوز گئیمینی گۆتوردو. تلم-تلهسیک دونلارینی باشلاریندان کئچیردیلر. بدنلری آزاجیق ایستیلندی. آما قارانتل پالتارینی قویدو غو یئرده تاپمادی. قیزلاردان سوروشدو، گۆردوم دئین اولمادی. قارانتل آغاجلارین دیبینی، یارغانلارین قاشینی نه قدر آختاردیسا، بیر شئی تاپمادی. قیزلار پالتارلارینی گئینیب گوله-گوله ساحلدن اوزاقلادیلار:

-آی قیز، قارانتل، داها سن بیزیمله گنده بیلمزسن. سنین پالتارینا بنیینسان الی دیب. سن اوچوب گلن گۆیرچین باجیلاردان بیر کیمی بوردا قالمالیسان.

قیزلار گوله-گوله ساحلدن اوزاقلادیلار. قارانتل هم سویوقدان، هم ده واهیمه دن تیترمهیه باشلادی. "منیم پالتاریم نجه اولدو؟ اونو کیم گۆتوردو؟ ایندی من ائل ایچینه نجه چیخاجام؟". هئچ یئردن سس گلمه دیگینی گۆرونجه اوتوروب هۆنکور-هۆنکور آغلادی. ائله بو واخت یارغانین قاش طرفیندن سس گلدی.

-آغلاما، پالتارین مندهدی.

بو سۆزلری دئین آدام سسینه نه قدر مهربانلیق وئرسه ده، قارانتلی ائله بیل ایلدیریم ووردو. بوزوشوب یوماغا دؤندو، بیلمه دی هارا گیرسین، هاردا گیزلنسن. اوغلانین قاباغیندا دیز چۆکوب یالواردی: "سن قاغیم جانی، کیمی چوخ ایسته بیرسن اونون جانی، منه ال وورما. ایر بیر شئی ائله سن، اوزومو کوره آتیپ بوغاجام."

-اؤزونو نییه بوغورسان، آی دلی. ناغیلاردان ائشیتمه میسنمی، اوچ گۆیرچین باجی نین بیرینین پالتارینا ال دینده هئچ یانا گنده بیلمیر،

قالیر اورداجا. ایندی سنین پالتارینا منیم الیم دئییب، هنج یانا گنده بیلمزسن .
قالاجاقسان منیم یانیمدا .
قارانتل بو دفعه دوغرودان قورخویا دوشدو. دؤنوب کوره دوغرو باخدی. اونون
فیکریندن کئچنلری ائله بیل اوغلان باشا دوشدو :
-الینی منه وئر، - بو سؤزو دئمیی ایله قیزی دارتیپ یارغاندان چیخارماغی
بیر اولدو. - من سنین سوراغینی چوخدان آلمیشدیم، ایندی ده راستلاشدیق. قورخما،
بیزیم نسیلده نامرد آدام تاپیلماز. من عمر کوخانم نوهسیم. آدیم دا
الددیندی. آل پالتارینی گئی. گؤمگؤی اولوبسان .
قارانتل پالتاری گوتوروب بیر گؤز قیرپیمیندا دونونو باشینا کئچیردی. آما
قورخوسو هله گنتمه میشدی .
هم سویوقدان، هم ده حیدان تیر-تیر اسیردی. الددین اونون قاشلارینا سیغال
چکیب اوزاقلاشدی .
-انلچیلریمی گؤزله .
قارانتل دونوب قالمیشدی. بیلمیردی یوخو گؤرور، یوخسا دوغرودان دا اوغلانا راست
کلیب. او، خئیلی الددینین آرخاسینجا باخدی .
آرتیق دان یئری آغارمیشدی. اوفوقلر چهرایی رنگه بویانمیشدی. سحر تنزدن
کورون اوستونه چؤکوب، گاه یارغانلارا، گاه دا مئشهیه دوغرو سورونن دومان دا
یوخ اولموشدو. داشقینی هله اؤتوب کئچمهین کورون سولاری ایله چیلکنلردن آتلارینی
کوره تۆکن کند جاوانلاری آیدینجا گؤرونوردو. یاقوت رنگلی بیر سحر باشلاپیردی .
الددین سؤزونه دوز چیخدی. اون گوندن بری گنجهسی-گوندوزو بیر-بیرینه قاریشان،
قورخوسوندان گؤزونه یوخو گنتمهین قارانتلین هیجانلی گونلری قورتاردی. قیزلار
اونا آخیر واختلار بیر جور باخیردیلار. اونو گؤرن کیمی قاش-گؤزلرینی اوینادیر. فرصت
دوشنده بیر-بیرلرینه هیم-جیم اندیردیلر. اولکی کیمی اونونلا آچیق دانیشمیردیلار .
ائله بیل نئی ایسه گیزلهدیر، هانسی سیررینسه آچیلجاغیندان قورخوردولار. قارانتل باشا
دوشوردو کی، قیزلار اونا داها اولکی کیمی اینانمیر، او نووروز گونو ساحلده نینسه
باش وئردیگینی دوشونوردولر. "الله، منه اولوم وئر، آغلیما گلن داغلار اداسلارا
گننسن. ایر قیزلاردان بیری آغزیندان سؤز قاچیرتسا، کند آروادلاری، کند
جاماعتی نین هانسنی اینانمیر اجاقسان کی، هنج نه اولماییب، من گول کیم ترتمیزم ."
قارانتل بضا اوزو ده اوزوندن شوبهله نیردی. گنجهلر یئرینه قور
دولموش کیمی یاتا بیلمیر، سحره کیمی قیورانیردی. آما بیر گون گوردو کی، باشدا
عمر کوخا بیر دسته کیشی ایله اونلارا

گلدی. قیز اوزونو ایتیردیگیندن هر شئی اونوداراق ائیوانا چیخدی؛ اوزو ده بیلمه دن قاپیلاری آچیب-اؤرتدو، سامووارا اود سالدی. ساری لوله لی آفتافا-لیهنی سو ایله دولدوروب حاضر قویدو. دونونون یاخاسینداکی مونجوقلار، قیزیل پوللار جینگیلده دی. اصلینه باخسان، قاراتلین اورگی ده، قلبی ده، بوتون بدنی ده جینگیلده بیردی. او، حیسس ائتمیشدی کی، قوناقلار خئییرلییه گلیبلر .

ائلچیلر گئتدیلر. بیر هفته دن سونرا قیزا نیشان گئلدی. بونو ائشیدن کند قیزلاری قاراتلین باشینا توپلاشدیلار، اوندان شیرینلیک ایسته دیلر . قاراتئل یئر-گؤیه سیغمیردی، هر یئرده: دو ققازدا، چپرلرین تنگه سینده، کورون ساحلینده، یارغانلارین قاشیندا الددینی گؤروردو. ائولرری نین یانیندان بیر باشیپاقلی کئچنده انله بیلیردی کی، الددیندی، اورگی چیرپینیردی. بوش و اختلاردا ائوده اوتوروب یانی ایشله مه لی دسمال تیکیر، ناخیشلی جورابلار توخوبوردو. خیالیندا بونلاری الددینه باغیشلا بیلر، جورابلارین بز مینه اوزو ده حئیران قالیردی. گئتدی کجه قیز الددینه داها چوخ باغلانیر، اونون مردلیگینه حئیران قالیردی. بیرجه کلمه سؤز دئمیش و سؤزونون اوستونده ده کیشی کیمی دایانمیشدی .

قاراتئل بو جور شیرین خولیلارین ایچینده خومار لاندیغی و اخت، بو گون-صباح توی اولاجاغینی گؤزلهدیگی آندا قفیل آجی خبر ائشیتدی: الددین یوخ ایدی، اونو وورموشدولار، اونو اولدورموشدولر. انله بیل گؤی شاققیلدادی، دونیانین آلتی اوستونه قاریشدی، هر یانا ظلمت قاراتلیق چؤکدو. قاراتئل ائوده ایکی گون بیلمه دی یئرین آلتیندادی، یا اوستونده . ایچریدن گؤینه دی، خیسین-خیسین آغلادی. دفنه گئده بیلمندی. بو یئرلرده عادت دئییلدی. نیشانلی قیزین جاماعتلا بیرلیکده قبرستانلیغا گئتمی گورونمه میس ایش ایدی. او، اوز اقدان چیراقلیلار طرفدن مئیتین گؤتورولمه سینه، دستننن قبرستانلیغا یاخینلاشما سینا تاماشا ائتدی. آغلایان آروادلارین اوز-باشلارینی جیریب، سینه لرینی دؤیمه سینه، دو دئییب سس-سسه وئر مه لرینه قولاق آسدی. خیسین-خیسین، هیچقیرا-هیچقیرا دیوارا قیسیلیب آغلادی .

بیر گئجه، الددی نین قیرخی چیخاندان سونرا، هامینی یوخویا وئر ییب قبرستانلیغا یوللاندی؛ قورخو ایچینده، واهیمه لنه-واهیمه لنه. او، نینکی گئجه و اختی، حتی گونون-گونورتا چاغی قبرستانلیق طرفه هر لنمکدن قورخاردی، آما ایندی اونو بیر قوووه چکیب آپاریردی. قاراتئل چالا-چوخور قبیرلرین یانیندان احتیاطلا کئچدی، دیلینه کلمه ی-شهادت گئیردی. هر شیققیلتیدان دیکسینه-دیکسینه او جقارداکی قبیره یاخینلاشدی. بیر نئچه کره "بیسسیمیللاه" دئدی. سونرا با داشینا سؤیکه نیب هیچقیردی. ایلیب قبیرین تورپاغینی سیغاللادی. دوز ایکی گون بنله جه، گیزلینجه قبرستانلیغا گلدی. اوچونجو گون باش داشینا سؤیکه نیب هیچقیراندا گؤزله نیلمه دن یانیندا بیر هنیرتی دویدو. دیکسیندی. قورخوسوندان یئریندن ترپنه بیلمه دی. مات-ماتئل یانیندا چؤمبلتمه اوتورموش ایته بنزر مخلو

قا باخدی. یقین ائتدی کی، بو گلن شیطاندی. تیتره یه-تیتره یه بیر-ایکی دفعه "بیسسیمیللاه" دئدی. سونرا دیلی لوتولدو. کلمه لری بیر-بیرینه قاریشدریدی. ایت بونلاری دویموش کیمی قیزا یاخینلاشدی. آستادان زینگیلده ییب، سانکی نسه دئموک ایسته دی. ایتین زینگیلنتیسی قیزی اوزونه گئیرن کیمی اولدو. دیلی اسه-اسه "آلان، آلان" دئدی. ایت آدینی ائشیدن کیمی قولاقلارینی شکلهدی و قیزین الینی یالاماغا باشلادی. قاراتئل احتیاطلا

الینی ایتین باشینا چکدی. "منیم آلانن، منیم الددینیمین آلانی"، - دئییه هیچقیردی .

او گوننن آلان ایله دوست اولدولار. قاراتئل قابریستانلیغا گلنده آلانی اوردا گوروردو. ایت قیزی گوزله بیردی. بو سیرری دوننه کیمی هنج کس بیلمیردی. دونن ایسه عمر کوخا قبریستانلیقا پئیدا اولموشدو .

دوز بیر هفته عمر کوخا قبریستانلیق طرفی دینشدهدی. هر دته آجی-آجی اولایان آلانین سسینی انشیدیر و قوشورولوردو. آرادان بیر هفته ده کئچدی. بیر سحر اوغلونو پانینا چاغیردی. شامیل ایچری گیردی. قاپی نین آغزیندا آیاقبایلارینی چیخاردیب جوتلهدی. آتاسی اونا یانیندا یئر گوستردی. شامیل بارداش قوروب گبه نین اوستونده اوتوردو .

عمر کوخا گوموش دستکلی قلیانینی تنبهکی ایله دولدوردو. کبیریت چکیب یاندریدی، اوتاغا آغ توستو قاتلاری لاپلاندی .

-گئجه لر قبریستانلیق طرفه فیکیر وئرمیسنمی؟

-یوخ، نجه بیم؟

کیشی اوغلونون تشدیق دولو باخیشلارینی اوزونده حیسس ائتدی .

-قیز اوشاغین قبری نین اوستوندن ال چکمیر .

آرالیغا سوکوت چؤکدو. توستو لایلاری تاوانا قالخیب بورولوب-بوکولدو و بیردن آشاغی ائنیب آچیق پنجره دن سورونوب باییرا چیخدی .

-فیکرین نه دیر؟

-مصلحت سنینکیدیر، آتا .

عمر کوخا یئنین سوسدو. هار ایاسا اوزاقلارا گنتمیش فیکرلرینی جیلوولاییب جمعلشدیردی. کیشی نین سسی تیرهدی .

-بیلیم، قوجالیق داندی، نه دندی، آی بالا، سومویوم یامان کویرهلیم، هنج اوزون ساچلی نین آهینا دوزه بیلیم .

-نئیله مک اولار، آی آتا، اللهین ایشیدیر، بیزده نه تقسیر وار .

-ائله اولماسینا ائله دی، امما آهو-نالیه اورگیم دوزمور .

شامیل دینمه دی. آتاسی دا سوسدو. یئنه توستو لایلاری تاوانا قالخدی .

-گلسنه سون بنشیمیگیزی ائولندیرک !

شامیل صؤحبتین بورا گوب چیخماسینی گوزلمیردی. دیکسینن کیمی اولدو .

-چوخ فیکیرلشمیشم، اوغول، او قیز تانری نین بیزه گوندردیگی قیسمتدیر. بیزیم

اوجاغین گلینی اولمالیدیر. الددیندن سونرا اونون باشقا قاپیدا گلین اوتماسینی

اورگیم گوتورمز .

شامیل باشینی آشاغی سالدی. الی ایله گبه نین ایلگه لرینی دیدیشدیردی. الددی نین نیشانلیسینی کیچیک اوغلونا آماغی هئج آغلینا بئله گنیرمه میشدی. قونوم-قونشیمون بونا نه دئیجه یینی، انله ائوده آرواد-اوشاغین بو ایشه نجه باخا جاغینی بئله فیکیرلشمه میشدی. هله قیز ائوینین آداملاری نین دا فیکیرلرینی بیلیمک لازیم ایدی. قیز هئج، اونو دیله توتماق اولاردی، بویوکلرین سوزوندن چیخمازدی. انله گده نین اوزونو ده بو ایشه راضی سالماق لازیم ایدی. شامیل اصلینده بئله ایشلره بیر جور باخیردی. نه چوخ ایدی کئنده گوزل-گویچک دورنا بو غاز قیز لار. آما آتاسی نین دا خاصیتینی بیلیردی. بیر شئی اولچوب-بیچمه میش اورتالیغا سوز آتمازدی. سوزو ده دئییمی، گئری دورمازدی.

عمر کوخا انله بیل اوغلونون فیکریندن کئچنلری دویو .
-سن اولجه ائوده کیلرین آغزینی آرا. سونرا ال آلتیندان آروادلار گنیدیپ، قیزی سو یولوندا، کورده تاپیب فیکرینی اؤیرانسینلر. اوزون ده کیشیلرله صوحبت انله. ایشی داغ انله یندن سونرا منه دئیرسن. اگر خم-خم انلسلر. اونلارنان اوزوم دانیشارام. سنین ایشین اولماسین .
شامیل یئریندن آغیر دوردو. قاپییا دا آغیر-آغیر یاخینلاشدی. بونلار کیشی نین گوزوندن یایینمادی و باشا دوشدو کی، اوغلو اونا بیر شئی دجمسه ده، بو ایش اورا ییندن دئییل ...

نچه گوندن سونرا آروادلار قاراتلی قبرین اوستونده تاپدی لار .
همیشه کی کیمی آخشامین آلا-قارانلیغیندا آلان دا یانیندا، باش داشینا سؤیکه نیب هیچقیر یردی. اونلاری گورنده هورکدو. تنز آرانماق ایسته دی. آما شامیلین آروادی قولوندا توتوب ساخلادی .
-اوزونو اوزمه، قیزیم، اولاجا چاره بوخدور. گورونور قیسمت بو ایمیش. قیز هونکوردو .

-من فلهیه نه ائتمیشدیم کی، مورازیمی گوزومده قویو .
-تکجه سنین ها مورازینی گوزونده قویمادی. انله هامیمیزین مورازی گوزنده قالدی. سنه نه اولوب، جاوان قیزسان. قوی بیز درد چکک کی، اوغول ایتیردیک .
-منیم ده تانری نیشانلیمی الیمدن آلدی .

-سن منیم گلینیمسن. انله عمر بابان دا بئله دئییر. سنی یاد قاپیسینا قویماریق. اول-آخیر اوز قاپیمیزا گله جکسن. شوکور الله، نه اولوب، اوغلو موزمو بوخدور !!!
قیزین گوز یاشی قورودو. باشینی قالدیریب آلا-قارانلیقدا آروادین اوزونه باخدی .
کلاغاییسینی ایره لی چکدی. اونون فیکریندن کئچنلری باشا دوشدو و بیر گوز قیریمیندا قبریستانلیقدان اوزا قلاشدی. ایشه عمر کوخا اوزو قاریشمالی اولدو. اونون سوزونو یئره سالمادیلار .

عمر کوخا هامی نین گوزوندن یایینراق تؤوله یه گئندی. آت اونو گورن کیینی اوخراندی. صاحبینی ایمسیله دی، آیاغینی یاواشجا یئره دویو. کیشی

الینی آتین ساغریسینا چکدی، یالینی سیغاللادی. سونرا گوزوندان اویدو. آت بو مهربانلیقدان ساکتلیشیب لاپ قوزویا دوندو. او، همیشه آتین یانیندا. آخوردی ساخلادیغی یهری گوتوردو. قولو ایله توزونو سیلیب آتین بئلینه قویدو. گوموش سینبندینی تاخدی، قارینالتی قاییشلارینی باغلادی. یویهنی باشینا کئچیردی. بیر ده آتین اطرافینا دولاندی. کهر ائله بیل هارایاسا گندهجهیینی باشا دوشدو. کیشی نین الی یالینا، ساغریسینا دینده بدنی سیریدی.

عمر کیشی آتی ساکتیجه تؤوله دن چیخارتدی. تایالارین آرخاسینا کئچدی. اورادان دا چیغیرلا کوره دوغرو ائندی. هئچ کس اونو گورمهدی. جاماعتین باشی تویا قاریشمیشدی. قارا زورنا زیله چکیردی. جاوانلار دیره-دویمه اویناییردی.

بو کند جاوانلاری نین قریبه خاصیتی واردی. آخشامدان آلا چاتیلاری ایستاغا قویوردولار. سحر، گون خئیلی قالخاندان و زورناچیلار دامین اوستونه چیخیب سحر هاواسینی چالاندان سونرا دسته-دسته گلیب خیرمان یئرینه توپلاشیردی. بویوک دایره چکیردی. سونرا دا حالئی گلیب بئش-بئش ایکی یئرہ بؤلونوردولر. یالاق دوزلدیب آلا چاتیلاری اورا قویوردولار. اوینایانلاردان بئش نفری همین چاتیلارین- دایره نین اوستونده دایانیردی، بئش نفری ایسه دایره ی جیزیقدان کناردا دایانیردی.

اویونون شرطی بئله ایدی؛ کناردا دایانان بئش نفر چالیشیردی کی، دایره نین ایچینده دیرملرین اوستونده دایانانلاردان بیرین نین آیاغی نین آلتیندان چاتینی گوتورسون. اگر گوتوره بیلسه لر، چاتیلان آلیر، دیرملرین اوستونده دایانانلاری دایره نین ایچینه سالیر و

الری بئده کی چاتی ایله اونلاری دویوردولر. او واختا قدر کی، دئییلنلردن بیر دویونلردن بیرینی دایره نین ایچینده تپیکله وورا بیلسین. بئله اولاندا اویون تزه دن باشلاییردی. دویونلر دایره نین ایچینده دیرملرین اوستونده دایانیر، دویونلر ایسه

اونلارا هوجوما کئچیردی. بو، آدیجه اویون دئییلدی، تاماشا ایدی. دوغرودان دا کند جاماعتی: قوجالار، جاوانلار. گلینلر، قیزلار دؤوره ووروب تاماشا ائدیردی. قارا

زورنا زیله چکیردی. اویونچولاری هم قارا زورنانین سسی، هم ده قیز-گلین باخیشلاری پلنگه دؤندریردی. بیر ده گوروردون پایاقلارینی آستار اوزونه چئویریب توزا بولاییر و ایکی نفر دیره اوستونده دایانانلاردان بیرین نین اوستونه دوشوردو. پایاقلا آغزی نین اوستونه وورور، تپیک آتیر، آرخا طرفه کئچیر و اونو تئنتیدیب چاتینی الیندن آلماق

ایستاییردی. اوستو کسین آدم هم اوزونو قورومالی، هم ده آرخادان گلن وارسا، اونو حیسس ائتمه لی ایدی. او بیر یولداشلار دا آغزی کسین اوستونو گوزدن قویوردولار. تپیک، قیشقیریق، آغزیوسته دین و گوزدن اود چیخاردان توزا بولانمیش آستار

پایاقلارین شاپپیلتسی بیر-بیرینن قاریشیردی. بیر ده گوروردون هوجوم ائندلردن بیرینیشیک جلدلیگی ایله مئیدانین اورتاسینا گیریر و قوش کیم سیچراییب آغزی کسین اویونچونون کورگینه تپیک ووروردو. اونو یا یولدا قاباقلایب تپیکله وورور، یا دا

او، الدن چیخیب "دوشمنیندن" قور تولوردو. کورگینه تپیک دین تنگیلدسه ده، بیخلمیر، وورانس اونون چینی نین اوستو قالخیب کنار ا سیچر ایبردی. بو او یونا هر آدم گیشه بیلمزدی ...

عمر کوخانین هیتینده دوز ایکی گون ایدی توی وورولوردو. آخشلار ایسمار اولوردو، گوندولر جیدیر - دیردؤیمه. عمر کوخا دوز ایکی گون ایدی کی، بونلار تاماشا ائدیردی. هر یئرده ده گوزلری ایله نومه سی الدینی آختاریردی. اونی جیدیرا چیخانلار، دیردؤیمه اوینایانلار آراسیندا گورمه ینده کورون-کورون قوشورولوردو. نه قدر چالیشسا دا، ناکام بالاسینی اونودا بیلمیردی.

درهیه اننده آتی ساخلادی. آیاغینی اوزنگیبه قویوب یهره قالخماق ایستهدی و عومرونده ایلیک دفعه بدنی آغیرلیق ائله دی. آتا مینه بیلمه دی. کیشینی ائله بیل ایلدیریم ووردو. باشینی آتین بؤیرونه سؤیکه دی. آت اوخراندی، سونرا قانریلیب دوداقلارینی کیشی نین بوینوندا، صیقتینده گز دیردی. ائله بیل آتین بو حرکتیندن کیشی اورکلندی. باشینی قالدیریب آیاغینی اوزنگیبه قویو و جاوانلیق ایلرینده اولدوغو کیمی سیچر اییب یهره قالخدی. صاحبینی بئلینده حیسس جدن کهر کیشنه دی و جیغیر لا بیرباش ساحله ائندی.

کور جوشموشدو. بو ترنلر یارغانلا سیله نلمیشدی، او بیرری طرفده ایسه مئشه نی آغزینا آلمیشدی. عمر کوخا ساحله چاتاندا اوزونو سویا آتماق ایسته یین آتین جیلوونو دارتدی و بوینونو قانریب یارغانین قاشی بو یو آغاران جیغیرا سالدی. "ائه، گیدی دونیا، - دئییه دوشونمه یه باشلادی. - دئییه سن کؤچومو سورورم. سوموکلریم آغیر لاشیب. گور ایشین نی یئردی کی، آتین بئلینه قالخا بیلیم. آتین یالیندان یاپیشیب کورو بیر نفسه او اوزه کئچن عمر کوخا ایندی آیاغینی اوزنگیبه گوجلّه قویور. هانی آت اویناتدیغیم قاردا، بوراندا؟"

گمی قایانین دیکدیرینه چیخاندا آتین جیلوونو دارتدی. گوزونو او تاپا - قارایازیا زیلله دی. مئشه قالینلاشمیشدی. ایری قواقلار باش-باشا وئریب ائله بیل ساحل بو یو چپر چکمیشدیلر. کور قول-بوداغا ایریلیمیشدی. بو قوللارین بعضیلری آدایا چئوریلیمیش کیچیک جله لرین باشینا دولانیر، بعضیلری بورولا-بورولا جله لرین اوستوندن آشیر، بعضیلری شوتویوب مئشه یه آخیر، بعضیلری ده یارغانلارا چیرپیلیردی. عمر کوخا خئیلی اوزاقلارا، قارایازی نین او تاینیدا بوزاران جنیران چؤلون بوز داغلارینا، اوفوقده گویون اوزونه سپه نلمیش توپا-توپا آغ بولودلارا باخدی. سونرا نظرلرینی هرله ییب کورون اوستونه یئریین و ساحله سولار لا البیاخا اولان مئشه یه باخدی. کور یاتاغینی خئیلی دیشمیشدی. ایندی کورون وادیسینه چئوریلیمیش یئرلرده چمنلیک واردی. همین یئرلرده مال-قارا اوتلایار، آت کیشنه ییر، بوغا هئیکیرردی. سحر تئزدن، یا دا آخساموستو مارالار مئشه دن

چیخیب سورو ایله کوره، سو ایچمهیه گلردیلر. نه دنسه اونلارین آیاغی کسيلمیشدی. عمر کوخا چوخاندی اونلاری گورموردو. گنجهلر ده اوتوروب اطرافی دینشه میشدی. نه مارال بوغاسی هنیکیریردی، نه ده دویهلر ملشیردی. آراما چاققال-تولکو واقیلنیتسیندان قولاق توتولوردو. مئشه کی جله دن آزیب-تازیب گلن بو موردارلار آز قالیردی کن دین ایچینه دولسونلار. کیشی نین خیالیندان چوخ شئیلر گلیب کئچدی. قار ایازیداکی بینهلر، یایلاغا قالخان اوستو دویهلی کند آرابالاری، مال-قویون سوروسو، ایلخیلار، آت چاپان، توفنگ آتان نئچه ایگیدی یادینا سالدی. قار ایازیدا بیننده اولان کند جاماعتی یایلاغا قالخمازدان اول گمی قایا ایله اوزبوز مئشه ده دایاناردیلار. بورادا گمی ایشله میردی. عمر کوخا یادینا سالدی کی، همین گمی ایری، نهنگ قوواق آغاجیندان دوزلدیلیمیشدی. دوزلدیلیمیشدی دئینده، آغاجی هاواختسا، کیمسه کسمیش، اونون ایچینی تکنه کیمی اووموش، بورون طرفینی نازولمیش، آرخا طرفینی ایسه انئلی انله میشدی. بو گمی بؤوک و توتوملو ایدی. اونون ایچینه ایکی-اوچ آرابا سورور، قویون-قوزو دولدورویردولار. گمینی اون-اون بنش آدم دارتیب چای یوخاری آپاریر، اورادا گیرمه ده گمیچی اوزون چپله گمینی آرخادان ایتله میردی. گمی نه قدر آغیر اولسا دا، شوتویوب سویون اورتاسینا گلیردی. عمر کوخا او گونلری یادا سالدی. اوزو گمییه اوتوروب آتین یالیندان یاپیشدیغینی و آتینی گمی نین بؤیرو ایله قارشی ساحله چیخاردیغینی خاتیرلادی. کؤکسونو اؤتوردو. ایللر کورون سولاری کیمی چوخدان آخیب گنتمیشدی، لاپ چوخدان.

او تاید کورون قولو تورپاغی یاریب اوزونه یول آچمیشدی. ایری، قوللو-بوداقلی، اوجا بیر قوواق آغاجی تکنمیشدی. سولار اونون اطرافیندا بورولور، ایاق طرفدن قوواقی یالاییردی. عمر کوخانین گوزو بونو آلدی. سولار ایلان کیمی قیوریلیر، آغاجین اطرافیندا بورولور و آغاجین کؤکو ایشله مییش تورپاغی یویوردو. قوواق بو همله لردن واهیمه لنمیش کیمی تیترسه ده، اییلمیردی. ائیه بیل بوز-بولانیق سولار بوندان غضبله نیب آغاجین کؤکونو قورد کیمی ائشیردی. آغاج تیتره دی، سیلکلندی و بیردن یئریندن اوینامیش داغ کیمی نریلتی ایله سویا سریلدی. عمر کوخا دیکسیندی، آت دا آیاغی ایله یئری ائشیب کیشنهدی. سولار قوواقی بوروب-بوکوب قاباغینا آلدی، فیرلادافیرلادا اورتایا، کورون درین یئرینه گتیردی. عمر کوخا آتین باشینی قانیردی و گلدیگی یوللا گئری قاییتدی. هنج یئره دؤنمه دی، هنج یئره قانریلمادی. بیر-باش ائولرینه گلدی. آتی تؤوله یه باغلادی، یهرینی آلدی.

آخشام سرینی دوشموشدو. جاوانلار خیرمانی دؤورله میشدیلار. زورناچیلار ایندی ده اویون هاواسی چالیردیلار. اوینایانلار قوشالاشمیشدیلار. عمر کوخا ایاق ساخلادی. بیر خنیلی قول قالدیریب سوزن کلاغییلی قیزلارا، چرکزی پالتارلی اوغلانلارا باخدی. تنز-تنز شاباش وئریردیلر. دفچی نین آلتینا پول یاپیشدیریب قولاغینا نسه دئیردیلر. دفچی ایسه جوشا گلیب چوماغی

دفعه‌داها برک ووروب اوجادان قیشقیر یردی: "باشاسین اوینایان قارداشینان"،
"اوینایانین نیشانلیسی ساغ اولسون". عمر کوخا گولومسوندو و نظره چارپمادان
ائیوانا قالخیب اوتاغینا کنچدی. گلینی چاغیردی .
-آ بالا، تنز ائله، تاختین اوستونده منیم یئریمی سال .
گلین سوروشموش یاشماغینی یوخاری قالدیردی و تعجبله قاییناتاسینا باخدی .
گوزلری کیشی نین گوزلرینه ساتاشاندا یئنه سسسیزجا بائیرا چیخدی. یئنجه یویولموش
دوماغ تومان-کۆینکله گئری قاییتدی. عمر کوخا گوز آلتی پالتارا باخدی .
-آفتافا-لین، ایستی سو، بیر ده قایچی گتیر .
گلین بو دفعهده هنج نه دئمهدی. بائیرا چیخماغی ایله گئری قاییتماغی بیر اولدو .
ائله بیل هر شئی اولجهدن حاضر ایمیش .
لیهنی ایلوق سو ایله دولدوردو. کیشی نین آیاقلارینی سو یوندوردو. سویا سالیب
سابونلادی. بارماقلارینی، توپوغونو اووخالادی. دیزینه قدر ترتیمز یودو. سونرا
قایچینی گوتوروب قاییناتاسی نین دیرناقلارینی توتدو. قورولادی. کیشی نین فیکریندن
کنچنلری باشا دوشوب، ساری، ایری لولهلی آفتافانی گوتوردو. عمر کوخا آشاغی اییلدی .
دستمز آلیرمیش کیمی قوللارینی دیرسهیه قدر یودو. گلین سو تۆکدو. بوینونو،
اوزونو، قیرخیق باشینی دا ترتیمز یودو. دسماللا قورولادی .
-گونون آغ اولسوی، قیزیم. ایندی گنت پالتاریمی دبیشیم .
گلین آفتافا-لیهنی گوتوروب اوتاقدان چیخدی. گئری قاییداندا گوردو کی،
قاییناتاسی یورغان-دوشکده اوزانیب .
-ایندی گنت، شامیلی یانما چاغیر. آما ائله ائله کی، هنج کس دویوق
دوشمه سین .
گلین یئنه آشاغی سوروشموش یاشماغینی یوخاری چکدی. آما بو دفعه اوتاقدان
چیخماز دان اول قاییناتاسی نین اوزونه باخدی. گوردو کی، کیشی پونجرهدن بائیرا،
چالیب-اوینایانلارا باخیر .
شامیل ایچری گیرنده مات قالدی. کیشی دوماغ کۆینکده، تمیز یورغان-دوشکده
اوزانمیشدی. سینه سینه یاییلمیش اوزون، آغ، پیله کیمی ساقالی کۆینه ییندن سئچیلیردی .
شامیل آتاسی نین عومرونده گونون بو واختی یورغان-دوشهیه گیرمه سینی گورمه میشدی .
دینمهدی. گوزله دی کی، آتاسی گوزلرینی پنجرهدن چکسین .
عمر کوخا یاواش-یاواش یونونو اوغلونا طرف چئویردی .
-گلدینمی، بالا، یاخین اوتور .
شامیل یورغانین اوجونو قالدینب کیشی نین بؤیرونده اوتورماق ایسته دی .
-یوخ، بالا، ائله اوتور کی، گوزوم سنی گورسون .
شامیل یئرینی دبیشدی و آتاسی ایله اوزبوز اوتوردو .

عمر کوخا خئیلی دینمهدی. گوزونو تاواندا، دیوارلاردا گزیدیدی. سونرا اوغلونون اوزونه باخدی. شامیل عومرونده ایلك دفعه اونون گوزونده یاش گوردو. تئتیدی. کیشی اوغلونون کؤورلدیگینی باشا دوشدی. -توختاق اول، بالا، من دؤورانیمی چوخدان سورموشم. تاي-توشلار دا چوخدان حاق دونیادادیلار. تک قالمیشام. اصلینه باخسان، من بو دونیادا لنگیمیشم. -تک نییه اولورسان، آتا! -من نه دئدیگیمی بیلیرم، او غول، کؤچومو سورمک واختی یئتیشتیب. -بو نه سؤزدو، ماشاللاه سنه نه اولوب؟ -سوزومو کسمه. بیلیرم. یوخومو دا گورموشم. من بیر آزدان، شر قانشاندا حاق دونیاسینا قاریشاجام. سنه ایکی وصییتیم وار. بیری اودور کی، من اولندن سونرا چالیش، آریا قان دوشمه سین. اونسوز دا دنیا قانا چالخالانیر. بئله گئتسه، دئیهمسن، آداملاری بیر-بیری نین اوستونه قالدیریب اوز-گوز ائده جکلر. آریا قیرغین سالاجاقلار. دیوان-درهیه لوتو-پوتولار بیغیلیب، بالا، احتیاطلی اولون. بیربیرینیزدون گوز-قولاق اولون. -کیشی نفه سیندی. -ایکینجی وصییتیم ده، اودور کی، تویو یاریمچیق قویمایین. تا گلین ائوه گلنهدک هئچ کس بونو بیلمه مایدی. دوست وار، دشمن وار. ائله ائله کی، منیم اولومومه نه سئوین اولسون، نه آغلیان. -آتا! -عمر کوخا الینی یاواشجا یوخاری قالدیریب اوغلونون سوزونو کسدی. -دی گئت، اییшаقلاری بیر-بیر چاغیر حالاللاشیم. واختیما آز قالیب. آما ائله ائله کی، هئچ کس هئچ نه باشا دوشمه سین. -بیر آزدان کیشی نین یاتدیغی اوتاغین قاپیسی آچیلیب-اؤرتولدو. عمر کوخانین اوولادلاری، گلینلری، نوه-نتیجه لری بابالاری نین یانینا گلدیلر کی، اونون الینی اوپسونلر. قوجا ایسه کورپه لرین باشینی تومارلادی. هامی گئندن سونرا شامیله قاپینی باغلادی؛ -قارانلیق قاریشمامیشدان گئدین، گلینی گتیرین. او غول، ایندی ده زحمت اولماسا، یونومو قیبله یه چئویر. -دوغرودان دا قارانلیق قاریشاندا عمر کوخا او غلو شامیلین گوزو قاباغیندا ائله بیل یوخویا گئندی. شامیل یورغان-دوشکده یاتان بو پيله ساققاللی، بایاز صیفتلی کیشی نین آتاسیمی، یوخسا مقدس بیر مخلوقمو اولدوغونو خئیلی مدت آیرد ائده بیلمهدی. -باییردا، خیرماندا ایسه لوپالاری یاندیرمیشدی لار. بو لوپالارین ایشیق لاری پنجره شوشه لریندن سوزوله رک راحت یوخویا گئدن نورانی قوجانین صیفتینده، ساققالیندا اویناییردی. -زورنا زیله چکمیشدی. کند گوزل لری، کند جاوانلاری قوشا-قوشا اویناییردی لار. -دقچی نین سسی گئلدی: "ساغ اولسون اوینایانلار نیشانلیلار بینان."

قار ائلی ساکیتجه، سس-سمیر سالمادان، قاش-قاباقلاری تور شوموش حالدا، بورونلارینی آستاجا چکه-چکه، کلاغاییلاری نین اوجو ایله گۆزلرینی سیله-سیله گلین اوتاغینا گتیردیلر. گردهیین یانیندا اوتورتدولار. قیز خئیلی باشینی قالدیرمادان، هئچ نه دوشونمهدن انلهجه اوتوردو. ایچری آلا-قارانلیق ایدی. اوتوزلوق لامپانین پیلته سینی آشاغی چکمیشدیلر. باییردا دا سس-سمیر کسيلمیشدی. بیرجه اوتاقلارین قاپیسی آستادان اورتولوب-آچیلیر، ائو آداملاری اورا-بورا قاچیشیردیلار. بونلارین هئچ بیر قار ائلی مار اقلاندیرمیردی. اونیم فیکری اوز اقلاردا، کور ساحلینده، الددینله ایلك گوروشونده ایدی. قیز هر شئی: هارا گتیریلدیگینی، قاپینی آچیب کیمین ایچری گیرمهیینی بنله اونتموشدو. انله بیل یوخودا ایدی. هئچ نه اونو مار اقلاندیرمیردی. بیردن الی گردهیه توخوندو. ایپک و آتلاسدان دوزلدیلیمیش گردهیین اورتوکلری خیشیلدادی... قیز دیکسیندی، اولجه آیاغا دوروب قاپییا دوغرو قاچماق ایستهدی. سونرا گردهیین دالیندا هئچ کسین اولمادیغینی یقین ائدی، قورخاخورخا آستاجا آددیملارلا گئری قاپیتدی. تفررینجله ایپک قوماش پردهلرین احاطه ائتدیگی تمیز یورغان-دوشیه، قیزلارین اوز اغلیغینی بیلک و قاپیدا پوسقودا دایانان یئنگیه، سحری ایسه قونوم-قونشولارا گؤسترک اوچون دؤشک اوستده سالیان آغ ملفیه باخدی. اونا انله گلدی کی، گردک چوخدان حاضرلانمیشدی، لاپ چوخدان. بو گردک الددی نین گردیی ایدی. الددین قار ائلی بو گردهیین آرخاسیندا گورمهلی ایدی. قیز هاوالانان کیمی اولدو. گردهیه یاخینلاشیب ایپک، قوماش پردهلری، تمیز یورغان-دوشیی، قو توکوندن دوزلدیلیمیش ایری یاستیغی قوجاقلاییب اؤپمی باشلادی. انله بیل الددی نین قوخوسونو بونلاردان آماق ایستهدی. او اوزونو اونتموشدو. گاه هیچقیریپ آغلاپیر، گاه دا مست اولموش کیمی گولومسونوردو. "منی نییه تک قویوب گئتدین، دردین آلم. سنه کیم قییدی، سنه کیم ال قالدیردی، آ گؤزلرینه قوربان اولوم. سن کی هئچ کسه بیر پیسلیک انلهمه میشدین، بیر آدامین ایتینه، تویو غونا داش آتمه میشدین. یئنیجه موراز اوستونده ایدین. دیلیم ده گلیم کی، سنی وورانا قارغیش ائلاپیم. تانری اوزو بیلن یاخشیدی. ائی یئری-گؤیو یارادان، قورتار منیم بو ناکام قلبیمی بلادان."

قیز یئنیدن هیچقیردی و اونا انله گلدی کی، اونون دردینه شریک اولانلار سسینه سس وئریب آغلاشما قوروبلار. آستادان دیل دئییب هونکورشوردولر. قیز شکلندی. گردهیین دالیندان چیخیب قونشو اوتاغی دینشدهدی. دوغرودان دا آغلاشیردیلار. "بو نه ایدی؟ تو یلا یاس بیر-بیرینمی قاریشمیشدی؟" قیز قولاق کسیددی. آرادا اوشاقلارین "بابا، عمر بابا" دئییب هونکورتولرینی ائشیتدی. باشا دوشدو کی، آچیب آغارتماسالار دا، ائوده یاس وار. اولن - ائوین کؤتویو، ائلین-گونون آغساقالی او نورانی کیشی ایدی.

قارانتل خیاللاردان، شیرین آرزولاردان آییلان کیمی اولدو. ائله بیل اونو بوروموش
توستو-دومانی قووروموش کیمی باشینی سیلکلهدی. دوواغی اوستوندن گؤتوروب آتدی.
بیلمهدی نئیله سین. بیر خئیلی بنلهجه ایلدیریم وورموش کیمی اوتوردو. "ئل-اوبا بونا نه
دئیجهک؟ کند آراسیندا آروادلار، قیز-گلینلر اونو گؤرنده واهیمه ایچینده گئری
چکیلیمیه جکلرمی؟ صباح-صباح بو اوغورسوز قارا دابان هاردان قاباغیمیزا
چیخدی، دئمیه جکلرمی؟ همیشه اونو کور قیراغینا سویا چاغیران، توی-دویونه
آپاران قیزلار اونو گؤرنده گؤزدن یایینماغا چالیشما یا جاقلا رمی؟ بالاجا دا،
بویوک ده قاچین، قارا دابان گلیر، دئمیه جکلرمی؟ بلکه ائله دوغرودان دا قارا
دابانام؟ توی اولمامیش نیشانلیم اولدورولدو. یاسین بیریندن چیخمامیش او بیری
باشلادی. من ائوه آیاق باسان کیمی بو کیشی رحمته گئتدی. بو، قارا دابانلیق دئییل،
بس نه دیر؟ هارایا آیاق باسیرام، بدبختلیک گتیریرم. گورونور، تانری اوزو منه
قارغیش ائله ییب. یوز مین طبیب نئیله ییر بیر تانری قارغیمیشا؟".
قارانتل یاواشجا آیاغا دوردو. ائوده کیلرین باشی نین قاریشدیغینی گوروب دال
قاپیدان ائیوانا چیخدی. نظره چارپمادان هاسارین دبیینه ائتدی، سینه-سینه
داروازا یاخینلاشدی، آچیق قاپیدان باییرا چیخدی. آلانین چیرین یانیندا
شونگوبوب اوتوردوغونو گورمه دی. نفهسی تیخانا-تیخانا بیرباش کورون ساحلینه،
هونور یارغانا دوغرو گئتدی. آنجاق بوردا آیاق ساخلا ییب نفه سینی دردی.
کور یئنه اولکی کیمی قیزیلدا ییب آخیردی. او تایداکی مئشه آیلی گنجه ده
مورگولیه یردی. سویون اورتاسیندا کی آداجیق لار، جله لر ائله بیل یوخویا گنتمیشدی.
گونوزلر قایناییب-قاریشان هایلی-هارایلی کور وادیسی ائله بیل دینجه لیب نفس آلیردی.
آرابیر یارغانلارین هاراسیندا سا اوزونه مسکن سالمیش بايقوشلارین سسی ائشیدیلیردی.
قارانتل جیپیرلری دولوسو نفس آلدی و ائله بو واخت آلانی گوردو. ایت قارانتلدن
بیر-ایکی آددیم آرایدا بیلکلری نین اوستونه اوزانیب زینگیلده-بیردی. قارانتل آشاغی
ایلیب ایتین باشینی سینه سینه سیخدی. اونون گوزلرینه باخدی. حیوانین قونور
گوزلرینده کی محزونلوغو آي ایشیغیندا آیدینجا گوردو. "دئیهن تکجه سن مندن
قاچما یا جاقسان، آلان؟ منی سون منزله ده سن یولا سالاجاقسان". ایت بو
مهریبان سدن ریقته گلدی. بیر آز دا ایره لی سورونوب زینگیلتیسینی آرتیردی.
قارانتل ایتین گوزلریندن او یوب قامتینی دوزلندی. اطرافی دینشده دی. هر شئی
زومزومه ائیدردی. طبیعتین بو گوزللیگینی قارانتل یالنیز بیرجه آنلیغینا دویودو.
"منه بونلاری چوخمو گوردون، ائی یئری-گویو یارادان تانری؟" - دئییب گوزلرینی
یومدو. آلان اوزونه گلنه قدر قیز یوخا چیخدی. ایت یارغانین دبیینه شاپیلتی
ائشیتدی و اوزونو کوره آتدی. بیر آزدان

یار غانین آشاغی طرفیندن قاراتلی سورویوب ساحله چیخارتدی. چینقیل داشلارین اوستونه اوزاتدی. دان یئری قیزارانا قدر قیزین باشینا فیرلاندی. باشدان-آیاغا، آیاقدانباشا دؤنه-دؤنه ایمسيلهدی، اوز-گؤزونو، ساچینی، اللرینی یالادی. نفهسینی سینهسینه وئردی. ائله بیلدی کی، بو نوازشلری ایله قیزی آیاغا قالدیراجاق. آنجاق دان یئری قیزاراندان احتیاطلا بورنونو قاراتلین اوزونه یاخینلاشدیردی و دیکسینیب گئری آتیلدی. قیزین بدنی بومبونز ایدی. آلان آغزینی گؤیه توتوب اویماناقدا اولان طبیعتی ائله بیل کؤمهیه چاغیردی. منشهله، جلهله، یارغانلارا، درمله، داغلارا، آخار سولارا، چوخ ناکاملاری قوربان آپاران کوره هارای سالدی. آجی-آجی اولادی.

دؤرد فصیل

قضا مرکوزینده کی معلمر سئمینار بیاسینی یئنیجه بیتیرن مورسل قایماقلی کندینه ایشلهمهیه گؤندردیلر. او، ایکی گون یول گؤزلهدیکدن سونرا تیغلیسه دوغرو گندن بیر فایتونلا شیخلی کندینه یولا دوشدو، اوردان دا بیر آت تاپیب قایماقلیبا گلدی. کندین اورتاسیندا کی ایکی مرتبهلی مکتب بیناسیندا اونا بالاجا بیر اوتاق وئردیلر. مورسل یورغان-دوشهینی پیلکنین اوست طرفینده کی اوتاغین کونجونه بیغدی، گنجهلر اوستو ناخیشلی تاختا چامادانینی باشینین آلتینا قویوب یاتدی. مکتبین ایکیجه معلمی وار ایدی. بیر قوری معلمر سئمینار بیاسینی بیتیرمیشدی. او دا عائله سی ایله بیرلیکده آلت مرتبه اولوردو. مکتب 20-جی ایلرین اولینده توتولوب هارایاسا آپاریلیمیش بیلردن بیرینین ائوینده یئرلشدیریلیمیشدی. ایری اوتاقلاری سوزوب ایرهلی چیخان گنیش، باشاباش ائیوانی وار ایدی. کند ایتی کیچیک تپه لره اورتولو اولان ایکی داغین اورتاسیندا یئرلشمیشدی. ائولری، هیتلاری اورتادان بولن یئگانه یولون بیر اوجو درهیه ائنیب آشاغیدا کی کنده، او بیر اوجو ایسه یوخاریدا کی شنلییه گئدیردی. چپرلرین، هیتلرین، تپه لیکه کی محله لرین یانیندا اوتن جیغیرلار کندین اورتاسیندا کی ایری یوللا بیرلشیردی. دئیسن، کندین تورپاغی دمیه ایدی. قاپیلاردا باغ-باغچا یوخ ایدی. مکتبین ائیوانیندا باخاندان ائولرین هیت-باجاسی، قاپینجره سی، ائوه گیریب چیخان آرواد-اوشاق آیدینجا گورونوردو.

مورسل بیر هفته قریبسه دی؛ یامان قریبسه دی. نه اوشاقلارا آلیشا بیلدی، نه ده مکتبه. آنجاق سونرادان هر شئی ایسینیشدی. ائیوانین کونجونده دایانیب سحر اخشام کنده تاماشا ائتدی. گوردو کی، سحر نئزدن ده، آخشام اوستو ده اوباتین یوخاری باشیندا زورنا سسی گلیر. زورناچیلار

شوق ایله هاوادان هاوایا کئچیر، گاه بده چالیر، گاه دا زیله چکیردیله. دفین سومویه دوشن آهنگدار تاپیلنسی گنتدیگجه گوجلنیر، ائولرین اوستونه یاییلیر، هم بلکه قونشو کندلره ده گندیب چتخیردی. مورسل ائله بیلدی کی، کنده توی وار، کیمیه ائولندیبرلر. اونون اورگی آتلاندی، آز قالدی ائیواندان دوشوب مجلسه گنتسین. آخی او، عومرونده کند تویو گورمه میشدی. آنجاق سونرادان اؤیرندی کی، بو دسته زورناچی حومتین دسته سیدیر. اونلار هاواجال اؤیره نیردیله. اثرته سی گونو کندین آشاغی طرفینده ده توی سسی گلدی. بو دا دورسونون دسته سی ایدی. اونلار دا یئنی اویون هاوالاری اؤیره نیردیله. مورسل باشا دوشدو کی، کنده ایکی دسته زورناچی وار. اونلار بیر-بیری نین بحثینه یئنی هاوالار چالیر، سحر-آخشام کند جاوانلاری نین، قیز-گلی نین اورگینی آتلاندیردیله. بیر گون سحر "اوجیتئل" اونو آشاغی چاغیردی. گل بیر تیکه چورک بییک، - دندی. مورسل گنتمک ایسته مده، "توخام" دندی. اوجیتئل بیلیردی کی، مورسل آج قالمیر. دانیشمیشدیله، هر سحر اونا ایستی چورک، سود، قایماق گتیریردیله.

اوجیتئل اونون قولوندا یاییشیب ائوه آپاردی. سوفره حاضر ایدی. آخ سامووار آستادان زومزومه اندیر، تر-تمیز سیلینمیش ستکان-نلکه کی پاریلدا بیردی. اوجیتئل مورسلین جیلری نین دویمه سی پاریلدا یان کؤینه یینه، چیگین قایشینا و ائلی کمرینه باخدی. اونون اوزونه یئیجه اولگوج دیمیشدی. تئلینی یانا دارامیشدی. گوزلری هم اوتانجاقلیق، هم ده مهربانلیقلا دولو ایدی. ستکانلارا قند سالدیلار. سالما چایلا پنندیر-چورک یئمیه باشلادیله. مورسل نچه گوندن بری اورگینده دولاندیردیگی و اؤیرنمک ایسته دیگی مسئله ردن سوز آچدی.

-معلم، هنج بیلیم سیزه نجه مراجعت ائدیم؟

-هامی اوجیتئل دئییر، سون ده دی.

-بو کندین نه قریبه عادتلری وار.

اوجیتئل چایینا آرا وئریب گولومسوندو.

-سن بو کندین قیز-گلی نین سویا گنتمه یینی گورموسنمی؟

-یوخ. اوندا سحر تئزدن خوروزون ایلیک بانی بوخودان دور، ائیوانا چیخ و تاماشا ائله. اوندا گورمکسن کی، کندین قاریلاری، گلینلری و سننی یئردن گوجلهدیرا بیلن قیزلاری قاتار لاشیب یولا سپه لهنیر و کندین کناریندا کی دره یه - اینجه چایی نین ساحلینه ائیرلر. دره نین درینلیگی یاریم وئرسدن چوخدور. آروادلار گون دوغانا قدر 2-3 دفعه بو دوریه ائنیب ائولرینه سو گتیریرلر. کند دمه دیر. اوزونده سو بوخودور. اما مسئله اوندا دئییل. کندین آروادلاری سویا گنتمزدن اول یاختانلارینی، چئمودانلارینی آچیب تزه اییک قوماش پالتارلارینی گئی

بیرلر. بیلریکلرینی، سیرغالارینی تاخیرلار. عزیز بیر شئی کیمی ساخلادیقلاری ساچ یاغی ایله تئللرینی سیغالاییب بورورلار. سونرادان عطیرله نیب کلاغیلارینی اورتورلر. سننی گوتوروب بائیرا چیخمازدان اول دیواردان آسدیقلاری بالا جا گوزگونون قاباغیندا بیر ده فیرلانیر، بئلرینده کی گوموش کمره بیر ده باخیرلار. باخ، قریبه لیک بوراسیندادی. آخی نییه سویا گندنده اونلار بو جور بضایب-دوزهنیرلر؟ - کیشی سوزونه آرا وئردی. چایلاری تزلهدی و گوزوندن گولهرک صؤحبتینه داوام ائله دی. .

هه، مورسل معلم، کندین بیر عادتیی ده وار. او دا زومزومه دیر .
-نه؟

-زومزومه، قیمیمی. بو کنده زومزومه لی، قیمیمی کند دئییر لر .
کنده تزه بیر آدام گلن کیمی اونا شئر قوشور لار. اثر ته سی گونو بوتون گلینلر قیز لار
بو شئر ی دودا قالتی قیمیمی کیمی اوخنیور و کنده بیر زومزومه یایی لیر. ائله
بیل یاز فصلی منشه ده بؤ جکلر ویز یلدا شیر، آرابیر ده بولبول شاققاناق چکیر. قریب قریبه
سؤزلر تاپیر لار. مثلا، "بوی-بوی، آروادین اولسون، سنی دول قالاسان، آی
گده، آی گده ."

هله سنه شئر قوشماییلار؟! قوشمامیش اولماز لار. آما اوزونو گؤزله. الله
گؤستر مه سین، دیله-دیشه دوشسن، آخیری یاخشی اولماز. - صؤحبتی زار افاتلا باشلایان
اوچیتئل جدیتله قورتاردی. - بو کندین قیز-گلینلری دئییب-گولن، آداما
ساتاشاندیلار. کیشیلری ایسه یامان ازازیلدی .

اثر ته سی گون مورسل خوروزون ایلک بان ی پئنجه بیینی چینیینه سالیب ائیوانا چیخدی و
گؤردو کی، جیغیر لاردان، ایری-اویرو دار یوللاردان قاتار لاشیب گلن قیز-گلین مرکزی
بولدا بیر لشیب اوچیتئلین دندگی دره ایله چایا ائنی لر لر. اونلارین پیچیلتیسی و قهقهسی
کنده یایی لیر. مورسل ائله بیل سنهرلی بیر عالمه دوشموشدو .

بیر گون مورسل مکتیین خریده، قلوبوس و کؤلمه کیتابلار بیغلمیش باسیر یق
اوتاغیندان بیر قرامموفون تاپدی. گؤرونور، ائو صاحبی عمر کوخانین ایمیش. اونی
گؤتوروب توزونو سیلدی، تروباسینی تمیزله دی. ایکی ده کؤهنه، لاپ کؤهنه، چالینماقدان
اوزلری جیز یق-جیز یق اولموش وال تاپدی. تله سیک قراممونون دوسته بیینی هرله دی، ایینه نی
کئچریب اوخوتماغا باشلادی. جاببار قاریاغدی او غلونون، کئچچی او غلو ایسلامین سسی
اوتاغی بورودو. مورسل سئوینجیندن بیلمیردی نئیله سین. او بالاجا بیر قاباق ستولو
تاپیب ائیوانین کونجونه قویدو. قرامموفونو ستولون اوستونده راحتلادی. سس
بوروسونون آغزینی یولا طرف چئویردی. سویا گندن و زومزومه ائدن

قیز-گلینلرین گورلاشدیغی واخت دستیی فیر لاییب قرامموفونو اوخوتدن. یولداکیلار بیر آنلیغینا دایانیب، مکتبین ائیوانینا طرف بویاندیلار، قرامموفونا قولاق آسدیلار و دیریه سؤیکه نیب اونلارا تاماشا ائدن مورسله باخدیلار. سونرا شاققاناق چکیب، گوله-گوله یوللارینا داوام ائتدیلر. اثرتهسی گونو بوتون کند زومزومهیه قرق اولدو. مورسلین آدی قیزلارین قیقمیسینا دوشدو. او گوندن کننن بیر نغمه سی ده آرتدی. سحر-آخشام زرنانچیلار قوشالاشدیلار، گوندوزلر قیز-گلین زومزومه ائندی، قرامموفون دا مکتبین ائیوانیندا اوخودو. مورسل قیز-گلینلری قرامموفونلا سویا یولا سالیب قارشیلاییر، درسه گلن اوشاقلاری ایسه ائله بیل بو ماهنیلارلا سلاملا بیردی. او آرتیق هر شئییه اویرنمیش، کننن عادتلرینه قایناییب قاریشمیش و اوزو ده زومزومه ائدن کند بؤجکلری نین بیرینه چئوریلیمیشدی.

اوچیتئل بونلارا گؤز قویوردو. مورسلین اوشاقلارلا مهربانلیغیندان، گؤزل درس نئمهیپندن خوشو گلیردی. اینانیردی کی، اوندان یاخشی معلم اولاجاق. بیر گون مورسل اونون یانینا گلدی:

-گلسنه خئییر خاه بیر ایش گؤرک؟! دئیوسن، بو کننن جاماعتی هئچ عومورلرینده نتاتر گؤرمه ییبلر، اونلارا بیر تاماشا حاضر لایاق.

اوچیتئل آز احیق فیکره گنتدی. سونرا گؤزلرینی اوندان جاواب گؤزله یین مورسلین اوزونه زیلله دی.

-فیکرین چوخ گؤزلدی، آما ایکی آداملانه تاماشا گؤسترموک اولار؟

-اونو دا فیکرلشمیشم. قونشو کندلرین مولوملرینی ده بییغاریق. جومه گونلری بیر یئرده مشق ائدریک.

اوچیتئلین اورگی آتلاندى. قوری معلملر سئمینارییاسینی قورتاردیفدان سونرا او جفار بیر داغ کننینه گوندریلدیگینی خاتیرلادی. اوندان جاوان ایدی، لاپ جاوان. هله ائولنمه میشدی. او دا مورسل کیمی بیر یئرده اوتورا بیلیمیر، کننده ایندییه قدر هئچ کسین آغلینا گلهمین یئنی ایشلر گؤرمک ایسته ییردی. گاه اوشاقلار شرقی اویره دیر، دیوارلارینی هیس باسمیش ایکیوناقلی مکتب بیناسی نین کونجونده طلبه لرینه ناغیلار دانیشیردی. اوچیتئل او زمان کند جاماعتینا تاماشا گؤستریمی چوخ آرزولامیشدی.

آما تک دن سس چیخمامیشدی. بیر ده کننن آغساقاللاری اونا گؤز آغارتیسی وئرمیشدی کی، "جاماعتلا ایشین یوخدور. معلم باباسان، گنت اوز ایشینله مشغول اول.

اللهینا دا شوکور ائله کی، اوشاقلارینی مکتبه گوندن وار". اصلینده مکتبین بیر ائله مکتبلیگی ده یوخ ایدی. مارت آبی گلن کیمی کند بینه یه کؤچور، اوردان دا یایلاغا قالخیردی. اوشاقلار دا آتا-آنالاری ایله گنیدردی. آپرئل اینندان مکتب باغلانیر، بیر ده سویوقلار دوشنده بنش-اون اوشاق درسه گلیردی. ایندی اوچیتئل مورسلین تیمسالیندا اوز گنجلیگینی گوردو، جاوانلیغینی خاتیرلادی و اوتن ایلله قایتدی.

قلینده

یاتمیش اولان دویغولار بیردن-بیره اویاندی، مورسه‌لی سینه‌سینه باسیب برک-برک قوجاقلادی .

-گونو صاباحدان ایشه باشلایاق. قونشو کندین معلمرینی چاغیریب راضی سالماق منیم بوینوما. اونلاردان ناراحت اولما. سوزومو بیئرہ سالمازلار . چوخونا درس دنمیشم، منیم طلبه‌لریمدیر. هانسی اثری حاضر لایاق؟ " -هاجی قنبری ."

راضیلاشدیلار. دوز ایکی آی مشق ائتدیلر. نهایت، تاماشانی گؤسترمه‌یین واختی چاندی، مکتبین بؤیرونده‌کی عمر کوخادان قالما سامانلیغی ترمیز سوپوردولر . مورسه‌لین گؤستریشی ایله اوشاقلار ائولریندن کیلیم گتیردیلر. دیرکلره ایپ باغلاب پرده کیمی آسدیلار. قویون یونوندان اوزلرینه ساققال دوزلتدیلر. تناتردا ایشتیراک ائدهجک جاوانلارا هیسدن بیغ چکدیلر. پالتارلارینی دیشدیردیلر. ائله ائتدیلر کی، هنج کس اونلاری تانیمادی. مورسول حاجی قنبری اویناییردی. قویون یونوندان دوزلدیمیش اوزون آغ ساققالی وار ایدی. چوخا آرخالیق گنیمیشدی. هر شئی حاضر اولدوقدان و سامانلیق کند جاماعتی ایله دولدوقدان سونرا مورسل "صحنه‌آراسینا" کئچدی و گوزلرینه اینانمادی. گوردو کی، کندین حورمتلی آداملاری: شورا صدری، فیرقه اوزک کاتبی و بیر-ایکی آغساققال پرده‌نین آراسیندا "صحنه" ده ستول قویوب ایشیلیر. مورسل تعجب و ماراقلان سورشو :

-بوردا نییه اوتورموسونوز؟

-بیز همیشه یوخاری باشدا اوتوروروق، معلم .

مورسل جاواب وئرمه‌میشدن اول آجیق فیکیرلشدی و چیخیش یولو تاپمیش کیمی سئویندی .

-بوردا سیزه راحتلیق وئرمه‌یه‌جیبیک. او یانا-بو یانا قاجدیقا توز-تورپاق هاوایا قالخاجاق. بو ساعت اوشاقلارا دئیرم ستوللارینیزی کیلیمین او اوزونه کئچیرر، بیئه یوخاری باشدا قاباقدا ایلشرسینیز .

آجیق ترددوددن سونرا رضیلاشدیلار. تاماشا باشلادی. حادثه‌لرین او بیئرگی گلدی کی، حاجی قنبرین ائوینده قوناقلیقدی، دریدا باراماسی باتمیش و باشینا هاوا گلیمیش حاجینی ساکیتلشدیرمک اوچون اشرف مجلس دوزلتمیشدی. بو مجلسده آشیق دا چالیب اوخومالی ایدی. طلبه‌لردن بیرینه گوج-بلا ایله سازدا بیر-ایکی هاوا چالماغی اؤیرتمیشدیلر .

همین طلبه‌صحنه‌ده سازینی کؤینکدن چبخاردیب سیملری جینگیلدندی و نسه یالان-یانلیش بیر هاوا چالدی. ائله بو واخت جاماعتین ایچیندن بیر سس گلدی: "آناسی نین بالاسی، ائله چالیب اوخومازلار". بو سوزلری دئین او جا بویلو، بوخارا پاپاقلی، بنؤوشی شیویتدان کؤینک و قالیفه شالوار گنیمیش اوزون بوغاز چکمه‌لی جاوان بیر اوغلان ایدی. اونون بنلینده ساللامالی گوموش کمر و چیینینده ساز وار ایدی. مورسل گوردو کی، او بیرباش

صحنه گلیز. دو غرودان دا او، صحنه گلدی، در حال دا سازی سینه سینه باسدی. یانیقلی-یانیقلی "یانیق کرم" هاواسینی چالدی. سونرا دا زیل سسله اوخوماغا باشلادی. ایچریده کیلر جینقیرلارینی چکمه دن لال سوکوتلا کیشییه قولاق آسدیلار. بونو حیسس ائدن آشیق هاوانی-هاوایا جالایاراق، آرا وئرمه دن سازی دا، سسینی ده زیله چکدی. هاوا ایستی ایدی. صحنه دکیلری تر یویوب آپاریردی. مورسل سویون ایچینده ایدی. او بیر آز صبر ائله دی و گوردو کی، آشیق اوخویوب قورتارانا اوخشامیر. جاماعت دا حئیرانلیقلا اونا قولاق آسیردی؛ ائله بیلیردی کی، تاماشا ائله بودور. واخت ایسه کئچیردی. بیردن مورسه لین آغلینا بیر فیکیر گلدی؛ نوکری جبینی یانینا چاغیردی. اونون قولاغینا نه ایسه پیچلدا ییب آیاغا دوردو. اینده کی چلیکله جبینی بودارلادی. -منیم گمیم دریا دا قرق اولوب، باراملانم باتیب، سیز ایسه بوردا کئف مجلیسی دوزلدیب سیز، کوپک اوشاغی! جبی ایسه قیشقیرماغا باشلادی:

-آی جاماعت، هاجینین یئنه دللیگی توتدو، قاچین! - اوزونو آشغین اوستونه سالیب صحنه دن جامعتین ایچینه ایتله دی. حاجی نین چلیگی نین بیر-ایکی سی ده اونا دیدی. جاماعت گولوب اوزونه گلنهدک تاماشانی داوامتدیردی. اثرته سی گون کند زومومه ایچینده آخشامکی تاماشادان دانیشیر، مکتبین یانیندا کئچنلر آیاق ساخالیب گوز آلتی مورسل معلمه باخیر و بعضیلری ده یاخینلاشیب سوروشوردولار:

-آ معلم، بیزو یئنه تئاتر گوسترجه کسیرمی؟
-گوسترجه ییک. ایندی ده سیزه "آرشین مال آلانی" حاضر لاییریق.
-منی یئنه چلیکله دویه جکسنمی؟
بونو دئین آشیق ایدی. مورسل گنری دؤنوب اونا قوجاقلادی.
-بیز ایستیدن اولوردوک، سنسه هاوانی هاوایا جالاییب اوخویوردون. به سنی صحنه دن نجه اوزاقلادیرمالی ایدیم.

کندده ساوادیز لیغین لغوینه باغلامیشدی لار. قیزا معاریف شوبه سیندن تلیقه گل میشدی: گنجه کورسلاری آچماق و ساوادیز کند جاماعتینی اورایا توپلاییب، یازیپوزو اویرتمک. تلیقهنی آلدیقدا سونرا اوچیتئلله مورسل خئیلی مصلحتلشدیلر.
-کیشیلری کورسلارا گتیرمک و اونلارا یازی-پوزو اویرتمک آساندیر.
آنجا قادینلارین مکتبه گلمه سی مو شکول ایشدیر، - دئییه اوچیتئل دیلندی. -
حؤکومتین بو قراری لاپ واختیندا وئریلیب: "اولکده بیر نفر ده

اولسون، ساوادیسز قالمالیدیر. "یاخشیدیر، آما گورک بونو نجه حیاتا کئچیرمجبیک. گرک کند آغساققالاری ایله، حؤکومت نومایندهلری ایله مصلحتلشیب بیر یول تاپاق .

مورسل ذهنینده نه ایسه آختاریرمیش کیمی فیکره گئندی و اونون یانینا اوخوماغا مکتوب گتیرنلری خاتیرلادی. دوستاغی، قریبلیکده قوهوملاری، عسگرلییه گئدنلری اولانلار آدیقلاری مکتوبلاری عزیز بیر شئی کیمی قویونلاریندا گیزلهدیر و اوتاناوتانا مورسهلین یانینا گلیردیله .

-آ، معلم، اوزوم ده سندن قارا، بیزیم اوشاق دوستاقلیقدا کاغیذ یوللایب. بیر اوخویون گورک نه یازیب؟

مورسل آنا هنیرتییسی ایله ایسینمیش مکتوبو آلیب او اوز-بو اوزونه باخیر، سونرا زرفی آچیر و حیسس اندیردی کی، دوستاق قالادا بو مکتوبو کیمسه یازدیرمیشدی. گلن مکتوبلارین هامیسی عینی سؤزلرله باشلایدیردی: "اولا قلبیمین ان درین گوشه سینده بسله دیگیم سلاملاری صبا نسیمینه قاتاراق سیزلره گؤنریرم". لاپ آخیردا ایسه مکتوب یازان اوز تشککورونو بو سؤزلرله بیلیریدی: "ساغ اولسون بن کاغیذی اوخویان و قولاق آسانلار". مورسل باشا دوشوردو کی، کئنده ساوادلی آدم یوخدو، کیمسه آختاریب تاپمالی و اونا اوختدورمالی ایدیلر. آرواد-اوشاغین ماراقدان باغری چاتلاپیر، اورادا یازیلانلاری بیلیمک ایسته ییردیله. آما آبیر-حیالارینا قیسیلاراق کیشیلری مکتوبلار برابر مکتبه، معلملرین یانینا گؤنریردیله. ائوده اوخویان اوشاقلاری اولسا دا، اولارا اینانمیردیله .

مکتوب یازان دا، مکتوب آلان دا بونلاری یاخشی بیلیردی. اونا گوره ده موصول یازی نین سونوندا "ساغ اولسون بو مکتوبو اوخویان" سؤزلرینی قئید اندیردیله. مورسل خئیو فیکیردن سونرا، - "اوچیتئل، - دندی - اولمازمی، اوشاقلارا تاپشیراق آنالاری نین، باجیلاری نین، بیبی و خالالاری نین الیندن توتوب مکتبه گتیر سینلر ."

- عاگیللی فیکیردی .

بو جور نلیقه من کند شورا صدرینه و فیرقه اوزک کاتبینه ده گؤنر میشدیلر . مکتبه گنجه کورسلاری آچیلدی. کیشیلره مورسل، آروادلارا ایسه اوچیتئل درس دئمیه باشلادی. اولارا دفتر، قلم پایلادیلار، دوز بیر هفته قلمی نجه توتماغی اویرتدیله، سونرا ایسه حرفتزه کئچدیله . اوچیتئلین سینفینده زؤهره آدی بیر گلین ده وار ایدی. او هر آخشام، نیکتبه گلزدن اول، ایپک پالتار گئییر، تزه آیاقاییسینی چبخاردار، قوشا هوروکلرینی کورگینه آتار، یاناقلاریندا قیوریلان ساچینی بوروب، یاشیل یئللی آغ کلاغاییسینی اورتردی. سونرا قارا مخمرین اوستونه تیکلمیش اوچ قالار قیزیل بوتالارینی باشینا باغلاردی. کلاغایینی گؤزونون اوستونه اندیرر و ائله اندردی کی، قیزیلار گورونمه سین. گلین ائله بیل تزه عشقه دوشموشدو .

سیغالانماقدان دویموردو. اونون اؤزو سینفه گیرمزدن اول اتری نین قوخوسو اوتاغا دولاردی .

مورسل قونشو اوتاقدان هیسلدی چیراغین سولغون ایشیغیندا کیشیلره درس کئچیردی. او، تنز تنز دایانیر، آشاغیا ایلییر، کوبودلاشمیش بارماقلارین گوجلده توتدوغو قلهنی دوزلدیر و گؤستریش وئریردی. زؤهره او، آشاغی ایلیدیکده گؤز آلتیندان اوغرونجا اونا باخیردی. سونرا پول کیمی قیزاریب باشینی دفتترین اوستونه اییردی. گلی نین بو حرکتلی اوچینتلین گؤزوندن قاچمامیشدی .

مشغله قورتاردیقان سونرا هامی آیاغا دورور، قارانلیق گنجهلرده اللرینه گؤتوردوکلری ساختاچی چیراغینا بنزر لامپالاری ایشیلدا-ایشیلدا کاند یوللارینا سپله نیردیله. انله بیل ایری، تیترشن یارپیز بؤجکلری دوققاز لارا، هیتلره دولوشوردو. قریبه ایدی...، باشقا واختلار زنجیردن آچیلیمیش کند ایتلری دوققازدا بیر قارالتی گؤرن کیمی آتیلیب هوجوما کئچیر، آز قالیردی قاباقداکینی سوپورله ییب باسما لاسینلار. آما یانان چیراقلاری گؤرن کیمی قاچیب چیرین بؤیرونه قیسلییر و قورخودان زینگیلده بیردیله. مورسل ایسه عادتیه عذره گندیش-گلیش کسلیب کند تامام ساکتلشنه قدر ائیواندا قرامموفون اوخوتدوراردی .

بئش-اون گوندن سونرا کندی یئنی بیر زومومه بورودو. هیت-باجالاردا، چای قیراغیندا، دوققازلاردا قیقمیمی اوستونده یئنی ماهنی اوخوماغا باشلادیلار. بو زومومه و قیقمیلاردا تنز-تنز زؤهره نین، مورسلین آدی چکیلیردی. زؤهره بو ایشلرین نه ایله قورتاراجاغینی بلکه ده اولجهدن حیسس اندیردی، آما قلبینده جوجرن و یاز بنؤوشه سی کیمی بوینو بوکوک اولان حیسیسین قارشیسینی آلا بیلیردی .

سومویو چاخناشسا دا، اؤزونو بیلیمه مزلییه قویوردو. مورسلین ایسه هنج نهدن خبری یوخ ایدی. اوچیتئل ده یامان تشویشده ایدی. آیلار، گونلر دولاشدی. گنج کورسلاری قورتاردی، آروادلار، کیشیلر هیققانا-هیققانا یازیب اوخوماغا باشلادیلار .

مکتبین هیتینده بیر دسته آتلی دایاندی. قاباقداکی کهرین بئلینده ایلشن کیشی جیلووو چکدی، سونرا قامچیسینی چرکزی یهرین اوستوندن آشیریپ یانپورتو اوتوردو. اونون اوزون بوغاز چکمه سی آزا پالچیغا بولاشمیشدی. اینینده قالیفی شالوار و یاریم کورک وار ایدی. گنیمیندن حربی آداما اوخساییردی. او، الینی جیبینه سالیب قیزیل پایپروس قوتوسونو چیخارتدی، قاپاغینی آچیب ایری جیغالا کاغیدی گؤتوردو. ساچاقلی ساری توتوندن آراسینا دولدوروب پایپروس بوکدو. زوغال موشتویونه تاخیب یاندیردی .

توستو-دومان ایچبنده گؤزلرینی قییب مکتبین ایکینجی مرتبه سینه باخدی .

مورسل ائیواندا دایانمشدی. او ائله بیل هیئده کیلری گورموردو. کندین اوستونده کی تپه لیکره، گوی اوزونده لایلانمیش آغ بولدلارا و اوقلرین سونسوز انگینلیکلرینه باخیردی. یهرده قیلچاسینی قیلچاسی نین اوستونه آشیریب پایپروس چکن کیشی خئیلی اونون بوی-بوخونونا تاماشا ائندی. اوغلان شیویرتی کیمی نازیک، اوجابویلو ایدی. یئنیجه قویدوغو و قالینلاشان بیغی صیفتینه یاراشیردی.

او، پایپروسونو سون دفعه سوموروب کؤتویو موشتوکن چیخاردی و اوزونو مورسوله توندو.

-آبالا، معلم، زحمت اولماسا بیر آشاغی دوش، - دئدی.

مورسل تعجبلیسه ده، پیلکنلری ائندی. آتلی سیچراییب یهردن دوشدو. دستهدن آرالاندیلار.

-او غول، سندن خوشوم گلدی، یاخشی آداما اوخشاییرسان. اونا گوره ده سنه قییمیرام. سن بیزیم کندین خاصیتینی یاخشی بیلیرسن. چوخ سؤزلو-گاپلی کئندی.

الریندن نه خطا دئسن، چیخا بیلر. اوزونو بیر آز عاغیلی آپار.

-من نه ائله بیرم کی؟

-سوزومو کسمه!

ائله بیل کیشینی بیردن-بیره دیشدیلر. قویرو غونون اوستونه قالخیب فیسیلدایان ایلانا دؤندو.

-قاناجغین اولسون، بویوک دانیشاندا کیچیک قولاق آسار. هله بو کئنده

منه جاواب قایتاران اولماییب. یادیندا ساخلا. منه چاپیق امراه دئیرلر.

-بویورون، سوزونوزو دئیین، قولاق آسیرام.

-اولا، بو گوندن او قرامموفونو اوخوتما. هاردان آلمیسان، قوی یئرینه!

-بوردا نه وار کی، موسیقیدی، قولاق آسیریق.

-دئدیم کی، سوزومو کسمه! - کیشی نین الی بئلینده کی خنجرین دسته یینه

اوزاندی. - سن بیزی نه حساب ائدیرسن؟ هر سحر ائیواندا قرامموفون اوخوتدوروب

سویا گئدن قیز-گلینه ساتاشیرسان، بیز ده دوروب باخاجاییق؟ یوخسا او شاغین بیری بیزی

خوشقئیرت حساب ائدیر؟ آغیر اوتور، باتمان گل. یوخسا ایری تیکه نی قولاغین بویدا

ائله ایرلر. کئنده کی زوموملری ائشیتمه میسن؟

-من نه ائله ییم، منیم نه گوناھیم وار؟ سیزین کندین آداملاری سازلیسؤزلو

جاماعتدی.

-چالیش آدین او سازا-سؤزه دوشمه سین. بیلدینمی؟ بیر ده تئاتر-زاد

چیخارتماقدان ال چک. باخ، بو منیم آخیرینجی سؤزلریمدی. ائشیتمه سن، اوز

بختیندن کوس.

اوچیتئل آتلیلاری گوروب هیته چیخدی. سلام وئردی. و احتیاطلا سوروشدو :
-خئیردیمی، آ امراه؟ نه عجب سیزدن؟

امراه دابانی اوستده فیر لانیب اوچیتئله کؤنتؤی جاواب وئردی :
-بو معلم اوشاقدیر، آغلی بیر شئی کسمیر. بس سنه نه اولوب؟ من سؤزومو
دئدیم. ایندی اونا دئی کی، آغلینی باشینا بیغسین .
او، قوش کیمی سیچراییب آتین بئلینه قالخدی. دسته بیر گؤز قیر پیمدا مکتبدن
اوز اقلاشدی .

اوچیتئل گئجه کورسلاریندان و کنده یاییلان زومزومهلردن سونرا سکسکلی
ایدی. او، بئله بیر حادثهنین اولاجاغیندان قورخوردو. مورسهلین خبری اولمادان اونو
گؤزدن قویمور، دوروشونا، اوتوروشونا فیکیر وئیریدی. حتی بیر-ایکی دفعه
قصدلنمیشدی کی، اونولا صؤحبت ائتسین، بعضی مسئلهلری اونا باشا سالسین. آنجاق
اونون بیر گنجلیک ائتهیراسی ایله مکتبه وورولدوغونو گؤرنده قلبینه دیمه میشدی .
ایندی امراهین مکتبه گلمه سی اونون سومویونو چاخناشدیرمیش و اورگینه قورخو
سالمیشدی. مورسل ده چاشیب قالمیشدی. اوچیتئل بو جاوان اوغلانین سیرسیتینده کی غضب
قاریشیق کدری، شاشقینلیغی گوروب اونو آجی دوشونجه لردن آیرماق ایسته دی. اولجه
اؤزونه توختاخلیق وئریب گولومسوندو، سونرا مورسهلین قولوندان یاپیشدی .
-گل ایچری گئدک، بالا، یامان اوشودوم. دئیهن، هاوا سویدو. مینا خالانین
ترمه دهلمه دیگی سامووار چاپیندان بیر-ایکی ستکان ایچیب قیزیشاق. آغزیمیزا بیر-ایکی
تیکه چؤرک آلاق. فیکیر انله مه. بئله سؤزلری چوخ انشیتیمیشیک و چوخ دا انشیده جیبیک .
مورسل اؤزونه گلمه میش اوچیتئل بیر آتا کیمی اونون قولوندان یاپیشیب ایچری
آپاردی. مورسل ساکیتجه چاپینی ایچدی. ایشتاهاسی اولماسا دا، بیر-ایکی تیکه چؤرک کسدی .
اوچیتئل گوردو کی، اونون فیکری اوزاقلاردادیر، چوخ اوزاقلاردا. او نه ایسه دوشونور، نیی
ایسه اولچوب-بیچیر و وضعیتی آیدینلاشدیرماغا چالیشیردی. او، ایستی مخمری چاپدان بیر
ستکان دا ایچیب اوزونو اوچیتئله توتدو .

-بس نه اولسون، اونلارین قباغیندان قاجاق؟ اونلار مئیداندا آت
اویناتسینلار، بیز دؤ دوروب باخاق؟ بلکه بوینوموزو بوکوب قباقلاریندا دیز
چؤکک؟

اوچیتئل گولوبینسونوب الینی اونون چیینینه قویدو .
-تلسمه، او غلوم، هر شئیین واختی وار. زوراکیلیقتان هئچ نه اولماز .
آتالار دئییب کی، ساخلا سامانی، گلر زامانی .
-زامانی چوخ گؤزله مک اولماز. اونا تکان وئرمک لازیمدی. اینقیلاب
یاراتماق لازیمدیر. انشیتمه میش اولماز سینیز، داهیلر دئییب کی، اینقیلاب زامانین
اومچیسیدیر. زوراکیلیق اولماسا، اوشاق دونیایا گلمز .
-یاریمچیق دوغولان اوشاق دا چوخ یاشاماز: یا آنادان اولان کیمی اولر، یا دا
عاغیلدان ناقص اولار. طبیعتین ده، جمعیتین ده اؤز ابدی و

ازلی دیشمز قانونلاری وار. یاز قیشی، یای یازی، پاییز دا یایی عوض ائتدیگی کیمی جمعیت ده ائمیر یولوژی مرحله کچمه لیدیر. اولجه اینسانلارین ذهنینده کامیلیک یار انمالی، تکامل یولو نو کچیپ اینقیلابا گلمه لیدیر. یوخسا اوشاغی 6-7 ایلغیندا آلیاریمچیق حالدا دونیایا گتیرمک اولماز .

-اولار، اوچیتئل، اولار. بس تاریخی داهیلار یار اتمیرمی؟
اوچیتئل اوزونه بیر ستکان دا چای سوزدو. گولومسه یهرک مورسله باخدی .
-داهی کیمه دئییرسن؟
-جمعیتین ایستیقامتینی دیشن آداملارا .
-اونلار جمعیتین ایستیقامتینی دیشدیره بیلملرلر. جمعیت اوزو اوز ایستیقامتینی دیشدیریر .
-بس ائله ایسه داهیلر نه اندیر؟
-باخ، مسئله ده ائله بوندادی. خسته جمعیتین یارالاری گؤنییر، عذابیت وئریر و نهایت، ینتیشیر، بدنده اولان چیبان کیمی. او چیبان یارین دئشیلمه مرحله سی گلیب چاتیر. کیم جمعیتین بو وضعیته دوشمه سینی اولجه دن گؤرورسه و نئشتری گؤتوروب هامیدان اول یارانی کسیرسه، داهییه چئوریلیر. یئنه دئییرم، اصلینده، جمعیت اوزو دیشیر، تره لنمک ایسته ییر. داهیلر ایسه قاباغا دوشوب بو ایشی سر عتلندیریرلر. ایندی، مورسل بالا، تلمک اولماز. هر شئین واختیوه دسی وار. بوندان باشقا، یاشادیغین جمعیتین قانونلارینی گرک اویره نیب اوزونو قوروماغی دا باچاراسان .

سوفر هیه خورک گتیردیلر. اوچیتئل مورسلین بوشقابینی یاغلی پلوولا دولدوردو و صؤحبینه داوام ائتدی .

-یادیندایم، ایکی آی بوندان اول بیزی کندین یوخاری حیصه سینه ایجلاسا چاغیر میشدیلا. آخساموستو گنده سی اولدوق. منیم قوشالوله توفنگیمی سن گؤتوردون .

آرخاینجا چاغیریلان یئر گئتدیک. بیز موهازیره اوخومالی ایدیک. آما هئچ کس گلمه میشدی. قارانلیق ایسه قاریشمیشدی. سن ساکیت ایدین. منیم ایسه اورگیمه دامدی کی، بوردا بیر قورغو وار. بیزی بورایا پیس نیته چاغیریلار. آجایق سونرا کندین ایشیقلاری یاندی، ایتلر زنجیردن آچیلدیلا. بیردن-بیره کندی ایکی یئر آیران درهیه زیل قارانلیق چؤکدو .

ائله قارانلیق کی، گؤز-گؤزو گورمه دی. بیز قاییداسی اولدوق. توفنگی من گؤتوردوم. قاباغا دوشدوم. بیلیرسنمی نییه؟ فیکیرلشدیم کی، اگر یولوموزو کسن اولسا، چاش-باش قالسینلار. گندنه توفنگ سنده ایدی، ایندی اونلار احتیاط ائده جک، بیلیمیه جکدیلر کی، توفنگ قاباقدان گندده ییر، یا آرخادا قالاندا. گئری قاییداندا دا گلدیگیمیز یوللا یوخ، آیری بیر جیغیرلا قاییتدیق. مندن سنه امانت، هئچ وخت گئتدیگین یوللا گئری قاییتما، چالیش ایزینی ایتیر، دشمن سنین هارادان گلیب، هارا گئتدیگینی بیل -

~س 300 فی <

مسین. سن فیکیر وئردینمی، من چیغیرلا یوخ، جیغیرین کنارینداکی کله-کۆتور یئرله گئدیردیم. اؤز ده ائله بو نینسه اوستونه جوموردوم. نئیسسه ایقلاماق ایستیهیردیم. بونو دا قصداً ائدیردیم کی، یولوموزو کسن اولسا، چاشیب قالسین. ایندی گرک هر شئی اؤیرنهسن، احتیاطلی اولسان. بیر یاتدیغین یئرده بیر ده یاتمایسان، یئرینی تنز-تنز دیشدیرهسن. بیس نیینله ائوینه گلن اولسا، آخشامی هاردا یاتاغاغینی بیلمه سین. خورگینی یی، سویوتما. ایندی گل، بنله مصلحتلشک: اونسوز دا بو گونساباه قیش گلیر، هاوالار سویویور، سن منیم سوزومه قولاق آس، قرامموفونو بیغیشدیر، ساخلا، یاز گلنه قدر. اونا قدر سؤز-صؤحبت کسیر، کندین قیز-گلینی آیری شئیرله زومزومه قوشارلار. سونراسینا باخاریق . اوچیتلین سؤزلری مورسملین آغلینا باتدی و قرامموفونو گۆتوروب ساخلادی. آنجاق نوروز بایرامیندان سونرا مورسل یئیندن قرامموفونو اوخوماغا باشلادی. یئنه ماهنیلار زومزومه قاریشدی . بو ایل هاوالار تنز ایستیلشمیشدی. تپهلردهکی قار اؤرتوکلی گۆتورولموش، یئر-گۆی بیردن-بیره یاشیلاشمیشدی. چپرلرین دیبلرینده بالاجا ماوی چیچکلر پیتراخ کیمی قالخمیشدی. واختیندان تنز او یانان قارا خاللی قیرمیزی بؤجکلر اونلارین آراسیندا گزیشیردی. طبیعتین بنله تنز آیلما سیندان مورسل سئوینیردی. او بو ایل مکتبه عملی-باشلی مای بایرامی کئچیرمی قرارا آلمیشدی. قیرمیزی، یاشیل، ساری و گۆی رنگلی کاغیذلار تاپمیشدی. اوشاقلاری باشینا بیغیب همین کاغیذلاری برابر اولچوده کسه رک یاپیشقانلا بیرلشدیریر و سونرا زنجیرواری حلقه لری بیر-بیرینه جالاییردی. بو بزه کیل، ناخیشلی و موختلیف رنگلی کاغیذ زنجیرلر صینیف اوتاقلاریندان بیری نین کونجونه بیغیلیردی. مورسل معلم بایراما بیر نئچه گون قالمیش دوکاندان جوربجور شکیلر آلدی و مکتبین دیوارلارینا یاپیشدیردی. هیته ایکی اوزون دیرک باسدیریپ کئچید دوزلندیلر. کئچیدین یوخاریسینا قیرمیزی پارچا اؤرتدولر و جوربجور شوارلار یازدیلار. لاپ اورتادا ایسه لئنی نین ایپک پارچادان توخونموش شکلینی ووردولار. شکلین اطرافی دایروی ایدی. بو دایره نین ایچینده اینقیلاب ائدن، یئنی تراکتور سورن، زیندانلارین اوستونده دمیر دؤین آداملارین عکسی وار ایدی. فابریک-زاوودلارین باجالاریندان توستو قالخیردی. بیر سؤزله، دونیا امکچیلری ربیری احاطه یه آلمیشدیلار. لاپ یوخاری باشدا ایسه "جومله جاهان فوقارئی-کاسیبه سی، بیرلشینیز" سؤزلری یازلمیشدی. بایراما ایکی گون قالمیش اوشاقلار سرچه کیمی جیویلدشه-جیویلدشه هیته-باجانی، صینیف اوتاقلا

رینی، انیوانلاری سوپوروب تمیزله دیلر، پنجره شوشه لرینی یویوب پاریلداتدیلار . اوغلانلار کندین کنارینداکی دره یه، اینجه چایی نین ساحلینه گئدیرک، ساچاقلی سؤیودلرین بوداقلاریندان قیریب مکتبه کتیردیلر. انیوانلارین، اوتاقلارین دیرکلرینی یاشیللیغا بورودولر. سونرا رنگلی کاغیذلاردان دوزلندیکلی زنجیرلری ساچاق-ساچاق بوروب دیوارلاردان، هیتن کئچیده قدر دوزدولر. مکتب هیسی سیلنمیش چیراق کیمی پار-پار پاریلداییردی. مورسل سئوینجدن هر شئی اونوتموشدو . باشی بزک-دوزیه او قدر قاریشمیشدی کی، کند جاماعتیندان ماراقلانیب اونلارا تاماشا ائتمه یه گلنلره فیکیر وئرمیردی. فیکیر وئرمیردی کی، اونلارین بعضیلری پیلکنین قورتاراجاغیندا دایانیب مورسل معلمین اوتاغینا باخیر، اونون یاتدیغی

یئری گۆزدن کئچیریر و دیوارا نه ایسه ایشاره قویوردولار .
مایین 1-بیر گلدی. گویون اوزو تر-تمیز، هاوا ایللیق ایدی. بو گون کند لاپ تئزدن
اویانمیشدی. زومزومطر باهارین ایللیق هاواسینا قوووشموشدو. مورسل ده تئزدن
اویانیب، قرامموفونونو ایشه سالمیشدی. گون خئیلی قالخدی. آلابزک پارچالاردان
پالتار گنیمیش قیزلار-اوغلانلار آخیشیب گلدیلر. مورسل معلم زورنا سسی ائشیدنده
قولاقلارینا اینانمادی. تئز هیته دوشدو. گوردو کی، حومت ده، دورسون دا
بوردا دیر. اونلار زورنالارینی کؤکله بیر، دفی گونه توتوب قورودولار .
- معلم، بیز سیز بو بایرامین نه لذتی، - دئییه حومت دیلندی .
ایسته بیر "سحر هاواسی" چالیم، جاماعت بیلسین کی، توی-بایرامدیر، بیغیشیب
گل سینلر .

بیر آزدان مکتبین هیتینده ایینه آتسان، یئره دوشمزدی. آتلی جاوانلار، قیز گلهیلر،
آغساقاللار آخیشیب گلدیلر. ایکی یئرده توی دستگاهی دوزلمیشدی. حومت
جیدیر هنگی چالیر، کندین دلیقانلاری آتلارینی زورناچی نین قباغیندا اوینادیب جیدیرا
حاضر لاشیر دیلار. آتلار یویه نی گمیریر، دفین آهنگینه اویغون اولاراق تیترگیر، شاخه
قالخیب یهرین آلتیندا چیرپینر دیلار. سونرا دا جیلوون بوشالدیغینی گوروب گولله
کیمی کئچیدین آلتیندان کئچیب، کند یولونا دوشوردولر. او بیر یی دستده ایسه دورسون
اویون هاوالاری چالیب قیز-گلینی اوینادیردی .
بوتون کند زومزومه ایچینده ایدی. قاراللیق قاریشانا قدر چالیب اوینادیلار .
جاماعت گنددن سونرا مورسل خئیلی اوتاغا کئچه بیلمهدی. سس-کوی کسیدگیندن
قوسسهلندی، اوشاق کیمی قریبسه دی. گویون اوزونه سپه لنمیش اولدوزلارا، آغ بولودلاری
یاریب کئچن آیا دویونجا باخدی. هارداسا بولبول اوخویوردو. آرابیر کندین
کنارینداکی درمدن آنادیل سسی گلیردی. هر دن بیر هزین-هزین آخان اینجه چایی نین
شیریلتیسی دا ائشیدیلیردی. مورسل گئجه یاریسینا قدر ائیواندا دایاناراق بو
زومزوملی گنجیه تاماشا ائتدی. هئچ یاتماغا هوسی یوخ ایدی. اوتاغا گریب یورغان

دؤشهیه اوزاناندان سونرا دا گوزونه یوخو گئتمهدی. یئرین ایچینده او اوز-بو اوزه
چئوریلدی. آنجاق سحره یاخین گوزونه یوخو گئتدی .
اثرته سی گونو زورناچیلار یئنه گلدیلر. "سحر هاواسی" چالدیلار. جاماعت
مکتبین هیتینه توپلاشدی. آنجاق نه مورسل معلم گوروندو، نه ده اونون
قرامموفونو اوخودو. اوچیتئل تشویش ایچینده پیلکنله یوخاری قالخدی. پنجرهدن
مورسل معلمین اوتاغینا باخدی. پنجره نین شوشه سی چیلک-چیلک اولموشدو. ستولون
اوستونده کی چیراق اولزیگیب سونموشدو. مورسل ایسه قیزیل آل قانا بویانمیشدی .
اوچیتئل بیردن-بیره تیترتمه لی آدم کیمی بوزوشدو. پئنجیی نین یاخاسینی دارتیب
دویلمهدی. ائله بیل بیر آنین ایچینده کیشی نین بئلی اییلدی. آستاجا آددیملار لا مسجیده
دوغرو گئتدی. سهار تئزدن اولماسینا باخمایاراق باش موللا مسجیدین یوخاری
طرفینده ایلمشیمیشدی. اونون قاشلاری دا، ساققالی دا امامه سی کیمی دوماغ ایدی .
قباغیندا کیتابه، اوستونده ده قورانی-کریم وار ایدی. او، اوچیتئلین گلدیگینی حیسس
ائتسه ده، قیملداندادی، اولکی جدیتله، ساکیتجه قورانی اوخوماقدا داوام
ائتدی. اوچیتئل آستانادا آیقاقاییسینی سویوناراق اونون موتالیه سی نین قورتار ماسینی
گوزله دی. هر چند، بیلیردی کی، موللا قورانی-کریمی اوخوماقدان داها چوخ ورقلره

باخیر و اوزونو مشغول کیمی گؤستریر. آنجاق گؤزله مەلی ایدی. قوران و ناماز اوسته اولان ادامی یاریمچیق دیندیرمزدیلر .
آرادان خنئلی کئچدیکدن سونرا موللا قورانی اورتدو، عباسینی دوزلندی، آغارمیش قاشلاری نین آلتیندان بویلانان و هله دیریلیگینی ایتیرمهین گؤزلرینی آستاچا قالدیریب اوچیتلین اوزونه زیللهدی .
-سحر-سحر خئییردیمی؟
-یوخ، موللا، بو گنجه بیزیم معلمی اولدوروبلر .
موللانین قاشلاری چاتیلدی، سیر-صیفتی تورشالدى .
-ایندی مندن دیلهیین نه دیر؟
-اولونو یئردن قالدیرماق لازیمدی .
موللا فاللا باخیرمیش کیمی قارشیسینداکی قورانی آچیب ورقلهدی، چیینیندن سوروشوب دوشمکده اولان عباسینی دوزلندی و آستاچا دیللندی :
-خبر وئرین، قوهوم-اقرباسینا گلیب مئییتی آپار سینلار .
اوچیتئل تخمین بو جاوابی گؤزله بییردی. آما جاوابی دا حاضر ایدی .
-یوخ، موللا، او بیزیم کنده قوربان گئدیب، بیز ده اونو دفن ائتمهلی بیک .
گلمیشم سیزنن مصلحتلشم و اولونو ائل عادتینجه یئردن گؤتورک .

مولانین صیفتیندن گوجلہ سز یله جک، اینجه بیر ایشیلتی کئچدی .
- اوچیتئل، بیلیم سنی، کومسومولو مسجددن گؤتورمزلر. اونون اوستونده
قوران اوخویوب، ناماز قیلمازلار. ایندی کی، اونو بیزیم کندده دفن ائتمک
ایسته بیر سینیز، آپارین ائدین. اما عومومی قبرستانلیغا یاخین گنتمه یین .
اوچیتئل آیاقابیلا رینی گنیددی و مسجددن بابیرا چیخدی. او نه ائده جیینی بئله
قطعی قرار لاشدیرا بیلمه میشدی. مکتبین هیئتینه گیرنده آلی-گوللو پارچالاردان
بزکلی دون گنیمیش قیز اوشاقلارینی، اللرینده بنؤوشه دستلری توتان اوغلانلاری
گؤردو و باشا دوشدو کی، بو کورپهلرین هئچ نهدن خبری بوخدور .
مکتبین هیئتینه دایانان کندلیلر اوچیتئل یاخینلاشدیلار. اونلاردان بیر
قباغا یئردی .

- اوزونوزو دار یخدی مابین، معلم، دونیادی، آدامین باشینا ایش گلر .
موسلمان دنیلیم کی؟ اولوموز دوشوب، اوزوموز ده موسلمان قایداسی ایله یئردن
گؤتورریک .
اوچیتئل دیرچهلن کیمی اولدو. اطرافیندا کیلار باخیب اوزونه توختاقلیق وئردی .
مکتبین گنری یانیندا ائولردن کلیم گتیریپ دالدا لانا جاق دوز لندیلر .
قولپو قازانلاری آسیب سو قایناتدی لار. مئییتی یویوب تمیز له دیلار. کیمسه قارا گون
اوچون یاخانداندا ساخلادیغی کفلیگینی گتیردی، مئییتی کفله ییب جنازه یه قویدولار
و اوستونه کلاغایی اورتولر. اوچیتئل اول ایسته دی جنازه نی ایکینجی مرتبه یه ائیوانا
قویسون، سونرا فیکرینی دیشدی ریب هیئتین اورتاسینا گبه سالدیریپ مئییتی اورا قویدو .
بایر اما گلن اوشاقلار یاواش-یاواش چوخالیردی. اونلاردان بیر نچه سی ایکینجی
مرتبه یه ائیوانا چیخمیشدی. اونلار کنار داجا دایانیب قورخا-قورخا، اورک کلیم کله
ائیوانین کونجونده کی قرامموفونا باخیر دیلار. اوچیتئل دفعه لرله همین اوشاقلارین
مورسله کؤمک ائندیگینی گورموشدو. گاه قرامموفونون توزونو سیلیر، گاه دستی
هر له بیر، گاه دا واللان گتیریر دیلر. اما ایندی بیلیم ریلر نیله سینلر. بونو
گورن اوچیتئل اوزونو ائیواندا کی اوشاقلارا توتدو :
- آ بالا، قورون ماشینی، چالدیرین، اوختدورون !
اوشاقلار ائله بیل بیر شئی سیندیر اچاقلاریندان احتیاط ائدیر لر میش کیمی، آستا جا
قرامموفونو ایشه سالدیلار .
اوچیتئل هیته کی اوشاقلاردان ایکی نفرینی یانینا چاغیردی .
- آ بالا، جلد قاچین زورناچی حوممتین یانینا. اونا دئیین کی، اوچیتئل گوز له بیر .
یولداشلارینی گؤتوروب تجیلی مکتبه گل سین .
آزاجیق کئچمیش حومت دسته سی ایله گلدی و جنازه نی گوروب تعجبله اوچیتئل
باخدی .

- حومت کیشی، چیخ ایکینجی مرتبه نین ائیوانینا، بیر یاخشی "سحر هاواسی" چال، قوی جاماعت بیغیشیب گل سین .

زورناچی حومت درحال ائیوانا قالدی، اوزونو سحر شفقلرینه قرق اولموش اوفوقه توتدو و اوزونون دردینی، کدرینی ده "سحر هاواسی" نا قاتیب، کندی هارایا چاغیردی ...

مکتبین هیتینده ترپنمهیه یئر یوخ ایدی. بوتون کند جاماعتی -

باشیپاقلی کیشیلر، اوغلانلار، قیمقیمی-زومزوملی قیز-گلینلر آخین-آخین گلیب مئیدانا توپلاشمیشدی. بایاقدان اوزونو یالقیز حیسس ائدن و هارداسا قوسسه له نیب کدرلنن اوچیتئل جنازهنین یوخاری طرفینه کئچدی. جاماعتین تام ساکیتلشمه یینی گؤزلهدی، سونرا آستادان سؤزه باشلادی .

-باش موللامیز "کامسومولو مسجیددن گؤتورمزلر" دئدی. "اونون اوستونده قوران اوخوماق گوناهدی. گندین، نجه ایسته ییر سینیز، ائله ده دفن ائدین". من ده سیزی کؤمهیه چاغیردیم. مورسل معلم بؤیوک آرزولارلا یاشاییردی. او، حیاتا یئنیجه آتیلیمیشدی. او اوزونو اونودان اینسانلاردان ایدی. او ایسته ییردی کی، کندیمیزده یئنی مکتب، یئنی کلوب تیکلین. او ایسته ییردی کی، کندیمیزین قیمقیمی-زومزوملی اؤولادلاری نین سوراغی اوزاقلاردان گل سین. بو همین مورسل معلم ایدی کی، بو طرفده ایلك دفعه تئاتر گؤستردی. تئاترین نه اولدوغونو سیزه باشا سالدی. او چوخ ایشلر گؤرمک ایسته ییردی، آما ایمکان وئرمه دیلر .

اوچیتئل اللرینده بنؤوشه دستلری بویونلارینی بوکوب دوران اوشاقلارا اوزونو چئویردی :

-یاخین گلین، الینیزده کی چیچکلری، بنؤوشلری معلمینیزین جنازه سی نین اوستونه سپین و اونو، اونون دئیکلرینی هئچ واخت اونوتما یین .

جنازه نی قالدیردی. کندیلردن بیرری اوچیتئله یاخینلاشدی .

-ناراحات اولما یین، سیز قبریستانلیقدان قایدانا جان هر شئی حاضر اولاجاق .
موسلمان دئییلیکمی .

-موسلمانیق. اولوموزو موسلمان قایداسی ایله باسدیر اجاغیق. اوچ ده وئرمه ییک، یئددی ده، قیرخ دا .

اوچیتئل جنازه نین قاباغینا کئچدی. اوزونو چاشیب قالمیش حومته چئویردی .
-آی اوستا، جنگی چال .

حومت قاباغا دوشوب زیلدن جنگی چالدی. جاماعت عومورلرینده ایلك دفعه بیله شئی گؤردوکلرینه و هئچ نه باشا دوشمه مه لرینه باخمایارق ساکیتجه جنازه نین آردینجا حرکته باشلادی. ائله بیل بوتؤو کند یئریندن ترپندی .

بئش فصیل

گوللو خانیم بو گون ایتلری زنجیردن تنز آچدیرمیشدی. گلینلر ایتلرین یالاخلارینی یال ایله دولدورموشدو. ایتلر اولجه زنجیردن آچیلاندان سونرا ائوین اطر افیندا هرلنمیش، کورون یاخاسی بویو قاچمیش، سونرا دا یالاخلارین اوسته جوماراق میریلداشا-میریلداشا یالا هوجوم ائتمیشدی. گوللو خانیم ائیواندا دایاناراق اونلارا تاماشا اندیر، توفنگ چییننده هیتده هرلنن او غلو حسن آغانی گوز آلتی سوزوردو. او حیسس اندیردی کی، عمر کوخا رحمته گندندن سونرا حسن آغا هنج کسه آچیب-آغارتماسا دا، چوخ ناراحتلیق کئچیریر. توفنگی الیندن یئره قویمور، آتینی دا چوخ واخت گنجهلر بئله یهر آلتیندا ساخالاییر. ارواد تیکیر وئر میشدی کی، او غلو گاه سامانلیقا گنجله بیر، گاه تؤولده قالیر، گاه دا اوتاقلارین بیرینده مورگوله بیر. او بیر یئرده یاتمیر، تنز-تنز یئرینی دیشدیریر. ایندی، بو گون ده ناراحت ایدی، بیر یئرده دایانمیر: گاه سامانلیغین، گاه تؤوله نین بئلینه قالخیر، گاه دا اوت تایالاری نین یانیندا هرلنیردی. گوللو خانیم کندین یوخاری باشیندا کی سس-کویدن، ایتلرین چاخناشامسیندان احتیاطلانیردی. او بو گنجه نسه باش وئرجه ییندن قورخوردو. عمر کوخانین ساغلیغیندا هر شئین ساکیت گلیب-کئچه جه یینی بیلن حسن آغا آرخابین ایدی کی، بو آغساقالین سوزوندن هنج کس چیخا بیلمز. او هامینی باشا سالمیشدی کی، الددی نین اولومو بیر بدبختلیگین نتیجه سیدی و بونا گوره آریا قان سالماق، تزه دوشمنچیلیک تورتکم لازیم دئیل. حتی اونون آیاغینا قضا مرکزیندن گولن و "نه اوچون شیکایت ائلمیرسن!" - دئین حوکومت آداملارینی گئری قایتارمیش، "اولن ده، اولدورن ده اوز او شاغیمیز دیر، بورادا هنج بیر قصدیقرزلیک یوخدور"، - دئمیشدی. اوندان سونرا حسن آغایا دئییب-دولاشان اولمامیشدی. حسن آغا اونو دا باشا دوشوردو کی، عمر کوخانین او غلو شاملیل و چیراقلیلار اونونلا باریشسالار دا، اورکلرینده کین وار ایدی. آتالاری نین سوزوندن چیخا بیلمسهر ده، ایچریدن قورولوب یانیردی. اونا گوره ده، حسن آغا گوزه آز-آز دیر، شاملیلن، قونچه خانیمین گوزونه آز-آز گورونوردو. اما آخیر واختلار اونو بیر-ایکی دفعه ایداره یه چاغیرمیشدی. حتی بیر دفعه کند شوراسی نین میلیسیونئری کئچل خوندولو زاراقاتا سالیب دئمیشدی کی، "نه واختا قدر بئله سکسکی دولانا جاقسان؟ الیندن خاتا چیخیب، گنت اوچ-دورد آی یات سونرا گل، راحت دولان." کئچل خوندولو حسن آغا گیلین رعیتی حساب اولونوردو. بالاجالیقان آنادان یئتم قالمیشدی. آتاسی ایله قارا دامین آلتیندا تک یاشاییردی.

لار. باخانی اولمادیغیندان باشینا یارا دوشموشدو. محله اوشاقلاری اویناماغا، کوره چیممه یه گندنده اونو دا اوزلری ایله آپاریردی. اما باشی کئچل اولدوغوندان اونا سویون آخاری نین آشاغیسیندا چیممه یه ایجازه وئریردی. ائله اوزو ده سویون آخاری نین یوخاری سینا گنتمزدی.

بیر گون سحر تنزدن کورون ساحلیندن خوندولونون آغلاماق سسی گلدی. او، ساحل بویو قاچیب آتاسینی آختاریردی. جاماعت سسه توكولوب گلنده خوندولو سویون قیز قوی یئرینی گوستریب قیشقیریردی:

-باخ، آتام بوردا یوخا چیخدی. بینهدن گلیردیک. بیردن-بیره سو داشدی. آتام منی تنز بورا کتیردی، قولومدان یاپیشیب بورا توللادی، من گئری دؤنوب باخاندا

گۆردوم کی، یوخدور .
کیشی نین مئبیتینی ایکی گون سونرا کورون آشاغی سینداکی قورولامیش چیلکنین
دیبیندن تاپدیلا. او گوندن سونرا کنچل خوندولو هسان آغاگیلین هیتینده
یاشادی، اونلار لا بیرلیکده یایلاغا کؤچدو، آرانا ائندی ...
شورا حؤکومتی قورولدوقدان سونرا ایسه اونو کند شوراسیندا ایشه گؤتوردولر، تزه
پالتار، سلاح و ئردیلر، آت باغیشلا دیلار. خوندولو کندین ساییلان آداملاریندان اولدو .
حسن آغا اونا هئچ بیر پیسلیک ائله مەمیشدی. آما خوندولو آلقاز اخلیلار، ائله
چیراق اوشاغینا دا دوشمن کیمی باخیردی ...
کند اینتری نین سس-کویو آزالاندان و چیراقلار اولزیگیب ایشیقلار سنیرلندن
سونرا حسن آغا قارداشی شمیددی نین یانینا گئتدی. اونلار هاسارا سوئکندیله. بیر
خنیلی هئچ بیر دینیب-دانیشمادی .
شمیددین باشا دوشدو کی، قارداشی نسه چوخ آغیر بیر مسئلهدن سؤز آچماق
ایسته بیر. دینمەدی. گۆزلەدی. خنیلی سونرا اونون تیتیک سسینی انشیتدی .
-من بو گئجه گنتمک ایسته بیرم .
-هارا؟
-او تایا. منشهیه. اوردان دا قاچاقلارین یانینا. چوخ فیکیرلشمیشم. بو گون ده
اولماسا، صاباح گئجه نین بیرینده اوستوموزو آلاجاقلار. گلیمش، سنینه
مصلحتلشم .
شمیددین آغا خنیلی سوسدو. گۆرونور فیکیرینده داغی آرانا، آرانای داغا کؤچوردو
و قارانلیقدا گۆزونو قارداشی نین اوزونه زیللەدی .
-بس، ائو-انشیگی، آرواد-اوشاگی کیمه تاپشیریرسان؟
-ائله بیلیرم، بیر-ایکی ایل بیر تهر دولانارلار. اونا جان دا آرالار دوزهلر، قاییدیب
گلەرم. بس سنین فیکرین نه دیر؟

شمیددین آغا دینمهدی. چیینینده کی توفنگین قاییشین اویناداراق حسن آغانی لال بیر سوکوتلا سوزدو. سونرا ساکیتجه جاواب وئردی :
-من ائو-ائشیک، آرواد-اوشاغی باشسیز قویوب هنج یانا گئدن دئیلم. اینسان آندان اولاندا آئینا نه یازیلیسا، او دا باش وئرمجک .
حسن آغا قارداشیندان بئله جاواب گوزله مه دیگیندن تعجب لندی .
-من گئندن سونرا ائله بیلیر سن سنه راحتلیق وئر مجکلر؟ گونده ایدارمیه چاغیریب سورغو-سوالا توتاجاقلار، منیم یئریمی سوروشاقلار، آل دیلیندن یانیم گوندر مجکلر. او یان-بو یان اولاندا دا آتین دوشونه سالیب شکرین قالاسینا گوندر مجکلر. گل منیم سوزومه قولاق آس، ال-آیغینی بیغیشدیر، آرواد-اوشاغنان حالالاش، ائله بو گنجه آرادان چیخاق .
بایاقدان ساللاغی اوتوروب قارداشی ایله صوحت ائدن شمیددین آغا آیاغا دوردو .
حسن آغا دا آیاغا دوردو .
-یوخ، قارداش، سن گئندن سونرا بو آرواد-اوشاغین ایچینده بیر باشیپاقلی قالمایدیر .
اونلار قوجاقلاشدیلار. آی ایشیغیندا بیر-بیری نین اوزونه باخدیلار. حسن آغا کؤورلدی .
-اؤزون بیلن مصلحتدی. آنجاق گنتسن، پیس اولمازدی، من ده تک قالمازدیم، سن ده .
بیر ده قوجاقلاشدیلار. سسلرینی ایچری سالیب هیچقیردیلار. سونرا آرالانیب هر کس اوز ائوینه گئتدی. شمیددین آغا ائیواندا اینتیظارلا اونون یولونو گوزله یین آروادینا هنج نه دئمهدی و دؤنوب قارانیقدا ایکی یانینی باسا-باسا لنگر ووران قارداشینا باخدی .
حسن آغا آناسی گولو خانیمین یانیندا آیاق ساخلادی. آروادین سرت و خیر یلتیلی سسی ائشیدیلدی :
-نه دئدی؟
-گنتمهدی .
-بیلیردیم ائله ده اولاجاق. آرواد اغیزین بیریدیر - گولو خانیم ائیوانین یوخاری باشیندا دایانیب کندی دینشده دی. ساکیتلیک ایدی. ال-آیاق چوخدان بیغشیر یلمیشدی .
چیراقلار سؤنموشدو. اوردان-بوردان تکم-سئیرک ایشیق گلیردی .
-آتین هاردادی؟
-تالوارین آئیندا .
-یهر-یویه نینی آما، اوشاقلارا دئمیشم خورجونو پالاز-پالتار و یئمک شئیلری ایله دولدوروب آتین ترکینه باغلا یاقلار. سن ده توفنگینی، تاپانچانی گؤتور، داراقلاری گوله ایله دولدور، قولتوقالتیلارینی اینیندن چیخارتما، اؤزون ده گنت اوشاقلارین یانینا بیر آز دینجل. بیر شئی اولسا، اوزوم خبر وئر مجم .
حسن آغا آناسی نین بو مهربانلیغیندان کؤورلدی. او غلنون بو برکتی آروادی حیرصلندیردی. اونون کسکین سسی ائشیدیلدی :

-کیشی اول. آرواد ها دئییلسن، گوزون یاشاریر. نه قدر جانیمدا جانیم وار، ائوئشیه، آرواد-اوشاغا قویمارام بیر شئی اولسون .
آناسی نین بو سوزلریندن سونرا توختایان حسن آغا آستا آدیملارلا اوز اوتاغینا گئتدی .

کئچل خوندنلو اوز ساحلی دسته سی ایله شورا ایداره سی نین هیتینه توپلاشمیشدی. او، قضا مرکزیندن خصوصی تاپشیریق آلمیشدی. بو گنجه حسن آغا توتولمالی ایدی .
کنده تام ساکیتلیک چؤکدوکن سونرا کئچل خوندولو آتین بئلینه قالخدی .
یولداشلاری دا آتلاندیلار. خوندولو یاریم پیچیلتیلی سسله اونلاری باشا سالدی .
-یارینیز آقازاخ اوشاغی نین ائوینین آلت طرفینی، یارینیز دا اوست طرفینی کسر سینیز. ائله آندرسینیز کی، آرادان بیر قوش دا چیخا بیلمه سین. هملهنی اوزاقدان گؤتورون کی، باشا دوشن اولماسین. ائوه یاخینلاشاندا دا، سایماز یانا یاخینلاشار سینیز. اونلارین اوستونو بئیقاقیلدان، یاتدیقلاری یئرده آلماساق، اله کئچیره بیلمه یه جیبیک .

ساکیتجه اوچ یئره بؤلوندولر و آقازاخلیلار طرفه یولا دوشدولر .
اوتوزلوق چیراغین ایشیغینی آشاغی چکیب اوز اوتاغیندا دؤشکجه اوستونده اوتوران گوللو خانیم کندین یوخاری باشیندا هوروشوب سوسان ایتلرین سسینی دینشده دی و آستاجا آدیملارلا ائیوانا چیخدی. آتلارین آیاق تاپپیلتیمسیندان باشا دوشدو کی، اونلار طرفه گلن وار. حسن آغانین قابیسینی تاققیداندی. او غلو آناسی نین چاغیریشینی درحال باشا دوشدو و یاپینجیلی- چوخالی ائیوانا چیخدی. گوللو خانیمین تیتیک سسی انشیدیلدی :
-اللی ترپن، بالا، دئیهن گلن وار .

گوللو خانیم او غلونون یانیندا عومرونده ایلیک دفعه کؤورملیب بوینونو قوجاقلادی .
حسن آغا ائیواندان توللانیب تالوارین آلتینا گئتدی. بهره قالخیب آتین اوزونو کوره طرف چئویردی. ایتلر ائوین اطرافینی کسن آتلیلارا هوجوما کئچدیلر. توفنگ شاققیتسی، قامچی سسی انشیدیلدی. های-کویه آرواد-اوشاق آییلدی. شمیددینی اویادیب تلم-تله سیک گئییدیردیلر. قونچه خانیمین چیغیرتیسینا فیکیر وئرمه دیلر. سونرا حسن آغاگیلین ائیوانینا چیخدیلار. گوللو خانیم بو هایلی-کویلو باسقینا فیکیر وئرمه دن ائیواندا دایانیب کورو دینشه ییردی .
کئچل خوندولو اونون اوستونه آجیقاندی :
-او غلون هار دادی؟

گوللو خانیم ائساسینا سؤیکه نیب آیاغا دوردو و آتین دوشونه سالینمیش شمیددینی گؤستریدی .

حسن آغا سوواداغان کوره انمک ایسته دیکده، آتین بؤیرونده دایانان آلانی گوردو. جیلووو چکدی. ایت بونو حیسس اندیب قاباق آیاقلارینی یهرین اوزنگیسینه قویدو و آغلابیرمیش کیمی ایچین-ایچین زینگیلدهدی .

حسن آغا آشاغی ایلیب آلانین اوز-گوزوندن اؤپدو، باشینی سیغاللادی و کورک، تیتیرک سسله دیلندی :

-سلامات قال، آلان، بورالاری سنه تاپشیریب گئدیرم. ائو-ائشیکدن موغایات اول . یا قیسمت، بیر ده گوروشه جییمکی؟! الله بیلیر ..!

ایت زینگیلدهدی و اونون الینی یالادی. حسن آغا آتین باشینی قانیریب کوره اندی. آلان ایسه اونون قارالتیسی گوزدن ایتینجهیه قدر دالینجا باخدی .

-بس بو کیمدی، او غلوم دئییل؟

کئچل خوندولو سسینی او جالتدی :

-اونو دئمیرم، حسن آغا هانی؟

ائله بو واخت کورون او اوزوندن دالبادال آتیلان گوئه سسی و آلانین آجی اولار تیسی ائشیدیلدی. گوللو خانیمین بایاقدان آزا ایلمیش بئلی دوزلدی، ائله بیل بویو دا او جالادی .

-گوئه سسینی ائشیتیمیر سنی؟ او تاپدا - مئشه دی، باچاریر سینیز، گندین توتون . کئچل خوندولو سرت بیر سؤیوش سؤیوب ائیواندان دوشدو و آتین بئلینه قالدی .

-بو دفعه ده آرادان چیخدی، اما هارادا اولسا، اونو تاپاجام . - اوزونو یولداشلارینا چئویردی . - تئز اولون، ترپهنین .

آتلی دسته کند ایتلرینی و یوخویا گنتمیش جاماعتی او یاداراق آلقاز اخلیلار طرفدن یولا دوشدو .

قضا مرکزینه اودون آپاران آرابالار گئری قاییدیردی. هاوا ایستی ایدی. چؤلر یاشیلاشمیشدی. شیرهلنمیش تورپاغین سینه سینه لاله لر سپه لنمیشدی. آرابالار آجی دره نین دیکدیرینده دایاندیلار. قاباق آراباداکی آغساقال کیشی او بیریلرینی سسلهدی :

-آ، بالا، آرابالاری ائندیرین درهیه چایین قیراغینا، اوباشدانان یولا چیخدیغیمیزدی. هم حئیوانلار بیر آز دینجلسین، هم ده بیز آغزیمیزا بیر تیکه چورک آلاق .

دیکدیری آشاغی ائندیلر. درهیه دوشن کیمی سویون سرینلیگی اونلاری ووردو. اینجه چایی دوپورو ایدی. یارغانلارین، قولپونلارین دیبندن پوققولداییب قاینایان بولاقلارین سویو چایی داها دا شفافلاشدیریردی. چایین

وادیسسی دره بویو یامیاشیل بیر زئه کیمی اوزانیب گنڊیر و یوخاریلاردا گؤزدن ایتیردی . قارا بولاقلارین آخارینجا آجی ترملر، لیلپارلار، یاریپزلار بیتیمیشدی. بؤجکلر ویزیلتی ایله اوچوشور، چیچکن-چیچهیه قونوردو . کللری، اؤکوزلری بویوندوروقدان آجدیلار. حیوانلار اولجه گرنشیب چیرپیندیلار، سودان دویونجا ایجدیلر و ساحل بویو اوخوروب جوجرن اوتلاری اوتلاماغا باشلادیلار .

آراباچیلار بیر یئره بیغیشیب بالاجا بیر سوفره آجدیلار. توربادان، هئیبهدن سوزما، قاتیق چیخاریب ایشتاها ایله چؤرک یئمیه باشلادیلار. درهدکی گوللرین، چیچکلرین، یاریپزلارین اتری آدمی مست اندیردی. چؤرک یئدیکن سونرا آراباچیلار الایاقلارینی یودولار، سویوق سویون تماسیندان خومار لانیب یاشیللیغا اوزاندیلار . چابین یوخاریسیندا آجی دره نین اوچوروم یارغانی نین اوست طرفینده قارغا-قوز غون دالاشیردی. آغساقال آراباچی نین گؤزو بونو آدی و خئیلی او طرفدن نظرلرینی آیرمادی. سونرا دیرسکله نیب اوتوردو. اوزونو یانینداکی جاوانلارا توتدو . -آبالا، یوخاریدا یامان قارغا-قوز غون دولاشیر، گنڊین گورون نه دیر، آما احتیاطلی اولون .

جاوانلاردان ایکی نفری اللرینده چوبوق آستا آدیملارلا چای یوخاری گنتمهیه باشلادیلار. اونلار یارغانین آلتیندان پوققوداییب قاینایان و یاشیللیق ایچینده اولان بولاغین برابرینه چاتاندا بیر آدمین اورادا اوزاندیغینی گوردولر، یاخینلاشماغا احتیاط ائتدیلر. ائله بو واخت قوجا آراباچی دا گلیب چیخدی. او، دقتله شیر-شیرنان آخان بولاغین سویونا، آجی ترملره، اتری آجی دره نی دولدوران یاریپزلارا خئیلی باخدی و سونرا اوزونو یارغانا چئویردی و باشا دوشدو کی، بو آدمی یارغانین قاشیندا ووروب درهیه توللامیشلار. بو آدم بوتون گنجه سحره قدر یارالی قالمیش، سویون، بولاقلارین شیریلتنیسینی ائشیدینجه سینه سی یانمیش، سو دئییه اینیلدهمیشدی. سونرا بیر تهر سورونه رک بولاغین اوسته ائتمیشدی. تپیمیش دوداقلارینی سویا یاپیشدیریب کوزرمیش یانغیسینی سؤندورموش، اؤزو ده سؤنموشدو .

یارالی آداما سو وئرملر. بورادا ایسه کیم-کیمه ایدی؟ اونو گوته ایله آرخادان وورموشدولار. قوجا آراباچی و یولداشلاری بیر خئیلی ساکیتجه دایاندیلار. چابین یاشیل وادیسینه سوکوت چؤکدو. بیرجه ویزیلداشیب چیچکن-چیچهیه قونان بؤجکلرین سسیندن باشقا هئچ نه ائشیدیلمه دی. قوجا آراباچی آشاغی اییلدی. هله ده الی و اوزونون بیر حیصه سی بولاق سویونون ایچینده اولان مئیتی آرخاسی اوسته چئویردی. اونون قان لاختالانمیش اوزونه دقتله باخدی .

-بو کی، بیزیم شمیددین آغادیر، - دئییب اللرینی گوزونون اوستونه قویدو و آستادان هؤنکوردو. اونون هؤنکورتوسو بولاقلارین شیریلتنیسی، بؤجکلرین اوغلتوسو و چیچکلرین اتری ایچینده ایتیپ باتدی .

آلتی فصیل

کندین آشاغی طرفینده، دردن قالخان یولدا بیر دسته آلتی گؤرونو. هنج نیه فیکیر وئرمه دن بیرباش مکتبین هیتینه گلدیلر. اونلار ایینلرینه قویون دریسندن تیکلمیش یاریم کورک گئیمیشدیله. بئللرینه چینی قاییشلی ائلی کمر باغلامیشدیله. بیر یانلاریندا اوناچیلان آسمیشدیله، او بیر یانلاریندا ایسه اوزون قیلنجلاری سالانیردی. آیاقلاریندا درسی بیر قدر قالین، دابانلاری مهمیزلی چکمه وار ایدی. باشلارینا کند آداملاری نین ایندییه قدر گؤرمه دیکلری قریبه پاپاق قویموشدولار. پاپاقلارین اورتاسیندا ائله بیل بیینلرینی یاریب چیخان بوینوز قالخمیشدی. هامیسی نین پاپاغی عینی جور ایدی: آین یئرینه قیرمیزی پارچادان ایری اولدوز تیکلمیش ذوله پاپاق!

مکتبین هیتینه گلن کیمی آندان ائندیلر. اوزاق یول گلدیکلریندن سینهلری آزاجیق ترلهین و نفسلری بوخار کیمی بورونلاریندا چیخان آتلارین جیلوولاریندا توتوب آزجا گزديریلر.

هاوا بوزارمیشدی. آخسامدان باشلایان شاختا بیر آز دا شدتلنمیشدی. گؤرونور قار یاغاچقادی. مکتب بومبوش ایدی. ایکی گون ایدی قیش تتیلی باشلامیشدی. آتیلاردان اوچ نفری پیلکنی قالخیب صنیف اوتاقلارینا، سونرا دا بیرینجی مرتبه باخدیله. نسه دانیشدیله، نییسه اولچوب-بیچدیله. بیر آزدان کند یولونون آشاغیسیندا یئنی قارالتیلار گؤرونو. اونلار پییادا ایدیلر. بؤلکلره، دستلره آیریلاراق جرگه ایله دورد قاتار دوزولموشدولر. گئلرین اولی مکتبین هیتینه چاتمیشدی. آما قونشو کنده قدر اوزانان یولداکی عسگرلرین سونو گؤرونموردو؛ ائله بیر الدن داشلانیب گلیردیله. اونلارین دا اینینده اوزون بوز شینئل، باشلاریندا ذوله پاپاق وار ایدی. چوخونون اوزونه اولگوج دیمه میشدی. ساری موردار توکلری سویوقدان بیز-بیز اولموشدو.

مکتبین هیتینده دایاندیلار؛ جرگه-جرگه، بؤلوک-بؤلوک. بیر آزدان یولدا دورد آت قوشولموش توپلار دا گؤرونو و اونلار دا مکتبین هیتینه بورولدولار. هامیدان سونرا ایسه تورباسیندان توستو قالخان سییار متبخ گلدی و آشپاز متبخی ائیوانین آلتینا، خلوت بیر یئر چکدی. عسگرلرین جرگه سی پوزولدو. قازانچالار دانقیلدادی، قاشیقلار جینگیلدهدی، بره بیر طرفه سپهله نیب آشپازدان آلدیقاری خورگی یئمیه باشلادیله.

قیلنجلاری یئرنن سورونن کومانديرلر اونلاری یئنین جرگه ده دوزدولر، نه ایسه ایضاه ائله دیله. عسگرلر قاریشقا کیمی صنیف اوتاقلارینا دولوشدولار.

پارتالاری سورویوب هیته تۆکدولر. سونرادان مکتبین هندوریندهکی هیتلره دولوشدولار. هئج کیمدن هئج نه سوروشمادان اوت تایالارینا یاخینلاشدیلار، قوجاقلاییب مکتبه دوغرو گتیردیلر. صینیف اوتاقلاری نین دؤشمه سینه تۆکدولر. اوزلری اوچون یاتماغا راحت یئر دوزلندیلر. ایری، بوز کیمی قار دنه لری سپله مهیه باشلادی. بیر آزدان ایسه بو قار دنه لری لوپا-لوپا اولدو، یئر آغاردی. یولداش فتوللایئو کند شورا صدری مصطفی کیشی ایله بیرلیکده باشی نین دسته سی ایله آت بئیلینده گلدیله. یولداش فتوللایئو کوماندرلری ده گؤتوروب صینیف اوتاقلارینی، عسگرلرین یاتاغاغی یئرلری، اوت دؤشنمیش دؤشمه لری شخصاً اوزو یوخلادی و راضی قالدی. سونرا اوزونو مصطفی کیشیه چئویردی :

-یولداش صدر، بو اوتاقلار آزیق ائدهجک. کنده بوش اوتاقلار وارمی؟
-یوخدور، یولداش فتوللایئو .

فتوللایئو ترس-ترس اونون اوزونه باخدی .

-یوخدور - تاپ، ائولری بوشالتدیر .

مصطفی کیشی اونون زهملی باخیشلاریندان و سرتلیگیندن تیترسه ده، دیلندی :

-بو قیشین سویوغوندا ائولری نجه بوشالیم، آرواد-اوشاغی نجه چوله آتیم؟

-دئیسن، باشین بدنینه آغیرلیق ائدیر؟!

مصطفی کیشی هیته قاینانشان عسگرلره، یولداش فتوللایئوین سرت اوزونه

باخیب، گؤدکجه سی نین ایچینده بوزوشدو. فتوللایئو ایسه سوزونه داوام ائتدی :

-روسبیادان اولکلر باسا-باسا گلن بو آداملاری چوله قویاجاییق؟

مصطفی کیشی هاراسا گئندی و بیر آزدان کنه ائولریندن آغلاشان آرواد-اوشاق سسی گلدی .

چاییق امراه ایلین چوخ واختینی بینلرده، یایلاقلاردا، قونشو اوبالاردا

قوهوملاری نین، اوزونه یاخین سایدیغی تانیش-بیلیشلرین ائوینده قالاردی. او، قاچاق

دئییلدی. آما قاچاقواری بیر حیات کئچیریردی. همیشه سکسکه ایدی. گوزه چوخ

گورونمز، مرکیه چوخ چیخمازدی. اوز ائوینه هاوالار سویوقلاشاندا، قیش گیرنده

خلوتی گلر، بیر نچه گون قالاردی. ایندی ده ائله ائتمیشدی. ایکی گون بوندان اول

ائوینه گلمیشدی .

اؤینه گلن کیمی بوخارینی، دمیر سوبانی مؤحکم قالاتمیش، پنجره نین تاختالارینی قاپاتمیش، اوتاق بویو باش-باشا اوزانمیش اوستو گیهلی تاختا دوشکجه، موتککه، یاستیق سالدیر اراق چکمه لرینی سویونوب راحتجا اوزانمیشدی. او ایسته بیردی کی، سویوق قیش هاواسیندا سوموکلری ایسینسین، بدنی قیزیشسین، هئچ اولمازسا، بیر-ایکی گون راحت یاتیب دینجینی آلسین. آما سکسکلی حیات طرزینی تأثیری ایله بیر-ایکی ساعت مورگوله دیکدن سونرا، قارماقاریشیق فیکر لر، اؤتن گونلرین اولوب کئچنلری اونا راحتلیق وئر میردی. تنز-تنز او اوز-بو اوزه چئوریلیر، گؤزونو تاوانا زیلله بیر، ساعتارلا تاوانا تاماشا اندیردی. اونون فیکری، خیالی چؤزه لندیکجه چؤزه له نیر، اؤتن گونلره - گنجیه گندیب چیخیردی ...

... خودادات بی عادتیی عذره ایشه باشلامازدان اول آرخا اوتاغا کئچیب پالتارینی دیشدی، آسلیقاندان آسلیمیش آخ خالاتینی اینینه گنیبندی، فناندوسکوپونو اینه آلیب دقتله باخدیی، ایستیلیک اولچهنی، جراحیه بیچاقلارینی نظردن کئچیردی و سونرادان هر شئی سلیقه-ساهمانلا یئرینه دوزدو. جاماعت اونا گنجه گئنتر القوبئر ناتور لوغونو تکلیف اندنده اوزون مدت راضی اولمامیش: "من حکیم" - دئمیشدی. لاکین آناسی الکبر بی ایشه قاریشاندان سونرا راضیلیق وئرمله اولموشدو. خودادات بی هر گون خستخانایا باش چکر، سونرا ایداره یه گلردی. بو گون ده انله ائتمیشدی .

اوست-باشینی ساهمانا سالیب ایش اوتاغینا کئچدی. یازی ماساسی نین آرخاسیندا اوتوردو. قاپی آچیلدی، نووبتچی ظابط ایچری کئچیب سحر پوچتونو خودادات بیه وئردی. قوبئر ناتور مکتوبلاری ورقله دی و اینه کئچن ایلیک تئلقرامی اوخودو: "روسبیایا قایدان سولداتلار اؤزلری ایله برابر سلاقلارینی دا آپاریرلار. اگر سوله عذره اونلاردان سلاحی آماق اولمازسا، او زمان زاقاقاز بییا میلی اوردوسو جبهه ده سلاحسیز قالا جاقدیر. بو جهتن سولدات، فحله مرکزی شوراسی قت ائندی کی، میلی و قنیری شورالارا معلوم ائتسینلر کی، اولرینه قایدان سولداتلاردان سلاقلاری آماقدان اؤترو لازیمی تدبیر گؤرولسون. بو خصوصدا هر دفعه مذکور شورایا معلومات وئرسینلر ."

صدر: "ژوردانییا ."

خودادات بین آلی قیریشدی، تئلقرامی او اوز-بو اوزه چئویریب خئیلی باخدیی. کشفیات اونا معلومات وئریشدی کی، تورکییه جبهه سیندن: کارس و اردهاندان وطنه یولا دوشن روس حربی ائشلونلاری گورجوستانا داخیل اولموشدور. گورجو حؤکومتی اونلان تیفلیسه یاخین بوراخماق و اطراف ستانسبیالاردا ترک-سلاح ائتمک ایسته بیردی. بیر نچه گون ایدی کی، بو حربی ائشلونلار قاردا بان-قارایازی ستانسبیالاریندا دایانیب یول گؤزله بیردی لر. "بو گورجولر ده ایلانی سید احمد الی ایله توتماق ایسته بیرلر. همین ائشلونلاری ترک-سلاح ائتمک، هم ده داوا-قالماقالی باشقا بی

ره سالماغا چالیشیرلار. چالیشیرلار کی، بو حادثه آذربایجاندا باش وئرسین و سونرادان دونیایا سس سالیسینلار کی، بو میللت مدنیتن اوزاقدیر و اوردا قولدورلار حؤکمرانلیق اندیر." آما یئنی یارانان دؤولته اوردو و سلاح لازیم ایدی. خودادات بی گئنترال-قوبئر ناتور سئچیلندن سونرا بو حاقدان تنز-تنز دوشونوردو.

اوکتیابر اینقیلابیندان سونرا روس ایمپئرییاسی داغیلدی. موستملکلر ایستیقلا لیت الدهه ائتدیلر، اؤز دؤولت لرینی یاراتدی لار. او جو مله دن آذربایجاندا دا دنموکر اتیک آذربایجان جو مهوریتی یارادی لدی. ایندی اساس مقصد بو دؤولتی الدهه ساخلماق ایدی. بونون اوچون اساس شرطلردن بیر ی آذربایجانین اوردوسونو یار اتماق دیر. قریبه بیر وضعیت عماله گل میشدی. چار روسی یاسی مو سل مانلاردان عسگر آپار میردی. آذربایجان لیلاردان عبارت حربی تعلیم کئچ میش نیزام- اینتیزام لی اوردو یوخ ایدی. آنجاق روس اوردوسوندا خیدمت انتمیش چوخ گؤرکملی، قابیلیت لی گئنئر اللاریمیز، کومان دیر لریمیز مؤوجود ایدی. خودادات بی درک ائ دیردی کی، مو طلق حربی سفر برلیک اعلان انتمک و یاخشی اوردو یار اتماق لازیم دیر. اوردونو اوردو حالینا سالماق اوچون اونو سلا ح لاندیرماق لازیم ایدی. ایندی بئله فورصت اله دوش مو شدو: جبهه دن گئری قاییدان قوشونلاری ترک-سلاح انتمک، هم ده داواسیز-شاواسیز. زنگی باس دی. نؤوبتچی ظابط ایچری گیردی. خودادات بی اونا گؤستریش وئردی: -امراهی تنر منیم یانیم گؤندر.

بیر نئچه دقیقه دن سونرا امراه ایش اوتاغیندا فیکیر لی-فیکیر لی گزیشن خودادات بیین اؤنونده دایان دی.

-آسلان بی صفیکوردسکینی، روستمبیلی شفی بی ایله آدیگوزل ایماموئردی بیی بورا چاغیر. سونرا اوشاقلاردان گؤندر قاچاقلارین یانینا. قاچاق قنبر، خالی حیدر، توپال حسن لی جاببار، تاتوغلو هاسانی تاپیب منیم آدیمدان خبر وئرسینلر کی، اؤز آداملارینی بیغیب تجیلی شمکیر و اغزالینا یولا دوشسونلر. اطراف کندلر ده کی آداملاری دا بیغسینلار. دمیریولونون آلت و اوست طرفینی کس سینلر و بیزی گؤزله سینلر.

چاپیق امراه در حال هیته دوشدو و بیر دسته آتلی ایله قاچاقلارین دالینجا گئندی. بوندان سونرا خودادات بی مثالی آچدی:

-آغالار، روس ائشلونلاری تورکییه جبهه سیندن گلیرلر، اونلاری ترکسیلاه انتمک لازیم دیر. شفی بی ایله ایماموئردی بی، سیز تجیلی گئدین یؤلاغا، آداملاریمیزا خبر وئرین، قویون حاضر دایان سینلار. اگر ائشلونلار گنجهنی کئچه بیلسه لر، باکییا دوغرو گئتمه یه قویما سینلار. مومکون قدر بو ایشلری ساکی تلیکله، قانسیز ائلمک لازیم دیر. دی سیزه یاخشی یول. بیز ایسه، آسلان بی، سنینله بیرلیکده شمکیره یولا دوشمه لی بیک.

سحر دان قیزاران زمان آتلی دسته نین موشاییتی ایله خودادات بی آسلان بیله فایتونا اوتوروب گنجهدن شمکیره یولا دوشدولر. خودادات بی الینده کی کیچیک یول چامادانینی فایتونون آر خا طرفینه قویدو. او، ایدارهدن پیخمازدان اول همین چامادانی داوا-درمان، سارغی لوازیماتلاری و جراحیه بیچاقلاری ایله دولدور موش، بلکه لازیم اولدو دئییه خیالیندان کئچیرمیشدی. هاوا سویوق ایدی. یانوار آیینین اولینده یئره دوشن قار اریمه میشدی. یولون بعضی یئرلری بوز باغلادیغیندان آت نالاریندان قیغیلجیم قالخیردی. شمکیرین اوست طرفینده کی داغلار دوماغ قار ایچینده ایدی. خودادات بی اوزونو فایتونون کونجونده ساکیتجه اوتوران آسلان بیه چئویردی.

-شئکسپیرین بنله بیر سوزو وار: "هونر یوکسکلره قالخماقدا دئییل، هونر یوکسکلرکله متانتله دایانماقدا دیر". جاماعتی آیاغا قالدیرماق، اونلارا شیرین و دلر وئرماق، اونسوز دا جیبیری آلیشیب-یانان آداملاری دئیوشه آپارماق، ائهتیراسلاری قیزیشدیریب مؤوجود قانونلاری داغیتماق او قدرده چتین دئییل. آما... -مثالین چتینی جاماعتا تزه نه وئرماق دیر؟ وای او گوندن کی، قاز اندیقلا رینی الهه ساخالیا بیلمه یه سن، تزه بیر شئی وئر بیلمه یه سن، - دئییه آسلان بی خودادات بیه جاواب وئردی. - اومیدی بوشا چیخان و آلدادیلان خالقین فاجعه سیندن بویوک فاجعه یوخدور. ایندی بیز بیئی دؤولت قورموشوق. قورماق آساندیر، اونو الهه ساخالماق لازیمدیر.

خودادات بی فایتونون ایچینده یئرینی راحتلادی. -چوخ تأسف کی، بونو باشا دوشمه یئرلر وار. دؤولتی الهه ساخالماق اوچون بیرینجی نؤوبه ده اوردو لازیمدیر. خصوصی ایله بیزه. چونکی دورد طرفیمیز خبیس قونشلار لا دولدور. اونا گوره نیین باهاسینا اولورسا- اولسون، انشلونلاری ترک-سلاح ائتمه لی بیک.

خودادات بی سوسدو، هر شئی اوتوموش کیمی درین فیکره گئتدی. اونون مقصدی بو ساعت تورکییه جبهه سیندن قاییدان روس انشلونلارینی ترک-سلاح ائتمک ایدی. بونون اوچون اولجه دن تدبیر گورموشدو. دمیریولونون اطرافیندا یئرلشن کندلردن تخمین اون مین ساحلی دسته دوزلتمیش، همچی نین، بو ماهالین آدلی-سانلی قاچاقلارینی دا بو ایشه جلب ائتمیشدی. اونلار دونن آخسامادک بورادا پوسقودا دایانمیشدی. روس قوشونلاری مقاومت گؤسترسلر، قان تۆکمه یه مجبور اولاجاقدیلار. خودادات بی بونو ایستمیردی. او، اوزون دئیوشلردن سونرا سلامات قالیب سنوینجه وطنه قاییدان عسگرلرین شادلیغینی یوخ اندیب قان تۆکمه یین علئیه نه ایدی. فایتون شمکیر ستانسییاسینا یاخینلاشاندا اوز اقدان کئچمیش شهر قالاسی نین قالیقلاری و کورپو آیدینجا گوروندو. شمکیر چایی نین اوستونده کی کورپونون خار ابالیقلاری دا آیدینجا گورونوردو. بو،

شمکیر شهری نین خارابالیقلاری ایدی. 367-935 هیجریده "شمکور" آدیندا بیر پادشاه بو شهری تیکدیرمیش و اوز آدینی همین شهره وئر میشدی. تئیمور لنگین واختیندا بو شهر سلامات ایدی. ایندی ایسه شهرین آدی و خارابالیقلاری قالمیشدی. بشر اوو لادی قریبه دیر. یار اتدیقلارینی مهو ائدیر. اگر بئله اولماسایدی، ترققی نین دالیندان اینسان نسلی چاتا بیلمزدی. خودادات بی اطرافداکی قارلی-تپه لی دوزنلیکلری، قارشیداکی دمیریول و اغزالینی سنیر ائتدیکدن سونرا و اغزالداکی زیرنه لی قاتاری گوردو. بو قاتار 60 نفر دؤیوشچو ایله تیفلیسدن گل میشدی. خودادات بیین آتلی دسته سی و اغزالین یانیندا دایاندی. خودادات بوی محافظه چیلرین موشاییتی ایله ستانسییا ریسی نین اوتاغینا داخل اولدو. انشلون پولو کورپوسو یاخینلیغیندا دایاناندا کوماندیر ماشینیستدن تعجبله "نییه دایاندیق؟" دئییه سوروشدو. باشینی پنجره دن چیخاردیب یولا باخان آغساجلی و آغیغلی ماشینیست دیلندی: -سیمافور باغلیدیر.

قاتار کورپونون یاخینلیغیندا کورون یاخاسی بویو دایان میشدی. واقونلارین ایچی سویوق ایدی. نچه گوندن بری دمیر سوبالاری قالاماق اوچون هنج نه تاپمیردی لار. داش کومور و اودون چوخدان قورتار میشدی. عسگرلردن بیرى ساحلده کؤکوندن قوروموش ایری بیر پالید آغاجینی گوردو کده درحال خیرخی و بالتاسینی گوتوروب واقوندان یئره دوشدو. بونو گورن او بیرى واقونداکی عسگرلر ده یئره توكولوشدولر. قورخو و واهیمه نی اونوداراق اودون دوغراماغا باشلادی لار. دوغرامیش اودونلاری قوجاق-قوجاق واقونا ییغدی لار. آزاجیق سونرا سوبالار توستولندی، واقونلار ایستیلندی. نچه گوندن بری اوشودویوندن بوزوشوب شینله بورون عسگرلرین بدنلری ایسیندی.

پار اووزون منشه ده عکس-صدا وئرن کسک-کسک فیتی ائشیدیلدی و آغیر-آغیر دارتیناراق حرکت باشلادی. کورون سویو سیرسیرا باغلامیشدی. چابین یاخاسی بویو منشه اوردکلر، قازلار اوچوشوردو.

قاتار پولو کورپوسونو کئچیب آغستافیا یاخینلاشدی. یول یئنه ده باغلی ایدی. اونلاری احتیاط بولوندا دایاندیردی لار، درحال قاپیلار آچیلدی. عسگرلر اللرینده سو قابلاری پئرون آخیشدی لار. دیوارا ایری حرفلره "کیپیاتوک" یازیلیمیش کرانین اطرافیندا نوبه یه دوزولدولر. تخمینن بیر ساعتان سونرا واقونلاردا اوزلرینه چای دوزلدن عسگرلرین کئفی یاخشیلاشمیشدی. ستانسییا ریسی نین اوتاغیندا ایسه موباهیسه گئدیردی.

-بیزی نه اوچون لنگیدیر سینیز؟

- یول باغلیدیر .
-نئجه یعنی یول باغلیدیر؟
-دنییلنه گوره، کورپولر مینالانمیشدی .
-بونو اؤیرنمک اولمازمی؟
-اولار، آدام گوندرمیشیک. خبر آلاتی کیمی سیزی یولا سالاجاغیق .
بیرینجی انشلون ستانسییانین ایکی وئرسنلیگینده دایاندی. یول یئنه باغلی ایدی. انشلون ریزی واقوندان دوشوب عسگرلرین موشاییتی ایله واغزالا یاخینلاشدی و بیرباش ریسین اوتاغینا کئچدی. خودادات بی، صفیکوردسکی و زیرئهللی قاتارین کوماندریری ایچریده اوتورموشدولار. اونلاری گورن انشلون ریزی آزا اوزونو ایتیرسه ده، آمیرانه طرزده واغزال ریسینه مراجعت ائتدی :
-یوللاری نه اوچون آچمیرسینیز؟
خودادات بی ساکیتجه اونا جاواب وئردی :
-ایلشین، مصلحتیمیز وار .
کوماندریر نارازیلیقلا قاشقاباغینی تورشالتدی و گورهاگورنان یانان سوبانین یانیندا اوتورتدو. آریا خئیلی سوکوت چؤکدو. صؤحبتی نئجه، نهدن باشلاماقدا چتینلیک چکیردیله. نهایت، خودادات بی آستادان دیللندی :
-اولا سیزی محاربهنی قورتاریب ساغ-سلامات ائوینیزه قاییتماغینیز موناسییتی ایله تبریک ائدیرم. عسگرلرین سئوینجینه اورکدن شریک اولدوغوموزو بیلدیریرم. آما بیر مسئلهبیزی ناراحت ائدیر. سیز اوز سلاحلارینیزلا بیرلیکده گئری دؤنورسونوز. توپلا-توفنگله وطنه قاییدیرسینیز. بئله بیر دؤنوشون سیزه نه خئیری اولا بیلر؟ سیزی - حاضر عسگرلری، یئنی دؤیوشلره، توقوشمالارا گوندره بیلمزلمی؟
کوماندریرین قاشلاری چاتیلدی، آلی قیریشدی و گوزلرینی قالدیر اراق تعجبله خودادات بیین اوزونه باخدی :
-نه دنمک ایستهیرسینیز؟
خودادات بی صؤحبتی چوخ اوزاتماغی لازیم بیلمهیب سوالا سوالا جاواب وئردی :
-اوردودان قاییدان عسگرلرین سلاح نیینه لازیمدیر؟
-سلاحسیز دا اوردو اولارمی؟
-دوز دئییرسینیز، سلاحسیز اوردو اولماز، آما سیز آرتیق اوردو دئییلرسینیز. سیزی وطنه قاییدان کیمی فحلهرین، کندیلرین، اینقیلاب ائتمیش جاماعتین اوستونه گوندرمجکلر. الینیز قارداش قانینا بویاناچاق، قیرغین تورهیهجک. بوتون بونلارین اولماماسی اوچون تکلیف ائدیریک: سلاحلارینیزی تهویل وئیرین !

ائشئلون کومانديری یئریندن دیک آتیلدی. او، سوزون بو یئرله گلیب چیخاغاغینی گؤزله مدهدیگیندن سسینی بیر قدر اوجالتدی :
-بس، بو سلاحلار سیزین نئینیزه لازیمدیر؟
-بیز یئنی حؤکومت یارادیریق. بیزه اوردو و اوردونو سلاحلاندیرماق اوچون سلاح لازیمدیر .
کوماندير اوتاقدان فیکیرلی-فیکیرلی خنیل گزیندی، پنجره دن یوللارا، "فیس-تیسلا" ایشله مین پارووزلارا باخدی. ساغا-سولا حرکت ائدن دمیریولچولاری سنیر ائتدی، اونلارین کسک-کسک چالدیقلاری توتک سسلرینه قولاق آسدی و بیردن دابانی اوسته فیرلانیب اوزونو خودادات بیه توتدو :
-اگر تسلیم اولماساق، سلاحلاری تهویل وئرمه سک، اوندان نه ائده جکسینیز؟
خودادات بی کسکین و جدی سوالا، کسکین و جدی جاواب وئرمی قرارا آلدی :
-اوندان آریا قان دوشه جک، من ایسه بونو ایستمیرم .
کوماندير صؤحبتین بو یئرینده سوزونه آرا وئریب "من مصلحتلشمه لیمیم" دئییه جاواب وئردی و درحال بائیرا چیخیب موشابیتچیلرین موشابیتی ایله ائشئلونا دوغرو گئتدی. یاریم ساعتدان سونرا قاتارین اؤنونده آغ بایراق دالغالاندى و ائشئلون واغزالا یاخینلاشدی. واقونلاردان تۆکولن عسگرلر توفنگلرینی یول کناریندا دایانانلارا تهویل وئردیلر. سونرا آت قوشولموش توپلار، ایری چاپلی پولئمیوتلار واقونلاردان دوشورولدو. ائشئلون تمیز بوشالدیقدان سونرا پارووزون کسک فیتی ائشیدیلدی. عسگرلر های-هارایلا قاقیشاراق واقونلارا دولوشدولار. بوندان سونرا واقونلار آغیر یوک آلتیدان چیخیش کیمی تاققیداشا-تاققیداشا ایره لیه حرکت ائتدیلر. 2-جی و 3-جو ائشئلون دا بو جور تسلیم اولدو. سونراکی ائشئلون واغزالا یاخینلاشدیقا واقوندان سسلر ائشیدیلدی: "تسلیم اولمایین!" "قیرین بو باسورمانلاری!" "آتش آچین!" آزاچیق سوکوتدان سونرا واقونداکی توپلاردان، پولئمیوتلاردان، توفنگلردن شدتلی آتش باشلاندى. یول قار توزاناغینا بولاندى. مرمیلردن بیرى زیرئه لی قاتارین دال طرفینه توخوندو و کوماندير یارالاندى. ائشئلونون واقونلارینا دا چاخناشما دوشدو. حیسس اولوندو کی، اوردا البیبا و وروشما دوشموشدو. یولون کناریندا صیرله دؤزن ساحلی جاماعت، قاچاق دستهلری جاواب آتشی وئردیلر. بیر آنین ایچینده هر شئی بیر-بیرینه قاریشدی: پارتیلیدان، چاتیلیدان، شوشه جینگیلتیسیندن قولاق توتولدو. بو قنیری-برابر دؤیوشدن قالیب چیخا بیلمه به جکلرینی باشا دوشدوکن سونرا عسگرلر آغ بایراق قالدیردیلر. تخمین 10 مین عسگر تسلیم اولدو، سلاحلارینی یئرله قويدولار. خودادات بی ایسه ستانسیا ریسی نین ایش اوتاغیندا یارالیلارین یاراسینی ساریبیردی .

شامخور یولو ایله گنجیه دوغرو ایره لیله یین ایزدیها مین سئوینجی هدسیز ایدی. ایندی اونلارین بویوک بیر اوردونو سلاحلاندیراجاق قدر سلاحلاری وار ایدی. موشاییتچیلرین احاطه سینده اؤنده گندن فایتونداکی خودادات بی تئز-تئز یائینداکی آسلان بی صفیکورده کینی قوجاقلاییر "آرتیق گئیش سفربرلیک اعلان ائده بیلر یک. ایندی هر شئیمیز وار" دئییردی. سلاحلاری تهویل آلانلاردان بیر نجه سی شهرین گیره جه یینده آتدان دوشوب توپلارین لوله سینه پاچاییر ما مینیب "اورا" - دئییه قیشقیریر دیلار. کوچه بویو دوزولن جاماعت اونلاری عینی سئوینجیله قارشیلادی. شهرین کنارینداکی دمیر یولوندا ایسه کیرپیک بویدا گورونن واقونلار توستولنه-توستولنه آرخایینجا، تاکا-توکلا ایره لیله ییردی.

یئددی فصیل

گنجه دن خئیلی کئچمیشدی. گویون اوزونده کی اولدوزلار انله بیل یازین بئله تئز و ایستی گلمه سینه سئوینیب ساییرشیردی. همیشه سکسکی یاتان شهر بو گنجه ده ناراحات ایدی. کوچهلرده آت آیاقلاری نین تاپیلتیسی انشیدیلیر، آرابیر تکم-سئیرک گؤزه دین کئشیکچیلر گورونوردو. اون بیر روس-بولشویک اوردوسو بیر آیا یاخین ایدی کی، گنجه شهرینی زبت ائتمیشدی.

چای ساحلینده یئرلشن زیرزمیلرین بیریندن سولغون ایشیق گلیردی. ایچری ظابطرله دولو ایدی. باکیدا موساوات حؤکومتی نین دئوریلمه سیندن سونرا تسلیم اولماق ایسته مه یین ظابطرلر گنجه کی نارازی حربیچیلرله بیرلشمیشدی. ایندی اونلار گیزلین مشورته بیغیشمیشدیلار. مشورته آذربایجان حؤکومتی دؤورونده گنجه حربی قارنیزونون ریزی وظیفه سینا ایچرا ائدن جاواد بی شیخلینسکی و گنجه آتیجی آلایی نین کوماندریری پولکونیک جاهانگیر بی کاظیمو رهبرلیک ائدیردیلر. او واخت امراه گئنرال جاواد بی شیخلینسکی نین یاورا ایدی. هر شئی ایندی کی کیمی یادیندا دیر. گئنرال اونو تئز-تئز ظابطرین آرخاسینجا گوندیردی. امراه جاواد بیین تاپشیریغی ایله کئچمیش شهر کومئندانتی گئنرال-مایور ممد میرزه قاجاری، قاجاق ساری الکبری، قاجاق قنبری، توپالها سانلی جابباری تاپیب مشورته گتیردی. باشقا گئنرال و یوکسک وظیفه لی ظابطرله ده گلدیلر. هامی نین توپلاشدیغینی گورن گئنرال جاواد بی ظابطرله اوتورماغی تکلیف ائتدی و اؤزو ده اوستونده شهرین خریده سی اولان یازی ماساسی نین آرخاسیندا اوتوردو. آریغا خئیلی سوکوت چؤکدو. جاوادبی خیالیندا نبی ایسه اولچوب-بیچدیکن سونرا سؤزه باشلادی:

-آغالار، اون بیر قیزیل اوردونون بولشئویکلری بیزه یالان ساتمیشلار. خلیل پاشا دا بیزی اینانديرمیشدی کی، روس قوشونلاری بیزیم ارازیدن کئچیب تورکییهیه ایستانبولو مدافعیه گئدیر. بوسفور، داردانئل تهلوکه قارشی سیندادی. بیز بو اوردونون تنزلیکله تورکییهیه گنتمه سینه کؤمک ائتمه لی بیک .

ایندی ایسه بیر آیدی کی، گنجه ددیر لر. بئله گنتمه، بیز اؤز ایستیقلا لیتیمیزی ایتیرمجبیک. اونا گؤره ده پولکونیک جاها نگیر بی کاظیموولا بئله قرارا گلیمیشیک کی، گنجه نی عصیانا قالدیراق. سیزی ده بو مقصدله مصلحته چا غیرمیشیق. فیکرینیز نه دیر؟

ایچریده اوتوران گننرالار و باشقا حربیچیلر چیگینلریندن آغیر یوک گؤتورولموش کیمی دریندن نفس آلدیلار .

-بیز بونو چوخدان گؤزله بیردیک .

-ائله ایسه واخت ایتیرمیک، - دئییه جاواد بی سؤزونه داوام ائندی .

-جناب گننرال ممد میرزه قاجار، شهرین ایستنه کاملاری نین حاضر لانماسی،

مدافعه خطلری نین مؤحکم لندیر یلمه سی، کؤهنه شهر کومندان تی کیمی

محللرین، کوچه و دالانلارین حاضر لانماسی و ایستنه کاما چئور یلمه سی سیزه تاپشیر یلیر .

-سیز ایسه، - دئییه گننرال اوزونو ساری الکبر و قاچاق قنبره توتدو. - اؤز

دسته نیزله اها لینی آیاغا قالدیر مالی و دؤیوشه آپار مالی سینیز. سنگر لرین سلاحلار

و مرمر لرله تعمین اولونماسینی ایسه توپالها ساتلی جاببارا تاپشیر یریق. بوتون

بونلاردان اول داها تجیلی گؤروله سی ایش وار. بو حاقد ا پولکونیک جاها نگیر بی کاظیموون سیزه سؤزو وار .

با یاقدان دئییلنلره صبیر سیزلیکله قولاق آسان و واختین ایتیر یلمه جی ییندن

قورخان پولکونیک در حال آیاغا دوروب ایضاها باشلادی .

-آغالار، بیزیم اوردوموزون 1800 نفری بولشئویک اوردوسو ترکیبینه دیر. روس

بولشئویکلری آذربایجان اوردوسونو یئیندن تشکیل ائتمه یه واخت تاپما ییبیلار. اونا

گؤره ده، میلی اوردونون مشهور گننرالی ممد میرزه قاجاری دیویز بیانین

تجهیزات شؤبه سی رسی وظیفه سینده ساخلا ییبیلار. حتی میرزه قاجار شهرین

کومندان تی دیر. بو بیزیم خئیریمیزه دی. دئمک، بولشئویک اوردوسو ترکیبینه

طرفدار یمیز وار. ایندی مابین 23-ده باکیدان اون بیر اوردونون گنجه یه گؤنردیگی

کوماندا هئیتی شهره گلهرک در حال حربی حیصه لری یئیندن تشکیل ائتمه یه

باشلامیشدیر. اونلار کوماندا حیصه سینی تامامیله تزله ییر لر. بوتون کؤهنه

ظابطلری ایشدن گؤتورور و یئنیسی ایله عوض ائدیر لر. بیر سؤزله، روس اوردوسونون

ترکیبینه بو ساعت بؤیوک هر ج-مرجلیک و باشسوز لیک وار. ایندی اصل فورصت دیر. اونا

گؤره ده، ائله بو گنجه، بو ساعت ایشه باشلاماق لازیم دیر. هامییا امر ائدیرم، تجیلی

اولاراق اؤز حیصه لرینیزی آیاغا قالدیریب نظره چار پمادان بولشئویکلرین

کازار ماسینی اله کئچیرمک و شخصی هئیتی حبس ائتمک لازیم دیر .

گنجه چایی سئلهمه گلدیگیندن اونون قیژیلتیسی شهری باشینا گؤتورموشدو. بو قیژیلتی او قدر گوجلو ایدی کی، کوچملرده، یوللاردا ائدیلن حرکتلر سنز یلمیردی. باشقا واختلار شهرین 2-جی حیصه سینده کؤرپونون یانیندا کی کیلسه ساعتی نین سسی شهرین اوجقار کوچملرینده بئله ائشیدیلیردی. ایندی ایسه بئش آددیملیقدان هئچ نه ائشیتیمک مومکون دئییلدی.

اون بیر اوردونون عسگرلری آج و یورغون اولدوقلاریندان آخسامدان کازارمایا دولوشمنش و یاتیشیردیلار. کنشیکچیلر کازارمانین اطرافیندا دولاشیر، یورغون-یورغون اسنه ییر و نؤوبه لری نین هاچان قورتاراجاغینی گؤزله ییردیلر. اونلاردان دیوارا سؤیکه نیب مورگوله ییلر ده وار ایدی.

عصیانچیلار دسته سی کؤرپونو کنجیب کازارمایا یاخینلاشدی. قاچاقلار ایسه اوز آتلی دستهلری ایله آرخا طرفدن گلهرک عسگرلرین یاتاق یئرلرینی احاطه ائتدیلر. گئنئرال جاواد بی و پولکونیک جاهانگیر بیین باشچیلیق ائتدیگی دسته بیر گؤز قیرپیمیندا ایرملی جومدو، کنشیکچیلر اوزلرینه گلنه قدر اونلاری سیرادان چیخارتدی و عسگرلرین اوستونو آلدی. عسگرلردن سلاح گؤتورمک و آتش آچماق ایسته ییلره ایمکان وئرمه دیلر.

عصیانچیلار ترک-سلاح ائتدیکلری روس عسگرلرینی جرگه یه دوزوب قاباقلارینا سالدیلار و بیرباش گنجه قالاسینا گتیردیلر ...

جاواد بی جاهانگیر بیله بیرلیکده قالانین کنشیکچی دسته سینین مؤحکم لندیکن سونرا قرارگاه ا قایتدیلار. اونلارین اوزلری گولوردو. ایلیک عملیاتلاری او غورلو کئچمیشدی. زیرزمیده بیر قدر اوتوردولار و نفسلرینی دردیلر. سونرا جاواد بیین یاورى امره یین گتیردیگی چایی ایچدیلر. گئنئرال جاواد بی کشفیاتین اونا گتیردیگی معلوماتی یازی ماساسی نین اوستونه قویدو و پولکونیکله بیرلیکده اوخوماغا باشلادیلار. "شهرین ستر ائتژی اهمیتی اولان خنیلی حیصه سی روس قوشونلاری نین الینده ایدی. 20-جی آتیجی دیویزیونین 178-جی و 180-جی آتیجی پولکلاری چابین ساغ ساحلینده، شهرین ائرمه نیلر یاشایان حیصه سینده یئرلشمیشدیر. رابطه باتالیونو و 3-جو بریقادانین قرارگاهی نین کومنداننت حیصه سی ایسه شهرین موسلمانلار یاشایان شیمال-قرب سمتینده یئرلشدیر یلمیشدی. دوشمنین جمعی 2000 دؤیوشچوسو، 30 پولئمیوت، بیر آرتیلئریا دیویزیونو، زورناباد کندینده 450 نفر دن عبارت 20-جی آتلی بریقاداسی، 8 پولئمیوتلا بیر آتلی توپ باتارئیاسی و شهرین 6-کم-ده یئرلشن هئلئندورف قصبه سینده کی دیویزیونین اوز ایکی، ایکیتوپلو باتارئیاسی ایله آرتیلئریا قرارگاهیندان عبارت ایدی. 3-جو بریقادانین کوماندری ایسه کئچمیش چار طابطی شیرماخئر ایدی."

جاواد بی معلوماتی اوخودوقدان سونرا اوزونو جاهانگیر بیه توتدو :

-بیز ایکی طرفلی پلان حاضر لامالییق. بیرینجیسی، شهرین بوتون گیریش یوللارینی ایستنهکاما چئورمه لی بیک. شمکیر یولونداکی توپلارین ساینی آرتیرمالی، کنشیکده دایانانلارین میقدارینی چوخالتمالییق. بو ایل قوشقار چایی هددیندن آرتیق داشدیغیندان یوللاری سنل باسمیشدیر. بو بیزیم خئیریمیزه دیر. گنجیه گلن ایکینجی یول خاچبولاق یولودور. بالچیلی طرفدن شهرین یئگانه علاقه یولونو چوخ جدی قورومالییق. منی ان چوخ ناراحات ائدن هئلندورف طرفدیر. اول، بو طرفده اثرمه نی کندلری وار، ایکینجی ده همین یول شهرین اثرمه نیلر یاشایان حیصه سیله بیرلشیر. بو اثرمه نیلرین روس اوردوسویلا بیرلشه جیهینه شوبهم یوخدور. باکیدا اولدوغو کیمی بورادا دا اونلار خیانت ائده بیلر؛ گاه داشناکا، گاه بولشئویکه چئوریلر. بیز بونلاری نظردن قاچیرمالمالییق.

جاواد بیه دقتله قولاق آسان پولکونیک درحال اونا جاواب وئردی:
-شهرین اطراف یوللارینی، اطراف کندلرینی قوراماغی و نظارت آلتیندا ساخلاماغی آدلی-سانلی قاچاقلارا تاپشیرمالییق. بیزیم ساری الکبر، قاچاق قمبر، توپالها سانلی جاببار، توپالها سانلی خالی حئیر، قاباخته لی دلی خلیل، تاتوغلو هاسان، ساری قافار، قاچاق ممدقاسیم، ناینسافوغلو ممه دلی کیمی ایگیدلریمیز وار. اونلاری بولشئویکلرین تأثیری آلتینا دوشمه یه قوبمالمالییق. و شهرین اطرافینی قوروماغی اونلارا تاپشیرمالییق. آدلی-سانلی گئنئرال و ظابطلردن ایسه شهرین اوزونده و هوجوملاردا ایستیتاده ائتمه لی بیک. -بس قطعی هوجومو آیین نچه سینده ائتمه لی بیک؟ - دئییه جاواد بی سوروشدو.
-مایین 25-دن 26-آ کئچن گنجیه. آنجاق اونا قدر آلیناسی یئرلر وار. من دؤیوشچولریمی شهرین اثرمه نی حیصه سینده یئرلشن 178 و 180-جی پولکلارین اوستونه قالدیراجام. سونرا دا دمیریول و اغز الینی توتاریق. ایندی ایسه حاضر لاش، گئدک ایستنهکاملاری یوخلایاق.

هاوا اولدوقجا ایستی ایدی. مای آیینین آخین اولماسینا باخمایاراق ائله بیل کوچله ره اود الیمیشدی. قوشا مینار لهلی شاه عباس مسجدی نین اؤننده کی آوارا مئیدانیندا گؤیه اوجالان چینار لارین انلی یار یاقلاری منه ووردوقجا آستادان خیشیلدا بیردی. مسجدین هیتی عبادت ائدنلر له دولموشدو. باشلاریندا آغ فس، ایینلرینده آر خالیق اولان کیشیلر بالاجا آر خا یاخینلا شیر، اللرینده کی آفتاقانی سو ایله دولدوروب دستماز آیردی لار. هوجرله رین کیچیک قاپیلاری آچیلیب-اؤرتولور، بورانین دایمی ساکینلری گونور

تا نامازینا حاضر لاشیردی لار. مسجدین کناری آیاق قابی و باشماقلار لا دولو ایدی. هیتده کی چینار لارین کؤلگه سینده دولر اوزانمیشدی. دمیریول و اغز الینا گئدن یولون اطرافیندا کی کیچیک دوکانلار قاینلا شیردی. پاپاچیلار اؤز پاپاغینی، پینه چیلر اؤز آیاق بیلارینی، درزیلر اؤز پالتار لارینی کوچیه سرب موشتی گؤزله بیردی لار. اؤزلرینه بیر پاپاق، یا چوخا آلماق ایسته یین کندلیلر ایسه دوکانلارین قاباغیندان دؤنه-دؤنه اؤتور، آلماق ایسته دیکلری پالتار-پالازی دؤنه-دؤنه یوخلا ییردی لار. باشی بوخچالی آروادلار ایسه چارشاب ایچینده گونبزی حاماما دوغرو آدیملاییردی لار. آوارا باغی نین سول طرفینده کی آر خدان ایسه سو آرامسیر شیر یلدا ییب آخیردی. بو سویون شیر یلتنیسی گنجه نین کوچله ری نین هر ایکی طرفی بو یونجا آخان آر خ سولاری نین سسینی باتیردی.

آغاجلارین کۆلگه سینده پوققولدایان ایری سامووارلارین اطرافی آداملا دولو ایدی .
سیرین هاوادا اوتوروب چای ایچن، حتی اوزو ایله پئندیر-چۆرک گتیریب ناهارلانانلار دا وار ایدی. آرابیر چیگینلرینده سهنگ سو ساتان اوشاقلارین چیگینتیلی سسی انشیدیلیردی: "آی اورگی یانان، یاخین گلین، سیرین سو وار، بوزلو سو وار". بو سسلره مؤیدانین باشقا طرفیندن انشیدیلن سسلر ده قاریشیردی: "بوزلو سو، سیرین سو، ایسگنجوی ."
کوچه لرده، مؤیدانچادا عسگرلر، آتلی ظابطلر ده دولاشیردی. اونلار درحال آتلاندىلار و سوواری ظابطلرین موשאیتيله سنگرلری، دؤیوش وضعیتینی یوخلاماغا گتندیلر. جاواد بیین دسته سی شمکیر یولونا طرف، جاهانگیر بی ایسه کۆرپونو کچهرک اثرمهنی حیصه سینده دوغرو یوللاندى .

ظاهرا شهر ساکیت گۆرونسه ده، بیر داخیلی ناراحتلیق دا سنزلیلیردی. باکیدا آپرنل آیینین 28-ده دئموکراتیک آذربایجان رئسپوبلیکاسی دئوریلیمیشدی. بولشویکلر اون بیر قیزیل اوردونون کۆمی ایله حاکمیتی اله آلمیشدیلار. پارلامنتین بیغینجاغیندا حمید سولطانوو و چینگیز ایلدیریم حۆکومه اولتیماتوم وئرمیشدیلر. سونرا بو اوردو گنجیه گلیمش، شهری زیت آندهرک اساساً گنجه چایی نین ساغ ساحلینده، شهرین 2-جی حیصه سینده یئرلشمیشدی. عسگرلر یاریمچیلیق و آج ایدیلر. اونلار قاپیلارا دوشوب دیله نیر، یئری گلنده اوغورلوق دا اندیردیلر. هر آددیمباشی تحقیر و جزا گۆزلهنیلیردی. اونا گۆره ده، شهر اهلی اوزون مدتدن بری وردیش ائتدیکلری عادت سی ساخلاسالار دا، ناراحت ایدیلر. گونورتا نامازی نین واختی یاخینلاشیردی. مؤذن آستا-آستا میناره یه قالدی. اۆتکم و قومرال سسله اذان اوخودو و دیندار موسلمانلاری عبادته چاغیردی. مسجدلر ده عبادت لرین قورتارماسینا قدر گۆزلهدی و آخیردا اونون زیل سسی یئنین انشیدیلدی :
-ائی موسلمانلار، ائی جاماعت، ائی اهلیدینلر، بیلین و آگاه اولون: شهریمیز عصیان اتمیشدیر. 2 میندن چوخ گاوور عسگری توتولوب قالایا سا

لینمیشدیر. ایندی بیز آیاغا قالخیمش شهریمیزین قیامچیلارینا کۆمک ائتمه لی بیک .
اونلارین باشچیلاری گئنرال جاواد بی شیخلینسکی و پولکونیک جاهانگیر بی کاظیموودو. الله-تالا اونلارا کۆمک اولسون .
مؤذن سۆزونو قورتاراندا مؤیدان آداملا دولموشدو. ترپنمه یه یئر یوخ ایدی. بیردن ایزدیهامین آشاغی حیصه سی دالغالاندى. جاماعت گئنرال جاواد بی شیخلینسکی ایله پولکونیک جاهانگیر بی کاظیمووو چیگینلری اوزرینه آلاق مؤیدان بویو گزدریدی .

سؤینجدن گۆزلری یاشاران پیشناماز زاده نین تکلیفی ایله خالق میلی حۆکومتین برپاسی اوغروندا سون داملا قانینا قدر ووروشاچاغینا آند ایچدی .
روس بولشویکلری عصیانین باشلانماسیندان اوچ ساعت سونرا خبر توتدولار و درحال قاروولدا دایانان آذربایجانلی عسگرلری دیشدیرمه یه باشلادیلار. لاکین گنجیکمیشدیلر. شهر عصیانچیلارین الینده ایدی. بولشویکلر درحال قرارگاه بیغیشدیلار. کومنداننات زیرئله قاتارلارین، حربی حیصه لرین کوماندرلرینی اطرافینا توپلادی. وضعیتله اونلاری تانیش ائندی. توپلاشانلاردان زیرئله قاتارین کوماندری چوخ ساکیتجه و آغایانا جاواب وئردی :
-ناراحت اولمایین، یولداشلار! سحر تنزدن شهری توپلاردان آتسه توتاریق،

سسلرینی کسرلر. من موسلمانلاری یاخشی تانییرام. اونلاردا دؤیوش قابیلیتی یوخدور. اونلارین صنعتی قاچاقچیلیق، قولدورلوقدور .
-سهو اندیرسینیز. بو قولدورلار بیر آنین ایچینده عسگرلریمیزی حبس اندیب شهری اله کئچیریلر، - دئییه کومئندانانت یاریهیرسلی اونا جاواب وئردی .
-باکییا معلومات وئرمیسینیزمی؟
-هله یوخ .
-اگر اوز گوجوموز چاتماسا، باکییا بیلدیره جیبیک و اونلاردان کؤمک ایسته یه جیبیک .
-موسلمانلارین بیر مثلی وار: "احتیاط ایگیدین یاراشیغیدیر". اولجه دن تدبیر گؤرمک لازیمدیر .
بولشئویک کوماندرلری درحال قووولری سفربرلییه آلماق اوچون حیصه لره آدمالار گؤندر دیلر. لاکین هر یئرده واهیمه و باشیپوزوقلوغا راست گلدیلر .
اونلار دمیریول و اغز الیندا تجیلی قرارگاه دوزلتدیلر و سحره یاخین آراجیق مورگوله دیلر. مابین 26-دا سحر تنزدن دمیریول و اغزالی نین باشی اوزرینده شراپنئل مرمیلری شاپیلدادی و

چارپانالار دولو کیمی اطرافا سپه لندی. آلیوخولو و اوزلرینه آرخابین اولان روسبولشئویک ظابطلری اوزلرینه گلینجه عصیانچیلارین سوواری دستلری اطرافی اوزوم باغلاری و دیرریک اولان یول ایله گلهرک بیر گوز قیرپیمیندا واغزالی توتدولار. و اونلار آخشاما قدر دمیریولونو الدهه ساخلادیلار. لاکین 20-جی دیویزیباین کوماندریری وئلیکانوون قازاخذان گتیردیگی زیرئهللی قاتارلارین کومیی ایله بولشئویکلر ستانسییانی یئنیندیه کنچیردیلر .

چابین ساغ ساحلینده گنجه یاریدان کنچمیش جانلانما باشلادی. اوردونون سوواری و بیپادا حیصه لری، نظامی اثرمهنی قوشونلاری و اثرمهنی باشیپوزوقلاری بیرلشهرک کورپویه دوغرو حرکت ائتدیلر. اونلار سحر آچیلاندا گوزله نیلمه دن چایی کنچیب، شهرین عصیان ائتمیش موسلمان حیصه سینی قفیلدن یاخالاماق و یوخولو جاماعتی قیلینجدان کنچیرمک ایسته بیردیلر. اوسیانچیلار ایسه چابین سول ساحلینده سنگرلر قازمیش و آییق دایانمیشدیلار. عصیان باشچیلاری، گئنئراللار، ظابطلر و عسگرلر ساحل بویو احتیاطلا گزینیردیلر. شهرین اثرمهنی حیصه سینده بالاجا بیر حرکت اولان کیمی قرارگاها خبر وئیردیلر .

امراه اوزونو قرارگاها یئتیردی و گئنئرال جاواد بیه خبر وئردی کی، گنجه نین 2-جی حیصه سینده نسه بیر حرکت وار. یاورین دئدیگی بو سوزلری ائشیدن جاهانگیر بی ده درحال سیچراییب آیاغا قالخدی و اونلار بیر گوز قیرپیمیندا هیته چیخیب آتلارینا میندیلر و باشا دوشدولر کی، بو ایل چابین سویو هددیندن آرتیق داشقین اولدوغوندان ینگانه کنچید آنجاق کورپودن اولاییلر. داغلاردان باش آلیب گلن چابین قیزقوی سویو ساحللیری یالاییردی .

جاواد بی امراه امر ائندی ظابطلره چاتدیرسین کی، حاضر اولسونلار . دان یئری قیزاریب گونشین ایلك شفقلری پنجرملرده اوینارکن کورپونون اوستونده هوجوم ائدنلرله عصیانچیلار قارشیلادیلار. قیلینجلار هاوادا اوینادی . سنگرلردن پولنمیوتلارین شاققیتلیسی ائشیدیلدی. هر ایکی طرفین سوواریلری دوش-دوشه گلدی. آرادان یاریم ساعت کنچمه میش کورپونون اوستو، چابین آخاری اینسان جسدلری ایله دولدو. آلدیغی یارادان، یاخود موووزینتینی ساخالایا بیلمه دیگیندن کورپونون مهجریندن سویا دوشن آتلارین کیشنرتیسی بیر-بیرینه قاریشدی. قیلینج جینگیلتیسی و گولله سسلریندن قولاق توتولدو. کورپونو اورتایا قدر گلن دوشمنلرین اؤننده امراه دا آت بئلینده قیلینجلا چارپیشیردی .

اونون کورپونون اوستونه نه و اخت گلمه سیندن، قیلینجینی سیبیریب نه و اخت ووروشماغا باشلاماسیندان خبری یوخ ایدی. گوزلرینی قان اورتدیوندن هنج نه گورموردو. بیرجه اونو بیلیردی کی، قیلینجی هاوادا فیرلانیر، نیسه دیر، نیسه دوغراییر .

بیردن امرهین اؤنونده آت بئلینده آز قالا بوتون کورپونو توتاجاق قیللی پاپاقلی، ائنلی بیر کورک گوروندو و بو کورگین قیلینجی هاوادا پاریلدادی. امرهین آتی شاخه قالخیب کیشنه دی. امراه دا قیلینجینی هرله دی. نه قدر چارپیشدیقلارینی بیلمه دی. بیر او یادیندا قالدی کی، آنیندا کسکین آغری حیسس ائتدی، اوز-گوزونو قان بورودو. اونو دا درک ائتدی کی، سون آندا قیلینجی نیی ایسه خیرچیلتی ایله کسدی، اونون گوزونون قاباغیندا دایانان قیللی پاپاقلی صیفت دیغیر لانیب سویا دوشدو، قارشیسینی کسن آت دا، آدام دا یوخا چیخدی .

گوزونو آچاندا اوزونو بیر آغاجین دیبینده باشی ساریقلی گوردو. بیر ده اونو اؤیرندی کی، دوشمن گئری اوتوردولموش، کورپو عصیانچیلارین الینده دیر. بوندان سونرا عصیانچیلار لا بولشئویکلرین جدی و قانلی دؤیوشلری باشلادی. عصیانچیلار اوزوم باغلارینا دولوشان و شهرین اوجقار دار کوچهلرینده ایرملیلمک ایستهمین بولشئویکلری ازهرک گئری اوتورتدولار. بئله لیکله، مایین 25-دن 30-دک قانلی چارپیشمالار داوام ائتدی و شهر عصیانچیلارین ایختیاریندا اولدو. بولشئویکلر وضعیتین جدیلیگینی و آغیرلیغینی گورهرک باکیدان، گورجستان سرحدلریندن، حتی اثرمنیستاندان اوز حربی قووولرینی گنجیه چکیب گتیردیلر .

باکیدان یئنی زیرئهللی قاتار و جانلی قوووه، پ.بئش. کوریشکونون کومانداسی آلتیندا 18-جی سوواری دیویزییا، گورجستان سرحدیندن قاوبیجینی دیویزیون و داها دورد زیرئهللی قاتار، اثرمنیستان سرحدینده داها بیر پولک - 179-جو پولک گتیریلدی. ان دهشتلیسی ایسه، گنجیه هوجوم ائدن موتشککیل روس-بولشئویک اوردوسونا یئنه ده بولشئویک بایراغی آلتیندا چیخیش ائدن 3000 نفرلیک نظامی داشناک حربی بیرلشمه سی نین و اونلارا قاتیلیمیش اطراف و گنجه اثرمنیلرینی نین قوشولماسی ایدی. بوتون قووولر گنجهدکی 20-جی دیویزییانین کوماندری و ئلیکانووا تابع ائدیلدی. دوشمن شهرین اطرافلا علاقه سینی کسمک اوچون خاچبولاق یولونداکی بالچیلی کندی نین هندورینده کی یئگانه کئچیدی کوریشکونون 18-جی سوواری دیویزییاسی نین کوممی ایله قانلی دؤیوشلردن سونرا توتدو. و مایین 29-دا شهره نؤوبتی هوجوم باشلادی. گونورتادان سونرا شیمالدان و شیمال-قرب سمتیندن هوجوم ائدن 178 و 179-جو آتیجی پولکلار شهرین اوجقار کوچهلرینه داخل اولدولار و قانلی کوچه دؤیوشلری باشلادی. لاکین آز سونرا همین پولکلار گنجهلرین قاباغیندا دوروش گتیرمه ییب گئرییه - اوز اولکی مؤوقتلرینه چکیلدیلر. اونلار بئله مقاومتله اوزلشه جکلرینی گوزلمیردیلر. شهرین اثرمنی حیصه سیندن هوجوم ائدن بیرلشمه لرین ده بورنو اوولدو. عصیانچیلار اونلاری سولاری سئلدن قاربامیش، قیزیلتی ایله آخان گنجه چایینی کئچمه یه قویما

دیالر. کوریشکونون جنوب و جنوب-قربدن شهره سوخولماغا جان آتان سوواری بیرلشمه لری ده بؤیوک ایتکیلر وئرهرک گئرییه سوروکدو. ایکی گونلوک هوجومون بوشا چیخماسینی گورن، عسگرلری نین سایه اهالیسی قدر اولان و یوکسک دؤیوش تکنیکاسی ایله تهیز اولونموش روس-بولشئویک ایشغالچیلاری وویتنسئووسکی نین کومانداسی آلتیندا یئنه ده گورجستان سرحدلریندن ترکیبینه 175 و 176-جی آتیجی پولکلار اولماقلا داها بیر بریفادانی، بیر یونگول آرتیللرییا دیویزیونونو و باکیدان زیرئهللی

اوتوموبیل دیویزیونو ایله نظامی اثرمهنی داغ باتارنیاسینی دا تجیلی گنجیه گتیردیله. دوشمن سون هوجوما حاضریدی. اونون بئش پییادا پولکو، 6 سوواری پولکو، 7 خصوصی بیرلشمه سی، 2 زیرئله ای اوتودیویزیونو، 8 زیرئله ای قاتاری، 57 آغیر توپو و نظامی اثرمهنی بیرلشمه لریندن باشقا اوچ میندن چوخ اثرمهنی باشیبوزوغو واردی. بولشئویکلرین نؤوبتی هوجومو مابین 31-ده سحر تنزدن باشلانیدی. اونلار ایکی انشلونلا، گوجلو توپ آتشی نین کؤمکلیگی ایله، دار کوچه و دالانلارا گیرمکدن چکینه رک، گنیش کوچه لرده دؤیوش تئکنیکاسیندان ایستیفاده ائتمکله ایره لیلهمیه چالیشدیله. دؤرد طرفدن هوجوما کئچسه لر ده، بولشئویکلر آغیر ایتکیلر وئریر و بولشئویکلر ده گؤزلهدیکلری نتیجه نی وئریردی. و بئله بیر واختدا باکیدان خصوصی تاپشیر یقلا گنجیه گلن آذربایجان کومونیست پارتیاسی نین فؤوقلاده کومیسار لاری حمید سولطانوو و سولطان مجید افندیئو 3-جو بریقادانین کوماندری شیرماخرین دسته سی و بیر نئچه یئرلی بولشئویکلر کؤمیی ایله آرسایی گؤز تچیلری ترک-سلاح ائده رک گنجه قالاسیندا ساخلانیلان 2000 روس سولداتینی، کوماندری و قرارگاه ایشچیلرینی آزاد ائتدیله. اونلار دا یاخینلیقداکی سلاح انباریندا سلاحلانیب شهرین مدافعه چیلرینه آرخادان ضربه ائتدیرمک کوچه دؤیوشلرینه گیریشدیله. بونو گؤزلهمه یین عصیانچیلار تشویشه دوشدولر. خاینلیک اوز ایشینی گوردو. عصیانچیلارین اولوم-دیریم موباریزه سی آپارمالارینا باخماپاراق دوشمن هر طرفدن شهره دولوشوردو. آتیشما هیتلرده، داملاردا، ائولرده گئیدیدی. مابین 31-ده شر قاریشاندا آدا-بوددا یئرلرده آلیشما گنتسه ده، گنجه آرتیق دوشمن تاپداغیندا ایدی ...

...چاپیق امراه بوتون بونلاری یادینا سالدیقدا اوشورگهلندی. بوزوشهرک بوخاریا یاخینلاشدی و الینده کی اودونلاری اوجاغا آتدی. بوخاری قورلانیب آلولاندی. شهر آلیندیقدا سونرا اوچ گون آپاریلان تالانی، قوشقار چاپینی کئچمک ایسترنک سویا قرق اولانلاری گوزونون قاباغینا گتیردی. سنلله مه یاغیش آلتیندا آشیب-داشان گنجه چاپیندا گوردویو بیر منظره ایندی ده اونو دهشته گتیردی. چای ساحلده کی آغاجلاردان بیرینی کؤوندن قوپاریب سویا سالمیشدی. آغاجین دوشدویو یئرده سو لیلله نیب بو

رولغانا چئوریلیمیشدی. بو بورولغاندا ایکی مئییت فیرلانیردی. بیر قاریانیز، بیر ساریشین. اونلار بیر-بیری نین چیبیندن مؤحکم یاپیشمیشدیله. امراه خئیلی اونلارا باخدی و آیرد آنده بیلمه دی کی، بونلار سون آندا بیر-بیرلرینی بوغوب سویا باتیرماق ایسته میشلر، یوخسا بیر-بیرلرینه کؤمه یه چالیشمیشلار. ایندی ده بیر-بیرلرینی بوراخمیردیله. بورولغان ایسه اونلاری گاه سویون دیبینه چکیر، گاه دا اوزه چبخاردیب فیرلادیردی.

او، یئنه اودون گؤتوروب اوجاغا آتدی و بیردن پنجره دن کنندین یوللاریندا و مکتیین هیتینده اورا-بورا قاقچیشان، قوجاقلاریندا اوت داشیبان دولپاق عسگرلری گوردو.

سکیز فصیل

قار آراسیز یاغیردی. هر یئر دوماغ اورتویه بورونموشدو. انله بیل کنندین اوستونه آیی دوغوش و هر یئر ایشیقلا ندیرمیشدی. بو، چاپیق امراهین خوشونا

گلمه‌دی. بئله‌جه قارلی گونلرده هر قارالتی آیدینجا سئچیلیردی . او، ساکیتجه تؤوله‌یه ائندی، ایچری پوش سپیلمیشدی. باجا باسدیر یلمیشدی. مالارین نفسلری نین هنیرتییسی ایچرینی ایسیتمیشدی. چاپیق امراهین بدنی قیزیشدی، سومویو آچیلدی. اوندان اولسایدی، بوردان هئچ یانا گئتمزدی. آتینا یاخینلاشدی. همیشه یهرلی-یوینلی ساخالادیغی کهرین تئلینی سیغاللادی، اوزنگی نین و دال تاپجیرلاری نین مؤحکملیگینی یوخلادی. الینی آتین ساغریسینا چکدی، بوینونو، اوزونو سیغاللادی و سونرا گؤزلریندن اوئدو. بیر خنیلی بئله‌جه، اوزو آتین اوزونده دایاندی. کهر صاحبی نین بو مهربانلیغیندان ریفته گلدی. قاباق آیاغینی ترپه‌دیب آستاجا اوخراندی. چاپیق امراه توختاقلیق وئریب آتی هیته چکدی. توفنگینی گؤتوردو، خنجرینی باغلادی و یاپینجیسینی چیینینه سالدی. آغ یون باشلیغینی پایاغی نین اوستوندن گئییندی. پنجره‌دن ساکیتجه بویلانان آرواد-اوشاغینا اوزونو بئله چئویرمه‌دن قوش کیمی سیچراییب یهره قالخدی. اونون مقصدی خلوتی یوللارلا گؤزه گؤرونمه‌دن کنددن چیخماق و قونشو اوبایا گئتمک ایدی. دره ایله اینجه چایی نین ساحلینه ائندی. آغاجلارین آرخاسیندان سیویشیب کئچدی و آراجیق سونرا کندین یوخاری باشینداکی دیکدیرده گؤروندو و ائله زنن ائندی کی، آرادان چیخمشدیر. آراجیق نفه‌سینی دردی و اطرافی دینشه‌دی. قارین اوستونده ترپنن قارالتیلاری گؤرنده ایسه باشا دوشدو کی، یوللار، بند-بره‌لر کسيلمیش، کند محاصره‌یه آلینمیشدیر. آت دا بونو حییس ائندی. دایانیب ایرملی گئتمک ایسته‌مه‌دی. امراه بیلیردی کی، اونون

آتی قاباقدا بیر قارالتی گۆرنده، قورخو حیسس ائندده قولاقلارینی شکله ییب اطرافی دینشه ییر و بدنی تیز گوردی. او بونولا صاحیبینه بیلدیرمک ایسته بیردی کی، یول خاتالیدیر. امراه آتین بونونو سیغاللادی و یالینا یاتدی. آت قولاقلارینی یاپیخدیردی و حیسس ائتدی کی، یولو کسن قارالتیلارین یانیندان گولله کیمی کئچیب صاحیبینی داردان قورتارماق لازیمدیر. بئریندن گۆتورولدو. کئشیکچیلرین یانیندان یئل کیمی کئچدی. اونو آرخادان هارایلادیلار. "دایان!" - دئدیله و چاخماخلار شاققیلدادی. آت سرعینی بیر آز دا آرتیردی. امراه آرادان چیخدیغینا سئویندی و "آغرین آلیم، آ کهریم، بیر آز جا دا ترپنسن، داردان تمیز قورتاراریق"، - دئییه اورگیندن کئچیردی. ائله بو واخت آت بودرهدی، دال آیقارلی اوسته شاخه قالخدی و بیردن آرخاسی اوسته یئره سریلدی. امراه آیاغینی اوزنگیدن چیخارا بیلهدی. اونون قیلچاسی آتین آلتیندا قالدی. گۆزونو یوموب-آچینجا بونوزلو عسگرلرین سونگولری سینه سینه دیرندی. کئشیکچیلرین یاریم کورک گنیمیش، اوزون قیلنجلی کوماندرلری ده آت بئلینده گلدی. چاپیق امراهی دارتیب آیغا قالدیردیله. توفنگینی آلدیلار، خنجرینی بئلیندن آچدیله. کوماندر آتین بئلیندن ایله مرک اونون یاپینجیسینی گۆتوردو و اوز چیینینه سالدی. باشلیغی دا بونونا دولادی. "نجه دی، اصیل قافقاز ایگیدینه اوخشاییرامی؟" - دئییه عسگرلره مراجعت ائتدی. گولوشدولر، سونرا دا چاپیق امراهی قاباقلارینا قاتیب کنده گتیردیله .

یولداش قتللاینو کند شورا صدری مصطفی کیشی نین ایستی اوتاغیندا ایلشمیشدی. دۆشمه یه گبه لر سالینمیشدی. دیواردان دا گبه لر آسيلمیشدی. کونجده کی نیکنللی چارپایی نین اوستونه تزه ایپک یورغان-دؤشک دوزولموشدو. ائوین اورتاسیندا کی دمیر سوبا گورهاگورنان یانیردی. اوجاق آزجا اؤلزیین کیمی مصطفی کیشی ایلیب دوغرانمیش اودونلاردان سوبایا آتیردی. ایچری ائله ایستی ایدی کی، کندین اوستونو قیش آلدیغینی، باییردا قار-بوران اولدوغونو آدام هنج آغلینا گتیره بیلمیردی. بورا مصطفی کیشی نین قوناق اوتاغی ایدی. قضا مرکزیندن گلن حورمتلی آداملار بورادا چورک یئیر، بورادا یاتار دیلار. قتللاینو میزین آرخاسیندا اوتوروب همیشه اوزو ایله گزیدیردیگی یان چانتاسینی آچمیش و کاغیذلاری ستولون اوستونه سپله میشدی. او نیی ایسه آختاریر، موختلیف آدلار، فامیللر یازیلیمیش سییاهیلاری دقتله نظر دن کئچیریر، دؤنه-دؤنه بوخلاییردی. او اوزونون و روس عسگرلری نین بورایا نه اوچون گلدیگینی هله هنج کسه دئمهمیشدی. مصطفی کیشی ده قورخوسونان سوروشمامیشدی. شورا صدری بیلمیردی کی، قاران

لیق قاریشیب، ال-آیاق بیغشیریلاندان سونرا عسگرلر هیتلره، قاپیلارا داغیلیمیشدی. اونلار هنج کسی ایچریدن باییرا بوراخمیر و کئشیک چکیردیله. گنجه دن خئیلی کئچمیش یولداش قتللاینو کاغیذلارینی بیغشیدیردی و اوزونو مصطفی کیشییه توتدو: -سحر تنزدن - ایشیقلاشان کیمی آداملارین بوردا اولسون. سلاحلی کومسومولچولارینی دئییرم. اونلار لا صؤحبتیم وار. ایندی ایسه، گل یاتاق، سحر تنزدن دورمالییق، ایشیمیز چوخدور. آما ائله ائله کی، گنجه پئچ سؤنمه سین. یولداش قتللاینو شینلینی، چکمه سینا سووندو و پالتارلی یورغان-دؤشه یه گوردی. مصطفی کیشی سحره قدر یاتا بیلهدی. تنز-تنز قالخیب اوجاغا اودون آتدی و نه

قدر فیکیرلشدیسه، روس عسگرلری نین قفیلدن کنده گلمه لری نین سببینی آیدینلاشدیرا بیلمه دی .
ایشیقلاشان کیمی آخشامدان مصطفی کیشیدن تاپشیریق آلان سلاحلی کومسومولچولار اونون ائوینین قابیسینی کسدیردیله . یولداش فتوللایئو اونلاری باشینا بیغدی .
-بو ساعت داغلیشارسینیز کنده . گنדרسینیز اولره . اون بئش یاشیندان یوخاری نه قدر باشیپاقلی وارسا، گتیررسینیز مسجیدین هیئینه . دونندن باخمیشیق،
اوندان موناسیب یئر یوخدور . هم مسجیدین اوزو بو یوکدو، هم ده اطرافی هاسارلیدی .
بیر آزدان کنده های-هارای دوشدو . آرواد-اوشاغین سس-کویونه، آغلامالارینا
هئچ کس فیکیر وئرمه دی . روس عسگرلری کیشیلتری سونگونون قاباغینا سالیب مسجیدین
هیئینه گتیردیله . یولداش فتوللایئو مسجیدین و هیئتین ایچنین دولوغونو
گوردو و بوندان سونرا هاسارین اوستونه چیخدی . بایاقدان تشویش ایچینده قالان و اوز
آرالاریندا خیسین-خیسین صؤحبت ائدن کیشیلر داش هاسارین اوستونه چیخان فتوللایئوی
گورونجه سوسدولار . فتوللایئو آریغا سوکوت چؤکدوکن سونرا امیرانه سسله
دیئلندی :

-جاماعت، حؤکومتین قراری وار: هامی سلاحینی کونوللو شکیلده تهویل
وئرمه لیدیر . کیمین توفنگی، ناقانی، خنجری وارسا، گتیرمه لیدیر . کیم سلاحینی
کونوللو تهویل وئرسه، اونا هئچ نه ائتمه یه جیبیک، بوراخاجاییق، گنده جک ائوینه .
آما ایناد گؤسترسه نیز، قوربان وئرمه کسینیز . سیزه ان اوزاغی بیر گون واخت وئیرم .
سلاحلارینیزی گتیرین !

جاماعت هئچ نه باشا دوشمه دی . تشویشله بیر-بیری نین اوزونه باخدی . فتوللایئو
هاسارین اوستوندن دوشوب گنندن سونرا دا نه ائده جکلرینی بیلمه دیله .
اصلینده اونلارین چوخونون سلاحی وار ایدی . روس بئش اچیلانلارینی، ناقانلاری، ایران و
تورک توفنگلرینی پارچالارا بوکوب سامانلیقلاردا، توله لرین آخورلاریندا، پردیلرین
آراسیندا، اوت تایالاری نین آلتیندا گیزلتمیشدیله .

هئج کس سلاحی اولدو غونو بوینونا گؤتورمک ایستمیردی. هامی فیکیرلشیردی کی، "سلاحین نه ضرری وار؟ یوز گون یارق، بیر گون گرک". ذوله پایاقلی روس عسگرلری مسجیدی ایکیقات محاصره یه آلدیلار. یاریم کورکلو و اوزون قیلینجلی کوماندرلر مسجیدین اطرافیندا دولاشدیلار. یولداش فتوللایئو ایکی ساعتان سونرا بیر ده گلدی. داش هاسارین اوسرونه بیر ده چیخبی سؤزلرینی بیر ده تکرار ائتدی. اما جاماعتدان ترپنن اولمادی.

لوپا-لوپا قار یاغیردی. مسجیدین هیتینه توپلاشانلارین هامیسی قار ایچینده ایدی. چوخونون اینینده ایستی پالتار اولمادیغیندان سویوقدان بوز و شوموشدو. چوخوسو آج ایدی. سحر قومامیشدیلار کی، چؤرک یئسینلر. کند آروادلاری مسجیدین اطرافینداکی ائولره بیغیشمیش، داملارین اوستونه چیخمیشدیلار. اونلارین اللرینده باغلامالار، هئبهلر وار ایدی. کیشیلره چؤرک گتیرمیشدیلر. اما کئشیکچیلر اونلاری یاخینا بوراخمیردیلار.

سؤزه باخماییب ایرهلی جومان آروادلاری سونگونون اوجوندا گئری قایتاریردیلار. مصطفی کیشی آراد-اوشاغین آغلاشماسینا دؤزمهدی. قورخا-قورخا فتوللایئوه یاناشدی:

-جاماعت آجیر. آروادلار چؤرک گتیریبیلر، بلکه ...

فتوللایئو دابانی اوسته فیرلاندی و شورا صدری نین سؤزونو آغزیندا قویو:

-اولماز! بیر ده بیلیرسن او باغلامالاردا نه وار؟

قار ائلیق قاریشدی. اما کیشیلردن ترپنن اولمادی.

فتوللایئو قضا مرکزینده اولان زامان، یا دا گنجیه، باکیبا گئتدیگی واخت

موعین تاپشیریقلار آلیر، کیملری ایسه آختاریر، اونلارین ایزینه دوشوردو. اطراف

قضالاردا کندلردن قاچانلارین کیملر اولدو غونو اویرنمه یه چالیشیردی. اونا گوره

ده، هر صؤحبتنه سایماز یانا قولاق آسیر، هر کنده اوز آداملارینی گؤندریر، حتی

قاچاقلارین دسته سینه ده آدام یوللاییردی. بو آداملارین چوخو قاچاقلارین اعتبارینی

قازانماق اوچون جینایت ده توره دیردیلر.

یولداش فتوللایئو گیزلی آرخیو سندلرینی ده نظر دن کئچیریردی. مرکز دن

قاچمیش و گؤزدن یابینان عکسینقیلابچیلاری تاپماق اوچون گیزلی یوللار آختاریردی.

اونو ان چوخ ناراحات ائدن گنجه عصیان ایدی.

یولداش فتوللایئو یئنه مصطفی کیشی نین ایستی قوناق اوتاغیندا ایشمیشدی. یئنه

کاغیذلاری سپله ییب نیی ایسه آختاریردی. مصطفی کیشی ایسه سوبایا آرامسیر اودون آتیردی.

یولداش فتوللایئو آرمودو ستکانداکی چایینی ایچدی و اوزونو مصطفی کیشییه توندو :

- آغلین نه کسیر، سیزین جاماعتین سلاحی بوخدو؟
- مئشه چاقالسیز اولماز، یولداش فتوللایئو، بیر ده بئله قاریشیق زاماندا سلاح ساخلاماغین نه ضرری وار؟ هورریتلیک ایلینده هره اوزونه بیر آچیلان تاپمیشدی کی، اوزونو قوروسون. چوخ قاریشیق زمانیه گلیب چیخمیشیق. آدام باشیندا پاپاغینی گوجلہ ساخلاپیر .
فتوللایئو آیاغا دوردو. اوتاقدایا بیر خئیلی گزیندی و اوزونو یئنه مصطفی کیشییه توندو :

- ایندی ایسه همین آچیلانلاری گؤتوروب مئشهره، داغلارا چکیلیرلر، هره بیر قولدور دسته سی دوزلدیر. او موزور اونسورلر شورا حؤکومتینی بیخماق ایسته پیرلر . اونو بیلیرلر کی، سینفی دوشمنلر قولاقلاری نین دیبینی گؤرسه لر، اونو دا گؤره جکلر . مصطفی کیشی حیسس ائندی کی، یولداش فتوللایئو حیرصه نیب. سؤزونون دالینی دنمهدی . ائله بو واخت قاپی آستاچا آرالاندی. مصطفی کیشی آیاغا دوردو و الی سلاحلی کومسومولچویا یاخینلاشدی .
- مصطفی قاغا، چاپیق امراهی گتیردیرلر .
مصطفی کیشیدن قاپاق یالداش فتوللایئو تعجب و هیجانلا دیللندی :
- کیمی؟!
- چاپیق امراهی .

بو آدا یولداش فتوللایئو چوخدان راست گلیمیشدی. مرکزدن بوتون قضالارا گیزلی تلیقه لر گؤندریلمیشدی. فتوللایئو ده اونو آختاریردی، اونون ایزینه دوشمه یه چالیشیردی. ایندی گؤزله نیلمه دن قایماقلی کندینده اونولا راستلاشیردی. سئوینج و هیجان حیسی اونو بوروسه ده، اوزه وورمادی. ساکیتجه مصطفی کیشیدن سوروشدو :
- چاپیق امراه اوردودا اولومو؟
- موساوات حؤکومتی و اختی ظابط اولوب. بیلیر سینیزمی، یولداش فتوللایئو، هامی اونا "پاروچیک" دئییر. ائله بیزیم کئنده ده اونو امراه کیمی تانیان آزدی. اونا "بارجوي" دئییرلر .
- ایندی او هاردادی؟

بو دفعه قاپی نین آغزیندا دایانان سلاحلی کومسومولچو دیللندی :
- شورا ایدارہ سی نین زیرزه میسینده .
فتوللایئو شینلینی گؤتوردو، اوناچیلانینی بئلینه باغلادی و قاپییا یاخینلاشدی .
- من اونو گؤرمه لیم .
مصطفی کیشی اونون یولونو کسدی :

-بو ساعت زیرزمی بوز کیمیدیر، ایتی باغلاسان، ایت دورماز. قوی اونو گتیردک بورایا. ایستی اوتاقتا اوتور، نه قدر ایسته بیرسن، دانیشدیر .
آز کئچمه میش چاپیق امراهی گتیردیلر. کئشیکچیلرین ایکسی ایچریده، قاپی نین آغزیندا، قالانلاری ایسه پنجره لرین اؤننده دایاندیلار .
چاپیق امراه ایچری گیرنده فتوللایئو دیکسینن کیمی اولدو. او ائله زنن ائدیردی کی، گتیریلن دوستاق قورخوسوندان اؤزونو ایتیره جک و فتوللایئوین قارشیسیندا آیاق اوسته گوجنن دایانا جاقدی. اما چاپیق امراهین شاخانه دوروشو، اوجا بوی-بوخونو اونو چاشدیردی. باشا دوشدو کی، قارشیسینداکی دوستاقلا احتیاطلی اولماق لازیمدیر. اونا اوتورماغا یئر تکلیف ائتدی. امراه ستول چکدی و آیاغینی-آیاغی نین اوستونه آشیریب ایلشدی. بیر خئیلی دینمیدیلر. اوتاغین ایستیسیندن آزجا تئنین امراهین پایاغینی باشی نین اوستوندن گئری ایتلمه سی فتوللایئوین گؤزوندن یابینمادی. دقتله امراهین آلتیندا گؤرونن چاپیغا باخدی .
-سنه نییه چاپیق امراه دئییرلر؟
امراه گولومسوندو و آلتینا ایشاره ائتدی :
-بونا گوره .
-بو نه چاپیقدی بئله؟
-قیلینج چاپیغیدیر. روس قیلینجی نین چاپیغی .
-هاردا ووروبلار سنی قیلینجلا؟
-گنجده .
-سنین گنجده نه ایشین وار ایدی؟
-من ظابطم. موساوات اوردوسونون ظابطی. اؤز حؤکومتیمی قوروماق اوچون ووروشمالی ایدیم. بیلیرسنمی، کیشی یورغان-دوشکده اولمز. کیشی یا گرک گوللاندن، یا دا خنجر یاراسیندان اولسون. بیر ده آزادلیق اوغروندا ووروشماماق، بیر قاشیق قاندان قورخوب گئری چکیلک نامردلیکدی .
فتوللایئو گؤز آلتی اونو سوزدو و حیرصه آیاغا قالخدی :
-گنجده دؤیوشدونوز. اینسان قیرغی نیندان باشقا نه قازاندینیز؟
چاپیق امراه دا آیاغا دردو و فتوللایئوله دؤش-دؤشه دایاندی :
-مردلیک! جسارت. بس، سیز نه قازاندینیز؟ جاماعتی قورخاقلیغا، خیانتی اؤیرتدینیز. هامینی قیردینیز، تۆکدونوز، ائله دینیز گؤزو قیپیق .
-او، سؤزونه آرا وئردی. پاپیروس چکمه یه ایجازه ایستهدی و توستو-دومان ایچینده صؤحبتینه داوام ائتدی. - ایندی بورایا نیه گلیمسینیز؟ روس عسگرلرینی نیه گتیرمیسینیز؟
فتوللایئو عصبیلشدیگینی گیزلده بیلمهدی .
-قاچاق-قولدورلارین کؤکونو کسمه یه،
-یوخ. سیز کیشیلرین کیشیلیگینی الیندن آماغا گلیمسینیز. اونلاری قورخوتماق،
گؤزلری نین اودونو آماق ایسته بیرسینیز. ارواد-اوشاق یانیندا

کیشیلری حورمتدن سالماق، اونلارین قورورونو سیندیرماق ایسته ییر سینیز. هئچ بیلیر سینیز قورور نه دئمکدی؟ بیلمز سینیز. چونکی سیز قورورلو آداملاری، ائله خالقی دا تاپدالاماغا چالیشیر سینیز. سیزه کیشی یوخ، مادیان لازیمدیر .

فتولایئو بو سؤزلره جاواب وئر مکده چتینلیک چکدی و سسینی اوجالتدی : -پاروچیک! چوخ باش آپاریر سان! بیز خالقی نادانلیقدان، اوغرولوقدان، مدنیتسیز لیکدن قورتاریب کامیل اینسانلارا چئویر مک ایسته ییر یک. بیزیم یار اتدیغیمیز جمعیت کامیل اینسان جمعیتی اولاجاق. بشریتین آرزولادیغی، بؤیوک موفک کیرلرین تصویر ائتدی کیری کامیل اینسان جمعیتی، آیدیندیر می؟ چاپیق امراه حیسس ائندی کی، صؤحبتی داوام ائتدیر مک معنا سیز دیر. اودور کی، سن سؤزونو دئیمی قرارا آلدی :

-جمعیت ده اینسان کیمیدیر. آختالانمیش آدمان کیشی چیخما دیغی کیمی، آختالانمیش جمعیتدن ده کامیل جمعیت اولای بیلمز ! فتولایئوین قیشقیرماقدان باشقا چاراسی قالمادی : -آپارین !

چاپیق امراه اوتاقدان چیخمازدان اول اطرافا بویلانندی، دؤشمه مهیه سالینمیش گبه لره، کونجده کی نیکئلی چارپاییبا، چاتا-چانتان یانان سوبایا و بیر ده حیرصیندن چنه سینی چنه سینه سیخان فتولایئوه باخیب آجی-آجی گولومسوندو . اونو کئشیکچیلر قاباقلارینا سالیب آپاردیلار .

فتولایئو خئیلی اوزونه گله بیلمه دی. اوتاقدان فیرلانندی. مصطفی کیشی گوردو کی، او، حیرصیندن آراجیق تیتیرگیر. قطعی بیر قرارا گله بیلیمیر. تئز آیاغا دوردو. قونشو اوتاقدان یئمک، چای گتیردیلر .

-گلین، ایلشین، آغزیمیزا بیر تیکه چؤرک آلاق. سحر دن آجیق .

فتولایئو ستول چکیب اوتوردو. یئمیه ال وورمازدان اول چانتاسینی آچدی، اوراداکی مؤهورلو کاغیذلاردان بیرینی گوتوردو. بو کاغیذ "اوجلویون" حؤکم کاغیذی ایدی. جاماعت آراسیندا بو اوجلویه "ترویکا" دئییردیلر. اینسانلارین چوخونون طالعیینی بو اوچ آدامین ایمضاسی حل ائدیردی. اونلار موقسسیرلری محکمه سیز، قانونسوز موهاکیمه ائدیر، حؤکم چیخاردیر و حؤکمو ده درحال یئرینه یئتیریردیلر. فتولایئو قارشیسینداکی آغ کاغیذ خئیلی باخدی و بیردن قطعیتله یازدی: "4 یانوار 1932-جی ایل. قایماقلی کند ساکینی، کئچمیش موساواتچی چاپیق امراه گولشنسین!" کاغیذین آشاغیسیندا ایمضالار وار ایدی. اوچلوک عضولریندن ایکسی اولجه دن آغ کاغیذ قول چکمیشدیلر. فتولایئو ایمضالارا باخدی و اوزو ده عصبی حالدا ایمضا آندی. سونرا "ترویکا" نین حاضر قرارینی چانتاسینا قویوب ستکانی قاباغینا چکدی.

قار آرا وئر میشدی. گویون اوزونده گون ایشیلدا بیردی. آما هاوا ساق ایدی .
دونندن کیشیلرینه چورک گتیرن آوادلار ائولرینه گنتمه میشدیلر. اونلار قونشو
هیتلرده، داملارین بویرونده، چپرلرین دیبینده بوزوشوب اوتورموشدولار. اومید
ائیدر دیلر کی، بویوکلرین اورگینه اینصاف گلجک و کیشیلرین یئمک اوچون ائولردن
گتیریلن شئیلری قبول ائدهجکلر. داملارین اوستو، چپرلرین دیبی، کند یوللاری،
ائولر قارین آلتیندا قالمیشدی. باشقا واخت اولسایدی، کند آداملاری داملارین اوستونو،
هیت-باجالاری قاردان تمیز لهیر، مال-قارانی هیته چیخاردار، سونرا دا کورگی
گوتوروب یوللاردا جیغیر آچاردیلار. باجالاریندان توستو قالخان ائولرین بئلینده کی قاری
تمیز لهمهیین آیری لذتی وار ایدی. اوشاقلار دا، انله بویوکلر ده بوندان آیری ذوق
آلاردیلار. آما ایندی هیتلرده نه مالفارا گورونور، نه ده قار تمیز لهییر دیلر .
مسجیده کی جامعت سویوقدان تیرشیردی. بیر یاندان قار-شاختا، بیر یاندان دا
آجلیق اونلاری الدن سالمیشدی. سویوقدان دونماق اوچون آیاقلارینی یئره دویور،
کورک-کورهیه وئریب بیر تهر قیزیشیردیلار، قار آدامین گوزونو قاماشدیردی .
یولداش فتوللایئو یئنیندین هاسارین اوستونده گوروندو. یئنیندین عینی سوزلری
تکرار ائتدی :

-جامعت، سلاحلارینیزی گتیرین، یوخسا قوربان وئرجهک سینیز. یئریندان ترپن
اولمادی. یولداش فتوللایئو هاساردان ائندی. مسجیدین اطرافیندا ذوله پاپاق
عسگرلر ایکی جرگه دوزولموشدو. ایندی بیر جرگه ده گلدی. یانلاریندان اوزون قیلینج
سالانان یاریم کورک گئینمیش کوماندرلر ده چوخالادی. اونلار قیلینجلارینی قینیندان
سیگیریب چیخاردیلار. قیشین ایستیلیک گتیرمهین ضعیف گونشی قیلینجلارین آغ تییه سینده
پاریلادی. آوادلارین آراسینا چاخناشما دوشدو. اوز-گوزلرینی جیریب ساچلاریرینی یولدولار .
دیزلرینه، سینهلرینه دویولر. هیچقیریق سسی اطرافی بورودو. مسجیدین
هیتینده کی کیشیلر ده حیاجانلانیدیلار .

چاپیق امراهی گتیردیلر. قاباقدا ایکی، یانلاردا ایکی، آرخادا دا ایکی کئشیکچی وار
ایدی. ذوله پاپاق عسگرلر چاخماقلاری هر لهیب گوللهنی لولهیه وئر میشدیلر. آز
قالیردی کی، سونگو ایله کیشینی دلیک-دئشیک ائتسینلر. چاپیق امراه گؤدکجه سی نین
یاخاسینی دویملهدی، پاپاغینی قاشی نین اوستونه ائندیردی. حرکت ائتمزدن اول
قیشین شاختالی هاواسینی سینه سینده دولدوردو. دویمورموش کیمی دالبادال نفس آلدی .
سونرا بیر قیرغی باخیشی ایله کندی نظردن کئچیردی. یوللارا، هیتلره، داغلارین
اتهینه قدر گئدن تپه لیکلره و گویون اوزونده ایشیلدا یان گونشه باخدی. انله بیل
ویدالاشیردی. اورگینه داممیشدی کی، بو دونیانی بیر داها گورمه یه جک .

الینی جیبینه سالدی، گوموش پاپیروس قوتوسونون چیخارتدی. ایری بیر جیغالا کاغیدی گؤتوروب آراسینی ساری ساچاقلی توتونله دولدوردو و ائتدی. پاپیروسون توستوسونو ده هر یسلیکیه سوموردو. بیردن گئری دؤندو. مصطفی کیشی ایله نظرلری چارپازلاشدی. شورا صدری بیر-ایکی آدیم گئری چکیلیب عسگرلرین آراسیندا گیزلنمک ایسته دی. بونو گورن فتوللائئو سینه سینی قاباغا وئردی. آنجاق بیردن سارسیلدی. اونا ائله گلدی کی، چاپیق امراهین گوزلرینده شیمشک چاخی و فتوللائئوی ایلدیریم کیمی ووردو. چاپیق امراه آجی-آجی گولومسوندو و آغلاشان آرواد-اوشاغین ایچینده اوز آروادی نین سسینی ده ائتیدتی، اوزونو اونلارا توتوب سسینی اوجالتدی:

-آغلامیین، کیشی قیزی کیمی مرد اولون! دوست وار، دوشمن وار، اوزونوزو سیندیرمایین. آغلاشمانی سونرا قورار سینیز. پالتار-پالازینی اورتایا سرب دیل دئیر سینیز، اورگینیزی بوشالدار سینیز. - سونرا دا اوزونو جاماعتا توتدو. پاپاغینی چیخاردیب باش ائتیددی. - سلامات قالین. من سیزین یولونوزدا قوربان گئدیرم. ایر یانینیزدا بیر گوناھیم وارسا، منی حلال ائله یین.

پاپیروسونو سون دفعه سوموروب کؤتیونو یئره آتدی. اطرافداکی کوماندرلر، اونون نه دانیشدیغینی باشا دوشمسلر ده، ساکیتجه دایانیب گوزله ییردی لر. چاپیق امراه جاماعتا بیر داها باش ایدی و قاباغا یئردی. کوماندرلردن بیر ی آرخا طرفدن ایرملی چیخدی. الینده کی ناقانین لوله سینی اونون کورگینه زیلله دی. تاپانچا آچیلاندا چاپیق امراه آزجا تنگیلده دی و بیخیلماق اوچون اوزونو تاراز لاییب گئری دؤندو. الینده ناقان دایانان روسون اوستونه یئردی. -آدامی آرخادان وورمازلار، آی نامرد.

الینده ناقان اولان کوماندر چاپیق امراهین باخیشلارینا دؤزه بیلمه دی و بیرکی آدیم گئری چکیلیب دالبادال آتش آچدی. امراه حیسس ائله دی کی، گوزلرینه قارائلیق چؤکور، دیزلری بوکولور. بیر آزجا دا کئچسه، دیزی اوسته چؤکه جک. بئینی، اورگی و بوتون وارلیغی اولومله دیریم آراسیندا ووروشان امراه دومانلی شکیلده درک ائتدی کی، دوشمن اونونده ایلمک، اونون قارشیسیندا دیز چؤکمک اولماز.

امراهین سینه سیندن قان شورالانیردی. هله ده ایاق اوسته تنگیلده یین و آز قالا ایرملی یئریه جه ییندن واهیمیه دوشن کوماندر قورخوسوندان بیر گوئه ده آتدی. چاپیق امراه کؤکوندن کسيلمیش نهنگ آغاج کیمی آرخاسی اوسته یئره سربیلدی. اونون قولوندا یاپیشیب سورودولر و هاسارین بؤیرونه اوزان دیلار. آغ خالاتلی ایکی حکیم گلدی. اولونون گوزلرینه، سینه سینه، اورگینه قولاق آس دیلار. اونلارین گؤستریشی ایله چاپیق امراهین آنینا ایکی گوئه ده سیخ دیلار ...

گون ایلمیشدی. یئنیدن سازاق باشلابیردی. کیمسه هاسارین دیبینه یاخینلاشدی و توفنگینی گتیرمک اوچون ایجازه ایستهدی. اونو ایکی روس عسگری سونگونون قاباغینا سالیب ائوینه آپاردی. اوغلان تۆوله نین آخوروندا گیزلندیگی توفنگی گۆتوردو و عسگرلره وئردی. اونو بوراخدیلار. بوندان سونرا جاماعت ایردهلندی، سلاحلارینی گتیریب تهویل وئردیلر. آخشام اوستونه یاخین مسجیدین هیئی بوشالدى.

اوزون قیلینجلی آتلی کومانديرلر قونشو کئندن گتیردیکلری دوستاقلاری مکتبین هیئینده کی کالافایا دولدوردولار. دوستاقلار ائله زند ائتدیلر کی، اونلاری ائله بوراداجا گوللهیه جکلر. امما اونلارا دیمه دیلر. آرادان بیر آز کئچندن سونرا قایماقلی کندنی نین ساکینلریندن ده بیر دسته گتیریب اونلارا قاتدیلار. سیگیرمه قیلینج دایانان آتلیلار، کالافانین دؤرد یانینی کسیدیلر و دوستاقلاری باشا سالدیلار کی، اونلار یولبویو دئییلنلره دانشیقسیز قولاق آسمالی، کئشیکچیلرین سؤزوندن چیخامالیدی لار. کیم بو شرطلری پوزسا، یئریندهجه گوللنه جکدیر. دوستاقلار یولا دوشمک ایسترن آرخادان بیر قادین سسی گلدی:

-دردین آلیم، ائو ساریدان ناراحات اولما. او جاغینی سؤنمه یه، چیراغینی اولزیمه یه قوبارام. بیر هؤرو یومو آغ، بیر هؤرو یومو قارا هؤرمجم، بالالارینی ساخلایاجام.

کیشیلر ائله بیل اورکلندیلر. سیگیرمه قیلینج آلتیندا یولا چیخدیلار. آزاچیق سونرا کئندن آشاغیداکى دؤنگه سینده گؤزدن ایتدیلر.

جاماعت سحر یوخودان آییلیب، پنجره دن بویلاناندا کندی بوش گؤردو. روس عسگرلری گنجه ایکن چیخیب گنتمیشدیلر. او گوندن سونرا قیز-گلین سحر-سحر سویا گئندده تزه ایپک پالتار گئینمه دیلر. زینیت تاخیب سیغالانمادیلار. هئچ کسه، هئچ کیمه قیمقیمی قوشمادیلار، زوم-زومه انتمه دیلر.

دوققوز فصیل

قضا مرکزیندن یولا دوشن فایتون آجی دره یه چاتاندا آتلی میلیسلر توفنگلرینی چیگینلریندن گؤتوردولر. گوللنه یه لوله یه وئریب فایتوندان قاباغا کئچدیلر. یارغانا یاخینلاشیب، قاچاق-قولدورون پوسقودا دایانا بیله جیی یئرلری تاپماق و یول کسن وارسا، قفیلدن اوستلرینی

آلماق اوچون حاضر دایاندیلار. بیر خئیلی سسسیز-سمیرسیز اطرافی دینشه دیلر. نه گلیگئدن واردی، نه ده بیر هنیرتی ائشیدیلیردی. تکجه دره نین دیبی ایله آخان سو شیریلداییردی. بیر آز دا گۆزلهدیلر. سونرا میلیسلردن ایکیسی درهیه ائنیب، تورپاق یوللا آشاعی دوشدو. قالانلاری ایسه بارماقلاری تئیکده قولپونلارا، یارغانلارا گۆز قویدولار. درهیه ائنن آتلارین اول آباق تاپیلنتیسی، سونرا دا نال شاققیلنتیسی ائشیدیلدی. گۆزلهینلر باشا دوشدولر کی، یولداشلاری دره نین دیبینه چاتدیلا، چینقیلیداشلی چایی کئچدیله. بیر آزدان ایسه یوخوشو قالخیب قارشیداکی دیکدیرده گۆروردولر. هامی: بری اوزده کئشیک چکن اتلی میلیسلر ده، فایتونداکیلار دا نفسلرینی دردیله. یول سلاماتلیق ایدی. اگر قاچاق-قولدور اولسایدی، چوخدان مئیدانا چیخمیشدیلا. فایتونو احاطهیه آلدیلار. ایکی میلیس قاباقدا، ایکی میلیس آرخادا، ایکیسی ده یاندا درهیه ائدیله. کله-کۆتور یولدا سیلکلنه-سیلکلنه، هر شیققیلتیدان دیکسینه دیکسینه چایی کئچدیله. دیکدیره قالخدیلا و تئزجه ده ساغا بورولوب خیر یولونا چیخدیلا.

فایتونون کونجونه چکیلن یولداش فتوللایئو کنده یاخینلاشاندا اوناچیلانی تاختا قوبورونو قویدو. فایتونون ایرملی چکیلیمیش گونلو یونو گئری قاتلادی. کونجدن چیخیب قاباغا گلدی و یان طرفه دیرسکلندی.

چؤلر جوجرمک ایسته ییردی. تورپاق شیرملشمیشدی، قوزئیلر ده آلا-تالا قار آغاریردی. کند ائولری نین باجالاریندان بورولا-بورولا قالخان توستولر آز الیمیشدی. فایتون کنده یاخینلاشدی و ایکی مرتبه لی ائوین قارشیسیندا دایاندی، میلیسلر آتدان دوشدولر. یولداش فتوللایئو آیاغا قالخدی.

ائله فایتونون ایچیندهجه اوزون شینئلی نین اوستوندن باغلا دیغی اوناچیلانی یانا چکدی. آشیرماسینی دوزلندی. اولدوزلو پاپاغینی قاشی نین اوستونه ائندیردی. ائله بیل کنده گلهمینی هامییا بیلدیرمک، بوی-بوخونونو گۆسترمک ایسته ییردی.

اینینه رنگی سولموش، قارا رنگلی نیمداش دری پئنجک، داهانی و بورنو دیدیلیمیش چکمه گئیین و اؤزو-اؤزونه مراجعت ائندنه بئله، "یولداش فتوللایئو" دئین بو آدم قضا مرکزینده، ایدار ملرده اؤزونو یوخسول، ایشگوزار و اینقیلابی کومیسار حالینا سالیردی. کندلره چیخاندا ایسه گۆرکمینی تامامیله دیشیر و ایسته ییردی کی، جاماعتی واهیمه لندیرسین.

اونو کند شورا صدری پیلکنین باشیندا قارشیلادی. ایکی الی ایله گۆر وشدو، یول وئردی. اولجه یولداش فتوللایئو، سونرا شورا صدری ایدارهیه کئچدیله. ایچری آلتوران ایدی. اوچ پنجرملی بو ائوین ایکی پنجره سی نین دال تاختالاری قاپالی ایدی. شورا صدری اؤز یازی ماساسینی کونجه قویموشدو. ائله ائله میشدی کی، باییردان ایچری گیرنده اونون هارادا اوتوردوغونو گۆرمک مومکون اولماسین.

یولداش فتوللایئو کئچیب صدرین یئرینده اوتوردو. گوزو قار انلیغا آلیشانا قدر سوسدو. سونرا قیریق دیوانا، بیر ده دیوار بویو دوزولموش سینیق-سالخاق اوتوراجاقلارا باخدی. گوزونو هرله ییب هیس باسمیش تاوانا، قارالمیش دیوار لارا نظر سالدی. ماسانین اوستونده کی چیراغین شوشه سی ده، دمیر سوبانین تروباسی یئرلشدیر یلمیش دیوار دا قارالمیشدی. یولداش فتوللایئو قانریلیب گئری، آرخا طرفده کی دیوارا باخدی. لئنن نین پارچادا توخونولموش شکلینی ده هیس باسمیشدی. قاشقاباغی تورشالدی. شورا صدری ائله بیل اونون اورگیندن کئچهنی باشا دوشدو. یولداش فتوللایئو، احتیاط ایگیدین یاراشیغیدیر. بئله قار انلیق ائله میشم کی، ایچری گیرن منی گورمه سین، آما من اونو گوروم. -چوخ دا قورخاق اولما، آکیشی، دور پنجره لرین تاختاسینی آچ. قوی ایچری نین هاواسی دیشسین. خطریمه دبیرسن، یولداش فتوللایئو، من قورخاق دئییلیم. گنجهلر هامی یوخویا گئندنه یارغانلارین دبیینده، جرهلرده قاچاق-قولدور آختاریرام. -یاخشی-یاخشی، اینجیمه گل یاخین اوتور. قایالی کیشی ستول چکیب اوتوردو و دقتله فتوللایئوین اوزونه باخدی. فتوللایئو یان چانتاسینی آچدی و مؤهورلو کاغیذلاردان بیرینی گوتوروب، خئیلی دقتله باخدی و سونرا ایتیردیگینی سطرلرین آراسیندان تاپمیش کیمی دیللندی: -چوبان کره مہلی سیزین کنددندیرمی؟ -خئیر، یولداش فتوللایئو، بیزیم کئنده ائله آدام یوخدو. -بس، آشیق قار ننت نئجه؟ -اؤده اولار. دوستاقلیقدا یئنیجه قایدیب، - دئی خوندولو تله سیک جاواب وئردی. -گنت، اونو بورا چاغیر. خوندولو درحال آیاغا دوردو. بیر آزدان آشیقی قاباغینا سالیب گتیردی. فتوللایئو اونون سلیقه لی نیمداش پالتارینا باخدی. کیشی قالادان بوراخیلاندان سونرا خئیلی یاخشیلاشمیشدی. فتوللایئو ایلان کیمی اونون اوستونه فیسقیردی: -یئنه قاچاقلارا ساز چالیرسان؟ چالاندا نه اولار. فتوللایئو کیشی نین اطرافیندا فیرلاندی و ایستنه ز ایله گولومسوندو. -کئنچ دفعه یاخانی قورتاردین، آما بو دفعه الیمدن هنج یانا قاچا بیلمه یه جکسن. - فتوللایئو بیردن-بیره جدیلشدی و آشیقین اوستونه قباردی. - سنی کیم قاچیرتدی؟ قار ننت آغا دیکسیندی. الینی کؤینی نین جیبینه سالیب، قاتلانمیش بیر کاغیذ چیخارتدی.

-من قاچمامیشام، منی بوراخیلار .
-کیم؟

-کسه منلی. بو دا منیم آزادلیق کاغیزمدی .
یولداش فتوللایئو آشیغین الینده کی کاغیزی گؤتوردو، دقتله او اوزونه، بو اوزونه
باخدی و سونرا چانتاسینا قویدو .

-یوخلایاریق. اؤیرنریک. سونرا سنه جاواب وئرریک .
یولداش فتوللایئو آشیغین کئچیردیگی هیجانلاردان، اونون تزه دن قالایا
دوشمکدن قورخو غوندان ائله بیل ذوق آلیردی. گاه گولومسونور، گاه دا اووچو
هر یسلدیگی ایله کیشی نین اوست-باشینی، بویون-بوخونونو گؤزدن کئچیریردی .
-دئیسن، ائوده سنه یاخشی باخیرلار. گؤبک-زاد باغلامیسان .
آشیق ایلان چالمیش کیمی دیک آتیلدی، باشی توپیوزا اوخشار یومرو آغاجینی هاوادا
اویئاتدی .

-کیملیگینه باخمارام، باشینی از مر م. منیم گؤبه بییمده سنین نه ایشین وار؟
او غراش !!!

فتوللایئو کاغیز کیمی آغاردی و الینی اوناچیلانین قوبورونا اوزاتدی. اونون
هئیبنتلی و واهیمه ملی سسی دیواردا جینگیلده دی .
-آپارین، آجی درمیه قدر. اوندا آغلی باشینا گلر .
یولداش فتوللایئوین اللری اسدی. آیاغا دوروب پنجره نین اؤنونده دایاندی .
خوندولو آشیغی آپارانان سونرا دا خئیلی اوزونه گله بیلمه دی. او بو طرفین
جاماعتی نین سرت و کؤنتؤیلویونو بیلیردی. بیلیردی کی، بونلار یئری گلنده
سؤزلریندن دؤنمور، اؤلومدن بئله چکینمیرلر .
کئچن ایل بو کنده گلنده عمر کوخانی یانینا - ایداره یه چاغیرتدیر میشدی .
خوندولونو اونون دالینجا گؤندر میشدی. عمر کوخا دئمیشدی کی، بؤیوک کیچیگین
آیاغینا گئتمز، کیچیک بؤیویون آیاغینا گئدر. نه اولار مرکز دن گلنده .
یولداش فتوللایئو مجبور اولوب قوجانین آیاغینا گل میشدی .
عمر کوخا ائیواندا تاختین اوستونده اوتوروب چای ایچیردی. فتوللایئو ایچری گیرنده
یئریندن ترینمه دی. تاختین آشاغی طرفینده اونا یئر گؤستردی. یولداش فتوللایئو
بیر باشا مطلبه کئچدی .

-نییه شیکایت ائلمیرسن، آقوجا؟

عمر کوخا حیرصه ستکان نلبه کینی گئری ایتله دی و قوناغین اوستونه سرتلندی :
-اولا ادبلی اول. قوجا سنین آتاندی. منیم آدیم وار. سونراسی دا اودور کی،
مندن نه شیکایت ایسته ییرسن؟

فتوللایئو دیرچه لن کیمی اولدو .

-نوه نی اولدور ندن. گول کیمی اوغلانی قانینا قلتان ائله ییلر، سیز ده سوسوب
باخیر سینیز. بس اونون قانی یئر ده قالا جاق؟ هاییف آلمایا جاق سینیز؟

-بالا، سن بورایا ایران ایچمهیه گلیبس، یوخسا آرا قاریشدییر ماغا؟ گنت اوزونه پئشه تاپ. اولن ده منیم اوشاغیمدی، اولدورن ده. بورنوزو هر یئر سوخمایین. - آ کیشی، اونلار سینفی دوشمندییر، موزور اونسوردولر. اونلارین کؤکونو کسمک لازیمدی .

عمر کوخا یواشجا آیاغا دوردو. تاختدان دوشدو. فتوللایئو ده بیئریندن دوردو. عمر کوخانین نه دئیجه یینی گؤزلهدی. آغساقال داخیلدن پوسکوروب گلن حیرصینی بوغدو .

-بیزیم طرفلرده دوشمن ده اولسا، قاپییا گلن قوناغا آغیر سؤز دئمزلر .
اونا گؤره خطرینه دیمیرم. یوخسا سنی ایتلرین قباغینا آتیب دیدیک-دیدیک ائلتدییردیم. نئجه گلیمسن، ائله ده چیخ گنت بو ائودن. یوخسا آخیری پیس اولار .
فتوللایئو بونلاری یادینا سالدی و آزابیق ساکیتلشندن سونرا، کئچیب یئنین صدرین یئرینده ایلشدی .

قاییالی کیشی فتوللایئوین ساکیتلشدیگینی گؤردوکن سونرا اوز هیجانینی گوجلہ بوغدو و کوبود سسله سوروشدو :
-بئله بئیقیلدن گلهمیین خئییردیمی؟

فتوللایئو جواب عوضینه بیر آزا جدیلشیب قاییالی کیشیه گؤستریش وئردی :
-کندین فیرقه چیلرینی، جاوان کومسومولچولاری بورا چاغیر. فیرقه اوزک کاتیبی هاردادیر؟ اونو دا تاپدیر .

قاییالی کیشی باشا دوشدو کی، فتوللایئو بورایا بوش-بوشونا گلهمیشدییر. نسه موهوم بیر مسئله وار. اونون اورگینه داممیشدی کی، کندین باشی اوستونده قارا بولودلار دولاشیر .

"الله اوزو آخیرینی خئییره دؤندرسین"، - دئیہ اورگیندن کئچیردی و باییرداکی میلیسلردن بیرینی فیرقه اوزک کاتیبی نین دالینجا گؤندردی .

فتوللایئو یئنین اوزونو قاییالی کیشیه توتدو :

-سلاحلی دستن حاضر دیرمی؟ نئچه نفر دیرلر؟

-ایگیرمیدن چوخدورلار .

-اونلارا دا حاضر دایانسینلار. بلکه لازیم اولدولار .

قاییالی کیشی بو دفعه لاپ احتیاطلاندی .

-قاچاق-قولدور اوستونه گنده جیبیک، یولداش فتوللایئو؟

بو دفعه فتوللایئو دینمهدی. بؤیروندن آسيلمیش چانتاسینی چیخاریب ستولون

اوستونه قويدو، اوراداکي مؤهورلو کاغیدلاردان بیرینی گؤتوروب ورقلهدی .

ایداره نین قاپیسی آچیلدی. اولجه کند فیرقه اوزک کاتیبی، سونرا ایسه

کومسومالچولار اللرینده سلاح ایچری گیردییر. بیر آزا دا کئچدی. شورا صدری نین

اوتاغی آداملا دولدو. ایچرینی توستو-دومان بورودو .

یولداش فتوللایئو هامی نین بیغیشدیغینی یقین ائتدیکن سونرا یئرینی راحتلادی و گیزلی بیر سیرر آچیرمیش کیمی صؤحبتیه باشلادی .
-بو ساعت آداملارینیزی گؤندرین کنده گلیب-گندن یوللاری کسینلر. هنج کسی شنلییه بوراخماسینلار. بیزیم بورداکی دانیشیغیمیزدان هنج کس خبر توتماالییدیر. - او، شینلی نین یاخاسینی آرالاییب نفهسینی دردی. - آرتیق رهبرین دندیکلری نین واختی چاتمیشدیر. قولچوماقلاری بیر صینیف کیمی لغو انتمک لازیمدیر. ایچریدهکی یاشلی کیشیلردن بیر قزنتدن بوکدویو ماخورکا پاپیروسونو بیر-ایکی دفعه سوموروب کؤتویو یئر آندی و استاجا سوروشدو :
-بونو نه تهر ائلهیه جیبیک، یولداش فتوللایئو؟
-چوخ سادهجه. اونلاری آرابالارا دولدوروب لازیم اولان یئر گؤندرهبیبیک .
تورپاغیمیز موزور اونسورلردن تمیزلنهجک .
قایالی کیشی صؤحبتین بو یئر گلهجهیینی گؤزله مه دیگیندن قفیل خبردن دیکسیندی. گوزونون قباغینا چیراق اوشاقلارینی و آلقازاخیلاری گتیردی. حبیس ائلهدی کی، اونلارین باشیندا قار ائلیق وار. امما اوزونو بیلمه مزلییه قویدو .
-بیزیم کنده ده سینفی دوشمن وارمی، یولداش فتوللایئو؟
-وار، اوزو ده لاپ عملیسیندن. ایندی بیز بو گون او دوشمنلری کنده رد ائتمه لی بیک. - اوزونو قایالی کیشیه توتدو. - سن اوز آداملارینی کندهن آغالیق حیصه سینه گؤندر، قوی اورانی احاطه ائله سینلر .
گیرمه لری، گمی یوللاری نین آغزینی کسینلر. گلیب ائله یین اولسا، هنج نه سوروشمادان بیر باش گوشیه توتسونلار .
قایالی کیشی آجی-آجی گولموسوندو :
-کیم گله جک؟ کنده باشیپاقلی، ووروب-توتان کیشی قالیب کی، منیدانا چیخسین؟
صؤحبتین بو یئرینده کئچل خوندولو قاپینی آچیب ایچری گیردی .
کئچل خوندولو شاخ آدیملارلا یئرگیب فتوللایئوین یانیندا ایلشدی .
فتوللایئو آرخادان کؤمک گلیمیش آدام کیمی خوندولونون اوزونه باخدی و قطعیتله دیلندی :
-بو ایشتره اوزون باشچیلیق ائله، اوشاقلاری دا گؤتور آغالیق طرفه گنت .
خوندولو هر شئی بیلیرمیش کیمی هنج نه سوروشمادان آیاغا دوردو و هیته دایانمیش ساحلی کومسومولچولارا ایشاره ائندی و اوزو ده آتین بئلینه سیچرادی .
ایچریده کیلر خنیلی سوسدولار. فتوللایئوین سونراکی گؤستریشینی گؤزله دیلر. فتوللایئو چانتاسیندان چیخاردیغی مؤهورلو کاغیذا خنیلی باخدی و بیردن آیاغا دوروب شینلی نین یاخاسینی دویمه دی .
-واختدیر، گندک .
بیر آزدان ایدارهدن اوز اقلاشان آتلی ساحلی دسته کندهن آغالیق شنلیگینه طرف اوز توتدو .

گوللو خانیمین قولاغی آلمیشدی کی، قونشو کندلردن آداملاری ائولی-ائشیکلی، آروادلی-اوشاقلی آرابالارا دولدوروب هاراسا گوندریرلر. اونلارا یورغان-دوشک، پالتار-پالاز گوتورمهیه ده ایجازه وئرملرلر. آدامباشینا جمعیهسی ایکیجه پود یوک گوتورمک اولاردی. گوللو خانیم گنجهلر سحره قدر یئری نین ایچینده قیوریلیر، هر شیققیلتیبا دیکسینیر، بیر شئی اولان کیمی آیاغا دوروب اوتاقدان گزینیردی. گلینلردن خلوت یاختانلاری آچیر، بوخچالاری بیر-بیغیش اندیردی. وزندن یونگول، قییمتدن آغیر شئیلرینی آیریجا بیر احتیاطلا پالتارلاری نین عاغیلا گلمز یئرلرینده گیزلهدیردی. اونون اورگینه داممیشدی کی، ائولری نین باشی اوستده قارانلیق وار. ایکی گون بوندان اول ایسه قاییالی کیشی اونلارین یانینا گیزلینجه آدام گوندرمیشدی. اوزو اورتایا چیخا بیلیمیردی. کندده مین گوز، مین چوغول وار ایدی. جاماعتین یاریسی نین بیر آیاغی گنپودا، بیر آیاغی دا کندده ایدی. شنلیکده بیر یی آسقیران کیمی شهر خبر توتوردو. او، گوندردیگی آدامان گوللو خانیمایسمار لامیشدی کی، حاضرلیق گورسون، دئیسن، اوزاق صفره چیخاقلار. قاییالی کیشی بو ائوده چوخلو دوز-چورک کسمیشدی، حاقی-سلامی ایتیرمک ایستمیردی. گوللو خانیم گلینلری یانینا چاغیردی.

-گندین، خلوتجه ال-آیاغینیزی بیغیشدیرین. اوشاقلارا ایستی پالتار گوتورون. اوزونوز ده قییمتلی نینیز وارسا، اچاتماز، گوزگورمز یئرلرده گیزلهدین. اوزونوزو ده ائله آپارین کی، گویا هنج نهدن خبریم بوخودور.

گلینلر دینمز-سؤیلهمز قاییانالاری نین تاپشیر بیغینی یئرینه یئتیردیلر. اثرتهسی گونو ساج آسیب چورک بیشیردیلر. خورجونلارا بیغدیلار. بیر قارین یاغ، بیر موتال گوتوردولر. قیشدان قالما قووورمانی خورجونا قویدولار. گوللو خانیم اوغلو شمیددین گوشلندیکن و حسن آغانین قاچاقلارا قوشولماسیندان سونرا بیلیردی کی، بو کندده سلامات یاشایا بیلیمهجهکلر. دوز اون بنش گون بوندان اول جنیران چولده کی قویون سورولرینی، مال-قارانی، ایلخینی آپارمیش، "بونلار داها کولخوزوندور" دئمیشدیلر. گوللو خانیم نه ائده بیلردی. ائوده باشیپاقلی قالمامیشدی.

فتوللایون دستهسی گلنه قدر کئچل خوندولو آرابالاری قوشدوردو. گوللو خانیمین گوستریشی ایله گلینلر یوکلی آرابالارا دولدوردولار. بیر-ایکی دست یورغاندوشک، اوشاقلارا ایستی پالتار گوتوردولر. دونن بیشیردیکلری چورگی خورجونا قویدولار. گوللو خانیم یاددان هنج نیی چیخار تاماغا چالیشیردی. الی بئلینده هیتین اورتاسیندا فیرلانیر، ائولری نین اطرافینی کسدیرن ساحلی آداملارا فیکیر وئریردی. یولداش فتوللایون دستهسی گلنده ده حالینی پوزمادی.

گلینلر کومکلشیب بیر کیسه اونو آرابایا قویماق ایسته دیلر. بونو گورن کئچل خوندولو حیرصله اونلارین اوستونه قیشقیردی:

-بو ندی؟! بلکه چوواللاری دا آرابایا دولدوراق؟ یایلاغا زادا ها،
گنتمیر سینیز؟
گالینر اونا فیکیر وئرمه دیلر. کئچل خوندولو یهرین قاشیندان ایلیب
توفنگین لوله سی ایله کیسه نی کنار ایتله دی. آخ اون اطرافا داغیلدی. گوللو خانیمین
زهملی سسی گلدی :
-ه، آ کئچل قوروم ساخ، آرواد-اوشاغین اوستونه نه کیشیله نیرسن؟
-آغزینی تمیز ساخلا، آی قاری .
-قاری آنادیر، باجیندیر. منیم آدیم وار .
-بیلیرم. آما داها سنین خانیملیغین گنندی .
گوللو خانیم گؤتوره بیلدی کلری شئیرلی بیغدیقدان سونرا آرابایا مینمزدن
اول اوزو کوره باخان سامانلیغین اوستونه چیخدی. الینی بئلینه قویوب کورون
ساحلینه ائنن یاشیلیق لارا، ایری-اویرو جیغیر لارا، سویا ائنن قیز-گلینه تاماشا ائتدی .
کؤرپه لیکدن گزیب دولاشدیغی بو یئرلرین انله بیل اترینی سینه سینه دولدوروب
ساخلاماغا چالیشدی. سو یولوندا، یارغانلارین آلتیندا قیزلار لا دئییب گولویو گونلری
خاتیرلادی. آغالیق شنلیگی نین قیزلاری کورو اوزوب او تایا کئچن، مئشه دن جیر آلمارمود
بیغار. قارا بولاغین سویوندان ایچیب کورده چیمیشردیلر. گوللو خانیم سو
پریلری کیمی چایدا چیمن، اوخویوب زومزومه ائدن و اؤز بدنلری نین
گؤزللیکلرینه حئیران قالان بو قیزلارین چوخ واخت باشچیسى اولاردی. بضا ساعتلار لا
گوللو-چیچکلی تالالارین اورتاسینداکی پالید آغاجلاری نین کؤلگه سینده ایلیشیب
قیر قوووللارین، مئشه خوروزلاری نین سسینه قولاق آسماقدان دویماز دیلار. گوللو
خانیم بیر آنداجا خیالن او گونلره گننید قایتدی. کؤکسونو اؤتوروب قوللارینی
سینه سینده چارپازلادی. گوزونده گیلهلنن یاشی سینه سینه آخیتدی. سونرا هیته دوشوب
آستاجا آددیملار لا ائیوانا چیخدی. کئچل خوندولو اونا آجیق لاق، آروادی گئری
قایتارماق ایسته دی. بونو گورن قایبالی کیشی حیر صلندی .
-ه، نه اینصافسیر آدامسان. قویسانا آرواد ائو-ائشگی ایله حاللاشا .
بلکه بیر ده بورالاری گؤرمه یه جک .
گوللو خانیم ایچری کئچدی. بیر-بیر اوتاقلار باخدی. دیوارا وورولموش خالیلار،
دؤشه مهیه سریلیمیش گبه لره باخدی، یوک یئرینه یاخینلاشدی. اوغلانلاری گنده دن
سونرا آیریجا ساخلادیغی و هر آخشام، هامی یاتاندان سونرا گیزلیجه قوخولادیغی ایپک
یورغان-دؤشیمی قوجاقلادی. او هر گون بو یورغان-دؤشکدن بالالاری نین قوخوسونو
آلیردی، عطیر ساچان قوخوسونو. ایندی ده انله ائله دی. یورغان-دؤشیمی قوجاقلایب دؤندؤنه
اؤپدو، قوجاقلادی. اورگینه داممیشدی کی، بیر داها الی بونلار توخونمایاجاق .
بالالاری نین اترینی بیر داها دويا بیلمه یه جک. بیردن اونو دلی بیر آغلاماق توتدو .
یورغان-دؤشیمی قوجاقلایب چینی قالخا-قالخا هیچقیردی. سینه سینه

دولموش دردی-قمی گۆز یاشی ایله آخیتدیقدان سونرا یوک یئریندن آرالاندی .
بدن نوما گوزگونون قاباغیندان کئچنده اؤزونو تانیمادی. بیرجه آنین ایچینده
یوماق کیمی بوزوشموشدو. اؤزونه توختاقلیق وئردی، اوست-باشینی دوزلندی. گۆز یاشینی
قوروتدو. ایسته مەدی کی، دوشمن اونو بئله سینغین گۆرسون. قاپیدان چیخاندا کۆکسونو
اؤتوردو و قورولو قویوب گئتدیگی ائوینه سون دفعه باخدی .

گوللو خانیم ایچریده ائو-انسیگی ایله حالالاشانا قدر باییردا ات بئلینده
دایانانلار اؤز اورکلرینده هر شئی بؤلوشدورموشدولر. اونلار صبیر سیزلیکله
آرابالارین یولا دوشمەینی گۆزلەییردیلر. گوللو خانیم اؤزونو سیندیرمادی، شاخ
آدیملارلا یئرگیب آرابایا چیخدی و الی بئلینده آباق اوستونده دایاندی .
کئچل خوندولو دا ائوین اطرافینی دولاشدی و بیردن گۆردو کی، حسن آغانین
بالاجا اوغلو سؤهراب تزه بیر آرابا تکرینی تؤولەنین بؤیرونده گیزلتمک ایسته ییر .
آتینی بیرباش اونون اوستونه سوردو. اوشاغی قامچی ایله بودارلادی. گوللو خانیم بونو
گۆردو و الینی کمری نین آلتیندا گیزلتمدیگی ناقانا اوزاتدی. ایستەدی گوشلرین
هامیسینی اونون سینەسینه دولدورسون. آنی اولاراق آراباداکیلارا باخدی. ایندی آلقازاخ
اوشاغیندان باشیپاقلی قالمامیشدی. بو نسلین آرواد-اوشاغین اومیدی تکجه اونا ایدی .
نسلی باشسیر قویماق اولمازدی .

کئچل خوندولونون اوشاغی دؤیمەسینی بایاقدان ماریغا یاتان آلان دا
گۆرموشدو. او، اولجه زینگیلدهدی، قاباق آباقلاری اوستونده سورونه-سورونه آرخادان
اونلارا یاناشدی و بیردن آتین بئلینه سیچرادی. خوندولونون بوینوندان یاپیشیب
یهردن سالدی. سونرا خیرتدهییندن یاپیشدی .
اوشاغین دا اؤز تدبیری وار ایمیش. آلان کئچل خوندولونو آتدان سالان کیمی
آخشامدان ائوین زیره میسینه بیغدیگی نفت تۆکولموش اوتا اود ووردو و قاچیب آرابایا
میندی .

چیراقلیلارین آرابالاری چوخدان خیر یولوندا ایدی. یولداش فتوللائیون ایشارەسی ایله
آلقازاخلیلارین کۆچو ده خیر یولونا یاخینلاشدی. گوللو خانیمگیلین ائوینی بیردن آلوو
بورودو. اطرافداکیلار اؤزونه گلنه قدر یانان ائولرین چاتیرتیسسی و توستو قاریشیق
آلولاری گۆیه قالخدی. ائوین اطرافینی کسن ساحلی دسته اؤزونو ایتیردی. یولداش
فتوللائیو تلاشلا کۆمهیه آدام چاغیریرمیش کیمی اطرافا بویلاندى .
-خوندولو هانی؟! -

اونو آختاردیلار و درده خیریلدایب سون نفەسینی آلدیگی یئرده تاپدیلار .
گۆردولر کی، بوغازیندا دیش یئرلری وار. اطرافا بویلاندىلار و آلانین کوره
آتیلدیغینی گۆردولر. اونون آرخاسینجا دوشوب گوشیه باسدیلار. ایت چایی اوزوب جلهیه
کئچدی. سونرا دا چیلکنلرین آراسی ایله گۆزه گۆرونمەدن مئشهیه آدلادی .

اؤ چاتیرتی ایله یانیب سؤندو. سورگون آرابالاری خیر یولونون دؤنگه سینده گؤرونمز اولدولار. ائله بو زامان منشدن اولارتی سسی گلدی، آجی بیر اولارتی. بو، آلا نین سسی ایدی. سحره یاخین اونلارین آراباسینی کیچیک بیر قضا دمیریول ستانسیاسی نین اوجقاریندا قاتارلاشان قلمه لرین کؤلگه سینده، احتیاط یولوندا دایانمیش واقونلارین یانیندا ساخالادیلار. کنشیکچیلر آرابانین اطرافیندا فیرلاناراق، ایچینده کیلره دوشمیی امر انتدیلر. مورگولشن اوشاقلار، آروادلار اویاندیلار و بیر خنیلی هارادا اولدوقلارینی باشا دوشمه دیلر .

بوتون یولوبو گؤزونو قیریمایان گوللو خانیم یوخوسونو داغیتماق اوچون آزاجیق دیکه لیب گرنشدی و آرابادان یئره دوشدو. توز-تورپاقلی یوک واقونلاری دئیهمسن چوخدان دولموشدو. گوللو خانیم حیسس انتدی کی، یاخین کندلردن سورگونه گؤندرینلری اثرکندن گتیرمیش و واقونلاردا یئرلشدیرمیشدیلر. ایندی قاپیلاری کیپ باغلانمیش واقونلارین آغزیندا گزیشن توفنگلی کنشیکچیلردن باشقا هنج کس یوخ ایدی .

اونلارین آرابالاری قاتارین یانیندا دایاندیقدا میلیس پالتاری گئییمیش بنش-آلتی کیشی درحال یاخینلاشدیلار. اونلاردان بیرى چیراقلیلارین آداملارینی، سونرا گوللو خانیمی تپهدن-دیرناغا سوزدو و نهدنسه اونا "سبز بو واقوندا گنده جکسینیز"، - دئییه قاپیسی آچیق اولان واقونو گؤستردی . گوللو خانیم چیراق اوشاغینا ایشاره انتدی . -قویون، بونلار دا بیزنن بیر یئره گنتسینلر .

کیشی گوللو خانیمین اوجا بوی-بوخونونا دقتله باخیب راضیلاشدی. سونرا یانینداکیلارا گؤستریش وئریب تله سیک اوزاقلاشدی . سحره یاخین داها دا شفافلاشان آیین ایشیغیندا واقونون ایچی آیدینجا گؤرونوردو. هر طرف توز-تورپاق و چیرک ایدی. گوللو خانیمین گؤستریشی ایله اوز نوله ری و گلینلری، ائله جه ده چیراقلیلارین اوشاقلاری واقونا چیخدیلار. آرابادان گؤتوردوکلری سوپورگه ایله دوشمه منی تمیزله دیلر. سونرا یئره کیلیم سالدیلار . آراباداکى شئیلری داشیب بیر کونجه بیغدیلار. بوندان سونرا گوللو خانیمین الیندن توتوب آسما پیلکنله واقونا قالدیردیلار. گوللو خانیم ایچری بیغیلمیش شئیلره، واقونون او بیرى باشیندا یئرلشن چیراق اوشاغی نین آداملارینا دقتله باخدیقدان و موعیین گؤستریشلر وئردیکدن سونرا: "پالتار-پالازینیزی، قابقاغینیزی سلیقه-سه مانلا بیغین، دئیهمسن یولوموز اوزون اولاجاق"، - دئییب دؤشکجه سینی، موتکجه سینی کیلی

مین اوسته سالدیردی. او اوزو ده حیسس ائتمیشدی کی، اوزون یول گنده جکلر. اونا گوره ده، ایندین یئرینی راحتلیق بیری .

اونلار واقونا دولوشدوقدان و آرابالار گنتدیکن سونرا خنیلی ساکیتلاشه بیلمه دیلر. اوشاقلار ایلک دفعه دمیریولو گوردوکلرینه، واقونا میندیکلرینه گوره سئوینیر و یول دیشنلرین آرابیر چالدیقلاری فیت سسیندن لذت آلیردیلار . هر شئی یئر بیئر اندیلدیکن سونرا بیر میلیس نفری انهمالجا باشینی قاپیدان ایچری سالدی و اوزونو گوللو خانیم توتدو :

-خانیم، قاب-قاجاغینیز وارسا، اوزونوزله چوخلو سو گوتورون. یولونوز اوزاق

اولاجاق .
گوللو خانیم اونون سسینده کی مهربانلیقدان باشا دوشدو کی، کیشی نین
سورولنره اورگی یانیر .
-سویو هاردان گوتورک، دردین آلیم؟ - دئییه سوروشدو .
-گلین گؤستریم .
درحال سنکلری گؤتوردولر . واقوندان تۆکولوشوب کیشی نین موشاییتی ایله اوستونه
"کیبیاتوک" یازیلیمیش سو بوروسونا یاخینلاشدیلار .
-باخ، بو قاینانمیش سودو . قابلارینیزی دولدورون . ایر باشقا بوش قابینیز
وارسا، تئز گتیرین گلین، سیزی گؤزله بیرم .
سامووار، جور دک و وئدرملری ده سوینان دولدوردولار .
بایاکی آداملار دسته ایله گلدیلر، هامی نین ایچریده اولوب-اولمادیغینی
بوخلادیلار و سونرا قاپینی چکیب باغلادیلار . گوللو خانیم باشا دوشدو کی، زیر زه لر
جینگیلده دی و قیفیل شاققیلدادی .
هره بیر طرفده اؤزونه یئر ائله دی و آزاجیق سونرا سحر مورگوسو واقونو
بورودو . بیر گوللو خانیم اویاق قالدی، بیر ده اونون گلینی .
گوللو خانیمین بویوک اوغلونون نچه ایلدن بری ائولندیگینه باخمایاراق اوولادی
اولموردو . نه قدر نریر-نیاز دئمیش، قوربان کسدیرمیش، پیره گندیب دعا
یازدیرمیشدیلسا دا، خئیری اولمامیشدی . آما چوخ قریبه ایدی کت، کنده ایشلر
قاریشان زامان گلین بیردن-بیره حامیله اولموش و اوغلان دوغوموشدو . عائله نین
سئوینجی یئر-ه-گؤیه سیغمیردی . بلکه ده ائله بونا گوره شمیددین قارداشی حسن آغا
ایله گنتمه میشدی . او، یوردوندا قالاچاق اوغلونو بویوتمک آرزوسو ایله یاشاییردی .
آنچاق اونو گنجه آپاردیقدان و گئری قاپیتما دیغیندان گلی نین اورگی اوشاغین
اوستونده نانه یارپاغی کیمی اسیردی . او، هر شئی اوتوموشدو . ائی-ائشیگی یاددان
چیخارتمیشدی . فیکری-ذکری کورپه سی ایدی . گوندوزلر پروانه کیمی باشینا فیزلانیر،
گنجه لر ده گؤزونه یوخو گنتمیر، اونون کنشیگینی چکیردی . گوللو خانیم گلی نینی و
نوه سینی گؤز آلتی سوزور، اونلارا خلوتی گؤز قویور، اوغرون-اوغرون ایزله بیردی .

او، اوزه وورماسا دا، گلیندن داها چوخ ناراحتلیق کئچیریردی. او غلنون یوردوندا قالاجاق بو اوشاقلا نفس آلیردی. اونون سسی چیخان کیمی اورگی دویونوردو. تنز-تنز اللرنی گۆیه قالدیریب "ائی یئری-گۆیو یارادان تاتری، سن بالامین یوردوندا جوجرن بو کۆرپهنی اوزون خطادان-بلادان خلاص ائله. ایراق جانیندان، او غلومو سونسوز، یوردونو بوش قویما. گۆرونور، بالامین باشی الینده دئییل، سلامات اولسایدی، ایندییهجن بیر خبری چیخاردی. الله مردیمزار لارین ائوینی بیخسین. منیم بالام کیمه نه پیسلیک ائله میشدی؟ "

ایندی واقوندا، کونجه، دۆشکجه اوستونده اوتوران گوللو خانیم گلی نیندهن گۆزونو چکیر و اونون اوشاغی نئجه یورغانا بوکدویونه، نئجه سینه سینه سیخدیغینا، نفه سینا اوشاغین اوزونده نئجه گزديرديگینه، عطیرلی شاماما قوخولایان کیمی، نئجه قوخولادیغینا گۆز قویوردو. گلین ایسه بونلاردان خبرسیز ایدی. او، اوشاقدان باشقا هئچ نه گۆرمور، اوشاغین میشلیتیسیندان باشقا هئچ نه ائشیتمیردی. واقونلار سیلکلندی. پارووز ایچینی آریتلایب گهیلتی ایله ترپندی. یوکون آغیرلیغیندان فیسیلدادی و تکرلر رئلسین اوستونده فیرلانیب اوزونو برکیندی و قاتار آستا-آستا ترپندی.

گوللو خانیم باشا دوشدو کی، دئیسن، بو گندیشین ائل-اوبادان همیشه لیک آیریلدیلار.

قاتار 3 گون، 3 گنجه یول گئتدی. واقونون هاواسی کسيفلشدی. یولبویو ایچریدن قاپینی ها دؤیدولر، ها خاهیش ائتدیلر، اونو بیر آزجا آچسینلار، آنجاق باییردان بیرجه جاواب ائشیتدیلر: "ئی پولوژئنو". گوللو خانیم بو سرت سؤزلردن باشا دوشدو کی، ایندی قاتاری موشاییت ائدلر ذوله پاپاق عسگرلردی. اونلار "ئی پولوژئنو" دئییه قیشقیردیقلاری زامان واقونلارین آغزیندا ایتلر سس-سس وئریب هوروشوب تاختالاری جیرماقلا بیردیلار. قاتار هر دن بیر هارداسا دایاناندا بئله قاپینی آچمایان عسگرلر حیرصه نیب توفنگین قونداغی ایله قاپینی دویجله ییب حتی جاماعتی قورخوتماق اوچون گۆیه آتش ده آچیردیلار.

بیر هفته دن سونرا گوللو خانیم گیل باشا دوشدولر کی، هئچ یئرده واقونلار دایانمایاجاق و آیر-حیا ایته جکدی.

واقونون اورتاسیندان پرده چکدیلر. اوشاقلار، ائله بؤیوکلر ده کونجه ایری قازان قویوب، اوتانا-اوتانا، حتی آغلیا-آغلیا طبیعی احتیاجلارینی اؤده دیلر.

واقونون هاواسیندان باش چاتلاماغا باشلادی. باییردان ایسه بیرجه سس ائشیدیلیردی. "ئی پولوژنو"، دالینجا دا ایت هورمه سی ...

بیر گون گلین کورپه سینی قوجاغینا آلیب، آغزیندا یاشماق قاییناناسی نین یانینا گلدی. اوشاغی گوللو خانیم گورستدی. ننه نومه سی نین خومار گوزلرینه، قییمیشان دوداقلارینا، چاتماقاشلی بیاز صیفتینه دقتله و فرحله باخدی. گلین قاییناناسی نین دوداقلاریندا عومرونده ایلك دفعه تبسسومه بنزر بیر شئی گوردو. بیر آز دا اورکلندی .

-آنا، گلسنه بو اوشاغین آدینی عوض قویاق .

گوللو خانیمین دوداغینداکی تبسسوم یوخا چیخدی. قاشقاباغی توكولدو و صیفتینی سرت بیر ایفاده بورودو. اونون سسینده ده بیر سرتلیک حیسس اولوندو . -بو آد هاردان آغلینا گلدی؟ اونون آتاسینا نه اولوب کی، آدینی عوض قویوروق . منزیل باشینا چاتاریق، اوزوم اونا آد دا قویاجام، قوربان دا کسه جم . گلین کور-پنشان گنری قاییتدی .

همیشه آناسی نین قویوندا میشل-میشل یاتان اوشاق بیر گنجه سحره قدر آغلادی. گلین نه قدر لایلا چالادی، اوشاغی سینه سینه سیخدیسا دا، ساکیتلشدیره بیلمه دی . گوللو خانیم باشا دوشدو کی، کورپه یه نسه اولموشدو .

اوشاغین زاغیلتیسی گنتدی که چوخالیر و سسی واقونو باشینا گوتوروردو. بو سس آرادان خئیلی کئچدن سونرا گوجلنه نفس آلان کورپه نین هیچقیر یغینا چئوریلدی و سحره یاخین تامام کسیلدی. گلین ده اوشاغی قوجاغینا سیخیب اونون اوزونه تاماشا ائدیپ ساکیتلشدی. گوللو خانیم دا آراحیق راحتلاندى .

هاوا آچیلدی، گون خئیلی قالدی. واقونون ایچی ایشیق لاندی. آنجاق نه مورگوله یین گلی نین سسی گلدی، نه ده اوشاغین. گوللو خانیم انهمالجا آیاغا دوروب اونلارا یاخینلاشدی و گوردو کی، اوشاغین گوزلری حرکتسیر حالدا تاوانا زیلنمیشدی و آغزی آرجا آرالانمیشدی. دونیا گورموش آرواد باشا دوشدو کی، کورپه آناسی نین قوجاغیندا جانینی چوخدان تاپشیرمیشدی .

هنچ کسه سنزدیرمهن، ساکیتجه، ایچین-ایچین آغلادی، گوز یاشلارینی سینه سینه آخیتدی. بیر آز اوزونو توختاتدیقدان سونرا ایلیب اوشاغی گلی نین قوجاغیندان آلدی. گلین دیکسینیب یوخودان آیلدی و کورپه سینی قاییناناسی نین قوجاغیندان گوتورمک ایسته دی. گوللو خانیم اوشاغی آناسینا وئرمدن اول گلی نین صیفتینه انله بیر ایفاده ایله باخدی کی، آرواد سارسیلدی. گوزونو زیلله ییب اوشاغا و صیفتی تونج کیمی بوزارمیش قاییناناسینا باخدی و باشا دوشدو کی، بالاسی یوخدو. الینی اوزادیب ساچینی یولماق، اوزونو جیرماق و هارای سالیب دونیانی باشینا بیغیب، هامینی دردینه شریک ائتمک ایسته دی. آما گوللو خانیمین سرت صیفتینی و سرت باخیشلارینی گوردو .

-کیشی قیزی اول، دوست وار، دشمن وار!
واقونون کونجونه دؤشکجه سالدیلار. اوشاغی اورا اوز اتدیلار. بوتون یولویو
احتیاطلا ایشلتدیکلری سویون قالیغی ایله یودولار و کفنلهدیلر. بوندان سونرا
واقونداکیلار - آلقازاخ و چیراق اوشاغی نین آدمالاری کۆرپه نین اوستونده ایچین-ایچین
آغلاشدیلار. قاپینی ایچریدن دؤیدولر. بایریدان عینی سس ائشیدیلدی. "ئی پولوژئو."
سونرا دا واقونو جیرماقلایان ایت هوردو. ایچریدن بیر تهر باشا سالدیلار کی، آدم
اؤلموشدور .

آرادان خئیلی کئچدی. قاتارین سرعتی آزاجیق آزدی. قاپی آرالاندی. دردن
کئیمیش گلین داش کیمی قورویوب یئرینده قالمیشدی .
گوللو خانیم مئیبتی قوجاغینا آلیب آزاجیق آرالانمیش قاپییا یاخینلاشدی و ائله
زنن ائندی کی، واقون دایاناجاق، اونلار یئره تۆکولهجک و اوشاغی اؤز اللری ایله
باسدیراجاقلار. آنجاق اوشاغین مئیبتینی اونون الیندن آلدیلار، قاپی درحال اؤرتولدو و
تانیش سس ائشیدیلدی: "ئی پولوژئو..."

گوللو خانیم ایکی گون یاتمادی. گلی نینی گؤزدن قویمادی. گلین ائله بیل
کئیکمیشدی. دئیسه سن، باشینا هاوا کلمیشدی. گوللو خانیم گوردو کی، گلینی الینه
کئچن پارچالاری بورله ییب بوکدو، اوشاغین پالتارینی اونا گئیندیردی و قونداق کیمی
قوجاغینا آلیب سینه سینه سیخدی .
گلین اوشاقلا اویناییر، گولور و اونا آرامسیر لایلا چالیردی. اونون اوخودوغو شیرین
اوخشاملار گوللو خانیمین سینه سینه دئشیک-دئشیک ائدیردی .

"بالاما قوربان آچالار،
بالام هاواخت ال چالار .
بالاما قوربان اینکلر،
بالام نه واخت ایمکلر ."
گوللو خانیم گلی نینین سحرهجن عینی لایلالاری، اوخشاملاری دئدیگیندن
واقونداکیلارین دا یاتا بیلمه دیگینی گورور و گلی نینه ساکیتجه اویود-نصیحت
وئریردی: " قیزیم، سس سالما، قوی اوشاق یاتسین. گور مورسنمی، تیغیل یئنیجه یوخویا
گئدیپ ."

قایناناسی نین بو سوزلریندن سونرا گلین اسکین دوزلتدیگی اوشاغی سینه سینه
باسیب مورگوله بیردی .
بیر گون گوللو خانیم گوردو کی، گلی نین ده سسی گلیمیر. همیشه سحر تئزدن
اویانان و "کۆرپه" سینه لایلا چالان گلین ترپنمیر. آروادین اورگی تیزهدی و گوردو
کی، گلین "کۆرپه" سینی باغرینا باساراق کئچینمیشدی ...
یولون هاراسینداسا قاتاری دایاندیردیلار، یانلاریندا بوینو زنجیرلی ایت اولان
کئشیکچیلر واقونا یاخینلاشدیلار. قاپینی آچیب جنازه نی گوتوردو

لر. واقونداکیلار مئیبتین دالینجا دوشمک ایسته دیکده قاپی شاققیلیتلی ایله اؤرتولدو و
عینی تانیش سوز ائشیدیلدی: "ئی پولوژئو ."

گوللو خانیمین یادیندا قالان، اوجسوز-بوجاقسیر منشه لیک، بیر ده گلی نینین ذوله
پاپاق عسگرلرین سورویوب واقوندا سالدیقلاری مئیبتی قالدی .
اونلاری منشه کنارینداکی اوجقار بیر ستانسسیادا واقوندا دوشوردوب، دؤرد تکر

آرابالارا دولدوردولار و مئشه‌نین درینلیگینه گتیردیلر. بورادا اطراف‌ی تیکانلی
مفتیلرله چیرلنمیش داخمالار وار ایدی. گلنلری داخمالارا بؤلوشدوردولر .
اون فصیل

کسه‌منلی نین آتلی دسته‌سی نالتوکن یایلاغینا قالخیردی. او بیلیردی کی، بو ایل ده
کند جاماعتی نویلو بولاغین اوستونده دیهلرینی قورموشلار. اونون مقصدی همین
دیهلرین هندورینده دولاشان، بیر تهلوکه‌اولان کیمی قاچیب مئشه‌لرده
دالالانان قاچاقلارین باشچیسی حالای بیله گوروشمک ایدی. حالای بی هنج کسه
دییب-توخونمادیغیندان اوزوندن آرخایین ایدی و بینهلرین اطرافیندا باشینی
گیرله‌بیردی. کسه‌منلی بو یاشلی و گوزل معلمین نه اوچون چوللره دوشدویونو
تام آیدینلیغی ایله آنلایا بیلمیردی. قصادا قاچاقلارین سایى چوخالیردی. بئله گنتسه،
کندلرده حورمتلی آدام قالما‌یاجاق، هامیسی مئشه‌لره، داغلارا چکیلجه‌کدی .
کسه‌منلی قرارا آلمیشدی کی، حالای بیی اوزه چیخارتسین. انله بو مقصدله ده
یایلاغا قالخیردی. یوللار قورخولو ایدی. کسه‌منلی اوز دسته‌سی ایله مئشه‌نین خلوتی
جیغیرلاری ایله ایره‌لیه‌بیردی. یایلاغا قالخدیقجا هاوا تمیزله‌نیر و آدام نفس
آلماقدان دویموردو. او، اوللر ائل یایلاغا کؤچنده داغا قالخار و انله بیرلیکده
آرانا دؤنردی. آما نچه ایل ایدی کی، بو طرفلره آیق باسا بیلمیردی .
مئشه قورتاردی. یایلاغین چمنلیگی، گوللو-چیچکلی یاماجلاری گوروندو. دیهلر
نویلو بولاغین اوستونه سپه‌لنمیشدی. لاپ کناردا بالاجا بیر آلاچیق وار ایدی .

کسه منلی بو چادیرین حالای بیین اولدو غونو زنن ائتدی و آتین باشینی قانیریپ او طرفه سوردو. هاردانسا قایلارین دیبندن چیخان توفنگلی آداملار اونلارین یولونو کسدیلر. چاخماقلار شاققیلدادی .

-کیمسینیز، هارا گئدیر سینیز؟

کسه منلی جیلووو چکیب آتی ساخلادی .

-حالای بیی گورمک ایسته ییریک .

-حالای بیی کیمدیر، آ کیشی؟

-سیزین باشچینیز. اونا دئیین کی، کسه منلی سنی گورمک ایسته ییر .

قاچاقلار اوز لرینی بیلمه مزلییه وورسالار دا، حالای بیین یانینا گتدیلر و

کسه منلی نین اونا گورمک ایسته دیگینی سؤیله دیلر .

حالای بیی توفنگ قوجاغیندا موتککه یه سؤیکنه رک مورگوله ییردی. اونا سویوق

دیمیشدی. ایختیار چاغیندا داغدا، درده دولاشا بیلمیردی. کسه منلی نین آدینی

ائشیدنده آیاغا دوردو و اوزونو کنشیکچیلره توتدو .

-بوراخین گل سین !

کسه منلینی دیهنین یانینا گتیر دیلر. آتینین جیلووونو توتدولار. کابی کیشی

ایچری گیردی. دیهنین اورتاسیندا آیق اوستده دوران حالای بیی ایله قوجاقلاشدیلار. بیر

خئیلی بئلهجه دایاندیلار .

حالای بیین گؤستریشی ایله قاچاقلار بالاجا سوفره آچدیلار، اورتالیغا چای-چورک

قوبدولار. کسه منلی حالای بیین سولموش بنیزینه، قیرخیلما میش اوزونه باخدی و

آستادان سوروشدو :

-نئجه دولانیر سان؟

حالای بیی کؤنولسوز جاواب وئردی :

-اوزون گورور سن ده. قوجا واختی چؤلره دوشموشم .

-آخی، سنی یئریندن، یوردوندان کیم اویناتدی؟

حالای بیی جاواب عوضینه الینی پننجی نین دؤش جیبینه اوزاتدی و اورادان ال

بویدا گؤی بیر کیتابچا چیخارتدی .

-رهبرین آلتی شرطینی اوخوموسانمی؟ ستالینی دئییرم. اوردا یازیلیب کی، "اؤز

کادرلاریمیز یئتیشنه قدر کؤهنه متخصصلردن ایستیفاده ائده جیبیک ."

جاوانلارین هر هسی بو کیتابچادان بیرینی گؤتوروب ایجلاساردا، بیغینجاقلاردا،

درسلرده اوستوموزه قیشقیریرلار: "سیز کؤهنه ضیالیلار سینیز. هله لیک سیزدن ایستیفاده

اؤدیریک. اؤزوموزونکولر یئتیشن کیمی سیزین هامینیزی قوواجاییق!". حتی درسینی

بیلمه یین طلبه لردن بیر ی صینیف اوشاقلاری نین قارشیسیندا منیم اوستومه قیشقیردی :

"حالای بیی، سنین مولکدار طبیعتین ایستیمیر کی، منیم کیمی کندلی بالاسی علم

صاحبی اولسون. آما اونوتما کی، منیم سنی پارچالایاجاق قدر ایتی دیشلریم و

دیرناقلریم وار! ایندی سن اوزون سؤیله، کابی، من بئله آداملارلا نئجه دولانیم؟

کسه منلی دقتله اونا قولاق آسدی و آستاجا گولومسوندو .
-منشه چاققالسیز اولماز، حالای بی، سن هر گده-گوده نین سوز و ندن نییه
اینجی گیرسن؟!
-من گده-گودهلرین سوز و ندن اینجیمیرم، اونلاردان قورخورام .
اونلار ره برین آلتی شرطینی اساس گوتوره رک نه اویون دئسن، چیخاردا بیلرلر .
شرطلردن بیری ده بودور کی، "قولچوماقلاری بیر صینیف کیمی لغو ائتمک". باخ بونلار
آداملاری بیر-بیرینه قیردیرماق دئمکدی .
کسه منلی حالای بیی دقتله دینله دیکدن سونرا آستادان سوزه باشلادی :
-آ بی، بیر قولاق آس، هر گده-گوده نین سوزو سنی قورخوتماسین .
بیز قان توكوب گدالار اوچون حؤکومت قورمامیشیق. یادیندادیمی، هله
سئمینار ییادا اوخویاندا سون معاریفچیلیک یولو ایله گنتمیی قارشینا مقصد
قویموشدون. ایندی سن بیزه داها چوخ لازیمسان. خالقیمیزی معاریفلندیرمک
لازیمدیر. ایندی بیزیم ضیالیلارا داها چوخ احتیاجیمیز وار .
آرزولاریمیز باش توتدوغو یئرده سن ناحاق گنری چکیلیرسن، حالای بی!
حالای بی آنی اولاراق خیالن گنجلیک ایلرینه، ایلك معلملیک چاغلارینا گنتمدی
و او گونلر اوچون بورنونون اوجو گؤینه دی .
حالای بی خالیرلرینه آرا وئریب دقتله کسه منلی نین اوزونه باخدی .
-ائله بیلیرسن، اونلار سنه اینانیرلار؟
کسه منلی بو گوزله نیلمز و سرت سوالدان دیکسیندی. قان ساغیلیمیش گوزلری
موساهیبی نین اوزونه زیللندی. ائله بیل بیردن-بیره صیفتی جودلاشدی. حالای بی حیسس
ائتمدی کی، کابی نین قاشلاری سیریدی .
حالای بی باشا دوشدو کی، دوستونون قورورونا توخونموشدو. او، کسه منلی نین
سوز گوتورن اولمادیغینی اوشاقلیقدان بیلیردی. آما اورگینده کی سوزلری آخیراجان
دئمی قرارا آلدی .
-من سنین اینامینا شوبهه ائتمیرم. دئدیگین سوزدن دؤنمه یهجه یینی ده
بیلیرم. بیلیرم کی، سوزونه بوتؤو آدامسان، توپوردویونو یالایان دئیلسن .
اؤلرسن، آما نامردلیک ائله مزسن. آنجاق من اونلاردان قورخورام .
-اونلار کیمدی؟
-ایش باشینا دولوشان نامردلر. نه چوخدور آناسی نین امجه یینی کسنلر .
اونلار سنه حؤرمت ائدیرلر، چونکی سن اونلارا لازیمسان. سنی ان قورخولو یئرلره
گؤندریرلر. قاچاق-قولدور اوستونه یوللاییرلار. سن اونلاری اولدورسن ده، بونلارین
خئیرینه دی، باشینا بیر ایش گلسه ده. منیم سوزلریمدن اینجیمه، کابی، اوزون بیلیرسن
کی، من آچیق دانیشانام .
کسه منلی آیاغا دوردو .

-دئیه سن بیزیم صؤحبتمیز باش توتما یا جاق، حالای بی، اینامینی نه
یامان ایتیرمیسن؟ من سنی اوزه چیخارتماق ایسته ییرم. ایسته ییرم کی، سنین کیمی
گؤزل بیر معلم داغلارا، داشلارا دوشمه سین. قضا فیرقه اؤزک کاتیبی ایله ده
مصلحتلشمیشیک. خالق معاریف کومیسسار لیغینا یازمیشیق .
سنی سئمنار ییایا مودیر تعیین ائتمک ایسته ییریک، اؤز تجربندن ایستیفاده
ائده سن، گؤزل معلملر حاضر لایاسان. کندلریمیزده مکتبلر آچیریق، هله لیک
اوردا اوچ آیلیق، آلتی ایلک معلملر کورسونو قورتارانلار درس دئییر. بیزه ایسه ساو ادلی
معلملر لازیمدی .
کسه منلی اوست-باشینی دوزلدیب آلاچقدان چیخماق ایستدی. حالای بی اونون
قولوندا ن یاپیشدی .
-کابی، من هئچ نهدن قورخمورام. اولومه ده آپارسان، گنده جم .
سنی الی بوش گئری قایتار مارام. امما اورگیمده کیلری سنه دنمه لی ایدیم .
-بیر ده، حالای بی، سن نه جینایت ایشله میسن؟ آدام اولدورمه میسن، یول
کسه میسن. سن گل، منیم دندیکلریمه اینان. بو دونیادا کیشیلیک ده وار،
مردوک ده. سؤزونه بوتوو آداملار چوخدو. سن گل، اته ییندن داشی تۆک، گندک ائوه .
من قوی مارام باشیندان بیر تۆک اسکیک اول .
حالای بی دینمه دی. ستکانی قباغینا چکیب فیکیرلی-فیکیرلی چایینی ایچدی .
کسه منلی حیسس ائندی کی، او، قطعی قرارا گله بیلیمیر. قوجا و اختی داغلاردا، داشلاردا
دولاشماق اونو بنزدیرمیشدی. بونون قیشی وار، چووغونو وار، قورخوسو، سکسکسی وار .
دولانماق او قدر ده آسان دئییل. اؤز دسته سینه سؤز وئرمیشدی کی، بنش-اون گونه
بورالاردان باش آلیب گنده جک و آرا زین او تایینا کئچه جکلر. او، چایینی ایچیب ستکانی
گئری ایتله دی و اوزونو کسه منلییه توتدو .
-یوخ، کابی، بنش-اون گون هرله نیب کئچه جم او تایا، یولداشلاریم دا سؤز
وئرمیشم. اونلاری یاری یولدا قویا بیلیمرم .
-یوخ، حالای بی. من الی بوش گئری قاییدا بیلیمرم. گلیمش، سنی
اؤزومله آپاراجام .
-بس یولداشلارین؟
-اونلاری دا .
آیاغا دوردولار. حالای بی حسن آغانی یانینا چاغیردی. دیهنین بؤیرونده
خنیلی پیچیلداش دیلار .
-منی اون گون گؤزله یین. دالینیزجا گله جم. یا اوزه چیخاجاییق، یا او تایا
گنده جییک .
حالای بی آتین بنلینه قالخیب کسه منلی نین دسته سی ایله یولا دوشدو .

گنجهدن خئیلی کئچمیش قاپی نین آغزیندا اوستو اورتولو بیر ماشین دایاندی. میلیس ایشچیلری یولو کسدیلر. اونلاردان ایکی نفری تپیکله قاپینی آچدی و بارماقلاری تتیکده ایچری گیردیلر. حالای بی پئنجه بیینی سویونموشدو. بالالارینی دیزی نین اوستونه آلمیشدی. دوز ایکی گون ایدی کی، اونلار لا اویناییردی. اوشاقلار آتالاری نین بوینونو قوجاقلاییر، اونون سینه سینه قیسیلیردیلار. حالای بی یاتاندا دا اوغلونون هر هسینی بیر قولو اوستونه آیر و اوزون مدت اونلارین کورپه میشلیتیسینا قولاق آسیردی. ایندی میلیسلر ایچری گیرنده اوشاقلار یئنه اونون دیزی نین اوستونده ایدی. حالای بی اوشاقلاری قوجاغبندان دوشورتدو و تشویشله گنلرین اوزونه باخدی.

- حالای بی، پالتارینی گنیین، بیزیمله گنده جکسن !

- هار ؟

- یولداش فتولایئوین یانینا .

حالای بی دیکسیندی. یواشجا آیاغا دوروب، پالتارینی گنییندی. اوتاقدان چیخمازدان اول دؤنوب ائینه، اوشاقلارینا و اروادینا باخدی. کؤکسونو اؤتوردو. اونو ماشینا قویوب قاپینی اوزونه باغلا دیلار .

ماشین سیلکلنه-سیلکلنه کله-کؤتور یوللار لا یاریم ساعت گنتدیکن سونرا دایاندی. اونو دوشورتدولر. حالای بی قارانلیق و کسیف هاوادلان سونرا یایی گنجه سی نین تمیز هاواسیندان دویونجا نفس آلدی و بیر مدت هارا گتیریلدیگینی آیرد انده بیلمه دی. بیشمیش کر پیچدن تیکلمیش هوندور هاسارین اورتاسینداکی ایری دمیر داروازانی دؤیدولر. ایچریدن سس گلدی .

- کیمدی ؟

- آچین قاپینی، دوستاق گتیر میشیک .

زیر زه لر، سیگیر مه لر جینگیلده دی. قاپی آزا آرالاندی و حالای بیی ایچری سالدیلار .

حالای بی باشا دوشدو کی، اونو شهرین کنارینداکی قالایا گتیر ییلر. ائل آراسیندا بورایا "شکرین قالاسی" دئییرلر. قالا قیرمیزی کر پیچدن تیکلمیشدی. ایکی مرتبه لی بؤیوک بینا ایدی. گنیش هویتی و هوندور هاساری وار ایدی. پنجره لری دمیر چرچبویه آلینمیشدی و اولو گؤزو کیمی قار الیردی . کئشیکچی میلیسلر اونو ایچری آپار دیلار. قاپینی آرخاسینجا باغلا دیلار. اوفونتلی و بوغاناق هاوادلان آزا قالا بوغولدو. تاواندان تکم-سئیرک ائلکتریک فانار لاری آسبلمیشدی. اونلارین ایچینده ایلدریم زولاقلاری کیمی کسین ایشیق تئلری شهرین ائلکتریک ستانسسیاسی نین موتور سسینه او یغون اولاراق گاه شدتله نیر، گاه دا اولزیگیردی. قالا ایکی مرتبه لی ایدی. دمیر

بارماقلیقلار نان حیصه لره آیرلمیشدی. بورا قالدان چوخ کاروانسارایا اوخشاییردی. گورونور، نه واختسا بو بینانی تیکدیرن "شکر کیشی" هنج نئی نظره آلامیشدی. حالای بی ایچریده کی شیفقیلتیلاردان باشا دوشدو کی، قالدادا دوستاقلار وار. اونلار دیوار بویو اوزانمیشدیلار. بعضیلری اوتوروب صؤحبت ائدیر، بعضیلری ایسه توند، تورشمزه هاوایا دوزمه ییب اؤسکوروشوردولر. ایچری تزه دوستاق گنیریلدیگینی گوروب صؤحبتلرینه آرا وئردیلر.

حالای بی گوزلری قارانلیغا آلیشما دیغیندان هارایا گنده جه یینی بیلمه ییب اورتادا دایاندی. ائله بو واخت کونجدن سس گلدی.

-بو طرفه گل، بوردا یئر وار.

حالای بی کونجه دوغرو گئندی.

دؤشمه مه یه اوت تؤکمشدولر. دوستاقلارا یورغان-دؤشک عوضینه قورو اوت وئرمیشدیلر. حالای بی کونجه چاتاندا اورداکیلار نان آستاجا سلاملاشدی و اوتون اوستونده اوتوردو. گنجهدن خنیلی کچندن سونرا سس-سمیر کسیددی. هره بیر طرفه بوزوشوب یوخویا گئندی.

حالای بی ایسه اللرینی باشی نین آلتیندا چارپاز لاییب آرخاسی اوسته اوزاندی.

گوزلرینی تاوانا زیلله دی. گاه کوزرن، گاه دا اولزیین شیمشکواری تنلرین قیزارتیسینا تاماشا ائله دی. ایشیقلار جان وئرن خسته آدامین اورگی کیمی، گاه دؤیونور، گاه دا نبضینی ایتیریردی. قولاغینا سس گلدی. دینشه دی. بو زنگ سسی ایدی. قالا هاساری نین اوستونده کنشیک چکنلرین بیر-بیرینی یوخلاماسی ایدی.

نوبه ده دوران هر کنشیکچی نین یانیندا ایکی دمیر پارچاسی وار ایدی. بیر یی هاوادلان آسيلمیشدی. او بیر یی ایسه توخماغا بنزه بییردی. هر یاریم ساعتان بیر باش داروازانین یانیندا کی کنشیکچی بو دمیرلری دانقیلدا دیردی. اونو انشیدن ایکینجی، اوچونجو و دوردونجو کنشیکچی ده اوز "زنگ" اینی چالیردی. بئله لیکله سحره قدر بیر-بیرلرینی واختاشیری یوخلا ییردیلار.

حالای بی بو یکنسق دانقیتیلارا قولاق آسدی و حتی بو دانقیتیلاری

سایماغا باشلادی. اونون یادینا قارایازی مئشه سینده، گنج ساکیتلیگینده سحره قدر بیر-بیرینی چاغیران آنادیلرین قریب، محزون سسی گلدی.

گونورتاوستو دوستاقلاری هیته، گزینتییه چیخارتدیلار. حالای بین قولاغینا گوزله مه دیگی حالدا زورنا سسی گلدی. بو حوممتین دسته سی ایدی. کاسه منلی کچن دفعه قالانی یوخلاماغا گلرکن اونلاری بوردا گورموش و تعجبله سوروشموشدو:

-سیزی نییه بورایا گنیریلر؟

-قییاس بین اوغلونون توینو بیز انله میشیک، اونا گوره.

کسه منلی بیر سئی آنلاماسا دا، گولومسوندو و یاری زارافاتلا سوروشدو:

- زورنا-دیفینیزی ده گتیر میسینیزی می؟

ایندی ده حومت چاشیب قالدی .

- یولداش ناچالنیک، هنج بورا زورنا-بالابان یئردی؟

کسه منلی ائله او گونو کنده آدام گؤندردی، حومتین دسته سی نین زورنادیفینی گتیرتدی و قالا ریسینه تاپشیردی کی، بوندان سونرا گونورتا گزینتیسی واختیندا ایجازه وئر، چالیب اویناسینلار. سوروشان اولسا، دئیرسن کی، کسه منلی نین گؤستریشیدیر .
- اوزومه تعجبله باخما. نه اولار دوستاق اولاندا. اونلار دا اینساندیر. قوی بیر آز شادلانسینلار .

- بس ...

- بیلیرم، نه دئمک ایسته ییرسن. قلت ائله ییر .

او گونون گونورتا گزینتیسی توی-دویونله کئچیردی .

دوستاقلار جرگه یه دوزولدوب. کئشیکچیلر اونلاری سایدیلار، سونرا دا گزمکلرینه ایجازه وئردیلر. یاشلی و اؤزلرینی بیر آز ناساز حیسس ائدن دوستاقلار هاسارین دیبینده دوموشوقلو اوتوردولار. جاوانلار خئیلی اورتادا فیرلاندىلار. اونلاردان بیرى قولونو چیرماییب اوزونو زورناچیا توندو :
- آي حومت قاغا، بیر دیره-دؤیمه هاواسی چال .

جاوانلار دستلره بؤلوندولر، مئیدانین اورتاسیندا دایره چکدیلر. حومت زورنانین سسینی زیله قالدیردی و جاوان دوستاقلار های-هاراینان اویونا باشلادیلار .
بایاکی اوغلانین سسی یئنین انشیدیلدی :

- آي حومت قاغا، ایندی ده گولشنگی چال، گوروم، قاباغیما کیم چیخاجاق؟
گزینتی قورتاردی. کئشیکچیلر دوستاقلاری ایچری دولدوردولار. بیر آنلیغا هر شئی اونودان حالای بی ده ایچری کئچمک ایسترکن اونا بیر باغلاما وئردیلر. حالای بی تعجبله کئشیکچییه باخدی .

- بو نه دیر؟

- یئمکدی، سیزه گؤندریبلر .

- کیم گؤندریب؟

- چوبان کره ملى. دندی کی، آدیمی دئیین، حالای بی اؤزو تانییاجاق .
اثرته سی گونو گزینتیدن سونرا حالای بیی ایچری بوراخمادیلار. قولوندان توتوب قاپی نین آغزیندا ساخلادیلار. ایکی میلیس نفری اونو قالانین آرخا طرفینده کی بؤیوک مئیدانا آپاردی. حالای بی قالا دیوارلاری نین دیبینه باخا-باخا خئیلی ساکیتجه آددیملادی. تورپاق کله-کؤتور ایدی. بعضی یئرلرده آشاغی چؤکמוש، بعضی یئرلرده ایسه قبار میشدی. اونا بئل وئردیلر و هاسارین دیبینی قازماغی امر ائتدیلر. حالای بی هنج نه آنلاماسا دا، بئلی گؤتوردو و تورپاغی ائشمه یه باشلادی. ائله بو واخت بیر ال چیبینه توخوندو .

- معلم، بئلی منه وئر، سیزه زحمت اولار .

الینی اوزادیب حالای بیدن بئلی آلدی. معلمین سوال دولو باخیشلارینی گوردو و آستاجا گولومسوندو :

-سیز منه درس دئمیسینیز. خئیلی واختین صؤحتیدیر، یادینیزدان چیخمیش اولارام. چوخ زهملی ایدینیز. آما بیز، طلبهر، سیزی بیر-بیریمیزه گؤرسهدیب "ریاضیاتین اللهدیر" دئیردیک. سیز بیزه کیسنلیوون "رهبر جبر کیتابینی" دؤنه-دؤنه ایضاه ائدیردینیز. کیم شاپوشنیکوون کیتابینداکی مسئلهو مثاللارین هامیسینی حل ائتمهیبسه، اونو ایتمهانا بوراخمیردینیز. گئجهلر ده مشغلهیه گلیر، ان چتین مسئلهلری ایضاه ائدیر، بیزیم هر شئی باشا دوشدویوموزه امین اولدوقدان سونرا ائوه گئدیردینیز. یاخشی گونلر ایدی، معلم!

بو سؤزلری دئین میلیسلرین باشچیزی ایدی. اونون اوتوز-اوتوز بئش یاشی آنجاق اولاردی. حالای بیی گؤزدن قویماسالار دا، بیر آز سربست گزمهسینه ایمکان وئردیر. او، بالاجا بیر تپهنین اوستونده دایاندی، قضا مرکزی اولان کیچیک شهرین یانیندان کئچن چایین قیژیلتیسینا قولاق آسدی. کندلره اوزانان ایری-ویرو یوللارا، دیلیجان داغی نین اتهیبندن بورولوب دیلیجان درهسینه گئدن خیر یولونا، اوزاقدان آغ بولودلارا بورونموش گؤیزن داغی نین زیروهسینه و اوئی طرفلره باخدی. هر شئی ساکیت، هر شئی اونا محضون کیمی گؤرونو ...

گئجه یاریدان سونرا قالدین قاپیسی آرالاندی .
کنشیکچیلرین آمیرانه سسی ائشیدیلدی :

-حالای بیی کیمدی؟

-منم .

دوستاقلار پئرلرینده تریشدیلر. کنشیکچیلر ایسه آیاغا دوروب اونلارا یاخینلاشان حالای بیی گئری قایتاردیلر .

-پالتار-پالازینی دا گؤتور .

بو، پیس علامت ایدی. بوراداکی دوستاقلار بیلیردیلر کی، گئجه یاریسی آپاریلان محبوسلارین باشیندا قار انلیق وار. پایتار-پالازین گؤتورولمهسی اونون بیر داها گئری قایتایما یا جینا ایشاره ایدی. گئجه یاریسی پالتار-پالازلا آپاریلان محبوسلاری یا واقونلارا دولدوروب قاتاپلا اوزاق - قارلی، مئشعلی سیبیره، یا دا او دونیایا گؤندیردیلر .

حالای بیی قالا دیواری نین دیبینده قاضیلان و تورپاغی قارالان چوخورون یانینا گئیردیلر .

هاوا سرین ایدی. آجاجلارین یارپاقلاری آستادان خیشیلدا بیردی. گئجه نین سحره یاخین سوکوتو اطرافی بوروموشدو. آرابیر دمیربول و اغزالیندان پارووزلارین کسکیت فیت سسلری ائشیدیلیردی. سونرا واقون تکرلری نین یئکنسق، آهنگدار تاققیلتیسی گلیردی. حالای بیی بیر آندا سیبیر خیالین

آغوشوندا اوتن گونلره قاییتدی. همین واقونلاردا تیفلنسه، اورادان دا قوریه، سئمیناریبایا اوخوماغا گنتدیگی گونلری خاتیرلادی. سونرا دونوب گؤیون اوزونه باخدی. اولدوزلار ساییرشیردی. آما بیر پارچا آغ بولود، آیین اطرافیندا دولاشیردی. آداما انله گلیردی کی، آی بولودلارین اوستونه یئرگییر. حالای بی اوشاق و اختی یای گونلرینده آیلا بولودلارین بو جور "دؤیوشلرینه" چوخ تاماشا ائتمیشدی. آناسی هیته گبه دؤشهیر، اوستونه یورغان-دؤشک سرر و اوشاقلارینی آچیق هاوادا یاتیرلادی. باخ، او گونلرده حالای بی آرخاسی اوسته اوزانیب ساعتلارلا اولدوزلارا باخار و بولودلارین اوستونه یئرین آیا تاماشا ائدردی. ائل آراسیندا "کاروان یولو" دئییلن کهکشان اولدوزلاری هاچالانمیش یول کیمی اوزانیب گئیدیدی. دئییردی، اوزاق، مقدس یئرلره زیارته گئدن زووارلار گنجهلر کاروانلارینی چکیب بو یولون ایشیغی ایله قودسیته دوغرو آدیملاییلار. حالای بی قاضیلیمیش چوخورون کناریندا دایاناراق کاروان یولونا سپهلمیش ساییرشان اولدوزلارا باخدی و یولون اونون روحونو هارایا آپاراجاغینی دوشوندو.

انله بو واخت آغاجلارین باشیندا یاشایان و ایندییه جن هئج کسین گورمه دیگی آنادیل قوشلاری نین بیر-بیرینی سسلهین محزون سسی ائشیدیلدی. حالای بیین بو دونیادان قفلتن گندرکن ائشیتدیگی سونونجو سس آنادیللرین محزون، کدرلی سسی اولدو. شرق طرفده ایسه ایری شفاف دان اولدوزو پاریلداییردی. سحره آز قالیردی.

یازی ماساسی نین بؤیرونده دیواردان آسیلیمیش تلفون جینگیلدهدی. کسه منلی دستیی گؤتوردو. تانیس و مهربان سس ائشیدیب گولومسوندو.

-سلام، آبدال قاغا، صاباحین خئییر. قولاق آسیرام.

تلفوندا قضا فیرقه اوزک کاتیبی نین شادایانا سسی ائشیدیلدی.

-کابی، باکیدان خبر گلدی. اونلار بیزیم خاهییشیمیزی یئرینه یئتیریلر.

خالق معاریف کومیسارلیغی امر گؤندریب. حالای بیی سئمیناریبایا مودیر تعیین

ائدیبلر. امری سنه گؤندریم. حالای بیی ده، معاریف شؤبه مودیرینی ده چاگیر

یانینا، گندین مکتبه. معلمری بیغین، ایجلاس آپارین، حالای بیی تقدیم ائدین،

قویون کیشی بو گوندن ایسه باشلا سین. سونرا نتیجه سینی منه دئیرسن.

کسه منلی دستک الینده خئیلی دایاندی. اونون زهملی صیفتینه انله بیل ایشیق

چیلنمیشدی. قان ساغیلیمیش گؤزلری دورولموشدو. کیشی سئویندیگین

دن بیلمیردی نه ائتسین. ماساتین اوستونده کی زینقیرووو جینگیلدندی. کئشیکچی میلیس قاپی نین آغزیندا گؤرونو.

-بو ساعت گنت حالای بیی منیم یانیم گتیر.

آیاغا دوردو. اوست-باشینی ساھمانا سالدی کی، کیشینی شادایانا قارشیللا سین. بیر

آزدان قاپی آرالاندی و میلیس نفری گؤرونو. او، تک ایدی. کسه منلی تشویشله

میلیسین اوزونه باخدی.

-بس حالای بی هانی؟

نووبتچی میلیس بوینونو آشاغی سالیب بوزوشدو و سسی تیتره-یه-تیتره یه آستادان

دیئلندی؛

-یوخدور. ایکی گون بوندان اول گنجه گلیب ائویندن آپاریبلار.

کسه منلینی ائله بیل ایلان چالیدی. یئریندن دیک آتیلدی .

-هارا؟! !

-قالایا .

نؤوبتچی گؤردو کی، کسه منلی نین باشی آزاچیق اسدی، صیفتی نین جود توکلری داهدا جودلاشدی. اولجه چیگینلری، سونرا دا بوتون بدنی تیتره دی. دابانی اوستونده فیرلانیب اؤنجه ساغ، سونرا دا سول چیینی طرفدن آرخایا بویلانندی. ائله بیل کیمینسه کورگینی نیشان آلدیغینی گؤردو. نؤوبتچی میلیم سون زامانلار کسه منلی نین یول گئدرکن، یا دا آت بئلینده اولارکن بیردن تشویشله گئری بویلاندیغینی، ائله بیل آرخادان کیمینسه اونو ووراجاغینی بیلیمک اوچون بئله ائتدیگینی چوخ گورموشدو. کسه منلی آیاغا دوردو. اوتاغین ایچینده ایکی دفعه فیرلانندی، پنجره لرین، قاپی نین آغزیندا دایانندی. ائله بیل چیخماغا یئر آختاریر، آنجاق یول تاپمیردی. اونون گوزلری قیپقیرمیزی قیزاریب قان چاناغینا دؤنموشدو. گوزلرینی تور باسمیشدی. هنج نه گورموردو. اللری ده تیترگیردی. نؤوبتچی میلیسیونئر "کیشینی، دئیه سن، وورغون ووراجاق" - دئییه دوشوندو، جلد ماسانین اوستونده کی سو قابینا یاخینلاشیب اونا بیر ستکان سو وئردی .

-کابی قاغا، اوزونوزه توختاخلیق وئرین .

کابی کیشی بو سوزلردن آییلان کیمی اولدو. نؤوبتچی کیشی اونون بویون دامارلاری نین ساکیتلشمه سیندن باشا دوشدو کی، کسه منلی یاواش-یاواش اوزونه گلدی .

کابی آزاچیق توختادیقدان سونرا گولله کیمی بابیرا چیخدی و بیر گوز قیرپیمیندا آتین بئلینه سیچرادی .

همیشه هیتده یهرلی-یوینلی آتارینان دایانان میلیسلر ده آتین بئلینه قالخدیلار. اونلار کسه منلی ایله داباناساراق فتوللایئوین ایدارمه سینه گلدیلر | . کسه منلی سرعتله قاپینی آچیب ایچری گیردی. فتوللایئو فیسیتیسینی ایچری بیغمیش ایلان کیمی ساکیتجه اوتورموشدو. او، کسه منلییه فیکیر وئرمه دی

و آزاچیق یئرینده قیلمیلاندی. فتوللایئو نیمداش، رنگی بوزارمیش قارا دری پئنجهیینی گنیمیشدی. آیاغینداکی چکمه لر ده، باشینداکی دری پاپاق دا نیمداش ایدی. ظاهرا ساکیت گورونن گوزلرینده ائله بیل ایلان-چایان قایناشیردی. کسهمنلییه ائله گلدی کی، اونون قارشیسیندا، ماسانین اوستونده نهنگ بیر ایلان قیوریلیب یاتمیشدی. آنجاق بو ایلانین باشی ترپهنیر، گوزلری نیه ایسه زیلله نیردی. بیر بالاجا لنگیسن، یا دا احتیاطسیزلیق انتسن، بیر گوز قیرپیمیندا اوستونه آتیلاجاق، بدنییه دولانیب سنی تاس-تاس انده جکدی. کسهمنلی بونلاری دوشونسه ده، سسینه ساکیتلیک وئردی و قطعیتله سوروشدو:

-حالای بی هاردادی؟

-یوخدور .

-نجه یعنی یوخدور؟! سن نه ایختیارلا ...

ائله بیل ماسانین اوستونده یاتان نهنگ ایلان ترپندی. اونون بدنی بوغومبوغوم تیره دی و باشینی دیک قالدیردی .

-من قانونسوز هئچ بیر ایش گورمورم، "ترویکا"نین قراری ایله حرکت ائدیرم. آل، بو دا قرار. اوزو ده، خواهیش ائدیرم، های-هارای سالمایاسینیز، حوکم یئرینه یئتیریلیمیشدیر. آرتیق گنجیکمک اولمازدی .

کابی کیشی نین الی سنزیمه دن قوبورا یاخینلاشدی. ناقانین چیخماسی ایله اوتاغی شاققیتلی نین بورومه سی بیر اولدو. توپ هرلندیکجه گیلزلر اطرافا سپه لندی . فتوللایئو ماسانین اوسته سریلدی. کسهمنلی اونون شورالانان قارا قان ایچینده اولموش صیفتینه باخدی و بیر گوز قیرپیمیندا قاپیدان چیخیب آتین بئلینه سیچرادی. دیلیجان دره سی طرفه چاپدی. بیر ده او زامان اییلدی کی، نالتوکن یایلاغینا چاتمیشدی . جیلووو چکدی، آتین کوپوکلنمیش سینه سینه، سونرا دا آرخاسینجا گلنلره باخدی . کسهمنلی بیر صفره چیخاندا، قاچاق-قولدور اوستونه گندنده اونو تک بوراخمایان میلیسلر ایندی ده اونون یانیندا ایدیلر. کابی کیشی نفه سینی دریب نویلو بولاغین اوستونده کی دیلره و حالای بیین چادیرینا باخدی. کوکس او توروب اوزونو یولداشلارینا چئویردی .

-گلین، قاییدین ائوینیزه .

-بیز سنی تک قویا بیلمریک .

-من قاییداسی اولمایاجام. منه گوره ارواد-اوشاغینیزی باشسیز قویمایین . میلیسلر اونون سوزونه باخمادیلار. بیرلیکده قاچاقلارین آلاچیغینا یاخینلاشدیلار . حسن آغا قاباغا یئریدی. حالای بیی گورمه ینده کسهمنلی نین گوزونه باخدی . بو ظابطه لی و زهملی کیشی نین گوزلرینده یاش گیکلنمیشدی .

- نامردلردن قورویا بیلیمه دیم. - او، بیردن-بیره کیشییه یاراشمایان داخلی بیر چیلغینلیقلا هونکوردو. ساکیتلشدیکدن سونرا هله ده بیر شئی آنلامایان حسن آغایا دندی. - یولداشلارینا دئی، حاضر لاشسینلار. اوستوموزو آلامیش بوردان گنتمه لی بیک. - او، آتین اوسجوندن قانریلیب نوبلو بولاغا باخدی. جییری یانیردی. بونو باشا دوشن بیر گلین ایری قالایلی بیر پارچی سو ایله دولدوروب اونا یاخینلاشدی. کسه منلی قابی گوتوروب باشینا چکدی.

قاچاقلار آتلاندیلار. ترپنمزدن اول زیروهمسی قارلی داغلارا، گوللو-چیچیکلی آلپ چمنلیکلرینه، منشه دن قاراغات و چیپلیک بیغان اوشاقلارا باخدیلار. آتلاری تریپتدیلر. قارشیدا آرازین لیلی و بوز-بولانیق سولاری آخیردی. انپیلوق

دونیا یا چوخ بوینوزلو-بوینوزسوز جاهانگیر لر گلدی. بیر ی اوزوندن اولکینی بئیمه دی، او بیر ی سونراکینی. بیر ی دونیانی قانا چالخالادی، او بیر ی امین-آمانلیغا چاغیردی. بیر ی بشر اوولادی نین مین ایللر بویو یاراتدیغی قایدا-قانونلاری زور ایله تاپدالادی و اورتالیغا یئنی حیات طرزی آتدی. یئر کورهمسینی الینه فی رلادیب قان چاناغینا چنویرن هیتلئر منیدانا چیخدی. اونون قارشیسیندا ستالین دایاندی، روزوئلت، چورچیل، ماو-تسزئی-دون و دئی قولل سیاستی دونیادا باش آلیب یئریدی. بیر ی او بیر ی نین علئیهینه، بیر ی او بیر ی نین ترسینه. هامیسی دا عدالتدن، ویجداندان دم ووردو. بوتوو خالقلار تاییقالارا، سیبیره سورگون اندیلدی. باشقا بیر یسی حاکمیته گلرکن بو جزا آنلاری گوناھسوز موقسسیر لر آدلاندیردی، سلامت قالانلاری یئر لر ی نیور دلارینا قایتاردی. اونلارا کؤمک انتدیلر.

سیبیر منشه لرینده قوهوملارینی و ننه سی گوللو خانیمی ای تیر دیکدن سونرا قوربتده تک قالان سؤهراب سارسیلمادی. منشه لیکده، کندین کناریندا، بالاجا بیر تپه نین دؤشونده، نهنک شام آغاجی نین دیبینه دفن اندیلیمیش گوللو خانیمین هر گون قبری اوستونه گنذب آغلایار و آند ایچردی کی، اوخوماغیندان قالما یا جاق. گوندوز لر منشه یه، بویوکلرله بیر لیکده آغاج دوغراماغا گنذر، گنجه لر ایسه آخشام مکتبینه اوخویاردی.

آرادان اون ایللر کئچدی ...

بیر گون اونلارا آزادلیق وئردیلر، گوناھسوز اولدوقلارینی سؤیله دیلر و ائوه بوراخدیلار. باغلانمیش یوللار آچیلدی. سرحدلرده گنذیش-گلش باشلادی. سؤهراب آرتیق کیشی هددینه دولموشدو. اونلارین کندی چوخدان یوخ اولموشدو. آما سؤهرابا کؤمک انتدیلر. شنلیگین یوخاری باشیندا اونا

اؤ تیکدیلر. سؤهراب اینستیتوت قورتاردی و اونو کئنده یئنیجه تیکلمیش بویوک اوچ مرتبلی مکتبه دیرئکتور تعیین ائتدیلر .

آلقاز اخلیلار و چیراق اوشاقلاری نین یورد یئرینده اوزوم اکیلینیشدی. ائولر اوچورولموش، تکجه بیرجه داش اؤو قالمیشدی، اونو دا قوشچولوق فرماسی ائتمیشدیلر . اطرافدا اینکوباتور تویوقلاری آغاریشیردی .

سؤهراب یولونو هر گون کؤهنه یورد یئریندن سالار، اورگینی چولغالایان یئتمیم دویغولارین قویوندا قوورولاردی. بو گون ده مکتب اوشاقلارینی اوزوم بیغماغا گتیرمیشدی .

ماشینلار آسفالت یول ایله آرامسیز شوتویوردو. آلقاز اخلیلارین یورد یئرینین برابریندو خاریجی مارکالی بیر ماشین دایاندی. بیر خئیلی قاپیلار اؤرتولو قالدی . ماشیندان ائتن اولمادی. گورونور، ایچریده کیلر نیی ایسه حافیظه لرینده ایتیره مچکلریندن احتیاط ائدیرمیش کیمی قورخوردولار. خئیلی کئچدی. قاپی آچیلدی و ایچریدن او جابویلو، ساچی-ساققالی آغارمیش بیر کیشی دوشدو. گورونور واختی ایله ایری گؤدهلی بو آدام آیاغینی اوزنگییه قویوب یهره قالخارکن آتین بئلی چؤکرمیش . ایندی ایسه ائله بو گوزو قارالدی و ماشینا دیرسکلنئیب خئیلی سوکوت ایچینده دایاندی . گوزلری ایله نیی ایسه آختاردی. کند ائولری نین یوخا چیخدیغینا تعجب ائلهدی . "بو ائل-اویا نجه اولموشدو؟ جاماعت هارا گئتمیشدی؟" - دئییه دوشوندو و آغلینا گلن دهشتلردن سارسیلدی. بیردن اوزوملوکلرین کناریندا گویه اوجالان چینار آغاجینی و ایلان کیمی اونون باشینا دولانان تنیی گوردو. قوجانین صیفتینده، گوزلرینده ایشارتی عمله گلدی. سنوینجک، آستا آددیملار لا چینارا یاخینلاشدی. آغاجی واختی ایله اؤز اللری ایله باسدیرمیشدی. تنیی ده اؤزو گتیرمیشدی. چینارین گؤدهسینه سارماشان تنهیین خیرداجا قورالان تورشمزه ایدی. ایستی هاوادا آغاجین کؤلگه سینده اوتوروب بو قورانین سالخیملاریندان یئمکدن دویمازدی. ایندی آغاجین و تنهیین سلامات قالماسینا هددن آرتیق سنوینن قوجا آغاجین کؤلگه سینده گلدی و اوراداکی داشین اوستونده اوتوردو. گوزونو کوره، منشهیه، جنیران چؤلون سون باهار یاشیللیغینا بورونموش درملی-تیپلی چؤلرینه زیللهدی. اوراداکی قویون یاتاقلارینی، مال-قارا ساخلادیغی گونلری، جامیشلاری ایستی هاوادا هایلایب گوله تۆکدوکلری آنلاری خاتیرلادی .

بیردن یادینا قوربتده اولان بیر هادیسو دوشدو .

بیر گون آرازی او اوزه کئچنلرین بیر دسته سی بازارا گئتدی. اونلار داخیلین آرخاسیندا اوتوران چوبانین ساتدیغی قویون-قوزویا باخدیلار و کؤک بیر قوزینو سئچیب گؤتوردولر. هئچ یوز مئتر آرالانمیشدیلار کی، قویون داخیلین اوستوندن آتلانئیب اوزونو بالاسی نین اوستونه سالدی و اونو کیشیلرین الیندن آماغا چالیشدی. قوزونو ساکیتجه گئری قایتار دیلار. قاچاقلاردان بیر کدرلی-کدرلی دیلندی :

-قویون قویوندور کی، بالاسینی الدن وئرمهدی، آما بیز هر شئی آتیب جانیمیزی گوتوروب قاچدیق .

قوجا چینانن دیبینده کی داشین اوستونده اوتور اراق اللری ایله اوزونو اؤر-توب آستادان هؤنکوردو. بایاقدان کناردا دایاویب بو قوریب آداما گوز قویان یاشلی بیر کیشی آستا-آستا اونا یاخینلاشدی. اوزوم درن اوشاقلاردان دا ایرملی گلن اولدو. آنجاق هنج کس اوندان بئچ نه سوروشمادی. اوشاقلار کناردا اوتوردولار. بیردن کورون ساحلیندن دیکدیره چیخان جیغیردا اولجه بیر جوت قولاق و سونرا جانوار صیفتی گوروندو. اوشاقلار قورخودان تیترتدی و قاچماق ایسته دیلر. جانواری گورن ساققاللی قریب کیشی دیرچلدی و اونا قاتله باخیب بیردن "آلان" دئییه پیچیلدادی. ائله بیل جانوار بو سوزو انشیتدی. ایتین قان یادداشی حرکت گلدی. کئچل خوندولونو اولدوردو کدن و اوزون مدت منشه تک یاشادیقان سونرا جانوار سوروسونه قوشولموش و اورالارا هرلنن بیر اینسان اوولادی گوردو کده اوستونه آتیلیمیشدی. اونا گوره ده هنج کس قورخوسوندان او طرفله هرلنمز، "آلان" تورمه لریندن اوزونوزو گوزله یین "دئیر دیلر. ایندی بیردن-بیره بو جانوار لاردان بیرین بو ساحله گلمه سی و "آلان" سوزونو انشیدن کیمی ساکیئلشمه سی اوشاقلاری و یئرلی قوجانی تشویشه سالسا دا، قریبی سئویندیرمیشدی .

آلان اولجه چؤمبلتمه اوتوروب قریب کیشیه باخدی. سونرا بیلکلری نین اوستونده سورونهرک اونا یاخینلاشدی. صیفتینی کیشی نین دیزلرینه قویدو. قریب ایسه اونون باشینی تومارلادی .

بایاقدان قورخا-قورخا بو منظره نی سئیر ائدن قوجا بیردن قریبدن سوروشدو :

-آیه، سن حسن آغا دئییلسنمی؟

قریب قوجا باشینی قالدیردی و گوز یاشی ایچینده "بلی، - دئدی .

-به بیزیم ائل-اوبا هانی؟ "

-اوغلون سؤهراب بورادادی. بو ساعت چا غیرتدیرارام. به نییه بئله بیخبر گلیمسن؟

-قورخوردوم کی، هنج کسی تاپمایم .

اوشاقلار گولله کیمی قاچیب اوزوملوکده دولاشان سؤهرابی تاپدیلار. بیر-بیری نین سوزونو کسه-کسه: - معلم، آتانیز گلیب، - دئدی لر .

سؤهراب هنج نه آنلامادی. بیر مدت کئی کیمی دایانیب اوشاقلارا باخدی. سونرا "هاردادی" دئییه سوروشدو .

-اوردا، چینارین دیبینده اوتوروب .

سؤهراب قوش کیمی یئریندن گوتورولدو، چینارا دوغرو گئندی و بیردن دایانیب گئری قاییندی. ایری اوشاقلاردان ایکیسینی یانینا چا غیریب ائوه گؤندردی .

-تئر اولون قاچین ائوه. قاپیداکی قارا قوچو ماشینا قویوب گئیرین .

عهد ائله میشم. آیاغی نین آلتیندا قوربان کسه جم .

اؤزو یئنیدن چینارا دوغرو قاچدی .
...حسن آغا جانوارین باشینی سیغالاییردی. او ایسه اینسان کیمی کؤورلمیشدی .
گؤزلری تنز-تنز یاشاییردی .
سؤهراب چینارا یاخینلاشاندان اوشاقلار قارا قوچو دا گتیردیله . سؤهراب درحال
قوچو بیخیب بوغازلادی و اؤزونو آتاسی نین اوستونه سالماق ایستهدی . آما حسن
آغانین ساکیتلیگی اونا چاشدیردی . کیشی کورگینی چینار آغاجینا سؤیکیب انله بیل یوخویا
گنتمیشدی . اسن مئه ساققالینی آستادان ترپه دیردی . بایاقدان آلانین باشینی
سیغالایان الی ترپنمیردی .
سؤهرابین کئیلشدیگینی گورن قوجا ممد کیشی یونونو یانا چئویریب گوز
یاشلارینی سیلدی .
-دویمه . بالا ، قوی دینجلسین . اونا تورپاق چکتب گتیریب بورا .
سؤهراب بیردن دیز چؤکدو . اللرینی گویه قالدیردی .
-ائی یئری-گؤیو یارادان تانری ، نییه بیزیم قوربانلیغیمیز ایله احسانلیغیمیزی
بیر-بیرینه قاتیرسان؟! بیز حضوروندا نه پیس ایش گورموشوک؟!
دئیهسن آلان توره مہسی ده اولانلاری باشا دوشدو . باشینی آستاجا قالدیریب آغزینی
گویه توتدو . اولماق ایستهدی . آلاما اولامادی . باشینی حسن آغانین اللری اوستونه
قویدو .
کولک یارپاقلاری آستادان خیشیلداتدی . حسن آغانین اوزون ساققالی ائهمالجا
ترپندی . گوز یاشی ایچینده آتاسی نین بؤیرونه قیسیلان سؤهراب ، آلان ، بیر ده حسن آغا
انله بیل ساحلده هئیکلشدیلر . کور ایسه یئنه همیشه کی کیمی گاه منشهیه دوغرو
بورولوب آخیر ، گاه چیلکنلرین اوستوندن آشیر ، گاه دا یارغانلارا ، قولپونلارا
چیرپلیردی . انله بیل دونیادا هنج نه اولمامیشدی .
سون

***** آذربایجان تورکجه سی نین ادبیات اوتاغی *****

هئکایه لر

***** آذربایجان تورکجه سی نین ادبیات اوتاغی *****

ناموس قاچاغی

او دایاندی. نفه سینی دریب ساختادان قیقیر میزی اولموش اللرینی هوو خوردو. آغزیندان، بورنوندان چیخان ایستی نفس داغ چنی کیمی اطرافا یاییلدی. دؤنوب آشاغی، درهدکی کنده باخدی. یاستی-یاپالاق ائولر قارین آلتیندا قالمیشدی. باجالاردان قالخان شفاف-معاویه چالان توستولر هاوادا لایلانمیشدی. هر یئر آغ اورتویه بورونموشدو. یول-ایز چوخدان ایتمیشدی. داغلارا بو ایل یامان قار دوشموشدو. اونون تویو ایدی. بو آخشام ماغار باشلامالی ایدی. سامانلیغی سوپوروب تمیزلهمیشدی. دؤشمه مه اوت سرب اوستونه کیلیم سالمیشدی. پردیلردن اوتوزلوق لامپالار آسيلمیشدی. باجالاری باسدیریب پئچلری قالمیشدی. ایچری ایستی اولسون. زورناچیلار چوخدان حاضر ایدیلر. دفچی دفینی قورودور، زورناچی ایله زویچو زورنالاری قوشلاشدیریردی. او بیلیردی کی، کندین قیز-گلینلری بو غچاداکی پالتارلارینی چیخاردیب اورا-بوراسینی سیغاللاییر، دونلارین، کوقتالارین قیریشینی آچیر، بضایب-دوزمه نیر، قاشلارینا، گوزلرینه سیغال وئریب، تنلرینی بوروردولار. قیش آیلاریندا سحر من تویدا قوشا-قوشا اویناماق بو کندین عادت ایدی. گویه فیشنگ آتار، گئجه لوپا ایشیغیندا گلین کتیرردیلر. او سئوینیردی. سحر-سحر سولاماغا آپاردیغی آت دا یهرین آلتیندا اویناییر، یویهنی چینه ییب بوینونو ساغا-سولا اییر و قار باسمیش یوللاردا جیغیر آچیردی. انله بیل باشا دوشوردو کی، صاحبی بؤیوتدویو، گوزونون آغی-قاراسی تکجه بالاسی ایلیاسین الینی باشینا بیجاغاقدی. اونون دا ائوینه گلنی گلهجک، اونون دا قارا دامی سیلینیسوپورولهجک، تاختین اوستونده گردک قورولاجاق، قاپیسیندا شاخ بزهدیلیب لوپا یاندیریلجاجدی. کندین کنارینداکی بالاجا چابین سوپو گئجه نین ساختاسیندان سیرسیرا باغلابیب دونموشدو. بوز لایلاری یاتاغینی آشیب اطرافا یاییلمیشدی. آت یئلینی ساخلامادی. صاحبی نین یویهنی چکمه سینه فیکیر وئرمه دن اوزونو سویا سالدی. بوز لایلاری چاتچات اولوب چیلیکلندی. هارداسا لاپ یاخیندا آت کیشنه دی. ایلیاس قانریلیب باخدی. گلن کوخالیلارین رشیدی ایدی. او، ایلیاسین برابرینده آتین باشینی چکدی. هر ایکسی بیر-بیرینی سوزدو. ایلیاس اونون اوچا بویونا، وزنه لی چوخاسینا، بوخارا پاپاغینا، گوموش توقالی ساللامالی کمرینه، بئلینده کی خنجرینه باخدی. او دا ایلیاسین مخمردن تیکلمیش قالیفی شالوارینا، زر بافتالی نیشان دولاغینا، چکمه لرینه، نیمداش پنجه یینه و پاپاغینا. -دئیسن توی ائله میرسن؟ -بلی.

-منیم قاباغیما کئچیرسن؟
ایلیاس دیکسیندی. ائله بو گوئه کیمی آچیلان بو سرت سوزدن آت دا دیکسیندی. باشینی
قالدیریب فینخیردی. اونون بورنوندان فیسقیران نفس زولاقلا نیب هاوانی یاردی.
-زؤهره منیم نوشانلیمدیر .
-ائله گؤزل قیز سنین کیم گدایا بئم اولای بیلمز .
-آغزینی تمیز ساخلا !

جیلولارین چکیلیمسی ایله آتلارین دوش-دوشه دایانماسی بیر اولدو. اونلارین نفهسی
بیر-بیرینی ووردو. ایلیاسین الی گؤدکجهسی نین جیبیندهکی ناقانین دستهینی سیخدی.
رشید اوزون خنئلی جاوان اولان، اوزونه یئنیجه اولگوج دیمیش ایلیاسی یوخاریدان
آشاغی، ریشخندله سوزدو. یویهنی چئینهین آتین باشینی چکیب قامچینی هاوادا
اویناتدی .

-یادیندا ساخلا، منیم تیکمه ال اوزادانین آناسینی آغلار قویارام .
ائله بیل ایلیاسین گوزونده هر شئی قارالدی. کندین اوستونه یورغان کیمی سرلیمیش
قار دا. شیریلتی ایله آخان بولور سویون اوزونه یاییلان بوز دا، سولغون-سولغون ایشیداییب
گؤز قاماشدیران گون ده بیردن-بیره یوخا چیخدی. ایندییه قدر ائشیتدیکلرینه
اینانمامیشدی. رشیدین "توی گنجهسی قیزی اونون الیندن آلام، سونرا ایستسه اوزونه
قایتارام دئمهسینه فیکیر وئرمه میشدی، "آرا سوزودور" دئییه خبر گتیرنلری
ساکیتلشدیرمیشدی. بیر ده رشیدین ارواد-اوشاغی واردی. او، بئله فیکره دوشسه، قان سو
یئرینه آخاردی. ناموسو ایته وئریلر، ایت ده یئمهییب. بئله شئی اولاردیمی؟
ایلیاس فیکیردن آییلیب اوزونه گلنده رشید اوزاقلشمیشدی. ایلیاس ایسه هله ده
چابین کناریندا دایانمیشدی. گؤزلهنیلمز ضربهدن اوزونو ائله ایتیرمیشدی کی،
یئریندن ترپنه بیلیردی. آلاسیندان ائشیتیمیشدی کی، کوخالیلار طایفهسی آرخالی طایفه
اؤزلری ده مردیماز ادریلار. اللریندن نه کویکو غولوق دئسن، گلردی. شورا
حؤکومتی یئنی قورولاندا بیر آز سسلرینی ایچلرینه سالمیشدیلار، آما ایندی، داغداداشدا
قاجاق-قولدور دستهسی چوخالیر. اونلار دا یئنین کندین اورتاسیندا آت
اوینادیب، اونا-بونا ساتاشیردیلار. بیلیردیلر کی، اونلارین کندی الدن-آیقادان اوزاق
یئردهدیر، داغ گدیکلری نین آرخاسیندا یئرلشن بو کنده گلکم اوچون بلنلر
آشیب، درملر کئچمک لازیمدیر. قیش آیلاریندا ایسه یول-ایز باغلانیر، یاز گلیب
داغلارین قاری تامام اریمهش دیوان-دره آدمالاری بورالاردا گورونمور .
ایلیاس آتینی مهمیزلهدی. اوزونو نه قدر شاخ توتسا دا، سینمیشدی، بایاکی
شوخلوغو یوخ ایدی، هیته چاتان کیمی آتاسی دا بونو حیسس ائدی، گؤزلرینی او غلونون
اوزوندن چکمدی. ساکیتجه، آتی تؤولهیه آپاران او غلونا

باخدی. ایلیاس هنج نه اولمامیش کیمی خئیلی قاپیدا هرلندی، ماغار یئرینی یوخلادی، تداروک گورنلره باش چکدی و بیردن آتاسینا یاخینلاشیب "سیز ایشینیزده اولون - دئدی - من آخشاما قاپیداجام". کیشی دینمهدی. دوققازدان چیخیب داغلارا دوغرو آدیملایان او غلنون آر خاسینجا باخا-باخا قالدی .

او، زوهره نی ایلك دفعه بیر یای آخشامی بولاق اوستونده گورموشدو. ائله او گوندن ده قیزی اورگی توتموشدو. آما اونا یاخینلاشا بیلیمه میشدی. خئیلی واخت اوزاقدان-اوزاغا قیزین قاراسیلا گزیب، ایزی ایزینه قاتمیشدی. حیسس ائله میشدی کی، سینه سی دولودور، اونون قاباغینی کسب بیرجه کلمه دئییه بیلسه، اورگینده کیلرین هامیسی گوزو آچیلیمیش بولاق کیمی پوققولداییب قاینایاجاق. ائوده-ائشیکده قرار توتا بیلمیردی. دولاما جیغیرلا داغین دوشونه قالخیر، آغاجلارین دالداسیندا گیزله نیر، چایا انیر، بولاق اوستونو کسدیریر، هر یئرده او قیرمیزی دونلو قیزی آختاریردی .

بیر دفعه یئنه منشه نین درینلیگینه چکیلیمیشدی. اورگی دولو ایدی، دردینی آچماغا بیر آدام تاپمیردی. ایسته بیردی کی، اوزونه بیر سیرداش تاپسین، هر شئی اونا دانیشسین کی، بلکه یونگوللشه. هنج عومرونده اوخومامیشدی، آنیما ایندی سوز سینه سینی دئشیردی. اوخوماق ایسته بیردی. بیردن پایاغی نین دالینی قالدیردی، اونون سسی شاققیداییب منشه، قارشیداکی قایالاردا جینگیلده دی: "چرشنه گونونده چشمه باشیندا، گوزوم بیر آلاگوز خانیم دوشدو". ائله بیل یونگوللشدی. اورگینی بوشالیدیب نفه سینی دردی. هر شئی سوسموشدو. بیرجه اونون قایالاردا عکس-صدا وئریب تکرارلانان سسیندن باشقا .

قاققیلتی قویدو. او، یئریندن سیچراییب دینشه دی. سس آشاغیدان گلیردی، بولاق اوستوندن. ایلیاس باشا دوشدو کی، گولوشن قیزلاردی. اونا، اونون ماهنیسینا گولوردولر. بدنینی سویوق تر باسدی، ایسته دی داغیوخاری دیرماشسین، باش آلیب بو یئرلردن گنتسین، ایلیم-ایلیم ایتسین کی، اونا گولن قیزلارین سسینی بیر ده ائشیتمه سین. آما آیاق ساخلادی. دینله دی. گولوش قاریشیق بیر سس گلدی قولاغینا :

-یاندیران یانسین، اده، اوزونه نه دیوان توتورسان؟

آغاجلار یئنین سس-سس وئریب شاققیدادی. یارپاقلار تیتیره دی. آما بو گولوشلر سنگینده او، آیدینجا بیر سس ده ائشیتدی :

-گدنی نییه اوتاندیریر سینیز، قویون اوخوسون، یاخشی سسی وار .

بو سوزلری دئین زوهره ایدی. اونا یاندیریب-یاخان، داغلارا-داشلارا سالان زوهره !

بیر دفعه اورکلندی. بولاغین اوستونه ائندی. قیزلار اونا گورن کیمی اوزلرینی بیغیشدیردی. سوروشوب چیگینلرینه دوشن کلاغاییلانین ایره لی چکیب ساچلارینی قولقلاری نین آر خاسینا بیغدی. کوفتالاری نین یاخاسینی، دونلاری

نین بوزمه لرینی دارتیشدیردی. بعضیلری ده حیالی گلینلر کیمی کلاغاییلاری نین بیر اوجونو آغیزلارینا یاخینلاشدیریب یاشماق توتدو. ایلیاس اوزونو ایتیردی. سحر-سحر بولاق سویوندا گوزگولنه نیب سیغالانان بو قیزلارین هانسینا یاخینلاشیب نه دئییه بیلمهدی. اونلارین لال سوکوتوندا، قاییر-قاییر قاینایان گوزلرینده کی بیج شیلتاقلیقان قورخو. بیلیردی کی، بو یئر باخان قیزلارین دیلینه دوشمک یامان ایشدیر، الله آدمی اونلارین شیتلیگیندن ساخلا سین. دیلی-دوداغی تپیدی، اودقوندو و گوجلہ دیللندی :

-بیر ایچیم سو وئرین، نه اولار؟! -

سهنگلرینی جرگه ایله دوزن قیزلارین آراسیندان بیر پیچیلتی کئچدی و اوغلان بولاغین نوونا ایلمیش زؤهره نی ایندیجه گؤردو. قیز الیندهکی نیلوفری دولچا کیمی سو ایله دولدوروب ایلیاسا وئردی. او، اللری تیترهیه-تیترهیه سویو آلدی، باشینا چکدی و بیر ده ایسته دی. زؤهره چیچی کنارا قویوب دولچانی دولدوردو. او، دیشی گؤینسه ده قابی بیر نفسه بوشالتدی و یئنه سو ایسته دی. "بو یازیغین جیباری یانیرمیش کی،" - دئییه کیمسه سؤز آتدی. قیزلارین بو آتماجاسینا جاواب وئرمه دی. اوچونجو دولچانی یارییا قدر ایچدی و قالانینی زؤهره نین یالین آیاغینا تۆکدو. قیز دیکسیندی، قونور گؤزلرینی ایلیاسین اوزونه زیلله دی. بو باخیشلاردا آنی بیر قیغیلجیم اوینادی، شیمشک کیمی چاخی و قیزین دوداقلاری قاچدی. قیزین قیغیشماغی تزه دن اونون جانینا اود سالدی. بولاق باشیندان نه واخت آرالاندیغیندان، داغا نئجه دیرماشدیغیندان خبری اولمادی. بیر ده اونو گؤردو کی، ایری بیر وله سین آلتیندا، گۆی اوتلوقدا، چیچکلرین آراسیندا اوزانمیشدیر. قیزلارین گولوشو یئنین قولاقلارینا دولوب گویولده دی. آما اورگی ساکیتلشمیشدی. سویو قیزین آیاغینا تۆکمشو. دئمک، اورک سؤزونو دئمیشدی. بو، داغلاردا بیر عادت ایدی. چوخدان، لاپ دده-بابادان قالما عادت. قیز دا حیرصلنمه میشدی، اولجه قیغیشمیش، سونرا دا باشینی آشاغی سالیب قیزارمیشدی. دئمک، اونون دا اورگی اوغلانی توتمشو ...

بیر گون کئنده یئنه توی واردی. اوکتیابر بایرامی نین ایلدؤنومونو قئید ائدیردی. او واخت قایدا ایدی: کند جاماعتی مکتبین قباغینا توپلایاردی. اوشاقلار رنگلی کاغیذلاردان ناخیشلار کسر، زنجیر دوزلدر و صینیف اوتاقلارینی، ائیوانلاری بزه یردی. کند جاوانلاری آتلاری نین قویروغونو دویوب جیدیرا حاضر لاشاردیلار. قولپلو قازانلاردا خورک بیشر، قارا زورنا دیله گلردی. دوز ناغیللارداکی کیمی اوچ گون، اوچ گنجه چالیب-اوینایاردیلار .

هاوا خوش ایدی. انله مکتبین هیتینده سون باهار یاشیلایغی نین اوستونه گبه کیلیم ده دؤشمیشدی. کندین آهیل آروادلاری، قیزلاری، گلینلری بارداش قوروب اوتورموشدولار. زورناچیلار اورتادا، ستولدا ایلشمیشدی. .

اولجه جیدیر هنگی چالیندی، سونرا گولشنگی. جاوانلار آت چاپیب، قورشاق توتوب یورولاندان سونرا اویون باشلادی. کندین گۆزللری قوشلاشدیلار . ایلپاسین گۆزو باجیسیلا زؤهره دیدی. اونلار یاناشی اوتورموشدولار. بو گون هر شئی حل اولونمالیدی. ایلپاسین باجیسی مئیدانا چیخمالی، اورتادا بیر آز هرلندن سونرا زؤهره نی چاغیریب اویناتمالی ایدی .

زورناچیلارا یاناشدی. قولقلارینا نسه پیچلدادی. سومویه دوشن آغیر بیر هاوا چالینان کیمی ایلپاسین باجیسی آیاغا دوردو، قوللارینی قالدیریب بیر دؤوره ووردو و اوینایا-اوینایا گئدیپ زؤهره نین قاباغیندا دایاندی. قیز اولجه دارتیندی، اویناماق ایستهمدی. اونو دومسوکله ییب آیاغا قالدیردی. زؤهره نین باشیندا بنؤوشی یئلینلی آغ کلاغایی واردی. جیغالاری قیوریلیب یاناغینا دوشموشدو . قیرمیزی کوتاسی نین یاخاسینا پوللار دوزولموشدو. قیرچینلی اوزون دونو توپوغونا ائیردی. حیسس اولونوردو کی، دیکداهان چکمه سینی یئنجه گئینیب . قول-قولا وئریب اورتادا سوزدولر. دفچی نسه قیشقیردی، کیمینسه آدینی چکدی، "ساغ اولسون اوینایانلار" - دئدی. ایلپاس بونلاری ائشیتهمدی. اونون گۆزو زؤهره ایله باجیسینادیدی. زؤهره نین اویونو اونو والئه ائتمیشدی. بو قیز نه گۆزل اویناییردی، آستاستا، سیندیرا-سیندیرا. دفچی هر دفعه چوماغینی دفعه ائندیرنده قیزین قوللاری ترپه نیردی بو غوم-بو غوم .

ایلپاسین باجیسی اویونونا آرا وئرمه دن هرلندی و سئز یلمه دن زؤهره نین کلاغایی نین یئللی اوجونو اله کئچیردی. زؤهره گۆزونو یوموب-آچینجا اوجونداکی پولو کولاغایی نین اوجونا دوینوله دی. بو قیزی بلله مک دئمکدی. اگر قیز دارتینسا، پولو آچیب آتسا، دئمک راضی دئیل. ایلپاس گوردو کی، قیز قیقیرمیزی اولدو و دارتیندی . آنجاق باجیسی قیزی ترپنمه یه قویمادی، قوجاقلایب اوزوندن اؤپدو. زؤهره باشینی آشاغی سالیب یئرینه کئچنده دفچی یئنجه قیشقیردی :

-ساغ اولسون اوینایان نیشانلیسیبان ...

ایندی او، دیزینه قدر قارا باتا-باتا، آغاجلارین بوداغیندان یاپیشا-یاپیشا داغا قالخیر، منشه نین درینلیگینده اوزونه مسکن سالمیش قاچاق سولئیمانین یانینا گئیردی. ایلپاس قاچاقلارین هارادا گیزلندیگینی تخمینن بیلیردی. ائشیتهمیشدی کی، سولئیمانین دسته سی ازگیلی تالادان بیر آز او یانا، ساری، قایانین آلت طرفینده یئرین آلتیندا لاغیم آتیب، اوزلرینه سیغیناجاق دوزلدیلر. بورا اچاتماز بیر یئر ایدی .

قیشدا اورادا دالدا لانیر، یاز-یای آیلاریندا بیر آز دا یوخاری قالخیردی. یوخاری قالخدیقا قار داها دا قالینلاشیر، سزاق آدامین ایلگینه ایشله ییردی. اونون قاشی، کیر پیکلری بوز باغلامیشدی. پاپاغی نین سالاما قولقلاری دونوب قوش قانادلاری کیمی هاوادا قالمیشدی .

ایلیاس قاچاق سولئیمانی بیرجه دفعه گورموشدو. دوز ایکی ایل بوندان اول، بئله قارلی بیر گونده، قاچاقلار اتلارینی چاپیب کنده دولوشدولار. بوغازینا کندیر سالدیقلاری بیر آدمی آتین یئدهیینده دارتا-دارتا مکتبین قاباغینداکی مئیدانا گتیردیلر. هامی تاماشایا بیغیشدی. ایلیاس بوغازی کندیرلی آدمی تانیدی. معلم ایدی. شهردن گلیب قونشو کنده درس دئییردی. اونون پالتوسونو چیخارتمیشدی. بیرجه کؤینکده ایدی. دیزه قدر قارا باتمیشدی.

قاچاقلاردان بیر قاشقا کهر آتینی مهمیزله ییب قاباغا چیخدی. ایلیاسین نظرینه ایلیک چارپان اونون چاتلمیش قاشقلاری آلتیندا پاریلدایان قان ساغلمیش گوزلری اولدو. کیشینی اوزوندهکی توکلر ده بیز-بیز ایدی. ایریه دنلی، انلیکورکلی، گنیشسینهلی بو آدمی یهرین اوستونده قیرغی کیمی اوتورموشدو. کورکونون اوستوندن باغلا دیغی اوناچیلان، چییندن آشیریلان چالین-چارپاز قولر و قالتیلار، یهرین قاشیندان آسدیغی بئش اچیلان اونون زهملی صیفتینی داها مودهش گؤستریردی.

-جاماعت، بیلیر سینیزی می بونون گوناھی نه دیر؟
هنچ کسدن سس چیخما دی. هامی دؤنوب قارین ایچینده باشی، سینه سی آچیق دایانان معلمه باخدی. اونون صیفتی، قولاقلا ری شاختادان گؤیر می شدی.
-بو بیزیم ناموسوموزا توخونوب. - ائله بیل جاماعتین اوستونه سو الندی.
بونو حیسس ائدن قاچاق سوزونو تاماملا دی، - قیزلاری باشینا بیغیب تئاتر چیخاردیب. کندین آغساقلا لریندان بیر ی چییننه سالدیغی کورکونون یاخاسینی چکیب دوزلندی و بیر-ایکی آدیم ایرملی یئردی.

-ایندی فیکرین ندی، آی او غول؟
-گوزونوزون قاباغیندا بونون باشینی کسه جم.
-ال ساخلا، آ بالا، آدم هر شئیدن اوتری قان تۆکمز. گورمورسنمی
فاغیرین بیریدی، چئویر بالالاری نین باشینا، بوراخ گنتسین.
قاچاق سولئیمانین اوزو اسدی. قامچیس ایله پایاغینی آلتیندان گئری ایتله دی. اونون گوزلری کیشینی نین اوزونه زولندی.
-یعنی دئییرسن، ناموسوموزو آیاقلار آلتینا آتاق؟

-کیم دئییر اونو، آ بالا، ناموسوز یا شاماقدان اولمک یاخشیدیر.
قاچاق سولئیمان اینادیندان دؤنمک ایسته مه دی. آرما کند جاماعتی اوندان ال چکمه دی. ال-ایاغینا دوشدولر، یالوار-یاخار اندیب قاچاغی یومشالتدی. ال-یاخش، آنان ناماز اوستوندیمیش، قوربان اول بونلارا. سنی بوراخیرام، آما بوردان ائله اکیلرسن کی، هنچ ایزین-توزون دا قالماز، بیر ده گوزومه دیسن بؤیوک تیکه نی قولاغین بویدا ائله یه جم.

معلمین بوینوندا کندیری آچدیلار. پالتوسونو وئردیلر و داغلاردان آرانا
اثنن جیغیرلا یولا سالدیلار .
قاچاق سولئیمان کئندن گنتمزدن اول آتینین جیلوونو چکدی .
-جاماعت، - دئدی - یادینیزدا ساخلابین، منی چؤلله سالان ائلین ناموسودور .
نه قدر ساغام، قویمارام بو ماهاالدا بیر آدامین ناموسونا توخونسونلار !
ایلئاس سحر چای کناریندا رشیدله سؤزلشندن سونرا بونلاری یادینا سالدی و
داغلارا اوز توتدو. اونون گوزونه هنج نه گورونموردو. نه ساختانی حیسس ائدیر، نه ده
قارانلیغا دوشوب قورد-قوشا بئم اول بیلجه بیینی آغلینا گتیریردی. اونون بییننده
بیرجه فیکیر دولاشیردی: هاردا اولسا، قاچاق سولئیمانی تاپماق، اورگیندن کچنلری
دوز گوزونون ایچینه دئمک. او بیلیردی کی، قاچاق اوز آداملارینا تاپشیریب اونو تیکه-تیکه
دوغراندیرا بیلر، یا دا اوزو الی تیتره مهن اوناچیلانین تتیگینی سیخار و هددینی
آشمیش بو جوانی بیر آنداجا یوخ اندر. ایلئاس بونلارین هامیسینی اورگینده اولچوبیچمیشدی
و نجه دئیرلر، کهنی بوینونا دولامیشدی. یقین ائتمیشدی کی، بو
یولدان ساغ-سلامات قاییتما یاچاق، آما فیکریندن دؤنمه میشدی .
-دایان، کیمسن؟

ایلئاس فیکیردن آیلاندا سینه سینه توشلامنیش لولهنی گوردو و آنلادی کی، قاچاقلارا
راست گلیب سئویندی .

-منی قاچاق سولئیمانین یانینا آپارین .

-آلداتیم دئمز سین کی؟

-دوغرو سؤزومدور. واجیب ایشیم وار .

-ه، سنین اوننان نه ایشین اول بیلر؟

-اولماسا، بو بوراندا، قاردا بلنلر آشیب بورایا گلمز دیم کی؟

ایلئاسین سرت جاوابی قاچاغی بیر آز چاشدیردی. توفنگی آشاغی سالیب اونا یاخینلاشدی .

دقتله اوست-باشینی سوزدو و آرخایا کئچدی .

-دوش قاباغیما! اونسوز دا بورادان سلامت قاییتما یاچاقسان .

-قاییتما یاندا دا قاییتما رام، منی نییه قور خودورسان؟

-یئکه-یئکه دانیشما، دوش قاباغیما .

او، ایچری گیرنده قاچاق سولئیمان قارا دامین کونجونده، پئچین یانینا

قویولموش تاختین اوستونده، موتککویه دیرسکلنهرک اوزانمیشدی. چکمه لرینی

سویونسا دا یاراغینی چیارتمامیشدی. قولتوقالتیلاری چیینده، توفنگی یانیندا،

اوناچیلان قارنی نین اوستوندیددی. ایلئاسی گورنده دیکلدی، آیاقلارینی تاختدان سالاییب

اوتوردو و قان ساغیلیمیش گوزلرینی اونون اوزونه زیلله دی. ایلئاس بو زهملی باخیشلاردان

سارسیلمادی، عکسینه، ساکیتلشدی. اصلینه باخسان اونا ائله گلیردی. او بیلیردی کی،

کئیشیب. قولاق

لاری هنج نه ائشیتیمیر، گوزلری گوزلرینه سانجیلیمیش گوزلردن باشقا هنج نه گورمور،

هارادا اولدوغونو، کیمینله اوز-اوزه دایاندیغینی بنله آبیرد انده بیلیردی .

-خنییر اول، کومسومول، نییه گلیسن؟

بو سس اونو آیلنددی. بیینی نین او غولتوسو، قولاقلاری نین گویولتوسو بیرجه آندا یوخا

چیخدی و قاچاغین اوزو ده ائله بیل دوماندان سییریلیب بوتون آیدینلیغی ایله اونونده

دایاندی. ایلیاس قوروموش دوداقلارینی دیلی ایله ایسلاتدی و دوز اونون گوزونون ایچینه باخدی .

-سنین اوزونه توپورمهیه .

بیرجه آن، یالیز بیرجه آن اورتالیغا سوکوت چؤکدو. ایلیاس ائله بیل چیگینلرینی ایلدیریم داشی تک باسیب ازن یوکون آلتیندان چیخیب یونگوللشدی. اونا ائله گلدی کی، سینهسی گنیشلندی، نفهسی آچیلدی. و بیردن قان ساغیلیمیش گوزلرین سرت باخیشلارینی اوزونده حیسس ائندی. بو باخیشلارین اوزونه سانجیلماسی ایله قوللاری نین دالدان قانریلیب بورولماسی بیر اولدو. اونو سورویوب باییرا آتماق ایسته دیلر. قاچاق سولئیمانین زهملی، امیرانه سسی ائشیدیلدی؛

-بوراخین، قویون سوزونو آخیراجان دئسین. نییه منیم اوزومه توپورورسن، بالاً؟

-اونا گوره کی، یالانچیسان، هر یئرده ناموسدان دانیشیرسان، آما سنه آرخالانلار ناموسسوزلوق ائله بیرلر. توی گونو گلینی نیشانلیسی نین الیندن آلماق ایسته بیرلر .

کیشینی ائله بیل ایلان چالدی. یئریندن سیچراییب دیک آتیلدی .

-کیمدی او بیقنیرت؟

-کوخالیلارین رشیدی .

قاچاق سولئیمانم قاشلاری چاتیلدی. اوزونیم توکلری بیز-بیز اولدو. ایلیاس گوردو کی، کیشی نین گنیش سینهسی کوروک کیمی قاباریب ائندی. بیر خئیلی فیکیرلی-فیکیرلی اورتادا هرلندیکدن سونرا تاختین اوستونه اوزانیب موتککیمه دیرسکلندی .

ایلیاسین سوزو اونو یامان توتموشدو. دوغرودان دا، اونو چؤلله سالان نیدی؟

نچه ایل ایدی کی، ائویندن-ائشیکیندن نییه دیدرگین دوشموشدو؟ کیم ایدی اونو

یوواسیندان هورکودن؟ سولئیمانین آتاسی دا، اوزو ده، ائله قوهوم-قارداشلاری دا شورا

حؤکومتی قورولاندا هامیدان چوخ سئوینمیشدی. یئنیجه آیریلان آچیلیب،

دیرچلمیشدی. اونلارین نسلی کاسیب دولانمیشدی، آما هنج کسین قاباغیندا

ایلمه میشدی. آتاسی همیشه اونلارا دئیردی کی، کیشی نین بیرینجی صیفتی ناموسدور .

گرک تکجه اوز ناموسونو یوخ، قونوم-قونشونون، ائل-اوبانین دا ناموسونو

قورویاسان. کیشی اولان باشقاسینین قیز-گلی نینه خاین گوزله باخماز. بو سوزلر

اوشاقلیقان اونون بئینینه هکک اولونموشدو. سونرا بویویوب کندین دلیقانتیلارینا

قوشو

لاندا دا، تویدا-ماغاردا جیدیرا چیخیب آت چاپاندا دا، کندین جانانلاری ایله قورشاق

توتوب گولشنده ده آتاسی نین سوزلری قولاقلاریندان گنتمیردی. اونو بارماقلا

گؤستریردی. کورکلری ائلی، بئلی نازیک ایدی، آز قالیردی اوزو کدن کنچسین. اونا گوزو

دوشنلر چوخ ایدی. بیلیردی کی، کندین قیزلاری اونون دالینجا حسرتله بویلانیردلار و

آز قالیردی. قاباغا دوشوب اورکلرینی آچسینلار، آلتدان یوخاری اوزونه باخیب

حیادان پورته-پورته "نو اولار، منجیزی آل" دئسینلر. اونا سوز آتان گلینلر ده

اولوردو. آما سولئیمان اونلارا گوزونون اوجویلا دا باخمیردی. کندین آغساقاللاری

"حالال اولسون، کیشی نین اوغلونا" - دئییب، اونونلا قورولانلار دیلار .

اونو کندده یئنیجه دوزلمیش کومسومول اوزه بیینه کاتیب سچدی. جانانلاری

باشینا توپلادی. اکینه-بیچینه، مکتبه، ساواد کورسلا رینا کؤمک ائلهدی. دسته گتندی کجه بؤیودو، سولئیمانین سوراغی دا بؤیودو، اطراف کندلره ده یاییلدی. اونلارین کندینه عبدالرحمان آدیندا بیر بوی ده واردی. ازازیلین بیریددی، بویلو آروادلار اونو گۆرنده اوشاق سالاردیلار. شورا حؤکومتی قورولاندا باشینا دسته توپلاییب بیر نچه ایل هئچ کسی تانیماق ایسته مەمیشدی. آتینی چاپیب هامییا بیلدیرمیشدی کی، بورالارین آغاسی منم، باشقا خیالا دوشمه یین. بیر دفعه ده سولئیمانین قباغینی کسب هدله میشدی. "دئیەسن چوخ الله مەلیک ائله ییرسن، بالا، آغیر اوتور، باتمان گل، باشین بدنینه آغیرلیق ائله مەسین". حتی بیر دفعه اوستونه توفنگ ده چکمیشدی. گولله سولئیمانین پایاغینی سیلیب کئچمیشدی. بیر گنجه "گئپو" نون آداملاری ساکیتجه گلیب، عبدالرحمان بیی ده، اوغلانلارینی دا آپاردیلار. اونلارین ائوینی ایداره ائله دیلر. اوست گۆزده کند شوراسی، فیرقه اۆزیی یئرلشدی. بیر اوتاق دا کومسومولا وئردیلر. آرواد-اوشاغی ایسه آشاغی، زیرزمیه اوخشار یئرە کۆچوردولر.

بئیین بیر جوت مارال کیمی قیزی واردی، آبی رلی، حیالی. کندین آراسینا آز-آز چیخاردیلار، آتالاری توتولاندان سونرا ایسه هئچ گۆزه گۆرونمە دیلر. سولئیمان گۆز قویاردی، قیزلار زیرزمینی قارانلیق کونجوده بیر-بیری نین قوینونا قیسسیلیب اوتوراردیلار. اودونا، سویا دا قاری ایله بیین آروادی گئردی. آتاسی بیر دفعه سولئیمانی بیر کونجه چکدی. "او غول، - دئدی - بیلیرم کومسومولسونوز، بیلرله ووروشورسونوز، یاخشی ائله ییرسینیز. اما آرواددا، اوشاقدا ایشینیز اولماسین. قولاغیما پیس سۆزلر گلیر. دئیەسن کئچل خوندولو دینچ دورمور. یادیندا ساخلا، ائللین ناموسو بیزیم ناموسوموزدور. تمیز آدیمیزی لکله مە یین". آتاسی نین سۆزوندون سونرا سولئیمان یولداشلارینا گۆز قویدو. تاپشیردی کی، فراغات اوتورسونلار.

بیر دفعه گنجه دن خئیلی کئچمیش ایداره دن ایشیق گلدیگینی گۆردو. قانریلدی. ائله بیلدی کی، رایوندان تهکیمچی گلیب، نه ایسه واجیب بیر ایشی وار.

قاپی نین آغزینا چاتاندا حئیر تلندی. ایچریدی تاققیتلی گلیردی. ائله بیل سوپوروشوردولر. کیمسه هیچقیریردی. سولئیمان چیینینی قاپییا وئردی و اونا ائله بیر گوج گلدی کی، زیرزه یئریندن اوینادی. ایچری گیرندن گوزلرینه ایناتمادی. عبدالرحمان بئین قیزلاری کونجه قیسلمیشدیلا. اوست-باشلاری جیریق-جیریق ایدی، ساچلاری اوزلرینه داغلمیشدی. کئچل خوندولو پورسوق کیمی قیزار میشدی. قوللارینی چیرمه میش، کؤنینه نین یاخاسینی آچمیشدی. شالواری نین اوستوندن توماناغیسی ساللانیردی. گوزلری پیشیک گوزو کیمی پاریلدا بیردی. قاپی آچیلاندا بوینونو ایچری چکیب بئلینی دونقارلانیردی و قان هریمی وحشییه دؤنه رک یای کیمی گریلدی. بیرجه آتی دا کئچسه، ایرهلی آتیلا جاقدی. سولئیمانین بئینی او غولدادی و گوزلرینه قان ساغیلدی. ناقانی چیخارتماغی ایله تنیگی چکیمی بیر اولدو. شاققیتلی قوپدو. دالبادل، آلتی دفعه ... بایردا آت فینخیردی. آباق تاپیلتیلاری و قاریشیق سسلر ائشیدیلدی. سونرا قارا دامین قاپیسی جیریلتی ایله آچیلدی. قاپی آرالانان کیمی ایچری سوخولان ایشیق زولاغی دامین یاریقار انلیق هاواسینی قیلینج کیمی دوغرادا، دیواردا سوروندو و تاختین اوستونده اوزانمیش سولئیمانین اوستونه دوشدو، قاپی اورتولن کیمی ده یوخ اولدو. ایلیاس دیک آتیلدی. قارلی هاوادان سونرا گوزو قاماشان و ائوین اورتاسیندا دایانیب بویلانان رشیدی گورنده قان بئینینه سیچرادی. آما قاچاق سولئیمان یئریندن ترپنمهدی. گوزو قارانلیغا آلیشانان سونرا قوللارینی آچیب اوستونه یئرین رشیده اهمیت وئرمهدی. موتکمهیه دیرسکلی حالدا اوزاندی، بیر آرجا آیاقلارینی بیغیب، تاختین آشاغی طرفینده اونا یئر ائله دی. رشید پرت اولسا دا، اوستونو وورمادی، آباق طرفده اوتوردو. اونلارا چای گئیردیله. یالنیز بوندان سونرا قاچاق سولئیمان باشینی قالدیریب قوناغین اوزونه باخدی :

- کورکونو سوپون، سوپوق دیر .
اونون ساکیت، آمیرانه سسی رشیدی چاشدیردی. گوزو سولئیمانین اوزونده قییمیشاقیمیشا کورکونو چیخارتدی .
- دئییر لر کندینیزده توی وار؟
قفیل سوادان رشید دیکسیندی. ستکانی نلبهکییه قویوب قاچاغین اوزونه باخدی .
بیلمهدی نه دئسین .
- نییه دینمیرسن؟
رشید تلهسیک جاواب وئردی :
- وار .
- کیمین تویودور؟
- موراد کیشی نین دیغاسی ایلیاسین . - رشید ائله بیل دیر چلدی. قاش-گوزونو اوینادیب سوزونه داوام ائتدی. - ایندی هر قور-قودوق آدم اولوب اورتایا دوشوب. باشین حاقی اونا داغ چکجم .

ایلیاس دؤز مەدی. کونجدن چیخیب ایرەلی گلەمک ایستەدی. آما سولئیمان گۆزونو آغاردیب اونو یئرینده اوتورتدو. دئیەسن رشید هئچ اونو گۆرموردو .
-فیکرین نه دیر؟

-ائله بو گنجه قیزی اونون الیندن آلام .

-آریا قان دوشمەییندن قورخمورسان؟

-نەدن قورخاجام؟ دالیمدا داغ کیمی دایانیبسان .

قاچاق سولئیمان پاپاغینی چیخاردیب دیزی نین اوستونه قویدو. فیکرلی-فیکرلی باشینی اووخالادی. اورتالیغا چۆکن سوکوت خئیلی چکدی. بیردن اونون قاققئیلیسی دیواردا شاققئیلادی. رشید ده اونا قوشولدو، گۆزلری یاشارینجایا قدور گولوشدولر .

-آغزییین دادینی یامان بیلیرسن ها .

-به نه. گرک بو گدا-گودلرین آناسینی آغلاداسان .

-به قورخمورسان؟

-نەدن؟

-خام قیزلا یاتماقدان .

-آرخایین اول، هله جانیم سولودو .

ایلیاس کونجدهجه دایانیب صۇحبتین هایانا سمت آلاماغینی گۆزلەپیردی. دیشی باغیر ساقلارینی کسسه ده سوسوردو. باشینا نه ایش گلەجهیینی بیلمیردی. بیرجه اونو حیسس ائدیردی کی، قاچاق سولئیمانین سسی تیتزگیر، قاشلاری چاتیلیر و اوزونون توکلری بیز-بیز اولور .

سولئیمان پاپاغینی باشینا قویدو. آیقلارینی تاختدان ساللابیب اوتوردو .

اولجه پئچین یانیندا قورویان چکمه لرینی گئیینی، سونرا آیاغا قالخیب

کورکونو، اوناچیلانی بئلینه باغلادی، قامچیسینی الینه آلدی. رشیدین چاشدیغینی گۆروب دیللندی :

-دور گنک . - اونلار قاپییا یاخیلاشدیلار. قاچاق سولئیمان رشیدی

قباغا سالیب گنری دوندو. - کومسومول، سن ده دور. رشید قانریلیب ایلیاسا باخماق ایستەدی، آنجاق سولئیمان ایتلهیبب اونو باپیرا چیخارتدی .

هاوا آیازیمیشدی. گون ایشیلداسا دا سویوق ایدی. مئشەپه، تالالارا سرپلمیش قار آدامین گۆزونو قاماشدیریردی .

-آتلاری بری چکین !

قاچاقلار بیر گۆز قیرپیمیندا تۆلەده ساخلادیقلاری بهرلی-یوینلی آتلاری

گتیردیلر. قاچاق سولئیمان آیاغینی اوزنگیبه قویان کیمی سیچراییب آتین بئلینه

قالخدی. او بیریلری ده آتلانیدیلا. یالنیز بو زمان ایلیاس اوزونو ایتیردی. بورایا

گلدیگینه پئشمان اولدو، اوزونو دانلادی .

قاچاق سولئیمان بو ساعت ایکی ایل بوندان اول معلمین بوغازینا کندیر سالیب کنده گلدیگی شکه دوشموشدو. قاشلاری چاتیلیمیش، اوزونون توکلری بیز-بیز اولوب کیریپ تیکانینا دؤنموشدو. بنشاجیلانی پهرین قاشیندان آسيلمیشدی، چالین-چارپاز باغلادیغی قولتوقالتیلاری، اوناچیلانی یئریندی. ایلیاس گۆزلهدی کی، بو ساعت اونون پالتارینی سویوندوراجاقلار، بوغازینا ایپ سالیب آتین دؤشونه قاتاچاقلار، دره آشاغی سورویوب کنده آپاراجاقلار و کیم بیلیر باشینا داها نه کیمی اویونلار آچاچاقلار. اورگینده اوزونو یامان دانلادی، اوشاقلیق ائلهدیگینی باشا دوشدو. "اؤزوم هنج، بیر جان بورجلویام، اؤلدورر لر جهنمه اؤلدورسونلر، اما ائل-اوبا بیابیر اولاجاق". رشید آتین اوستوندن دؤنوب ریشخندله اونا باخاندا آز قالدی اورگی پارتلا سین . قاچاق سولئیمان جیلووو گمیرن آتین باشینی دارتدی .
-تزه بیه ده آت وئرین .

رشید تعجباندی :

-اونو دا آپاراق؟

-به نه. هنج بیسیز ده توی اولار؟

ایلیاس آت کئیردی لر. اوغلان دوروخدو. گۆزلرینی قاچاق سولئیمانین قان ساغلمیش گۆزلرینه زیللهدی و ایلیک دفعه بو گۆزلرده مهربانلیغا بنزر بیر ایشارتی گۆردو. دئیسهن کیشی نین صیفتی ده ایشیقلا نیشدی. دوداغیندا تبسسومه بنزر بیر شئی سئز یلیردی .

-مین، بالا، سنی تویا پییادا آپارمایاچاغیق کی؟ ائلدن آیب اولار .

ایلیاس بو سۆزلرین آرخاسیندا درین، گیزی بیر کینایه اولدو غوندان شوبه لئسه ده، سیچراییب آتین بئینه قالخدی. قاچاقلار آتلاری مهمیزله ییب اۆزلرینی نین تانیدیقلاری کسه یوللا درهیه اندی لر .

سازاق باشلامیشدی. آتلارین آیاقلاری نین آلتیندا قار خاریلدا ییردی. آچاقلارین بوداقلاری شاختادان چاتداییب قیریلیردی. اوردا-بوردا قار غالار قار یلدا شیردی. ایلیاسی فیکیر

گۆتورموشدو. قاچاق سولئیمانین سۆزلرینی بیر یانا یوزا بیلیردی. "تزه بیه آت وئرین!"، "سنی تویا پییادا آپارمایاچاغیق کی؟" بونلار نه دئمک ایدی؟ یوخسا منی اله سالیردی لر؟ گۆره سن آتام ایندی نئیله ییر؟ یقین دامین اوستونه چیخیدوشمکدن، یوللارا باخماقدان گۆزونون کۆکو سارالیب. باری آنا ما هنج نه

دئمه ییدی، یازیق آروادین باغری چاتلایار. گۆره سن قیز ائوینین قولاغینا بیر شئی چاتماییب کی؟ زؤهره ایندی منیم هارادا اولدو غومو بیلیرمی؟ بیلیرمی کی، قاچاقلارین یانیندا یام، اوندان اؤتری گلیب بورالارا چیخمیشام. اؤزومو ده ایشه سالمیشام، اونی دا. بلکه هنج بورایا گلیمه ییدیم، رشید منه نئیله یه بیلردی کی؟ هنج جاماعت قویاردیمی کی، کنده ناموس سوزلوق اولار. نئیه... اؤزو بیخیلان آغلاماز، اللهها پناه ...

اونلار درهنین آشاغیسی ایله آخان چایین ساحلینه چاتدیلار. سو بوز باغلابیب آغیزا قووشموشدو. قاچاق سولئیمان جیلووو چکیب بوزون آلتیندا آخان سویون هزین شیریلتیسینا قولاق آسدی. سونرا قامچی ایله یولداشلارینا نسه ایشاره ائتدی. ایکی نفر آتدان دوشدو. بوزون اوستو ایله چایین اورتاسینا قدر گئتدیله. توفنگین قونداغی ایله بوزو سیندیردیله. قویونون آغزی بویدا دبیرومی یئر آچدیله. قاچاق سولئیمان اوزونو رشیده طرف توتوب گولومسوندو:

-چیممکله آران نئجه دیر؟

-بو سو یوقدا؟

-بلی. دئییرلر سو یوق سو آدامین بئلینی برکیدیله.

رشید دویوکو. سولئیمانین اوزونه باخدی. بیلمه دی گولسون، یوخسا جدیلشسین.

-زارافاتی بوراخ.

-زارافات نییه، دوز سوزومدور، آخشام قیز یانیندا اولاجاقسان.

رشید آتم جیلوونو چکیب قاچاغین اوزونه بوزاردی:

-باشینا آت تپییدیر، نه دیر، منی اله سالیرسان؟

-دندیم کی، چیمه جکسن!

او، الینی ناقانا آپارماق ایستهدی. ائله بو آن قامچی رشیدین اوزونده شاققیلدادی و

قاچاق سولئیمانین حیرص دولو بو غوق سسی ائشیدیلدی:

-آتدان دوش، اوغراش!!!

اونو سورویوب یئر سالدیلار. کورکونو، شالوارینی، پنجه یینی چیخار تدیله. بیرجه

تومان-کۆینه یینه دیمه دیله. قولوندان یاپیشیب دارتا-دارتا سویون اورتاسینا

گتیر دیله. چاپالاماسینا، یالوارماسینا فیکیر وئرمه دیله. سویا یاسیب چیخار تدیله.

بیرجه آندا بدنی قیقیرمیزی اولدو. ایسلاق تومان-کۆینک اتینه یاپیشدی. چنه سی

شاققیلدادی. بونا فیکیر وئرمه دیله، یئنین قولوندان یاپیشیب بوزون سینیق یئرینه

سالدیلار. اونون سویوشلرینی، اینیلتیه چئوریلن یالواریشلارینی ائشیتمه دیله. باشچی

"بسدی" دئینه قدر چیمیز دیر دیله. آخیرینجی دفعه باشیاشاغی سویا سالیب کنار

آتدیله. رشید شاپیلتی ایله بوزون اوستونه سریلدی. اونو گئییدیریب آتین بئلینه آتدیله.

شاللاقدان هورکن آت، باش گؤتوروب دره آشاغی چاپدی.

ایلیاس جینقیرینی چیخار تمدان، حئیرت و سئوینجله گؤردوکلرینه تاماشا ائدیله. او،

اوزونو ائله ایتیرمیش و ائله کنیلمیشدی کی، قاچاق سولئیمانین سسینی ائشیتمه دی:

--آ بالا، گنت آرخایین تویونو باشلا، بیر کۆپکو غلو سنه سوز دئییه بیلمز.

بلکه اوزوم ده گلیم.

ایلیاسی ایکی آتلی نین مو شاییتی ایله یولا سالدیلار.

همین آخشام ایکی یئرده سحر مجن ایشیق یاندی. بیریی مورد کیشی نین هیتینده، او
بیری ایسه رشیدین ائوینده. مورد کیشی نین هیتینده یانان لویا ایدی، رشیدین ائوینده
اوتوز لوق لامپا. مورد کیشی نین ترتیمز سیلینیب-سوپورولموش و پالاز دوشنمیش
سامانلیغیندا ماغار ایدی - چالیب-اوینا بیر دیلار، رشیدگیله ایسه ستلجمدن اود توتوب
یانان کیشیه کویه سالیر، اوستونو یورغانلا برک-برک اورتوردولر. سحر تئزدن
زورناچیلار دامین اوستونه چیخیب "آندانیرما" چالاندا بیر دسته آتلی داغلارا قالخدی.
جاغ یئرینه قدر اوت دوشه نیب اوستونه گبه، یورغان-دوشک سالینمیش آرابادا بزکلی
بیر گلین اوزونه سالینمیش دوواغی آراییب گوز قاماشدیران قاردا جیغیر سالان
تکرلرین ایزی ایله ائولرینه باخیب کؤورله-کؤورله مورد کیشی نین قاپیسینا گلدی.
کندین آشاغیسیندا، کوخالیلار طرفدنسه آغلاشما سسی اوچالدی.

نامرد گولله سی

دوستوم حسین عاریفه
نیفتالی کوخا آت؛ ن اؤروشونو دییشنده بیر ایستهدی یهری-یویه نی ده آلسین،
اولرده اولدوغو کیمی، آرخین سویو ایله بئلی نین ترینی یوسون، آما فیکرینی دییشدی.
آتی ائله یهرلی-یویونلی اؤروکلهدی، هم ده اؤرویو بیر آز دا یاخینا، آرخین آلت طرفینه
چوکید. بیلیردی: هاوا ایستی ایدی، آت قان-تر ایچیندیدی، آما علاجی یوخ ایدی. او، اوللر
آتینی هارا گلدی اؤروکلر، اؤروشونو ده تنز دییشردی، قویمازدی کی، ترله سین. یهرینی
گؤتوردی کی، آت نفه سینی درسین، ایسته ینده اوتلا سین، ایسته ینده کیشنه ییب شاهه قالخسین،
ایسته ینده میخی قویار دیب ایلخیا جومسون. قاینار گؤزلو کهرین ایشیلدایان دریسینه،
سیریین ساغری سینا، قیز تنلی کیمی یومشاق یالینا باخماقدان دویمایان نیفتالی چوخ
واخت آتی یالمانلابیب بئلینه فالخار، بیرباش کوره سوروب چیمیزدیرر، چوخ واخت دا
یالینا یاتیب او اوزه آدلایاردی. او واخت اؤزونون ده، آتینین دا قورخوسو-هورکوسو
یوخدو. هم جاوان ایدی، هم ده... آما ایندی، ایلا ه دا کوخالیغا کنچندن سونرا،
سکسکلی یاشاییردی ...

او، آستاجا آدیملار لا دیکدیره چیخدی. آرخین اوستوندن آدلاییب آغاجلارین
کؤلگه سینده دایاندی. گوزونو اوفیقلره قدر اوزانیب گئدن تاخیل زمیلرینه زیلله دی.
آستاجا مئه اسیردی. قارا قیلچیق سونبوللر خیشیلداییردی. اوتلاری چوخدان سارالیب سولمنش
درملی-تپه لی بو بوز چؤللرین اورتاسیندا قوشالاشان قوواق آغاجلاری نین
یارپاقلاری دا خیشیلداییردی. هانسی رحمتلیگینسه ثاواب او چون اکیگی بو آغاجلارین
دیییندن آخان آرخین سویو دا قیرچینلانیب شیریلداییردی. نیفتالی کوخا کؤلگه یه آتلمیش
پالازا، دؤشکجه و موتککجه باخدی. او همیشه بیچینچیلره باش چکمه یه گلنده
بورادا اوزانیب دینجهلردی. ایندی ده همیشه کی ائله یارلی-یاراقلی پالازین اوستونه
کئچیب موتککجه دیرسکلنمک ایستهدی. ایستهدی کی، ایستی تننیتسه ده، نه چکمه لرینی
سویونسون، نه ده توفنگینی، قولتوقالتیسینی چیخاردیب یانینا قویسون. آما گوردو
کی، مومکون دئییل، تر یویوب آپاریر. بیر ده کیمدن قورخاقدی؟ کرم یقین کی،
بو ساعت دیلیجان طرفده دیر، یابین ایستیسینده بورالاردا اولمازدی. اولسا دا قورخوسو
یوخدو. او، عومرونده الی-یالین آداما گوشه آتمازدی. بیرجه او گدندن احتیاط
اندیردی. کئندن قاچاندان سونرا بورالاردا، کولدا-کوسدا دولاشیردی ...
توفنگینی آغاجا سؤیکهدی، چکمه لرینی سویوندو، یاخاسی قایتانلی کویینی نین
دویمه لرینی بوشالتدی و پالازین اوستونه اوزانیب موتککجه دیرسکلندی. جیب
دسمالارینم نجلانین دوینله ییب باشلارینا کئچیرمیش بیچینچیلرین اوراقلاری
جینگیلده مییردی. بو جینگیلتیلر کؤوشنلرین خیشیلتیسینا

قاریشمیشدی. بیچینچیلر تله سیردی. اونلار دا ایسته بیر دیلر کی، ایشلرینی تئزجه قورتاریب آدیقلاری حاقی ائله بور اداجا آر اندا، خیرماندا دؤیوب، تاخیلارینی یایلاغا، بالالارینا آپار سینلار. ائله نیفتالی کوخا دا تله سیردی. ائل چوخدان یایلاغا قالمیشدی. امما او، کؤچونو ساخلامیشدی. سوزون دوزو، کندده تک قالماقدان احتیاطلانیردی. او قدر آناسی نین امجهینی کسنلر وار کی... ائله بیر ی گلمه مور شود.

اونیم اصلی نین-نسلی نین هار ادان اولدو غونو کندده هنج کس بیلمیردی. بیرجه او معلوم ایدی کی، چوخدان - لاپ چوخدان، نیفتالی گیلین دوققازیندا اوستو-باشی یاماقلی، آجیندان هولقومو قالمیش-ائنن، ملول-موشکول باخیشلی بیر او غلان بوینونو بوکوب دایانمیشدی. النده عصا، چیینینده نیمداش هئییه، باشیندا توکو توکولموش پاپاق وار ایدی. سویوقدان اوزونون توکلری بیز-بیز دور موش، دوداقلاری قایساقلانمیشدی. گوزو باتمیش قویونون دی بینده کی سو کیمی گوجلہ ایشیلدا بیردی.

سس-کویه بابیرا چبخدیلار، ایتلره آجیقلان دیلار، "آ بالا، کیمسن؟" - دئیہ دوققازدا کینی سسله دیلر. نیفتالی نین آتاسی کورکونو چیینینه سالدی، او غلو ایله برابر دوققازا چبخدی، هار دانسا آزیب گلیمش بو الله بنده سینه تففرینجه باخدی و باشا دوشدو کی، بورا آدامینا اوخشامیر. سون و اختلار بئله لرینه تئز-تئز راست گلکم اولوردو. یا دوشمینی اولدورندن سونرا باش آلیب بورالارا پناه گتیریر، یا دا بیر پارچا چورک او جوندان چوللره دوشوردولر. کیشی او غلانی تپه دن-دیرناغا دقتله سوزدو و "یوخ، بو آدام اولدوروب قاچانا اوخشامیر، - دئیہ اورگیندن کئچیردی. - یقین باشقا امماسی وار". اصلینه باخسان کیشی نین او غلانی چوخورا دوشموش گوزلریندن خوشو گلهمیشدی.

ائله بیل قریب بونو حیسس ائندی، قیشین گیر هاگیرینده قاپیدان گئری قایتار اتاجاغینی باشا دوشدو و سسینه یاز یقلیق وئردی:

-قاچقینام، آی دایی، هنج کیمیم یوخدو.

کیشی او غلونون اوزونه باخدی، نیفتالی ایسه گوزونو قاچقی نین بیر تیق چاریغیندان چیخمیش بار ماغینا زیلله دی.

-بورانی سنه کیم نیشان وئریب؟

-هنج کیم. یولو الیمه آلیب گلیمشم. قاپینیزا پناه گتیرمیشم.

آتا اوغولا باخدی، او غول دا آتایا.

-آدین نه دیر؟

-مور شود.

دوزمو دئییردی، الله بیلیر، کاغیدی یوخ، شاهیدی یوخ، گلمه آدام ایدی. ائله او گوندن اونا کند آراسیندا "گلمه مور شود" دندیلر.

اولجه مالا باخدی، سونرا اکینه-بیچینه گئندی. نیفتالی نین دوستلاشیب لاپ قارداش اولدولار. آتاسی اولندن سونرا نیفتالی اونا تورپاق دا وئردی،

کؤمکلشیب بالاجا بیر داخما دا تیکدیلمر، مال-قارادان پای آیریپ بیر آت دا باغیشلادی. قوهوم قیزلاردان بیرینی ده آلیب اونو ائو-ائشیک ائلهدی. گلمه مورشود دیری باش ایدی. الینه مایا سالاندان سونرا تیفلیسه، گنجیهه آیق آچدی. دولانماسی دا یاخشیلادی، اوزو ده گومر اهلاشدی. نیفتالی بیر گون انشیتدی کی، مورشود آروادینی اینجیدیر. هفتهلرنن ائوه گلیمیر، شهرده کئفده-داماقدادیر، اوشاقلارینا باخمیر. اورگی گؤتورمهدی. یانینا چاغیردی. ایکی-اوچ گون گوزلهدی، امما مورشوددن جاواب چیخمادی. بیر گون یولدا قاپاقلاشدیلار.

-نییه گورونمورسن؟ - نه اولوب، گورونمهیم واجیبیدیر؟

-بلکه بیر سوزوم وار؟

-سنین منه نه سوزون اول بیلر؟

-ه، نه یئکه-یئکه دانیشیرسان؟

-دانیشمایاندا، سوسمایاجام کی؟

آتلاز یویهنی گمیریب فینخیریشدیلار. دوش-دوشه گلیب دال آیاقلاری اوستونده فیرلانیدیلار. یولون توزو گویه قالخدی.

-ه، دئیسن، گوزون آیاغیین آلتینی سئچمیر؟! نه نئز هاوالاندین، بالا؟!!

-آرتیق-اسکیک دانیشما، سوزونو دئ!

نیفتالی کیشی حیرصینی زورلا بوغدو.

-بیر ده انشیتسم کی، آرواد-اوشاغال قالدیر بیسان، دالینا بولؤو چالارام، بیلدین؟!!

-قلت ائلهیرسن، کئچمیشینی ده یانینا آلارسان!

-ه، گلمه کؤپیکو غلو، منه جاواب قایتاریرسان؟!!

قامچی نین گؤیده شاققیداماغی ایله مورشودون آتین دیرناغی نین دیبینه دوشمیی بیر اولدو. نیفتالی کوخا ائله یهرین اوستوندن اونو بودارلادی. آت دا صاحبی کیمی غضبله نیب اونو تاپدالادی. کوخانین حیرصی سویومادی. سیچراییب یهردن دوشدو. توز-تورپاق ایچینده قیوریلان گلهمین یاخاسیندان توتوب یولدان کنار سوردو. خنجر هاوادا پاریلادی.

-قلت ائله میشم کئچمیشیمه، آی نیفتالی، منی اولدورمه، بالالاریم

یاز یقدی. سن ددهیین گورو، منی چئویر اوشاقلارین باشینا، ثواب ایش گوررسن.

کوخانین قولو بوشالادی. مورشودون قویونون دیبینده ایشیلدایان سویا بنزر

گوزلرینه نیفرتله باخدی و یاخاسینی بوراخدی.

-دی گنت، قوربان اول ائوده کیلره.

مورشود دینمز-سؤیلهمز آیاغا دوردو. اوستونون توزونو چیرپدی، ائله دینمزجه

ده یهرین قاشیندان یاپیشیب آتین بئلینه قالخدی. بیر خئیلی ساکیتجه کنده دوغرو

سوردو و بیردن یویهنی دارتیب گئری قانریلیدی.

-یاخشی، آکوخا، بو هایفی سندن آلماسام، کیشی دئیلم. - نیفتالی اوزونه گلنهجن آتین باشینی قانیریب قیشقیردی. - منه سیریدیغین قانجیغی دا گلیب آبارا بیلرسن !

کوخا آتی مینیب توفنگی هرلهینهجن، توزلو یولدا گوزدن ایتدی. سحریسی ده انشیتدی کی، باشینی گوتوروب ائودن قاچیب ... نیفتالی کوخالیغا کئچندن سونرا ایستسه ده، ایستهمسه ده خطر دهیمهلی اولوردو. دیوان-درهمن نه قدر اوزاق گزسه ده، اونلارین گوزونه ساتاشماماغا چالیشسا دا اولموردو، آختاریب تاپیر، اوزونو دانلابیردیلار کی، فیلان اوغرونو نییه تنتمامیسان، فیلان قاچاغا نییه چورک وئر بیلر، نییه قویوبسان قاچاق کرم کوردن کئچیب یایلاغا قالخیب؟ دنمهیه نه وار؟ آما بئله شئیلردن اوترو ائل-اوبا ایله اوز-گوز اول، گوروم نجه اولورسان؟ وظیفه بویوندوروق کیمی بیر شئیدیر. ائله کی بویونو قویولار، بئلینه مینیب ایستهدیکلری سمته سورمکلر. یا گرک دوزهن، یا دا گرک اونلاری دا اوزونله برابر سورویوب بویوندوروقلو-مویوندوروقلو توکسن کوره !

هاوادیان اود علنیردی. کوشنلردن قالخان ایلغیم تندیر آلوو کیمی هاوانی یالایا-یالایا بوز تپهلری آشیب کندین اوستونه یاییلیر، اورادیان دا سویو ایشیلدایان کورون اوستوندون کئچیب قارایازی مئشه سی نین آغاجلارینی قارسیبیردی. نیفتالی کوخانین کولگه سینده اوزاندیغی آغاجلارین گؤده سینه یاپیشمیش جیرجیرامالار سس-سس وئریب ائله جیریلدایر دیلار کی، آدام قولایغیم توتمالی اولوردو. نیفتالی کوخانی ایستی، اوسته لیک ده جیرجیرامالارین سسی تننتیمیشدی. آیاقلارینی سویا سالیب سرینلمک و سینه سینینی، باشینی یویوب بیر آز دینجلمک ایستهدی. آیاغا دوردو، یاخاسی قایتانلی کؤینه یینی سویوندو، آرخا یاخینلاشیب دوموشوقلو اوتوردو. الینی سویا اوزاتدی. کور طرفدن اوزانیب قبریستانلیغین یانیندان دیکدیره قالخان توزلو-تورپاقلی یوللا گلن آتلیلاری گورمهدی. جیرجیرامالارین سسی قولایغینا دوشدویوندن آتلارین فینخیرتیسینی، اوزنگیلرین جینگیلتیسینی، آیاق تاپیپلنتیلارینی انشیتهدی. بیرجه اونو حیسس انندی کی، گولله آچیلدی، کورگی قوووشدو. الینی سودان چکیب قامتینی دوزلندی، قانریلیب دالا باخدی. گوردو کی، آتلیلارین بیر یویهنی چکیب آتی شاهه قالدیردی، گئری دؤنوب کیمینسه اوستونه قیشقیردی، قامچی شاقیلدادی . نامرد کؤپوکو غلو !

داها هئچ نه انشیتهدی. کوشنلرین خیشیلتیسینی، یارپاقلارین پیچیلتیسینی، آرخین شیریلتیسینی، جیرجیرامالارین سسی ببردن-بیره ضعیفه دی، اوزاقلاشدی و انشیدیلمز اولدو. هاوانی قارسالایان ایلغیم ائله بیر قور کیمی گوزونه دولدو، بیکلری نین اؤننده دالغالاندی و دومانا چئوریلدی، هر شئی بو دومانا بوروندو ... کرم آندان سیچراییب اوزونو آغاجین آلتینا یتتیردی و نیفتالی کوخانین باشینی دیزی نین اوسته آلدی. گولله کورگیندن دئییب سینه سیندن چیمیشدی .

گۆزلری قاپالی ایدی. تکجه دوداقلاری نین خفیف تیترگیشیدن بیلینیردی کی، هله نفهسی وار. کرم آرالارینا قان دوشوب دوشمنچیلیک باشلایاندان بری اونو بئله یاخیندان گۆرمه میشدی. کیشی خنلی دیشمیشدی. بالاجا بوخاق باغلامیش، صیفتی قارالمیش، قالین بیغی آزا جودلاشمیش، گيجگاهلاری آغارمیشدی. گۆزلری نین اطرافیندا خیرداجا قیریشلار عمله گلیمیشدی. کرم حیسس ائله دی کی، نیفتالی کوخانی قان آپاریر. تنتیدی. الینی آتیب کۆینه یین یاخاسینی آچدی و بیلمه دی کیشیه نئجه کۆمک ائله سین. ائله بیل بونو نیفلالی کوخا دا حیسس ائندی. گۆز قاپاقلاری آرالاندی. زندله کره مین اوزونه باخدی. تورلانمیش بیکلر لال سولار کیمی دور غونلاشدی و بیردن-بیره گنیشلندی. کرم حیسس ائندی کی، کوخاتین بدنی تیترگیب دارتیندی، ائله بیل کیشی نین جانیندان اوشوتمه کنچدی. اونون دا بدنی گیزیلده دی. قهرلندی. -ایندی من نئیلیم، آی نیفتالی، گنجیه گنده بیلهرم، تیفلیه ده کی، الیم چاتماز. سنین دردینه نه چاره قیلیم؟

کیشی سس انشیدیب اولجه دیکسیندی، سونرا دیرچلیدی. باشینی آزا جیق قالدیریب بولانیق گۆزلرینی قارشیسینداکی نین اوزونه زیلله دی. دئیه سن کیمین دیزی نین اوستونده اولدو غونو باشا دوشدو. اولجه هیجانلاندی. کرم اونون گۆزلرینده کی ایشارتی نین سیریدیکینی حیسس ائندی. اولزیمکده اولان چیراق تکین آتیلیب دوشن بو حیات ایشارتیلاری تیتره دیگی کیمی ده بیردن-بیره ساکیتلشدی. دوداقلاری ترپندی. -کرم؟

-دوز تانیمیسان، نیفتالی، منم.

-لاپ یاخشی، سن اولماغین یاخشیدیر.

بو سۆز کرمی سارسیندی. ائله بیل دیزی نین اوستونده جان وئرن قانلی دوشمنی یوخ، عزیز بیر آدامییدی. ائله بیل بو آدام همیشه داغدا، درمه اونون ایزینه دوشن، اونون قانینا سوسایان، فورصت تاپان کیمی اله وئرمه یه حاضر اولان آدام دئییلدی. دوشمنچیلیکدن چوخ-چوخ اول بیر یئرده اوینادیقلا ری، کورو اوزوب قارایازیا کئچدیکلری، آتلاری یالمانلابیب کند آراسی ایله چاپدیقلاری، گۆز آلتی ائله دیکلری قیزلارین گۆروشونه بیر یئرده گنئدیکلری اوشاقلیق دوستو، اوشاقلیق سیرداشی ایدی. ایندی ایسه بیربیرلری نین اوزونه حسرت قالمیشدی لار. یاراقلی-یاساقلی ایدیلر. او، کره مه یاخین دوشه بیلمیردی، کرم ده اونا. کرم توفنگ گۆتوروب داغلارا-داشلارا دوشموشدو. آت بئلینده عومور کئچیریردی. باشی نین دسته سی ایله تیفلیدن ووروب گنجهدن چیخیر، دیلیجان دره سینده حاق-عدالت دیوانی قورور، داغلاری آشیب آرازی کئچیر، سوراغی گاه ایرواندان گلیردی، گاه دا ایراندان. نیفتالی کوخا ایسه ائوینده، قوهوم-قارداشی نین احاطه سینده سککه ایچینده یاشاییردی. کوخا اولاندان سونرا دیشمیشدی. کرم اونا بیر-نئجه دفعه ایسماریش

ائله میشدی کی، کند آداملارینا دئییب-دولاشماسین، آما خئیری اولمامیشدی. کرم اونو آختاریردی، چوخدان آختاریردی قولاقبورماسی وئرمک اوچون .
-دستنده تزه آدام وارمی؟

کرم گوجه ائشیتدیگی بو سوزلارین جاوابینی خئیلی لنگیتدی .
- وار .

-کیمدی؟

-مورشود .

-او گدامی؟

بو سوز کرهمین اورتاسیندان بنشاجیلان گوللهسی کیمی کئچدی. ائله بیل گوزونه قارائلیق چؤکدو. یارالاندی، یامان یارالاندی .

-منه پناه گتیردی، نئیه ییم؟

-بیزه ده پناه گتیرمیشدی، آخیرینی کی، گوردون .

کیشی اینیلدهدی. کرهمه ائله گلدی کی، اونو اینجیده دن یارانین آغریسی دن بیل، امینی، زنی نین ایتمه سی نین آغریسی دیر .

نیفتالی کوخانین صیفتینی سویوق تر باسدی، اوز-گوزونو قیریشدیردی، سونرا بو آغری و ایضطیرابلارین عوضینده چوهره سینده تبسومه بنزر بیر ایفاده سنز یلدی .

-ایندی آرخاین اوله بیلهرم... شوکور الله، زننیم پوچا چیخدی..،

یوخسا او دونیایا نیسگیلی گنده جکدیم. چوخ شوکور، کرم، گوزومدن دوشمه دین... باشیمی بیر آز جا یوخاری قالدیر .

کرم اونون قولتوغونون آلتیندان توتوب دیزلرینه دیرسکلندیردی. کیشی آغرینی

اودوب ساکنلشدی. صیفتیندن قوش نفه سینده بنزر خفیف بیر دیریلیک ایشیغی اؤتدو .

اوزاقلارا باخدی. کرم حیسس ائتدی کی، اونون تورلانماقدا اولان گوزو کورون او اوزونه، جنیرانچول دوزنلیگیندن سوروشوب ساحل بویو اوزانان قارایازیا، بیر آز بریده کی

کند ائولرینه، بیچنکله ره، کووشنلره، درز تایالارینا، مال-قارا هایلایان

اوشاقلارا زیللندی. بیچنکلر یئرلرینده قورویوب قالمیشدی لار. یئنه مئه اسیردی،

یئنه تاحیل زمیله ری خیشیلدا بیر، یئنه آرخین سوین قیرچینلانیب آخیر، یئنه جیرجیرامالار

زیل سسله جیریلدا بیردی لار. نیفتالی کوخانین گوزونون اؤنوندن تندیر ایستیسینه بنزر

دالغا-دالغا ایلغیم کئچیردی. آنجاق او آبیرد ائده بیلمیردی کی، گوزومو تورلانیب، یوخسا

ایلغیمی کئچیر؟

بیردن دیرچه لیب اوزونو اطرافدا کی آتلی لارا چئویردی. باخیشلاری ایله کرهمین

یولداشلارینی بیر-بیر سوزدو. گوزو مورشوده ساتاشاندا یئنیند یای کیمی دارتینیب

گریلدی. کرم گوردو کی، کیشینین حالی بیردن-بیره دیشدی، یاناقلارینا ائله بیل

قیزارتی چؤکدو. بو قیزارتی سون دیوننتولرینی کئچیرن اورگین دامارلارا ووردوغو

آخیرینجی قان دامالاری نین قیزارتیسی ایدی. کیشی نین اولزیمکده اولان گوزلری کرهمین

اوزونه زیللندی .

-کرم، بیرجه دیله ییم وار ...
-دی گوروم .
-ناقانینی چیخارت، منی آلنیمدان اوزون وور .
-نه دانی شیرسان؟
-قوی دسینلر کی، نیفتالی کوخانی قاچاق کرم اولدوروب... کیشینی کیشی
اولدورر، قارداش، گدا-گودا یوخ .
-الیم قالخماز .
-دئدیگیمی ائله مهسن، آتایین بئلیندن گل مهبیبسن .
کیشی نین سینه سی قایخدی و آستا-آستا ائندی .
کرم قهرلندی. بوغازینا بیغیلیمیش یاشی گوجلده اوددو. گوزلری ایله آختاریب
مورشودو تاپدی. اللری اسدی. ایستهدی توفنگی هرله ییب ائله بور اداجا، تولکو کیمی
بوروشموش نامردی قانینا بولاسین. اما فیکرینی دیشدی. "اونسوز دا نیفتالی نین
قوهوملاری اونو ساغ بوراخمایا جاقلار" - دئییه دوشوندو. بیر ده الینی موردار لاماق
ایستهمهدی .
-اونون توفنگینی ده، آتینی دا الیندن آلین، قویون رد اولسون! اوزونوز ده
آندان دوشون، توفنگینیزی یهرین قاشیندان آسین. بیزی گوشیه ده باسسالار، ال-آیاق
ترپتمه یین. کنده گنده جیبیک .
کرم قرارا آلیمشدی. نیفتالی کوخانین مئینینی کنده اوزو آپاراجاقدی. کیشینی
اللری اوستونه آلاجا، آتی ایسه دالجان گنله جکدی. قاچاقلاردا آتلارین یوبنلرینی
بوینونا آتیب جنازه نین آردینجا دینمز-سویله مز آدیملایا جاقدیلار. او بیلیردی
کی، بو آغیر ایشدیر. کند آداملاری اونلارین قاباقلارینا چیخاق، آرواد-اوشاق هایه ارای
سالیب اوز-گوزونو جیراجاق، وای-شیون سالیب ساچلارینی یولاجاق، قارغیش
اندجا کلر. بلکه اونلارا گوشه ده آتاجاقدیلار. آرتیق-اسکیک دانی شانلار، دیواندره یه
خبر وئرلر ده تاپیلاجاقدی. اما اینانمیردی. اینانمیردی کی، کندلرینده
بئله نامردلر تاپیلسین. او، امین ایدی کی، مئینتی ساکیتجه کندین آراسی ایله نیفتالی
کوخانین ائوینه قدر آپاراجاقلار. اونلاری لال سوکوتلا دا اولسا، ائل عادتینجه
قارشیلایا جاقلار. کرم گیل کیشی نین دفنینه ده ایشتیراک ائده جکلر. کیشی نین اوچوندن
سونرا کوخانین قوهوم-اقرباسینا باشساغلیغی وئرپ آتلاناجاق و داغلارا ساری اوز
توتاجاقلار .
کرم قوللارینی و دیزلرینی اوستونده سرینلیک حیسس ائندی. باشا دوشدو کی، کیشی نین
بدنی سویویور. اما اوزونه زیللمیش سولغون گوزلرینی نین درینلیگینده بیر اینتیظار
وار ...
الینی آستا ناقانین قوبورونو آپاردی. بارماقلاری اسه-اسه دویمه نی آچدی ...

اؤلورلی قبرستاندا باسدیرین

شهرین مرکزینده کی باغ رشیدین اورگینه هر یئردن چوخ یاتیردی. دورد یولون کسیددیگی و بوتون کوچهلرین بیرلشدیگی بو باغدا همیشه قیش-یای آدم اولوردو. ایستی گونلرده آغاجلارین کؤلگه سینده سرینله مهیه بورا گلیر، سویوق هاوادا ائوده داریخان یاشلیلار اوزلرینه همصوحت تاپماق اوچون یئنه بورایا چایخانایا توپلاشیردیلار. ائله جاوانلارین چوخو دا بورادا گوروشوردولر. رشیده شهرین کناریندا، چای ساحلینده گولو-چیچکلی باغلاردا یئر تکلیف ائتمیشدیلر، اما راضی اولمامیشدی. کئچمیش تجروبه سیندن بیلیردی کی، بئله یئرله یاز-یای ایلاریندا موشتیری چوخ گلسه ده، هاوا سویویوب گویون اوزو بوزاران کیمی سنیرملیردی. ایکی-اوچ ساعتان بیر آلتیندا ماشین اولان کئی کؤک آدمالار گورونور، اونلار دا بیر-ایکی ساعت اوتوروب گئدیردیلر. سونرا سوکوتدان قولاق جینگیلده بیلیردی. اما رشید ایسته بیلیردی کی، هامییا قوللوق ائله سین، آتلییا دا، پییادایا دا. دقیق بیلیردی: کوویراتیو رستوران شهرین مرکزینده اولسا، بوتون فصیللرده هامی آخیشیب بورا گله جکدی، هئچ بیرجه ساعت دا موشتیریسز قالما یا جاقدی. فیکرینی رایونون رهبر ایشچیلرینه ده دنمیشدی، راضی اولموشدولار. اوسته لیک ده سوز وئر میشدیلر کی، اللریندن گلنی اسیرگه مهیه جکلر. رشید اوزونه کؤمکچیلر تاپمیش و هر شئی اولچوب-بیچمیشدی. رستوران ایکی مرتبه اولاجاقدی. عومومی سالونو، ایریجا اوتاقلاری خصوصی پلاندا تیکیله جکدی. اونون فیکری بو ایدی کی، هم ده یئمکخانا آچسین، اورادا نیسبتن اوجوز خورکلر ساتسین. تنفوسه چیخانلار، ایشه تله سنلر، یول آدمالاری و اخت ایتیرمهدن ناهار انتسینلر. ایکینجی مرتبه ده خصوصی کابینه لرده ایسه آیری دمده سگاه اولسون. حتی رایونلارینا یئنی بیر دب ده سالماق ایسته بیلیردی. آرواد-اوشاقلاری ایله گئلره گوزدن اوزاق یئرده ایریجا اوتاقلار دوزلده جکدی. ایچریسینی لاپ ائو کیمی ساھمانا سالاجاقدی. هر شئی اولچولوب-بیچلمیشدی: رستورانین یانیندا چایخانا دوزلده جکدی. اوزو ده چایی بوتون دمده سگاهی ایله وئر هجکدی. سحر-سحر بال، یاغ، قایماق سالما چایلا. میخی، دارچینی، کک اوتوسو، لویون-لویون موربیلری ده بویرونده. ائله ائله هجکدی کی، شهرده کی بوتون چایخانالار باغلانا جاق، کیشیلرین چوخو سحر یئمیه یینی ائوده یوخ، رشیدین چایخاناسیندا یئیه جکدیلر. اما بیر مسئله قانینی یامان قار ائتمیشدی. باغین اورتاسیندا کؤهنه بیر قبیر واردی. گورونور و اختیله بو قبرین اطرافینا دمیر موھجر چکیبلر میش. سونرادان پاسلانیب چوروموش، یاغیشین-قارین آلتیندا قالیب اووخالانمیش، باغ-بندی قیریلیب یئرله توکولموشدو. او دا حیسس اولونوردو کی، قبرین دورد یانیندا قیزیل گول کوللاری اکیلیب میش. ایللر کئچدی کجه باخیمسزلیقدان قورویوب سولموش، تاپدالانمیش و یئرله

یئکسان ائدلمیشدی. کوللارین کؤکو چوروموشدو. اما هر دن تورپاق شیرمه لیب باھار هاواسی ایله نفس آلاندا چوروموش کوتوکلرین اورا-بوراسی جوچریر، تنزجه ده سولوردو. قبرین اوزو ده داغلمیشدی. نه سینداشی واردی، نه ده باشداشی. سوواغی توکولموش، آغ داشلاری ایسه قوزولاییب اووخالانمیشدی. بیر-ایکی ایل ده کئچسیدی، بو صاحبسز قبیر تورپاغین آلتیندا قالیب تمام ایته جکدی. باغا گلیب-گئدن قوجالاردان، سایماز یانا، بو قبرین کیمین اولدوغونو سوروشموشدو. اما دوزمه للی

جاواب وئرن اولمامیشدی. هامی چیینینی چکیب اوز اقلاشمیشدی. رشید نیتینی هئچ کسه اچمادان بئش-اون گون سوال-جاواب آپاردی، آخیردا یقین ائندی کی، قبرین صاحبی یوخدور. رئستورانین همینی قویاندا قبری دؤورهیه آلیب، سسسیز-سمیرسیز، دؤشمه نین آلتینا سالار، بئله لیکله ده هر شئی بیتر، نه دیل بیلر، نه ده دوداق. آما اورگینده بیر سکسکه واردی. بیلیردی کی، شهرلرده، خصوصن ده رایون مرکز لرینده، هر آدمی باغدا باسدیرمیرلار ...

اونون اون دوققوز یاشی واردی، شیویرتی بیر اوغلانندی. قاشلاری چاتراا، گؤزلری آلا، کورگی ائلی بو جاوان یولنان گئنده چپرلرین دیبیدن بویلانان قیزلارین سایبی آرتیردی. هردن او ائله بیل کورگینده گیزیلتی حیسس ائدیر و دؤنوب گئری باخاندا چپرین دیبینه سینلرین کلاغابندان باشقا هئچ نه گؤرموردو. او حیسس ائدیردی کی، دوققازلاردا چیینی سنکلی قیزلارلا قارشیلاندا قان اوزونه وورور، قیزلاردا پول کیمی قیزاریب باشلارینی آشاغی سالیر، کلاغابیلارینی چکیب اوزلرینی گیزلتمهیه چالیشیرلار. اؤزو ده حیسس ائتمه دن ایبن-باشینا سیغال وئریر، قوشبورون چاریقلارینی سلیقه ایله گئیینیر، دولاغینی کیپ دولابیر، ساللامالی گوموش کمرینی شستله کویینی نین اوستوندن بئلینه باغلابیردی. تویدا-ماغاردا کناردا قالمیردی. قارا زورنادا گولشهنگی چالینان کیمی مئیدانا آتیلیردی. بیرجه جیدیرا چیخانلارا قوشولا بیلیردی. آتی یوخ ایدی.

* * *

بیر گون کندین قورتاراجاغینداکی دَییرمانین اوست طرفینه چمنلییه گئتمیشدی. اوت قورشاغا چیخیردی. قوواق آغاجلاری نین آغ، قو کیمی لچکلری هاوادا اوچوشور، چمنلیکدهکی چیچکلرین اوستونه قونوردو. هاراداسا قومرو قوشلاری اوخویوردو. اییده چیچکلری نین اتری هاوایا ائله هوپموشدو کی، نفس آلدیقجا آدم بیهوش اولوردو. اونون باشی بو مستلیکدن گوجلندیگیندن هارادا اولدوغونو اونوتموشدو.

بیردن آت فینخیردی. باشینی قالدیراندا قورشاغا چیخان اوتو اورتادان بیچن جیغیردا یئده بینه یهرلی-یویلی آتلا دایانان قیزی گؤردو. باخیشلاری توقوشاندا ائله بیل شیمشک چاخدی، قیقیبیر میزی اولدو، دیلی-دوداغی تپیدی. قیز ایسه بوینونو یانا اییب گؤزونو اونا زیللهدی.

-بی، جیبرین یانسین، اده، تولا قووموش دووشان کیمی قاباغیما هاردان چیخدین؟
قیزین سسی اونو اوزونه گتیردی. ائله بیل گوزونون اونوندن دومان چکیلدی. اورگی نین دویونتوسو، قولقلاری نین گویولتوسو آزاددی.
-منه نییه قارغاییرسان، سنه نه پیسللیک ائله میشم؟
-بوندان آرتیق نه پیسللیک ائله جهکسن، نئجه واختدیر جیبریمی یاندیریرسان.
چپرین دالیندان بویونا باخماقدان بوینوم اوزانا قالیب.
-آخی، نه سن منیم اوزومو گوروبسن، نه ده من سنین.
-اوزونو گورمه سم ده سوراغینی آلمیشام. آدین خوشوما گلیردی. ایندی ده اوزونو گوروب بیندیم. آدین دا جاوانشیردی، اوزون ده. لاپ جاوان شیره اوخشاییرسان. دوز سوزومدو، مئلیم سنه یامان قوندو.
جاوانشیر باشا دوشدو کی، اونون قارشیسیندا دایانان آدینی ائشیدیب اوزونو گورمه دیگی هجردی، شمیستان آغانین قیزی هجر. اوزونو اله آلدی. سوزون دوزو بو طایفهدان قورخوردو. ائشیتیمیشدی کی، اونلارین قیزلاری دا، کیشیلری ده قان چاناغیدیر. اونلارا یاخینلاشان دا پئشمان اولور، اوزاقلاشان دا. اونو دا ائشیتیمیشدی کی، بو طایفه نین آدمالاری نین گوزو بیر شئی توتدومو، ال چکن دئییلر. اونا گوره ده جیغیردان چیخیب آرالانماق ایسته دی. اما قیز یولو کسدی.
-الیمه یئنیجه کئچیبسن، مثالی داغ ائله مئیش بوراخان دئییلیم.
جاوانشیر اوزونو تامامیله ایتیردی. "بو قیز دئیه سن، لاپ گئر چکله دی" - دئییه خیالیندان کئچیردی. اما اوزونو سیندیرمادی.
-سونرا پئشمان اولارسان.
-باخ، بو اولدو کیشی صوحتی.
جاوانشیر اودقوندو. او گورموشدو کی، کندلرینده کی قیزلار کیشی سسی ائشیدنده، کیشی پایاغی گورنده قاجیب گیزلنیر، قفیل قاباقلاشاندا ایسه آياقلاری دولاشا-دولاشا باشلارینی آشاغی سالیب آرالانیرلار و دالدا یئر آختاریرلار کی، گیزلنیرلر. اما بو، یولو عربزنگی کیمی کسمیشدی.
جاوانشیر بئله بیر قیزین قاباغیندان قاجماغی کیشیلیگینه سیغیشدیرمادی. احتیاطی، اوتانماغی بوراخدی و قیزی تپدن دیرناغا سوزدو. اونون باشیندا یاشیل یئللی آغ کلاغایی واردی. زیل قارا ساچلارینی اورتادان تن آیبیرمیشدی. قولاغینا یومرو قیزیل سیرغا تاخمیشدی. جیغالاری قیوریم ایدی، قولاغی نین اوستونه دوشموشدو، اوزو بورمامیشدی. بوینوندا ایکی قاتار مرجان مونجوق واردی. دریمی نین آغلیغی مرجاندا عکس اندیردی. چنه سی نین آلتیندا گوجه سئچیله جک بوخاق واردی. دوداغی ائله بیل قایماق ایدی. نفس آلدیقا تیتره ن بورنونون سول یانیندا کی قارا خال صیفتینی داها دا گوزلشدیریردی.
جاوانشیر اونون قاربایق سینه سینه، یاخاسی آچیق آتلاس کوفتاسینا، بئلینه کیپ باغلا دیغی گوموش کمرینه، قیرچینلی ایپک گوللو دونونا باخدی و آس

تادان کؤکسونو اوتوروب گوزونو قیزین گوزونه زیلله مک ایسته دی، باجارمادی. قیزین آدمی نیزه کیمی دئش باخیشلاری اونو یئنه سارسیتدی. ایری اوجلاری ایلان کیمی قیوریلان قاشلاری آلتیندا اویور-اویور اوینایان قارا گوزلره باخماق چوخ چتین ایدی. جاوانشیر تئنتیدی. "ظالم قیزی از قالیر آدمی گوزلری ایله یئسین" - دئییه خیالیندان کئچیردی و

باخیشینی یاییندی ریب هجرین چینی نین اوستوندن آتا باخدی. گوموش سینبندلی آت یویهنی چئینه ییردی .

-نه اولدو، باخیب قور تاردین؟

جاوانشیر اوزونه توختاخلیق وجردی .

-قور تاردیم .

-بئندین؟

-بئندیم. آتین قشنگدیر، اوزون ده کی، تانری گوز ملیسن. قیز قهقهه

چکدی .

-باخ، بو اولدن کیشی صوحبتی. آتاما دئیهرم، تویموز اولاندا بو آتی منه

جئهیز وئرر .

-اول گرک اوزونو وئر، سونرا جئهیزی .

-او، الیمده دیر. کیمه بار ماغیمی توشلاسام، منیم اولمالیدیر. انشیتمه ییبسنمی

اره گئندنه بیز نسلین قیزلارینی سئچمیر لر. بیز اوزوموز اوغلانلاری سئچیریک .

-سن ده اوزونه اوغلان سئچیبسنمی؟

-بو گونه قدر سئچمه میشدیم، آما ایندی سئچدیم .

-کیمی؟

-سنی .

-منی؟

جاوانشیرین سسی تیترده دی و بیر آددیم گئری چکیلدی .

-اولمایا قور خدون؟ قور خما، سنه پیس آروادلیق ائله مهرم. گئجه- گوندوز

نازینی چکر، اثرکک آت کیمی بور داییب تومار لایارام کی، جیدیرا چیخاندا

بودر همه یه سن .

قیزین عوضینه جاوانشیر قیزاردی. "بو گونو قارا نه دانیشیر، دئیسون هئچ

قورخوسو-هورکوسو یوخدور. باشی باتمیش اوتانیب ائلمیر ده. دئمیرمی بیردن بئینیم

قیزار. اییدهلرین ده چیچکلهمین واختیدی. گلن یوخ، گئدن یوخ،" - خیالیندان

کئچیردی. هجر ده جدیلشدی. اوخونو آتیب یایینی گیزلتمک اولمازدی. سوزونو آخیرا

چاتدیردی .

-جاوانشیر، یادیندا ساخلا، سنی هئچ کیمه وئر ن دئیلم. گوزوم توتوب،

منیلم قونوب. هونرین وار، گئری دور !

-من کی، سنه هئچ نه دئمهمیشم .

بو دفعه هجر هیجانلاندی. سینه سی قالخیب ائندی، دوداقلاری سیریدی :

-یوخسا اورگینی چالان وار، منه دوزونو دی؟

-اورگیمی چالماق ایستهین چوخو، اما هله هنج کسه مئیلیمی سالمامیشام .

-سالادا بیلمزسن. چونکی من و ارام .

جاوانشیر گوردو کی، قیز لاپ گئرچکله ییب. اصلینه باخسان جاوانشیر اوزو ده اونون سوراغینی چوخدان آلمیشدی. قونشولاریندان، خالا و بیبی قیزلاریندان جشیتمیشدی کی، شمیستان آغانین دئییب-گولن، آت چاپان، نازلی-دوزلو بیر قیزی وار. اما آناسی بیر دفعه سوزه قاریشمیشدی: "آ بالا، اونلار وارلی-حالی، آر خالی نسیلیدر، بیز اونلارا تاي اولای بیلیمیک". او گوندن جاوانشیر بو سوز-صوحتدن اوزاق گزمیه چالیشیردی. ایندی ایسه گوزله نیلمه دن قاباقلاشمیشدی لار .

آت یویهنی یئییب کیشنه دی و شاهه قالخیب دارتیندی. جاوانشیر گوردو کی، بیر آز دا کئچسه خالی گوی آت یویهنی قیزین الیندن قویاریب قاچاق و اونو توتماق چتین اولاجاق. آت مادیان گورموشدو .

سیچراییب یویندن یاپیشدی و آتین یونونو قوواق آغاجلارینا طرف چنویردی. گوی آت دارتیندی، فینخیردی و یویهنین گوجلو اله اولدو غونو گوروب ساکتلشدی. جیلووو قیزا وئرندله لری بیر-بیرینه توخوندو. دیکسینیب بیر-بیرلری نین اوزونه باخدی لار. انله بیل قارشیسیندا دایانان قیز بایاقکی هجر دئییلدی. بیردن جسارته گلدی. قوللارینی قیزین بنلینه دولاییب سینه سینه سیخدی. گوز-گوزه، نفس-نفسه دایاندیلار. جاوانشیر قیزین تیرهین بدنی نین تماسیندان لرزه یه گلدی. دوداقلارینی دوداقلارینا یاپیشدی. قیزین تپیمیش دوداقلاری اونو یاندیردی. هجر سوستالیدی، گوز قاپاقلاری یومولدو. جاوانشیرین ایستی نفه سی اونون بوینوندا، سینه سینده گزدی. بیرجه آن دا کئچسیدی، اوغلان قیزی قوللاری آراسینا آلاجاق، جیغیردان آرالاییب اوتلوغون قالین یئرینده آر خاسی اوسته بیخاجاقدی. آنجاق هجر گوزله نیلمه دن چیرپیندی و ایلان کیمی قیوریلیب کنار ا آتیلدی. آتیلما سی ایله ده جاوانشیره ترس شیلله چکمی بیر اولدو .

-اوز وئرندله، آستار ایسته مه !

-اؤزون ...

-بئهنی آلدین، ائلچینی گوندر !

هجر آتین بنلینه سیچرادی. گوی آت گوتورولدو. جاوانشیر قیزین دالینجا باخا-باخا قالدی .

یئنه هاوادا قوواق آغاجلاری نین لچکلی اوچوشور، هاردا سا قومرو قوشلاری اوتوشوردو ...

هجر چوخ گوزله دی، اما جاوانشیر ترپنمه دی .

بیر گون کنده توي واردی. جاوانلار جیدیرا حاضر لاشیردی لار. شمیستان آغا دا گوی خالی آتینی مینیب کلمیشدی. آت دفین سسینی ائشیدنده اوینا

ماغا باشلادی. مئیداندا - خیرمان یئرینده - فیرلانندی، شاهه قالخدی، سونرا یورغا یئریشله ایکی-اوچ دؤوره ووروب جاماعتا یاخینلاشدی. بیردن جاوانشیرین یانیندا دایاندی، اونو ایمسیله دی. شمیستان آغا تشویش ایچینده جیلووو چکیب آتدان دوشدو. گوز آلتی جاوانشیری سوزدو. "بو آت اونو هاردا تانیبیر؟" - دئییه فیکیرلشدی و گوردو کی، آت اوخرائیر، چچیگینی یئر دؤیور، اوغلان ایسه گوزونو آتدان چکمیر. بیردن یویهنی

جاوانشیره وئردی .
-آبالا، سیچرا آتین بئلینه، گؤستر هونرینی .
اوغلان چاشیب قالدی .
-دی تنز اول، سونرا دالاریندان چاتا بیلمز سن .
آیاغینی اوزنگییه قویماغی ایله آتین بئلینه قالمماغی بیر اولدو. شمیستان آغا بیر
خئیلی، قورورلا، آتین دالینجا باخدی و قانریلیب مئیداندان آرالانماق ایستهینده
قولاغینا سس گلدی. "ایندی آتینی مینمهیه وئردی، سونرا دا قیزینی وئرهمک". مئیدان
کیشی نین باشینا فیرلاندی. اؤزو ده حیسس انتمه دن خنجرین دستهیندن یاپیشیب
یاریباجان سیگیردی و داهانی اوسته فیرلانیب سؤز دئیهنی دوغراماق ایستهدی. آنجاق نئجه
اولدوسا ال ساخلادی. "لعنت سنه، کور شیطان"، - دئدی و خنجر قینینا سالدی .
عومرونده ایلك دفعه اؤزونو انشیتمزلییه ووردو و بارماغینی دیشلهدی. "دئمک بئله،
هجرین سیرری وارمیش، اونا گوره گلن انلچیلری قاپیدان قایتاریرمیش". کیشی نه جیدیرا
باخا بیلدی، نه ده دئییلنلری انشیتدی، نه ده جاوانشیرین هامیدان قاباق گلیب نمر
آلدیغینی، آتین بویونو تومارلایا-تومارلایا اونا یاخنلاشدیغینی گوردو. ائوه ده
نئجه گلدیگیندن خبری اولمادی، قیزی ایله دهلیزده قارشیلاندا بیرجه آنلیغینا
اونون گؤزلرینه باخدی. قیزی سوچلو آدم کیمی باشینی آشاغی سالیب گئری چکیلدی.
بیر هفته ائوده هئچ کسی دیندیرمه دی، آرواد-اوشاغین اوزونه باخمادی. هئچ کس
بیللمسه ده هجرین اورگینه دامدی کی، آتاسی نسه انشیدیب ...
بیر آخشام شمیستان آغا آروادینی یانینا چاغیریب، قاپینی اورتدوردو .
-قیزین نییه ایبه-سایا یاتمیر، یوخسا انگهلی وار؟
-بی، آ کیشی، آغلینی باشینا بیغ، او نه سؤزدو، دانیشیرسان؟
-به، نییه انلچی گلک ایستهینلری دوققازدان یولا سالیر؟
-هلبت اورگینه یاتان یوخدو .
-یوخدو، یوخسا وار؟!
آرواد باشینی آشاغی سالدی. اری ایله سؤز گولشدیرمک ایستهمه دی. آنلادی کی، کیشی
دئیهن دو یوق دوشوب، سؤزون دوزونو دئییه مصلحت بیلدی .
-اولاندا نه اولار، یئتیشمیش قیزدی. اؤزون همیشه دئمیردینمی کی، کیمی ایستسه
اونا وئرهمک. کیشی بیر آز ساکیتلشن کیمی اولدو .
-کیمدی، به، نییه اورتالیغا چیخمیر؟
آرواد چینیینی چکدی .

-نه بیلیم؟
شمیستان آغا یئیندن هیجانلانندی. اورگیندن نه کئچدیسه، اوتوردوغو یئرده
دیکلدی و آز قالدی گؤزو ایله آروادی یئسین .
-یوخسا، او گددی؟
-کیم، جاوانشیرمی؟
-دئمک بیلیرسن؟ بلکه، خلوتجه اونلاری گؤرشدورورسن ده؟!
-واللا اوزونو ده گؤرمه میشم. بیرجه دفعه قیزی دیلیندن قاچیریب کی،
اؤزومه اوغلان تاپمیشام، آدی دا جاوانشیردیر .
آرالغا سوکوت چؤکدو .
جاوانشیر بیر کیشی کیمی اونون دا خوشونا گلیردی. بویلو-بوخونلو، یاراشیقلی بیر
اوغلانندی .
-یعنی دئییرسن دول آرواد اوغلوندان کیشی چیخار؟
-نییه چیخیر؟ الین، گؤزون اوستونده اولسا، چیخار .
بو حادثه دن خئیلى سونرا یایلاغا کؤچدولر. اوردان-بوردان قیزی یئنه ایسته مه یه
باشلادیلار. جاوانشیرگیلدن ایسه سس چیخمادی .
کندین کیشیلری دیهلرین آشاغیسینداکی چمنلییه بیغیشمیشدیلار. جاوانلار دا
کناردا دایانمیشدیلار. اوردان-بوردان صؤحبت ائدیردیلر. بوغالارین دؤیوشوندن،
کله بوغانین کله-کله یه گلمه سیندن سؤز سالمیشدیلار. هره بیر خاطره، هره بیر
احوالات دانی شیردی. آخیردا شمیستان آغا دا صؤحبتله قاریشدی. "کئچمیشده، بیلدیگینیز
کیمی، هر ناخیرین اؤز بوغاسی اولاردی. بیزیم ده ایکی-اوچ بوغامیز واردی، الدن
دوشموشدولر. آتام سور اقلاشدی، آختاردی و بیر جینس یازا بوغا آلدی. چوخ
یاراشیقلییدی، توکلری قیزیلا چالیردی. دریسی ده انله بیل مخمردی. ناخیری
قومار غالا ییب قاباغینا قاتیردی. قویموردو کی، بوغالار یاخین گل سین. بوینوزو ایله
یئری اشیب اونلاری هورکودوردو. ناخیردا اینکلر ده واردی، دویهلر ده. بوغایا
گلمک واختلارییدی. انله کی، بوغانین بیری اینیه، یا دا دویه یه یاخینلاشماق
ایسته ییردی، یازابوغا بؤیور-بؤیور بؤیورور و اونلارین یولونو کسیردی. آما
اوزولموشون اؤزو ده دویهلره یاخین گلمیردی. آتام گؤردو کی، ایش بئله گنتسه مال قیسیر
قالاجاق. یازابوغانی ناخیردان آرا لیب کسدی وو آلیشما انله دی. "
کیشیلر گولوشدولر، یامان گولوشدولر. جاوانشیر ایسه سؤزو اؤزونه گؤتوروب پول
کیمی قیزاردی .
او گئجه آناسی ایله دانی شدی. ائل داغدان آرانا ائننده قیزا ائلچی گؤندر دیلر و
نیشان تاخدیلار. جاوانشیر تویا حاضر لاشاندا ایسه اونو قضا فیرقه اؤز مینه چاغیردیلار
و ایکی ایلیک فیرقه مکتبینه اوخوماغا گؤندر دیلر .
گئری قاییداندا اونو تانیماق اولمادی. اؤزو ده دیشمیشدی، ایین-باشی دا .
آیاغیندا اوزون بوغاز چکمه، بئلینده آشیرمالی انلی کمر واردی. توند بنؤوشیی
رنگلی شیویوتدان قالیفی شالوار-کؤینک گئینمیشدی .

کورگی بیر آز دا ائنلنمیش، اوزو بیر آز دا گوزلشمیشدی. او، قارشیسینا مقصد قویموشدو: قصادا بیرینجی "کومونا" یاراتماق. فیکرینی فیرقه اوزک کاتیبینه ده دندی. بئیندیلر و باشا سالدیلار کی، بونون اوچون اولجه قولچوماقلاری عزمک لازیمدیر .

اثرتهسی گونو شمیستان آغانی ایداریه چاغیردی. بیر خئیلی سوزو نهدن باشلا یا جاغینی بیلمه دی. کیشی گوزله بیردی کی، ایکی ایلدن چوخ اونون یولونو گوزله این هجردن سوز سالاجاق، توی حاقد ا مصلحتلشه جکدی. اما جاوانشیر سوزونو قریبه باشلادی .

- شمیستان عمی، اوزون بیلیرسن کی، کندیمیزده سندن وارلی آدام یوخدو .

- نه دئمک ایسته بیرسن؟

- گرک مال-قاران تھویل وئرهن .

- کیمه؟

- کولخوزا . کندیمیزده کومونا قوراجاییق .

- او نه اولان شنیدی؟

جاوانشیر ایضاه ائله دی. کیشی دقتله قولاق آسدی و بیردن آغا سیچرادی .

- گنت اوزونه پئشه تاپ، بالا، من هنج کسه مال-قارا وئرن دئیلم !

- وئرمرسن، زورلا آلاریق .

- نه ایختییارلا؟

- قولچوماق اولدوغونا گوره .

بیر هفته دن سونرا شهردن میلیسلر توكولوشوب گلدیلر. شمیستان آغانین

اثنینی قوما رغالادیلار. کیشینی تاپا بیلمه دیلر. گنجین دویوق دوشوب، قاچمیشدی .

اثر-اثنیگی بیر-بیرینه قاتدیلار، ارواد-اوشاگی چوله توكولر. یورغان-دوشی، اله کئچن

پال-پالتاری بیر آرابایا دولدوروب دورد میلیسین موشاییتی ایله قضا مرکزینه

یوللادیلار. اورادان دا سورگونه ...

ال-آغا دولاشان اوتانادیغیندان ایشی یاخشی گئندی. ایکی ایکی کندی سوكو، ایری-اویرو

چپرلری داغیتدی، کوهنه ائولری اوچورتدو و چای کناریندا، گوزل، سولو یئرده جرگه

ایله یئنی ائولر تیکدیردی. دیرمان یئرینده بالاجا بیر ائلکتریک ستانسییاسی دا

قوردوردو. ائولره ایشیق گلدی. اروادلارین جانی هیسلی چیراق شوشه سی تمیزله ممکن

قورتاردی. هر شئی اونون گوزیمده گوزلشمیشدی. کومونانین بالاجا "فوردزون "

تراکتورو، تاخیلدویهنی، اوتبیچهنی واردی. کلوبو هر گنجه ایشله بیردی. بئله بیر قایدا

قویموشدو: کنده گلن قوناق قوهومونون اثنینه یوخ، کومونانین قوناق

اوتاغینا دوشمه لی ایدی. قوهوملار بورادا گوروشمه لی، کومونانین حسابینا دوزهلن

یئمک-ایچمی ده بیر یئرده یئمهلیدیلر. جاوانشیرین آدی دیلله دوشموشدو. تنزتنز

مرکز دن آداملار گلیر، شکلینی چکیر، قزنتلره مقاله لر یازیردیلار. اونون

باشی ایشه او قدر قاریشمیشدی کی، چوخ واخت ائوه

ده گل میردی. انله ایدارده دیوانا اوزانیب یاتیر، یا دا شینئالینی اوستونه سالیب دیرسکلنیر، بیر آزجا چیمیر آلیردی. آناسی نین دا گنجه سی-گوندوزو یوخدو. آرواد سکسکه ایچینده سحر مجن، دوققازدا، اوغلونون یولونو گۆزله بییردی. هفته ده بیر-ایکی دفعه آنجاق گۆر و شور دولر. گۆر و شنده آرواد کلاغاییسی نین او جو ایله گۆزونو سیله-سیله اوغلونو دانلاییردی :

-آبالا. اوزونو آز اولدور، واللله قدرینی بیلن اولمایاجاق. انلدن اؤترو آغلیان کور اولار، اوغول، بیر اوزونو ده فیکیریش، ائو-ائشیک قور، آرواد-اوشاق صاحبی اول، من ده ایسته بیرم نوم اولسون .

-داربخما، آنا، هر شئی دوزله جک. بیر ده مثل وار: بالیغی بوراخ دریایا، بالیق بیللمسه ده خالیق بیلر. او کی قالدی ائولنمه یه، هله واخت وار. بیر ده کی، ایلك اوخوم داشا دیدی .

-تقسیر اوزونده اولدو، بالا، قیزیشدین، بینو الاری یئریندن-یوردوندان دیدرگین سالدین. گۆره سن یاز یقلار ایندی هار دادیر لار؟ جاوانشیر توتولدو. هار داسا، اورگی نین درینلیگینده کۆرهلن کیمی اولدو. -کیشی بورالاردا، داغدا-داشدا گیزلنیر. او بییریلری اوزاقدادیر، الچتاماز یئرده .

-دئینن بدبختلری گندر-گلمزه گؤندر بیسن .

-من گؤندر مه میشم، شورا حؤکومتی گؤندریب .

-سندده تاقسیر اولدو، اوغول، هجر سنین نیشانلین ایدی، ایسته سن قویمازدین .

-من قولچوماق قیزی آلا بیلمز دیم !

آرواد گۆردو کی، اوغلو حیرصله نیر، اونو ساکیتلشدیرمک ایسته دی .

-نه دئییرم، بالا، اوزون بیلن یاخشیدی. اما قورخورام. اوزون ساچلی نین

آهی یئر دا قالمیر، بیر آز احتیاطلی اول،

بو صؤحبتدن سونرا جاوانشیر آز قالا آیاغینی ائودن کسدی .

بیر آخشام یئنه گنجیار بیاجان ایجلاس آپاردی. یورولدو غوندان ائوه قاییتما دی .

دیوانا اوزانیب ایداردا یاتماغی قرارا آلدی. او اوز-بو اوزه چوخ چئوریلدی، گۆزونه

یوخو گنتمه دی، آرادا دوروب پایروس چاکه سی اولدو. اورگی یامان دؤیونوردو، ناراحات

ایدی. گۆردو کی، یاتا بیلمیر، ائیوانا چیخدی. مه ججره سؤیکنمای و دالبادال

آتیلان گؤشلرین قولاغی نین دیبیدن و بییلتی ایله کئچمی بیر اولدو. دیرگین دالینا

مطریسله نیب ناقانینی چیخارتدی و قاراسینا ایکی-اوچ گؤشه آتدی. کندین آشاغی

طرفیندا ایت-لر هور و شدو، چاتاچات گؤشه آچیلدی. بیردن گؤیون اوزو قیزاردی. جاوانشیر

باشا دوشدو کی، اوت تایالاری، تۆوله، انبار، ائولر یانیر. تنز ایداره یه گیردی، رایونا

زنگ چالدی، کؤمه یه میلیس چاغیردی و کندین آشاغی طرفینو قاچدی. جاماعت سکسکه

ایچینده یوخودان آیلیمیشدی. توفنگی اولان توفنگ، اولمایان بالتا، یابا گؤتورموشدو .

آرواد-اوشاق بیر-بیرینه قاریشمیشدی .

جاوانشیر اوزونو یئتیرنده آرتیق ائولری یانیب کوله دؤنموشدو. او، دلی کیمی اولدو. اوزونو اودا آندی، توستو-دومان ایچینده آناسینی آختاردی. آناسی یوخ ایدی. رایوندان آتلی میلیسلر گلنده آرتیق ایش-ایشندن کئچمیشدی. قاچاقلار چیخیب گنتمیش، کندین یاریسی یانیب کول اولموشدو.

اونو ائوه یاخین قویمادیلار. آناسی نین یانیب کؤسؤوه دؤنموش جسهدینی گؤسترمه دیلر. منییتی قیره ساللایاندا دا قولوندان توتوب کناردا ساخلادیلار. دوز بیر هفته گوندوزلار گوزه گورونمهدی. گنجملر ایسه الینده توفنگ کندی دولاشدی، یوللاری، بندی-برهنی کسدی، کیمی ایسه گؤزلهدی، گلن اولمادی. سککیزیجی گون تنزدن دوردو، اوزونو قیرخدی، پالتارینی سلیقه ایله گئییندی، ناقانی بئلینه باغلادی، بئشاپیلانی الینه آلیب، آتین بئلینه قالخدی. دوز بیرباش قضا فیرقه اوزمبینه گئندی.

-منه اوتریاد وئرین، قاچاقلارین اوستونه گندمجم.

ایکی گوندن سونرا، گنجیاریسی، اللی یاراقلی-یاساقلی آتلی ایله بیرلیکده داغلارا قالخدی. ایشیقلاشمایش قاچاقلارین اوستونو کسمک ایسته بیردی. اونا دئمیشدیلر کی، شمیستان آغانین دستهسی یایلاقدا بیر، اوزو ده بو گنجه بینده تویدا اولجاقلار. او بو یئرله یاخشی بلددی، بوتون کئچیدلری، جیغیرلاری تانیبیردی.

دان اولدوزو دوغاندا منزله چاتدیلار. سسسیز-سمیرسیز بینهلرین ایرافینی کسدیلر. اوچ طرف هوندور قایالیقدی. دیهلر ایسه، آشاغیدا، تالادا قورولموشدو.

قالباق اوچوروم ایدی. بیرجه یول واردی. او دا قایالارین آراسیندا کئچیردی. چادیرلارین بیریندن ساز سسی گلیردی. دئیهن، آشیق داستان باشلامیشدی.

جاوانشیر باشا دوشدو کی، قاچاقلار بو دیهدیر. یولداشلارینا خبر چاتدیردی کی، تلمه سینلر، ائله ائله سینلر کی، آرواد-اوشاغا گوئه دیمه سین. ایشیقلاشان یاخین آشیغین سسی کسدی. قاچاقلاردان ایکی-اوچ نفری دیهدن چیخیب آتلارین اوزویونو دئیشدیلر. بیر آردان آریا ائلا بیر سوکوت چؤکدو کی، درهدکی بولاقلارین شیریلتیسی آیدینجا انشیدیلدی. جاوانشیر باشا دوشدو کی، قاچاقلار یاتدیلار.

سحرله گنجه نین قوووشدوغو مورگو آنینا قدر گؤزلهدیلر.

قاچاقلاردان بیر ی آلت پالتاریندا دیهنین بؤیرونه، سو اوستونه چیخدی. گوئه آچیلدی. کیشی یومبالانا-یومبالانا آتلارا تراف دیغیر لاندی. بو تله سیک آتش جاوانشیرین قورغوسونو پوزدو. او، سسسیزجه دیهیه هوجوم ائتمک و قاچاقلاری یاتدیغی یئرده دیری توتماق ایسته بیردی. امما ایندی آتیشمالی اولدولار.

ایشیقلاشان قدر آتیشدیلار. سحره یاخین دیهدن سس-سمیر گلمهدی.

نفسلرینی دریب گؤزلهدیلار. بیردن دایهدن کیمسه چیخیب دره

یه دوغرو قاچدی. قاچدیقا دا قانریلیب گئرییه گوئه آندی، جاوانشیر شمیستان آغانی تانیدی. داراغی خزینیه باسدی، گوئهنی لولهیه وئریم نیشان آلدی. شمیستان آغا نیشانا گلمهدی. او، ایلان کیمی قیوریل-قیوریل قاچیردی. جاوانشیر لاپ آشاغیدا، درهنین قاشیندا، قولاقلارینی شکله ییب دایانان آتی دا گوردو. تانیدی. خالی گوی آت ایدی. بیر آز دا کئچسه شمیستان آغا آتین بئلینه سیچراییب، اوزونو درهیه ساللا بیلردی. گؤزلهدی.

شمیستان آغا آیغینی اوزنگیه قویوب، پهرین اوستونه قالخاندا، سحرین آیدینلیغیندا، کیشی نیشانا گلدی. جاوانشیر تئیگی چکدی. گوی آت کیشنه ییب شاهه قالخدی و یهردن بیخیلماق اوچون اونون بوینونو قوجاقلایان صاحبینی ده گوروروب

قایالیغا دوغرو چاپدی. جاوانشیر یولو- ایزی گۆزل تانییان آتین شمیستان آغانی دا
گۆتوروب آرادان چیخا بیلجه بییندن احتیاطلانا راق آیاغا دوردو. قالخماغی ایله ده
گولله آچیلماغی بیر اولدو. اونون چینی آیشیب یاندی. یئنه تتیگی چکدی. آتین دایانیب
دؤوره وورماغیندان باشا دوشدو کی، شمیستان آغا یهرده دئیل ...
گون خئیلی قالخاندان سونرا آشاغی ائندیلنر. یارالیلارین ساحلارینی آلدیلار .
قوللارینی باغلابی آرابلار میندیردیلر. اولولری ایسه آتین بئلینه قویوب یهره
ساریدیلار. بارماقلاری تتیکده، داغلاردان قضا مرکزینه ائندیلر .
بوتون شهر تشویش ایچیندی. قضا مرکزی نین اورتاسیندان کئچن بیگانه
کوچه نین هر ایکی یانی آداملا دولو ایدی. چینی ساریقلی جاوانشیر قاباقدا، آت بئلینده
گلیردی. اونون دالینجا یهره سارینمیش مئیتلر، آرخادا آرابلار ایره لیله بیردی .
سوواری "اوتریاد" دسته سی یولون ساغی و سولو ایله جرگه لیمیشدی. نال شاققیتلیسی
دیوارلاری تیتزه دیردی. آروادلار کلاغییلارینی اوجلاری ایله گۆزلرینی سیلیب، ایچین- ایچین
آغلابیردیلار. اولرین پنجره لریندن بویلانانلاردان اوزلرینی جیریب، دیزلرینه
دؤیلنر ده واردی. هئچ کس ایرملی چیخیب اولوسونه، دیریسینه صاحب دورا بیلمیردی .
دسته مئیدانین اورتاسیندا دایاندی. قضا فیرقه اوزک کاتیبی، فعاللار،
کومسوموللار، رایونون رهبرلری گلدیله. میتینقه باشلادیلار. جاوانشیرین تعریفینی
گۆیلره قالدیردیلار. پیونئرلر اونون شرفینه شئر ده اوخودولار. آخیردا خالی گۆی آتی
اونا موکافات وئردیلر: "آپار، مین، حالالیندیرع" - دئدیله. الی- قولو باغلی قاچاقلاری
شکرین قالاسینا آپاردیلار. اولولری ایسه گنج قارانیغیندا خلوتی هاراداسا
باسدیردیله .
گۆی آت جاوانشیری یاخین قویمادی. اوللر بیرجه دفعه، هجرین یانیندا اونو
گۆرن آت قاباقلاشاندا یویه نی چئینه ییب دایانار، دوغما آدام کیمی ایمسیله بیردی .
باشا دوشوردو کی، صاحبی هجر بو اوغلانا مئیلینی سالیب. آما ایندی جاوانشیری
گۆرنده گۆزلری اویناییب بورون پرملری گنیشلنیر، یویه نی چئینه ییب ایرملی آتلیر،
شاهه قالخیر، چچیگی ایله اونو تاپدالاماغا چالیشیردی. آت دوشمینی باغیشلاماق
ایستمیردی. جاوانشیر

هر دفعه آتین یانینا گنّدیپ قاییداندا اؤزونو-سؤزونو بیلیردی، ائله بیل
پئشمانلا بیردی. دیلسیز-آغیزسیز حیوانین حرکتی اونو سارسیدیردی. ایشده ده اؤزونه یئر
تاپا بیلیردی. "دئییه سن، حیوانلار اینسانلاردان یاخشیدیر، دؤنوک چیخمیرلار، دوستو
دا تانیبیرلار، دوشمنی ده. دوغرودان دا اونلار منه نه پیسلیک ائله میشدیلر؟ کنده
سس یاییلاندا کی، جاوانشیرین الی هجره دئییب، او دیشلنمیش تیکهدیر، هئچ کس داها
یاخین دورماز، شمیستان آغا اونو دوغرام-دوغرام ائله یردی، قاباغینا کیم
دوراجاقدی؟ آما ال قالدیرمادی. اینصافلی آدام ایدی. دوغرودان دا او، کندده کیمه
پیسلیک ائله میشدی، کیمین تویوغونا داش اتمیشدی، نه اولار وارلی اولاندا؟ دیری باش
آدامدی، اؤزونه وار-دؤولت دوزلتمیشدی. هجرین اؤزو اونو نه قدر چوخ ایسته بیردی.
بیرجه دفعه الی-الینه، دوداغی-دوداغینا، نفهسی-نفهسینه توخونموشدو دئییه اوتوروب
ایلرله بولونو گؤزله میشدی." جاوانشیر آخیر واختلار هارا گنّدیپسه هجر یئنده
آت قارشیسیندا دایانیردی. قیزین نیترهین بدنین، تپیمیش دوداقلاری نین تماسینی
یئنیندین حیسس اندیردی. قومرو قوشلاری نین سسی قولاقلاریندا جانلانیر، قوواق
آغاجلاری نین لچکلی گؤزونون اؤنونده اوچوشوردو. خالی گۆی آت اوخرانیب اونو
ایمسيله بیردی. جاوانشیر بیلیردی نئيله سین، هارا قاچسین کی، بو دوشونجه لردن
یاخاسینی قورتارسین. آناسی دا گنّجلی-گوندوزلو اوندان ال چکمیردی، سسی قولاغیندا
جانلانیردی: "هجر سنین نیشانلین ایدی، ایستسیدین قویماز دین سورگون اولونسونلار."
"من قولچوماق قیزی آلا بیلمز دیم." "بیلیرم، قولچوماق نه دیر، آما دوز
ائله مدین، بالا، سؤزونه دؤنوک چیخدین. یادیندا ساخلا، اوزونساچلی نین آهی یئرده
قالماز." بنله حاللاردا جاوانشیرین گؤزلری یاشلا دولوردو. "سن دوز دئییر سنمیش،
آنا، اوزونساچلی نین آهی یئرده قالمادی. اونون آهی منی یوخ، سنی توتدو. آما من
ده سنین قانینی آلدیم." جاوانشیر ائله بیلیردی کی، بو سؤزلردن سونرا آناسی
ساکیتلشه جک. آما ترسینه، آرواد ائله بیل داھانلاری اوستونده فیرلانیب ترس-ترس
اوغلونون اوزونه باخدی: "نه اولسون؟!". جاوانشیر هر دفعه گۆی آتی گؤرنده بو جور
خیاللار اوندان ال چکمیردی، گنّجهر ده قارماقاریشیق یوخولار گوروردو. اونا گوره
ده آتی ایلیخیا قاتیپ، گوزوندن اوزاق ائتمک ایسته دی. بیر-ایکی گون فیکیرلشدی، سونرا
قرارینی دئییشدی. گورونور نه قدر کدرلی، عذابی اولسا دا، آتین یادا سالدیغی
خاطیرلر اونا عزیز ایدی. مئهره تاپشیردی. تؤوله ده بورداییب ساخلادیلار. حتی بیر
گون اونو قضا یا چاغیریب فیرقه اؤزه یینده ایشله میی تکلیف ائنده، جاوانشیر درحال
راضیلیق وئریب شهره گنّنده بنله آندان ال چکمدی. اؤزو ایله قضا مرکزینه
آپاردی. آتین اونو یئنه یاخین قویماماسینا باخمایارق ساخلادی. ایلر کچدی. او
مشهور لاشدی. قضا یا گلن ایلک مینیک ماشینی اونا وئردیلار. گۆی آت ایسه
تومار لاندی، سیغالاندی، جاوانشیری گورنده ایسه دلپیه دؤندو ...

بیر آخشام ...

پنجره آچیق ایدی. بوتون گونو قضا مرکزینده، یئنیجه سالینمیش باغدا، اینقیلابین ایلدؤنومونو بایرام ائتمیشدیله. قارا زورنالار سس-سس وئرمیش، بوینو قالمستوکلو پیونئرلر، اتلی جاوانلار، الی شوارلی اینسان سنلی "یاشاسین باکیدان گلن شورا حؤکومتی" - دئییه-دئییه تاختادان یئنیجه دوزلدیلیمیش "تریبونانین" اؤنوندن کئچمیشدیله. جاوانشیر ایش یولداشلاری ایله بیرلیکده رسمی کئچیدی قبول ائتمیشدی. بوغازی آغریباناجان شوار دئتمیشدی. تننته آخشاموستو قورتارمیشدی. ایدارده بالاجا بیر مجلس ده دوزلمیشدیله. جاوانشیر گنجهدن خئیلی کئچندن سونرا ائوه قایتمیشدی.

او همیشه شهرین قورتاراجاغینداکی ائوینده یاتمازدان اول پنجرملرین دال تاختالارینی اؤرتدی. بو دفعه هئچ پنجره نی ده باغلامادی. هم هاوا ایستی ایدی، هم ده بیر آزجا ایچمیشدی. ائوده نفس آلماق اولموردو. فیکیرلشدی کی، دا پالتارلی چارپاییب اوزانیب بیر آزجا دینجلسین. سونرا دوروب هم چای ایچر، هم ده قاپیباجانی جاغلییب عملی-باشلی یاتار. آما اؤزونون ده خبری اولمادان اوزانان کیمی یوخو اونو آپاردی. آغیر، درین، شیرین یوخویا گئندی. خبری اولمادی کی، پیشیک کیمی ایقلارینی آستا باسان بیر آدم پولهری قالخیب پنجره نین اؤننده دایاندی. بو هجر ایدی. کیشی پالتاری گئینمیشدی. باشیندا بوخارا پاپاق، اینینده چرکزی پالتار، بئلینده خنجر، بوینوندا باشلیق واردی. بشاچیلانی الینده حاضر توتوشدو. آی ایشیغیندا خئیلی اوتاغا، جاوانشیره باخدی. کیشیلشمیشدی. ساچینا، گجگاهلارینا دن دوشموشدو. هجرین اونو سون دفعه گؤردویوندن بئش ایل کئچمیشدی. آما جاوانشیر ائله بیل قیرخ یاشلی کیشی ایدی. قیز دقتله باخدی: بیغلاری جودلاشمیش، صیفتینه قیریشلار دوشموشدو. اوزانیشیندان گؤرونوردو کی، یامان یورولوب. یوخو ائله آپاریب کی، هئچ دونیادان خبری یوخدور. قیزین اورگی تیره دی. بیر آنلیغینا هر شئی اونودوب پنجرهدن ایچری دوشمک، اونون چکمه لرینی سویوندورماق ایسته دی. ایسته دی کی، اونون بئلیندن کمرینی آچسین، کؤینه یینی، شالوارینی سویوندوروب، باشی نین آلتینا یاستیق قویسون، سونرا دا سینه سینه قیسیلسین. بیر پیشیک قیلیغی، پیشیک خورولتولو نفه سی ایله اونا تومار چکسین، اونا لایلا دئسین. او، بئله آنی چوخ گؤزله میشدی. گؤزله میشدی کی، جاوانشیر اونون اری اولاجاق و هجر ارینی آغزیندا دیلی کیمی ساخلایاجاق. بیر پیشیک آستالیغی و جلدلیگی ایله یونگولجه آتیلیب پنجردان ایچری دوشدو. جاوانشیر بیر شئی حیسس ائتمیش کیمی یانی اوسته چئوریلدی. هجر بارماغی تئیکده گؤزله دی. آما جاوانشیر اویانمادی. قیز ائله بیل سئویندی. دریندن نفس آلیب راحتلاندی. الینی اوزادیب جاوانشیرین بئلینده کی قوبورون دویمه سینی آچدی، ائهمالجا ناقانی چیخارتدی. ناقانین لوله سینه، توپونا باخدی. گوشلر یئریندی...

اثر تهسی گونو شهره سس یاییلدی کی، رایکومو ووروبلار، گۆی آتی دا آپارییلار .
دونیا آخیشیب گلدی. میلیسلر، "قبو" ایشچیلری تۆکولوشدولر. ایجراه کومیته سی نین،
پروکورورلوغون آداملاری گلدیلر. هر یئری الک-ولک انله دیلر، ایکی گیلیزدن و
جاوانشیرین گوتهسی آتیلیمیش ناقانیندان باشقا بئچ نه تاپا بیلمه دیلر. بیر گوندن
سونرا خبر گلدی کی، گۆی آت اوزونو یارغاندان آتیب، امما آلتیندا گوته یئری وار .
"قولچوماقلارین ایشیدیر" - دئدیلر. بئش-اون آدم توتدولار. مرکز دن ده آداملار
گلدی. چوخ مصلحتلشدیلر. آخیردا قرارا آلدیلار کی، جاوانشیری شورا حؤکومتی نین
یولوندا جانینی قوربان وئرن بیر آدم کیمی قبریستاندا یوخ، باغدا دفن ائتسیلر .
ماتم میتیفی آچدیلار. تابوتون باشی نین اوستونده ناتیفلر بیر-بیرینی عوض ائتدیلر .
هامی دا سؤز وئردی کی، عزیز دوست، عزیز جاوانشیر، سن راحت یات، سنی اونوتمایاجاغیق
و بوتون یاریمچیق قالمیش ایشلرینی آخیرا چاتدیراجاغیق. چاخماقلار شاققیلدادی،
میلیسلر گولملری لولهیه وئردیلر، بئش اچیلانلارین آغزینی گۆیه توتدولار و اوچ دفعه
یایلیم آتشی آچدیلار ...

...رشیدین کووئراتیوی ایکی ایل ایدی کی، ایشله بیردی و بو کووئراتیوین سوراغی باکییا
قدر گندیب چیخمیشدی. بورایا گلن حؤرمتلی قوناقلاری شخصاً اوزو قارشیلاییردی .
اولجه ایش اوتاغینا آپاریر، یومشاق سندلرده ایشلیدیریر، یئمک-ایچمک حاضر
اولانا قدر کک اوتولو چای گتیردیر، ویدئو-ماقنیتوفونا تورک موغنیلری نین
لئنترلینی قویور، قوناقلار بیر ستکان چای ایچیب دینجلدیکن سونرا قوللاریندان
توتوب ایکینجی مرتبهیه قالدیریر، اونلار اوچون حاضر لانیمیش خصوصی اوتاغا آپاریردی. هر
شئی قایداسیندا ایدی .
او، عادتیی عذره بیر گون یئنه ایکینجی مرتبه نین دایروی ائیوانیندا، کؤلگه ده
اویولموش یازی ماساسی نین آرخاسیندا ایشیب، گلیب-گندن موشتریلره، آعاجلارین
کؤلگه سینده چای ایچنلره گۆز قویوردو کی، ناراز یلیق اولماسین. بیردن گۆزونه ساچی
آغارمیش، بئلی بوکولموش بیر قاری ساتاشدی. اونون یانیندا اورتا یاشلی ایکی کیشی و دؤردبئش
یاشلی بیر اوغلان اوشاغی واردی. آعاجین سرینلیگینده اوتوروب چای ایچیردیلر. بورا
آداملارینا اوخشامیردیلار .
قاری آیاغا دوردو، قامتینی دوزلدیب اطرافا بویلاندی و آستا آددیملارلا
رئستورانین باشینا دولاندی. رشید باشا دوشدو کی، قاری نه ایسه آختاریر، یوخسا تنز-تنز
دایانیب آعاجلارا باخماز، ایرملی-گئری آددیملاییب تشویش ایچینده دایانمازدی. رشید
ده تشویشه دوشدو. آستا آددیملارلا پیلکنی آشاغی ائندی و قاندان بیر آز آرالیدا
ایاق ساخلادی .
-نه آختاریسان، نه؟

قاری سرت باخیشلارینی رشیدین اوزونه زیللهدی .

-بوردا بیر قبیر واردی .

-نه قبیر، ننه؟

-آدام قبری .

رشید انشیتیمیشدی کی، اون، اون بئش ایل اول یاشلی بیر قادین قیرین اطرافیندا گول اکمیشدی. بلکه بو قاره ائله همین آرواد ایدی؟ ائله بیل اورگی قویوب دوشدو. قاری نین قبیر صاحبی اولاجاغینی و هارای سالاجاغینی آغلینا گتیرنده بدنینی تر باسادی. آما اوزونه توختاقلیق وئردی .

-بورا باغدی، ننه، اولونو قبرستاندا باسدیرارلار .

قاری نین قاشلاری چاتیلدی. دیکلدی. بیردن-بیره چوهره سی محضونلاشدی. یاشارمیش گوزلرینی الینین آرخاسی ایله سیلدی .

-دوز دئییرسن، بالا، اولونو قبرستاندا باسدیرارلار .

اوشاق قاچا-قاچا گلیب قاری نین اتهیندن یاپیشدی .

-هجر ننه، آتام چاگیریر، گندک .

قاری گئتدی. آیاقلارینی سورویه-سورویه یولا چیخدی. ائله بیل بئلی بیر آز دا بوکولدو .

رئستورانان ایسه موغنی نین سسی گلیردی .

دونیا منیم، دونیا سنین، دونیا هنج کیمین ...

ایبون، 1990

4.....	موندریجات اوخونان و سئوین یازیچی. رومانلار
13.....	آیریلان یوللار
239.....	اؤلن دونیام. هنکایه‌لر
369.....	ناموس قاچاغی.
383.....	نامرد گونله‌سی.
390.....	اؤلورلی قبرستاندا باسدیرین.

کوچورن : اوختای نژاد محمد

ایران آذربایجانین تورکجه‌سی نین ادبیات اوتاغی

<http://turksher.mihanblog.com/>

E-mail:eissa120@gmail.com